Digitized by Google

G.I.24

C. i. 23

Mn 17

Digitized by Google

TABULÆ

CHRONOLOGICÆ

AD OPTIMOS CALCULOS REDACTÆ,

Et ad præfigenda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora omninò neceſſariæ.

In quibus texitur ſeries Romanorum Pontificum, Patriarcharum Orientis, Sedium Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ: Imperatorum cùm Orientis, tùm Occidentis, Regum Galliæ, Hiſpaniæ & Angliæ: Hæreſum, Schiſmatnm & Controverſiarum, quæ in Eccleſia emerſerunt, Conciliorum cùm OEcumenicorum, tùm Nationalium, ſeu Provincialium: Virorum deniqne illuſtrium, qui vel doctrina & pietate floruerunt, vel Monachornm, aut Regularium Ordines inſtituerunt, inſtaurarunt, propagarunt.

ALESANDRINA

AUCTORE

FR. IGNATIO HYACINTHO

AMAT DE GRAVESON

Sacræ facultatis Pariſienſis Doctore, & Collegii Caſanatenſis Theologo, Ord. Fratrum Præd.

ROMÆ, M.DCC.XXII.

Typis Ludovici Tinaſſi, & Hieronymi Mainardi.

SUPERIORUM PERMISSU.

INDEX TABULARUM CHRONOLOGICARUM,

PRIMA TABVLA CHRONOLOGICA.

In qua texitur Chronotaxis, ſeu ſeries Romanorum Pontificum, qui à S. Petro *uſque ad* Innocenzium XIII. *Pontificem Maximum, univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt.*

SECVNDA TABVLA CHRONOLOGICA,

In qua deſcribitur Series Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.

TERTIA TABVLA
CHRONOLOGICA.

In qua texitur Catalogus Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ.

SERIES
Patriarcharum Latinorum,

Qui anno milleſimo nonageſimo octavo quo à Latinis capta eſt Antiochia, Sedem Antiochenam occuparunt.

QVARTA TABVLA
CHRONOLOGICA.

Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ.

CATALOGVS
Patriarcharum Latinorum,

Qui Eccleſiæ Hieroſolymitanæ præfuerunt,

Digitized by Google

runt, poſtquam Latini ſub finem Seculi Undecimi in Orientem appulſi, Saracenis expulſis, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt.

QVINTA TABVLA

CHRONOLOGICA.

In qua exhibetur Succeſſio Epiſcoporum ſeu Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ſub Cônſtantino Magno *Imperatore, uſque ad captam à Turcis Conſtantinopolim anno* MCCCCLIII.

CATALOGVS

Patriarcharum Latinorum,

Qui Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuerunt ab anno MCCLV. *quo Franci cum Venetis Fæderati Urbem Conſtantinopolim ceperunt, uſque ad annum*

num MCCLXI. *quo anno* Michael Palæologus, *Græcorum Imperator*, *Conſtantinopolim occupavit*, *Latinos inde ejecit*, *ipſisque ereptum Orientale Imperium ad Græcos reduxit*.

SEXTA TABULA

CHRONOLOGICA,

In qua texitur Series Imperatorum Romanorum, uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale & Occidentale, & deinde, poſt illam diviſionem, deſcribitur ſeries Imperatorum Orientis uſque ad annum MCCCCLIII. *quo, imperante* Conſtantino XI. *Chriſtianorum in Oriente Imperium à Turcis, Duce* Mahomethe II. *deſtructum eſt*.

SUCCESSIO

Imperatorum Orientis,

Poſt factam diviſionem Imperii Romani

mani in Orientale; & Occidentale.

SVCCESSIO

Turcarum Imperatorum,

Qui in Oriente imperarunt, incipiendo ab Ottomano, *à quo toti Turcarum in Oriente Imperio nomen* Ottomani *inditum eſt, uſque ad* Achmetem *hujus nominis* III. *nunc imperantem.*

SVCCESSIO

Francorum Imperatorum,

Qui ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo à Latinis expugnata eſt Vrbs Conſtantinopolis, imperarunt in Oriente uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum.

SEPTIMA TABVLA CHRONOLOGICA.

Seriem exhibens Imperatorum Occidentis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale uſque ad Carolum VI. *nunc imperantem.*

SVCCESSIO Conſulum Romanorum,

Ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti, uſque ad Baſilium *Iuniorem, qui anno Chriſti quingenteſimo quadrageſimo primo ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit.*

OCTAVA TABULA CHRONOLOGICA.

In qua deſcribitur Galliæ Regum Series,

ries, ſeu Succeſſio, ab exordio Monarchiæ Francorum, uſque ad Ludovicum XV. *nunc Regnantem.*

NONA TABVLA
CHRONOLOGICA.

Repræſentans Succeſſionem Regum, qui in Hiſpania Summa rerum potiti ſunt uſque ad Philippum V. *nunc regnantem.*

SVCESSIO
Gothorum Regum Hiſpaniæ,

Qui Ariani fuerunt uſque ad Reccaredum I. *qui primus Gothorum Regum Hiſpaniæ Catholicam Fidem amplexus eſt.*

SERIES
Regum Hiſpaniæ Gothorum,

Seu Vviſigothorum, qui poſt Leovigildum,

Digitized by Google

dum, *Regem Arianum*, *Catholicam Fidem profeſſi ſunt*.

SERIES

Regum Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ,

Qui à tempore Ferdinandi, *Regis Caſtiliæ*, *à quo*, *poſt occiſum* Veremundum III. *Legionis*, *&* *Aſturiarum Regem*, *facta eſt utriuſque Regni*, *ſeu Legionenſis*, *&* *Aſturiarum unio cum Regno Caſtiliæ*, *Regnarunt in Hiſpania uſque ad* Philippum V. *qui nunc Hiſpaniæ Monarchiam feliciter regit*.

TABULA DECIMA

CHRONOLOGICA

In qua exhibetur Series Regum Angliæ.

TABVLA VNDECIMA

CHRONOLOGICA.

In qua, juxta ſæculorum ſeriem, referuntur omnes Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ à primordiis Eccleſiæ ad hæc uſque tempora in Eccleſia emerſerunt.

TABVLA DVODECIMA

CHRONOLOGICA.

In qua, juxta ſæculorum ordinem, referuntur omnia Concilia cùm Oecumenica, tùm Nationalia, ſeu Provincialia, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad ſanciendam, vel reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata.

TABULA DECIMA TERTIA

CRONOLOGICA.

Quæ Seriem exhibet Virorum Illuſtrium, ſeu Scriptorum Eccleſiaſticorum, qui à primo Eccleſiæ Sæculo ad hæc uſque noſtra tempora doctrina & pietate floruerunt.

TABULA DECIMA QUARTA,

ET ULTIMA CHRONOLOGICA.

In qua exhibentur omnes Ordines cùm Monaſtici, tùm Regulares, necnon Congregationes, & Ordines Equeſtres ac Militares.

N*Otitia Chronologiæ ad certa Hiſtoriæ, cùm Sacræ, tùm Eccleſiaſticæ, præfigenda tempora adeò neceſſaria eſt, ut abſque illius ope ac filo omnia Antiquitatis Monumenta sùs dèque miſceantur; nec ullus unquàm ex infinitis propemodùm ac Labyrinthæis ambagibus, quæ, temporum perturbata ratione, ſinè termino nectuntur, libero pede evadere poſſit, niſi ei librata & accurata Chronologiæ præſidia præſto ſint,* Sunt enim (*ut appoſitè ait Gerardus Ioannes Voſſius in Iſagoge Chronologiæ Sacræ*) Geographia, & Chronographia, germanæ Sorores, immò quaſi ocelli duo Hiſtoriæ, quorum altero ſi orbetur, luſca fiat; utroque extincto, cæca ſit prorsùs. *At enim, ut obiter dicam, quo pacto poterunt*

illi

illi, qui rectæ Chronologiæ Regulas non callent, Faſtos Conſulares ordinare, Romanorum Pontificum, Imperatorum, cùm Orientis, tùm Occidentis, & diverſarum Nationum Regum, ac Principum deſcribere ſucceſſionem? Qui, inquam, poterunt Regularum Chronologiæ imperiti, perſecutionum, & præcipuarum rerum in Eccleſia geſtarum exordia progreſſus, exituſque certis, finitiſque periodis, & epochis comprehendere, ut quo tempore habita generalia, ac celebriora Provinciarum Concilia fuerint; quonam Eccleſiæ Sæculo emerſerint Hæreſes, Schiſmata, & Controverſiæ, quibus Romani Imperii Principibus, quo ſedente Romano Pontifice, quo anno, qua die, Martyrum Paſſiones inciderint, vel floruerint, & obierint Viri illuſtres,

ſtres, qui de Eccleſia pietate & doctrina optimè meriti ſunt, certò definiant, & ad ſtateram veritatis appendant? Profectò, qui in doctrina temporum verſati non erunt, tanquam cæci in meridie palpabunt in Hiſtoria Eccleſiaſtica, in multos anachroniſmos turpiter prolabentur, ea, quæ ſub Diocletiano, *Imperatore poſt homines natos crudeliſſimo, acciderunt, ſub* Decio, *vel* Gallieno, *imperatoribus, præpoſterè & inſcitè collocabunt, præcipua Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capita fœdis metachroniſmis deturpabunt, & veterum Patrum Monumenta longè alieno ab eo, quo ſignanda ſunt, tempore, notabunt. Hos, & alios ejuſmodi ſcopulos, in quos Hiſtoriam Eccleſiaſticam lectitando impingere poſſes, facili negotio vitabis, erudite Lector,*

ſi

ſi Tabulas Chronologicas hìc inſertas, in quibus contexendis doctiſſimorum, & omni exceptione maiorum hujus tempeſtatis Chronographorum veſtigia preſſimus, præ oculis habere, iiſque uti haud graveris ad Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ præſtituenda tempora.

TABULÆ CHRONOLOGICÆ

AD OPTIMOS CALCULOS REDACTÆ,

Et ad præfigenda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora omninò neceſſariæ,

In quibus texitur ſeries Romanorum Pontificum, Patriarcharum Orientis, Sedium Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ: Imperatorum cùm Orientis, tùm Occidentis, Regum Galliæ, Hiſpaniæ & Angliæ: Hæreſum, Schiſmatum & Controverſiarum, quæ in Eccleſia emerſerunt, Conciliorum cùm OEcumenicorum, tùm Nationalium, ſeu Provincialium: Virorum denique illuſtrium, qui vel doctrina & pietate floruerunt, vel Monachorum, aut Regularium Ordines inſtituerunt, inſtaurarunt, propagarunt.

ABſolutis in univerſam, quà latè patet, Hiſtoriam Eccleſiaſticam noſtris Colloquiis, ſperabam futurum deinceps, ut in angulo cum libro latitans, diù optatâ quiete, quandiù Vitam & ſpiritum ducerem, perfrui poſſem. Verùm, jucundiſſimum iſtud otium mihi inviderunt amici, qui iterùm aurem vellicantes, me ad reſumendos conſuetos labores, obtorto quidem collo, retraxêre: *Heus tu,* dixerunt, *ut quid tàm citò è tabula manum ſubducis? Quorſùm non exhibes eas, quas in Præfatione Operis tui promiſiſti, Tabulas Chronologicas, quæ Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Candidatorum memoriæ ſubitaneam opem, veluti*

Digitized by Google

luti de promptuario, ſuppeditare, eiſque ſtimulos ſubdere poterunt, ut per breve quoddam faciliuſque tyrocinium ad altiorem eruditionem provehantur, & longius Antiquitatis Eccleſiaſticæ iter ſuſcipere non formident. Age-dum, fidem tuam in præſentia libera, & Hiſtoriam Eccleſiaſticam, quam compendioſè deſcripſiſti, accuratioribus Tabulis Chronologicis illuſtra. In his & ſimilibus amicorum Monitis, volens nolens, acquievi tandem; vetus quippè proverbium eſt: rogando cogit, qui rogat benè meritus; maluique omnem in adornandis Tabulis Chronologicis devorare moleſtiam, quàm deſciſcere ab promiſſorum fide, quâ me palàm obſtrinxeram. Conſulturus itaque utilitati eorum, qui Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſunt ſtudioſi, quatuordecim contexui, & ad optimos calculos redegi Tabulas Chronologicas, in quarum primâ deſcribo ſeriem Romanorum Pontificum, qui à Sancto *Petro* uſque ad *Innocentium XIII.* Pontificem Maximum, nunc ſedentem, ſummâ ſapientiâ univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt. In altera Tabula Chronologica exhibeo ſeriem Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinę. In tertia texo Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ. In quarta refero Patriarchas Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. In quinta repræſento ſucceſſionem Patriarcharum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. In ſexta percenſeo Imperatores Orientis. In ſeptima Imperatores Occidentis. In octava Galliarum Reges. In nona Hiſpaniæ Reges. In decima Angliæ Reges. In undecima inſero omnes Hæreſes, Schiſmata & Controverſias, quæ à primo Sæculo ad hæc uſque noſtra tempora Eccleſiam exagitarunt. In duodecima indico omnia Concilia, cùm Æcumenica, tum Nationalia, & Provincialia, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad reſtaurandam collapſam Eccleſiæ Diſciplinam, fuerunt hactenùs variis in locis cele-

brata

brata. In decima tertia profero in medium omnes Eccleſiæ Doctores, ac Viros illuſtres, qui in ſingulis Eccleſiæ Sæculis ad hanc uſq; ætatem doctrinâ & pietate floruerunt. In poſtrema Tabula Chronologicâ enumero, & juxtà ordinem temporum indigito omnes Inſtitutores Ordinum tum ſtatus Monaſtici, tùm Regularis. Ex his autem Tabulis Chronologicis hoc præſertim commodum lector colligere poterit, quòd in illis omnia fermè, quæ in octo Tomis Colloquiorum noſtrorum in Hiſtoriam Eccleſiaſticam uberiori ſtylo, & hiſtorico more pertractavimus, unico quaſi intuitu videre poterit annis & temporibus ſingulis accommodata, ita ut, ſi plura de his ſcire deſideret, annotato ſemel anno vel Sæculo, quo res ad Hiſtoriam Eccleſiaſticam attinentes contigiſſe demonſtrant Tabulæ iſtæ Chronologicæ, facili negotio recurrere valeat ad noſtram Hiſtoríam Eccleſiaſticam, quam octo Tomis comprehenſam, & variis Colloquiis digeſtam, per ſingula quæque Eccleſiæ Sæcula perſpicuo ordine concinnare tentavimus. Cæterùm, cùm hæc ſecunda pars octavi Tomi noſtræ Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ in majorem, quàm par ſit, molem excreviſſet, ſi has quatuordecim prælongas Tabulas Chronologicas ſimùl inſerere voluiſſem, operæ pretium me tandèm facturum eſſe duxi, ſi hìc dumtaxàt quinque priores attexerem Tabulas Chronologicas, in quibus deſcribitur ſeries, ſeu ſucceſſio Epiſcoporum Præcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanæ videlicet, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ; alias verò novem, quæ ſuperſunt, Tabulas Chronologicas, quæque exhibere debent ſeriem, ſeu Catalogum Imperatorum cùm Orientis, tum Occidentis; Galliæ, Hiſpaniæ, & Angliæ Regum; Hæreſum, Schiſmatum & Controverſiarum, quæ in Eccleſia emerſerunt; Conciliorum, quæ fuerunt celebrata,

ac denique Virorum omnium illuſtrium, qui vel doctrinæ laude floruerunt, vel novos Monachorum, aut Regularium Ordines inſtituerunt; has, inquam, novem poſteriores Tabulas Chronologicas, quæ ad juvandam memoriam eorum, qui Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudio delectantur, haud parùm conducere poſſunt, conſultius mihi viſum eſt ad ſequentem, ſeu nonum Hiſtoriæ noſtræ Eccleſiaſticæ remittere Tomum, ut ex his novem Tabulis Chronologicis in præclarum ordinem in peculiari Tomo diſpoſitis & explicatis, uberiorem fructum poſſet haurire lector; quàm ſi illas in anguſtiorem molem hìc contraxiſſem. Rem igitur nunc aggredior, & à Chronotaxi Romanorum Pontificum, quæ ad probandum adversùs hujus temporis Hæreticos, perpetuam tùm Cathedræ, tùm doctrinæ ſucceſſionem, ab ipſis Apoſtolis deductam, ſemper viguiſſe, & etiamnùm vigere in Eccleſia Romana, maximè neceſſaria eſt, exordium ducam.

PRIMA TABULA CHRONOLOGICA

In qua texitur Chronotaxis, *ſeu ſeries Romanorum Pontificum*, *qui à S.* Petro *uſque ad* Innocentium XIII. *Pontificem Maximum*, *univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt*.

1 SAnctus *Petrus*, primus in terris Chriſti Domini Vicarius, & Supremus Pontifex Romanus fuit, ſeditque annis viginti quinque, menſe uno, & ſub *Nerone* Imperatore Martyrii palmam adeptus eſt die xxix. menſis Iunii anni Chriſti ſexageſimi ſexti, Conſulibus *C. Lucio Teleſino*, & *Suetonio Paulino*.

2 S. *Linus* ſucceſſit S. *Petro*. Fuit tamen *Linus* in Sede Romana Vicarius S. *Petri* ab anno Chriſti quinquageſimo ſexto uſque ad annum ſexageſimum ſextum, quo anno cùm S. *Petrus* à crudeliſſimo *Nerone* Imperatore cęſus fuiſſet, Pontificatum *Linus* obtinuit. Sedit per annũ integrum, & Martyr vitam finivit anno Chriſti ſexageſimo ſeptimo, in quem incidit Conſulatus *Fonteii Capitonis* & *C. Julii Rufi*.

3 S. *Clemens*, hujus nominis *Primus*, ſucceſſit *Lino*, & annis novem, menſibus undecim Romanam rexit Eccleſiam, ac ſubindè ab anno Chriſti ſexageſimo ſeptimo, quo, poſt obitum *Lini*, electus eſt Romanus Pontifex, ſedit uſque ad annum ſeptuageſimum ſextum, quo Conſules fuerunt *Veſpaſianus Auguſtus VII.* & *Titus Cæſar V.* Pro Fidei defenſione Martyrii coronâ redimitus occubuit.

Digitized by Google

4 S. *Cletus* anno Chriſti ſeptuageſimo ſexto ſuffectus eſt in locum *Clementis*, ſeditque annis ſex, menſibus decem, tribus diebus, & poſt adeptam Martyrii palmam migravit ad Dominum anno Chriſti octogeſimo tertio, Conſulibus *Domitiano Auguſto IX.* & *Petilio Ruſo II.*

5 S. *Anacletus* anno Chriſti octogeſimo tertio ſubſtitutus eſt *Cleto*, ſedit annis XII. menſibus decem, diebus tribus, ſeditque uſque ad annum Chriſti nonageſimum quintum, quo Conſules fuerunt *Domitianus XVII.* & *T. Flavius Clemens*. Ipſe verò Martyrio coronatus evolavit in Cœlum.

6 S. *Evariſtus* eodem anno nonageſimo quinto ſubrogatus eſt in locum *Anacleti*, ſedit an. XII. menſibus ſeptem, diebus duobus, & Martyrium paſſus migravit ad Dominum anno Chriſti CVIII. Conſulibus *Ap. Annio Treboniano Gallo*, & *M. Attilio Bradua*.

7 S. *Alexander*, hujus nominis *primus*, ſucceſſit *Evariſto*, ſedit annis octo, menſibus duobus & die uno, coronamque Martyrii promeritus eſt anno Chriſti CXVI. ſub Conſulatu *Ælii Lamiæ*, & *Æliani Veteris*.

8 S. *Sixtus*, hujus nominis *primus*, eodem anno, quo *Alexander I.* è vivis exceſſit, ſeu anno centeſimo decimo ſexto, Pontificatum iniit, ſeditque annis decem, menſibus tribus, diebus viginti uno & Martyrii coronâ decoratus abiit è vivis anno Chriſti CXXVI. Conſulibus *M. Annio Vero III.* & *L. Vario Ambibulo*.

9 S. *Theleſphorus* Pontificatum ſuſcepit an. Chriſti centeſimo vigeſimo ſexto, ſedit annis undecim, menſibus tribus, diebus tribus, & obiit Martyr anno Chriſti CXXXVII. ſub Conſulatu

Lucii

Lucii Ælii Cæſaris II. & P. Cælii Balbini Vibullii.

10 S. *Hyginus* an. CXXXVII. electus eſt Romanus Pontifex, ſedit annis quatuor, & pro Fide Martyr, ſupremum vitæ diem obiit anno centeſimo quadrageſimo primo, Conſulibus *Peducæo Syloga Priſcino, & T. Hænio Severo.*

11 S. *Pius*, hujus nominis *primus*, in Pontificatu ſucceſſit *Hygino* anno Chriſti centeſimo quadrageſimo primo, ſedit per decem annos, menſes quatuor, dies tres, & mortem pro Fidei defenſione pertulit anno Chriſti centeſimo quinquageſimo primo, quo Conſules fuerunt *Quintilius Condianus, & Quintilius Maximus.*

12 S. *Anicetus* in locum *Pii* Papæ, anno centeſimo quinquageſimo primo demortui, aſſumptus eſt ac Romanus Pontifex electus, ſedit per decem annos, ac vitam pro Chriſto perdidit anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo, ſub Conſulatu *M. Ælii Aurelii Veri Cæſaris III. & L. Ælii Commodi II.*

13 S. *Soter* ſucceſſit *Aniceto* anno Chriſti ſexageſimo primo, ſedit annos novem & aliquot menſes ac dies, & Martyr occubuit anno Chriſti centeſimo ſeptuageſimo, qui *Cornelii Cethegi, & C. Erucii Clari* Conſulibus inſignitur.

14 S. *Eleutherus* anno Chriſti centeſimo ſeptuageſimo ſuffectus eſt *Soteri* Papæ, ſedit annos quindecim, dies viginti quatuor, & Martyr mortuus eſt anno Chriſti centeſimo octogeſimo quinto ſub Conſulatu *Materni & Braduæ.*

15 S. *Victor* in locum *Eleutheri* anno centeſimo octogeſimo quinto ſubrogatus eſt, ſedit annos duodecim, menſem unum, dies ſexdecim, & Martyr occubuit anno Chriſti centeſimo nonage-

geſſimo ſeptimo, quo Conſules fuerunt *Claudius Lateranus*, & *Titius Rufinus*. Hic Pontifex Aſiaticos ab Eccleſiæ Romanæ communione ſeparavit, quòd Paſcha more Judaico, ſeu lunâ decimâ quartâ, in quamcumque diem incideret, non verò die Dominicâ proximè ſequenti lunam decimam quartam poſt Æquinoctium Vernum, celebrandum eſſe obſtinatis animis pertenderent.

16 S. *Zephirinus* anno Chriſti centeſimo nonageſimo ſeptimo ſucceſſit *Victori* Papæ, ſedit annos novemdecim, menſes undecim, dies quinque, & mortuus eſt anno Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo, quo Conſules fuerunt *C. Brutius Præſens*, *T. Meſſius Extricatus II.*

17 S. *Calliſtus*, ſucceſſor *Zephirini* Papæ, Pontificatum iniit die XVIII. menſis Julii anni Chri-Chriſti ducenteſimi decimi ſeptimi, ſedit annos quinque, menſes duos, dies decem, & Martyrii palmâ donatus inter vivos eſſe deſiit anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, qui in Faſtis notatur Conſulatu *M. Aurelii Antonini Elagabali Auguſti IV. & M. Aurelii Severi Alexandri Cæſaris.*

18 S. *Urbanus*, ſucceſſit *Calliſto* anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, ſedit annos ſeptem, & aliquot menſes, ac dies, & Martyrium paſſus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo, ſub Conſulatu *L. Virii Agricolæ, & Sext. Catii Clementini.*

19 S. *Pontianus* ſubrogatus eſt in locum *Urbani* die XXII. menſis Junii anni ducenteſimi trigeſimi, ſedit annos quinque, menſes tres & dies ſeptem, vitamque per Martyrium morte commutavit die vigeſimâ octavâ menſis Septembris anni

anni ducenteſimi trigeſimi quinti, ſub Conſulatu *Severi*, & *Quinctiani*.

20 S. *Anterus* ſucceſſit *Pontiano* die vigeſimâ primâ menſis Novembris anni Chriſti ducenteſimi trigeſimi quinti, ſedit menſem unum, & dies tredecim, Martyriumque ſubiit die tertiâ menſis Januarii anni ducenteſimi trigeſimi ſexti, ſub Conſulatu *Julii Veri Maximini Auguſti*, & *Julii Africani*.

21 S. *Fabianus*, poſt mortem *Anteri* ordinatus eſt Romanus Pontifex die XI. menſis Januarii anni Chriſti ducenteſimi trigeſimi ſexti, & mortem pro Chriſto oppetiit die XX. menſis Januarii anni Chriſti ducenteſimi quinquageſimi, ſub Conſulatu *Decii Aug. II.* & *Grati*, ſeditque annos quatuordecim & dies decem.

22 S. *Cornelius*, poſtquàm ab obitu *Fabiani* vacaſſet uno anno Sedes Pontificia, fuit ad Pontificatum evectus anno ducenteſimo quinquageſimo primo, ſedit unum annum, menſes tres, dies decem, & Martyrii gloriâ inſignitus eſt die quartâ menſis Septembris anni Chriſti ducenteſimi quinquageſimi ſecundi, Conſulibus *C. Vibio Treboniano Gallo Auguſto II.* & *C. Vibio Voluſiano Cæſare*.

23 S. *Lucius* die XXV. menſis Septembris anni ducenteſimi quinquageſimi ſecundi ordinatus eſt Pontifex Romanus, ſedit menſes quinque, dies decem, & Martyr occubuit die quartâ menſis Martii anni ducenteſimi quinquageſimi tertii, quo Conſules fuerunt *C. Vibius Voluſianus Aug. II.* & *M. Valerius Maximus*.

24 S. *Stephanus*, poſtquàm ab obitu *Lucii* vacaſſet Romana Sedes per duos menſes & dies ſex, creatus eſt Pontifex Romanus, ſedit annis quatuor,

tuor, menſibus duobus, diebus viginti uno, & Martyrium paſſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo ſeptimo, *P. Licinio Valeriano Aug. IV. & P. Licinio Gallieno Aug. III.* Conſulibus.

25 S. *Sixtus* Papa hujus nominis *Secundus* ſucceſſit *Stephano* die vigeſimâ quartâ menſis Auguſti anni ducenteſimi quinquageſimi ſeptimi. Sedit menſes XI. dies ſex, & gloriâ Martyrii donatus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo octavo Conſulibus *M. Aulio Memmio Tuſco*, *&* *Baſſo*.

26 S. *Dionyſius*, poſtquàm ab obitu *Sixti* Papæ Sedes Romana vacaſſet per annum fermè unum, electus eſt Pontifex Romanus die XXII. menſis Julii anni ducenteſimi quinquageſimi noni, ſedit annos decem, menſes quinque & dies quatuor, atque Deo ſpiritum reddidit die XXVI. menſis Decembris anni ducenteſimi ſexageſimi noni, Conſulibus *M. Aurelio Claudio Auguſto II. & Paterno*.

27 S. *Felix*, hujus nominis *primus*, ad Pontificatum promotus eſt die XXVIII. menſis Decembris anni ducenteſimi ſexageſimi noni, ſedit annis quatuor, menſibus vndecim, diebus viginti quinque, & Martyrio vitam clauſit die XXII. menſis Decembris anni Chriſti ducenteſimi ſeptuageſimi quarti, Conſulibus *Aureliano Aug. III. & Julio Capitolino*.

28 S. *Eutychianus* ſucceſſit *Felici* Papæ, die quintâ Januarii anni ducenteſimi ſeptuageſimi quarti, ſedit annis octo, menſibus undecim, diebus tribus, & Martyrium paſſus eſt die VII. menſis Decembris anni ducenteſimi octogeſimi tertii, Conſulibus *M. Aurelio Caro Aug. II. & M. Aurelio Carino*.

Digitized by Google

29 S. *Cajus* Pontifex Romanus ordinatus eſt die decimâ quintâ menſis Decembris anni ducenteſimi octogeſimi tertii, & ſedit annos duodecim, menſes quatuor, dies ſeptem, & Martyr obiit die XXII. menſis Aprilis anni ducenteſimi nonageſimi ſexti, Conſulibus *Diocletiano Aug. VI. & Conſtantio Cæſare II.*

30 S. *Marcellinus*, poſtquàm ab obitu *Caii* Papæ vacaſſet Romana Sedes duobus menſibus & octo diebus, Pontificatum ſuſcepit die XXX. menſis Junii anni ducenteſimi nonageſimi ſexti, ſedit annis octo, menſibus tribus, diebus viginti quinque, & Martyrio extinctus eſt die XXIV. menſis Octobris anni treceteſimi quarti, Conſulibus *Diocletiano Aug. IX. & Maximiano Herculio Aug. VIII.*

31 S. *Marcellus*, poſtquàm ab obitu *Marcellini* Papæ Sedes Romana vacaſſet annis tribus, menſibus tribus, diebus viginti quinque, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XXVII. menſis Junii anni treceteſimi octavi, ſedit annum unum, menſes ſex, dies viginti, & Martyr obiit die XVI. menſis Januarii anni treceteſimi decimi.

32 S. *Euſebius* ſucceſſit *Marcello* Papæ die V. Februarii anni treceteſimi decimi, ſedit menſes quatuor & dies ſexdecim, & deceſſit die XXI. menſis Junii ejuſdem anni treceteſimi decimi.

33 S. *Miltiades*, ſeu *Melchiades*, Pontificatum ſuſcepit die 2. Julii anni treceteſimi decimi, ſedit annos tres, menſes ſex, dies novem, & mortuus eſt die X. Januarii anni treceteſimi decimi quarti, Sub hoc Pontifice *Melchiade* Hæretici *Donatiſtæ* in Concilio Romæ habito anno treceteſimo decimo tertio damnati ſunt.

34 S. *Silveſter* pridiè Kalendas Februarii anni trecen-

centeſimi decimi quarti Pontificatum iniit. Concilium Generale Nicænum primum ad profligandam *Arii* Hæreſim convocavit, ſedit annis viginti uno, menſibus undecim, & è vita migravit die trigeſimâ primâ menſis Decembris anni trecenteſimi trigeſimi quinti.

35 S. *Marcus* die decimâ octavâ menſis Januarii anni trecenteſimi trigeſimi ſexti ſublectus fuit Pontifex Romanus, ſedit menſes octo, dies viginti, & obiit die ſeptimâ menſis Octobris ejuſdem anni.

36 S. *Julius*, poſtquàm ab obitu *Marci* Papæ vacaſſet Sedes Romana menſes tres, dies viginti novem, Pontificatum auſpicatus eſt die ſexta menſis Februarii anni trecenteſimi trigeſimi ſeptimi. Ad defendendam Catholicam de Conſubſtantialitate Verbi Divini Fidem, & cauſam S. *Athanaſii*, ab Euſebianis, ſeu Arianis, penè oppreſſi, ſtrenuè ſe geſſit. Sedit annis quindecim, menſibus duobus, diebus ſex, ac vivis exemptus eſt die XII. menſis Aprilis anni trecenteſimi quinquageſimi ſecundi.

37 S. *Liberius*, poſtquàm à morte *Julii* Papæ vacaſſet Sedes per duos menſes & dies aliquot, conſecratus eſt Romanus Pontifex die XXI. menſis Junii anni trecenteſimi quinquageſimi ſecundi, ſedit annos quatuordecim, menſes tres, dies tres & efflavit animam die XXIII. menſis Septembris anni trecenteſimi ſexageſimi ſexti. In exilium ab Imperatore *Conſtantio* actus *Liberius* Papa, tædio victus damnavit *Athanaſium*, & ſubſcripſit Formulæ Fidei Sirmienſi, non quidem ſecundæ, quæ penitùs Ariana eſt, ſed primæ, quæ Catholicum ſenſum pati poteſt, & contra Hæreticum *Photinum* edita eſt. Ab exilio rever-

verſus *Liberius*, & ſuâ Romanâ Sede potitus, Nicænam Fidem palam profeſſus eſt, pacem cum S. *Athanaſio* redintegravit, ſuumque lapſum facti pœnitens reparavit.

38 S. *Felix* hujus nominis *Secundus*, à *Conſtantio*, Imperatore Ariano, in locum *Liberii* Papæ ſubrogatus fuerat, qui tamen Pontifex factus, Catholicam Fidem propugnavit, & Martyrium paſſus eſt, dùm adhùc *Liberius* Sedem Romanam obtineret.

39 S. *Damaſus* ordinatus eſt Pontifex Romanus die primâ menſis Octobris anni trecenteſimi ſexageſimi ſexti. Sedit annos octodecim, menſes duos, dies decem, & extremum ſpiritum redidit die x. menſis Decembris anni trecenteſimi octogeſimi quarti. Contra *Damaſum*, Romanum Pontificem legitimè electum & ordinatum, ſchiſma in Eccleſia conflavit *Urſicinius*, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconus, qui Pontificatum temerario auſu ſibi vindicavit. Sed *Urſicinium*, in Sedem Romanam intruſum, & Schiſmatis Authorem, Imperator *Gratianus* perpetuo exilio mulctavit, & *Damaſum* Sedis Romanæ pacificum poſſeſſorem reddidit. Sub Pontificatu *Damaſi* habitum eſt Concilium Generale Conſtantinopolitanum primum anno 381.

40 S. *Siricius* ſucceſſit *Damaſo* Papæ, ſeditque annos tredecim, menſes undecim, dies quinque, & obiit anno trecenteſimo nonageſimo octavo.

41 S. *Anaſtaſius* in Sede Romana ſucceſſit *Siricio* Papæ die quintâ menſis Decembris anni trecenteſimi nonageſimi octavi. Sedit annis tribus, diebus decem, & exiit è vita die decimâ quartâ menſis Decembris anni quadringenteſimi primi. Sub Pontificatu *Anaſtaſii* tumultuati ſunt Origeniſtæ,

niſtę, eoſque ſuâ auctoritate repreſſit ſanctus ille Pontifex.

42 S. *Innocentius Primus* Pontifex Romanus inauguratus eſt die vigeſimâ primâ menſis Decembris anni quadringenteſimi primi, ſeditque annis quindecim, menſibus duobus, diebus viginti, vitâque functus eſt die XII. menſis Martii anni quadringenteſimi decimi ſeptimi. *Pelagium*, *Cæleſtium*, & *Julianum* Hæreticos proſcripſit Sanctiſſimus ille Pontifex, S. *Joannis Chryſoſtomi* appellationem ſuſcepit, & omnia, quæ adversùs illum in pſeudo-Synodo *ad Quercum* malè geſta ac decreta fuerant, ſuâ auctoritate reſcîdit.

43 S. *Zozimus* ordinatus eſt Romanus Pontifex die XVIII. menſis Martii anni quadringenteſimi decimi ſeptimi. Sedit annum unum, menſes novem, & ad Deum migravit die XXVI. Decembris anni quadringenteſimi decimi octavi.

44 S. *Bonifacius* hujus nominis *Primus* in Romanum Pontificem electus eſt die vigeſimâ nonâ menſis Decembris anni quadringenteſimi decimi octavi, ſedit annos tres, menſes octo, dies ſex, & mortuus eſt die quartâ Septembris anni quadringenteſimi vigeſimi ſecundi. *Eulalius* Antipapa, cui *Symmachus*, Urbis Romæ Præfectus, favebat, contra *Bonifacium* legitimum Pontificem inducto Schiſmate Eccleſiam turbavit, ſed, *Eulalio* Antipapâ Româ juſſu Imperatoris pulſo, ſedatum eſt Schiſma.

45 S. *Cœleſtinus* hujus nominis *Primus* die decimâ menſis Septembris anni quadringenteſimi vigeſimi ſecundi Pontifex Romanus conſecratus eſt. Sedit annos novem, menſes decem, dies novem, obiit die XVIII. menſis Julii anni quadringenteſimi

ſimi trigeſimi ſecundi. Semipelagianos compreſſit, & per ſuos Legatos præfuit Concilio Generali Epheſino anno ccccxxxi. celebrato, in quo *Neſtorii* Hæreſis proſcripta fuit.

46 S. *Sixtus* Papa hujus nominis *Tertius* in locum *Cæleſtini* Romani Pontificis ſubrogatus eſt die vigeſimâ quartâ menſis Julii anni quadringenteſimi trigeſimi ſecũdi,& exceſſit è vita die xi. menſis Auguſti anni quadringenteſimi quadrageſimi. Sub iſtius *Sixti* Pontificatu pax ſancita eſt *Cyrillum* Patriarcham Alexandrinum inter & *Joannem* Patriarcham Antiochenum & alios Orientales Epiſcopos.

47 S. *Leo*, poſt interpontificum xli. dierum ab obitu *Sixti III.* electus eſt Pont. Romanus die xxii. menſis Septemb. an. quadringenteſimi quadrageſimi. Sedit an. viginti unum, menſem unum, dies tredecim, migravitque ad Deum die quartâ menſis Novembris anni quadringenteſimi ſexageſimi primi. Sub Pontificatu Sancti *Leonis* celebratum eſt contra Hæreſiarcham *Eutychetem* Concilium Chalcedonenſe anno ccccli.

48 S. *Hilarus* ſucceſſit S. *Leoni* Papæ, & Pontificatum iniit die xii. menſis Novembris anni quadringenteſimi ſexageſimi primi. Sedit annos ſex, menſes tres, dies decem, & obiit die xxi. menſis Februarii anni quadringenteſimi ſexageſimi octavi.

49 S. *Simplicius*, poſt quatuor dierum à morte *Hilari* Papæ intervallum, Pontifex Romanus fuit inauguratus die xxv. menſis Februarii anni quadringenteſimi ſexageſimi octavi, & præfuit Eccleſiæ Romanæ per annos quindecim & dies ſex, obiitque die i. menſis Martii anni quadringenteſimi octogeſimi tertii.

50 S. *Fe-*

50 S. *Felix Tertius*, poſt quinque dierum interpontificium, ſucceſſit *Simplicio* die VI. menſis Martii anni quadringenteſimi octogeſimi tertii, ſeditque annos octo, menſes undecim, dies octodecim; & ex hac vita migravit die XXIV. Februarii anni quadringenteſimi nonageſimi ſecundi.

51 S. *Gelaſius* conſecratus eſt Pontifex Maximus die primâ menſis Martii anni quadringenteſimi nonageſimi ſecundi. Sedit annos quatuor, menſes octo, dies octodecim, & è vivis exceſſit die decimâ nonâ menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi ſexti.

52 S. *Anaſtaſius Secundus* Pontifex Romanus ordinatus eſt die XXIV. menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi ſexti, & ſedit annum unum, menſes undecim, dies viginti quatuor, & mortuus eſt die XVII. menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi octavi.

53 S. *Symmachus* ſucceſſit *Anaſtaſio Secundo* die vigeſimâ ſecundâ menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi octavi. Ejus electionem turbare tentavit *Laurentius*, S. Praxedis Archipresbyter, qui, inſtigante *Feſto*, Senatore Romano, ſe in pſeudo-Pontificem, effuſis pecuniis, eligendum curavit, At, *Theodoricus*, Rex Italiæ, Sectâ licèt Arianus, litem adjudicavit *Symmmacho*, qui prior, & à majori, ſaniorique Cleri parte fuerat electus. Sedit *Symmachus* annos quindecim, menſes ſeptem, & dies viginti ſeptem, & vivis ſublatus eſt die decimâ nonâ menſis Julii anni DXIV.

54 S. *Hormiſdas* in locum *Symmachi* ſuffectus eſt die XXVII, menſis Julii anni DXIV. ſedit annos novem, & dies undecim, & in vivis eſſe deſiit die

die VI. menſis Auguſti anni DXXIII.

55 S. *Joannes Primus* ſucceſſit *Hormiſdæ* Papæ, & fuit ordinatus Pontifex Romanus die decimâ tertiâ menſis Auguſti anni DXXIII. Sedit annos duos, menſes novem, & dies ſex, Martyrque occubuit die XVIII. menſis Maii anni DXXVI.

56 S. *Felix* hujus nominis IV. die XII. menſis Julii anni DXXVI. Pontifex Romanus conſecratus eſt. Sedit an. quatuor, & menſes duos, dies ſex, atque præclaris virtutibus exornatus ex hac vita diſceſſit die XVIII. menſis Septembris anni DXXX.

57 *Bonifacius* II. Pontifex Romanus ordinatus eſt die vigeſimâ primâ menſis Septembris anni quingenteſimi trigeſimi. Synodum ſecundam Arauſicanam, in qua Hæretici Semipelagiani fuerunt proſcripti, confirmavit. Sedit annos duos & dies viginti ſex, obiitque die XVII. menſis Octobris anni quingenteſimi trigeſimi ſecundi.

58 *Joannes* II. poſt intervallum ſeptuaginta ſex dierum ab obitu *Bonifacii* II. Pontifex Romanus fuit renunciatus die XXXI. menſis Decembris anni quingenteſimi trigeſimi ſecundi. Pontificatum tenuit annos duos, menſes quatuor, dies viginti ſex, & extremum diem obiit die vigeſimâ ſextâ menſis Maii anni quingenteſimi trigeſimi quinti.

59 S. *Agapetus* electus & inauguratus eſt Pontifex Romanus die tertiâ menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi quinti. *Anthimum*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, Hæreticum Eutychianum, è Sede Conſtantinopolitanâ dejecit, & in ejus locum *Mennam*, virum maximè Catholicum, auctoritate Apoſtolicâ ſubrogavit. Sedit menſes decem, dies undeviginti, obiitq;

Conſtantinopoli die XXII. menſis Aprilis anni quingenteſimi trigeſimi ſexti.

60 S. *Silverius*, poſtquàm à morte *Agapeti* Sedes Pontificia per dies quadraginta ſeptem vacaſſet, Pontifex Romanus conſecratus eſt die VIII. menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi ſexti. Miſſus eſt in exilium à *Vigilio*, qui Sedem Pontificiam invaſit, ibique inediâ & calamitatibus confectus, Martyr occubuit die XX. menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi octavi.

61 *Vigilius*, qui, favente *Beliſario*, Romani exercitus Duce, in Sedem *Silverii* legitimi Pontificis irrepſerat, mortuo *Silverio*, vero & legitimo Pontifice, fuit à Clero in legitimis Comitiis renuntiatus Pontifex Romanus. Seditque uſque ad annum quingenteſimum quinquageſimum quartum, quo oppreſſus dolore calculi obiit in Sicilia, dùm Romam rediret. Sub hoc Pontifice habita eſt quinta Synodus Generalis, ſeu Conſtantinopolitana ſecunda, anno quingenteſimo quinquageſimo tertio.

62 S. *Pelagius* hujus nominis I. in ſede Pontificia *Vigilium* excepit die XI. menſis Aprilis an. quingenteſimi quinquageſimi quinti. Sedit an. quatuor, menſes 10., dies 10. & octo, & vitâ functus eſt die 1. menſis Martii an. 560.

63 *Joannes* hujus nomini III. poſtquàm Sedes Pontificia ceſſaſſet à morte *Pelagii* I. menſes quatuor & dies XVII. Pontificatum iniit die XVIII. menſis Julii anni quingenteſimi ſexàgeſimi, & Eccleſiam Romanam gubernavit annos XII. menſes XI. & dies XXVI. Mortuus eſt die XIII. menſis Julii anni quingenteſimi ſeptuageſimi tertii.

64 S. *Benedictus* hujus nominis I. poſt Interpontificium à morte *Joannis* III. menſium decem, viginti

ginti & unius dierum, ordinatus eſt Pontifex Romanus die tertiâ menſis Junii anni quingenteſimi ſeptuageſimi quarti, ſeditque annos quatuor, menſem unum, dies viginti octo, & è vivis exceſſit die XXX. menſis Julii anni quingenteſimi ſeptuageſimi octavi.

65 *Pelagius* II. poſtquàm ab obitu *Benedicti* I. Sedes vacaſſet menſes quatuor, fuit electus Pontifex die trigeſimâ menſis Novembris anni quingenteſimi ſeptuageſimi octavi. Sedit annos XI. menſes duos, dies decem & migravit è vita die octavâ menſis Februarii anni quingenteſimi nonageſimi.

66 S. *Gregorius Magnus* hujus nominis I. poſt Interpontificium ab obitu *Pelagii* II. menſium ſex, & dierum viginti quinque, conſecratus eſt Pontifex Romanus die tertiâ menſis Septembris anni quingenteſimi nonageſimi. Donatiſtas in Africa cöercuit, & *Joannis*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, ſe *Œcumenicum*, ſeu *univerſalem* Epiſcopum, inſcribentis, faſtum cohibuit. Angliam ad Fidem convertit, & Eccleſiæ Latinæ Sanctiſſimus Doctor habetur. Sedit annos XIII. menſes ſex, dies decem, & ad Deum migravit die XII. menſis Martii anni ſexcenteſimi quarti, quâ die à Fidelibus colitur.

67 *Sabinianus*, poſt Interpontificum menſium ſex & diei unius, Romanus Pontifex conſecratus eſt die XIII. menſis Septembris anni ſexcenteſimi quarti. Et ſedit annum unum dumtaxat, menſes quinque, & dies novem, obiitque die XXII. menſis Februarii anni ſexcenteſimi ſexti.

68 S. *Bonifacius* III. poſt Interpontificium menſium XI. & dierum XXVI. inauguratus eſt Pontifex Maximus, & Pontificatum tenuit uſque ad

ad diem x. menſis Novemb. anni ſexcenteſimi ſeptimi.

69 *Bonifacius* IV. poſt Interpontificium novem menſium & dierum quindecim, fuit Romanus Pontifex conſecratus die vigeſimâ quintâ menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octavi. Ab Imperatore *Phoca* obtinuit Templum, quod Romæ dicitur Pantheon, illudque, eliminatis prorsùs Ethnicorum ſuperſtitionibus, conſecravit Sanctæ *Mariæ* ſemper Virgini, & Sanctis omnibus Martyribus. Sedit annos ſex, menſes octo, dies tredecim, & abiit è vivis die VII. menſis Maii anni ſexcenteſimi decimi quinti.

70 *Deusdedit*, poſtquàm Sedes ab obitu *Bonifacii* IV. vacaſſet quinque menſes & dies undecim, ad Pontificatum fuit provectus die XIX. menſis Octobris anni ſexcenteſimi decimi quinti. Sedit annos tres, dies viginti, obiitque die VIII. menſis Novembris anni ſexcenteſimi decimi octavi.

71 S. *Bonifacius* V. poſt Interpontificium anni unius, menſis unius & dierum ſexdecim, ordinatus eſt Pontifex Romanus die vigeſimâ tertiâ menſis Decembris anni ſexcenteſimi decimi noni. Sedit annos quinque, menſes decem, ſine ullâ dierum Appendice, & obiit die XXII. menſis Octobris anni ſexcenteſimi vigeſimi quinti.

72 *Honorius* hujus nominis I. ſucceſſit *Bonifacio* V. die XXVII. menſis Octobris anni ſexcenteſimi vigeſimi quinti, & ſedit annis duodecim, menſibus undecim, diebus ſexdecim, & obiit die XII. menſis Octobris an. ſexcenteſimi trigeſimi octavi. Hic Pontifex perperàm ab Hæreticis Monothelitarum hæreſeos inſimulatur, & ab eâ tam verè, quàm piè vindicatur.

73 *Severinus*, poſt Interpontificium unius anni, ſeptem

ſeptem menſium, & quindecim dierum, conſecratus eſt Pontifex Romanus die XXVIII. menſis Maii anni ſexcenteſimi quadrageſimi. Sedit menſes duos & dies quatuor, & abiit è vivis die primâ menſis Auguſti ejuſdem anni ſexcenteſimi quadrageſimi.

74 *Joannes* hujus nominis IV. poſtquàm ab obitu *Severini* Papæ vacaſſet Sedes Apoſtolica menſes quatuor & dies viginti quatuor, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XXIV. menſis Decembris anni ſexcenteſimi quadrageſimi. Sedit annum unum, menſes novem, & dies octodecim, obiitque die undecimâ menſis Octobris anni ſexcenteſimi quadrageſimi ſecundi.

75 S. *Theodorus*, poſt Interpontificium unius menſis & dierum tredecim, conſecratus eſt Pontifex Romanus die vigeſimâ quartâ menſis Novembris anni ſexcenteſimi quadrageſimi ſecundi. Sedit annos ſex, menſes quinque, & dies novemdecim, atque humanis ereptus eſt die decimâ tertiâ menſis Maii anni ſexcenteſimi quadrageſimi noni.

76 S. *Martinus* hujus nominis I. poſt dies quinquaginta duos ab obitu *Theodori Papæ* electus eſt Pontifex Maximus die quintâ Julii anni ſexcenteſimi quadrageſimi noni. Miſſus eſt in exilium ab Imperatore *Conſtante*, Hæretico Monothelita, anno ſexcenteſimo quinquageſimo tertio, ibique morbis & ærumnis confectus ad cœleſtem patriam, Martyrii coronâ redimitus, migravit die XVI. menſis Septembris anni ſexcenteſimi quinquageſimi quinti.

77 S. *Eugenius* hujus nominis I. vivente adhuc in exilio *Martino* I. eoque, ad præcavendas Imperatoris *Conſtantis*, Hæretici Monothelitæ, inſidias,

dias, ultrò conſentiente; à Clero Romano electus eſt Pont. Max. die VIII. menſis Septembris an. ſexcenteſimi quinquageſimi quarti, ſeditq; annis duobus, menſibus octo, diebus viginti quatuor, & mortuus eſt die primâ menſis Junii anni ſexcenteſimi quinquageſimi ſeptimi.

78 S. *Vitalianus*, poſtquàm ab obitu *Eugenii* Papæ vacaſſet Sedes per menſem unum & dies viginti novem, creatus eſt Pontifex Maximus die trigeſimâ menſis Julii anni ſexcenteſimi quinquageſimi ſeptimi, ſeditque annos quatuordecim, menſes ſex, & obiit die XXVII. menſis Januarii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

79 *Adeodatus*, poſt Interpontificium à *Vitaliano* Papæ obitu duorum menſium & dierum viginti quinque, conſecratus eſt Pontifex Maximus die XXII. menſis Aprilis anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, ſeditque annos quatuor, menſes duos, dies quinque, & abiit è vivis die XXVI. menſis Junii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

80 *Donus*, poſtquàm à morte *Adeodati* Papæ vacaſſet Sedes menſes quatuor & dies quinque, ordinatus eſt Pontifex Romanus die I. menſis Novembris anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti. Sedit annum unum, menſes quinque, dies decem, & deceſſit è vita die XI. menſis Aprilis anni ſexcenteſimi octavi.

81 S. *Agatho*, poſtquàm ab obitu *Doni* Papæ vacaſſet Sedes menſes duos & dies quindecim, inauguratus eſt Pontifex Maximus die vigeſimâ ſeptimâ menſis Junii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi octavi. Præfuit per ſuos Legatos ſextæ Synodo Generali contra Hæreticos Monothelitas an. ſexcenteſimo octogeſimo celebratæ, ſeditque annos

nos tres, menſes ſex, dies quindecim, & obiit die x. menſis Januarii anni ſexcenteſimi octogeſimi ſecundi.

82 S. *Leo* hujus nominis II. poſt Interpontificium ſeptem menſium & ſeptem dierum, in locum *Agathonis* Papæ ſuffectus eſt die XVII. menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octogeſimi ſecundi. Sedit menſes decem, dies ſeptemdecim, & ad Deum migravit die III. menſis Julii anni ſexcenteſimi octogeſimi tertii.

83 S. *Benedictus* hujus nominis II. poſtquàm ab obitu *Leonis* II. ceſſaſſet Pontificatus menſes undecim, & dies viginti duos, conſecratus eſt Pontifex Romanus die XXVI. menſis Junii anni ſexcenteſimi octogeſimi quarti. Sedit menſes decem, dies duodecim, & è vita diſceſſit die VII. menſis Maii anni ſexcenteſimi octogeſimi quinti.

84 *Joannes* hujus nominis V. poſtquàm à morte *Benedicti* II. Vacaſſet Sedes per menſes duos & dies quindecim, ordinatus eſt Pontifex Romanus die vigeſimâ tertiâ menſis Julii anni ſexcenteſimi octogeſimi quinti. Sedit annum unum, dies decem, & mortuus eſt die ſecundâ menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octogeſimi ſexti.

85 *Conon*, poſt Interpontificium menſium duorum & dierum octodecim, electus eſt Pontifex Romanus die XXI. menſis Octobris anni ſexcenteſimi octogeſimi ſexti. Sedit menſes XI. & è vita migravit die XXI. menſis Septembris anni ſexcenteſimi octogeſimi ſeptimi.

86 S. *Sergius* hujus nominis I. poſt duorum menſium, & dierum viginti trium Interpontificium, per quod duravit Schiſma excitatum à *Theodoro* Archipresbytero, & *Paſchali* Archidiacono, qui Summo Pontificatui inhiantes, Sedem

dem Apoſtolicā invaſerant; electus eſt Pontifex Romanus die xv. menſis Decembris anni ſexcenteſimi octogeſimi ſeptimi. Sedit annos tredecim, menſes octo, dies viginti tres, & obiit die VII. menſis Septembris anni ſeptingenteſimi primi.

87 *Joannes* hujus nominis VI. poſt Interpontificium unius menſis & dierum viginti, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XXVIII. menſis Octobris anni ſeptingenteſimi primi. Sedit annos tres, menſes duos, & dies duodecim, & mortuus eſt die IX. menſis Januarii anni ſeptingenteſimi quinti.

88 *Joannes* hujus nominis VII. poſt Interpontificium unius menſis & dierum novemdecim, creatus eſt Pontifex Romanus die primâ menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinti. Pontificatum geſſit per duos annos, menſes ſeptem, dies ſeptemdecim, atque ſupremum diem obiit die XVII. menſis Octobris anni ſeptingenteſimi ſeptimi.

89 *Siſinnius*, poſt trium menſium Interpontificium, electus eſt Pontifex Romanus die XVIII. menſis Januarii anni ſeptingenteſimi octavi, ſeditque dies dumtaxat viginti, & in vivis eſſe deſiit die VI. menſis Februarii anni ſeptingenteſimi octavi.

90 *Conſtantinus*, poſt Interpontificium unius menſis & dierum undeviginti, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XXIV. menſis Martii anni ſeptingenteſimi octavi. Rexit Eccleſiam Romanam uſque ad diem VIII. menſis Aprilis anni ſeptingenteſimi decimi quinti, quo ex hac vita diſceſſit.

91 S. *Gregorius* hujus nominis II. poſt Interpontificium dierum quadraginta, conſecratus eſt Pon-

Pontifex Romanus die XIX. menſis Maii anni ſeptingenteſimi decimi quinti. Sedit annos quindecim, menſes VIII. dies XXIII. & obiit die XI. menſis Febr. an. ſeptingenteſimi trigeſimi primi.

92 S. *Gregorius* hujus nominis III. poſt breve Interpontificium, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XVIII. menſis Martii anni ſeptingenteſimi trigeſimi primi. Sedit annos decem, menſes octo, dies decem, & in vivis eſſe deſiit die XXVIII. menſis Novembris anni ſeptingenteſimi quadrageſimi primi.

93 S. *Zacharias* conſecratus eſt Pontifex Romanus die XXX. menſis Novembris anni ſeptingenteſimi quadrageſimi primi. Sedit annos decem, menſes tres, dies quatuordecim, & mortuus eſt die XIV. menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſecundi.

94 *Stephanus* hujus nominis II. ad Pontificatum electus eſt, ſed ſubitâ morte interceptus, ordinari ac conſecrari non potuit. Debet tamen inter veros Pontifices Romanos recenſeri, ſicut illum multi Scriptores Eccleſiaſtici, poſt Cardinalem *Baronium*, & omnes pervulgatæ Romanorum Pontificum Tabulæ Chronologicæ recenſere ſolent.

95 *Stephanus* hujus nominis III. ordinatus eſt Pontifex Maximus die vigeſimâ ſextâ menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſecundi. Sedit annos quinque, dies viginti novem, & mortuus eſt die XXIV. menſis Aprilis anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſeptimi.

96 S. *Paulus* hujus nominis I. poſtquàm ab obitu *Stephani* III. Papæ Sedes Apoſtolica vacaſſet per dies triginta quinque, conſecratus eſt Pontifex Romanus die vigeſimâ nonâ menſis Maii anni ſeptin-

ſeptingenteſimi quinquageſimi ſeptimi. Sedit annos decem, menſem unum, & ſpiritum Deo reddidit die XXVIII. menſis Junii anni ſeptingenteſimi ſexageſimi ſeptimi.

97 *Stephanus* hujus nominis IV. poſt anni, & menſis unius Interpontificium, per cujus temporis ſpatium vacavit Sedes Apoſtolica, quam *Conſtantinus* Antipapa invaſerat, ſummo omnium conſenſu electus eſt Pontifex Maximus die ſeptimâ menſis Auguſti anni ſeptingenteſimi ſexageſimi octavi. Sedit annos tres, menſes quinque, dies viginti ſeptem, & fato functus eſt die ſecundâ menſis Februarii anni ſeptingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

98 *Hadrianus* I. Pontificatum iniit die IX. menſis Februarii anni ſeptingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, rexitque Eccleſiam uſque ad diem XXV. menſis Decembris anni ſeptingenteſimi nonageſimi quinti. Sub hoc Pontifice habita eſt contra Iconomachos ſeptima Synodus Generalis, ſeu Nicæna ſecunda, anno ſeptingenteſimo octuageſimo ſeptimo.

99 S. *Leo* hujus nominis III. ordinatus fuit Pontifex Maximus die XXVII. menſis Decembris anni ſeptingenteſimi nonageſimi quinti. Sedit annos viginti, menſes quinque, dies ſexdecim, & ex hac vita migravit die XI. menſis Junii anni octingenteſimi decimi ſexti.

100 *Stephanus* hujus nominis V. electus eſt Pontifex Romanus die XXII. menſis Junii anni octingenteſimi decimi ſexti, ſedit per ſeptem dumtaxat menſes, & diem ultimum clauſit die XXIV. menſis Januarii anni octingenteſimi decimi ſeptimi.

101 S. *Paſchalis* hujus nominis I. in locum *Stepha-*

in

ni V. Papæ ſuffectus eſt die xxv. menſis Januarii ejuſdem anni octingenteſimi decimi ſeptimi. Sedit annos ſeptem, & dies ſeptemdecim, & diſceſſit è vita die decimâ menſis Februarii anni octingenteſimi vigeſimi quarti.

102 *Eugenius* hujus nominis II. fuit ordinatus Pontifex Maximus die xiv. menſis Februarii anni octingenteſimi vigeſimi quarti. Sedit annos tres, menſes & dies incertos, & obiit menſe Auguſto anni octingenteſimi vigeſimi ſeptimi.

103 *Valentinus* demortuo *Eugenio* II. ſubſtitutus eſt, ſed quadrageſimo die ab inauguratione ſuâ è vivis ſublatus eſt.

104 *Gregorius* hujus nominis IV. ſucceſſit *Valentino* Papæ eodem anno octingenteſimo vigeſimo ſeptimo, ſed menſe & die incertis, cùm duratio ceſſationis Sedis Pontificiæ poſt *Valentini* Papæ obitum omninò ignoretur. Sedit annos ſexdecim, & migravit è vita viii. Kal. Febuarii anni octingenteſimi quadrageſimi quarti.

105 *Sergius* hujus nominis II. die decima mensis Febr. anni octingenteſimi quadragesimi quarti Pontifex Maximus renunciatus & ordinatus eſt. Sedit annos tres abſque ulla mensium & dierum appendice, obiitque die xxvii. mensis Januarii anni octingentesimi quadragesimi ſeptimi.

106 S. *Leo* hujus nominis IV. poſtquàm ab obitu *Sergii* II. Papæ Sedes Pontificia vacaſſet menſes duos & dies quindecim, electus ac conſecratus eſt Pontifex Maximus die xi. mensis Aprilis anni octingentesimi quadragesimi ſeptimi. Eccleſiam Romanam gubernavit annis octo, menſibus tribus, & diebus ſex, atque ad cœleſtem vitam migravit die decimâ ſeptima mensis Julii anni

anni octingenteſimi quinquageſimi quinti.

107 *Benedictus* hujus nominis III. poſtquàm ab obitu *Leonis* IV. vacaſſet Sedes Apoſtolica per menſes duos & dies duodecim, ordinatus eſt Romanus Pontifex die XXIX. menſis Septembris anni octingenteſimi quinquageſimi quinti, & *Anaſtaſius*, qui Sedem Apoſtolicam invaſerat, tanquàm Antipapa ejectus eſt. Eccleſiam Romanam per an. duos, menſes ſex, & dies decem ſanctiſſimè rexit *Benedictus* III. & è vita exceſſit die VIII. Aprilis an. octingenteſimi quinquageſimi octavi. Cùm certum ſit, *Benedictum* III. ſucceſſiſſe in Sede Pontificia *Leoni* IV. explodi debet malè conſuta illa fabula, quam obtrudunt nonnulli, qui dictitant, *Joannam* Papiſſam ſucceſſiſſe *Leoni* IV. eamque Pontificatum per annos duos, menſem unum, & dies quatuor tenuiſſe.

108 S. *Nicolaus* hujus nominis I. ſucceſſit *Benedicto* III. & conſecratus eſt Romanus Pontifex die XXIV. menſis Aprilis anni octingenteſimi quinquageſimi octavi. Sedit annos novem, menſes ſex, dies viginti, & migravit ad Deum die XIII. menſis Novembris anni octingenteſimi ſexageſimi ſeptimi.

109 *Hadrianus* hujus nominis II. ſuffectus eſt in locum *Nicolai* Papæ I. die XIV. menſis Decembris anni octingenteſimi ſexageſimi ſeptimi. Sedit annos quinque, & obiit anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Sub hoc Pontifice habitum eſt Concilium octavum Generale, ſeu Conſtantinopolitanum quartum, contra *Photium*, Schiſmaticum Patriarcham Conſtantinopolitanum.

110 *Joannes* hujus nominis VIII. conſecratus eſt Pontifex Romanus die XIV. menſis Decembris anni

anni octingentesimi ſeptuagesimi ſecundi. Sedit annos decem, & dies duos, & abiit è vivis die xv. mensis Decembris anni octingentesimi octogesimi ſecundi.

111 *Marinus*, poſt paucos ab obitu *Joannis* VIII. dies, ad Summum Pontificatum fuit ſublimatus, ſeditque annum unum, & menſes quinque, & obiit die incerto mensis Maii anni octingentesimi octogesimi quarti.

112 *Hadrianus* hujus nominis III. eodem menſe, quo mortuus eſt *Marinus* Pontifex ad Romanam Sedem provectus eſt. Sedit annum unum, & menſes quatuor, obiitque anno octingenteſimo octogeſimo quinto.

113 *Stephanus* hujus nominis VI. ſucceſſit *Hadriano* III. Papæ. Sedit in Cathedra *Petri* annos ſex, & extremum diem obiit anno octingenteſimo nonageſimo primo.

114 *Formoſus* eodem menſe & anno, quo *Stephanus* VI. Papa è vivis ſublatus eſt, hoc eſt, menſe Majo anni octingenteſimi nonageſimi primi, conſecratus eſt Pontifex Romanus. Sedit annos quatuor & menſes ſeptem, & inter vivos eſſe deſiit die IV. Aprilis anni octingenteſimi nonageſimi ſexti. Mortuo *Formoſo* Papa, *Bonifacius* hujus nominis VI. Sedem Romanam invaſit, quam diebus tantùm quindecim tanquam Antipapa tenuit.

115 *Stephanus* hujus nominis VII. expulſo Antipapa *Bonifacio* VI. ſe ipſum in Sedem Pontificiam malis artibus intrusit, accedente tamen Cleri conſenſu, legitimus Pontifex habitus eſt, ne Schiſmate Ecclesia ſcinderetur. Sedit annum unum, menſem unum, & dies aliquot; tandem in carcerem detruſus eſt, ubi ſtrangulatus periit anno

anno octingenteſimo nonagesimo ſeptimo.

116 *Romanus*, poſt mortem *Stephani* VII. Papæ, creatus & ordinatus eſt Pontifex Maximus, ſeditque per quatuor dumtaxat menſes, & obiit anno octingentesimo nonagesimo octavo.

117 *Theodorus* hujus nominis II. poſt mortem *Romani* Papæ, electus eſt Pontifex Romanus, qui per dies tantùm viginti Pontificatum tenuit, & è vivis ſublatus eſt anno octingesimo nonagesimo octavo.

118 *Joannes* hujus nominis IX. in locum *Theodori* II. Papæ circa medium menſem Julium anni octingentesimi nonagesimi octavi ſubrogatus eſt. Sedit annos duos & dies quindecim, & diem ultimum clausit circa initium mensis Auguſti anni nongentesimi.

119 *Benedictus* hujus nominis IV. mortuo *Joanne* IX. Papa anno nongentesimo creatus eſt Pontifex Maximus, rexitq; Eccleſiam annos tres & menſes duos, & migravit ad Deum circà initium mensis Octobris anni nongentesimi tertii.

120 *Leo* hujus nominis V. ſucceſſit *Benedicto* IV. ſeditque menſem unum & dies XXVI. vel XXVII. fuitque conjectus in vincula à *Chriſtophoro*, qui ſedem Romanam occupavit.

121 *Chriſtophorus*, poſtquàm ſediſſet menſes citèr ſeptem, à Sede Pontificia per vim deturbatus, habitum Monaſticum induere coactus eſt:

122 *Sergius* hujus nominis III. Sedem Pontificiam obtinuit, ſedit annis ſeptem, menſibus tribus, diebus incertis, obiitque anno nongentesimo decimo.

123 *Anaſtaſius* hujus nominis III. poſtquàm à morte *Sergii* III. vacaſſet Sedes uno aut altero die, electus

eſt

eſt Pontifex Maximus, ſeditque annos duos & totidèm menſes, & mortuus eſt anno nongenteſimo decimo tertio.

124 *Lando* ſucceſſit *Anaſtaſio* III. die XVI. mensis Octobris anni nongentesimi decimi tertii. Sedit tantùm per menſes ſex, & dies decem, & obiit die XXVI. mensis Aprilis anni nongentesimi decimi quarti.

125 *Joannes* hujus nominis X. circà diem vigesimum ſeptimum mensis Aprilis ordinatus eſt Romanus Pontifex. Sedit annos quatuordecim, paucos menſes & dies aliquot, & obiit, Sede Pontificia à *Vuidone*, Tuſciæ Marchione, depositus, anno nongentesimo vigesimo nono.

126 *Leo* hujus nominis VI. ſuſſectus eſt in locum *Joannis* X. ſed æmulorum factione oppreſſus & in carcerem conjectus, diem ſupremum obiit circa diem tertium mensis Februarii anni nongentesimi vigesimi noni, poſtquàm mensibus ſeptem, & diebus quinque Ecclesiam Romanam rexiſſet.

127 *Stephanus* VIII. ſucceſſit *Leoni* VI. ſeditque annos duos, menſem unum, dies duodecim, & finem vivendi fecit anno nongentesimo trigesimo primo.

128 *Joannes* hujus nominis XI. ſucceſſit *Stephano* VIII. circà diem quintum menſis Martii anni nongenteſimi trigeſimi primi. Rexit Eccleſim annis quatuor, & menſibus decem, & obiit, in carcere à fratre ſuo *Alberico* detentus, initio menſis Januarii anni nongenteſimi trigeſimi ſexti.

129 *Leo* hujus nominis VII. ſucceſſit *Joanni* XI. Sedit annos tres, menſes ſex, dies decem, & obiit circà diem XVIII. menſis Julii anni nongenteſimi trigeſimi noni.

130 *Ste-*

130 *Stephanus* hujus nominis IX. ſucceſſit *Leoni Septimo* Papæ, ſeditque annos tres, menſes quatuor, dies quindecim, & mortuus eſt ineunte circiter menſe Decembri anni nongenteſimi quadrageſimi ſecundi.

131 *Marinus* hujus nominis II. ſucceſſit *Stephano Nono*. Sedit annos tres, menſes ſex, & dies tredecim, ſupremumque diem obiit paulò ante medium menſem Julium anni nongenteſimi quadrageſimi ſexti.

132 *Agapetus* hujus nominis II. ſucceſſit *Marino* II. Sedit annos decem & aliquot menſes, abiitque è vivis anno nongenteſimo quinquageſimo ſexto.

133 *Joannes* hujus nominis XII. ſucceſſit *Agapeto Secundo*. Româ expulit Antipapam, dictum *Leonem* VIII. ab Imperatore *Ottone* in Sedem Apoſtolicam intruſum. Sedit annos ſeptem & aliquot menſes, obiitque anno nongenteſimo ſexageſimo quarto.

134 *Benedictus* hujus nominis V. ſuffectus eſt in locum *Joannis* XII. Sed *Otto* Imperator, captâ Româ, *Leonem* VIII. Antipapam denuò in Sedem Apoſtolicam intruſit, & *Benedictum* V. legitimum Pontificem, perpetuo exilio in Germaniam ablegavit, ubi mortuus eſt anno nongenteſimo ſexageſimo quinto. Eodem anno è vivis ſublatus eſt Antipapa *Leo* VIII. qui, patrocinante *Ottone* Imperatore, temerario auſu Sedem Apoſtolicam ſemel ac iterùm invaſit.

135 *Joannes* XIII. ſucceſſit *Benedicto* V. Papæ die primâ menſis Octobris anni nongenteſimi ſexageſimi quinti. Sedit annos ſex, menſes undecim, dies quinque, obiitque VIII. Idus Septembris anni nongenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

136 *Bene-*

136 *Benedictus* VI. poſt Interpontificium trium circitèr menſium ab obitu *Joannis* XIII. electus eſt Pontifex Romanus ſub finem menſis Decembris anni nongenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, cùmque ſediſſet annum unum & menſes tres à *Francone*, Cardinali nequiſſimo, in carcerem detruſus, crudeliter ſtrangulatus eſt annò nongenteſimo ſeptuageſimo quarto. Poſt necem *Benedicti* VI. Pontificis, *Franco* Cardinalis, ejus parricida, Sedem Apoſtolicam invaſit, dictus *Bonifacius* VII. ſed poſtquàm ille Antipapa Sedem Romanam per menſem unum tenuiſſet, Româ expulſus eſt.

137 *Donus* hujus nominis II. ſucceſſit *Benedicto* VI. ſed quo menſe, quove die ordinatus fuerit, vel renunciatus Pontifex Romanus, ſciri non poteſt, quia antiqua monumenta, eo Sæculo decimo, quod fuit Sæculum ignorantiæ, ferreum, plumbeum, & obſcurum, deficiunt, & valdè per hæc tempora confuſæ ac perturbatæ ſunt Hiſtoria & Chronotaxis Romanorum Pontificum. Conſtat tamen, breviſſimum fuiſſe Pontificatum *Doni* II. Papæ, quippè qui obiit annò nongenteſimo ſeptuageſimo quinto.

138 *Benedictus* hujus nominis VII. poſt duorum circiter menſium ab obitu *Doni* II. Papæ Interpontificium, electus eſt Pontifex Romanus antè diem xxv. menſis Martii anni nongenteſimi ſeptuageſimi quinti. Sedit annos novem & aliquot menſes, obiitque die x. menſis Julii anni nongenteſimi octogeſimi quarti.

139 *Joannes* XIV. ſucceſſit *Benedicto* VII. Sed Antipapa *Bonifacius* VII. qui Româ expulſus fuerat, Urbem poſteà reverſus, in Caſtro S. Angeli incluſit *Joannem* XIV. legitimum Pontifi-

cem, qui ibidem fame, aut propinato veneno ſublatus eſt an. nongenteſimo octogeſimo quinto. Antipapa verò *Bonifacius* VII. qui denuò Sedem Apoſtolicam invaſit, repentinâ morte eodem anno è vivis raptus eſt.

140 *Joannes* XV. menſe Decembri anni nongenteſimi octogeſimi quinti ordinatus eſt Pontifex Maximus, & obiit anno nongenteſimo nonageſimo ſexto, cùm undecimum Pontificatus annum inchoaſſet.

141 *Gregorius* V. ſucceſſit *Joanni* XV. Sedem tamen Apoſtolicam invaſit *Joannes* Placentinus, creatus Antipapa à *Creſcentio*, qui Romæ tyrannidem exercebat. Sed *Gregorium* V. verum Pontificem,ſtrenuè defendit *Otto* Imperator, qui Romam cum exercitu veniens, *Joannem* Placentinum, Antipapam, in ordinem redegit, & *Creſcentium* tyrannum ultimo affecit ſupplicio. Sedit *Gregorius* V. uſque ad annum nongenteſimum nonum, quo mortuus eſt XII. Kal. Martii ſeu die XVIII. menſis Februarii.

142 *Silveſter* II. ſucceſſit *Gregorio* V. die 2. menſis Aprilis & Eccleſiam Romanam rexit annis quatuor, menſe uno, diebus novem, & obiit die XI. menſis Maii anni milleſimi tertii.

143 *Joannes* vulgò dictus *Decimus ſeptimus*, quamvis inter veros & legitimos Pontifices Romanos, qui hoc *Joannis* nomine donati ſunt, reverà ſit tantùm ordine *Decimus ſextus*, ſucceſſit *Silveſtro Secundo* Papæ, & ordinatus eſt Pontifex Romanus die XIII. menſis Maii anni milleſimi tertii. Sedit menſes dumtaxàt quinque & dies viginti quinque, obiitque die VII. menſis Decembris ejuſdem anni milleſimi tertii.

144 *Joannes* XVIII. ordinatus eſt Pontifex Maximus

mus die XXVI. menſis Decembris anni milleſimi tertii. Sedit annos quinque & aliquot menſes, & mortuus eſt anno milleſimo nono, die & menſe incertis.

145 *Sergius* IV. ſucceſſit *Joanni* XVIII. ac Sedem tenuit uſque ad annum milleſimum duodecimum, quo naturæ debitum ſolvit.

146 *Benedictus* VIII. ſucceſſit *Sergio* IV. ſed è Sede ſuâ ab Antipapa dicto *Gregorio* dejectus, in eam ab Imperatore S. *Henrico* reſtitutus eſt. Sedit annos undecim, menſes undecim, dies viginti unum, & obiit an. milleſimo vigeſimo quarto.

147 *Joannes* XIX. germanus frater *Benedicti* VIII. Papæ, ei in Pontificatu ſucceſſit. Sedit annos novem & dies novem, obiitque anno milleſimo trigeſimo tertio.

148 *Benedictus* IX. in locum *Joannis* XIX. ſuffectus eſt, & ſedit uſque ad annum milleſimum quadrageſimum quartum, quo à Romanis è Sede ſuâ deturbatus eſt, & in ejus locum intruſus Antipapa *Silveſter* III.

149 *Gregorius* VI. eodem anno milleſimo quadrageſimo quarto, perſuaſit tam *Benedicto* IX. quàm *Silveſtro* III. ut numeratâ pecuniâ Pontificatu cederent, & hoc pacto electus eſt Pontifex Romanus, quem, licèt ſimoniacè electum, Eccleſia tamen, ad vitandum Schiſma, tamquàm verum ac legitimum Pontificem agnovit, donec tandèm ipſe in Sutrina Synodo, habitâ anno milleſimo quadrageſimo ſexto, ſimoniæ criminis ab ea expoſtulatus, ſpontè ſeſe Pontificiâ dignitate abdicaverit.

150 *Clemens* II. eodem anno milleſimo quadrageſimo ſexto, quo *Gregorius* VI. ſpontè loco ceſſit, electus eſt Pontifex Romanus, ſeditque uſque

ad annum milleſimum quadrageſimum ſeptimum. Eo mortuo, *Benedictus* IX. qui, ob ſibi numeratam pecuniam, Pontificatu ceſſerat, Sedem Romanam iterùm invaſit, eamque tenuit per octo menſes & dies decem.

151 *Damaſus* II. die XVII. menſis Julii anni milleſimi quadrageſimi octavi electus eſt Pontifex Romanus, ſeditque tantùm per dies viginti tres, & obiit eodem anno milleſimo quadrageſimo octavo.

152 S. *Leo* IX. maximo Cleri, Populique Romani conſenſu electus eſt Pontifex Romanus die ſecundâ menſis Februarii anni milleſimi quadrageſimi noni. Sedit annis V. menſibus duobus, & diebus ſeptem & mortuus eſt anno milleſimo quinquageſimo quarto.

153 *Victor* II. poſt unius anni ab obitu *Leonis* IX. Interpontificium, conſecratus eſt Pontifex Romanus die XIII. menſis Aprilis anni milleſimi quinquageſimi quinti. Et obiit anno milleſimo quinquageſimo ſeptimo.

154 *Stephanus* X. electus eſt Pontifex Maximus die ſecundâ menſis Auguſti anni milleſimi quinquageſimi ſeptimi, & Eccleſiam Romanam rexit uſque ad diem vigeſimam nonam menſis Martii anni milleſimi quinquageſimi octavi, quâ migravit è vita.

155 *Nicolaus* II. die XXVIII. menſis Decembris anni milleſimi quinquageſimi octavi electus eſt Pontifex Maximus. Tentavit quidem Antipapa dictus *Benedictus* X. Sedem Pontificiam invadere, ſed, eo expulſo, pacificè *Nicolaus* II. ſedit annos duos, menſes ſex, dies viginti quinque, & obiit anno milleſimo ſexageſimo primo.

156 *Alexander* II. poſt trium fermè menſium ab obi-

obitu *Nicolai* II. Interpontificium, electus eſt Pontifex maximus. Sibi infeſtum habuit Antipapam, dictum *Cadalum*, quem turbas in Eccleſia excitantem coercuit, ſeditque per annos decem, menſes ſex, dies viginti unum, & ad meliorem vitam translatus eſt die XII. menſis Aprilis anni milleſimi ſeptuageſimi tertii.

157 *Gregorius* VII. die XXI. ejuſdem menſis Aprilis anni milleſimi ſeptingenteſimi tertii electus fuit Summus Pontifex, & Romanam Eccleſiam gubernavit uſque ad annum milleſimum octogeſimum quintum, quo ſpiritum Deo reddidit die XXV. menſis Maii. A' Germanis, *Guibertum* Antipapam, dictum *Clementem* III. tuentibus, vexatus eſt Sanctiſſimus ille Pontifex.

158 *Victor* III. anno milleſimo octogeſimo ſexto electus Pontifex Maximus, ſedit uſque ad annum milleſimum octogeſimum ſeptimum, quo mortuus eſt die XVI. menſis Septembris.

159 *Urbanus* II. anno milleſimo octogeſimo octavo *Victori* III. Papæ ſucceſſit, ſedit annos undecim, menſes quatuor, dies octodecim, obiitque anno milleſimo nonageſimo nono.

160 *Paſchalis* II. in locum demortui Papæ *Urbani Secundi* ſuffectus eſt eodem anno milleſimo nonageſimo nono. Sedit per annos octodecim, menſes quinque, dies ſeptem, & obiit XII. Kal. Februarii an. milleſimi centeſimi decimi octavi.

161 *Gelaſius* II. die XXV. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi decimi octavi in Romanum Pontificem fuit electus. Obiit die XXIX. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi decimi noni.

162 *Calliſtus* II. electus eſt Pontifex Maximus Kalendis Februarii anni milleſimi centeſimi decimi noni. *Burdinum* Antipapam, dictum *Grego-*

rium VIII. repreſſit. Sedit annos quinque, menſes decem, dies duodecim, obiitque die XIII. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi vigeſimi quarti. Convocavit Concilium Generale Lateranenſe I. anno MCXXIII.

163 *Honorius* II. conſecratus eſt Pontifex Romanus die XXI. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi vigeſimi quarti, & obiit die XIV. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi trigeſimi.

164 *Innocentius* II. electus eſt Pontifex Maximus die XV. menſis Februarii, anni milleſimi centeſimi trigeſimi. Multa à *Petro Leonis* Antipapa, dicto *Anacleto* II. paſſus eſt Sanctus ille Pontifex, ſeditque annos tredecim, menſes ſeptem, dies novem, & ad ſuperos translatus eſt die XXIV. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quadrageſimi tertii. Celebravit Concilium Generale Lateranenſe ſecundum anno milleſimo centeſimo trigeſimo nono.

165 *Cæleſtinus* II. die XXVI. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quadrageſimi tertii electus eſt Pontifex Maximus. Romanam Eccleſiam rexit menſes quinque, ac dies tredecim, obiitque die IX. menſis Martii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quarti.

166 *Lucius* II. poſt triduum ab obitu *Cæleſtini* II. Papæ, electus eſt Romanus Pontifex, obiitque die XXV. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quinti.

167 *Eugenius* III. electus eſt Pontifex Maximus die XXVII. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quinti. Sedit annis octo, menſes quatuor, dies decem, atque ad cæleſtem vitam migravit die VII. menſis Julii anni milleſimi centeſimi quinquageſimi tertii.

168 *Anaſtaſius* IV. poſt biduum ab obitu *Eugenii* III. creatus eſt Pontifex Maximus, ſeditque uno dumtaxat anno, menſibus quatuor, diebus viginti quatuor, & obiit die ſecundâ menſis Decembris anni centeſimi quinquageſimi quarti.

169 *Hadrianus* IV. ſucceſſit *Anaſtaſio* IV. Sedit annos quatuor, menſes octo, dies viginti novem, & migravit è vita Kal. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quinquageſimi noni.

170 *Alexander* III. mortuo *Hadriano* IV. electus eſt Pontifex Romanus. Diu exagitatus eſt à *Friderico* Imperatore, dicto Œ*nobarbo*, & à quatuor Antipapis, quorum primus dictus eſt *Victor* IV. Alter, *Paſchalis* III. Tertius, *Calliſtus* III. Quartus, *Innocentius* III. Sedit *Alexander* III. legitimus Pontifex, à die conſecrationis ſuæ, ſeu à die xx. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quinquageſimi noni, per annos viginti unum, menſes undecim, dies decem, & hominem exuit die trigeſimâ menſis Auguſti anni milleſimi centeſimi octogeſimi primi. Indixit Concilium Generale Lateranenſe tertium anno milleſimo centeſimo ſeptuageſimo nono.

171 *Lucius* III. die ſextâ menſis Septembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi primi conſecratus eſt Pontifex Romanus, ſeditque annos quatuor, menſes duos, dies octodecim, & mortuus eſt die xxiv. menſis Novembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi quinti.

172 *Urbanus* III. die xxv. menſis Novembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi quinti creatus eſt Pontifex Romanus, ſedit annum unum, menſes decem, dies viginti quinque obiitque die xix. menſis Octobris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi.

173 *Gregorius* VIII. electus eſt Pontifex Maximus die XXI. menſi Octobris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi. Sedit menſe uno, diebus viginti ſeptem, & ad vitam immortalem tranſiit die XVII. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi.

174 *Clemens* III. electus fuit Pontifex Romanus die XIX. manſis Decembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi, & è vivis exceſſit die XXVIII. menſis Martii anni milleſimi centeſimi nonageſimi primi.

175 *Cœleſtinus* III. creatus eſt Pontifex Romanus die XXX. menſis Martii anni milleſimi centeſimi nonageſimi primi. Sedit annos ſex, menſes novem, dies novem, & ad meliorem vitam tranſlatus eſt die VIII. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi nonageſimi octavi.

176 *Innocentius* III. ad ſummum Pontificatum die VIII. menſis Januarii anni millesimi centesimi nonagesimi octavi provectus eſt, ſeditque per annos octodecim, menſes ſex, diem novem, & obiit die XVI. mensis Julii anni millesimi ducentesimi decimi ſexti. Celebravit Concilium Generale Lateranenſe quartum anno millesimo ducentesimo decimo quinto.

177 *Honorius* III. poſtquàm Sedes Pontificia vacaſſet unâ tantùm die ab obitu *Innocentii* III. electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annis decem menſes octo, & obiit XV. Kal. Aprilis anni millesimi ducentesimi vigesimi ſeptimi.

178 *Gregorius* IX. ſucceſſit *Honorio* III. Ecclesiam rexit annis quatuordecim, mensibus quinque, & ſupremum diem obiit anno millesimo ducentesimo quadragesimo primo.

179 *Cœleſtinus* IV. poſt triginta dierum ab obitu *Gre-*

Gregorii IX. Interpontificium, electus eſt Pontifex Maximus, quem die decimo ſeptimo ab inito Pontificatu præmatura mors rapuit.

180 *Innocentius* IV. poſtquàm ab obitu *Cæleſtini Quarti* vacaſſet Sedes Pontificia per annum unum, menſes octo, & dies quindecim, electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos novem, menſes quinque. & dies quatuordecim, obiitq; die VII. vel XIII. mensis Decembris anni milleſimi ducenteſimi quinquageſimi quarti. Convocavit Concilium Generale Lugdunenſe primum anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quinto.

181 *Alexander* IV. paucis poſt mortem *Innocentii Quarti* diebus Pontifex Romanus fuit electus. Sedit annos ſex, menſes quinque, & dies totidèm & mortuus eſt VIII. Kal. mensis Junii anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi primi.

182 *Urbanus* IV. poſtquàm ab obitu *Alexandri* IV. Sedes Apoſtolica vacaſſet per duos menſes & totidèm hebdomadas, inauguratus eſt Pontifex Maximus die IV. menſis Septembris anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi primi. Sedit annos tres, menſem unum, dies quatuor, & obiit ſexto nonas menſis Octobris anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi quarti.

183 *Clemens* IV. poſt quinque menſium ab obitu *Urbani* IV. Interpontificium, electus eſt Pontifex Maximus. Rexit Eccleſiam tribus annis, menſibus novem, diebus viginti quinque & obiit die XXIX. menſis Novembris anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi octavi.

184 *Gregorius* X. poſtquàm ob obitu *Clementis* IV. vacaſſet Sedes per annos duos, menſes novem, & dies duos, electus eſt Pontifex Maximus. Sedit

dit annos quatuor, & dies decem, obiitque die decima menſisJanuarii anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti. Celebravit Concilium Generale Lugdunenſe ſecundum anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto.

185 *Innocentius* V. ſucceſſit *Gregorio* X. ſed menſe ſexto ſui Pontificatus, per unum alterumque diem inchoato, è vivis ſublatus eſt die XXII. menſis Junii anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

186 *Hadrianus* V. ſucceſſit *Innocentio* V. ejuſque Pontificatus breviſſimus fuit. Altero quippè menſe, ab electione ſuâ necdùm expleto, obiit die XVIII. menſis Auguſti anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

187 *Joannes* XX. quem alii appellant *Vigeſimum Primum*, ſucceſſit *Hadriano* V. ac brevem geſſit Pontificatum, quippè qui mortuus eſt menſe Majo anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſeptimi.

188 *Nicolaus* III. poſt ſex menſium ab obitu *Joannis* XX. Interpontificium, in Sede S. *Petri* fuit collocatus, rexitque Eccleſiam annis duobus, menſibus novem, minùs duobus diebus, & obiit die XXII. menſis Auguſti anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi.

189 *Martinus* II. dictus IV. poſtquàm à morte *Nicolai* III. Sedes per ſex menſes vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus, & obiit XXIX. menſis Martii anni ducenteſimi octogeſimi quinti.

190 *Honorius* IV. die ſecundâ menſis Aprilis anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi quinti electus eſt Pontifex Maximus, ſeditque duobus annis, & uno die, atque è vita migravit die tertia menſis Aprilis anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi ſeptimi,

191 *Ni-*

191 *Nicolaus* IV. poſtquàm Sedes Romana ab obitu *Honorii* IV. per menſes decem, & dies octodecim vacaſſet, electus eſt Romanus Pontifex die XXII. menſis Februarii anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi octavi, & obiit die quartâ Aprilis anni milleſimi ducenteſimi nonageſimi ſecundi, annum agens ſui Pontificatus quintum.

192 S. *Cœleſtinus* V. poſtquàm Sedes Romana à morte *Nicolai* IV. annis duobus, menſibus tribus & die unâ vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus, qui tamen, poſt quinque menſes & dies octo Pontificatus, ornamenta Pontificis exuit, oneri & honori ceſſit die XIII. menſis Decembris anni milleſimi ducenteſimi nonageſimi quarti. Obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſexto.

193 *Bonifacius* VIII. poſt ſpontaneam *Cœleſtini* V. abdicationem, electus eſt Pontifex Romanus in pervigilio Natalis Chriſti Domini anni milleſimi ducenteſimi nonageſimi quarti. Sedit annis octo, mensibus novem, & diebus octodecim, & migravit ex hac vita anno millesimo trecentesimo tertio.

194 *Benedictus*, vulgò dictus *Undecimus*, quamvis, juxtà ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus eſſet *Decimus*, mortuo *Bonifacio* VIII. ſubſtitutus eſt, ſeditque menſes dumtaxat octo & dies ſeptemdecim, & obiit die quartâ mensis Julii anni millesimi trecentesimi quarti.

195 *Clemens* V. poſtquàm Sedes Romana ab obitu *Benedicti* XI. vacaſſet per menſes undecim, electus eſt Pontifex Maximus die V. mensis Junii anni millesimi trecentesimi quinti. Sedit annis octo, mensibus decem, dies quindecim, & obiit die XX. mensis Aprilis anni millesimi trecentesimi

mi decimi quarti. Pontificiam Sedem Avenionem tranſtulit, & convocavit Concilium Generale Viennenſe anno milleſimo trecenteſimo undecimo.

196 *Joannes*, vulgò dictus *Vigeſimus Secundus*, ſed, juxta ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus *Vigeſimus Primus*, poſtquàm Sedes Pontificia ab obitu *Clementis* V. vacaſſet per annos duos, menſes tres, dies ſeptemdecim, electus eſt Romanus Pontifex. Multa paſſus eſt ab Imperatore *Ludovico Bavaro*, qui Schiſma conflavit, & *Petrum Corbarium*, Franciſcanum Antipapam, dictum *Nicolaum* V. intruſit. Sedit *Joannes* XXI. vel, ut vulgò dicitur, XXII. per annos novemdecim, & obiit die quartâ menſis Decembris anni milleſimi trecenteſimi trigeſimi quarti.

197 *Benedictus*, vulgò dictus *Duodecimus*, ſed, juxta ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus *Undecimus*, electus eſt Pontifex Romanus die xx. menſis Decembris anni milleſimi trecenteſimi trigeſimi quarti. Rexit Eccleſiam annis ſeptem, menſibus quatuor, & diebus ſex, obiitque die xxv. menſis Aprilis anni milleſimi trecenteſimi quadrageſimi ſecundi.

198 *Clemens* VI. die ſeptima menſis Maii anni milleſimi trecenteſimi quadrageſimi ſecundi creatus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos circiter undecim, & obiit die quarta menſis Decembris anni milleſimi trecenteſimi quinquageſimi ſecundi.

199 *Innocentius* IV. die XVIII. menſis Decembris anni milleſimi trecenteſimi quinquageſimi ſecundi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos decem, & obiit die XII. menſis Septemb. anni milleſimi trecenteſimi ſexageſimi ſecundi.

200 *Ur-*

200 *Vrbanus* V. die XXIII. mensis Septembris anni milleſimi trecenteſimi ſexageſimi ſecundi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos novem & obiit die IX. mensis Decembris anni milleſimi trecenteſimi ſeptuageſimi.

201 *Gregorius* XI. die V. mensis Januarii anni milleſimi trecenteſimi ſeptuageſimi primi conſecratus eſt Pontifex Maximus. Sedem Pontificiam, quam *Clemens* V. Avenionem in Gallias tranſtulerat, ubi plures Summi Pontifices, natione Galli, videlicet *Clemens* V. *Joannes* XXI. vulgò dictus XXII. *Benedictus* XI. vulgò dictus XII. *Clemens* VI. *Innocentius* VI. *Vrbanus* V. Pontificatum geſſerunt, Romam revocavit *Gregorius* XI. natione itidèm Gallus, obiitque die XVII. mensis Martii anni milleſimi trecenteſimi ſeptuageſimi octavi.

202 *Vrbanus* VI. die octavâ mensis Aprilis anni milleſimi trecenteſimi ſeptuageſimi octavi electus eſt Summus Pontifex. Habuit Pontificatûs æmulum *Clementem* VII. quem Cardinales, ab obedientia *Vrbani* VI. recedentes, Pontificem elegerunt, indèque luctuoſum in Eccleſia exortum Schiſma, cùm duo Pontifices, quorum unus, ſeu *Vrbanus* VI. Romæ, alter, ſeu *Clemens* VII. & poſt ipſum *Petrus de Luna*, dictus vulgò *Benedictus* XIII. Avenione ſedebat, eodem tempore *Petri* Sedem ſibi vendicarent. Duravit funeſtum illud Schiſma per annos ferè quinquaginta, ac tandem ſublatum eſt in Concilio Generali Conſtantiensi an. milleſimo quadringenteſimo decimo quarto celebrato, in quo electus eſt Pontifex Maximus *Martinus* V. & alii tres abdicati, qui de Pontificatu pertinaciter contendebant, ſeu *Gregorius* XII. *Joannes* XXII.

vel

vel ut alii dicunt, XXIII. & *Petrus de Luna*, vulgò dictus *Benedictus* XIII. Sedit Romæ *Urbanus Sextus* per annos XI. menſes ſex, dies ſeptem, obiitque die XV. mensis Octobris anni millesimi trecentesimi octogesimi noni.

203 *Bonifacius* IX. ſucceſſit *Urbano* VI. die ſecundâ mensis Novembris anni millesimi trecentesimi octogesimi noni. Seditque annis XIV. mensibus XI. & obiit an. millesimo quadringentesimo quarto.

204 *Innocentius* VII. poſtquàm Sedes Pontificia vacaſſet dies quindecim ab obitu *Bonifacii Noni*, electus eſt Pontifex Maximus die XVII. mensis Octobris anni millesimi quadringentesimi quarti, & obiit die VI. mensis Novembris anni millesimi quadringentesimi ſexti.

205 *Gregorius* XII. ſucceſſit *Innocentio* VII. ſed cùm ad retinendum Pontificatum, contra ſolemne præſtitum ab ipſo juramentum, datâ operâ uteretur tergiverſationibus & colluſionibus cum ſuo Pontificatus æmulo, *Petro de Luna*, dicto *Benedicto* XIII. Cardinales in Concilio Generali Piſano an. millesimo quingentesimo nono congregati tam ipſum *Gregorium* XII. quàm ejus æmulum *Benedictum* XIII. exauctorarunt, eoſq; Schiſmatis fautores, ac pertinaces declararunt, eis inhibentes, ne quis eorum pro Summo Pontifice ſe gereret.

206 *Alexander* V. poſt exauctorationem *Greg.* XII. electus eſt à Cardinalibus in Concilio Generali Piſano Pontifex Maximus. Ad abolendum Schiſma, quod Pſeudo Pontifices *Gregorius* XII. & *Benedictus* XIII. de induſtria fovebant, ſtrenuam navavit operam, illud tamen extinguere non potuit, ut potè inopinatâ morte è vivis ſubla-

latus die quarta menſis Maii anni milleſimi quadringenteſimi decimi.

207 *Joannes*, vulgò dictus *Vigeſimus Tertius* (qui tamen juxta ſeriem Romanorum Pontificum, qui *Joannis* nomine donati ſunt, dicendus eſſet *Vigeſimus Secundus*) ſuffectus eſt in locum *Alexandri* V. Sed ad extirpandum Sſchiſma, quod novum in dies ſuſcipiebat incrementum, Pontificatu abdicatus eſt, ipſo conſentiente, anno milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo, in Concilio Generali Conſtantienſi, quod habitum eſt anno MCCCCXIV.

208 *Martinus*, vulgò dictus V. (qui tamen juxta ſeriem Romanorum Pontificum, qui *Martini* nomine fuerunt inſigniti, dicendus eſt *Martinus* III.) electus in Concilio Generali Conſtantienſi Pontifex Maximus die XI. menſis Novembris anni milleſimi quadringenteſimi decimi ſeptimi. Sub ipſo tandem extinctum eſt diuturnum Schiſma, quod inceperat anno milleſimo treceenteſimo ſeptuageſimo octavo, & duravit uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum vigeſimum nonum, quo pſeudo-Pontifex, dictus *Clemens* VIII. ſe *Martino* V. legitimo Pontifici ſubjecit. Sedit *Martinus* V. annos tredecim, menſes tres ac dies duodecim, & obiit Romæ die XXII. menſis Februarii an. milleſimi quadringenteſimi trigeſimi primi.

209 *Eugenius* IV. inauguratus fuit Pontifex Maximus die III. menſis Martii anni milleſimi quadringenteſimi trigeſimi primi. Concilium Generale Baſileenſe tranſtulit Ferrariam, deinde Florentiam, ubi tandem utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, unio feliciter peracta eſt. Sedit annos ſexdecim, minus diebus octo, & obiit die

die xxiii. menſis Februarii anni milleſimi quadringenteſimi quadrageſimi ſeptimi.

210 *Nicolaus* V. ſucceſſit *Eugenio* IV. reſtituit Eccleſiæ pacem, quam haud parùm turbaverant Schiſmatici, creando Antipapam, dictum *Felicem* V. qui tandem ſuum umbratilem Pontificatum, quem per novem annos, poſt injuſtam *Eugenii* IV. Papæ depoſitionem, geſſerat, ad pedes *Nicolai* V. abjectus ultrò abdicavit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono. Sedit *Nicolaus* V. annos octo & dies aliquot, obiitque die xxiv. menſis Martii anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi quinti.

211 *Calliſtus* III. die viii. Aprilis anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi quinti electus fuit Pontifex Maximus. Sedit annis tribus & menſibus quatuor, & obiit die viii. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi octavi.

212 *Pius* II. coronatus eſt pontifex Maximus die xix. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi octavi. Sedit annis ſex, minus quinque diebus, & è vivis exceſſit die xiv. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi ſexageſimi quarti.

213 *Paulus* II. ſucceſſit *Pio* II. ſeditque annos ſeptem, obiitque die xvi. menſis Julii anni milleſimi quadringenteſimi ſeptuageſimi primi.

214 *Sixtus* IV. in locum *Pauli* II. ſuffectus eſt, & Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum quartum, quo è vita migravit, poſtquàm ſediſſet annis tredecim.

215 *Innocentius* VIII. ſucceſſit *Sixto* IV. Sedit annos ſeptem, menſes decem, dies viginti ſeptem, & mor-

& mortuus eſt die xxv. menſis Julii anni milleſimi quadringenteſimi nonageſimi ſecundi.

216 *Alexander* VI. creatus eſt Pontifex Maximus die xi. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi nonageſimi ſecundi, & Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum tertium, quo è vivis ſublatus eſt xv. Kalendas Septembris, ſeu die xviii. menſis Auguſti.

217 *Pius* III. ſucceſſit *Alexandro* VI. decimo Kal. Octobris, ſeu die xxii. menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi tertii, & migravit è vita decimo quinto Kalendas menſis Novembris ſeu die xviii. menſis Octobris ejuſdem anni milleſimi quingenteſimi tertii.

218 *Julius* II. ſucceſſit *Pio* III. ſeditque uſque ad diem xxi. menſis Februarii anni milleſimi quingenteſimi decimi tertii, quo vitâ functus eſt.

219 *Leo* X. ad ſummum Pontificatum provectus eſt die xv. menſis Martii an. milleſimi quingenteſimi decimi tertii. Naſcentem Lutheri Hęreſim profligavit. Sedit annis novem, & obiit die primâ menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi primi.

220 *Hadrianus* VI. creatus eſt Romanus Pontifex die ix. menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi ſecundi. Sedit annum unum, menſes octo, dies ſex, obiitque die xiv. menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi tertii.

221 *Clemens* VII. ſuffectus eſt *Hadriano* VI. & ſedit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum trigeſimum quartum, quo mortuus eſt die vigeſimâ quintâ menſis Septembris.

222 *Paulus* III. electus eſt Pontifex Maximus die XIII. menſis Octobris anni milleſimi quingenteſimi trigeſimi quarti. Sedit annos quindecim, & obiit die decimâ menſis Novembris anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi noni. Convocavit Concilium Generale Tridentinum, quod inceptum eſt anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto.

223 *Julius* III. die VIII. menſis Februarii anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos quinque, & dies quadraginta ſex, obiitque die XXIII. menſis Martii anni milleſimi quingenteſimi quinti.

224 *Marcellus* II. electus eſt Romanus Pontifex die nonâ menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti. Obiit die XXX. menſis Aprilis ejuſdem anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti Pontificatus ſui die vigeſimo ſecundo.

225 *Paulus* IV. electus eſt Pontifex Maximus die XXIII. menſis Maii anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti. Sedit annos quatuor, & obiit die XVIII. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi noni.

226 *Pius* IV. poſtquàm Sedes Pontificia ab obitu *Pauli* IV. per quatuor menſes & ſex dies vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus die XXIII. menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi noni. Sedit annos quinque, menſes undecim, & dies quindecim, & obiit die nonâ menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi quinti. Sub hoc Pontifice Synodus Generalis Tridentina finem accepit anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio.

227 S. *Pius* V. die ſeptimâ menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi ſexti electus eſt Pontifex Romanus. Sanctè Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum, ſeptuageſimum ſecundum, quo ad vitam immortalem tranſiit Kal. menſis Maii.

228 *Gregorius* XIII. die decimâ tertiâ menſis Maii anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi electus fuit Pontifex Maximus. Sedit annos duodecim, & obiit die x. menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi octogeſimi quinti.

229 *Sixtus* V. die XXIV. menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi octogeſimi quinti electus fuit Pontifex Maximus, & obiit die XXVII. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi. Pontificatus verò ſui anno ſexto per quatuor menſes & tres dies inchoato.

230 *Urbanus* VII. ſucceſſit *Sixto* V. die decimâ quintâ menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi. Breviſſimus fuit ejus Pontificatus, quippè qui ſedit per dies dumtaxat duodecim, & ad Deum migravit die XXVII. menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi.

231 *Gregorius* XIV. ſuffectus eſt in locum *Urbani Septimi*. Sedit menſes dumtaxat decem & dies decem, & vitâ functus eſt die decimâ quinta menſis Octobris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi primi.

232 *Innocentius* IX. mortuo *Gregorio* XIV. electus fuit Rom. Pont. Sedit duos tantummodò menſes, & mortuus eſt die trigesima mensis Decembris anni millesimi quingentesimi nonagesimi primi.

233 *Clemens* VIII. die trigesimâ mensis Januarii

anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi ſecundi ad Cathedram Pontificiam ſublimatus eſt. Sedit annos tredecim, & triginta tribus diebus, & abiit è vivis die tertiâ menſis Martii anni milleſimi ſexcenteſimi quinti.

234 *Leo* XI. electus eſt in Pontificem Maximum die primâ menſis Aprilis anni milleſimi ſexcenteſimi quinti. Sedit per viginti ſeptem dies, & mortuus eſt die vigeſimâ ſeptimâ ejuſdem menſis & anni.

535 *Paulus* V. ex Illuſtriſſima Burgheſiorum familia originem ducens, electus fuit Summus Pontifex die XVII. menſis Maii anni milleſimi ſexcenteſimi quinti. Sedit annis quindecim, menſibus octo, diebus duodecim, & ad immortalem vitam tranſiit die XXVIII. menſis Januarii anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi primi.

236 *Gregorius* XV. excepit in Pontificatu *Paulum Quintum* die IX. menſis Februarii anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi primi. Sedit annos duos, menſes quinque, & obiit die VIII. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertii.

237 *Urbanus* VIII. creatus fuit Pontifex die VI. menſis Auguſti anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertii. Sedit annis viginti, menſibus undecim, diebus viginti duobus, & diſceſſit è vivis die XXIX. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi quadrageſimi quarti.

238 *Innocentius* X. poſtquàm ab obitu *Urbani* VIII. vacaſſet Sedes menſe uno & diebus octodecim, electus eſt Pontifex Maximus die XV. menſis Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi quadrageſimi quarti. Sedit annis decem menſibus tribus, & diebus duobus ſupra viginti, & mortuus eſt die VII. menſis Januarii anni milleſimi ſex-

ſexcentesimi quinquagesimi quinti.

239 *Alexander* VII. poſt Interpontificium trium menſium ab obitu *Innocentii* X. electus eſt Pontifex Maximus die VII. menſis Aprilis anni milleſimi ſexcentesimi quinquagesimi quinti. Sedit annis duodecim, menſe uno, diebus quindecim, & obiit die XXII. menſis Maii anni millesimi ſexcentesimi ſexagesimi ſeptimi.

240 *Clemens* IX. poſtquàm ab obitu *Alexandri* VII. Sedes Pontificia vacaſſet diebus viginti octo, electus eſt Romanus Pontifex die XX. menſis Junii anni millesimi ſexcentesimi ſexagesimi ſeptimi. Sedit annis duobus, menſibus quinque, diebus viginti, & mortuus eſt die nona menſis Decembris anni millesimi ſexcentesimi ſexagesimi noni.

241 *Clemens* X. poſt Interpontificium menſium quatuor & dierum viginti à morte *Clementis* IX. electus eſt Pontifex Maximus die XXIX. menſis Aprilis anni millesimi ſexcentesimi ſeptuagesimi. Sedit annis ſex, menſibus duobus, & diebus viginti duobus, & obiit die XXII. menſis Julii anni millesimi ſexcentesimi ſeptuagesimi ſexti.

242 *Innocentius* XI. poſtquàm ab obitu *Clementis* X. vacaſſet Sedes duobus menſibus electus eſt Pontifex Maximus die XXI. menſis Septembris anni millesimi ſexcentesimi ſeptuagesimi ſexti. Sedit annis XII. menſibus X. diebus novem, & in vivis eſſe desiit die XXXI. menſis Julii anni milleſimi ſexcentesimi octogesimi noni.

243 *Alexander* VIII. die VI. menſis Octobris anni millesimi ſexcentesimi octogesimi noni electus eſt Pontifex Maximus. Sedit anno uno, menſibus tribus, diebus viginti quatuor, & obiit Kal.

menſis Februarii anni milleſimi ſexcenteſimi nonageſimi primi.

244 *Innocentius* XII. poſtquàm ab obitu *Alexandri Septimi* Sedes vacaſſet per menſes quinque & dies duodecim, electus fuit Pontifex Romanus die XII. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi nonageſimi primi. Sedit annis novem, menſibus duobus, diebus quindecim, obiitque die XXVIII. menſis Septembris anni milleſimi ſeptingenteſimi.

245 *Clemens* XI. poſtquàm ab obitu *Innocentii* XII. Sedes vacaſſet menſe uno & diebus viginti ſeptem, electus eſt Pontifex Maximus die XXIII. menſis Novembris anni milleſimi ſeptingenteſimi. Sedit annis viginti, menſibus tribus, diebus viginti quatuor, & migravit è vita die decima nona menſis Martii anni milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi primi.

246 *Innocentius* XIII. poſtquàm ab obitu *Clementis* XI. vacaſſet Sedes menſe uno, & diebus novemdecim, ſummo omnium Cardinalium conſenſu, totâque plaudente Eccleſiâ Catholicâ, electus eſt die VIII. menſis Maii anni milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi primi Pontifex Maximus, quem utinàm Deus Eccleſiæ Sponſę ſuę diu ſoſpitem & incolumem ſervet.

AL-

ALTERA TABULA CHRONOLOGICA,

In qua deſcribitur ſeries Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ .

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
S. *Marcus* Evangeliſta & primus Eccl. Alexandrinæ Epiſcopus .	an. Chriſti 43.	19.
Anianus	an. Chriſti 62.	22.
Abilius	an. Chriſti 84.	13.
Cerdo	an. Chriſti 97.	11.
Primus	an. Chriſti 109.	12.
Juſtus	an. Chriſti 119.	11.
Eumenius , vel *Hymenæus*	an. Chriſti 130.	13.
Marcus , vel *Marcianus*	an. Chriſti 143.	10.
Celadion	an. Chriſti 153.	14.
Agrippinus	an. Chriſti 167.	12.
Julianus	an. Chriſti 179.	10.
Demetrius	an. Chriſti 189.	43.
Heraclas	an. Chriſti 232.	16.
Dionyſius	an. Chriſti 248.	17.
Maximus	an. Chriſti 265.	18.
Theonas	an. Chriſti 282.	19.
Petrus I.	an. Chriſti 300.	11.

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illouum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
Achillas	an. Chriſti 312.	menſes 5.
Alexander	an. Chriſti 313.	13.
Athanaſius	an. Chriſti 326.	46.
Petrus II.	an. Chriſti 373.	8.
Timotheus	an. Chriſti 380.	5.
Theophilus	an. Chriſti 385.	27.
Cyrillus	an. Chriſti 412.	32.
Dioſcorus	an. Chriſti 444.	7.
Proterius	an. Chriſti 451.	6.
Timotheus Ælurus.	an. Chriſti 457.	3.
Timotheus Solophaciolus.	an. Chriſti 460.	16.

Timotheus Ælurus, qui Sede Alexandrinâ dejectus fuerat, denuò hanc Sedem invaſit, *Timotheum Solophaciolum*, legitimum Patriarcham Alexandrinum, expulit anno 476. ſed anno ſequenti *Timotheus Solophaciolus* in Sedem Alexandrinam reſtitutus eſt. Eodem anno 476. mortuo *Timotheo Æluro*, in ejus locum Hæretici Alexandrini ſubrogarunt *Petrum Moggum*, ſeu *Mongum*, Hæreticum, ſed eo, juſſu Imperatoris *Zenonis*, pulſo, *Timotheus Solophaciolus* Eccleſiam Alexandrinam rexit uſque ad annum 482. quo anno mortuus eſt, eique in Sede Alexandrina ſucceſſit *Joannes Talaja*, quem è Patriarchali Solio confeſtim deturbavit *Petrus Moggus*, ſeu *Mongus*, Hæreticus Eutychianus, iterùmque Sedem Alexandrinam invaſit.

No-

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
Petrus Mongus invaſor Sedis Alexandrinæ.	an. Chriſti 482.	8.
Athanaſius, Hæreticus Eutychianus.	an. Chriſti 490.	7.
Joannes Mela, ſeu *Hemula*, Hęreticus Eutychianus.	an. Chriſti 497.	9.
Joannes Nicæota Hæreticus Eutichianus.	an. Chriſti 506.	11.
Dioſcorus Junior Hæreticus Eutychianus.	an. Chriſti 517.	2.
Timotheus Hæreticus Eutychianus.	an. Chriſti 519.	17.

Poſt mortem *Timothei*, Patriarchæ Alexandrini, *Theodoſius*, & *Gajanus*, Hæretici Eutychiani, de Sede Alexandrina anno 537. altercati ſunt. Sed *Gajanus* per unum dumtaxat annum Sedem tenuit, & *Theodoſius*, poſt annum & quatuor menſes, Sede Alexandrinâ ab Imperatore *Juſtiniano* dejectus & in exilium ablegatus eſt anno 538.

No-

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
Paulus Succeſſor Theodoſii.	an. Chriſti 538.	3.
Zoilus	an. Chriſti 541.	10.
S. *Appollinaris*	an. Chriſti 551.	19.
Joannes	an. Chriſti 569.	11.
S. *Eulogius*	an. Chriſti 580.	27.
Theodorus Scribo	an. Chriſti 607.	2.
S. *Joannes Elemoſynarius*	an. Chriſti 609.	6.
Georgius	an. Chriſti 616.	15.

Uno aut altero an. poſt *Georgii* Patriarchæ Alexandrini mortem, quæ contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo, Hæretici Monothelitæ Sedem Alexandrinam occuparunt. *Cyrus*, Hæreticus Monothelita, invaſit Sedem Alexandrinam circà annum ſexcenteſimum trigeſimum primum, eamque tenuit uſque ad annum ſexcenteſimum quadrageſimum tertium. *Cyro* in Sede Alexandrina ſucceſſit *Petrus* ejuſdem farinæ, ſeu Sectæ Monotheliticæ homo, eamque occupavit uſque ad annum ſexcenteſimum quinquageſimum. Poſt *Petri* Hæretici Monothelitæ, Patriarchæ Alexandrini, obitum, cæteri, qui deinceps ad hæc uſq; tempora Sedem Alexandrinam tenuerunt, & quorum Catalogum & Hiſtoriam deſcriptam habemus, fuerunt Hæretici Jacobitæ; non quòd Catholici Alexandrini deſierint habere per hæc tempora, orthodoxos Patriarchas Alexandrinos, ſed quia Catalogi, quos nunc habemus, Patriarcharum Alexandrinorum, deſcri-

ſcripti ſunt à Scriptoribus Arabibus, qui Sectæ Jacobitarum cùm eſſent addicti, conſultò in Patriarcharum Alexandrinorum ſerie, quam texuerunt, meminerunt dumtaxat Orthodoxorum Patriarcharum Alexandrinorum, qui à S. *Marco* Evangeliſta uſque ad S. *Cyrillum*, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti quadringenteſimum quadrageſimum quartũ Eccleſiam Alexandrinam rexerunt,& poſt mortemS.*Cyrilli*,Scriptores illi Arabes in Catalogo, quem concinnarunt, Patriarcharum Alexandrinorum, deſcripſerunt tantummodò nomina illorum Patriarcharum Alexandrinorum, qui Jacobitarum Sectam profeſſi ſunt, prætermiſſis omninò Orthodoxis Patriarchis Alexandrinis, ſicut videre eſt in ſequenti Catalogo Patriarcharum Alexandrinorum, quem exhibent *Euſebius Renaudotius*, in ſua *Hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum*,& Bollandiani Operis Continuatores in ſua *Diſſertatione Hiſtorica Patriarcharum Alexandrinorum*, quam ad Tomum V. menſis Junii *De Actis Sanctorum* præmiſerunt.

CATA-

CATALOGUS

Patriarcharum Alexandrinorum

Quem à Scriptoribus Arabibus, Jacobitarum Sectæ addictis, deſcriptum exhibent Euſebjus Renaudotius, *&* *Operis Bollandiani Continuatores.*

1 S. *Marcus* Evangeliſta
2 *Anianus.*
3 *Melianus*, ſeu *Abilius.*
4 *Cerdo.*
5 *Primus.*
6 *Juſtus.*
7 *Eumenius.*
8 *Marcianus.*
9 *Celadion.*
10 *Agripinus.*
11 *Julianus.*
12 *Demetrius.*
13 *Heraclas.*
14 *Dionyſius.*
15 *Maximus.*
16 *Theonas.*
17 *Petrus, Martyr.*
18 *Achillas.*
19 *Alexander.*
20 *Athanaſius.*
21 *Petrus* II.
22 *Timotheus.*
23 *Theophilus.*
24 *Cyrillus.*
25 *Dioſcorus.*
26 *Timotheus* II.
27 *Petrus* III.
28 *Athanaſius* II.
29 *Joannes* I.
30 *Jo:*II. dictus *Recluſus.*
31 *Dioſcorus Junior.*
32 *Timotheus* III.
33 *Theodoſius.*
34 *Petrus* IV.
35 *Damianus.*
36 *Anaſtaſius.*
37 *Andronicus.*
38 *Beniamin.*
39 *Agatho.*
40 *Joannes* III. dictus *Semnudæus.*
41 *Iſaac.*

42 *Si-*

42 *Simon*.
43 *Alexander* II.
44 *Coſmas* I.
45 *Theodorus*.
46 *Chail*.
47 *Mennas*.
48 *Joannes* IV.
49 *Marcus* II.
50 *Jacobus*.
51 *Simon* II.
52 *Tucab*.
53 *Chail* II.
54 *Coſmas* II.
55 *Sanutius*.
56 *Chail* III.
57 *Gabriel* I.
58 *Coſmas* III.
59 *Macarius*.
60 *Theophanius*.
61 *Mennas* II.
62 *Ephræm*.
63 *Philotheus*.
64 *Zacharias*.
65 *Sanutius* II.
66 *Chriſtodolus*.
67 *Cyrillus* II.
68 *Michael* I.
69 *Macarius* II.
70 *Gabriel* II.
71 *Michael* II.
72 *Joannes* V.
73 *Matthæus* I.
74 *Joannes* VI.
75 *Cyrillus* III.
76 *Athanaſius* III.
77 *Gabriel* III.
78 *Joannes* VII.
79 *Theodoſius* II.
80 *Joannes* VIII.
81 *Joannes* IX.
82 *Beniamin* II.
83 *Petrus* IV.
84 *Marcus* III.
85 *Joannes* X.
86 *Gabriel* IV.
87 *Matthæus* II.
88 *Gabriel* V.
89 *Joannes* XI.
90 *Matthæus* III.
91 *Gabriel* VI.
92 *Michael* III.
93 *Joannes* XII.
94 *Joannes* XIII.
95 *Gabriel* VII.
96 *Joannes* XIV.
97 *Gabriel* VIII. qui ad *Clementem* VIII. litteras direxit, & Romani mani Pontificis agnovit Primatum.
98 *Marcus* IV.
99 *Joannes* XV.
100 *Matthæus* IV.
101 *Marcus* IV.
102 *Matthæus* V.
103 *Joannes* XVI. qui, ſicut referunt Operis Bollandiani Continuatores, Sac. Chriſma magno Apparatu conſecravit anno MDCCIII.

Ex

Ex hac Patriarcharum Alexandrinorum ſerie pronum eſt intelligere, quàm funeſtus ac deploratus fuerit in quinto Eccleſi Sæculo, & deinceps ad hæc uſque noſtra tempora Eccleſiæ Alexandrinæ ſtatus. Mortuo ſiquidem S. *Cyrillo*, Orthodoxo Patriarcha Alexandrino, anno quadringenteſimo quadrageſimo quarto, Hęretici Eutychiani Sedem Alexandrinam invaſerunt, adeò ut, poſt obitũ S. *Cyrilli* Patriarchæ Alexandrini, pauci admodùm numerentur Patriarchæ Orthodoxi, qui Eccleſiam Alexandrinam rexerint uſque ad annum ſexcenteſimum decimum quintum, quo Alexandriâ à Saracenis ſubactâ ac miserè devaſtatâ, Hæretici Monothelitæ, ſed præſertim Jacobitæ, Eutychianâ Hæreſi infecti, Sedem Alexandrinam occuparunt. Quò factum eſt, ut nunc Patriarcharum dumtaxat Alexandrinorum Sectæ Jacobitarum ſeriem & Hiſtoriam habeamus deſcriptam ab Orientalibus Scriptoribus, qui eidem Jacobitarum Sectæ mordicùs adhærebant. Porrò, Patriarchæ Alexandrini, qui Jacobitarum Sectæ addicti fuerunt, nullam cum Eccleſia Romana communionem habuerunt uſque ad Legationem, cujus mox mentionem fecimus, & quam *Gabriel VIII.* Patriarcha Alexandrinus, Jacobitarum Sectę, ad *Clementem VIII.* Pontificem Maximum miſit, ejuſque Primatum in universâ Eccleſia agnovit. Sed diuturna non fuit hæc Jacobitarum cum Eccleſia Romana unio, nec majorem fructum habuit, quàm tot uniones, quæ cum Græcis in Conciliis Generalibus Lugdunenſi & Florentino initæ fuerunt.

TER-

TERTIA TABULA CHRONOLOGICA.

In qua texitur Catalogus Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ.

QUamvis Patriarcharum Antiochenorum ſeries tam denſis tenebris obſita ſit, ut eas diſcutere proclive non ſit, conabor tamen ex *Euſebio*, *Nicephoro*, *Onuphrio*, *Baronio*, & *Pagio* Patriarcharum Antiochenorum exordium & annos Pontificatus majori, quâ fieri poterit, claritate ac diligentiâ, in hac Tabula Chronologica indicare.

1 S. *Petrus*, Apoſtolorum Princeps, anno Chriſti trigeſimo ſeptimo venit Antiochiam, ibique fundavit Eccleſiam, quam ſeptem annis rexit.

2 *Evodius* à S. *Petro* diſcedente conſecratus eſt Antiochiæ Epiſcopus anno Chriſti quadrageſimo tertio, ſedit an. viginti tribus, & in tumultu adverſus Judæos orto, interfectus eſt anno Chriſti ſexageſimo octavo.

3 *Ignatius* Martyr Antiochenum Pontificatum iniit, juxta *Euſebium* in Chronico, anno Chriſti ſexageſimo octavo, ſedit annis XLI. & Romæ anno Chriſti centeſimo nono, Imperii verò *Trajani* duodecimo anno, Martyrii palmam adeptus eſt, non verò anno Chriſti centeſimo decimo tertio, Imperii autem *Trajani* decimo nono, ſicut, poſt Clariſſimum *Antonium Pagium*, aſſerunt nonnulli Chronographi.

4 *Hero* Pontificatum iniit anno Chriſti centeſimo

mo decimo, ſedit annis viginti, & obiit anno centeſimo trigeſimo.

5 *Cornelius* Pontificatum iniit anno Chriſti centeſimo trigeſimo, ſedit annos duodecim, & obiit anno centeſimo quadrageſimo ſecundo.

6 *Heros* Pontificatum iniit anno centeſimo quadrageſimo tertio, ſedit annos viginti ſeptem, & obiit anno centeſimo ſexageſimo nono.

7 *Theophilus* iniit Pontificatum anno centeſimo ſeptuageſſimo, ſedit annos undecim, & obiit anno centeſimo octogeſimo primo.

8 *Maximinus* cepit Pontificatum anno centeſimo octogeſimo ſecundo, ſedit annis novem, & obiit anno centeſimo nonageſimo.

9 *Serapio* cepit Pontificatum an. centeſimo nonageſimo primo, ſedit annis viginti duobus, & obiit anno centeſimo duodecimo.

10 *Aſclepiades* iniit Pontificatum anno ducenteſimo tertio, ſedit annos quinque & obiit anno ducenteſimo decimo ſeptimo.

11 *Philetus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo decimo octavo, ſedit annis decem, & obiit anno ducenteſimo vigeſimo ſeptimo.

12 *Zebinus*, ſeu *Zebennus*, Pontificatum auſpicatus eſt anno ducenteſimo vigeſimo octavo, ſedit annos novem, & obiit anno ducenteſimo trigeſimo ſeptimo.

13 *Babylas* iniit Pontificatum anno ducenteſimo trigeſimo octavo, ſedit annis tredecim, & in perſecutione Deciana Martyrio fuit coronatus anno ducenteſimo quinquageſimo.

14 *Fabius* cepit Pontificatum anno ducentesimo quinquagesimo primo, ſedit tribus annis, & obiit anno ducentesimo quinquagesimo tertio.

15 *Demetrianus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo

ſimo quinquageſimo quarto, ſedit annis ſex, & obiit anno ducenteſimo quinquageſimo nono.

16 *Paulus Samoſatenus* cepit Pontificatum anno ducenteſimo ſexageſimo, ſed ob Hæreſim, quam diſſeminabat, Epiſcopatu Antiocheno fuit abdicatus anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

17 *Domnus* in locum *Pauli Samoſateni* ſuffectus eſt, iniitque Pontificatum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, ſedit annis quinque, & obiit anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto.

18 *Timæus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſedit annos quinque, & obiit anno ducenteſimo octogeſimo primo.

19 *Cyrillus* in locum *Timæi* ſubrogatus eſt, & ſedit uſque ad annum trecenteſimum ſecundum, quo migravit è vita.

20 *Tyrannius* ſucceſſit *Cyrillo*, & Eccleſiam Antiochenam gubernavit uſque ad annum trecenteſimum decimum tertium.

21 *Vitalis* ſucceſſit *Tyrannio*, præfuit Conciliis Antiocheno & Neocæſarienſi, & obiit anno trecenteſimo decimo octavo.

22 *Philogonius* in Sede Antiochena excepit *Vitalem*, & mortuus eſt anno trecenteſimo vigeſimo primo. In Martyrologio, & in Menæis Græcorum colitur die vigeſimâ menſis Decembris.

23 *Paulinus* ſucceſſit *Philogonio*, ſed, ob turpes mores, dignitate motus eſt anno trecenteſimo vigeſimo quinto.

24 *Euſtathius* in Sede Antiochena ſucceſſit *Paulino* anno trecenteſimo vigeſimo quinto, ſed poſt triennium Hæretici Ariani egregium illum Fidei

Catholicæ defenſorem, falſis impoſitis criminibus, Sede depoſuerunt in Concilio Antiocheno indicto anno cccxxvii. eumque in exilium miſit Imperator *Conſtantinus*.

25 *Paulinus*, Sectâ Arianus, ex Epiſcopatu Tyri ad Sedem Antiochenam translatus eſt, ſed poſt ſextum Antiocheni Epiſcopatus menſem, è vivis ſublatus eſt anno trecenteſimo vigeſimo octavo.

26 *Eulalius*, Sectâ itidèm Arianus, in Throno Antiocheno ab Hæreticis Arianis collocatus eſt, ſed exiguo admodùm tempore ſedit.

28 *Euphronius* in locum *Eulalii* ſubſtitutus eſt, qui anno uno, menſibus paucis poſt ordinationem ſuam ſuperſtes vixit.

28 *Placillus*, ſeu *Flacillus*, Sectâ Arianus, Sedem Antiochenam occupavit anno trecenteſimo trigeſimo, eamque tenuit annis duodecim, & obiit anno trecenteſimo quadrageſimo ſecundo.

29 *Stephanus*, Sectâ paritèr Arianus, ſucceſſit in Sede Antiochena *Placillo*, ſeu *Flacillo*, ſed Epiſcopali dignitate exutus eſt anno trecenteſimo quadrageſimo nono.

30 *Leontius*, Eunuchus, & Sectâ Arianâ infectus, in locum *Stephani* ſubrogatus eſt, ſeditque annis novem, & obiit anno trecenteſimo quinquageſimo octavo.

31 *Eudoxius*, purus putuſque Arianus, ad Sedem Antiochenam provectus eſt, ſed paulò poſt, ſeu die xxviii. menſis Januarii anni trecenteſimi ſexageſimi, translatus eſt ad Epiſcopatum Conſtantinopolitanum.

32 *Meletius*, translato à Sede Antiochena ad Conſtantinopolitanam *Eudoxio*, communi Catholicorum, & Arianorum conſenſu creatus eſt

Epi-

Digitized by Google

Fpiſcopus Antiochenus anno trecenteſimo ſexageſimo. Sed cùm viderent Ariani, *Meletium* poſt Ordinationem ſuam Catholicæ de Trinitate Fidei apertè patrocinari, eum in exilium ablegarunt.

33 *Euzojus*, à capite ad talos Arianus, expulſo è Sede Antiochena *Meletio*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, eodemque ferè tempore, ſeu anno trecenteſimo ſexageſimo ſecundo, grave ac diuturnum inter Catholicos Antiochenos exortum eſt Schiſma. Alii quippè hujus Urbis Orthodoxi, qui dicebantur *Euſtathiani*, à Communione *Meletii*, Epiſcopi Antiocheni, erant omninò ſeparati, eò quòd *Meletius* fuiſſet ab Arianis ordinatus Epiſcopus Antiochenus; alii verò ejuſdem Urbis Catholici à partibus *Meletii* ſtabant, quòd probè ſcirent, illum ab Arianorum Hæreſi eſſe penitùs alienum, & eâ de causâ ab Arianis in exilium miſſum fuiſſe. Hoc enatum inter Catholicos Antiochenos Schiſma volens ſopire *Lucifer*, Epiſcopus Calaritanus, imprudenter creavit *Paulinum* Epiſcopum Antiochenum. Quò factum eſt, ut duas in partes diſtracti fuerint Catholici Antiocheni, aliis nimirùm *Paulino*, aliis *Meletio* adhærentibus. Mortuo *Meletio* anno CCCLXXXI. ſuffectus eſt *Flavianus*, ſicque continuatum eſt Schiſma, quod nec extinctum eſt in morte *Paulini*, quæ contigit anno CCCLXXXIX. quia *Paulinus*, priuſquàm moreretur, ſibi in Sede Antiochena ſucceſſorem delegit *Evagrium*. Sed mortuo *Evagrio* anno CCCXCIII. *Flavianus*, qui ſolus remanſerat Epiſcopus Antiochenus, impedivit ne in locum *Evagrii* alius ſubſtitueretur Epiſcopus Antiochenus.

34 *Flavianus* ab obitu *Meletii*, Epiſcopi Antiocheni, hoc eſt, ab anno trecenteſimo octogeſimo primo rexit Eccleſiam Antiochenam uſque ad annum quadringenteſimum quartum, quo in vivis eſſe deſiit.

35 *Porphyrius* ſucceſſit *Flaviano*, & Epiſcopatum Antiochenum tenuit ad annum uſque quadringenteſimum decimum tertium, quo vitâ functus eſt.

36 *Alexander* ſucceſſit *Porphyrio*, ſeditque uſque ad annum quadringenteſimum vigeſimum.

37 *Theodorus* ſuffectus eſt *Alexandro*, rexitque Eccleſiam Antiochenam ad annum uſque quadringenteſimum vigeſimum nonum.

38 *Joannes* ſucceſſit *Theodoro*, ſedit annos tredecim, & obiit anno quadringenteſimo quadrageſimo ſecundo. Impenſiùs quidèm, quàm par fuiſſet, favit perſonæ *Neſtorii*, ejus tamen Hæreſi nunquàm ſuffragatus eſt.

39 *Domnus* in locum *Joannis* fuit ſubrogatus, & Eccleſiam Antiochenam gubernavit octo annis, Sedeque Antiochenâ dejectus eſt anno quadringenteſimo quadrageſimo nono.

40 *Maximus*, poſt depoſitionem *Domni*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſeditque ad annum quadringenteſimum quinquageſimum ſextum, quo vitâ functus eſt.

41 *Baſilius* in Sede Antiochena ſucceſſit *Maximo*, ſedit annos duos, & obiit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo.

42 *Martyrius* excepit in Sede Antiochena *Baſilium*, ſed vexatus à *Petro Fullone*, Hæretico Eutychiano, Epiſcopatui nuncium remiſit anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo.

43 *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutichianus, anno qua-

quadringenteſimo ſeptuageſimo primo Sedem Antiochenam invaſit, ſed eodem anno tanquàm Hæreticus damnatus & è Sede Antiochena pulſus eſt.

44 *Julianus*, Sede Antiochenâ juſtè depoſito *Petro Fulloni* ſubſtitutus eſt, rexit Eccleſiam Antiochenam ſex annis, hoc eſt ab anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo uſque ad annum quadringenteſimum ſeptuageſimum ſextum, quo anno *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutychianus, à *Baſiliſco* Tyranno fuit ab exilio revocatus, & in Sedem Antiochenam reſtitutus. Sed Imperator *Zeno*, cæſo *Baſiliſco* Tyranno, & recuperato Imperio anno quadringenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, rursùs *Petrum Fullonem* Antiochiâ expulit.

45 *Joannes*, poſt expulſum Antiochiâ *Petrum Fullonem*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit tantùm tribus menſibus, & è Sede Antiochenâ fuit itidèm dejectus.

46 *Stephanus Senior*, deturbato è Sede Antiochena *Joanne*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit annis tribus, & obiit anno quadringenteſimo octogeſimo primo.

47 *Stephanus Junior* ſucceſſit in Sede Antiochena *Stephano Seniori*, ſed ab Hæreticis Eutychianis in Baptiſterio Sancti Martyris *Barlaam* acutis calamis perfoſſus, & occiſus, in Orentem fluvium projectus eſt anno quadringenteſimo octogeſimo ſecundo.

48 *Calendio*, poſt mortem *Stephani Junioris*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus ab *Acacio*, Epiſcopo Conſtantinopolitano, ſeditque quatuor annis, hoc eſt, ab anno quadringenteſimo octogeſimo ſecundo, uſque ad annum quadrin-

genteſimum octogeſium quintum, quo anno *Calendio*, Epiſcopus Antiochenus, ab Imperatore *Zenone* in exilium ablegatus eſt, & *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutychianus, denuò in Sedem Antiochenam reſtitutus eſt, & in ea permanſit uſque ad annum quadringenteſimum octogeſimum octavum, quo ſceleſtus ille Hæreticus, & Sedis Antiochenæ invaſor, extinctus eſt.

49 *Palladius*, mortuo *Petro Fullone*, Hæretico & Sedis Antiochenæ invaſore, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit annos decem, & è vita migravit an. quadringentemo nonageſimo octavo.

50 *Flavianus* ſucceſſit *Palladio*, & rexit Eccleſiam Antiochenam uſque ad annum quingenteſimum duodecimum, quo ab Imperatore *Anaſtaſio* in exilium miſſus eſt, ubi intrepidus Fidei Catholicæ defenſor obdormivit in Domino.

51 *Severus*, Hæreticus Eutychianus, *Flaviano*, Orthodoxo Epiſcopo ab Imperatore *Anaſtaſio* Sede Antiochenâ dejecto, hanc Sedem occupavit annis quinque ac menſibus decem, eamque deſerere coactus eſt anno quingenteſimo decimo octavo, ut potè damnatus ac depoſitus in Synodo Conſtantinopolitanâ eodem anno celebratâ.

52 *Paulus*, abdicato *Severo*, ad Sedem Antiochenam provectus, ſedit tribus annis incompletis, & Epiſcopatui Antiocheno ceſſit anno quingenteſimo vigeſimo primo.

53 *Euphraſius* ſucceſſit *Paulo*, & rexit Eccleſiam Antiochenam annis quinque, obiitque anno quingenteſimo vigeſimo ſexto.

54 *Euphremius* ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo, & præfuit Eccleſiæ Antiochenæ annis ſeptemde-

decim, hoc eſt ad annum uſque quingenteſimum quadrageſimum quintum.

55 *Domnus*, ſeu *Domninus*, ſucceſſit in Sede Antiochena *Euphremio*, ſeditque quatuordecim annis, & mortuus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo nono.

56 *Anaſtaſius* I. mortuo *Domno*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus; & hanc Eccleſiam rexit annis undecim, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum ſeptuageſimum, quo anno à *Juſtino juniore*, Imperatore, è Sede Antiochenâ dejectus eſt. Hunc *Anaſtaſium*, Patriarcham Antiochenum, perperàm Cardinalis *Baronius* confudit cum *Anaſtaſio Sinaita*.

57 *Gregorius*, Monachus, abdicato *Anaſtaſio I.* ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſed, poſtquàm ſediſſet annis viginti tribus, & è vivis exceſſiſſet anno quingenteſimo nonageſimo tertio, rursùm *Anaſtaſius I.* in Sedem Antiochenam à *Mauricio* Imperatore reſtitutus eſt die xxv. menſis Martii anni nonageſimi tertii, ſeditque poſt reſtitutionem ſuam ſex annis incompletis, ideſt, ad finem uſque anni quingenteſimi nonageſimi octavi, quo anno migravit è vita.

58 *Anaſtaſius II.* poſt mortem *Anaſtaſii primi*, inauguratus eſt Epiſcopus Antiochenus, & ineunte anno ſui Epiſcopatus duodecimo à Judæis per ſummam immanitatem excarnificatus eſt anno ſexcenteſimo nono, ſub *Phoca* Imperatore.

In hoc *Anaſtaſio II.* Epiſcopo Antiocheno, *Nicephorus* claudit Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ, tùm quia oppreſsâ ſemel à Barbaris ſeptimo Eccleſiæ Sæculo Antiochiâ, tam craſſa Græcos Antiochenos invaſit ignorantja, ut nullus de texendâ accuratâ Patriarcha-

rum Antiochenorum ſerie cogitarit: tum quia etiam ex eo tempore, quo Antiochia ſub jugo Barbarorum gemere cæpit, Epiſcopi plerùmque Hæretici Sedem Antiochenam invaſerunt, quorum nulla ad nos notitia pervenit. Quò fit, ut ſucceſſio Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ à ſeptimo Sæculo ex certis Monumentis nullâ ratione texi poſſit, ne Græcorum quidem, cùm hiulci ſint multis in locis eorum Catalogi. Sed nullus dubito, quin denſas ejuſmodi tenebras, Patriarcharum Antiochenorum ſucceſſioni offuſas, diſſipaturus ſit clariſſimus noſter *Michael Le Quien*, Linguarum Orientalium peritiſſimus, qui propediè m Pariſiis egregium Opus editurus eſt, duobus Tomis in Folio comprehenſum, cui Titulus: *Oriens Chriſtianus*, in quo Patriarcharum Conſtantinopolitanorum, Alexandrinorum, Antiochenorum, Hieroſolymitanorum, necnon præcipuarum Orientis Eccleſiarum ſucceſſiones Epiſcoporum, ex Hiſtoriis Eccleſiaſticis, ex probatæ fidei Authoribus, & indubitatis Monumentis deſcribet, & in præclaro ordine, atque optimo lumine collocabit. Miſſis itaque Patriarchis Græcis, qui à ſeptimo Eccleſiæ Sæculo ad noſtra uſque tempora Sedem Antiochenam tenuerunt, & quorum nomina, propter locorum diſtantiam, nobis prorsùs ignota ſunt, ſeriem hìc dumtaxàt inſeremus Latinorum Patriarcharum, qui exeunte Sæculo Undecimo, ſeu anno milleſimo nonageſimo octavo (quo Latini in ſuam poteſtatem Antiochiam redegerunt) expulſis Patriarchis Græcis, Sedem Antiochenam occuparunt.

SE-

SERIES

Patriarcharum Latinorum,

Qui anno milleſimo nonageſimo octavo, quo à Latinis capta eſt Antiochia, Sedem Antiochenam occuparunt.

QUamvis Antiochia à Latinorum exercitu, cui præerat *Boamundus*, Roberti Guiſcardi Apuliæ & Calabriæ Ducis filius, capta fuerit anno milleſimo nonageſimo octavo, nihiloſeciùs *Joannes*, Græcus Patriarcha Antiochenus, per biennium adhuc, poſt captam Antiochiam, Sedem Antiochenam tenuit, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum, quo *Joannes*, Græcus Patriarcha Antiochenus, videns, non utilitèr præeſſe Latinis, ſeſe ultrò abdicavit.

1 Primus Patriarcha Antiochenus, Latinus (vacante eâ Sede per liberam ceſſionem *Joannis* Patriarchæ Græci) *Bernardus*, natione Gallus, electus eſt à Latinis, ſuæque Eccleſiæ jura acerrimè defendit contra Latinum Patriarcham Hieroſolymitanum, qui juriſdictionis ſuæ fines latiùs protendere nitebatur. Sedit *Bernardus*, Latinorum primus Patriarcha Antiochenus, annos triginta ſex, & obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſexto.

2 *Rodulphus*, ſeu *Radulphus*, cognomine *Mamiſtra-*

ſtranus, natione Gallus, poſt mortem *Bernardi*, Sedem Antiochenam occupavit, qui tamen ab *Alberico*, Legato in Oriente Summi Pontificis *Innocentii II.* damnatus ac depoſitus eſt, ſed Romam profectus, & gratiam Sedis Apoſtolicæ aſſecutus, dùm ad Sedem ſuam revertitur, ex hac vita veneno ſublatus eſt anno millesimo centeſimo quadrageſimo.

3 *Aimericus*, ſeu *Haimericus*, in locum demortui *Rodolphi* ſuffectus eſt. Sub hoc Patriarcha Latino Antiocheno Maronitæ ſuos ejurarunt errores, & ad Eccleſiæ Latinæ gremium redierunt. Sedit *Aimericus* annos quadraginta ſeptem, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum octogeſimum ſeptimum, quo in vivis eſſe deſiit.

4 *Rodulphus* hujus nominis II. ſucceſſit *Aimerico* in Sede Antiochena, & hanc Eccleſiam rexit annos triginta tres, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum vigeſimum.

5 *Rainerius* in Sede Antiochena excepit *Rodulphum II.* ſeditq; annis viginti & obiit anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo.

6 *Elias Robertus* ſucceſſit *Rainerio*, ac Sedem Antiochenam tenuit per annos octo, & abiit è vivis anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo. Qui verò poſt hunc *Eliam Robertum* ex Latinis Patriarcha Antiochenus fuerit? adhùc planè incompertum eſt. Sed propedièm, ut ſperamus, mox citatus clariſſimus noſter *Michael Le Quien* Patriarcharum Latinorum Eccleſiæ Antiochenæ, qui *Eliæ Roberto* ſucceſſerunt, nomina, ſeriem ac geſta deſcribet in ſuo eruditiſſimo Opere, quod eſt jam prælo maturum, cuique titulus eſt: *Chriſtianus Oriens*.

Ad-

Advertere tamen debes, quòd, licèt Latini, dùm Sæculo Eccleſiæ duodecimo ſummâ rerum in Oriente potiti ſunt, Patriarchas dumtaxat Latinos Eccleſiæ Antiochenæ præfecerint, non deſierunt tamen Græci ſuos in Eccleſia Antiochena eligere, inſtituere ac conſecrare Græcos Patriarchas, eorumque ſeriem continuare. Verùm, hi Patriarchæ Græci Antiocheni, quamdiù ſupremum Latini Sæculo XII. in Oriente dominium obtinuerunt, fuerunt dumtaxàt Patriarchæ nomine tenùs, omnique juriſdictione privati, ſicut patet exemplo *Theodori Balſamonis*, qui à Græcorum Imperatore ad Patriarchatum Antiochenum deſignatus, nunquàm tamen illum occupare potuit, quia tum temporis *Almericus*, Latinus Patriarcha Antiochenus, Eccleſiam Antiochenam regebat, & ad hanc Patriarchalem Sedem *Theodoro Balſamoni*, Patriarchæ Græco, omnem præcluſit aditum. Cæterùm, cùm nomina eorum, quos Græci Antiocheni Sæcul. XII. dùm Latini in Oriente dominabantur, elegerunt ac ordinarunt Patriarchas Græcos Antiochenos, nobis prorſus ignota ſint, conſultius eſt, ut ipſe, qui oberrare, & ſine ullo laboris effectu per illas inextricabiles tenebras vagari nolo, hanc ſeriem Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ in præſentia prætermittam, maximè, cùm hanc duram provinciam ſuſceperit ſæpè jam laudatus *Michael Le Quien*, qui in ſuo Opere, quod inſcribitur: *Chriſtianus Oriens*, plenam & accuratam Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ, cùm Græcorum, tùm Latinorum, notitiam traditurus eſt.

QUAR-

QUARTA TABULA CHRONOLOGICA

Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ.

1 JAcobus Alphæi, cognomento Juſtus, & Chriſti Domini frater dictus, primus ab Apoſtolis ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus, hancque Eccleſiam rexit uſque ad annum Chriſti ſexageſimum, quo à Judæis lapidibus oppreſſus Martyrium paſſus eſt.

2 *Simeon* in Sede Hieroſolymitana, ſucceſſit *Jacobo Alphæi* anno Chriſti ſexageſimo, eamque tenuit uſque ad annum Chriſti centeſimum ſeptimum, quo, annos natus centum viginti, Martyrium conſecutus eſt tempore *Trajani* Imperatoris, hoc eſt anno decimo ejus Imperii.

3 *Juſtus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno Chriſti centeſimo ſeptimo, & ſedit ad annum uſque centeſimum undecimum.

4 *Zacchæus*, ſeu *Zacharias*, ſuffectus eſt in locum *Juſti*, & ſedit unum dumtaxàt annum, obiitque anno centeſimo duodecimo.

5 T*obias* ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt anno centeſimo duodecimo, ſedit annis quinque.

6 *Benjamin* Pontificatum iniit anno centeſimo decimo ſeptimo, ſeditque annis duobus.

7 *Joannes* cepit Pontificatum anno centeſimo decimo nono, ſeditque annis duobus.

8 *Matthias* cepit Pontificatum anno centeſimo vigeſimo primo, & ſedit annum unum.

9 *Philippus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymi-

mitanus anno centeſimo vigeſimo ſecundo, & ſedit annis quatuor.

10 *Seneca* ſucceſſit *Philippo* anno centeſimo vigeſimo ſexto, ſedit annum unum.

11 *Juſtus*, hujus nominis II. iniit Pontificatum anno centeſimo vigeſimo ſeptimo, ſeditque annum unum.

12 *Levi* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo vigeſimo octavo, & ſedit annum unum.

13 *Ephras*, ſeu *Ephraim*, ſucceſſit *Levi* anno centeſimo vigeſimo nono, & ſedit annos duos.

14 *Joſes*, ſeu *Joſephus*, creatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo trigeſimo primo, & ſedit annum unum.

15 *Judas* Sedem Hieroſolymitanam tenere cæpit anno centeſimo trigeſimo ſecundo, & ſedit annos duos, hoc eſt, ad annum uſque centeſimum trigeſimum quartum.

Hi omnes Epiſcopi Hieroſolymitani, quos hactenùs enumeravi, fuerunt, teſte *Euſebio* in Chronico, ex Circumciſione, ſeu Judæi ad Chriſtianam Religionem converſi, qui Eccleſiam Hieroſolymitanam rexerunt uſq; ad annum centeſimum trigeſimum quartum, quo anno, *Hadrianus*, Imperii ſui decimo octavo, tumultuantes Judæos è Hieroſolymorum Urbe expulit, & ſicut ait *Zonaras* in Vita *Hadriani* Imperatoris, *Vrbem in Paleſtina, pro everſis Hieroſolymis conditam, Æliam Capitolinam nominavit; & quo in loco Dei templum olim fuerat, eo in loco poſt Jovis lucum condidit*. Ceſſantibus igitur in Eccleſia Hieroſolymitana Epiſcopis, qui erant ex Circumciſione, ſeu Judæi, Chriſtianæ Fidei lumine colluſtrati, cæteri, quos hic ſubjiciam, Epi-

Epiſcopi Hieroſolymitani, fuerunt ex Gentibus, ſeu ex his, qui orti erant ex Ethnicis ad Fidem Chriſtianam adductis.

16 *Marcus*, excluſis Judæis, primus ex gentibus ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo trigeſimo quarto, & hanc Eccleſiam gubernavit uſque ad annum centeſimum quadrageſimum ſextum.

17 *Caſſianus* ſucceſſit *Marco* anno centeſimo quadrageſimo ſexto, & ſedit annis octo.

18 *Publius* ſubrogatus eſt in locum *Caſſiani* anno centeſimo quinquageſimo quarto, & ſedit annis quinque.

19 *Maximus* cepit Pontificatum anno centesimo quinquagesimo nono, & ſedit annis quatuor.

20 *Julianus* conſecratus eſt Pontifex Hieroſolymitanus anno centesimo ſexagesimo tertio, & ſedit annis duobus.

21 *Gajanus* ſucceſſit *Juliano* anno centesimo ſexagesimo quinto, & ſedit annis tribus.

22 *Symmachus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centesimo ſexagesimo octavo, & ſedit annis duobus.

23 *Gajus* Ecclesiæ Hieroſolymitanæ clavum gubernare cæpit anno centesimo ſeptuagesimo, & ſedit annis tribus.

24 *Julianus* hujus nominis II. inauguratus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus an. centesimo ſeptuagesimo tertio, & ſedit annis quinque.

25 *Capito* in Sede Hieroſolymitana *Julianum* excepit anno centesimo ſeptuagesimo octavo, & ſedit annis quatuor.

26 *Maximus* Ecclesiæ Hieroſolymitanæ Præfectus eſt anno centesimo octuagesimo ſecundo, & ſedit annis quatuor.

27 *An-*

27 *Antonius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Maximo* anno centesimo octuagesimo ſexto, & ſedit annis quinque.

28 *Valens* iniit Pontificatum Hieroſolymitanum anno centesimo nonagesimo primo, & ſedit annis tribus.

29 *Dolichianus* conſecratus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centesimo nonagesimo quarto, & ſedit annis duobus.

30 *Narciſſus* ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt anno centesimo nonagesimo ſexto. Fuit Vir, teſte *Euſebio*, eximiâ pietate, & miraculorum dono insignis, qui tamen, poſtquàm ſediſſet annis quatuor, Sede ſuâ privatus eſt, & in ſolitudinem ſeceſſit.

31 *Dius*, poſt abdicationem *Narciſſi* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centesimo nonagesimo nono, & ſedit annis octo.

32 *Germanius* ſucceſſit *Dio* anno ducentesimo ſeptimo, & ſedit annis quatuor.

33 *Gordius* Sedem Hieroſolymitanam obtinuit anno ducentesimo undecimo,& ſedit annis quinque. Poſt mortem *Gordii*,Sedi Hieroſolymitanę *Narciſſus*, qui injuſtè abdicatus fuerat, reſtitutus eſt anno ducentesimo decimo ſexto, ſedit adhuc annis viginti, & Martyr coronatus eſt anno ducentesimo trigesimo ſeptimo.

34 *Alexander* ſucceſſit *Narciſſo* anno ducentesimo trigesimo ſeptimo, ſedit annos quatuordecim, & in Deciana perſecutione Martyrii palmam conſecutus eſt anno ducentesimo quinquagesimo primo.

35 *Maxabanus* in Sede Hieroſolymitana ſuffectus eſt *Alexandro* anno ducentesimo quinquagesimo primo. Interfuit duobus Conciliis Antiochenis,

nis, quæ contra *Paulum Samoſatenum* fuerunt celebrata annis 264. & 270. ſeditque annis viginti quatuor.

36 *Hymenæus* ſucceſſit *Mazabano* anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, ſeditque annis vigintiduobus.

37 *Zabdas*, ſeu *Labdas* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno ducenteſimo nonageſimo octavo, & ſedit annis duobus.

38 *Hermon* anno trecenteſimo ſublectus fuit Epiſcopus Hieroſolymitanus, & decem circiter annis hanc Eccleſiam gubernavit.

39 *Macarius* ſucceſſit *Hermoni*. Interfuit Concilio Nicæno contra Hæreſiarcham *Arium* celebrato, & ſedit uſque ad annum trecenteſimum trigeſimum quintum, quo exceſſit è vivis.

40 *Maximus* ſubſtitutus eſt in locum *Macarii*. Fuit inſignis, tempore perſecutionis *Maximini* Imperatoris, Fidei Catholicæ contra Hæreticos Arianos defenſor, & eâ de causâ *Acacius*, Cæſareæ Epiſcopus Arianus, & totius Paleſtinæ Metropolitanus, illum è Sede Hieroſolymitana, dejecit anno trecenteſimo quinquageſimo.

41 *Cyrillus* eodem anno, quo *Maximus* ab Arianis è Sede ſua pulſus eſt, creatus eſt, vivente adhuc *Maximo*, Epiſcopus Hieroſolymitanus, ſed *Acacius*, Cæſareæ Epiſcopus Arianus, in Concilio à ſe convocato anno trecenteſimo quinquageſimo octavo, illum Sede Hieroſolymorum depoſuit.

42 *Herennius*, Arianus, amoto ab *Acacio* è Hieroſolymorum Sede *Cyrillo*, Epiſcopo Orthodoxo, & *Maximi* ſucceſſore, ordinatus eſt ab Arianis Hieroſolymorum Epiſc. ſeditq; uſq; ad an. trecenteſimum ſexageſimum primũ, quo anno, cùm

Con-

Conſtantius, Imperator Arianus, è vivis exceſſiſſet, ad ſuam Hieroſolymorum Sedem rediit *Cyrillus*, injuſtè ab Arianis depoſitus, eamque tenuit per tres annos, hoc eſt, uſque ad annum trecenteſimum ſexageſimum quartum, quo anno à *Valente*, Imperatore Orientis Ariano, iterùm in exilium ablegatus eſt.

43 *Hilarius*, itidèm Arianus, pulſo in exilium *Cyrillo* anno trecenteſimo ſexageſimo quarto, intruſus eſt ab Arianis in ſedem Hieroſolymitanam, eamque occupavit per quindecim annos, ideſt, uſque ad annum trecenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo anno *Cyrillus*, jam è Sede ſua Hieroſolymitana ſemel ac iterùm ab Arianis dejectus, reſtitutus eſt, & Eccleſiam Hieroſolymitanam rexit uſque ad annum trecenteſimum octogeſimum ſextum, quo ad Deum migravit.

44 *Joannes*, hujus nominis II. mortuo S. *Cyrillo* anno trecenteſimo octuageſimo ſexto, creatus eſt Hieroſolymorum Epiſcopus. Sedit annos triginta, & ex hac vita diſceſſit anno quadringenteſimo decimo ſexto. Hic in Concilio Hieroſolymitano anno ccccxv. convocato nimiùm Hæreſiarchæ *Pelagio* favit.

45 *Praylius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Joanni II.* anno trecenteſimo decimo ſexto, & hanc Eccleſiam rexit uſque ad annum quadringenteſimum vigeſimum quartum, quo mortuus eſt.

46 *Juvenalis* ſuffectus eſt *Praylio*. Interfuit Concilio Generali Epheſino, & poſtquàm ſediſſet annis triginta quatuor, obiit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo.

47 *Anaſtaſius* Hieroſolymorum Sedem iniit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo. Sedit

 an-

annos viginti, & in vivis eſſe deſiit anno quadringenteſimo ſeptuageſimo octavo.

48 *Martyrius* in locum demortui *Anaſtaſii* conſecratus eſt Hieroſolymorum Epiſcopus anno quadringenteſimo ſeptuageſimo octavo, ſedit annis octo, & mortuus eſt anno quadringenteſimo octuageſimo ſexto.

49 *Saluſtius* ſucceſſit *Martyrio* anno quadringenteſimo octogeſimo ſexto, Eccleſiam Hieroſolymitanam octo annis gubernavit, & è vivis abiit anno quadringenteſimo nonageſimo quarto.

50 *Elias* Hieroſolymorum Epiſcopus conſecratus eſt anno quadringenteſimo nonageſimo quarto, & Sedem Hieroſolymitanam tenuit uſque ad annum Chriſti quingenteſimum decimum tertium, quo anno, inſtigante *Severo*, Antiocheno Epiſcopo Hæretico, juſſu Imperatoris *Anaſtaſii*, Sede Hieroſolymitanâ dejectus eſt.

51 *Joannes*, hujus nomini III. in locum *Eliæ*, Sede Hieroſolymitanâ ab Hæreticis Eutychianis dejecti, ſubrogatus eſt anno quingenteſimo decimo tertio. Sedit annis undecim, & ſupremum diem obiit anno quingenteſimo vigeſimo quarto.

52 *Petrus Eleutheropolita* ſucceſſit in Sede Hieroſolymitanâ *Joanni III.* anno quingenteſimo vigeſimo quarto, ſedit annos viginti, ac ſubindè mortuus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo quarto.

53 *Macarius*, hujus nominis II. ſucceſſit *Petro Eleutheropolitæ* anno quingenteſimo quadrageſimo quarto, qui tamen anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo accuſatus tanquàm errorum Origenis aſſertor ac defenſor, Sede Hieroſolymitana privatus eſt.

54 *Euſtochius* in locum abdicati *Macarii II.* ſubſti-

ſtitutus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, præfuit Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, ſuperſtite adhùc *Macario II.* per annos undecim. Sed anno quingenteſimo ſexageſimo tertio, *Euſtochio* è Sede Hieroſolymitanâ pulſo, iterùm *Macàrius*, hujus nominis II. poſtquàm *Origenem*, *Didymum*, atque *Evagrium* damnaſſet, & Fidei Catholicæ profeſſionem edidiſſet, in priſtinam Hieroſolymitanam Sedem reſtitutus eſt, eamque tenuit uſque ad annum quingenteſimum ſeptuageſimum ſecundum.

55 *Joannes* hujus nominis IV. ſucceſſit in Sede Hieroſolymitana *Macario II.* defuncto anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Sedit annos viginti duos, & ex hac vita migravit anno quingenteſimo nonageſimo quarto.

56 *Amos* in Sede Hieroſolymitana excepit *Joannem* IV. Eccleſiam Hieroſolymitanam gubernavit annis octo, & exceſſit è vivis anno ſexcenteſimo primo.

57 *Iſichius*, vel, ut alii dicunt, *Iſaacius*, in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Amos* anno ſexcenteſimo primo, ſedit annis octo, & mortuus eſt anno ſexcenteſimo nono.

58 *Zacharias* ſuffectus eſt in locum *Iſichii*, ſeu *Iſaacii*, anno ſexcenteſimo nono, ſed captâ à Perſis Hieroſolymorum Urbe anno ſexcenteſimo decimo quarto, *Zacharias*, Patriarcha Hieroſolymitanus, captivus ductus eſt, eoque in captivitatem abducto, *Modeſtus*, Presbyter, Eccleſiam Hieroſolymitanam, tanquàm Vicarius Patriarchæ *Zachariæ* rexit uſque ad annum ſexcenteſimum vigeſimum nonum, quo anno Patriarcha *Zacharias*, è captivitate redux, Sedi ſuæ Hieroſolymitanæ reſtitutus eſt, & hanc Eccleſiam

gubernavit uſque ad annum ſexcenteſimum trigeſimum primum, quo mortuus eſt.

59 *Modeſtus* demortuo *Zachariæ* Patriarchæ Hieroſolymitano ſucceſſit anno ſexcenteſimo trigeſimo primo, Sedemque tenuit uſque ad annum ſexcenteſimum trigeſimum tertium, quo in vivis eſſe deſiit.

60 *Sophronius* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio. Monothelitarum Hæreſis fuit acerrimus inſectator, ſeditque uſque ad annum ſexcenteſimum trigeſimum ſeptimum, quo à Saracenis Hieroſolymorum Urbs capta eſt. Hinc *Nicephorus* in ſuo Chronico Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ clauſit in *Sophronio*, ita ut modò ſeriem Patriarcharum Hieroſolymitanorum, qui hanc Sedem tenuerunt uſque ad Latinorum, Duce *Godefrido Bullionio*, in Terram Sanctam Sæculo XI. adventum, ignotam penè habeamus. Id autem accidit, quia gementibus ſub duro & barbarico Saracenorum jugo Eccleſiis Syriæ & Ægypti, atque cumprimis Eccleſiâ Hieroſolymitanâ, quæ, ut mox diximus, anno DCXXXVII. capta eſt, nemo fuit, qui ſeriem Patriarcharum Hieroſolymitanorum inveſtigarit, niſi poſtquàm Sæculo XI. victricibus Latinorum armis Hieroſolymorum Urbs à tyrannide Saracenorum liberata eſt, cultuſque Chriſtianorum, tandiù hîc intermiſſus, refloreſcere cæpit. Legendus tamen eſt *Tractatus Præliminaris*, quem *Papebrochius* præmiſit ad Tomum tertium de *Actis Sanctorum* menſis Maii, in quo Catalogum texuit Patriarcharum Hieroſolymitanorum à S. *Jacobo*, cognomento *Juſto*, fratre Chriſti Domini, uſque ad *Doſitheum*, Græcum Patriarcham

cham Hieroſolymitanum, qui anno milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſecundo Synodum Hieroſolymis celebravit pro aſſerendis contra Hæreticos Lutheranos & Calviniſtas, qui illum conſuluerant, dogmatibus de Tranſubſtantiatione & reali præſentia Corporis & Sanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Cæterùm, quamvis *Papebrochius* ſeriem Patriarcharum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Tractatu, mox à me laudato, haud parùm illuſtraverit, graviſſimæ tamen adhùc ſuperſunt difficultates, in quibus explanandis, & excutiendis tenebris, quibus obſita eſt Patriarcharum Hieroſolymitanorum ſucceſſio, magno rei Literariæ emolumento inſudat doctiſſimus noſter *Michael Le Quien*, qui, ſicut anteà præmonui, Opus à ſe concinnatum, duobus Tomis in Folio comprehenſum, & cui Titulus eſt *Chriſtianus Oriens &c.* propediè̀m publicam in lucem Pariſiis editurus eſt, atque Epiſcoporum non ſolùm Hieroſolymitanorum, ſed etiam Antiochenorum, Alexandrinorum, & Conſtantinopolitanorum, aliarumque præcipuarum Eccleſiarum Orientis Epiſcoporum ſeriem ac ſucceſſiones accuratiſſimâ diligentiâ deſcribet. Prætermiſsâ itaque ſerie Græcorum Patriarcharum, qui Eccleſiam Hieroſolymitanam poſt *Sophronium*, hoc eſt, poſt captam à Saracenis anno ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo Hieroſolymorum Urbem, rexerunt Eccleſiam Hieroſolymitanam uſque ad Latinorum in Orientem ſub finem Sæculi XI. adventum, contexam hìc dumtaxat Catalogum Patriarcharum Hieroſolymitanorum Latinorum, qui Sedem Hieroſolymitanam tenuerunt, poſtquàm ſub finem Sæculi XI. Latini, Duce *Godefrido Bullio-*

nio, victricibus armis Palæſtinam occuparunt, Saracenos expulerunt, & Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt.

CATALOGUS

Patriarcharum Latinorum,

Qui Eccleſiæ Hieroſolymitanæ præfuerunt, poſtquàm Latini ſub finem Sæculi Undecimi in Orientem appulſi, Saracenis expulſis, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt.

GAlli ſub finem Sæculi XI. Duce *Godefrido Bullionio*, in Orientem ad recuperandam Terram Sanctam, à Saracenis occupatam, cum numeroſo exercitu venerunt, Saracenos expugnarunt, Hieroſolymorum Urbem anno milleſimo nonageſimo nono liberarunt, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt, atque Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Patriarchas Latinos præfecerunt, quorum nomina, initium & annos illorum Pontificatûs brevitèr hìc indicabo.

1 *Daibertus*, ſeu *Daymbertus*, Piſanus Epiſcopus, & Sedis Apoſtolicæ in Latinorum Expeditione Hieroſolymitana Legatus, electus fuit primus Patriarcha Hieroſolymitanus eodem anno, quo Latini Hieroſolymorum Urbem ceperunt, hoc eſt, anno milleſimo nonageſimo nono. Ab hoc pri-

primo inter Latinos Patriarchâ Hieroſolymitano *Godefridus Bullionius*, Hieroſolymorum Rex à Latinis proclamatus, Regni Hieroſolymitani Inveſtituram accepit. Sed mortuo *Godefrido Bullionio* anno millesimo centesimo, *Balduinus*, frater *Godefridi*, ejuſque in Regno Hieroſolymitano ſucceſſor, è Sede Hieroſolymitana *Daymbertum* anno millesimo centesimo tertio dejecit.

2 *Ebremarus*, poſt *Daymberti* depositionem, in Sedem Hieroſolymitanam à *Balduino*, Rege Hieroſolymitano, intruſus eſt anno millesimo centesimo tertio, ſeditque annis quatuor, ideſt, uſque ad annum millesimum centesimum ſeptimum, quo à *Gobelino*, ſeu *Gibelino*, Arelatensi Archiepiſcopo, qui tunc in Oriente erat Sedis Apoſtolicæ Legatus, è Sede Hieroſolymorum pulſus eſt, eò quòd hanc Sedem, vivente adhuc *Daymberto* Patriarcha Hieroſolymitano, qui à *Balduino* Rege ſuâ Sede depositus ad Summum Pontificem *Paſchalem II.* provocaverat, Romamque, ut ſuam cauſam peroraret, acceſſerat, invasiſſet.

3 *Gobelinus*, ſeu *Gibelinus*, Archiepiſcopus Arelatensis, & Sedis Apoſtolicæ in Oriente Legatus, poſt depositionem *Ebremari*, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo centesimo ſeptimo, ſedemque tenuit uſque ad annum millesimum centesimum duodecimum, quo abiit è vivis.

4 *Arnulphus* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Gobelino*, ſeu *Gibelino*, anno millesimo centesimo duodecimo. Fuit quidèm eâ Sede depositus in Concilio Hieroſolymis anno millesimo centesimo decimo quinto celebrato, eam tamen tenuit uſque ad annum millesimum centesimum de-

decimum octavum, quo vitâ functus eſt.

5 *Germundus*, mortuo Arnulpho, Hieroſolymorum Patriarcha electus eſt, anno milleſimo centeſimo decimo octavo. Sedit annis decem, & obiit anno milleſimo centeſimo vigeſimo octavo.

6 *Stephanus* in Sede Hieroſolymitana *Germundum* excepit an. milleſimo centeſimo vigeſimo octavo. Sedit annis duobus, & mortuus eſt anno milleſimo centeſimo trigeſimo.

7 *Willelmus*, Prior Eccleſiæ Dominici Sepulchri, ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt anno milleſimo centeſimo trigeſimo, eamque tenuit annis quindecim, hoc eſt, ad annum uſque milleſimum centeſimum quadrageſimum quintum, quo vitâ functus eſt.

8 *Fulcherius* ſuffectus eſt in locum *Willelmi* anno milleſimo centeſimo quadrageſimo quinto, Eccleſiam Hieroſolymitanam rexit an. duodecim, & obiit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo.

9 *Almaricus*, Eccleſiæ Dominici Sepulchri Prior, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo. Sedit annis viginti tribus, & viam univerſæ carnis ingreſſus eſt anno milleſimo centeſimo octuageſimo.

10 *Heraclius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Almarico* anno milleſimo centeſimo octuageſimo; ſeditque uſque ad annum milleſimum centeſimum octuageſimum ſeptimum, quo anno Hieroſolymorum Urbs à Turcis capta eſt, & *Heraclius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, omneſque Latini, abſque ullo ætatis vel ſexus diſcrimine, ab eâ Urbe expulsi ſunt. Mortuus eſt

He-

Heraclius, Patriarcha Hieroſolymitanus, poſt captam à Turcis Hieroſolymorum Urbem, in obsidione Acræ, hoc eſt, anno millesimo centesimo nonagesimo primo.

11 *Albertus*, Eremita, à Latinis, qui, amiſſis Hieroſolymis, aliquam adhùc Paleſtinæ partem retinebant, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo centesimo nonagesimo primo, ſeditque uſque ad annum millesimum centesimum nonagesimum quartum, quo anno, cùm *Albertus* in vivis eſſe deſiiſſet, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus *Michael*, Decanus Pariſienſis, ſed, antequàm illùc iter arriperet, factus eſt in Galliis Archiepiſcopus Senonensis.

12 *Monachus*, in Diœcesi Florentinâ natus, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus eodem anno millesimo centesimo nonagesimo quarto, ſeditque uſque ad annum milleſimum ducentesimum quartum, quo ex hac vita migravit.

13 *Albertus*, hujus nominis II. anteà Epiſcopus Vercellensis, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo ducentesimo quarto, qui tamen in Orientem dumtaxat pervenit anno millesimo ducentesimo ſexto, & Patriarchatum tenuit uſque ad annum millesimum ducentesimum decimum quartum, quo in ſolemni ſupplicatione à Saracenis occisus eſt.

14 *Rodulphus*, mortuo *Alberto*, hujus nominis II. electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus an. millesimo ducentesimo decimo quarto. Sedit annis tredecim, & obiit anno milleſimo ducentesimo vigesimo ſeptimo.

15 *Lotharius*, poſt mortem *Rodulphi*, creatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus, an. millesimo ducentesimo vigeſimo ſeptimo, & ſedit tribus annis, ſeu uſque

uſq; ad an.millesimum ducentesimũ trigesimum.

16 *Gerondus* ſucceſſit *Lothario* anno millesimo ducentesimo trigesimo, & Patriarchatum tenuit uſque ad an. milleſimum ducentesimum trigesimum quintum.

17 *Jacobus de Vitriaco* ſuffectus eſt in locum *Gerondi*, & poſteà creatus à *Gregorio IX.* Summo Pontifice, S. R. E. Cardinalis & Epiſcopus Tuſculanus, obiitque Romæ anno millesimo ducentesimo quadragesimo quarto.

18 *Robertus*, anteà in Galliis Epiſcopus Nannetenſis, mortuo *Jacobo de Vitriaco*, Patriarcha Hieroſolymitano, ordinatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus an. milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quarto, eumq; Patriarchatum tenuit uſque ad annum millesimũ ducenteſimum quinquagesimum quintum.

19 *Jacobus Pantaleo*, natione Gallus, patriâ Trecenſis, creatus eſt ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo, Patriarcha Hieroſolymitanus an. millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto, ſed anno ſexto à creatione ſua electus eſt anno millesimo ducentesimo ſexagesimo primo Romanus Pontifex, dictus *Urbanus IV.*

20 *Guillelmus*, natione Gallus, Epiſcopus Aginnensis in Aquitania, Patriarchatum Hieroſolymitanum anno millesimo ducentesimo ſexagesimo primo obtinuit ab *Urbano IV.* Pontifice Maximo, qui etiam ei curam commiſit Eccleſiæ Acconensis, tunc pariter Paſtore viduatæ per translationem *Florentii* in Sedem Arelatenſem. Obiit *Guillelmus* Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo ducentesimo ſexagesimo tertio.

21 *Thomas*, Meſſanensis Eccleſiæ Adminiſtrator, ad Patriarchatum Hieroſolymitanum promotus eſt

eſt anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo tertio, migravitque è vita anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

22 *Thomas de Lentino*, Ordinis Prædicatorum & Archiepiſcopus Coſentinus, ad Patriarchatum Hieroſolymitanum aſſumptus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, eumque tenuit uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum ſextum.

23 *Joannes Vercellenſis*, ſextus, poſt S, *Dominicum*, Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, à *Nicolao III.* deſignatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo octavo. Sed hunc Patriarchatum Hieroſolymitanum ſibi oblatum *Joannes Vercellenſis*, uni ſoli curæ ſui Ordinis vacare volens, modeſtè recuſavit.

24 *Elias* Patriarchatum Hieroſolymitanum, quem *Joannes Vercellenſis* pertinaci modeſtiâ ſuſcipere detrectaverat, adeptus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo octavo, eumque tenuit uſque ad annum milleſimum ducenteſimum octuageſimum ſeptimum, quo mortuus eſt.

25 *Nicolaus de Anapiis*, Ordinis Prædicatorum, ad Patriarchatum Hieroſolymitanum à *Nicolao Quarto* Pontifice Maximo provectus eſt anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo ſeptimo, & obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, quo anno Urbs Acconenſis, quæ eſt in Phænicia, & totius Orientis opulentiſſima, à Turcis capta eſt, omneſque Chriſtiani non ſolùm ex hac Civitate, ſed è totâ Terrâ Sanctâ pulſi ac exterminati ſunt.

26 *Rodulphus de Grandivilla*, Ordinis Prædicatorum, poſt captam à Turcis Urbem Acconenſem an-

anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, juſſu *Cœleſtini V.* Summi Pontificis, conſecratus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus, ſed Pontificali illâ dignitate à *Bonifacio VIII.* ſucceſſore *Cœleſtini V.* exutus eſt.

27 *Antonius*, Dunelmenſis Epiſcopus, à *Clemente V.* Summo Pontifice creatus eſt anno milleſimo trecenteſimo quinto Patriarcha Hieroſolymitanus, & in vivis eſſe deſiit anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto.

28 *Petrus*, Ruthenſis Epiſcopus, ab eodem Pontifice *Clemente V.* inſtitutus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto, & è vivis ereptus eſt anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo quarto.

29 *Raymundus*, Ordinis Prædicatorum, Patriarchatu Hieroſolymitano à *Joanne XXII.* Summo Pontifice fuit exornatus anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo quarto, eumque tenuit uſque ad annum milleſimum trecenteſimum vigeſimum nonum, quo ex hac vitâ diſceſſit.

30 *Petrus de Palude*, Ordinis Prædicatorum, ab eodem Summo Pontifice *Joanne XXII.* ordinatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo nono, & confeſtim in Syriam profectus, ibi per biennium manſit, indèque Pariſios reverſus anno milleſimo trecenteſimo trigeſimo primo, vixit uſque ad annum milleſimum trecenteſimum quadrageſimũ ſecundum, quo anno Pariſiis mortuus eſt, & in Majori Conventu ac Collegio FF. Prædicatorum ſepultus.

Demortuo *Petro de Palude* anno milleſimo trecenteſimo quadrageſimo ſecundo alios Latinos in Patriarchatu Hieroſolymitano ſucceſſiſſe, in dubium

bium revocari non poteſt, ſed cùm iſti ſucceſſores, quos in Patriarchatu Hieroſolymitano habuit *Petrus de Palude*, ſint Viris eruditis omninò ignoti, ſupervacaneum omninò eſſet in illorum ſtudioſiùs perquirere nomina, quibus nudus tantùm Patriarchæ Hieroſolymitani titulus, abſque ulla recuperandæ poſſeſſionis ſpe, datus eſt à Summis Pontificibus, qui, à tempore, quo Latini Orientem amiſerunt, jus hactenùs retinuerunt providendi Eccleſiis tam Patriarchalibus, quàm Archiepiſcopalibus in Oriente conſtitutis, & titulum alicujus Eccleſiæ, quæ eſt in partibus Infidelium, Legatis Apoſtolicis, & nonnullis Ordinatis Epiſcopis conferendi. Miſſis itaque aliis Patriarchis, qui, poſt *Petrum de Palude*, Ordinis Prædicatorum, titulo dumtaxat tenùs Patriarchæ Hieroſolymitani fuerunt, paucas hìc ſubjiciam Obſervationes, quæ, ad habendam Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, ejuſque Patriarcharum pleniorem notitiam, haud parùm conducere poſſunt.

Primò, obſervare debes, Eccleſiam Hieroſolymitanam, licèt fuerit origine omnium Eccleſiarum mater (quippè quæ Chriſti Domini prædicatione, miraculis, morte & reſurrectione decorata, Spiritus Sancti in Diſcipulos illapſu commendata, & S. *Jacobi* Apoſtoli, qui primus in ea Sedem Epiſcopalem fixit, proprio martyrio conſecrata atque illuſtrata) alias tamen Eccleſias dignitate, loco & ordine non præceſſiſſe, ſed antiquitùs Eccleſiæ Cæſareæ Metropoli ſubjectam ac ſuffraganeam fuiſſe, adeò ut Metropolites Cæſareæ in Paleſtina in Synodis Provincialibus Paleſtinæ ſupra Hieroſolymorum Epiſcopum

pre-

prçſideret, primuſque ſubſcriberet, quamvis tamen Epiſcopus Hieroſolymitanus, juxta privilegium ei à Concilio Generali Nicæno I. conceſſum, in Conciliis Generalibus præcederet omnes Metropolitas, ac ſubindè Metropolitem Cæſarienſem.

Secundò, obſervare debes, à tempore Concilii Generalis Chalcedonenſis, quod Actione octavâ univerſam Paleſtinam in tres Provincias diſtributam Hieroſolymitanæ Eccleſiæ ſubdidit, cœpiſſe Epiſcopos Hieroſolymitanos pleno jure Patriarchatus potiri. *Juvenalis* ſiquidem, Hieroſolymorum Epiſcopus, qui interfuit Concilio Œcumenico Chalcedonenſi, anno 451. habito, univerſæ Paleſtinæ Synodum, paulò poſt Chalcedonenſis Concilii celebrationem, indixit, eique, tanquàm Patriarcha, præfuit, quamvis in præcedentibus Provincialibus Paleſtinæ Synodis præeſſet, primuſque ſubſcriberet Metropolitanus Cæſarienſis. Eadem Hieroſolymorum Eccleſiæ Jura Patriarchica confirmavit, aſſeruit ac vindicavit Synodus quinta Generalis, quæ anno quingenteſimo quinquageſimo tertio fuit celebrata.

Tertiò, obſervare debes, poſt captam à Saracenis anno ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo Hieroſolymorum Urbem, non deſtitiſſe Eccleſiam Hieroſolymitanam ſuos habere Patriarchas Grçcos, uſque ad adventum Latinorum in Paleſtinam ſub finem undecimi Sæculi, eorum tamen ſeriem adeò eſſe obſcuram, ut ex his paucorum admodùm vix nomina nota habeamus; quò ſit, ut Viri eruditi ſummo applauſu excepturi ſint iſtud ſæpè laudatum Opus, cui titulus: *Chriſtia-*

ſtianus Oriens, quod propediè in lucem Pariſiis editurus eſt doctiſſimus noſter *Michael Le Quien*, qui ſeriem Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, nec non Patriarcharum Græcorum Alexandrinorum, Antiochenorum, Conſtantinopolitanorum, & aliarum præcipuarum Orientis Eccleſiarum Epiſcoporum Catalogum ex probatis Authoribus, & indubitatis monumentis concinnabit, eorumque nomina, Geſta, initium, annoſque Pontificatus accurato ordine percenſebit. Quam certè duram, faſtidii ac moleſtiæ plenam provinciam nemo ante clariſſimum illum Scriptorem hactenus ſuſceperat, ſi tamen excipias doctiſſimum *Euſebium Renaudotium*, in Orientalium linguarum notitia verſatiſſimum, qui Seriem, & Hiſtoriam Patriarcharum Alexandrinorum à S. *Marco* Evangeliſta uſque ad finem Sæculi decimi tertii ex Scriptoribus Arabibus, Sectæ Jacobitarum addictis, contextam paucis abhinc annis publicavit Pariſiis in libro, cui titulus eſt: *Hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum*.

Denique, obſervare debes, Eccleſiam Hieroſolymitanam, poſt adventum Latinorum in Orientem ſub finem Sęculi undecimi ſuos quidem habuiſſe Patriarchas Latinos, quos ſuperiùs in medium produximus, ſed nihiloſeciùs Græcos Hieroſolymitanos non deſtitiſſe ſuos in Eccleſia Hieroſolymitana habere Patriarchas Græcos, quorum nomina, res geſtas, initium & annos Pontificatus (quæ omnia hactenùs Viris eruditis planè ignota fuerunt) in apertam lucem proferet jam ſæpè citatus Vir clariſſimus *Michael Le Quien*, qui in digerendis ac rectè ordinandis

Pa-

Patriarcharum, cùm Græcorum, tùm Latinorum, & præcipuarum Orientis Eccleſiarum Epiſcoporum ſucceſſionibus, herculeo & indefeſſo labore nunc Pariſiis inſudat. Digitum ad fontem intendiſſe ſufficiat, neque certè is ego ſum, quî tam denſas tenebras, Patriarcharum, & Eccleſiarum Orientis Epiſcoporum ſucceſſionibus offuſas, diſcutere velim, aut poſſim.

QUIN-

QUINTA TABULA CHRONOLOGICA,

In qua exhibetur ſucceſſio Epiſcoporum, ſeu Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ſub Conſtantino Magno *Imperatore*, *uſque ad captam à Turcis Conſtantinopolim anno* MCCCCLIII.

Conſtantinopolitana Civitas, quæ olim *Byzantium* dicebatur, poſteà Sæculo Eccleſiæ quarto ab Imperatore *Conſtantino Magno* quàmplurimis decorata ornamentis appellari cæpit *Conſtantinopolis*, hoc videlicet nomen ab ipſomet Imperatore *Conſtantino* mutuata. Sedes ac Solium Imperatorum Orientis conſtituta eſt, ejuſque Epiſcopi ampliori honore atque Juriſdictione fuerunt donati. At enim, Epiſcopi hujus Urbis, quandiù dicta eſt *Byzantium*, hoc eſt, uſque ad tempora *Conſtantini Magni*, Imperatoris, erant dumtaxàt Suffraganei, ubjecti Juriſdictioni Metropolitani Heracleæ in Thracia; poſtquàm verò Imperator *Conſtantinus* ſuum huic Urbi indidit nomen, & in ea Imperii Sedem ac Solium fixit, celebriores evaſerunt Epiſcopi Conſtantinopolitani, qui freti auctoritate Imperatorum Orientalium, obtinuerunt à Patribus Concilii Generalis Conſtantinopolitani primi anno CCCLXXXI. celebrati, ut deinceps *Epiſcopus Conſtantinopolitanus haberet priores honoris partes poſt Romanum Epiſcopum, eò quòd Conſtantinopolis ſit nova Roma*. Ita ſtatuerunt Græci Canone tertio iſtius Concilii. Eumdem Canonem, qui tamen apertè

Decreto Concilii Generalis Niceni Primi adverſabatur, renovarunt ambitioſi Græci in Concilio Generali Chalcedonenſi, quod anno ccccli. habitum eſt. In eo quippè Græci non ſolùm Primatum honoris, poſt Romanum Pontificem, conceſſerunt Epiſcopo Conſtantinopolitano, ſed etiam juriſdictionem, ſeu Jura Patriarchica in Provincias Aſiæ, Ponti, & Thraciæ ei adjudicarunt. Huic novæ authoritati ac juriſdictioni Epiſcopo Conſtantinopolitano à Græcis aſſertæ interceſſerunt Romani Pontificis Legati, qui præerant Concilio Generali Chalcedonenſi, &, quibus abſentibus, Patres Græci in Actione decimâ quintâ ejuſdem Concilii novam hanc authoritatem & juriſdictionem Epiſcopo Conſtantinopolitano conceſſerant, ſeu potiùs confirmaverant; Legati, inquam, Summi Pontificis in Actione xvi. & ultima Concilii Chalcedonenſis poſtularunt, ut relegeretur Canon de Sede Conſtantinopolitanâ, qui, ipſis abſentibus, conditus fuerat. Eo recitato cum omnium fermè Patrum ſubſcriptionibus, *Lucentius*, Sedis Apoſtolicæ Legatus, Judices interpellans, ait: *Primò Gloria veſtra perpendite, qua circumventione cum Sanctis Epiſcopis geſtum ſit, ut non conſcriptis Canonibus, quorum mentionem fecerunt, ſubſcribere ſint coacti.* Conclamarunt omnes: *Nemo coactus eſt.* Tunc *Aetius*, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archidiaconus, Legatorum Summi Pontificis oppoſitiones eludere conatus, ipſos convenit, eoſque rogavit, ut Synodo exponerent, an id accepiſſent in mandatis, quod obtinere tam acriter pertendebant. Legit *Bonifacius*, alter Summi Pontificis Legatus, hæc verba ex Diplomate Legationis: *Sanctorum quoque Patrum Conſtitutionem prolatam nulla patiamini temeritate violari vel imminui, ſervantes omnibus modis perſonæ noſtræ in Vobis, quos vice noſtra tranſmiſimus, dignitatem; ac ſi qui forte*

fortè civitatum ſuarum ſplendore confiſi, aliquid ſibi tentaverint uſurpare, *hoc*, *qua dignum eſt conſtantia*, *re-retundatis*. His lectis, juſſerunt Patres Græci, ut Canones ab utraque parte proferrentur, quod cùm factum fuiſſet, hunc Canonem de Sede Conſtantinopolitana iterùm recenſitum ſuâ authoritate firmaverunt, Patribus Græcis acclamantibus: *Hæc juſta ſententia*. *Hæc omnes dicimus*, *&c.* Sed reclamavit *Lucentius*, Sedis Apoſtolicæ Legatus, & poſteà eumdem de Sede Conſtantinopolitana Canonem improbarunt Summi Pontifices *Leo Magnus*, *Gregorius Magnus & Leo IX*. Progreſſu tamen temporis ſic invaluit Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum authoritas ac jurisdictio, ut tandèm Summus Pontifex *Innocentius III.* in Concilio IV. Generali Lateranenſi, quod anno milleſimo duceteſimo decimo quinto habitum eſt, indulſerit Epiſcopo Conſtantinopolitano primum, poſt Romanum Pontificem, locum, quo Orientis Patriarchas, Alexandrinum, Antiochenum, & Hieroſolymitanum ordine præcederet. Hanc Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum jurisdictionem, haud parùm, poſt Imperatorem *Conſtantinum*, & Concilia Conſtantinopolitanum I. ac Concilium Chalcedonenſe, auxit ſeptimo Sæculo *Heraclius* Imperator. Refert ſiquidem *Juſtellus* Tomo 2. Veteris Juris Canonici pag. 1361. Novellam Imperatoris *Heraclii*, cujus hæc ſubſcriptio: *Dat. xii. Kalend. Aprilis Imperii Heraclii piiſſimi anno xix. & Heraclii Novi Conſtantini anno xvii.* ſeu anno Chriſti ſexcenteſimo vigeſimo nono. Inſcripta eſt hæc Novella *Sergio*, Epiſcopo Conſtantinopolitano, quâ *Heraclius* Imperator ſancit, ut qui recenſentur inter Clericos Urbis Auguſtæ, ſeu Conſtantinopolis, quique ſolitariam in ea vitam amplexi ſunt, ac qui peregrè veniunt in eam Præſides, Clerici, nec non Monachi Civitatum,

quarum Diœceſes Sedi Conſtantinopolitanæ ſubjacent; cùm civilitèr conveniuntur, apud *Sergium*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, & ad hos ab illo deputatos Judices cauſas dicant, & ſi appellatio ſequatur, ad eum recurrant, prohibetque iis, quos ſibi putant obnoxios, ad civile vel militare tribunal ipſos trahere. Si verò quidam alterius Diœceſis Sanctiſſimi Præſides, Clerici, aut vitæ ſolitariæ ſectatores ad Urbem Auguſtam, ſeu Conſtantinopolim, profecti, à quovis civiliter conveniantur, decernit Imperator *Heraclius*, ut hi quoque, *ſiquidem ita velint*, apud ſolum Epiſcopum Conſtantinopolitanum conſimili modo reſpondeant, nec ampliùs apud Præfectos Orientalibus Prætoriis inviti cauſas agant. His honoribus, privilegiis & ampliſſimâ juriſdictione aucti Epiſcopi Conſtantinopolitani inſuperbire cœperunt, ſeque ſupra cæteros Orientis Patriarchas, ne excepto quidem in Occidente Romano Pontifice, intolerabili ambitione extollere præſumpſerunt. Quò tandèm factum eſt, ut Conſtantinopolitana Sedes, ob Græcorum ambitionem & in Catholica Fide inconſtantiam, ſæpè ſæpiùs ab Epiſcopis Arianis, Macedonianis, Neſtorianis, Eutychianis, Monothelitis, & Iconoclaſtis occupata, ac poſtremò diro Schiſmate fuerit ab Eccleſia Latina, ſeu à Romanæ Eccleſiæ communione ſeparata. Huic funeſto Schiſmati initium nono Eccleſiæ Sæculo dedit *Photius*, qui, anno octingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, è Sede Conſtantinopolitana pulſo S. *Ignatio* legitimo Epiſcopo, hanc Sedem Patriarchalem invaſit, & quandiù vixit, Eccleſiæ Latinæ hoſtis infenſiſſimus fuit. At, mortuo *Photio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, anno octingenteſimo nonageſimo primo, ſopitum eſt Schiſma, & coaluit pax & utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, concordia uſque ad *Michaelem Cerularium*,

Pa-

Patriarcham Conſtantinopolitanum, qui undecimo Eccleſiæ Sæculo Schiſma Photianum innovavit, ac denuò Eccleſiam Græcam à Latinæ communione divulſit. Teſtantur enim *Manuel Calecas*, Scriptor Græcus Ordinis FF. Prædicatorum, libro quarto adverſus Græcos, & Author Anonymus libelli MS. *de Tranſlationibus Epiſcoporum* apud *Leonem Allatium* lib. 2. *De perpetua conſenſione Eccleſiæ Occidentalis & Orientalis*, teſtantur, inquam, duo iſti Scriptores, ſeptemdecim Sedis Conſtantinopolitanæ Epiſcopos, ſeu Patriarchas, qui *Photio*, Schiſmatis Authori, in ea Sede ſucceſſerunt uſque ad *Michaelem Cerularium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, qui, ut mox diximus, Schiſma Photianum Sæculo Eccleſiæ undecimo redintegravit, pacem & communionem cum Eccleſia Latina habuiſſe; quod quidem argumento eſt, mortuo *Photio* Schiſma, quod conflaverat, fuiſſe ſopitum, nec illud, niſi undecimo Sæculo, fuiſſe inſtauratum à *Michaele Cerulario*, qui Romani Pontificis nomen è Sacris Diptychis expunxit, & Eccleſiam Græcam à Latina penitùs ſeparavit. Advertere tamen debes, quoſdam Patriarchas Conſtantinopolitanos, qui *Photio* in ea Sede antè *Michaelem Cerularium*, hoc eſt, ante undecimum Sæculum, ſucceſſerunt, pro virili tentaſſe Schiſma *Photii* reſtaurare, ſed ad nihilum recidiſſe evanidos illorum conatus. *Siſinnius* quippè hujus nominis II. qui anno nongenteſimo nonageſimo ſexto inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, acerrimo quidem odio Eccleſiam Latinam proſecutus eſt, miſitque ſuo nomine Epiſtolam Encyclicam *Photii* ad Patriarchas Orientis adversùs Latinorum de Spiritus Sancti à Patre Filioque proceſſione doctrinam, ſed tamen oleum & operam perdidit, nec illud Schiſma, cujus inſtaurationem in Eccleſia Græca meditabatur, ſuſcitare potuit, nec

 utriuſ-

utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, abrumpere concordiam, quæ ſarta tecta permanſit. Similitèr, *Sergius*, qui *Siſinnii II.* in Sede Conſtantinopolitana anno nongenteſimo nonageſimo nono ſucceſſit, cùm eſſet ejuſdem generis ac *Photius*, nihil intentatum reliquit, ut Eccleſiam Latinam infamaret, eaſdem in eam à *Photio* jactatas calumnias refricando, & coactâ Synodo confirmando; non potuit attamen negotium ſeparationis Eccleſiæ Græcæ à Latina, ſicut vehementer optabat, ad exitum perducere, nec unquàm nomen Romani Pontificis è Sacris Diptychis eraſit; idque certiſſimè conſtat ex teſtimonio *Petri*, Patriarchæ Antiocheni, qui circà annum milleſimum quinquageſimum quartum ſcribens ad *Michaelem Cerularium* teſtatur, ſe ante annos quadraginta quinque Conſtantinopolim appuliſſe, ſedente *Sergio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, ibique audiviſſe, inter Sacra Miſſarum ſolemnia *Joannem*, Romanum Pontificem, unà cum aliis Patriarchis in Sacris Diptychis commemorari, ſeque planè ignorare, quomodò poſteà ejus commemoratio, & quam ob cauſam eraſa ſit. Hanc *Petri*, Patriarchæ Græci Antiocheni, ad *Michaelem Cerularium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, Epiſtolam refert *Leo Allatius* cap. 1. lib. 2. *De perpetua utriuſque Eccleſiæ Occidentalis & Orientalis conſenſione*. Præterquàm quòd, tantùm abeſt, ut *Sergius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Photianum Schiſma reſtaurarit, ut potiùs ſub *Euſtathio*, qui, poſt *Sergium*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum ab Imperatore *Baſilio Bulgaricida* provectus eſt, pax & concordia inter utramque Eccleſiam Græcam & Latinam adhuc vigeret. Refert enim *Leo Allatius* ex *Glabro Rodulpho*, Monacho Cluniacenſi, qui hac ipsâ ætate florebat, *Euſtathium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, & *Sergii* ſucceſſorem, alioſque

Græ-

Græcos Romam miſſos eſſe, & à Summo Pontifice *Joanne XIX*. poſtulaſſe, ut liceret Conſtantinopolitanam Eccleſiam in ſuo Orbe, velut Eccleſiam Romanam in toto, quà latè patet, Orbe, appellari *Univerſalem*, idq; ne id Græcis concederet, deterritum & prohibitum fuiſſe *Joannem XIX*. Pontificem Maximum graviſſimis Litteris *Willelmi*, Abbatis Monaſterii S. *Benigni* Divionenſis. Ex quibus momentis manifeſtò, ni mea me fallat mens, patet, Schiſma Photii, poſt ejus mortem fuiſſe ſopitum, & à ſeptemdecim Epiſcopis, qui in Sede Conſtantinopolitana ei ſucceſſerunt, non fuiſſe innovatum, uſque ad *Michaelem Cerularium*, ejuſdem Sedis Conſtantinopolitanæ Patriarcham, quem undecimo Sæculo Photiani Schiſmatis inſtauratorem ac propagatorem fuiſſe in confeſſo eſt apud omnes. Porrò, in hoc Schiſmate *Michaelis Cerularii*, Græci permanſerunt à Sæculo undecimo uſque ad Sæculum decimum tertium, ideſt, uſque ad annum MCCLXI. quo Græcorum Imperator *Michael Palæologus*, poſtquàm Urbem Regiam Conſtantinopolim, quam Latini, expulſis Græcis, ab anno milleſimo ducenteſimo quarto occupabant, recepiſſet, Orientaleque Imperium à Latinis ad Græcos reduxiſſet, ingruentem ſibi cum exercitu *Carolum*, Siciliæ Regem, extimeſcens, Romanum Pontificem ſibi conciliandum duxit, adeòque utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, unionem promovendam decrevit. Quamobrem, cùm *Gregorius X*. anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto Generale Concilium Lugdunenſe II. convocaſſet, Oratores ſuos illùc deſtinavit, quorum præcipui erant *Germanus*, quondàm Patriarcha Conſtantinopolitanus, *Theophanes*, Metropolita Nicænus, *Joannes*, Imperatoris frater, & *Georgius Acropolita*. In hoc ſecundo Concilio Lugdunenſi inita eſt concordia Eccleſiæ Græcæ cum La-

tina, cui *Joſephus* hujus nominis *primus*, tum temporis Patriarcha Conſtantinopolitanus, cùm denegaſſet præbere conſenſum, in ordinem à *Michaele Palæologo*, Imperatore, actutùm redactus eſt, & in ejus locum *Joannes Beccus*, ſeu *Veccus*, eximiæ Vir integritatis & eruditionis ſubrogatus, qui coactâ frequenti Græcorum Epiſcoporum Synodo, quę in Conc. Lugdunenſi Generali II. geſta ac definita fuerant, confirmavit, & complures Græcorum, qui hanc reconciliationem admittere obſtinatiùs detrectabant, carceribus, plagis & exiliis, ac tandem in altera Synodo communionis privatione multati ſunt. Horumce omnium notitiam neceſſariò præmittendam eſſe duxi, antequàm exhiberem Tabulam Chronologicam Epiſcoporum, ſeu Patriarcharum, qui à tempore *Conſtantini Magni*, Imperatoris, Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexerunt uſq; ad an. milleſimum quadringenteſimũ quinquageſimũ tertium, quo, à Turcis extincto Græcorum Imperio, captâq; Urbe Conſtantinopoli, Græci in Schiſma relapſi, & ab Eccleſiæ Romanæ communione divulſi, Epiſcopos, ſeu Patriarchas Conſtantinopolitanos Schiſmaticos ad hæc uſque noſtra tempora habuerunt, de quibus (cùm illorum ſeries ac nomina mihi planè ignota ac incomperta ſint) nihil omninò dicam, ſicut nec de illis, qui in eadem Urbe Conſtantinopoli, quandiù ante *Conſtantinum Magnum*, Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, Epiſcopalem dignitatem obtinuerunt, tum quia illi Epiſcopi Urbis Conſtantinopolis, quandiù, antè *Conſtantinum* Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, juriſdictionem valdè limitatam habebant, nec Patriarchali erant dignitate exornati, ſed erant dumtaxat, ut ſuperiùs obſervavimus, Epiſcopi Suffraganei, ſubjecti juriſdictioni Metropolitani Heracleæ in Thracia; tum quia etiam illi Epiſcopi Urbis Conſtantinopolis, quandiù, ante

Con-

Conſtantinum Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, minùs noti ſunt, eorumque ſucceſſio multùm obſcura.

1 *Metrophanes* ad Thronum Conſtantinopolitanum evectus eſt anno trecenteſimo decimo ſeptimo. Sedit annis decem, & obiit anno trecenteſimo vigeſimo ſeptimo.

2 *Alexander* in locum demortui *Metrophanis* ſubſtitutus eſt anno trecenteſimo vigeſimo ſeptimo. Sedit annis tredecim, & è vivis exceſſit anno trecenteſimo quadrageſimo.

3 *Paulus*, egregius Fidei Catholicæ contra Hæreticos Arianos defenſor, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus an. trecenteſimo quadrageſimo, ſed ſtatim à *Conſtantio*, Imperatore Ariano, Epiſcopali Sede dejectus eſt.

4 *Euſebius*, Epiſcopus Nicomedienſis Arianus, eodem anno trecenteſimo quadrageſimo, quo *Paulus*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, depoſitus eſt, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit, eamque tenuit uſque ad annum trecenteſimum quadrageſimum ſecundum, quo mortuus eſt.

5 *Macedonius* ab Arianis in locum *Euſebii* ſubrogatus eſt, ſeditque uſque ad annum trecenteſimum ſexageſimum, quo exauctoratus eſt. Hic ille eſt Hæreſiarcha *Macedonius*, qui negavit divinitatem Spiritus Sancti, & cujus error proſcriptus eſt in Concilio Œcumenico Conſtantinopolitano primo, quod anno CCCLXXXI. coactum eſt.

6 *Eudoxius*, Arianus, exauctorato *Macedonio* ſuffectus eſt anno trecenteſimo ſexageſimo, ſeditque annos decem, & obiit anno trecenteſimo ſeptuageſimo.

7 *Evagrius* anno trecenteſimo ſeptuageſimo electus

ctus eſt à Catholicis Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Ariani tamen ſibi eodem anno Epiſcopum Conſtantinopolitanum præfecerunt *Demophilum* Arianum. Sedit *Evagrius*, Epiſcopus Catholicus Conſtantinopolitanus, annis octo, & mortuus eſt anno trecenteſimo ſeptuageſimo octavo.

8 S. *Gregorius Naz.* an. trecenteſimo ſeptuageſimo octavo Conſtantinopolim ſe contulit, ubi per triennium Epiſcopale munus obivit, & anno trecenteſimo octuageſimo primo Sedi Conſtantinopolitanæ nuncium remiſit.

9 *Nectarius* anno trecenteſimo octuageſimo primo conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſeditque uſque ad annum trecenteſimum nonageſimum octavum, quo è vita ereptus eſt.

10 S. *Joannes Chryſoſtomus* anno trecenteſimo nonageſimo octavo in locum *Nectarii* ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, & hanc Eccleſiam rexit uſque ad annum quadringenteſimum quartum, quo anno in exilium ab Imperatore *Theodoſio Juniore* miſſus eſt, ubi ad Deum migravit die XIV. menſis Septembris anni quadringenteſimi ſeptimi.

11 *Arſacius*, depoſito S. *Joanne Chryſoſtomo* & in exilium ablegato anno quadringenteſimo quarto, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die XXV. menſis Junii ejuſdem anni quadringenteſimi quarti. Sedit uno anno, menſibus quatuor, & diebus ſeptemdecim, & migravit è vita die XI. menſis Novembris anni quadringenteſimi quinti.

12 *Atticus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Arſacio*, ſedit annos viginti, & mortuus eſt anno

no quadringenteſimo vigeſimo quinto:

13 *Siſinnius*, poſt mortem *Attici* ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſedit duobus annis, & mortalitatem exuit anno quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo.

14 *Neſtorius*, poſt obitum *Siſinnii*, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſed cùm Hæreſim ſuam de duabus in Chriſto perſonis diſſeminaret, ac graves in Eccleſia turbas excitaret, Sede ſuâ fuit depoſitus in Concilio Generali Epheſino, quod anno CCCCXXXI. convocatum eſt.

15 *Maximianus*, abdicato *Neſtorio*, nefando Hæreſiarchâ, Epiſcopus Conſtantinopolitanus conſecratus eſt die XXV. menſis Octobris anni quadringenteſimi trigeſimi primi. Sedit an. tres, & obiit die XII. menſis Aprilis anni quadringenteſimi trigeſimi quarti, quâ die colitur à Græcis.

16 *Proclus* in Sede Conſtantinopolitana *Maximiano* ſucceſſit, ſedit an. tredecim & aliquot menſes, & ad Dominum migravit die XXVII. menſis Octobris an. quadringenteſimi quadrageſimi ſeptimi, quâ die colitur à Græcis.

17 *Flavianus* in locum demortui *Procli* ſubrogatus eſt. Fuit acerrimus Eutychianæ Hæreſis inſectator. Sedit annum unum & menſes decem, atque à *Dioſcoro*, Epiſcopo Alexandrino, Hæretico Eutychiano, ac Pſeudo Concilii, dicti *Latrocini Epheſini*, Præſide, Sede Conſtantinopolitanâ dejectus eſt anno CCCCXLIX. & eodem anno in tutanda contra Hæreticos Eutychianos Catholicâ Fide Martyr occubuit.

18 *Anatolius* trucidato ab Hæreticis Eutychianis *Flaviano* ſubſtitutus eſt in Sedem Conſtantinopolitanam, & ab Epiſcopis ejuſdem Sectæ Eu-

tychianæ Ordinatus. Nihiloſeciùs ab Eutychiana Hæreſi ſemper abhorruit, Fidemque Catholicam conſtanter profeſſus, Conſtantinopolitanam rexit Eccleſiam ab anno quadringenteſimo quadrageſimo nono uſq; ad annum quadringenteſimum quinquageſimum octavum, quo mortuus eſt.

19 *Gennadius* ſucceſſit *Anatolio* anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo, & præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ tredecim annis, migravitque ex hac vita anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo.

20 *Acacius* in Sede Conſtantinopolitana *Gennadium* excepit. Multas in Eccleſia Orientali tragædias excitavit. Hæreticis Eutychianis *Petro Mongo*, Epiſcopo Alexandrino, & *Petro Fulloni*, Epiſcopo Antiocheno, adhæſit, authorque fuit *Zenoni* Imperatori, ut conderet ac promulgaret in gratiam Eutychianorum Edictum ſuum, dictum *Henoticon*, quod diù Catholicam afflixit Eccleſiam. Sedit *Acacius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ab anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo uſque ad annum quadringenteſimum octuageſimum octavum, quo mortuus eſt, damnatus & à Summis Pontificibus anathemate perculſus.

21 *Flavianus*, ſive, ut alii dicunt, *Flavita*, vel *Phravita*, aut *Phraita*, poſt mortem *Acacii* ad Sedem Conſtantinopolitanam ſublimatus eſt, eamque tenuit dumtaxat per tres menſes & aliquot dies, obiitque anno quadringenteſimo octuageſimo nono.

22 *Euphemius* eodem anno quadringenteſimo octuageſimo nono Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cæpit, ſed anno quadringenteſimo no-

nonageſimo ſexto ab Imperatore *Anaſtaſio*, qui Hæreticis Eutychianis impenſiſſimè favebat, Sede Conſtantinopolitanâ dejectus eſt, & in exilium ablegatus. Hunc Patriarcham Conſtantinopolitanum nonnulli inter Schiſmaticos & Hæreticos recenſent, ſed perperàm; cùm ejus Orthodoxiam doctiſſimi Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptores multis invictis momentis afferant ac vindicent.

23 *Macedonius* hujus nominis II. miſſo in exilium *Euphemio*, Sede Conſtantinopolitana potitus eſt anno quadringenteſimo nonageſimo ſexto, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit an. quindecim, ideſt uſque ad annum quingenteſimum undecimum, quo anno ab Imperatore *Anaſtaſio*, intùs & in cute Hæretico Eutychiano, Sede Conſtantinopolitanâ expulſus in exilium miſſus eſt, ubi multis calamitatibus pro Fidei Catholicæ defenſione ab Eutychianis Hæreticis oppreſſus, animam Deo reddidit. Græci Sacrum cultum ei exhibent, ex quo facilè colligitur, eos à vero abludere, qui *Macedonium* hujus nominis II. Patriarcham Conſtantinopolitanum, Schiſmaticorum, aut Hæreticorum Eutychianorum numero accenſent.

24 *Timotheus*, Hæreticus Eutychianus, dejecto & in exilium miſſo *Macedonio*, Sedem Conſtantinopolitanam occupavit per ſex annos, ideſt, à fine anni quingenteſimi undecimi, quo depoſitus & in exilium pulſus eſt *Macedonius*, uſque ad annum quingenteſimum decimum ſeptimum.

25 *Joannes* hujus nominis II. Cappadox, poſt mortem *Timothei*, Hæretici Eutychiani, Ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Ab Eutychiana Hæreſi alienum ſe præbuit, ſed in-

ter Epiſcopos Conſtantinopolitanos primus fuit, qui Patriarchæ *Œcumenici*, ſeu *Univerſalis* nomen uſurpaverit. Sedem Conſtantinopolitanam tenuit *Joannes* annum unum, menſes decem, & aliquot dies, obiitque die xxv. menſis Februarii anni quingenteſimi vigeſimi.

26 *Epiphanius* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Joanni*, feditque annos quindecim, & menſes tres, ac mortuus eſt die v. menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi quinti.

27 *Anthimus*, Epiſcopus Trapezuntinus, Hæreticus Eutychianus, defuncto *Epiphanio*, ad Sedem Conſtantinopolitanam, agente *Theodora* Auguſta, Eutychianorum partibus vehementer addictâ, translatus eſt. Sed *Anthimum*, poſtquàm hanc Sedem menſibus decem incompletis occupaſſet, *Agapetus*, Summus Pontifex, qui tum temporis Conſtantinopoli degebat, tanquam Hæreticum, & injuſtum illius Sedis invaſorem exauctoravit.

28 *Mennas*, abdicato *Anthimo*, ordinatus eſt ab eodem Summo Pontifice *Agapeto* Patriarcha Conſtantinopolitanus die XIII. menſis Martii anni quingenteſimi trigeſimi ſexti, ſedit annos ſexdecim, menſes ſex, & mortuus eſt ineunte menſe Auguſto anni quingenteſimi quinquageſimi ſecundi. Colitur *Mennas* tam in Martyrologio Romano, quàm in Menologio Græcorum, die xxv. menſis Auguſti.

29 *Eutychius*, mortuo *Menna*, electus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Rexit Eccleſiam Conſtantinopolitanam per ann. duodecim & menſes circiter quinque, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum ſexageſimum quintum, quo anno ab

ab Imperatore *Juſtiniano* à Sede Conſtantinopolitana amotus, & in exilium pulſus eſt.

30 *Joannes* hujus nominis III. dictus *Scholaſticus*, amoto à Sede Conſtantinopolitana *Eutychio*, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die XII. menſis Aprilis anni quingenteſimi ſexageſimi quinti. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis duodecim, & menſes quinque, obiitq; anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo. Eodem anno *Eutychius*, qui ab Imperatore *Juſtiniano* anno quingenteſimo ſexageſimo quinto è Sede Conſtantinopolitana amotus fuerat, & in exilium miſſus, poſt annos duodecim exilii ab Imperatore *Tiberio* revocatus eſt, & in Sedem Conſtantinopolitanam die tertiâ menſis Octobris anni quingenteſimi ſeptuageſim ſeptimi reſtitutus, quam tenuit uſque ad annum quingenteſimum octuageſimum tertium, quo vitâ functus eſt die ſeptimâ menſis Aprilis.

31 *Joannes* hujus nominis IV. dictus *Jejunator*, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die duodecima menſis Aprilis an. quingenteſimi octuageſimi tertii. Fuit juſtè reprehenſus à S. *Gregorio Magno*, Pontifice Maximo, quòd *Œcumenici*, ſeu *Univerſalis* Patriarchæ titulum uſurparet. Sedit annos undecim, menſes quinque, & obiit anno quingenteſimo nonageſimo quinto.

32 *Cyriacus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Joanni Jejunatori* anno quingenteſimo nonageſimo quinto, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam annis undecim, & mortuus eſt an. ſexcenteſimo ſexto.

33 *Thomas* hujus nominis *primus* in locum demortui *Cyriaci* ſubrogatus eſt anno ſexcenteſimo ſexto.

ſexto. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis duobus, & exceſſit è vivis anno ſexcenteſimo octavo.

34 *Sergius*, Hæreticus Monothelita, thronum Apoſtolicum conſcendit an. ſexcenteſimo octavo. Graves in Eccleſia excitavit tragœdias occaſione illius, quam proprio marte condidit, ſed nomine *Heraclii*, Imperatoris Monothelitæ, vulgandam curavit, Fidei Formulæ, quæ *Ecthesis* dicitur, quæque Monothelitarum de una tantùm in Chriſto voluntate virulentum Dogma complectitur. Per triginta annos peſſimè adminiſtravit Eccleſiam Conſtantinopolitanam, & pervicax in Hæreſi mortuus eſt anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo.

35 *Pyrrhus*, Hæreticus paritèr Monothelita, poſt Interpontificium unius circitèr anni à morte *Sergii*, in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus eſt, ſed anno ſexcenteſimo quadrageſimo primo è Sede dejectus eſt.

36 *Paulus* hujus nominis II. Hæreticus etiam Monothelita, abdicato *Pyrrho*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit ac tenuit per annos tredecim & menſes aliquot, vitâque functus eſt anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto. Eodem anno Imperator *Conſtans*, Hæreticus Monothelita, *Pyrrhum* in Sedem Conſtantinopolitanam reſtituit, quem tamen mors eodem anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto è vivis rapuit.

37 *Petrus*, Hæreticus itidem Monothelita, anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto Sedem Conſtantinopolitanam occupavit, eamque tenuit undecim annis, hoc eſt, uſque ad annum ſexcenteſimum ſexageſimum ſextum, quo mortuus eſt.

38 *Thomas* hujus nominis II. Catholicus, Patriar-

cha-

chatum Conſtantinopolitanum obtinuit an. ſexcenteſimo ſexageſimo ſexto, ſeditque annis duobus, & obiit anno ſexcenteſimo ſexageſimo octavo.

39 *Joannes* hujus nominis V. Catholicus, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Thomæ* anno ſexcenteſimo ſexageſimo octavo, ſeditque annos quinque, menſes novem, & obiit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto.

40 *Conſtantinus*, Catholicus, Sedem Conſtantinopolitanam iniit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto, eamque tenuit uno dumtaxat anno, menſibus octo, diebus ſeptem, & in vivis eſſe deſiit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſexto.

41 *Theodorus*, peſſimus Hæreticus Monothelita, in Sedem Conſtantinopolitanam anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſexto intruſus eſt, ſed poſt duos annos, hoc eſt, anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo octavo, ab Imperatore *Conſtantino Pogonato* è Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt.

42 *Georgius* in locum depoſiti *Theodori* ſubrogatus eſt, & Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuit annis quinque, ideſt, ad annum uſque ſexcenteſimum octuageſimum tertium, quo mortuus eſt, eodemque anno *Theodorus*, Patriarcha Hæreticus Monothelita, qui antehàc depoſitus fuerat, in Sedem Conſtantinopolitanam reſtitutus eſt, ſeditque poſt ſuam reſtitutionem annos tres, & pervenit uſque ad annum ſexcenteſimum octuageſimum ſextum, quo è vita diſceſſit.

43 *Paulus* hujus nominis II. Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt an. ſexcenteſimo octuageſimo ſexto, eam rexit ſeptem annis, & obiit anno ſexcenteſimo nonageſimo tertio.

44 *Callinicus* Clavum Eccleſiæ Conſtantinopolita-

tanæ regere cœpit anno ſexcenteſimo nonageſimo tertio. Sedit annis duodecim, hoc eſt, ab anno ſexcenteſimo nonageſimo tertio uſque ad annum ſeptingenteſimum quintum, quo anno *Callinicus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, à *Juſtiniano* in Imperium reſtituto, oculis privatus eſt, Romamque in exilium miſſus, eò quòd adhæſiſſet *Leontio*, qui *Juſtinianum* Imperatorem è Solio dejecerat.

45 *Cyrus*, Sedem Conſtantinopolitanam, amoto *Callinico*, obtinuit anno ſeptingenteſimo quinto, ſeditque annis ſex, ideſt, ab anno ſeptingenteſimo quinto uſque ad annum ſeptingenteſimum undecimum, quo anno ab Imperatore *Philippico* è Patriarchatu Conſtantinopolitano dejectus, ad ſuum Monaſterium redire compulſus eſt.

46 *Joannes* hujus nominis VI. quem alii Hæreticum Monothelitam aſſerunt, alii à Monothelitarum Hæreſi vindicant, depulſo *Cyro*, ad thronum Conſtantinopolitanum evectus eſt, seditq; annis tribus, & mortuus eſt anno ſeptingenteſimo decimo quinto.

47 S. *Germanus*, Cyzici anteà Epiſcopus, ad Sedem Conſtantinopolitanam translatus eſt anno ſeptingenteſimo decimo quinto. Hæreticorum Monothelitarum, & Iconoclaſtarum fuit acerrimus inſectator, eâque de causâ, à *Leone Iſauro*, Imperatore Hæretico Iconoclaſta, è Sede Conſtantinopolitanâ ejectus & in exilium amandatus eſt anno ſeptingenteſimo trigeſimo, poſtquàm Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexiſſet annis quatuordecim, menſibus quinque, diebus ſeptem.

48 *Anaſtaſius*, Hæreticus Iconoclaſta, anno ineunte ſeptingenteſimo trigeſimo à *Leone Iſauro*, Im-

Imperatore Hæretico Iconoclaſtâ, in Sedem Conſtantinopolitanam fuit intruſus, ſeditque annos viginti quatuor, hoc eſt, ab ineunte anno ſeptingenteſimo trigeſimo uſque ad annum ſeptingenteſimum quinquageſimum tertium.

49 *Conſtantinus* hujus nominis II. ſucceſſit *Anaſtaſio* anno ſeptingenteſimo quinquageſimo tertio, & ſedit annis tredecim, hoc eſt, uſque ad annum ſeptingenteſimum ſexageſimum ſextum, quo diem ſupremum obiit.

50 *Nicetas* in Sede Conſtantinopolitana Patriarcham *Conſtantinum* excepit, ſeditque annis quatuordecim, ſeu ab anno ſeptingenteſimo ſexageſimo ſexto uſque ad annum ſeptingenteſimum octuageſimum.

51 *Paulus* hujus nominis III. natione Cyprius, egregius Fidei Catholicæ Confeſſor, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt anno ſeptingenteſimo octuageſimo, eamque rexit quatuor annis, ideſt, ad annum uſque ſeptingenteſimum octuageſimum quartum.

52 *Tharaſius*, Vir Sanctiſſimus, & cultus Sacrarum Imaginum contra Hæreticos Iconoclaſtas invictus propugnator, ad thronum Conſtantinopolitanum ſublimatus eſt anno ſeptingenteſimo octuageſimo quarto, ſeditque annos viginti duos, ac ſubindè Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit ab anno ſeptingenteſimo octuageſimo quarto uſque ad annum octingenteſimum ſextum.

53 *Nicephorus* Patriarcha Conſtantinopolitanus inauguratus eſt die XII. menſis Aprilis an. octingenteſimi ſexti. Novem annos Conſtantinopolitanam rexit Eccleſim, cùmque cultus Sacrarum Imagium eſſet egregius Aſſertor ac Vindex, à *Leone Armeno* Imperatore, qui in omnes Sa-

crarum Imaginum cultores immanitèr ſæviebat, miſſus eſt in exilium anno octingenteſimo decimo quinto, ubi cúm annos quatuordecim tranſegiſſet, migravit ad Dominum anno octingenteſimo vigeſimo octavo.

54 *Theodorus* hujus nominis II. dictus *Caſſitera*, Iconomachorum Hæreſi infectus, deportato in exilium *Nicephoro* anno octingenteſimo decimo quinto, intruſus eſt in Sedem Conſtantinopolitanam à *Leone Armeno* Imperatore, qui eamdem Hæreſim impenſiſſimè fovebat. Peſſimè per ſex annos Patriarchatum Conſtantinopolitanum geſſit *Theodorus Caſſitera*, obiitque anno octingenteſimo vigeſimo primo.

55 *Antonius*, cognominatus *Caſſimatas*, Hæreticus Iconoclaſta, in locum demortui *Theodori Caſſiteræ* ab Hæreticis Iconoclaſtis ſubrogatus eſt anno octingenteſimo vigeſimo primo, & in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus, quam per duodecim annos occupavit, atque è vivis ſublatus eſt anno octingenteſimo trigeſimo ſecundo.

56 *Joannes* hujus nominis VII. Hæreticus Iconoclaſta nequiſſimus, mortuo *Antonio Caſſimata*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit, quam per integros novem annos cùm tenuiſſet, à *Michaele* Imperatore, ejuſque Matre *Theodora*, religioſiſſima fœminâ, è Sede Conſtantinopolitana dejectus ac in exilium relegatus eſt anno octingenteſimo quadrageſimo ſecundo.

57 S. *Methodius*, invictus Catholicæ Fidei, & Sacrarum Imaginum cultus defenſor, abdicato & in exilium pulſo Pſeudo Patriarcha *Joanne*, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus anno octingenteſimo quadrageſimo ſecundo. Eccleſiam Conſtantinopolitanam per quadriennium

nium ſanctiſſimè rexit, & ad Deum, ſempiternâ potiturus pace, migravit an. octingenteſimo quadrageſimo ſexto.

58 S. *Ignatius* in Sede Conſtantinopolitana, defuncto Sancto *Methodio* ſuffectus eſt anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto. Sedit annis undecim, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum quinquageſimum ſeptimum, quo anno Sanctiſſimus ille Patriarcha ab Imperatore *Michaele* Sede Patriarchali dejectus, in Inſulam *Terebintham* miſſus eſt in exilium.

59 *Photius*, pulſo S. *Ignatio*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit. Eccleſiæ Latinæ, quæ S. *Ignatii*, legitimi Patriarchæ Conſtantinopolitani, defensionem ſuſcepit, hoſtis fuit acerrimus, & Schiſma conflavit, quo Græcam Eccleſiam à Latina ſeparavit. Sedem Conſtantinopolitanam occupavit per decem annos, hoc eſt, ab anno octingentesimo quinquagesimo ſeptimo uſque ad annum octingentesimum ſexagesimum ſeptimum, quo anno *Baſilius* Imperator *Photium*, Sedis Conſtantinopolitanæ violentum invaſorem, è Patriarchali throno deturbavit, & Sedi Conſtantinopolitanæ reſtituit S. *Ignatium*, qui adhùc Conſtantinopolitanam Ecclesiam Sanctiſsimè rexit uſque ad annum octingentesimum ſeptuagesimum ſeptimum, quo meritis plenus, ad cœleſtem patriam evolavit. Mortuo S. *Ignatio*, Imperator *Baſilius*, annuente *Joanne VIII.* Romano Pontifice, in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtituit *Photium*, qui eo Patriarchatu potitus eſt uſq; ad mortem *Baſilii* Imperatoris, quæ incidit in an. octingentesimum octuageſimum ſextum. Sed, mortuo *Baſilio* Imper. iterùm *Photius*, ab Imperatore *Leone*, qui *Sapiens* di-

dicebatur, Sede Conſtantinopolitanâ dejectus eſt & in exilium miſſus; in quo ſecundo exilio, *Photius*, variam, dùm viveret, fortunam expertus, diem ultimum clausit anno octingentesimo nonagesimo primo.

60 *Stephanus*, frater Imperatoris *Leonis*, qui cognominabatur *Sapiens*, amoto & in exilium abducto *Photio* anno octingentesimo octuagesimo ſexto, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt, eamque magnâ cum laude & Sanctitatis famâ, rexit per ſex annos, menſes quinque, & ad Deum migravit anno octingentesimo nonagesimo tertio.

61 *Antonius* hujus nominis II. cognomento *Caulea*, Vir Sanctitate insignis, ſucceſſit *Stephano* in Sede Conſtantinopolitanâ anno octingentesimo nonagesimo tertio. Sedit annis duobus, & ad immortalem vitam transiit anno octingentesimo nonagesimo quinto.

62 *Nicolaus*, dictus *Myſticus*, conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno octingentesimo nonagesimo quinto. Sedit annos undecim, ac ſubinde Eccleſiam Conſtantinopolitanam gubernavit ab anno octingentesimo nonagesimo quinto uſque ad annum nongentesimum ſextum, quo anno à *Leone* Imperatore, dicto *Sapiente*, in exilium ablegatus eſt.

63 *Euthymius*, dejecto atque in exilium miſſo *Nicolao Myſtico*, ab Imperatore *Leone*, dicto *Sapiente*, ad Sedem Conſtantinopolitanam evectus eſt anno nongentesimo ſexto, ſed mortuo illo Imperatore anno nongentesimo undecimo, *Euthymius* è Sede Conſtantinopolitanâ dejectus eſt, & in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtitutus *Nicolaus Myſticus*, quem, poſt reſtitutio-

nem

nem ſuam, per annos quatuordecim optimè geſſit, & abiit è vivis anno nongenteſimo vigeſimo quinto.

64 *Stephanus*, anteà Amaſeæ Metropolita, mortuo *Nicolao Myſtico*, Patriarchatu Conſtantinopolitano potitus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quinto, eumque per duos annos & menſes undecim tenuit, atque migravit è vita anno nongenteſimo vigeſimo octavo.

65 *Trypho*, Monachus religioſis moribus, vitæque ſanctimoniâ probatus, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno nongenteſimo vigeſimo octavo, ſeditque annos tres, hoc eſt, uſque ad annum nongenteſimum trigeſimum primum, quo anno *Trypho* è Solio Patriarchali à *Romano Lacapeno* Imperatore exturbatus eſt.

66 *Theophylactus*, filius *Romani Lacapeni* Imperatoris, abdicato *Tryphone*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum promotus eſt anno nongenteſimo trigeſimo primo. Peſſimus fuit Patriarcha, mollitiei & luxuriæ penitùs deditus. Sedit annis viginti tribus, & diebus viginti quinque, obiitque anno nongenteſimo quinquageſimo quinto.

67 *Polyeuctus*, Monachus doctrina & pietate conſpicuus, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Theophylacto* anno nongenteſimo quinquageſimo quinto, eamque tenuit uſque ad annum nongenteſimum ſeptuageſimum, quo mortuus eſt, ejuſque nomen in Græcorum Menæis adſcriptum eſt ad diem quintam menſis Februarii.

68 *Baſilius*, omni virtutum genere exornatus, poſt obitum *Polyeucti*, thronum Conſtantinopolitanum conſcendit an. nongenteſimo ſeptuageſimo, qui tamen anno LXXIV. invidiâ Epiſcoporum

rum apud *Joannem Tzemiſcem* Imperatorem calumniam paſſus, ab eo Sede Conſtantinopolitanâ privatus, in exilium miſſus eſt.

69 *Antonius* hujus nominis III. *Studita*, Monachus præclaris virtutibus cumulatiſſimè inſtructus, poſt abdicationem *Baſilii*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum an. nongentesimo ſeptuagesimo quarto ſublimatus eſt, ſed an. nongenteſimo ſeptuageſimo nono huic dignitati nuncium ultrò remisit, & Eccleſia Conſtantinopolitana, poſt illius abdicationem, mansit per annos quatuor & dimidium viduata Paſtore.

70 *Nicolaus* hujus nominis II. dictus *Chryſoberges*, poſtquàm Ecclesia Conſtantinopolitana per annos quatuor & dimidium, ab *Antonii Suditæ* abdicatione, Paſtore viduata manſiſſet, conſtitutus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus paulò poſt medium anni nongentesimi octogesimi tertii, & per annos duodecim ac menſes octo Patriarchatum Conſtantinopolitanum tenuit, vitâque functus eſt anno nongentesimo nonageſimo ſexto.

71 *Siſinnius* II. Eccleſiæ Latinæ valdè infenſus, demortuo *Nicolao Chryſobergi* ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana anno nongenteſimo nonageſimo ſexto. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis tribus, & obiit anno nongenteſimo nonageſimo nono.

72 *Sergius*, acerrimus itidèm Eccleſiæ Latinæ adverſarius, poſt mortem *Siſinnii*, throno Conſtantinopolitano potitus eſt anno nongenteſimo nonageſimo nono, & poſtquàm Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexiſſet per viginti annos, abiit è vivis anno milleſimo decimo nono.

73 *Euſtathius*, poſt mortem *Sergii*, conſecratus eſt

eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo decimo nono, ſeditque uſque ad annum milleſimum vigeſimũ quintum, quo mortuus eſt.

74 *Alexius*, Studiani Collegii Magiſter, in Solio Patriarchali Conſtantinopolitano ab Imperatore *Baſilio* collocatus eſt anno milleſimo vigeſimo quinto, gubernavitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam uſque ad annum milleſimum quadrageſimum tertium, quo è rebus humanis ereptus eſt.

75 *Michael Cerularius* in locum demortui *Alexii* ſuffectus eſt anno milleſimo quadrageſimo tertio. Schiſma, jam à *Photio* Patriarcha Conſtantinopolitano conflatum, innovavit ac firmavit, paciſque vinculum, Eccleſiam Græcam inter & Latinam penitùs abrupit. Eccleſiam Conſtantinopolitanam per annos ſexdecim & menſes circitèr tres adminiſtravit, hoc eſt, ab anno milleſimo quadrageſimo tertio uſque ad annum milleſimum quinquageſimum nonum, quo anno *Michael Cerularius* Patriarchatu Conſtantinopolitano ab *Alexio Comneno* Imperatore dejectus & in exilium fuit relegatus.

76 *Conſtantinus Lichudes*, poſt amotum *Michaelem Cerularium*, Patriarchatum Conſtantinopolitanum adeptus eſt anno milleſimo quinquageſimo nono, illumque tenuit uſque ad annum milleſimum ſexageſimũ quartum quo obiit, poſtquàm Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuiſſet annis quatuor & menſibus ſex.

77 *Joannes* hujus nominis VIII. dictus *Xiphilinus*, Vir omni doctrinę genere eruditus, poſt obitum *Conſtantini Lichudis*, conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ſexageſimo quarto. Rexit Eccleſiam Conſtantinopolita-

ta-

tanam annis undecim, & mortuus eſt die ſecundâ menſis Auguſti anni milleſimi ſeptuageſimi quinti.

78 *Coſmas*, Monachus pietate inſignis, *Joannem Xiphilinum* in Patriarchatu Conſtantinopolitano excepit anno milleſimo ſeptuageſimo quinto, ſeditque annis quinque, & menſibus novem, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum octogeſimum primum, quo Patriarchalem dignitatem ultrò abdicavit, & in Monaſterium ſeceſſit.

79 *Euſtratius Garida* anno milleſimo octogeſimo primo, quo *Coſmas* Patriarchalem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ dignitatem abdicavit, invaſit Patriarchatum Conſtantinopolitanum, quem per tres annos occupavit, eoque dejectus eſt anno milleſimo octogeſimo quarto.

80 *Nicolaus* hujus nominis III. Monachus, cognomento *Grammaticus*, in locum dejecti è Sede Conſtantinopolitanâ *Euſtratii* ſubrogratus eſt anno milleſimo octogeſimo quarto. Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit per annos viginti ſeptem, & è vivis ſublatus eſt anno milleſimo centeſimo undecimo.

81 *Joannes* hujus nominis IX. dictus *Hieromnemon*, cognomento *Chalcedonius*, eò quòd anteà Eccleſiæ Chalcedonenſi præfuiſſet, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum, poſt obitum *Nicolai III.* patrui ſui, ab *Alexio Comneno* Imperatore provectus eſt anno milleſimo centeſimo undecimo, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam per annos viginti tres, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum trigeſimum quartum.

82 *Leo Stypiota* inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo centeſimo trige-

ge-

geſimo quarto, & præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis octo & menſibus octo, obiitque anno millesimo centesimo quadragesimo tertio.

83 *Michael* hujus nominis Secundus, cognomento *Oxita*, eò quòd alumnus eſſet Monaſterii, quod in Inſula *Oxia* ſitum erat, poſt obitum *Leonis Styopitæ* conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſed, poſtquàm ſediſſet annos duos & menſes octo, ſuæ ſolitudinis repetendæ desiderio flagrans, oneri & honori ceſſit, & ad ſuum Monaſterium, quod erat in Inſula *Oxia*, ſeſe recepit anno millesimo centesimo quadragesimo ſexto.

84 *Coſmas Atticus*, poſt liberam abdicationem *Michaelis Oxitæ*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, & Patriarchatum cùm per menſes decem tenuiſſet, Sede pulſus eſt anno millesimo centesimo quadragesimo ſeptimo.

85 *Nicolaus* hujus nominis IV. Monachus, *Muzalo* dictus, vacante Sede Conſtantinopolitanâ per depositionem *Coſmæ Attici*, ad illam Sedem provectus eſt, quam tamen reliquit, & ad vitam rursùs privatam rediit anno millesimo centesimo quinquagesimo primo.

86 *Theodotus*, Monachus, poſt abdicationem *Nicolai Muzalonis*, Patriarcha Conſtantinopolitanus renunciatus eſt anno millesimo centesimo quinquagesimo primo, feditque uſque ad annum millesimum centesimum quinquagesimum tertium, quo ex hac vita migravit.

87 *Neophytus Incluſus* ſucceſſit *Theodoto*, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit uno anno, obiitque anno millesimo centesimo quinquagesimo quarto.

88 *Conſtantinus Chliarenus* ſuffectus eſt in locum *Neophyti Incluſi* anno millesimo centesimo quinquagesimo quarto, & uno tantùm anno præfuit Ecclesiæ Conſtantinopolitanæ, hoc eſt, uſque ad annum millesimum centesimum quinquagesimum quintum.

89 *Lucas Chryſoberges* Ecclesiam Conſtantinopolitanam regere cæpit anno millesimo centesimo quinquagesimo quinto, ſeditque duodecim annis, hoc eſt, uſque ad annum millesimum centesimum ſexagesimum ſeptimum.

90 *Michael* hujus nominis III. Patriarchatum Conſtantinopolitanum ſuſcepit anno millesimo centesimo ſexagesimo ſeptimo, ſedit annis novem, & obiit anno millesimo centesimo ſeptuagesimo ſexto.

91 *Charito* in Sede Conſtantinopolitana *Michaeli* ſucceſſit. Sedit uno dumtaxàt anno & duobus mensibus, diemque ultimum clausit anno millesimo centesimo ſeptuagesimo ſeptimo.

92 *Theodoſius*, Monachus, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno millesimo centesimo ſeptuagesimo ſeptimo, præfuitque Ecclesiæ Conſtantinopolitanæ uſque ad annum millesimum centesimum octogesimum tertium, quo anno Patriarchatu Conſtantinopolitano ſeſe abdicavit.

93 *Baſilius Cameterus*, poſt abdicationem *Theodoſii*, fuit ab *Andronico*, Græcorum Imperatore, ad thronum Conſtantinopolitanum provectus anno millesimo centesimo octogesimo tertio. Sedit annis tribus & mensibus ſex, ac tandem anno millesimo centesimo octuagesimo ſexto Sede Conſtantinopolitanâ dejectus eſt ab *Iſaacio*, Græcorum Imperatore.

94 *Ni-*

94 *Nicetas Muntanes*, ſeu *Mundanus*, in locum dejecti *Baſilii Cameteri* ſubrogatus eſt anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto. Sedit per annos ſex & menſes ſex, & anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſecundo è Sede Conſtantinopolitana pulſus eſt.

95 *Leontius*, Monachus, thronum Conſtantinopolitanum conſcendit anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſecundo, ſed anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo tertio, ab *Iſaacio Angelo*, Græcorum Imperatore, abdicatus eſt, Sedeque Conſtantinopolitanâ dejectus.

96 *Doſitheus* è Sede Hieroſolymitana ad Conſtanſtinopolitanam ab Imperatore Græcorum *Iſaacio Angelo* translatus eſt anno milleſimo centeſimo nonageſimo tertio, ſed anno ſequenti; ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo quarto, tanquàm alienæ Eccleſiæ, contra Sacros Canones, invaſor, ejectus eſt.

97 *Georgius Xiphilinus*, amoto *Doſitheo*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo centeſimo nonageſimo quarto, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam uſque ad annum milleſimum ducenteſimum.

98 *Joannes*, hujus nominis IX. dictus *Camaterus*, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Georgio Xiphilino* anno milleſimo ducenteſimo, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam gubernavit annis quinque, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quintum, quo anno è vivis ſublatus eſt in Didymothilo, Civitate Thraciæ.

99 *Michael*, hujus nominis IV. dictus *Autorianus*, poſtquàm ab obitu *Joannis Camateri* Sedes Conſtantinopolitana apud Græcos vacaſſet per annum unum & menſes decem, deſignatus eſt à

Theo-

Theodoro Laſcari, Græcorum Imperatore, Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo ſeptimo, ſed, quia Galli cum Venetis Fæderati anno milleſimo ducenteſimo quarto Urbem Conſtantinopolim armis cepiſſent, eâque potirentur, Sedem ſuam Nicææ in Aſia minori fixit *Michael Autorianus*, Patriarcha Græcorum Conſtantinopolitanus, ibique vitâ functus eſt anno milleſimo ducenteſimo mo decimo tertio, poſtquam ſediſſet annos quinque & menſes ſex.

100 *Theodorus*, hujus nominis III. ſucceſſit *Michaeli Autoriano* anno milleſimo ducenteſimo decimo tertio, ſedit duobus annis, & è vivis exceſſit anno milleſimo ducenteſimo decimo quinto.

101 *Maximus*, Monachus, poſt obitum *Theodori*, à Græcis ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui tantùm ſeptem menſibus ſedit, & obiit anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto.

102 *Manuel Charitopulus*, Monachus, in locum *Maximi* à Græcis ſubſtitutus eſt anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto, ſedit annis quatuor, & menſibus ſeptem, obiitque anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo.

103 *Germanus*, hujus nominis II. poſt mortem *Manuelis Charitopuli*, electus eſt à Græcis Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo, ſedit annis ſeptemdecim, & menſes ſex, ſuâque tandèm Sede expulſus fuit anno milleſimo ducenteſimo trigeſimo nono.

104 *Methodius*, hujus nominis II. dejecto ſuâ Sede *Germano* à Græcis ſubrogatus eſt, ſed ſedit tantùm tribus menſibus.

105 *Ma-*

105 *Manuel* hujus nominis II. mortuo *Methodio*, thronum Conſtantinopolitanum conſcendit, ſedit annis quatuordecim, & obiit anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quarto. Poſt illius mortem, *Germanus II.* qui è Sede Conſtantinopolitana deturbatus fuerat, in eam reſtitutus eſt, ac per annum integrum tenuit, hoc eſt, uſq; ad an milleſimum ducenteſimum quinquageſimumquintum, quo an;in vivis eſſe deſiit, eoq; mortuo, Græcorum Imperator *Theodorus Laſcaris* Patriarchatum Conſtantinopolitanum obtulit Abbati *Nicephoro Blemmydæ*, Viro id ætatis apud Græcos magnâ pietate, & ſacræ prophanæque eruditionis famâ percelebri, qui ſublimem illam dignitatem pertinaci modeſtiâ ſuſcipere detrectavit.

106 *Arſenius*, Monachus, jubente Græcorum Imperatore *Theodoro Laſcari*, inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quinto, ſeditque uſque ad mortem *Theodori Laſcaris*, Græcorum Imperatoris, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum nonum, quo anno Sede Conſtantinopolitana *Arſenius* extruſus eſt à *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore.

107 *Nicephorus* hujus nominis II. anteà Metropolita Epheſinus, in locum depoſiti *Arſenii* ſuffectus eſt anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo nono, ſeditque uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim Græcorum ſubjecit Imperio, Latinos ex ea fugavit, & *Arſenium* in Sedem Conſtantinopolitanam reſtituit, & rursùs il-

illum eodem anno Patriarchali Sede dejectum in exilium ablegavit.

108 *Germanus* hujus nominis III. qui erat Metropolita Hadrianopolitanus, dejecto & in exilium miſſo Patriarcha *Arſenio* anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo, in Sedem Conſtantinopolitanam à *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore, intruſus eſt, qui tamen videns, ſe injuriis ac contumeliis à vulgo proſcindi, quòd *Arſenii*, adhuc viventis, Sedem occuparet, ſeſe Patriarchali dignitate eodem anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo abdicavit.

109 *Joſephus*, Monachus, poſt abdicationem *Germani*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo, ſeditque annos tredecim, hoc eſt, uſq; ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum quartum, quo anno à *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore, è Solio Patriarchali dejectus eſt, quòd Concordiæ Eccleſiam Græcam inter & Latinam initæ in Concilio Generali Lugdunenſi II. celebrato eodem anno MCCLXXIV. conſenſum præbere pertinacitèr denegaret.

110 *Joannes*, hujus nominis X. dictus *Beccus*, ſeu *Veccus*, Vir apud Græcos eximiæ integritatis & eruditionis, conſecratus eſt, poſt depoſitionem *Joſephi*, Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto. Unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina, in Concilio II. Lugdunenſi initam, probavit, confirmavit, &, quandiù vixit, ſemper fovit ac ſtrenuè defendit. Hinc, poſtquàm Eccleſiam Conſtantinopolitanam per decem annos ſanctiſſimè rexiſſet, tandèm Sede ſuâ anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo quarto dejectus eſt ab

An-

Andronico, Græcorum Imperatore, qui Latinos acerrimo odio proſequebatur, ac vehementer improbabat unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina factam in Concilio Generali Lugdunenſi ſecundo.

111 *Gregorius*, ſeu *Georgius Cyprius*, Græcus Schiſmaticus, & Latinorum infenſiſſimus hoſtis, poſt abdicationem *Joannis Becci*, ſeu *Vecci*, fuit ab *Andronico*, Græcorum Imperatore, in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo quarto, eamque tenuit ſex annis, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonageſimum, quo anno Patriarchatu ceſſit.

112 *Athanaſius*, ſeu *Anaſtaſius*, anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo Sedem Conſtantinopolitanam occupavit, & poſtquàm ſediſſet annis quatuor, è Sede expulſus eſt anno milleſimo ducteſimo nonageſimo quarto.

113 *Joannes* hujus nominis XI. dictus *Sozopalites*, Monachus, poſt depoſitionem *Athanaſii*, ſeu *Anaſtaſii*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quarto, & per ſex annos Patriarchatu Conſtantinopolitano potitus eſt, obiitque anno milleſimo treceteſimo. Poſt illius mortem, *Athanaſius*, ſeu *Anaſtaſius*, in thronum Conſtantinopolitanum, quo dejectus fuerat, reſtitutus eſt anno milleſimo trecenteſimo, ſedit, poſt ſuam in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtitutionem, annis octo, ideſt, uſque ad annum milleſimum trecenteſimum octavum, quo anno ſeſe Patriarchali dignitate abdicavit, vacavitque, poſt illius abdicationem, Sedes Conſtantinopolitana annis duobus.

114 *Nipho*, anteà Metropolita Cyzicenus, electus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo trecenteſimo decimo, ſedit annos tres, menſes decem, & anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto Patriarchali dignitate ſe exuit, atque poſt ejus ceſſionem vacavit Sedes Conſtantinopolitana annum unum.

115 *Joannes* hujus nominis XII. dictus *Glycis*, Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cæpit anno trecenteſimo decimo ſexto, ſedit annis quatuor, & obiit anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo.

116 *Geraſinus*, Monachus Cænobii Montis Mangani, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Joanni XII.* anno trecenteſimo vigeſimo ſeditque uno anno & aliquot menſibus.

117 *Eſaias*, Monachus, poſt obitum *Geraſini*, in Throno Conſtantinopolitano collocatus eſt anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo ſecundo, ſeditque annis octodecim, & aliquot menſes. ideſt, uſque ad annum milleſimum trecenteſimum quadrageſimum primum, quo anno vitâ functus eſt.

118 *Joannes* hujus nominis XIII. ſucceſſit *Eſaiæ* anno milleſimo trecenteſimo quadrageſimo primo, ſeditque annis novemdecim, ſeu ad annum uſque milleſimum trecenteſimum ſexageſimum, quo migravit è vita.

119 *Calliſtus*, Monachus, ſuffectus eſt in locum *Joannis XIII.* Sedit annis quatuor, & mortalitatem exuit anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo quarto.

120 *Philotheus*, ſeu *Philetus*, poſt obitum *Calliſti*, Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cæpit anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo quarto, eique præfuit annis tredecim, menſibus ſex, & die-

diebus aliquot, ideſt, ad annum uſque milleſimum trecenteſimum ſeptuageſimum octavum, quo è vivis ereptus eſt.

121 *Nilus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Philotheo*, ſeu *Philetto* anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo octavo. Sedit annis viginti, & diem ultimum clauſit anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo octavo.

122 *Antonius*, hujus nominis IV. poſt mortem *Nili*, Eccleſiæ Conſtantinopolitanę præfectus eſt, eamque annis quinque gubernavit, ideſt, ab anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo octavo, uſq; ad annum milleſimum quadringenteſimum tertium.

123 *Calliſtus* hujus nominis II. in locum demortui *Antonii* Patriarchæ Conſtantinopolitani ſubſtitutus eſt anno milleſimo quadringenteſimo tertio, ſeditque annos tredecim, ideſt, ad annum uſque millesimum quadringentesimũ decimum ſextum.

124 *Joſephus* hujus nominis II. 'anteà Metropolita Ephesinus, poſt obitum *Calliſti*, Sedem Patriarchalem Conſtantinopolitanam obtinuit an. millesimo quadringentesimo decimo ſexto. Interfuit Concilio Generali Florentino, quod anno millesimo quadringentesimo trigesimo nono ad conciliandam Ecclesiam Græcam cum Latina, celebratum eſt. Sedit annis viginti tribus, & mortuus eſt Florentiæ eodem anno, quo habebatur Concilium, ſeu anno millesimo quadringentesimo trigesimo nono, poſtquàm ore & Scripto propediè̀m moriturus palàm profeſſus fuiſſet, ſe lubenti animo ſubſcribere concordiæ Ecclesiæ Græcæ cum Latina, atque conſtanter tenere ac propugnare omnia & ſingula dogmata, quæ cre-

denda proponit Sancta Romana Eccleſia :

125 *Metrophanes Cyzicenus*, qui Generali Concilio Florentino interfuit, & unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina approbavit, in locum *Joſephi*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, Florentię demortui, ſubrogatus eſt à *Joanne Palæologo*, Græcorum Imperatore, cùmque Patriarchatum per aliquot annos ſummâ cum laude geſſiſſet, diſceſſit ex hac vita anno incerto.

126 *Gregorius* hujus nominis III. Hieromonachus vitæ Sanctimoniâ insignis, poſt *Metrophanem*, electus, & ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſeditque uſque ad annum millesimum quadringentesimum quinquagesimum tertium, quo anno captâ à Turcis Urbe Conſtantinopoli, ſeſe Patriarchali dignitate abdicavit.

127 *Georgius Scholarius*, dictus etiam *Gennadius*, poſt captam à Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, electus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui licèt in Concilio Generalì Florentino, cui interfuit, unioni Græcos inter & Latinos ineundæ ac promovendæ egregiam navarit operam, nihiloſeciùs poſt ſolutum Concilium, & ad patrium ſolum reverſus, pro ſuâ congenitâ levitate, Græcâque fide, ad vomitum rediit, Græcos à Latinorum unione diſtraxit, & creatus Patriarcha Conſtantinopolitanus renovavit, fovit, latèque propagavit Schiſma, in quo ejus in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſores ad hæc uſque noſtra tempora obſtinatis animis perſeverarunt, quorum ſeriem ac catalogum hìc non deſcribemus, quia non ſolùm illorum res nobis parùm notæ, ſed & ipſa nomina non

non ſatis certò cognita ſunt ; *Philippus* tamen *Cyprius*, in ſuo *Chronico Eccleſiæ Græcæ* Catalogum Patriarcharum Græcorum Schiſmaticorum, qui, poſt captam à Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, *Georgio Scholario*, Græco Patriarchæ Conſtantinopolitano Schiſmatico, ad hanc uſque ætatem noſtram ſucceſſerunt, utcùmque continuavit uſque ad *Parthenium*, qui apud Græcos Sedem Conſtantinopolitanam tenuit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo. Eamdem, arduam licèt & operoſam provinciam, in publicum rei Literariæ commodum, ſuſcepit doctiſſimus noſter *Michael Le Quien*, qui nunc Pariſiis Opus immenſi laboris & ampliſſimæ eruditionis, duobus Tomis in Folio comprehenſum, cui titulus eſt: *Chriſtianus Oriens*, prælo mandat, in quo non ſolùm accuratiſſimè deſcribet ſeriem Epiſcoporum cùm Orthodoxorum, tum Hæreticorum, vel Schiſmaticorum, qui Sedibus Patriarchalibus Orientis, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ ad hæc uſque noſtra tempora præfuerunt, ſed etiam exhibebit ſucceſſiones aliorum Epiſcoporum Græcorum, qui præcipuas Orientis Eccleſias ad hanc uſque ætatem rexerunt. Ipſe verò, qui tot in tenebris micare non poſſum, claudam Catalogum Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ in *Georgio Scholario*, qui, ut mox diximus, Schiſmatis fautor ac propagator, electus eſt à Græcis Schiſmaticis, poſt captam à Turcis Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, Patriarcha Conſtantinopolitanus, cujus deinceps in Sede Conſtantinopolitana

tana Succeſſores, in Schiſmate perſeverantes, & duro Turcarum jugo oppreſſi, ad Patriarchalem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ dignitatem, non ſcientiâ, non pietate, ſed humano favore, & Turcarum Imperatori, ejuſque Miniſtris, enumeratâ pecuniâ, pervenerunt, adeò ut apud Græcos Schiſmaticos, poſt captam à Turcis Urbem Conſtantinopolim, Patriarchatus Conſtantinopolitanus venalis eſſe cæperit, non ſecus ac olim apud Judæos, poſtquàm à Romanis ſub jugum miſſi ſunt, ad capeſſendam Pontificiam dignitatem non eruditio, non morum probitas, ſed nummi, & gratia Præfectorum Judææ, quos mittebant Romani Imperatores, flagitabantur, ut videre eſt apud *Joſephum* in Libris *De Antiq. Jud.* & in Libris *De Bello Judaico*. Miſſis itaque his Græculis Patriarchis Schiſmaticis, qui, poſt captam à Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, *Georgio Scholario* in Sede Conſtantinopolitana ad hæc uſque noſtra tempora ſucceſſerunt, hic dumtaxat inſeram Catalogum Patriarcharum Latinorum, qui præfuerunt Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ab an. milleſimo ducenteſimo quarto, quo Franci cum Venetis Fæderati Urbem Conſtantinopolim ceperunt, & Imperium Orientis obtinuerunt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo anno *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Conſtantinopolim obſedit, armis occupavit, Latinos ex hac Regia Urbe ejecit, & Orientale Imperium ipſis ereptum ad Græcos revocavit.

CATA-

CATALOGUS

Patriarcharum Latinorum,

Qui Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuerunt ab anno MCCIV. *quo Franci cum Venetis Fœderati Vrbem Conſtantinopolim ceperunt, uſque ad annum* MCCLXI. *quo anno* Michael Palæologus, *Græcorum Imperator, Conſtantinopolim occupavit, Latinos inde ejecit, ipſiſque ereptum Orientale Imperium ad Græcos reduxit.*

FRanci cum Venetis Fæderati hoc pactum ante expugnationem Urbis Conſtantionpolis inierunt, ut ex illa gente, ſeu Francorum, ſeu Venetorum, quæ Imperatorem Conſtantinopolitanum, ſeu Orientis, non haberet, aſſumeretur aliquis, qui Patriarchatum Conſtantinopolitanum obtineret. Captâ igitur à Francis cum Venetis Fæderatis Urbe Conſtantinopoli anno milleſimo ducenteſimo quarto, electus eſt è Gente Francorum primus Latinorum Imperator Conſtantinopolitanus *Balduinus*, ac ſubindè, juxta pacta, ante Urbis Conſtantinopolitanæ expugnationem Francos inter & Venetos conventa, aſſumptus ac deſignatus fuit ex Gente Veneta; quæ Imperatorem Conſtantinopolitanum non habuerat, primus La-

tinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus iſque fuit:

Primus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Thomas Maurocenus, natione Venetus, qui unanimi Francorum ac Venetorum conſenſu ordinatus eſt primus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus anno millesimo ducentesimo quarto, ſeditque ſex annis, hoc eſt, uſque ad annum millesimum ducentesimum undecimum, quo migravit è vita.

Secundus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Matthæus ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Thomæ Mauroceno* anno millesimo ducentesimo undecimo, & ſedit annos novemdecim, ad annum uſq; millesimum ducentesimum trigesimum, quo mortuus eſt.

Tertius Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Nicolaus, poſt obitum *Matthæi* Thronum Conſtantinopolitanum conſcendit anno milleſimo ducenteſimo trigeſimo, ſeditque paulò ultra annos viginti, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum primum, quo vitâ functus eſt.

Quartus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Pantaleon Juſtinianus demortuo *Matthæo* ſuffectus eſt anno millesimo ducentesimo quinquagesimo pri-

primo, eoque ſedente Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitano, *Michael Paleologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim, quam Latini die XII. mensis Aprilis anni millesimi ducentesimi quarti ceperant, obſedit, armiſque occupavit die XXV. mensis Julii anni millesimi ducentesimi ſexagesimi primi, Latinos indè expulit, & Orientis Imperium, quod per ſpatium quinquaginta ſeptem annorum, trium menſium & dierum undecim obtinuerant Latini, ipſis ademptum, ad Græcos revocavit. Pulſis itaque Conſtantinopoli Latinis anno millesimo ducentesimo ſexagesimo primo, Græci Imperium Orientis & Patriarchatum Conſtantinopolitanum recuperarunt, quò fit, ut deinceps Latini, qui Patriarcharum Conſtantinopolitanorum titulo à Romanis Pontificibus ad hæc uſque noſtra tempora donati ſunt, magni nominis umbram, ſeu nudum abſque re titulum habuerint, quorum proindè ſeriem, ſeu Catalogum hìc deſcribere ſupervacaneum omninò eſſet. Miſſis igitur illis Titularibus dumtaxat Latinis Patriarchis Conſtantinopolitanis, aliquas Obſervationes hìc ſubjiciam, quæ ad pleniorem habendam notitiam Inſtitutionis Sedium Orientis Patriarchalium, & juriſdictionis, ſeu locorum & Provinciarum, ad quas protendebatur juriſdictio Patriarcharum Orientis, quorum ſucceſſiones in præcedentibus Tabulis Chronologicis exhibuimus, ſunt maximè neceſſariæ.

In primis, obſervare debes cum *Petro de Marca* libri 6. *De Concordia Sacerdotii & Imperii*, cap. 1. §. 3. quòd ſicut olim in Imperio Romano Provinciæ contributæ eſſent cuidam Civitati primariæ, quæ Metropolis dicebatur, apud quam Magiſtratus ſubjectorum cauſas judicabant, & quò propterea populi frequentiùs conveniebant, quòd ſingulari quodam jure Civitates à Matrice pendêrent; ita Apoſtoli Epiſcopos

in Civitatibus conſtituerunt, eo videlicèt ordine, ut penderent ab Epiſcopo in Metropoli, ſive in Urbe primaria collocato. Id apertè colligitur ex Epiſtola *Pauli* ad *Titum* cap. 1. ubi ſic ad eum ſcribit Apoſtolus: *Reliqui te Cretæ, ut conſtituas per Civitates Preſbyteros, ſicut & ego diſpoſui tibi*. Per Presbyteros autem eò loci Apoſtolum *Paulum* intelligere voluiſſe Epiſcopos, obſervant *Ambroſius*, *Chryſoſtomus*, & ipſemet Apoſtolus hoc loco declarat, cùm immediatè addat nomen *Epiſcopi*. Reliquit ergò *Paulus* diſcipulum ſuum *Titum* in Creta Inſula, quæ & una fuit ex Provinciis Macedoniç, ſicut legitur in *Notitia Imperii*, quam hìc mox ſubjiciam, eumque illo fine in ea Inſulâ reliquit, ut ibidèm per Civitates ordinaret Epiſcopos, quod certè, juxta Canonem IV. Concilii Nicæni, ad Metropolitas in ſua Provincia ſpectat, & hinc eſt, quod ab Apoſtolo *Paulo* ſemel inſtituto in Creta Inſula, quæ nunc Candiæ nomen obtinuit, *Tito*, ut Metropolitana auctoritate Civitatibus ad fidem Chriſtianam recens converſis Epiſcopos conſtitueret & ordinaret, Gortina Cretæ Metropolis jus ſequentibus Sæculis habuerit ac retinuerit, ſicut oſtendit *Emmanuel Schelſtratius* in ſecunda parte *Antiquitatis Illuſtratæ* Diſſertatione IV. cap. 4. art. 1. & in Diſſertatione V. cap. 3. ubi Diœceſes & Provincias in Imperii Notitia memoratas exhibet & explicat. Cùm igitur, juxta diviſionem Diœceſum & Provinciarum, quas olim complectebatur Imperium Romanum, inſtitutæ ſint in majoribus Imperii Civitatibus præcipuę Sedes Eccleſiæ Patriarchicæ, in aliis verò Imperi Civitatibus, juxtà earum dignitatem, erectæ Eccleſiaſticæ Metropoles, aut fundati exarchatus, vel Epiſcopatus; neceſſe eſt ad habendam notitiam Civitatum, in quibus initio Eccleſiæ inſtitutæ ſunt potiſſimæ dignitates Eccleſiæ, & præcipuæ Patriarchales Sedes, ere-

ctæ

ctæ Metropoles, & fundati Exarchatus, neceſſe, inquam, eſt ut hic ex *Notitia Imperii*, quæ ultrà tempora Imperatorum *Arcadii*, & *Honorii* ſcripta eſt, ut in Operis Inſcriptione dicitur, apponam Diœceſes & Provincias, quæ per totum Imperium ſubjectæ erant quatuor Præfectis, videlicèt Præfecto Prætorio Orientis; Præfecto Prætorio Illyrici; Præfecto Prætorio Italiæ; & Præfecto Prætorio Galliarum. Porrò Diœceſes, quas continebat Imperium, erant omninò tredecim, ſex Orientis, & Occidentis ſeptem, illæque comprehendebant centum & octodecim Provincias, ut videre eſt in hac Notitia Imperii, quam poſt *Schelſtratium* tum loco mox à me laudato, tum in *Appendice ad Opus Geographicum*, & in lib. *De Sacro Concilio Antiocheno* pag. 450. & ſeq. exhibet etiam Cl. *Antonius Pagius* in ſua *Critica in Annales Baronii*, Tom. 1. pag. 49. & ſeq.

NOTI-

N O T

IMPERII

Complectens Diœc

Quæ ſubjectæ erant, quatuor Præfectis, videlicèt lyrici, Præfecto Prætorio Italiæ, Præfecto Diœceſum, & Provinciarum Imperii rum, Exarcharum, Metropo cipuarum Eccle

PRÆFECTUS PRÆT

Et ſub ipſo Di

	ORIENTIS. *Sub Diœc. Orientis Provinciæ XV.*	ÆGYPTI. *Sub Diœc. Ægypti, Provinciæ VI.*
Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Orientis.	Paleſtina,	Lybia Superior,
	Phænice,	Lybia Inferior,
	Syria,	Thebais,
	Cilicia,	Ægyptus,
	Cyprus,	Arcadia,
	Arabia,	Auguſtanica.
	Iſauria,	
	Palæſtina Salutaris,	
	Palæſtina II.	
	Phęnice Libani,	
	Euphratenſis,	
	Syria Salutaris,	
	Oſrohena,	
	Meſopotamia,	
	Cilicia II.	

Digitized by Google

I T I A

ROMANI

eſes, & Provincias,

Præfecto Prætorio Orientis, Præfecto Prætorio Il- Prætorio Galliarum, ad quarum Civilium diviſiones, inſtitutæ ſunt Patriarcha- litanorum, & Aliarum Præ- ſiarum Sedes.

ORIO ORIENTIS,

æceſes quinque.

ASIÆ.	PONTI.	THRACIÆ.
Sub Diæceſi Aſiæ Provinciæ X.	*Sub Diæceſi Ponti Provinciæ X.*	*Sub Diæc. Thraciç Provinciæ VI.*
Pamphilia,	Galatia,	Europa,
Helleſpontus,	Bithynia,	Thracia,
Lydia,	Honorias,	Hemimontis,
Piſidia,	Cappadocia prima,	Rhodope,
Lycaonia,	Paphlagonia,	Mæſia II.
Phrygia Pacatina,	Cappadocia,	Scythia.
Phrygia Salutaris,	Pontus Polemoniacus,	
Lycia,	Hellenopontus,	
Caria,	Armenia I.	
Inſulæ.	Armenia II.	
	GalatiaSalutaris.	

PRÆ-

PRÆFECTUS PRÆTORIO ILLYRICI.

Et ſub ipſo Diœceſes duæ.

	MACEDONIÆ.	ET DACIÆ.
	Sub Diœceſi Macedoniæ Provinciæ VI.	*Sub Diœceſi Daciæ Provinciæ V.*
Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Illyrici.	Achaja, Macedonia, Creta, Theſſalia, Epirus Vetus, Epirus Nova.	DaciaMediterranea, Dacia Ripenſis, Mæſia prima, Dardania Prævalitiana, Pars Macedoniæ Salutaris.

PRÆ-

PRÆFECTUS PRÆTORIO ITALIÆ.

Et ſub ipſo Diœceſes tres.

Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Italiæ.

ITALIÆ.	ILLYRICI.	AFRICÆ.
Sub Diœc. Italiæ Provinciæ XVII.	*Sub Diœc. Illyrici Provinciæ VI.*	*Sub Diœc. Africæ Provinciæ VI.*
Venetiæ,	Pannonia II.	Byzacium,
Æmilia,	Savia,	Numidia,
Liguria,	Dalmatæ,	Mauritania Sitifenſis,
Flaminia & Picenum Annonarium,	Pannonia I.	Mauritania Cæſareenſis,
Tuſcia & Umbria,	Noricum Mediterraneum,	Tripolis,
Picenum Suburbicarium,	Noricum Ripenſe.	Africa Proconſularis.
Campania,		
Sicilia,		
Apulia & Calabria,		
Lucania & Brutii,		
Alpes Cottiarum,		
Rhętia I.		
Rhætia II.		
Samnium,		
Valeria,		
Sardinia,		
Corſica.		

PRÆ-

PRÆFECTUS PRÆTORIO GALLIARUM.

Et ſub ipſo Diœceſes tres.

	HISPANIÆ.	GALLIARUM.	BRITANNIARUM.
	Sub Diœc. Hiſpaniæ Provinciæ VII.	*Sub Diœc. Galliarum Provinciæ XVII.*	*Sub Diœc. Britanniarũ Provinciæ V.*
Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Galliarum	Bætica,	Viennenſis,	Maxima Cæſareenſis,
	Luſitania,	Lugdunen. I.	Valentia,
	Gallæcia,	Germania I.	Britannia I.
	Tarraconéſis,	Germania II.	Britannia II.
	Carthaginenſis,	Belgica I.	Flavia Cæſareenſis.
	Tingitana,	Belgica II.	
	Baleares.	Alpes Maritimæ,	
		AlpesPenninę & Grajæ,	
		MaximaSequanorum,	
		Aquitania I.	
		Aquitania II.	
		Novépopuli	
		Narbonen. I.	
		Narbonen. II.	
		Lugdunen. II.	
		Lugdun. III.	
		Lugdunen. Senonia.	

Præ-

Prætereà, obſervare debes, in tribus majoribus, ſeu magis conſpicuis Imperii Civitatibus fuiſſe initio Eccleſiæ inſtitutas tres Patriarchales Sedes. Prima, inſtituta eſt Romæ in Italiæ Diœceſi, quæ ut videre eſt in Notitia Imperii, quam mox deſcripſimus, ſubjecta erat Præfecto Prætorio Italiæ. Altera Sedes Patriarchalis inſtituta eſt Alexandriæ in Ægypti Diœceſi, quæ ſubdita erat Præfecto Prætorio Orientis. Tertia Sedes Patriarchalis inſtituta eſt Antiochiæ in Orientis Diœceſi, quæ itidèm erat ſub juriſdictione & dominio Præfecti Prætorio Orientis. Harum trium Sedium Patriarchalium, Romanæ ſcilicèt, Alexandrinæ, & Antiochenæ auctoritatem firmarunt Patres Concilii Nicæni primi Canone ſexto, ubi ſic ſtatuunt: *Antiqua conſuetudo ſervetur per Ægyptum, Lybiam & Pentapolim, ita ut Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem, quia & Urbis Romæ parilis mos eſt, ſimiliter & apud Antiochiam*. Quibus verbis Patres Concilii Nicæni definierunt, Epiſcopum Alexandrinum in Ægypto, Lybia, & Pentapoli, necnon Epiſcopum Antiochenum in ſua Orientali Diœceſi, omnibus juribus ac privilegiis Patriarchicæ dignitatis, ſive in celebrandis Ordinationibus, ſive in confirmandis electionibus Epiſcoporum, frui debere, quibus Romanus Pontifex in omnibus Eccleſiis totius Occidentis, quæ ejus Patriarchatui ſubjiciuntur, potiri ſolet. Pratèr tres iſtas Patriarchales Sedes, Romanam, Alexandrinam, & Antiochenam, inſtitutæ inſupèr fuerunt initio Eccleſiæ tres Exarcharum, ſeu Primatum Sedes in tribus aliis Orientis Diœceſibus. Nam, cùm ſub Præfecto Prætorio Orientis quinque eſſent Diœceſes, ut conſtat ex Notitia Imperii, mox à me deſcriptâ, & in Diœceſi Ægyptiacâ fuiſſet inſtitutus Patriarcha Alexandrinus, & in Orientali Diœceſi Patriarcha Antiochenus; reſtabant

adhùc tres Orientis Diœceſes, nimirùm Aſia, Pontus, & Thracia, in quibus conſtitutæ ſunt tres Sedes Exarcharum, ſeu Primatum, qui ab omni Patriarchali juriſdictione exempti ac liberi, pari gaudebant poteſtate in ſubjectas ſibi Provincias. Hi autem tres Exarchæ, ſeu Primates, erant Epiſcopus Epheſinus, qui juriſdictionem habebat in totam Diœceſim Aſiaticam; Epiſcopus Heracleenſis, cui parebat tota Diœceſis Thracica;& Epiſcopus Cæſareenſis, cujus juriſdictioni ſubjecta erat Pontica Diœceſis. Authoritatem, juriſdictionem, & privilegia, quibus jam ex antiqua conſuetudine fruebantur tres illi Exarchæ, ſeu Primates Aſiæ, Ponti, & Thraciæ, confirmarunt eodem laudato Canone ſexto Patres Concilii Nicæni. Cùm enim Epiſcopo Alexandrino juxtà formam Romani Patriarchatûs jus ſuum attribuiſſent: *Similiter*, inquiunt, *& apud Antiochiam cæteraſque Provincias, ſuis privilegia ſerventur Eccleſiis*. *Per cæteras Provincias*, ait eruditus P. *Chriſtianus Lupus* in expoſitione iſtius Canonis, Concilium Nicænum *intelligit præſertim tres Diœceſes Autocephalas*, ſeu Aſiam, Pontum, & Thraciam, *ab omni Patriarchali poteſtate liberas & exemptas, habenteſque Primatem poteſtate pari gaudentem in ſubjectas ſibi Provincias, nempè Diœceſim Aſiaticam ſub Epheſino*, Epiſcopo, *Thracicam ſub Heracliensi*, Epiſcopo, *Ponticam ſub Primatu Cæſareenſis Antiſtitis*. Tres itaque erant Orientis Diœceſes Autocephalæ, nec Patriarchis Alexandrino vel Antiocheno ſubjectę, eæque erant Aſia, Pontus, & Thracia, quæ ſuis Synodis, & Exarchis, ſeu Primatibus adminiſtrandæ permanſerunt. At, poſtquàm à Græcis in Concilio Generali Conſtantinopolitano I. Patriarchatus Conſtantinopolitanus fuiſſet inſtitutus, & in Concilio Generali Chalcedonenſi ſtatutum eſſet, ut tres Exarchatus Aſiæ, Cappadociæ & Thraciæ juriſdictioni Pa-

Patriarchæ Conſtantinopolitani ſubjicerentur, deſiit omninò authoritas Exarcharum Aſiæ, Ponti, & Thraciæ. Denique, in Concilio Chalcedonenſi, quod habitum eſt anno 451. Palæſtina, in tres Provincias diſtributa, à Patriarchatu Antiocheno divulſa eſt, & Epiſcopo Hieroſolymitano adjudicata, indèq; factum eſt, ut Epiſcopus Hieroſolymitanus, poſt Concilium Chalcedonenſe, pleno jure Patriarchicâ dignitate, juribus ac privilegiis potiri cæperit, ſicut conſtat exemplo *Juvenalis*, Hieroſolymorum Epiſcopi, qui, paulò poſt Concilii Chalcedonenſis celebrationem, Synodum ex univerſa Palæſtina convocavit, eique præfuit tanquàm Patriarcha. Jura etiam & Privilegia Patriarchica Eccleſiæ Hieroſolymorum confirmavit quinta Synodus Generalis, quæ indicta eſt anno quingenteſimo quinquageſimo tertio, ſicque ad tres primarias Patriarchales Sedes, Romanam videlicet, Alexandrinam, & Antiochenam, quæ à primordiis Eccleſiæ inſtitutæ fuerunt, duæ aliæ Sedes Patriarchales in Oriente Sæculo quarto adjectæ ſunt, Conſtantinopolitana nimirùm, & Hieroſolymitana, ac ſubindè Eccleſia habuit tùm temporis quinque Patriarchales Sedes, Romanam videlicet, Alexandrinam, Antiochenam, Conſtantinopolitanam, & Hieroſolymitanam, quarum ſucceſſionem Epiſcoporum in præcedentibus Tabulis Chronologicis deſcripſimus. Jam verò, quibus terminis circumſcriberentur quinque iſtæ Patriarchales Sedes, ſeu quot Metropoles & Epiſcopatus haberent? nunc inveſtigandum ſupereſt. Sed, ne longior ſim, de terminis harumce quinque Patriarchalium Sedium ſingillatim quidem, ſed breviter diſſeram.

De terminis Patriarchatus Romani.

Patriarchatum Romanum ſe ſe protendere ad omnes totius Occidentis Eccleſias, multis, iiſque planè invictis momentis, doctiſſimi Scriptores, *Chriſtianus Lupus*, *Emmanuel Schelſtratius*, *Henricus Valeſius*, *Sirmondus*, & *Antonius Pagius* evincunt contra nonnullos, qui Patriarchatum Romanum limitabant ad quatuor Italiæ Regiones, videlicèt *Tuſciam Suburbicariam*, *Picenum Suburbicarium*, *Latium Vetus*, & *Latiũ Novũ*, vel ad ſummum, extendebant Patriarchatum Romanũ ad decem Provincias Urbicarias, ita dictas, quòd regerentur à Vicario Urbis Romæ ſub Præfecto Prętorio Italię, idq; pręſertim probabant ex Interpretatione *Rufini*, Presbyteri Aquilejenſis, qui Canonem ſextum Concilii Nicæni his verbis expoſuit: *Ut apud Alexandriam & in Urbe Roma vetuſta conſuetudo ſervetur, ut ille Ægypti, vel hic Suburbicariarum Eccleſiarum ſollicitudinem gerat.* Undè inferebant, Patriarchatum Romanum, juxta Canonem ſextum Concilii Nicæni, non latiùs quàm ad quatuor Italiæ Regiones, vel ad ſummum ad decem Provincias ſuburbicarias patuiſſe. At, præterquàm quòd abſurdum omninò eſt dicere, Jura Patriarchalia Romani Antiſtitis intra quatuor regiones, aut decem Provincias, quæ Italiâ continentur, fuiſſe concluſa; certum eſt in Canone ſexto Concilii Nicæni nullam prorsùs *Urbicariarum* & *Suburbicariarum Eccleſiarum* fieri mentionem. Hæc quippè ſunt verba hujus Canonis ſexti juxta genuinam *Dionyſii Exigui* verſionem: *Antiqua conſuetudo ſervetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, ut Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem, quia & Urbis Romæ Epiſcopo parilis mos eſt. Similiter autem & apud Antiochiam cæteraſque*

Pro-

Provincias ſuis privilegia ſerventur Eccleſiis. Illud autem generaliter clarum eſt, quod ſi quis præter Metropolitani ſententiam factus fuerit Epiſcopus, hunc magna Synodus definivit Epiſcopum eſſe non oportere. Quid, amabo, hic *Urbicarias & Suburbicarias Eccleſias* ſomniare opus eſt, de quibus nec vola aut veſtigium eſt in verbis Canonis ſexti Concilii Nicæni. Hinc jure optimo *Henricus Valeſius* in ſuis Obſervationibus Eccleſiaſticis in *Socratem* & *Sozomenum* lib. 3. ſcribit, doctiſſimos quoſdam homines, qui de Eccleſiis ac regionibus Suburbicariis acriùs inter ſe contendunt, & magno animorum æſtu digladiantur, *Rufini* interpretationem potiùs, quàm ipſius Canonis ſexti Concilii Nicæni verba expoſuiſſe, cùm in prædicto Canone *de Urbicariis, & Suburbicariis Eccleſiis* altum ſit ſilentium. Quod ſi tamen aliquis *Rufini* Expoſitionem *de Eccleſiis Suburbicariis* vindicandam pertenderet, dicendum eſſet, *Rufinum* per *Eccleſias Suburbicarias* intellexiſſe totius Occidentis Eccleſias, ſpeciali jure Romano Patriarchatui ſubditas. Per Suburbicarias ſiquidem Eccleſias, inquit jam laudatus *Valeſius*, intelligit *Rufinus* eas Eccleſias, quæ ſunt ſub Epiſcopo Urbis Romæ. Nam Suburbicariæ Eccleſiæ eodem modo dicuntur, quo Suburbicariæ Provinciæ. Sicut ergò Suburbicariæ Provinciæ appellantur, quæ erant ſub Vicario Urbis Romæ, ita Eccleſiæ Suburbicariæ dicuntur à *Rufino*, quæcumque ſubjacebant Epiſcopo Urbis Romæ, & quemadmodùm Provinciæ Suburbicariæ conſtituebant Diœceſim Vicarii Urbis Romæ, ſic Eccleſiæ Suburbicariæ per totum Occidentem diffuſæ conſtituunt Diœceſim Patriarchæ Romani. Sed quid Opus eſt argumentis, cùm res ipſa luculentèr pateat ex ipſo fine, quem in condendo ſexto illo Canone ſibi præſcripſerunt Patres Concilii Nicæni. Conditus quippè eſt prædictus ille Canon ad reparanda

randa Eccleſiæ Alexandrinæ Patriarchica privilegia per *Meletium*, Lycopolitanum Epiſcopum, invaſa, læſa & mutilata. *Meletius* ſiquidem, ſicut legitur in Apologia S. *Athanaſii*, ob idololatricum in *Diocletiani* Imperatoris perſecutione lapſum, à S. *Petro* Alexandrino Patriarcha, in Synodo damnatus, non ſolùm non reſipuit, ſed Schiſma conflavit, & excuſſo obedientiæ jugo, Thebaidis ac vicinæ Ægypti Provincias, omniaque Jura Patriarchica, quæ Patriarchę Alexandrino competebant, temerario auſu invaſit, ſibi arrogavit, novumque ſe illic oſtentavit Patriarcham. Graves eâ de re ad Generalem Synodum Nicænam *Alexander*, Patriarcha Alexandrinus, detulit querelas, quas cùm audiſſent Patres Nicæni, ad poteſtatē Patriarchę Alexandrini plenè reſtaurandam, eique ſua Jura Patriarchica aſſerenda ac vindicanda, Canonem ſextum condiderunt, in quo comparationem inſtituunt Epiſcopum Alexandrinum, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Lybiæ & Pentapolis, inter & Epiſcopum Urbis Romæ, quatenùs eſt Patriarcha totius Occidentis, eâque factâ comparatione, definiunt, quòd quemadmodùm Epiſcopus Urbis Romæ, quatenùs eſt Patriarcha totius Occidentis, poteſtatem Patriarchalem habet in omnes Eccleſias ſuo Patriarchatui ſubjectas, ita ſimiliter Epiſcopus Alexandrinus, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis, juribus & privilegiis Patriarchalibus frui debet in omnibus Eccleſiis, quæ in ſui Patriarchatus ambitu continentur. Sedes namque Patriarchalis Alexandrina inſtituta eſt ad exemplar Sedis Patriarchalis Romanæ (cùm S. *Marcus* Evangeliſta, S. *Petri*, Apoſtolorum Principis, diſcipulus, ex ejuſdem auctoritate Alexandriam pergens, ad exemplar Sedis Patriarchalis Romanæ Patriarchatum Alexandrinum inſtituerit) rectè ergò Patres Nicæni inſtituunt compara-

parationem Epiſcopum Alexandrinum, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis, inter & Epiſcopum Urbis Romæ, quatenùs eſt Patriarcha totius Occidentis, eâdemque operâ ſtatuunt, quòd ſicut Sedes Patriarchalis Romana habet poteſtatem per omnes Provincias, ſeu Eccleſias totius Occidentis Juri ſuo Patriarchico ſubditas, pari modo Sedes Patriarchica Alexandrina poteſtatem habere debet in omnes Eccleſias Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis ſuo Juri Patriarchico ſubjectas. Hic eſt verus ac germanus ſexti Canonis Concilii Generalis Nicęni ſenſus, cujus ſola explicatio abundè ſufficere debet ad explodendas vanas & ſiniſtras interpretationes, in quas *Salmaſius*, Hæreticus Calviniſta, & *Joannes Launojus*, Sac. Fac. Pariſienſis Doctor, verba ſexti Canonis Concilii Nicęni prępoſterè detorſerunt, ut Romanæ Sedis Patriarchalis juriſdictionem elevarent, eamque anguſtioribus terminis coarctarent. Urbis itaque Romæ Epiſcopus, quatenùs eſt Patriarcha, habet omnes totius Occidentis Eccleſias ſuo Juri Patriarchico ſubjectas, ſed, ut eſt Romanus Pontifex, & Chriſti Domini in terris Vicarius, habet Primatum in univerſa Eccleſia, ſeu poteſtatem juriſdictionis in omnes totius Orbis Chriſtiani, tàm Orientis, quàm Occidentis Eccleſias. Quem Romani Pontificis non ſolùm honoris, ſed & juriſdictionis Primatum, Sacris Litteris, unanimi SS. patrum, cùm Græcorum, tum Latinorum traditione, & Conciliorum Canonibus firmatum, ſoli Hæretici, ac Schiſmatici, à vera Chriſti Eccleſia extorres, inficiantur.

De terminis Patriarchatuum Antiocheni, & Alexandrini.

Nilus, cognomento *Doxopatrius*, Eccleſiæ Grecæ Archimandrita, qui undecimo Eccleſiæ Sæculo, ideſt, circà annum milleſimum quadrageſimum tertium floruit, rogatus per Litteras à *Rogerio*, Siciliæ Rege, ſcripſit breviter *de Majorum Patriarcharum Sedibus*, quod poſteà fuſiori Opere proſecutus eſt, in quo *de quinque Thronis Patriarchalibus*, iiſque ſubjectis Archiepiſcopis, Metropolitanis, Epiſcopis, de Sedium Patriarchalium inſtitutione, ordine, & propriis nominibus diſſerit. Ex illius itaque Scriptoris Græci Opere, quod Græco-Latinum anno milleſimo ſexcenteſimo undecimo *Stephanus Moynius* Tomo 1. *Variorum Sacrorum* pag. 215. in lucem emiſit, excerpam quecumque de terminis Patriarchatuum Antiocheni, Alexandrini, Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani hìc dicturus ſum, ut pateat, quot Metropolitas, & epiſcopos Seculo Eccleſie undecimo Patriarchæ Orientis ſub ſe habuerint, quot Patriarcha Hieroſolymitanus, contra Sedis Apoſtolicæ judicium, uſurpaverit, & quot Patriarcha Conſtantinopolitanus ex Patriarchatu Romano injuſtè avulſerit. Non ſolùm enim tres Exarchatus, Aſie, Ponti, & Thraciæ, ſicut ſuperiùs obſervavimus, ſibi ſubjecit Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſed & integram Illyrici Diœceſim, & totam Siciliæ Provinciam, quæ primis Eccleſiæ Sæculis Patriarchatui Romano parebant, in Jus ſuum tranſcripſit, ſibique vendicavit. Incipiam autem, juxta ordinem, quem tenet *Nilus Doxopatrius*, à Patriarchatu Antiocheno, qui, ut verbis utar ejuſdem Scriptoris, poſſidebat univerſam Aſiam & Orientem, Indiamque ipſam, in quam ad

hec

hęc uſque tempora (ideſt, uſque ad undecimum Sęculum, quo ſcribebat *Nilus Doxopatrius*) Catholicum ordinans mittit, *Romogyreos* vocatum, & Perſiam, & Babylonem, cui nunc nomen *Bagda* eſt: eò etiam mittebat Antiochenus Patriarcha Catholicum in Urbem Irenupolim, *Irenupoleos* dictum, & Armenias, & Abaſgiam, & Iberiam, & Mediam, Chaldęam, & Parthiam, & Elamitas, & Męſopotamiam. Habet autem Patriarcha Antiochenus Metropoles tredecim. Primò, *Metropolim Tyri*, quæ habet Epiſcopatus tredecim. Secundò, *Metropolim Tharſi*, quę habet Epiſcopatus ſex. Tertiò, *Metropolim Edeſſæ*, quæ habet Epiſcopatus undecim. Quartò, *Metropolim Apameæ*, quę habet Epiſcopatus ſeptem. Quintò, *Metropolim Hierapoleos*, quæ habet Epiſcop. undecim. Sextò, *Metropolim Boſtri*, quæ habet Epiſcop. viginti. Septimò, *Metropolim Anazarbi*, quæ habet Epiſcop. novem. Octavò, *Metropolim Seleuciæ*, quæ habet Epiſcop. viginti quatuor. Nonò, *Metropolim Damaſci*, quę habet Epiſcop. undecim. Decimò, *Metropolim Amidæ*, quę habet Epiſcop. octo. Undecimò, *Metropolim Hagiopoleos*, quę habet Epiſcop. quinque. Duodecimò, *Metropolim Daras*, quę habet Epiſcop. decem. Decimo tertiò, *Metropolim Emeſæ*, quę habet Epiſcop. quatuor. Habet pręterea Patriarcha Antiochenus (proſequitur idem Scriptor Græcus *Nilus Doxopatrius*) alias Metropoles, quæ ſub ſe nullos habent Epiſcopatus; numero octo, quæ cùm priùs eſſent Epiſcopatus aliis Metropolitanis obnoxię, in dignitatem Metropolitanam provectę ſunt, decretumque, ne aliis Metropolitanis ſubderentur, ſed tantummodò Patriarchæ Antiocheno. Hæ autem octo Metropoles, quę nullos ſub ſe habent Epiſcopatus ſunt iſtæ: 1. *Beryti*. 2. *Heſieupoleos*. 3. *Laodicea*. 4. *Samoſatorum*. 5. *Martyropoleos*. 6. *Mopſveſtæ*.

7. *Adanæ*, 8. *Pompejulcos*. Adhùc etiam Patriarcha Antiochenus habet ingentes Archiepiſcopatus octo: 1. *Berræam*. 2. *Chalcedonem*. 3. *Agabellam*. 4. *Seleuciam Pieriæ*. 5. *Anaſarthum*, quę & *Theodorupolis* dicitur. 6. *Palton*. 7. *Gabulam*. 8. *Balaomam*. Pręter hos, habet Patriarcha Antiochenus alios Archiepiſcopatus tenues & liberos quinque. 1. *Salamiam*. 2. *Bercum*. 3. *Rhaſon*. 4. *Agatem*. 5. *Barcuſorum*. Hæ omnes Eccleſiæ Patriarchæ Antiocheno ſubduntur, inquit *Nilus Doxopatrius*.

Patriarcha Alexandrinus totam Lybiam, ſicut ſcribit idem *Nilus Doxopatrius*, poſſidebat, & Æthiopiam, & Marmaricam uſque ad Tripolim Africanam, necnon univerſam Ægyptum, & Palæſtinam ipſam, in qua eſt Hieroſolyma. Habet Provinciam primam *Stamnicæ*, in qua eſt prima Metropolis, quæ eſt *Peluſiū* varios ſub ſe habens Epiſcopatus; & ſecundam Provinciam *Stamnicæ*, in qua eſt ſecunda Metropolis *Leonto*, habens diverſos Epiſcopatus; & primam Provinciam *Ægypti*, in qua Alexandria, quæ cæterarum caput, & ſecundam Provinciam Ægypti, & Provinciam *Arcadiæ*, in qua tertia eſt Metropolis *Oxirichus*, habens ſub ſe varios Epiſcopatus; & ſecundam Provinciam *Thebaidis*, in qua eſt Metropolis *Ptolamais*, habens ſub ſe Epiſcopatus diverſos, & Provinciam Lybiæ, in qua eſt Metropolis *Darinco*, habens nonnullos Epiſcopatus. Adhùc habet Patriarcha Alexandrinus aliam Metropolim, quæ fuerit ſeptima *Marico*, & octavam *Tonefim*, in ſeptimo Nili oſtio ſitam. Septem enim oſtiis Nilus in Mare infunditur, in quibus variæ Civitates jacent. Hæ itaque ſunt octo Patriarchæ Alexandrini Metropoles, quę varios ſub ſe Epiſcopos habent; quamvis ſint & aliæ quinque nullis Epiſcopatibus conſpicuę, nempè *Damiata*, *Maris rubris*, *Pharas*, *Are* . . . . . . omnes ſimul tredecim,

cim, ſeu Metropoles, Patriarchatui Alexandrino ſubditę. Erant Patriarchę Alexandrino, ſubdit *Nilus Doxopatrius*, & alii *Throni diverſi*, ſed poſt *Severi* Hæreſim, à Severianis ſublati ſunt. Per *Thronos* autem intelligit *Nilus Doxopatrius* Metropoles, quæ ante *Severi* Hęreſim, juriſdictioni Patriarchę Alexandrini erant ſubjectæ, ſed poſt *Severi* Hęreſim fuerunt ab ejus Patriarchatu avulſæ.

De terminis Patriarchatuum Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani.

Thronus Hieroſolymitanus, ut ait, *Nilus Doxopatrius*, *avulſus ex Diœceſi ac Poteſtate Patriarchæ Alexandrini* (veriùs dixiſſet Antiocheni, cùm Palæſtina in tres Provincias diſtributa, quam ſicut ſuperiùs obſervavimus, Patres Concilii Chalcedonenſis Actione octava attribuerunt Patriarchę Hieroſolymitano, antehàc eſſet ſubjecta Patriarchatui Antiocheno) Thronus Hieroſolymitanus, inquit *Nilus Doxopatrius*, elatus per ſe caput aliarum Eccleſiarum extitit, & tribus aliis Thronis facultate par. Sancitum nihilominùs eſt, poſt Antiochenum honore frui, & referri in Diptychis, & Sedem occupare, nomenque Patriarchæ, qui Throno Hieroſolymitano præfectus erat, habere cępit, licèt anteà Epiſc. eſſet ſub Metropolitano Cęſareenſi Palęſtinę, cùm illius Metropolis Cęſarea eſſet, eique Cęſareenſi Metropoli Sedes Hieroſolymorum ſubderetur. Habuit verò, ait idem *Nilus Doxopatrius*, Patriarchalis Hieroſolymorum Sedes alias Metropoles, quę varios Epiſcopatus ſub ſe habent, nempè ſecundam *Scytopolim*, ſive *Baſan*, *tertiam Petram*, *quartam Boſtram*, ſive *Arabiam*. Habet pręthereà & Archiepiſcopatus nemini obnoxios viginti quinque, nullis Epiſcopatibus nobiles, & qui ſub-

jacent Throno Hieroſolymitano, videlicèt I. *Dioſpolim*, ſive *Gergiupolim*. II. *Aſcalonem*. III. *Joppem*. IV. *Gazam*. V. *Anthedonem*. VI. *Diocletianupolim*. VII. *Eleutheropolim*. VIII. *Neapolim*. IX. *Sebaſten*. X. *Jordanem*. XI. *Tiberiadem*. XII. *Diocæſaream*. XIII. *Maximianupolim*. XIV. *Capetoliadem*. XV. *Myrum*. XVI. *Gadarum*. XVII. *Nazaret*. XVIII. *Thaborium montem*. XIX. *Cyriacupolim*. XX. *Adriam*. XXI. *Gabalam*. XXII. *Æliam*. XXIII. *Pharas*. XXIV. *Helenupolim*. XXV. *Montem Sina*.

De Patriarchatu Conſtantinopolitano, eique ſubjectis Metropolibus hęc habet ſępè citatus *Nilus Doxopatrius*: Nunc itaque (ſunt verba illius Scriptoris Gręci, juxta verſionem Latinam) poſſidet à Deo conſervatus Thronus Conſtantinopolitanus, quem primus vocatus Andreas fundavit, primum Epiſcopum in eo conſtituens, cùm adhùc Urbs Byzantium eſſet, partem non minimam Aſię, Europęque. Quę ſunt circà Illyricum uſque ad Propontidem, in quà eſt Conſtantinopolis, indèque uſque ad Cherſonem & Chazariam & Chaldiam, & Gotthiam, & Abaſgiam, & Iberiam, & Alaniam; namque in eam à Patriarcha Conſtantinopolitano Metropolitę mittuntur. Sed & omnes Iſtrię adjacentes Civitates ipſi ſubjiciuntur, necnon & Danubii fluminis & Cappadocię Urbes, & partes Armenię, & Cyclades Inſulę, & reliquæ omnes, quæ ſubſunt Imperio Conſtantinopolitano, multæ illę quidem, & maximę Inſulę duę, *Creta* & *Eubæa*, in qua eſt *Euryppus*: ſed & *Peloponeſus* & *Græcia*: namque Cyprus ſui juris eſt. Quin immò & in magnam Ruſſiam à Patriarcha Conſtantinopolitano mittitur Metropolita. Sunt itaque Provinciæ & Metropoles Conſtantinopolitano Patriarchę ſubjectę in Oriente, Occidente, & in aliis Regio-

gionibus iſtę: I. *Cæſaræa Cappadociæ* habens Epiſcopatus octo. II. *Epheſus Aſiæ* habens Epiſcopatus triginta quatuor. III. *Heraclea Thraciæ* habens Epiſcopatus viginti quinque. IV. *Ancyra Galatiæ* habens Epiſcopatus octo. V. *Cyzius Helleſponti* habens Epiſcopatus duodecim. VI. *Sardes Aſiæ* habens Epiſcopatus viginti quinque. VII. *Nicomedia Bithyniæ* habens Epiſcopatus duodecim. VIII. *Nicæa* ejuſdem *Bithyniæ* habens Epiſcopatus ſex. IX. *Chalcedon* ejuſdem Provincię ſine ſubditis. X. *Side* Pamphyliæ habens Epiſcopatus ſexdecim. IX. *Sebaſtia ſecundæ Armeniæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XII. *Amaſia Hellenoponti* habens Epiſcopatus ſeptem. XIII. *Melitene Armeniæ* habens Epiſcopatus novem, ex quibus eſt Epiſcopatus *Cucuſus*, quò in exiliū miſſus eſt S. *Joannes Chryſoſtomus*. XIV. *Tyana ſecundæ Cappadociæ* habens Epiſcopatus tres. XV. *Gangra Paphlagoniæ* habens Epiſcopatus tres. XVI. *Theſſalonica Theſſaliæ* habens Epiſcopatus octo. XVII. *Claudionopolis Honoriadis* habens Epiſcopatus quinque. XVIII. *Neocæſarea Ponti Polemoniaci* habens Epiſcopatus ſeptem. XIX. *Siſinus ſecundæ Galatiæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XX. *Myra Lyciæ* habens Epiſcopatus triginta tres. XXI. *Stauropolis Cariæ* habens Epiſcopus viginti ſex. XXII. *Laodicea Phrigiæ Pacatianæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XXIII. *Synada Phrygiæ Salutaris* habens Epiſcopatus viginti. XXIV. *Iconium Lycaoniæ* habens Epiſcopatus quindecim. XXV. *Antiochia Piſidiæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XXVI. *Perge*, ſive *Syleum Pamphyliæ* habens Epiſcopatus viginti ſeptem. XXVII. *Corinthus Peloponeſi* habens Epiſcopatus ſeptem. XXVIII. *Athenæ Græciæ* habens Epiſcopatus undecim. XXIX. *Moceſus Cappadociæ* habens Epiſcopatus quatuor. XXX. *Creta* habens Epiſcopatus decem. XXXI. *Rhegium Calabriæ* ha-

habens Epiſcopatus tredecim. XXXII. *Patræ Peloponeſi* habens Epiſcopatus quinque. XXXIII. *Trapezus Lazicæ* habens Epiſcopatus quindecim. XXXIV. *Lariſſa Græciæ* habens Epiſcopatus ſeptemdecim. XXXV. *Naupactus Nicopoleos* habens Epiſcopatus novem. XXXVI. *Philippopolis Thraciæ* habens Epiſcopatus decem. XXXVII. *Trajanopolis Rhodopes* habens Epiſcopatus ſeptem. XXXVIII. *Rhodos Cycladum Inſularum* habens Epiſcopatus duodecim. XXXIX. *Philippi Macedoniæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XL. *Hadrianopolis Hemimonti* habens Epiſcopatus undecim. XLI. *Hieropolis Phrygiæ Pacatianæ* habens Epiſcopatus novem. XLII. *Rhodoſtolum*, ſeu *Diſtra Hemimonti* habens Epiſcopatus quinque. XLIII. *Dyrrachium* habens Epiſcopatus quatuor. XLIV. *Smirna Aſiæ* habens Epiſcopatus quinque. XLV. *Syracuſa Siciliæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XLVI. *Catania*, quæ, cùm Syracuſani eſſet Epiſcopatus, propter S. *Leonem*, in Archiepiſcopatus dignitatem provecta eſt. XLVII. *Ammorum Phrygiæ* habens Epiſcopatus quinque. XLVIII. *Camuchus Armeniæ* habens Epiſcopatus octo. XLIX. *Cotyajum Phrygiæ* habens Epiſcopatus tredecim. L. *Sancta Severina Calabriæ* habens Epiſcopatus quinque. LI. *Mitylene Lesbi Inſulæ* habens Epiſcopatus ſex. LII. *Nova Patra Græciæ* habens Epiſcopatus quatuor. LIII. *Theba Græciæ* habens Epiſcopatus tres. LIV. *Serra Theſſaliæ* habens Epiſcopatus quinquaginta ſeptem. LV. *Æonis*. LVI. *Corcyra*. LVII. *Meſembria*. LVIII. *Amaſtris Ponti*. LIX. *Chonæ Phrygiæ*. LX. *Pompejopolis*. LXI. *Atalia à Sylto avulſa*. LXII. *Paranoxia à Rhodo avulſa*. LXIII. *Lacedemonia à Patris Peloponeſi avulſa*. LXIV. *Madyta ab Heraclea avulſa*. LXV. *Abydus à Gyzico avulſus*. Hæc omnia, quæ hactenùs de terminis quatuor Orientis Patriarchalium Sedium, Antiochenæ, Ale-

Alexandrinæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ ſcripſi, ex libro, quem *Nilus Doxopatrius* edidit *de quinque Thronis Patriarchalibus*, excerpſi, ubi prædictus Author, ultrà ſexaginta quinque Metropoles, Patriarchatui Conſtantinopolitano ſubditas, recenſet triginta quatuor Archiepiſcopatus, Throno Conſtantinopolitano ſubjectos, nullius Metropolitani juriſdictioni obnoxios, & qui ſub ſe nullos Epiſcopatus habent. Hi autem ſunt: I. *Byzira*. II. *Leontopolis*. III. *Parium*. IV. *Proconeſus*. V. *Cius*. VI. *Aſpros*. VII. *Cypſela*. VIII. *Aſice*. IX. *Neapolis*. X. *Selga*. XI. *Cherſo*. XII. *Meſanæ*. XIII. *Garela*. XIV. *Bryſis*. XV. *Dercus*. XVI. *Carabzya*. XVII. *Lemnus*. XVIII. *Leucas*. XIX. *Miſthia*. XX. *Pendachthoe*. XXI. *Perme*. XXII. *Boſphorus*. XXIII. *Cotradia*. XXIV. *Codræ*. XXV. *Carpathus*, XXVI. *Cotro*. XXVII. *Rhiſæum*. XXVIII. *Gothia*. XXIX. *Sygdia*. XXX. *Philli*. XXXI. *Ægina*. XXXII. *Pharſala*. XXXIII. *Anchialus*. XXXIV. *Heraclei*. Hæc eſt quatuor Orientis Patriarchalium Sedium, Antiochenæ, Alexandrinæ, Hieroſolymitanæ & Conſtantinopolitanæ, necnon antiquarum Metropoleon Notitia, quæ ex *Nili Doxopatrii*, Scriptoris Græci XI. Sæculi, libro *de quinque Thronis Patriarchalibus* hauriri poteſt, quamvis in eo, ſicut obſervant Viri eruditi, non contineantur omnes Metropoles & Diœceſes Orientis, ſicut præcisè extitêre initio Eccleſiæ & inſtitutionis Sedium Patriarchalium. Quapropter, ad pleniorem tùm Inſtitutionis Patriarchalium Sedium Orientis, tùm ſucceſſionis Patriarcharum illarum Sedium, tùm denique Metropoleon, & aliarum Eccleſiarum, quæ initio Eccleſiæ illis Sedibus fuerunt ſubjectæ, notitiam conſequendam, author tibi ſum, ut numerato pretio tibi pares ſæpè laudatum doctiſſimi noſtri *Michaelis Le Quien* Opus, cui titu-

titulus eſt : *Chriſtianus Oriens*, quodque nunc Pariſiis ſub prelo ſudat, ſicut nuperrimè ad me ſcripſit clariſſimus, mihique amiciſſimus Auctor.

Poſtremò, obſervare debes, ex eâ Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ Sedium Romanæ, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ & Conſtantinopolitanæ ſucceſſione, quam in his quinque Tabulis Chronologicis deſcripſimus, invicta peti argumenta ad probandum adversùs Hæreticos noſtri temporis Eccleſiam Romanam eſſe veram Sponſam Chriſti, Sectas verò Lutheranorum, Calviniſtarum, Socinianorum &c. eſſe Synagogas Satanæ. Et primò quidem conſtat ex prima Tabula Chronologica, in qua texuimus ſeriem Epiſc. Sedis Romanæ; conſtat, inquam, perpetuam & nunquàm interruptam fuiſſe in ea Sede ſucceſſionem Epiſcoporum à S. *Petro* uſq; ad *Innocentium* XIII. nunc ſedentem. Hæc autem continua ſucceſſio, per quam ad nos uſque propagata eſt doctrina Apoſtolica, certa ac indubitata eſt veræ Eccleſiæ Nota ac teſſera, quam nullæ Hæreticorum Sectæ ſibi arrogare poſſunt: *Edant* (Hæretici) ait appoſitè *Tertullianus* in lib. de præſcript cap. 32. *origines Eccleſiarum ſuarum, evolvant ordinem Epiſcoporum ſuorum, ita per ſucceſſionem ab initio decurrentem, ut primus ille Epiſcopus aliquem ex Apoſtolis, vel Apoſtolicis Viris habuerit authorem & anteceſſorem. Hoc enim modo Eccleſiæ Apoſtolicæ cenſus ſuos deferunt, ſicut Smirnæorum Eccleſia habens Polycarpum à Joanne Conlocatum refert: ſicut Romanorum Clementem à Petro ordinatum edit. Proindè utique & cæteræ exhibent, quos ab Apoſtolis in Epiſcopatu conſtitutos Apoſtolici ſeminis traduces habent.* Idem argumentum ductum ex continuâ Sedis Romanæ Epiſcoporum ſucceſſione urgent Sancti Patres contra Hæreticos ſui temporis, ſed præſertim S. *Auguſtinus* lib. *contra Epiſtolam Funda-*

damenti cap. 4. ubi hæc habet: *Tenet me in Eccleſia à Sede* Petri, *cui paſcendas oves ſuas Chriſtus commendavit, uſque ad præſentem Epiſcopatum, ſucceſſio Sacerdotum*: & in Pſalmo contra Donatiſtas, ſic illos Hæreticos affatur idem Aquilinus Doctor: *Numerate Sacerdotes vel ab ipſa Sede* Petri, *& ordine illo* Patrum, *quis cui ſucceſſit*: *Videte, ipſa eſt* Petra, *quam non vincunt ſuperbæ inferorum* Portæ. Prima itaque Tabula Chronologica, in qua integram exhibuimus ſeriem & nunquàm interruptam ſucceſſionem Epiſcoporum Sedis Romanæ à S. *Petro*, Apoſtolorum Principe, & primo in terris Chriſti Domini Vicario, uſque ad *Innocentium XIII.* nunc ſedentem, invictum tibi ſuppeditabit argumentum ad probandum contra noſtri temporis Hæreticos, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, quippè quæ per continuam illam ab Apoſtolis ductam Epiſcoporum ſucceſſionem jugiter doctrinam Apoſtolicam ad noſtra uſque tempora conſervavit; Sectas verò Hæreticorum eſſe Synagogas Satanæ, ut potè quæ continuâ ab Apoſtolis profectâ Epiſcoporum, vel Paſtorum ſucceſſione, Ordinatione ac miſſione deſtitutæ, novellas, falſas, peregrinas, totique retrò antiquitati ignotas doctrinas ſequuntur, ſeu potiùs omni vento doctrinæ circumferuntur. Præter hoc peremptorium argumentum, quod ad probandum, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, tibi ſubminiſtrabit prima Tabula Chronologica, quæ exhibet continuam Sedis Romanæ Epiſcoporum à S. *Petro* uſque ad *Innocentium XIII.* ſucceſſionem, alia duo argumenta, quæ eidem adversùs Hæreticos comprobandæ veritati perquàm idonea ſunt, facili negotio colligere poteris ex quatuor ſequentibus Tabulis Chronologicis, in quibus texuimus ſeriem, ſeu ſucceſſionem Epiſcoporum Sedium Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſo-

ly-

lymitanæ & Conſtantinopolitanæ. In his ſiquidem quatuor Tabulis Chronologicis Sole clariùs perſpicere licet, ſæpè ſæpiùs in illas Patriarchales Sedes irrepſiſſe, aut vi intruſos fuiſſe Epiſcopos Arianos, Eutychianos, Monothelitas, qui Catholicorum Epiſcoporum ſucceſſionis lineam abruperunt, graviſſimis turbis totum Orientem Chriſtianum exagitarunt, ac tandem in cauſa fuerunt, cur nobiliſſimę illę Orientis Eccleſię à Saracenis fuerint miſerum in modum vaſtatę, & nunc ſub immani Turcarum jugo oppreſſę, atque ab Eccleſia Romanâ diro Schiſmate divulſæ, ignobiles ac tantùmnon deſtructę jaceant, & durę ſervituti mancipentur. Contrà verò Eccleſia Romana, ſeu *Petri* Sedes, perpetuam Pontificum ſeriem, & cum eâ veræ & Apoſtolicæ doctrinæ ſucceſſionem nunquam interruptam, obtinuit. Ipſa ſola *Petri* Sedes Hæreticos, aut de Hæreſi ſuſpectos excluſit, & implacabile Hæreſibus bellum indixit. Nam Arianos & Neſtorianos, Eutychianos & Severianos, Theopaſchitas, & Iconomacos, Monothelitas, & Agnoitas, Monophyſitas & Waldenſes, Albigenſes, Lutheranos, Calviniſtas, Socinianos, & alias quamplurimas Hęreſes cùm antiquas, tum poſteriores jugulavit, & ad internecionem uſque proſecuta eſt, atque etiamnùm proſequitur, hanc Fidem ſartam tectam conſervans, quæ prioribus Sæculis tot Apoſtolos genuit, tot Martyres peperit, tot Patres Orthodoxos protulit, tot Sanctos Pontifices Eccleſiæ dedit, totumque Chriſtianum Orbem reddidit. Porrò, quis non videat, tam ſingulare privilegium ideò ſoli Romanæ Sedi fuiſſe à Deo conceſſum, ut unicuique perſpicuum ac exploratum eſſet, ſolam Romanam Eccleſiam verè Apoſtolicam eſſe, & omnium Eccleſiarum Matrem, atque ad illam potiſſimùm omnes Dei promiſſiones, Eccleſiæ factas, ſpectare. Non me fugit,

Hæ-

Hæreticos noſtri temporis, ut ſuis Sectariis ſuadere poſſint, interruptam fuiſſe in Sede Romana Catholicorum Epiſcoporum ſucceſſionem, eò audaciæ ac temeritatis prorumpere, ut quibuſdam Romanis Pontificibus, quos odio pluſquàm Vatiniano proſequuntur, erroris, aut Hæreſeos notam inurant. Sed haſce putidas Hæreticorum calumnias paſſim in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam datâ operâ confutavimus, ac palàm commonſtravimus, illos Romanos Pontifices penitùs fuiſſe alienos ab his erroribus, quos Hæretici, cæco furore abrepti, ipſis perperàm impingunt. Sed norunt omnes, ſolemne eſſe Hæreticis falſa crimina Viris Eccleſiaſticis, ac præſertim Epiſcopis, & Romanis Pontificibus, à quorum obedientia receſſerunt, imponere, ſicut S. *Auguſtinus* in Epiſtola cxxxv. veteris editionis præclarè teſtatur his verbis: *Hæretici non habendo quid in cauſa ſuæ diviſionis defendant, non niſi hominum crimina colligere affectant, & ea ipſa plura falſiſſima jactant; ut cùm ipſam divinæ Scripturæ veritatem, quæ ubique diffuſa Chriſti Eccleſia commendatur, criminari & obſcurare non poſſunt, homines per quos prædicatur, adducant in odium, de quibus & fingere, quidquid in mentem venerit, poſſint.* Ultimum argumentum, quod ex illis Tabulis Chronologicis deſumi poteſt, ad probandum contra Hæreticos noſtri temporis, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, in eo prẹſertim ſitum eſt, quòd Patriarchales Orientis Eccleſię, videlicèt Alexandrina, Antiochena, Hieroſolymitana & Conſtantinopolitana, licèt ſæpiùs gubernatæ fuerint ab Hẹreticis, jamque diuturno ſchiſmate ab Eccleſia Romana ſint ſeparatę, nihiloſeciùs ultrò cum Eccleſia Romana conſentiunt in his Fidei Dogmatibus, quę Hẹretici noſtri temporis Lutherani, Calviniani, Sociniani, aliique ejuſdem furfuris

ſuris Sectarii rejiciunt; concors, inquam, eſt utraq; Eccleſia, Orientalis & Occidentalis, in aſſerendis & propugnandis Dogmatibus de Tranſubſtantiatione & pręſentia reali corporis & ſanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtię Sacramento; de Confeſſione Auriculari; de Invocatione Sanctorum; de numero ſeptem novę Legis Sacramentorum; de Cultu Reliquiarum, & Sacrarum Imaginum; de Purgatorio, de Precibus pro mortuis; de Miſſę Sacrificio; de Jejunio Quadrageſimali; de Pręeminentia Epiſcoporum ſupra ſimplicibus Presbyteris; de Sacris & Apoſtolicis Traditionibus &c. Circà hæc, & alia id genus Fidei Dogmata, quę nunc noſtri temporis Hęretici totis viribus oppugnare moliuntur, eadem ſemper fuit, & etiamnùm in utraque Eccleſia, Orientali & Occidentali, viget conſtans ac perpetua doctrina, ſicut in Colloquio IV. in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Sęculi decimi ſeptimi, poſt doctiſſimos Viros *Petrum Arcudium*, *Leonem Allatium*, & *Euſebium Renaudotium*, oſtendimus ex Conciliis pręſertim, quę Græci Schiſmatici in Oriente Sęculo decimo ſeptimo celebrarunt, ut proſcriberent errores Hęreticorum Lutheranorum & Calviniſtarum, & totius Orientalis Eccleſię genuinam doctrinam vindicarent à calumniis illorum Hęreticorum, qui, ut faciliùs in Occidente ſuos errores ſpargere ac diſſeminare poſſent, falsò gloriabantur, & ubique inflatis tibiis clamitabant, totam Eccleſiam Orientalem, ſeu Patriarchas Conſtantinopolitanum, Antiochenum, Alexandrinum, Hieroſolymitanum, omnes Metropolitanos, Epiſcopos, Presbyteros, & Laïcos Gręcos Schiſmaticos in eorum doctrinam manibus pedibuſque deſcendere. Verùm, hanc fraudem Hęreticorum confeſtim detexerunt Gręci, qui, licèt ab Eccleſię Romanę communione diuturno jam Schiſmate ſint divulſi, pluribus tamen

in

in Eccleſia Orientali habitis Synodis palàm declararunt, doctrinam Fidei Eccleſiæ Orientalis longè latèque diſcrepare ab erroribus Lutheranorum & Calviniſtarum, eaque mox memorata Eccleſię Romanę Dogmata, quę illi Hęretici repudiant, ſemper ab univerſa Eccleſia Orientali fuiſſe recepta, & ſummâ omnium conſenſione probata. Hac ſolemni & publicâ totius Eccleſiæ Orientalis Declaratione detracta eſt tandèm Hęreticis Lutheranis & Calviniſtis larva, repreſſa thraſonica illorum jactantia, ipſique ſummo pudore ſuffuſi eamdem nacti ſunt ſortem, quam olim expertus eſt Aſinus Cumanus, qui, pertæſus ſervitutem, abrupto loro in ſylvam aufugerat. Illìc fortè repertum Leonis exuvium corpori applicuit ſuo, atq; pro Leone ſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudâque territans. Ad hunc igitur modum regnavit aliquandiù perſonatus hic Aſinus, pro Leone immani habitus ac formidatus, donec quidam ex aurium prominentium indicio deprehendit eſſe Aſinum, ac probè fuſtibus contuſum ad ſtabulum, undè exierat, reduxit, dominoque agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitavit his omnibus Aſinus ille jam agnitus, quos dudùm creditus Leo, metu propemodùm exanimaverat. His itaque argumentis, petitis ex quinque illis Tabulis Chronologicis, in quibus texuimus ſeriem, ſeu ſucceſſionem Epiſcoporum prȩcipuarum Eccleſię Sedium, Romanę, Alexandrinę, Antiochenę, Hieroſolymitanę & Conſtantinopolitanę, uti debes adversùs noſtri temporis Hęreticos, qui in ſuis Sectis hanc continuam Epiſcoporum, vel Paſtorum ab Apoſtolis manantem ſucceſſionem oſtendere haud poſſunt, ac ſubindè ſe à vera Chriſti Eccleſia omninò extorres apertè produnt, juxta conſtantem SS. Patrum cùm Grȩcorum, tùm Latinorum doctrinam, prȩſertim S. *Irenæi* qui lib. 4.

contra Hæreſes capite olim quadrageſimo tertio, ſed juxtà recentem illius S. Patris Operum Editionem Pariſiis anno MDCCX. à P. *Renato Maſſuet*, doctiſſimo Benedictino Congregationis S. *Mauri* adornatam, capite vigeſimo ſeptimo, ubi hęc habet Sanctus ille Doctor: *Quapropter eis, qui in Eccleſia ſunt, Presbyteris obaudire oportet, his qui ſucceſſionem habent ab Apoſtolis, ſicut oſtendimus, qui cum Epiſcopatus ſucceſſione chariſma veritatis certum, ſecundùm placitum Patris acceperunt: reliquos verò, qui abſiſtunt à principali ſucceſſione, & quocumque loco colligunt, ſuſpectos habere, vel quaſi Hæreticos, & malæ ſententiæ, vel quaſi ſcindentes & elatos, & ſibi placentes, aut rursùs ut hypocritas, quæſtus gratia & vanæ gloriæ hoc operantes*. In qua autem Eccleſia reperiatur principalis illa ſucceſſio doctrinę & Cathedræ ſuam ab Apoſtolis originem habens, luculentèr indicat idem S. Doctor lib. 3. *contra Hæreſes* cap. 3. his verbis: *Sed quoniam valdè longum eſt in hoc tali volumine omnium Eccleſiarum enumerare ſucceſſionem, maximæ & antiquiſſimæ, & omnibus cognitæ, à glorioſiſſimis duobus Apoſtolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & conſtitutæ Eccleſiæ, eam, quam habet ab Apoſtolis Traditionem, & annuntiatam hominibus Fidem per ſucceſſiones Epiſcoporum pervenientem uſque ad nos indicantes; confundimus omnes eos, qui quoquo modo, vel per ſibi placentia, vel per vanam gloriam, vel per cæcitatem & malam ſententiam, præter quàm oportet, colligunt. Ad hanc enim Eccleſiam*, ſeu Romanam, *propter potiorem principalitatem neceſſe eſt omnem convenire Eccleſiam, hoc eſt, qui ſunt undique fideles, in qua ſemper ab his qui ſunt undique conſervata eſt ea, quæ eſt ab Apoſtolis, Traditio*. Sed hęc pauca circa iſtas quinque Tabulas Chronologicas, in quibus deſcripſimus ſucceſſiones Epiſcoporum pręcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanę videlicèt, Alexandrinę, Antioche-

chenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanę, obſervaſſe ſufficiat, & ne hęc ſecunda pars Tomi octavi Hiſtorię noſtrę Eccleſiaſticę longiùs excurrat, finem ei imponamus, commodiùs in proximo Tomo expanſuri alias novem, quas promiſimus, Tabulas Chronologicas, quę reprę ſentabunt ſeriem Imperatorum cùm Orientis, tùm Occidentis; Galliæ, Hiſpanię, & Anglię Regum; Hęreſum, Schiſmatum, & Controverſiarum, quę in Eccleſia eruperunt; Conciliorum, quę variis in locis habita ſunt; poſtremò, omnium inſignium Virorum, qui ſivè doctrinâ & pietate, ſive novis inſtitutis Religioſis Ordinibus, Eccleſiam Catholicam mirum in modum illuſtrarunt.

MENDA,

Quæ in quinque Tabulas Chronologicas, ad calcem Secundæ Partis Tomi Octavi Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ adiectas, irrepſerunt.

Pag.	Lin.	ERRATA.	CORRIGE.
10.	31.	quarti	quinti.
81.	26.	trecenteſimo	quadringenteſimo.
112.	10.	Ecthesiis	Ectheſis.

CONTINUATIO
SERIESQUE TABULARUM
CHRONOLOGICARUM,
QUÆ, AD CALCULOS ACCURATIORES

Exactæ, præfigendis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ temporibus haud parùm inſervire poſſunt.

QUANQUAM nobis in votis maximè fuiſſet, quatuordecim Tabulas Chronologicas, quas ad præfigenda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora neceſſarias eſſe judicavimus, uno in Tomo comprehendere, eaſque ſimul collectas, ſtudioſo Lectori exhibere; hujus tamen argumenti amplitudo, quæ ad unius Tomi anguſtias contrahi minimè poterat, in cauſa fuit, cur ad calcem ſecundæ Partis Tomi octavi Hiſtoriæ noſtræ Eccleſiaſticæ jam quinque priores præmiſerimus Tabulas Chronologicas, in quarum primâ deſcripſimus ſeriem, ſeu nuſquàm interruptam ſucceſſionem Romanorum Pontificum à S. *Petro*, Apoſtolorum Principe, uſque ad *Innocentium XIII.* qui nunc univerſæ Eccleſiæ clavum ſapientientiſſimè moderatur. In altera texuimus Catalogum Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Alexandrinæ. In tertia, exhibuimus ſucceſ-

ſionem Patriarcharum Græcorum, & Latinorum Eccleſiæ Antiochenæ. In quarta repræſentavimus ſucceſſionem Patriarcharum Græcorum, & Latinorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. In quinta dedimus ſeriem Patriarcharum cùm Græcorum, tum Latinorum, qui præfuerunt Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Has igitur quinque priores Tabulas Chronologicas, jam loco mox à me laudato, inſertas, excipient nunc continenti ordine aliæ novem, quæ ſuperſunt, Tabulæ Chronologicæ, quaſque conſultò ad huncce Tomum nonum Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ remiſimus. Incipiemus autem à Sexta Tabula Chronologica, quæ complectetur Seriem Imperatorum Romanorum uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, & deinde poſt factam illam diviſionem, ſubjiciam ſucceſſionem Imperatorum Orientis uſque ad *Conſtantinum* hujus nominis *XI.* quo imperante *Mahometes II.* Turcarum Imperator, anno MCCCCLIII. Chriſtianorum in Oriente invaſit Imperium, quod etiamnum ab illis Barbaris poſſidetur. Septima Tabula Chronologica ſingulos ordine percenſebit Imperatores Occidentis, dabitque etiam ſucceſſionem Conſulum Romanorum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti, uſque ad *Baſilium* Juniorem, qui anno Chriſti quingenteſimo quadrageſimo primo ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit. In Octavâ erunt Reges Galliæ. In Nonâ, Reges Hiſpaniæ. In Decimâ, Reges Angliæ. In Undecimâ, omnes Hæreſes, Controverſiæ & Schiſmata, quæ in Eccleſia ab ejus primordiis ad hanc uſque ætatem emerſerunt. In Duodecimâ, omnia Concilia tum Œcumenica, tum Nationalia, ſeu Provincialia quæ ſive ad extirpandas Hæreſes, ſive ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata. In decimâ tertiâ locum ſibi vindi-

ca-

cabunt omnes Viri inſignes, qui eximiâ doctrinâ ac ſingulari pietate Eccleſiam illuſtrarunt. Poſtrema, ſeu decima quarta Tabula Chronologica, Lectori ob oculos ponet egregios illos Viros, qui Statum ſeu Monaſticum, ſeu Regularem, novis inſtitutis Ordinibus de Eccleſia optimè meritis, nobilitarunt, inſtaurarunt, ac longè latèque propagarunt. Hæc autem omnia, de quibus in Colloquiis noſtris in univerſam Hiſtoriam Eccleſiaſticam lato calamo diſſeruimus; hìc, ne immenſum diffundamur, indicare dumtaxat, & quaſi digito monſtrare abundè ſufficiet, quia ſi lector plura de his ſcire aveat, annotato ſemel anno, vel ſæculo, quo res, ad Hiſtoriam Eccleſiaſticam ſpectantes, accidiſſe oſtendunt Tabulæ iſtæ Chronologicæ, poterit nullo negotio adire ac conſulere noſtra Colloquia, quæ in univerſam Hiſtoriam Eccleſiaſticam per ſingula quæque ſæcula recto ordine diſpoſuimus, eaque octo Tomis comprehenſa, in rem illorum, qui ad ſtudium Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ animum appellere geſtiunt, jam publici juris fecimus.

SEXTA TABULA CHRONOLOGICA

In qua texitur Series Imperatorum Romanorum, uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale & Occidentale, & deinde poſt illam diviſionem, deſcribitur ſeries Imperatorum Orientis uſque ad annum MCCCCLIII. *quo, imperante* Conſtantino XI. *Chriſtianorum in Oriente Imperium à Turcis Duce* Mahomete II. *deſtructum eſt*.

ANTEQUAM Seriem texamus Imperatorum Orientis, non abs re erit obſervare Imperium Romanum, cujus fundamenta jecit *Cajus Julius Cæſar* anno ante Natale Chriſti Domini quadrageſimo octavo, varias habuiſſe periodos, in quibus mutationes ac diviſiones ſubiit. Enim verò, Imperium Romanum à *Cajo Julio Cæſare* uſque ad *Marcum Aurelium*, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti centeſimum ſexageſimum primum, unicus tenuit Imperator; ſed imperante *Marco Aurelio*, duos ſimul Imperatores Roma videre cœpit, videlicèt *Marcum Aurelium*, & *Lucium Verum*, quem *Marcus Aurelius*, juſſu *Hadriani* Imperatoris, Collegam Imperii ſibi aſcivit. Nulla indè tamen facta eſt in Imperio Romano diviſio rerum, quia *Marcus Aurelius*, & *Lucius Verus* ſimul Imperium Romanum unanimi conſenſu adminiſtrarunt, perindè ac ſi non duo fuiſſent, ſed unus tantùm. Mortuis *Marco Aurelio*, & *Lucio Vero*, qui ſimul imperarunt, adminiſtratio totius Imperii Romani uni dumtaxat Principi demandata eſt uſque ad *Caracallam*, &

Ge-

Getam, filios *Septimii Severi*, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti ducenteſimum undecimum, quo *Julia* Mater *Caracallæ*, & *Getæ*, ita Imperium Romanum diviſit, ut ille Occidentalibus Provinciis, hic autem Orientalibus potiretur. Verùm, hæc rerum, Imperiique Romani diviſio deinceps ſervata non fuit, & quamvis non ſemel bini fuerint Imperatores, Imperium tamen Romanorum citrà ullam diviſionem tenuerunt. At, *Diocletiano* ad Imperii faſtigium, anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto, evecto neceſſarium viſum eſt, ut crearetur alius, præter ipſum, Imperator, qui Romanum Imperium longè latèque diffuſum, & Barbarorum inſultibus plurimis, diverſiſque in locis obnoxium, moderaretur. Elegit igitur ſibi *Diocletianus* in Collegam Imperii *Maximianum Herculium*, quem Occidenti præfecit, ipſe verò Orientis dominium ſibi reſervavit. Ab illis duobus Imperatoribus *Diocletiano*, & *Maximiano Herculio*, electi ſunt duo Cæſares, nimirùm *Conſtantius Chlorus* & *Galerius Maximianus*; qui ſibi rurſum *Maximinum*, & *Severum*, in hujuſque locum *Licinium* adjunxerunt. Sub *Conſtantio Chloro*, & *Galerio Maximiano* Imperium Romanum fuiſſe duas in partes diviſum obſervat *Euſebius* lib. VIII. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap. XIII. ubi hæc habet: *Porrò, quod nunquam anteà Imperio Romano accidiſſe memoratur, id tum primùm præter omnium expectationem, evenit. In hac enim perſecutione, quæ noſtris temporibus graſſata eſt, Imperium Orbis Romani in duas diviſum eſt partes*, quem *Euſebii* locum *Henricus Valeſius*, in ſuis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam ejuſdem *Euſebii* Annotationibus, ſic explicat: *Conſtantius, & Galerius Imperium Romanum, quaſi hæreditatem quamdam, inter ſe partiti ſunt. Quæ prima fuit Imperii Romani diviſio, ut hoc loco tradit Euſebius. Anteà enim, licèt plures Auguſti ſimul fuiſſent, tamen Im-*

perium Romanum ſolidum atque indiviſum gubernabant, ut contigit Marco, & Vero Imperantibus. Sed ſub Diocletiano, & Herculio Maximiano nulla facta fuerat Imperii diviſio, cùm nec Provincias, nec legiones Auguſti inter ſe partiti eſſent. Rectè ergò Eutropius in libro X. ita ſcribit: His igitur [Diocletiano videlicèt, & Herculio Maximiano] *abeuntibus ab adminiſtratione Reipublicæ, Conſtantius, & Galerius Auguſti creati ſunt, diviſuſque inter eos Romanus Orbis.* Idem obſervat *Oroſius* lib.7. his verbis: *Galerius., & Conſtantius Auguſti, primi Imperium Romanum duas in partes determinarunt.* De hac Imperii Romani diviſione, ſub Imperatoribus *Conſtantio Chloro*, & *Galerio Maximiano* factâ, quam Urbs Roma præ cæteris ægerrimè tulit, loquitur *Porphyrius* in Panægerico carmine ad *Conſtantinum* Imperatorem, quod ſcripſit anno Imperii *Conſtantini* quinto decimo, quinquennalibus Cæſarum *Criſpi* & *Conſtantini*:

Lacerata cruentis
Imperii pars feſſa poli diviſa gemebat
Sceptra, & Auſoniæ mœrebat perdita jura.

& aliquantò poſt, ita *Conſtantinum* Imperatorem alloquitur:

Et reparata jugans mœſti divortia mundi
Orbes junge pares, det leges Roma volentes
Principe te, in populos.

hæc autem Imperii Romani in duas partes diviſio, quæ contigit ſub Imperatoribus *Conſtantio Chloro* & *Galerio Maximiano*, hoc eſt, anno Chriſti trecenteſimo quinto, quo Imperialem dignitatem ſeſe ultrò abdicantibus *Diocletiano*, & *Herculio Maximiano*, ſuffecti ſunt Auguſti *Conſtantius Chlorus*, & *Galerius Maximianus*, hæc, inquam, Romani Imperii duas in partes diviſio duravit uſque ad annum trecenteſimum vigeſimum quartum, quo *Conſtantinus Magnus*, de-

devicto *Licinio*, toto Imperio Romano ſolus potitus eſt, diviſit tamen Conſtantinus Magnus Imperium Romanum in Occidentale ac Orientale, ſelegitque *Byzantium*, ſeu Urbem Conſtantinopolim ut Sedes eſſet Imperatorum Orientalium, ſicut Roma Imperatorum Occidentalium. Hæc Imperii Romani in Occidentale, & Orientale diviſio, poſt mortem Imperatoris *Conſtantini Magni*, ſervata eſt, itaut, exceptis *Juliano* Apoſtatâ, & *Joviano*, qui, poſt obitum filiorum *Conſtantini Magni*, ſoli & abſque Collega imperarunt, bini ſemper poſt mortem Imperatoris *Joviani*, quæ incidit in annum Chriſti ſexcenteſimum ſexageſimum quartum, fuerint ſemper Imperatores, unus videlicèt Orientis, alter verò Occidentis, eaque duorum Imperatorum Orientis nimirùm & Occidentis diſtinctio perſeveraverit uſque ad Imperatorem *Auguſtulum*, ſeu uſque ad annum quadringenteſimum ſeptuageſimum ſextum, quo anno Imperium Occidentale deſiit in *Auguſtulo*, & deletum jacuit per annos trecentos viginti quatuor, ideſt, uſque ad *Carolum Magnum*, qui ineunte nono Eccleſiæ Sæculo coronam Imperialem à *Leone III.* Pontifice Maximo accepit, & Occidentis ſalutatus eſt Imperator, ſicque per *Carolum Magnum* renovato Imperio Occidentali, habuit denuò Imperium Romanum duos Imperatores, unum in Occidente, alterum in Oriente. Floret adhuc in Germania Imperium Chriſtianorum Occidentale, à *Carolo Magno* reſtauratum, cujus clavum nunc ſapienter moderatur *Carolus VI.* At, Orientale Chriſtianorum Imperium jam abhinc annis ducentis ſexaginta novem, extinctum eſt, ſub *Conſtantino XI.* Græcorum Imperatore, anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, quo *Mahometes II.* Turcarum Rex, Conſtantinopolim, Imperialem Urbem, cepit ac ſibi, ſuæque barbaræ Turcarum genti

Orientis Imperium Græcorum aſſeruit ac vindicavit. In hac igitur Tabula Chronologica deſcribam dumtaxat Seriem Imperatorum Romanorum à *Julio Cæſare*, qui Imperio Romano dedit exordium uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum quinquageſimum tertium, quo anno cùm Turcæ, ſicut mox dixi, Orientis Imperium invaſerint, ibidèmque, proh dolor! Supremo etiamnùm dominio potiantur, ad pleniorem habendam notitiam hujus Turcarum in Oriente Imperii, quod ab *Ottomano* anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo ſumpſit exordium; attexam ad finem hujuſce Tabulæ Chronologicæ Catalogum Turcarum Imperatorum, qui ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo in Oriente imperarunt uſque ad *Acmetem* hujus nominis *III.* qui iſto, quem decurrimus, anno, ſeu milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſecundo, Turcarum in Oriente Imperium tenet.

1 *Cajus Julius Cæſar*, poſt devictum *Pompejum* in pugna Pharſalica anno quadrageſimo octavo ante Natale Chriſti Domini, quod juxta Æram Chriſtianam, cujus author fuit *Dionyſius exiguus*, illigatur anno quadrageſimo quinto Imperii *Octaviani Auguſti*, occupatâ ſupremâ authoritate, & Imperatoris aſſumpto nomine, Romanæ Reipublicæ adminiſtrationis formam immutavit, & Imperii Romani fundamenta jecit. Factâ in eum Romæ conſpiratione confoſſus eſt in Senatu tribus & viginti vulneribus anno Imperii ſui quarto, & ante Natale Chriſti, juxta Æram Chriſtianam, anno quadrageſimo quarto.

2 *Octavianus*, poſt necem *Cajo Julio Cæſari*, à quo fuerat ipſe adoptatus, illatam, imperare cœpit, ſed anno dumtaxat decimo ſexto ſui Imperii, quo *M. Antonium* in pugna Actiaca proſtravit, fu-

fuit *Auguſtus* appellatus. Eo imperante natus eſt Chriſtus Dominus. Imperavit *Octavianus Auguſtus*, ſumendo ejus Imperii exordium immediatè poſt mortem *Caji Julii Cæſaris*, annis quinquaginta ſeptem & ſex menſibus, obiitque anno Chriſti decimo quarto.

3 *Tiberius* ab *Octaviano Auguſto*, vitrico ſuo, adoptatus, Imperii habenas poſt ipſum ſolus moderari cæpit. Imperavit *Tiberius* à morte Imperatoris *Octaviani Auguſti* annis viginti duobus, menſibus, ſex, diebus viginti ſex.

4 *Cajus*, cognomento *Caligula*, à *Tiberio* adoptatus, imperare cœpit anno Chriſti trigeſimo ſeptimo, ſed factus omnibus exoſus ob vitia, quibus contaminatus erat, Romæ occiſus eſt, poſtquàm imperaſſet tribus annis, menſibus decem, diebus octo.

5 *Tiberius Claudius*, poſt *Caji Caligulæ* mortem, ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti quadrageſimo primo, ſed multis vitiis deditus, veneno ſublatus eſt anno Chriſti quinquageſimo quarto, poſtquàm imperaſſet annos quatuordecim.

6 *Claudius Domitius Nero* ad Imperium evectus eſt anno Chriſti quinquageſimo quarto, ſed ob multitudinem ſcelerum, quibus ſe ſe turpiter fædavit, à Senatu hoſtis judicatus eſt, & contra ipſum acclamatus in Hiſpania Imperator *Sergius Galba*, quo accepto nuncio, mortem ſibi pugione conſcivit *Claudius Domitius Nero* anno Chriſti ſexageſimo octavo, Imperii verò decimo quarto. Fuit crudeliſſimus Chriſtianorum perſecutor.

7 *Sergius Sulpitius Galba*, mortuo *Nerone*, Imperio potitus eſt anno Chriſti ſexageſimo octavo, illudque per ſeptem dumtaxat menſes adminiſtra-

ſtravit,ac Romæ trucidatus eſt die decimâ quintâ menſis Januarii anni Chriſti ſexageſimi noni.

8 *Marcus Salvius Otto*, electus eſt Imperator eâdem die, quâ *Sergius Sulpitius Galba* trucidatus fuit ſeu die decimâ quintâ menſis Januarii anni Chriſti ſexageſimi noni, ſed victus ab exercitu *Vitellii*, pugione ſe transfixit die decimâ ſextâ menſis Aprilis ejuſdem anni Chriſti ſexageſimi noni, poſtquàm per biduum & tres menſes Imperium tenuiſſet.

9 *Aulus Vitellius* ſucceſſit in Imperio *Ottoni* die decimâ ſextâ menſis Aprilis anni Chriſti ſexageſimi noni, & poſtquàm imperaſſet octo menſibus & diebus quinque,occiſus eſt & in Tyberim projectus die vigeſima primâ menſis Decembris ejuſdem anni ſexageſimi noni.

10 *Flavius Veſpaſianus* dictus eſt Imperator eodem Chriſti anno ſexageſimo nono, dum *Otto*, & *Vitellius* de Imperio contenderent, imperavit decem annis, & extinctus eſt die XXIV. menſis Junii anni Chriſti ſeptuageſimi noni.

11 *Titus Veſpaſianus* Patri ſuo *Flavio Veſpaſiano* in Imperio ſucceſſit anno Chriſti ſeptuageſimo nono. Imperavit annos duos, & obiit anno Chriſti octogeſimo primo.

12 *Flavius Domitianus* fratrem ſuum *Titum Veſpaſianum* in Imperio excepit anno Chriſti octogeſimo primo. Fuit peſſimus Imperator, & factâ in ipſum conſpiratione, cujus conſcia erat ipſius uxor *Domitia*, occiſus eſt anno Chriſti nonageſimo ſexto, Imperii verò ſui anno decimo ſexto ineunte. In Chriſtianos acriter ſævjit.

13 *Nervâ Cocceius* ſucceſſit in Imperio *Flavio Domitiano* anno Chriſti nonageſimo ſexto, & poſtquàm imperaſſet annum unum, menſes quatuor

& dies

& dies novem, exceſſit è vivis die vigeſimâ ſeptimâ menſis Januarii anni Chriſti nonageſimi octavi.

14 *Nerva Trajanus Vlpius*, poſt obitum *Nervæ* Imperatoris, à quo fuerat adoptatus, Imperium obtinuit anno Chriſti nonageſimo octavo. Obiit die decimâ Auguſti anni Chriſti centeſimi decimi ſeptimi, poſtquàm imperaſſet annos unde viginti menſes ſex, & dies quindecim.

15 *Ælius Hadrianus* ſucceſſit *Trajano* anno Chriſti centeſimo decimo ſeptimo. Imperavit annis viginti & uno atque è vita migravit anno Chriſti centeſimo trigeſimo octavo.

16 *Antoninus Pius* Imperatori *Hadriano*, à quo fuerat adoptatus, ſucceſſit anno Chriſti centeſimo trigeſimo octavo, Imperavit annis viginti tribus, & exceſſit è vivis anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo.

17 *Marcus Aurelius Antoninus* in locum Imperatoris *Antonini Pii*, à quo fuerat adoptatus, ſuffectus eſt anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo, imperavit annis novemdecim, dies undecim, & vitâ functus eſt anno Chriſti centeſimo octogeſimo. A *Cajo Julio Cæſare* uſque ad hunc Imperatorem *Marcum Aurelium*, Imperium Romanum unicus Princeps tenuerat, at, imperante *Marco Aurelio*, Roma, uti ſuperius obſervavimus, duos vidit Imperatores, videlicet *Marcum Aurelium*, & *Lucium Verum*, quem *Marcus Aurelius* in conſortium Imperii aſcivit. Imperavit autem *Lucius Verus* unà cum *Marco Aurelio* per annos ſeptem, hoc eſt, ab anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo uſque ad annum Chriſti centeſimum ſexageſimum nonum, quo mortuus eſt.

18 *Lucius Aurelius Commodus* patri ſuo *Marco Aurelio* in Imperio ſucceſſit anno Chriſti centeſimo octogeſimo, imperavit annis tredecim, & occiſus eſt anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio.

19 *Publicus Helvius*, cognominatus *Pertinax*, Imperator renunciatus eſt anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio, ſed ab Aulicis, quorum licentiam ſeverè cohibebat, trucidatus eſt Imperii ſui menſe tertio.

20 *Marcus Didius Severus Julianus* ad Imperium ſublimatus eſt eodem anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio, ſed acclamato Imperatore primùm *Peſcennio Nigro*, & poſteà *Septimio Severo*, à Senatu capitis damnatus eſt Jmperii ſui menſe ſecundo.

21 *Septimius Severus* ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio. Vicit *Peſcennium*, & *Albinum*, qui Imperium affectabant, & in Chriſtianos crudelem perſecutionem movit. Imperavit annis octodecim, & è vivis ſublatus eſt anno Chriſti ducenteſimo undecimo.

22 *Antonius Caracalla*, & *Geta*, duo *Septimii Severi*, & *Juliæ* filii, poſt mortem patris pari jure imperare cæperunt anno Chriſti ducenteſimo undecimo. Sed *Caracalla* conſortem Imperii ægerrimè ferens, fratrem ſuum *Getam* in gremio matris ſuæ *Juliæ* interfecit. Imperavit autem *Caracalla* ab obitu Patris ſui *Septimii Severi* annos ſex, & occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo.

23 *Marcus Severus Opelius Macrinus*, ſublato *Caracalla*, Imperator creatus eſt à militibus anno Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo, ſed anno ſecundo inchoato Imperii ſui interfectus eſt, ſeu

ſeu anno Chriſti ducenteſimo decimo octavo.

24 *Heliogabalus*, ſeu *Elagabalus*, ſucceſſit Imperatori *Macrino* anno Chriſti ducenteſimo decimo octavo. Imperium per quatuor annos peſſimè adminiſtravit, ac tandem occiſus eſt in latrina, ejuſque corpus in Tyberim projectum anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo.

25 *Aurelius Severus Alexander*, obtruncato *Heliogabalo*, nequiſſimo Imperatore, ad imperium evectus eſt anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, illudque ſapientiſſimè per tredecim annos adminiſtravit, ac tandem juſſu *Julii Maximini* trucidatus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo quinto.

26 *Julius Maximinus*, poſt mortem *Alexandri* Imperatoris, in ejus locum ſuffectus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo quinto, ſed anno tertio Imperii ſui cùm *Marcus Antonius Gordianus*, fuiſſet ab exercitu Imperator acclamatus, occiſus eſt *Julius Maximinus* anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo ſeptimo.

27 *Marcus Antonius Gordianus*, Senior, Imperator acclamatus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo ſeptimo, ſed cum ipſi bellum illatum fuiſſet, rebus deſperatis, necem ſibi in cubiculo conſcivit anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, poſtquam uno anno imperaſſet.

28 *Marcus Antonius Gordianus*, Junior, Senioris filius, qui non multò poſt patris ſui electionem Imperator renunciatus fuerat, eodem anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo pariter cæſus eſt.

29 *Pupienus*, & *Balbinus* in locum *Gordianorum*, ſenioris nimirùm & junioris, ſubrogati ſunt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, ſed, cùm

cùm duo iſti Imperatores inter ſe non eſſent concordes, à militibus eodem anno cæſi perierunt.

30 *Marcus Antonius Gordianus III.* Senioris *Gordiani* nepos, occiſis *Pupieno* & *Balbino* Imperatoribus, Imperium obtinuit anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, quod per ſex annos cùm optimè adminiſtraſſet, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo quarto.

31 *Marcus Julius Philippus*, occiſo *Gordiano* Imperatore, ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo quarto, & poſtquam imperaſſet annis quinque à militibus occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo nono.

32 *Marcus Quintus Trajanus Decius* anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo nono Imperator fuit renuntiatus. Crudeliſſimam in Chriſtianos movit perſecutionem, quæ incepit anno Chriſti ccxlix, & ſæviit adhuc anno ccl. contra Scythas pugnans *Decius* Imperator periit in palude demerſus anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo primo.

33 *Cajus Volens Hoſtilianus*, occiſo *Decio*, Imperator fuit inauguratus, ſed non multò poſt inaugurationem ſuam obiit ex peſtilentia anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo primo.

34 *Cajus Vibius Trebonianus Gallus* Imperium, poſt mortem *Hoſtiliani*, per tres annos tenuit, & à militibus, ejus ignaviam deſpicientibus, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quarto. *Voluſianus*, ejus filius, factus conſors Imperii, à militibus unà cum patre trucidatus eſt.

35 *Cajus Julius Æmilianus* ad Imperium evectus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quar-

quarto, ſed menſe Imperii ſui tertio à propriis militibus occiſus eſt.

36 *Publius Licinius Valerianus* Imperium obtinuit anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quarto, ſed anno ſexto Imperii ſui contra *Saporem*, Perſarum Regem, pugnaturus, ab eo captus eſt, excoriatus, ſaleque conſperſus anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo.

37 *Publius Licinius Gallienus*, filius *Valeriani* Imperatoris, qui eum jam Cæſarem creaverat, dictus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo, & poſtquam imperaſſet ab obitu patris ſui annis octo, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo octavo.

38 *Marcus Aurelius Claudius*, occiſo *Gallieno*, dictus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo octavo, obiitque anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo, poſtquam per biennium imperaſſet.

39 *Marcus Aurelius Quintillus*, frater *Claudii* Imperatoris, in demortui fratris ſui locum ſuffectus eſt, ſed cum tanto ſuſtinendo oneri ſe imparem cerneret, venas ſibi ſolvit die decimo ſeptimo Imperii ſui, & obiit eodem anno ducenteſimo ſeptuageſimo.

40 *Valerius Aurelianus* ad Imperium provectus eſt anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo, cùmque imperaſſet annis circiter quinque, occiſus eſt à militibus anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo quinto.

41 *Marcus Claudius Tacitus* à Senatu electus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo quinto, ſed Imperii ſui menſe ſexto è vivis ſublatus eſt.

42 *Marcus Annius Florianus*, frater *Taciti* Impera-

to-

toris, mortuo fratre, arripuit Imperium anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, ſed à militibus eodem anno interfectus eſt.

43 *Marcus Aurelius Probus* electus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, cùmque imperaſſet annis ſex, à militibus fuit interemptus anno Chriſti ducenteſimo octuageſimo ſecundo.

44 *Marcus Aurelius Carus*, occiſo *Probo*, Imperator fuit acclamatus anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo ſecundo, ictuque fulminis percullus obiit anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo tertio, cùm jam ſecundum Imperii ſui annum inchoaſſet.

45 *Marcus Aurelius Carinus*, filius *Cari* Imperatoris natu major, unà cum fratre ſuo *Numeriano* Imperii habenas moderari cœpit anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo tertio, ſed *Numerianus*, poſt aliquot menſes ab obitu patris ſui *Cari*, ab *Arrio Apro*, qui ad Imperium aſpirabat, necatus eſt, *Carinus* verò, ineunte anno ſui Imperii ſecundo, interfectus eſt anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto.

46 *Valerius Diocletianus* fuit in Oriente acclamatus Imperator anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto. Chriſtianos ſæviſſimè perſecutus eſt, & poſtquàm per annos viginti unum Imperium tenuiſſet, ſeſe Imperiali dignitate abdicavit anno Chriſti trecenteſimo quinto.

47 *Marcus Aurelius Valerius Maximianus*, cognomento *Herculius*, quod ſe è genere *Herculis* oriundum jactitaret, à *Diocletiano* Imperator, ſibique collega, ſeu conſors Imperii, factus eſt anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo ſexto. Fuit ſæviſſimus Chriſtianorum perſecutor, & Reipubli-

blicæ peſtis. Secutus *Diocletiani* exemplum, Imperio, quod per annos novemdecim adminiſtravit, nuncium remiſit anno Chriſti trecenteſimo quinto.

48 *Conſtantius Chlorus*, ab Imperatore *Maximiano Herculio* Cæſar electus, eodem Imperium abdicante anno trecenteſimo quinto, Auguſtus, ſeu Imperator dictus eſt, obiitque anno Chriſti trecenteſimo ſexto Imperii ſui anno primo.

49 *Galerius Maximianus*, cognomento *Armentarius*, electus ab Imperatore *Diocletiano* Cæſar, eodemque dignitati Imperiali anno Chriſti, ut mox diximus, trecenteſimo quinto renunciante, dictus eſt Auguſtus, ſeu Imperator, atque *Conſtantio Chloro* Collega Imperii datus. Imperavit *Galerius Maximianus* annis ſeptem, & obiit anno Chriſti trecenteſimo undecimo.

50 *Conſtantinus Magnus*, filius Imperatoris *Conſtantii Chlori*, eodem Chriſti anno, ſeu trecenteſimo ſexto, quo ipſius pater mortuus eſt, dignitatem Imperialem obtinuit, quæ etiam eodem anno conceſſa eſt *Flavio Valerio Severo*, *Maximino*, *Maxentio*, filio *Maximiani Herculii*, & biennio poſt, ſeu anno Chriſti trecenteſimo octavo, eâdem Imperiali dignitate donatus eſt *Licinius*. Verùm, *Conſtantinus Magnus* omnes illos Imperii ſui ęmulos vicit, ac ſolus tandem obtinuit Imperium. Chriſtianam fidem amplexus, eam latiſſimè propagavit. Imperante ac promovente *Conſtantino Magno* celebratum eſt anno Chriſti trecenteſimo vigeſimo quinto Generale Concilium Nicænum I. in quo damnatus eſt Hæreſiarcha *Arius*. Imperavit *Conſtantinus Magnus*, ab obitu patris ſui *Conſtantii Chlori*, annos triginta & unum, obiitque

anno Chriſti trecenteſimo trigeſimo ſeptimo.

51 *Conſtantinus Junior*, filius *Conſtantini Magni*, & *Fauſtæ*, natu major, Imperium, poſt mortem patris, partitus eſt cum ſuis fratribus *Conſtante* & *Conſtantio*, eique in hac diviſione ceſſit Gallia, Hiſpania, Britannia, & Africa Proconſularis ex parte. Imperavit annis tribus, & anno Chriſti trecenteſimo quadrageſimo occiſus eſt à fratre ſuo *Conſtante*.

52 *Conſtans*, alter *Conſtantini Magni* Imperatoris & *Fauſtæ* filius natu minimus, ſortitus eſt in diviſione Imperii Italiam, Africam reliquam, Illyricum, Macedoniam, & Græciam, atque occiſo fratre ſuo *Conſtantino*, Provincias, quæ ejus dominio parebant, ſui juris fecit, ac ſolus in Occidente imperavit uſque ad annum Chriſti trecenteſimum quinquageſimum, quo anno occiſus eſt in Galliis à *Magnentio*, qui Imperium Occidentale arripuit, eoque potitus eſt.

53 *Conſtantius*, tertius *Conſtantini Magni* Imperatoris, & *Fauſtæ* filius, obtinuit in diviſione Imperii Myſiam, Thraciam, Conſtantinopolim, Aſiam, Ægyptum, Orientiſque Imperium ab Illyrico ad Niſibim, occupavit etiam Imperium Occidentis, poſtquàm *Magnentius*, qui, anno Chriſti trecenteſimo quadrageſimo occiſo *Conſtante*, occidentis Imperatore, invaſerat totum Imperium Occidentale, ſeſe Lugduni in Galliis anno Chriſti trecenteſimo quinquageſimo tertio interfeciſſet, cùm imperaſſet per triennium & ſex menſes. Arianæ Hæreſeos fautor ac propagator fuit Imperator *Conſtantius*, obiitque anno Chriſti trecenteſimo ſexageſimo primo, poſtquàm ab obitu patris ſui *Conſtantini Magni* imperaſſet annis viginti quatuor.

54 *Fla-*

54 *Flavius Claudius Julianus*, cognominatus *Apoſtata*, quòd à Chriſti Fide ad Idolorum cultum deſciverit, *Conſtantii*, fratris Imperatoris *Conſtantini M.* & *Baſilinæ*, filius, Imperium Romanum ſolus obtinuit anno Chriſti trecenteſimo ſexageſimo primo. Idolorum Templa reſeravit, & ſæviſſimus fuit Chriſtianorum perſecutor. Periit in Expeditione, quam adversùs Perſas ſuſcepit anno Chriſti trecenteſimo ſexageſimo tertio, Imperii verò ſui anno ſecundo.

55 *Flavius Jovianus*, vel *Jovinianus*, Imperator fuit renunciatus anno Chriſti trecenteſimo ſexageſimo tertio. Fuit optimus Princeps, de Chriſtianâ Religione benè meritus, qui ſummo cum omnium mærore octo dumtaxat menſibus imperavit, & extinctus eſt die XVI. menſis Februarii anni Chriſti trecenteſimi ſexageſimi quarti. Mortuo *Flavio Joviano* Imperatore, facta eſt diviſio Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, adeò ut ſucceſſio Imperatorum Orientis planè diverſa ſit ad noſtra uſque tempora à ſucceſſione Imperatorum Occidentis. Hìc ſucceſſionem Imperatorum Orientis, in altera verò ſequenti Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis ſeriem texemus.

Succeſſio Imperatorum Orientis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale.

56 *Flavius Valens*, poſt mortem *Joviani* Imperatoris anno trecenteſimo ſexageſimo quarto Imperii conſors factus à fratre ſuo *Valentiniano*, toti Orienti præfectus eſt, frater verò ipſius *Valentinianus* præfuit Imperio Occidentali. Moribus & Religione fuerunt valdè diſſimiles hi duo

fratres Imperatores. *Valentinianus* quippè, Occidentis Imperator, fuit Princeps juſtus, pius, & Catholicæ Religioni addictiſſimus. At *Valens*, ipſius frater, Orientis Imperator, crudelem ſeſe exhibuit, & Arianâ Hæreſi infectus, Catholicos Epiſcopos acriter inſectatus eſt, & Arianis impenſiſſimè favit, obiitque anno Chriſti trecenteſimo ſeptuageſimo octavo, Imperii ſui decimo quinto.

57 *Flavius Theodoſius*, dictus *Magnus*, ad Imperium evectus eſt anno Chriſti trecenteſimo ſeptuageſimo nono. Fuit optimus Princeps, pietate, clementiâ, fortitudine, animique moderatione nulli ſecundus. Tyrannos, *Maximum*, *Eugenium*, & *Arbogaſtem* ſuſtulit. Pœnitentiæ, ſibi à S. *Ambroſio*, Epiſcopo Mediolanenſi, impoſitæ, dum ſingulari animi demiſſione ſatisfecit, eximiæ ſuæ pietatis argumentum Chriſtianis Principibus reliquit. Catholicam Religionem, profligatis Hæreſibus, latiſſimè propagavit, de Alanis, Gothis, atque Hunnis inſignes victorias reportavit, atque ex hac vita migravit anno Chriſti trecenteſimo nonageſimo quinto, poſtquàm per ſexdecim annos Imperium Orientis tenuiſſet, illudque ſapientiſſimè adminiſtraſſet.

58 *Arcadius*, filius *Theodoſii Magni*, Orientis Imperium, poſt mortem patris ſui, ſub tutela *Rufini*, perfidi & ambitioſi hominis, moderari cœpit anno Chriſti trecenteſimo nonageſimo quinto. Fuit optimus Imperator, pacis & Religionis amans, ſed infelix, ob graviſſima Bella, quæ ejus Tutor *Rufinus* per *Alaricum*, Gothorum Ducem, in ipſum concitavit. Mortuus eſt *Arcadius* Imperator Byzantii anno Chriſti quadrin-

dringenteſimo octavo, Imperii, poſt obitum patris ſui *Theodoſii Magni*, decimo tertio.

59 *Theodoſius Junior*, ſeu hujus nominis *II.* filius Imperatoris *Arcadii*, poſt mortem patris, ſolus in Oriente imperare cœpit anno Chriſti quadringenteſimo octavo. Multis verè Chriſtianis præfulſit virtutibus, obiitque anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo, poſtquàm ſolus ab obitu patris ſui *Arcadii* imperaſſet annos quadraginta duos & ferè menſes tres.

60 *Flavius Valerius Marcianus*, ductâ in conjugem *Pulcheria*, ſorore *Arcadii* Imperatoris, eâ tamen lege, ut ejus pudicitiæ vim non inferret; ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo. Imperavit annis circiter ſeptem, & obiit Conſtantinopoli die ſeptimâ menſis Februarii anni Chriſti quadringenteſimi quinquageſimi ſexti.

61 *Leo*, poſt mortem *Marciani*, ad Imperium evectus eſt anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Clementiâ, liberalitate ac pietate inclytus fuit, cùmque imperaſſet annis ſeptemdecim, mortuus eſt anno Chriſti quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto.

62 *Zeno Iſauricus* Imperio potitus eſt anno Chriſti quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto. Hæreticis Eutychianis apertè favit, atque in eorum gratiam promulgavit unitivum Edictum, quod *Henoticon* dicitur. Imperavit annos ſeptemdecim, menſes tres, & miſerè periit anno quadringenteſimo nonageſimo primo.

63 *Flavius Valerius Anaſtaſius*, ſucceſſit *Zenoni Iſaurico* anno Chriſti quadringenteſimo nonageſimo primo. Hæreticorum Eutychianorum fautor fuit. Imperatoris *Zenonis* Henoticon, ſeu uni-

unitivum Edictum, approbavit, & poſtquàm imperaſſet in Oriente annis viginti ſeptem, menſibus duobus, & diebus viginti novem, repertus eſt in Cænaculo mortuus anno Chriſti quingenteſimo decimo octavo.

64 *Juſtinus* in locum demortui *Anaſtaſii* ſuffectus eſt anno quingenteſimo decimo octavo. Ergà fidem Catholicam fuit optimè affectus, compoſuitque grave illud ac diuturnum diſſidium, quod Eccleſiam Orientalem inter & Occidentalem per annos triginta ſex jam fervebat, ex quo videlicèt *Felix* hujus nominis *III.* Pontifex Maximus, juſto Anathemate *Acacium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, perculiſſet. Imperavit *Juſtinus* annos novem, dies viginti, & mortuus eſt anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo.

65 *Juſtinianus*, Imperatoris *Juſtini* ex ſorore nepos, imperare cæpit anno Chriſti quingenteſimo vigeſimo ſeptimo. Fuit quidem optimus Imperator, doctus, ac liberalibus Diſciplinis apprimè excultus; ſed *Theodoræ*, conjugis, Eutychianâ Hæreſi infectæ, peſſimis deluſus conſiliis, multos in Eccleſia excitavit tumultus occaſione trium Capitulorum, quæ in quinta Synodo Generali proſcripta, graviſſimis contentionibus inter Epiſcopos indè enatis locum, & occaſionem dederunt. Imperavit *Juſtinianus* annis triginta octo, menſibus ſeptem, diebus tredecim, & mortuus eſt anno Chriſti quingenteſimo ſexageſimo quinto.

66 *Juſtinus Junior*, Imperatoris *Juſtiniani* nepos, ei in Imperio Orientis ſucceſſit anno Chriſti quingenteſimo ſexageſimo quinto. Fuit religioſiſſimus Imperator, manſuetus, Juſtitiæ perquàm

quàm ſtudioſus, & publicæ tranquillitatis amator. Imperavit annis duodecim, & abiit è vivis anno Chriſti quingenteſimo ſeptuageſimo octavo.

67 *Tiberius Conſtantinus* ſucceſſit *Juſtino Juniori*, ſeu hujus nominis *II.* anno Chriſti quingenteſimo ſeptuageſimo octavo; tenuitque Imperium quatuor annis, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum octuageſimum ſecundum, quo placidè Conſtantinopoli vitâ functus eſt.

68 *Mauricius*, poſt mortem *Tiberii Conſtantini*, Soceri ſui, imperare cæpit anno Chriſti quingenteſimo octuageſimo ſecundo. Vitium avaritiæ, quo laborabat ille Imperator, in cauſa fuit, cur milites, qui ſtipendia non accipiebant, ab ipſo defecerint, & acclamaverint Orientis Imperatorem *Phocam*, qui *Mauricium* è ſolio dejectum trucidavit, poſtquàm omnes ejus filios, ipſomet aſſpectante, & hanc calamitatem miro pietatis exemplo patiente, per ſummam crudelitatem jugulari juſſiſſet. Imperavit *Mauricius* annos viginti, menſes tres, dies aliquot, & exeunte menſe Novembri anni ſexcenteſimi ſecundi imperium ſimul & vitam perdidit.

69 *Phocas*, occiſo *Mauricio*, non tam Imperium gubernavit, quàm per octo annos tyrannidem exercuit. Hunc Tyrannum in omnes libidines effuſum, *Chosroes*, Perſarum Rex, bellò appetiit, & Meſopotamiam, Syriam, Palæſtinam, Phæniciam, Galatiam, & Paphlagoniam depopulatus eſt. Tandem, anno Chriſti ſexcenteſimo decimo factâ conſpiratione, Imperator *Phocas* occiſus eſt. Ab hoc Imperatore *Bonifacius IV.* petiit & obtinuit Templum, quod Romæ appellabatur *Pantheon*, illudque, eliminatâ omni

Idolorum ſpurcitie, in Eccleſiam S. *Mariæ* Virginis & omnium Sanctorum Martyrum convertit ac conſecravit. Extat adhuc Romæ integrum illud Templum, quod, ob ædificii formam, dicitur *Sancta Maria Rotunda*,

70 *Heraclius*, occiſo *Phoca*, Orientis Imperator fuit acclamatus anno Chriſti ſexcenteſimo decimo. Graſſanti Monothelitarum Hæreſi impensè favit. A *Choſroe*, Perſarum Rege, ſæpe victus fuit, ſed tandem illius Victor; à *Siroe*, qui in Perſarum Regno ſucceſſit Patri ſuo *Chosroi*, recepit vivificum Sacræ Crucis Chriſti Domini Lignum, quod *Choſroes* Perſarum Rex, captâ anno ſexcenteſimo decimo quarto Hieroſolymâ, abſtulerat, ipſumque *Zachariam*, Patriarcham Hieroſolymitanum in captivitatem abduxerat. Imperavit *Heraclius* annos triginta, menſes quatuor, & dies ſex, obiitque anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo.

71 *Conſtantinus*, hujus nominis *III.* patri ſuo *Heraclio* Imperatori ſucceſſit anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. Sed, poſtquàm imperaſſet menſes quatuor, è vivis ſublatus eſt, veneno ei propinato à novercâ *Martinâ* Auguſtâ.

72 *Heraclius* Junior, ſeu *Heracleonas*, filius *Heraclii* Imperatoris, & *Martinæ* Auguſtæ, ſublato Imperatore *Conſtantino* hujus nominis *III.* creatus eſt Imperator anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. At Imperii ſui menſe ſexto à Senatu exauctoratus eſt, & unà cum matre in exilium relegatus, cùm hæc linguam, iſte naſum perdidiſſet.

73 *Conſtans* hujus nominis *II.* filius Imperatoris *Conſtantini III.* & *Gregoriæ*, amoto ab Imperio

He-

Heraclio Juniore, ſeu *Heracleona*, creatus fuit Imperator anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. Catholicæ Fidei defenſorum acerrimus extitit inſectator, & ad propagandam Monothelitarum Hæreſim, cui ipſe addictiſſimus erat, funeſtum promulgavit Edictum, quod *Typus* appellatur. Peſſimè Imperium adminiſtravit, ac tandem anno Imperii ſui vigeſimo ſeptimo, ſeu anno Chriſti ſexcenteſimo ſexageſimo octavo, Syracuſis in Sicilia cæſus eſt in balneo.

74 *Conſtantinus* hujus nominis *IV*. filius Imperatoris *Conſtantis* hujus nominis *II*. dictus à promiſsâ, quam geſtabat, barbâ, *Pogonatus*, Imperio, poſt obitum patris ſui *Conſtantis*, anno ſexcenteſimo ſexageſimo octavo potitus eſt. Catholicam Fidem adversùs Monothelitas egregiè defendit, obiitque anno Chriſti ſexcenteſimo octuageſimo quinto, Imperii ſui decimo ſeptimo.

75 *Juſtinianus* hujus nominis *II*. filius *Conſtantini Pogonati*, & *Anaſtaſiæ*, ſucceſſit Patri ſuo *Conſtantino Pogonato* anno Chriſti ſexcenteſimo octuageſimo quinto. Sed, cùm Princeps crudelis eſſet, naſo mutilatus, ſolio dejectus in Cherſonem Urbem relegatus eſt anno Chriſti ſexcenteſimo nonageſimo quinto, Imperii verò ſui decimo.

76 *Leontius*, exulante *Juſtiniano* hujus nominis *II*. Imperium Orientis arripuit anno Chriſti ſexcenteſimo nonageſimo quinto, illudque per triennium tenuit, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti ſexcenteſimum nonageſimum octavum, quo anno in Dalmatiam, truncato naſo, ablegatus eſt.

77 *Tiberius Apſimarus*, amoto & in exilium pulſo *Leontio*, imperare cæpit anno Chriſti ſexcenteſimo

ſimo nonageſimo octavo. Imperavit autem ſeptem annis, ideſt, uſque ad annum Chriſti ſeptingenteſimum quintum, quo anno *Juſtinianus* Imperator hujus nominis *II.* qui mutilatus naſo in urbem Cherſonam relegatus fuerat, ſeſe Orientis Imperio reſtituit,& *Leontium*, atque *Tiberium Apſimarum*,qui tempore ejus exilii,Orientis Imperium invaſerant, interfecit;ipſe verò *Juſtinianus* hujus nominis *II.*poſtquàm in Imperium anno Chriſti ſeptingenteſimo quinto fuiſſet reſtitutus, illud per ſex annos adminiſtravit, & occiſus eſt anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo. Hic Imperator *Juſtinianus*, hujus nominis *II.* qui etiam *Rhinotmetus*, quòd naſo truncatus eſſet, cognominabatur, fuit ultimus è Senioris *Heraclii* Imperatoris familiâ, quæ cum ipſo omninò extincta eſt, poſtquàm ſeculo integro in Oriente imperaſſet. *Heraclius* ſiquidem ſenior, ut videre eſt in iſta Tabula Chronologica, cæpit imperare in Oriente anno Chriſti ſexcenteſimo decimo, & *Juſtinianus* hujus nominis *II.* Imperator, qui fuit ultimus è familia *Heraclii Senioris* oriundus, Imperium ſimul & vitam perdidit anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo.

78 *Philippicus*, *Bardanis* filius, occiſo Imperatore *Juſtiniano* hujus nominis *II.* ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo. Hæreticos Monothelitas fovit, & Orthodoxos atrociter perſecutus eſt. Anno ſecundo Imperii ſui, ſeu anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo tertio, à conjuratis fuit excæcatus, dum ſub meridiem ſomno indulgeret, & in carcerem conjectus eſt in pervigilio Pentecoſtes ejuſdem anni.

79 *Anaſtaſius*, hujus nominis *II.* dictus antehàc

Ar-

Artemius, ad imperium evectus eſt in die Sacro Pentecoſtes anni ſeptingenteſimi decimi tertii, imperavit annis circiter duobus, & Imperii depoſitis Inſignibus, habitum Monaſticum induit anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo quinto.

80 *Theodoſius* hujus nominis *III*. poſtquam *Anaſtaſius II*. Imperio ſeſe abdicaſſet, in ejus locum ſubſtitutus eſt. Ergà Eccleſiam, Fidemque Catholicam fuit optimè affectus, ſed uno tantùm anno cum uno aut altero menſe, Imperio potitus eſt, cùmque audiiſſet, *Leonem*, dictum *Iſaurum*, fuiſſe ab exercitu Imperatorem Orientis ſalutatum, ſpontè ceſſit Imperio, & cùm ipſe, tùm ejus filius, Clericorum albo adſcripti, reliquum vitæ tempus tranſegerunt.

81 *Leo* hujus nominis *III*. dictus *Iſauricus*, quòd in Iſauria ex ignobili familia natus eſſet, fuit acclamatus Imperator anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo ſeptimo. Nihil intentatum reliquit, ut Sacras Imagines de medio tolleret, earumque cultum penitùs aboleret, indèque dictus *Iconomachus*, & *Theomacus*. Imperium Orientis per ſpatium annorum viginti quatuor peſſimè adminiſtravit, obiitque anno Chriſti ſeptingenteſimo quadrageſimo primo.

82 *Conſtantinus* hujus nominis *V*. ſucceſſit Patri ſuo *Leoni III*. anno Chriſti ſeptingenteſimo quadrageſimo primo, dictus eſt *Copronymus*, à ſtercore, quo, dum baptizaretur, ſacrum fontem fædavit. Fuit etiam appellatus *Cabalinus* ab equino ſtercore, cujus odore & tactu vehementer delectabatur. Impietatem Patris ſui *Leonis* ſuperavit *Conſtantinus Copronymus* Imperator, & in Sacras Imagines, Sanctorum Reliquias, & in omnes Viros Orthodoxos ſummâ crudelitate

ſæ-

ſæviit, anno tandem Chriſti ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto miſeram efflavit animam, poſtquàm ab obitu patris ſolus imperaſſet annos triginta quatuor, menſes duos, dies viginti ſex.

83 *Leo* hujus nominis *IV.* ſucceſſit patri ſuo *Conſtantino Copronymo* anno Chriſti ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, ejus impietatem imitatus eſt, & ad exterminandas omnes Sacras Imagines pſeudo Synodum convocavit. Periit ſacrilegus ille Imperator anno ſeptingenteſimo octuageſimo, poſtquam ab obitu patris ſui *Conſtantini Copronymi* ſolus imperaſſet annis quinque, exceptis diebus ſex.

84 *Irenes*, uxor *Leonis hujus nominis IV.* ejuſque filius *Conſtantinus* hujus nominis *VI.* annum ætatis ſuæ agens duodecimum, poſt mortem Imperatoris *Leonis IV.* habenas Imperii moderari cæperunt anno Chriſti ſeptingenteſimo octuageſimo, ſed *Conſtantinus* hujus nominis *VI.* decennio poſt ſuſceptum à patre Imperium, *Irenem*, matrem ſuam, rerum adminiſtratione anno Chriſti ſeptingenteſimo nonageſimo privavit, ac ſolus per ſeptem annos, ideſt, uſque ad annum Chriſti ſeptingenteſimum nonageſimum ſeptimum, crudeliſſimè regnavit. Quâ de causâ, jubente matre *Irene*, eodem anno excæcatus, paulò poſt præ dolore è vita migravit. Eo autem è vivis ſublato, *Irenes*, ejus mater, ſola Imperium adminiſtravit per quinque annos, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum ſecundum, quo *Nicephorus*, Patricius Conſtantinopolitanus, eam in ordinem redegit, atque omnibus fortunis exutam in *Leſbum* relegavit, ubi, necdùm vertente anno, diem ſupremum obiit.

85 *Nicephorus*, poſt dejectam Imperio *Irenem*, eam-

eamque in Lesbum Inſulam relegatam anno octingenteſimo ſecundo, invaſit Orientis Imperium, illudque peſſimè adminiſtravit. Favit ſiquidem Hæreticis Paulicianis, novis Manichæis. Chriſtianos pios crudelitèr perſecutus eſt. In Epiſcopos, Clericos ac Monachos ſævijt, & Tributis inſolitis, atque tyrannicis exactionibus populum oppreſſit. Miſerè periit in Bello Bulgarico, à *Crummo*, Bulgarorum Rege, interfectus anno octingenteſimo undecimo, poſtquàm imperaſſet annos octo, menſes totidem, & dies viginti ſex.

86 *Michael Curopalates*, cognomento *Ranghabe*, à Senatu, & exercitu Imperator ſalutatus anno Chriſti octingenteſimo undecimo, bellum geſſit cum Bulgaris, in quo à *Crummo*, Bulgarorum Rege victus, ſe, tanto ferendo oneri imparem, dignitate Imperiali ſpontè abdicavit, & habitum Monaſticum induit anno Chriſti octingenteſimo decimo tertio, Imperii verò ſui anno ſecundo.

87 *Leo* hujus nominis *V.* dictus *Armenus*, poſt liberam *Michaelis curopalatis* abdicationem, coronatus eſt Imperator die X. Menſis Julii anni octingenteſimi decimi tertii. Fuit crudelis, impius, & Iconomachus, atque poſtquàm imperaſſet annos ſeptem, menſes quinque, & dies quindecim, multis vulneribus in Eccleſia confoſſus interiit ipſo die natalitio Chriſti Domini anni octingenteſimi vigeſimi.

88 *Michael Balbus*, qui *Leoni Armeno* mortem machinatus fuerat, eo obtruncato, Orientis Imperator eſt acclamatus anno octingenteſimo vigeſimo. Prædeceſſorem ſuum, *Leonem Armenum*, malitiâ, & impietate ſuperavit, Catholicos acritèr inſectatus eſt, & Sacris Imaginibus crudele

dele bellum indixit. Obiit flagitioſiſſimus ille Imperator anno octingenteſimo vigeſimo nono, cùm annos novem & totidèm menſes Orientis Imperium tenuiſſet.

89 *Theophilus*, poſt obitum patris ſui *Michaelis Balbi*, Imperio potitus eſt anno Chriſti octingenteſimo vigeſimo nono. Iconoclaſtarum Hæreſim, quàm à majoribus ſuis cum lacte ſuxerat, fovit, & Orthodoxis viris infenſum ſe præbuit. Bello cum Saracenis parùm feliciter geſto, in mærorem incidit, indè in dyſenteriam, quâ periit anno octingenteſimo quadrageſimo primo, poſtquàm imperaſſet annos duodecim, menſes tres, & dies octodecim.

90 *Michael* hujus nominis *III.* ſucceſſit patri ſuo *Theophilo* anno Chriſti octingenteſimo quadrageſimo primo. Imperavit unà cum matre ſua *Theodora*, religioſiſſima fæmina, annis quatuordecim, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum quinquageſimum quintum, quo anno *Michael*, Imperator, prava Avunculi *Bardæ*, nequiſſimi Viri, ſecutus conſilia, matrem ſuam *Theodoram* in exilium ablegavit, ipſe verò delitiis, ludis ac perpotationibus deditus, ſolus regnavit undecim annis, ideſt, uſque ad annum Chriſti octingenteſimum ſexageſimum ſeptimum, quo, dùm edormiret crapulam, trucidatus eſt.

91 *Baſilius*, ſublato è vivis *Michaele*, Imperium obtinuit. Catholicam Religionem fovit, ſacrarum Imaginum cultum promovit, & Saracenos variis præliis profligavit. Sub *Michaele*, Deceſſore ſuo, imperavit annum unum, & poſt obitum *Michaelis* ſolus per ſpatium novendecim annorum Imperii habenas moderatus eſt, videlicèt uſque ad annum octingenteſimum octuage-

geſimum ſextum, quo è vivis ereptus eſt.

92 *Leo* hujus nominis *VI.* ſucceſſit patri ſuo *Baſilio* anno Chriſti octingenteſimo octuageſimo ſexto. Fuit Imperator pius, in adminiſtranda Republicâ ſolers, & ob eximiam, quâ pollebat, eruditionem, *Sapiens*, ſeu *Philoſophus* cognominatus. Imperavit annos viginti quinque, menſes duos, & dies decem, vitamque protràxit ad annum uſque nongenteſimum undecimum, quo naturæ debitum ſolvit.

93 *Alexander* ſucceſſit fratri ſuo *Leoni* hujus nominis *VI.* anno nongenteſimo undecimo. Princeps fuit crapulę, luxui, & libidini deditus, cùmque die VI. menſis Junii anni nongenteſimi duodecimi vino madidus, oppiparèque pranſus, ludo pilæ corpus ſuum violenter nimis exercuiſſet, ruptâ venâ, multoque è naribus & pudendis effuſo ſanguine, expiravit anno ſecundo ineunte Imperii ſui.

94 *Conſtantinus* hujus nominis *VII.* nepos *Alexandri*, & filius *Leonis*, hujus nominis *VI.* dictus *Porphyrogenita*, mortuo patruo ſuo *Alexandro* ſucceſſit anno nongenteſimo duodecimo, imperavitque ſub tutela matris ſuæ *Zoes*, & *Nicolai Myſtici*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, annis ſeptem, ad annum videlicèt nongenteſimum decimum nonum, quo anno *Conſtantinus* ſibi Collegam Imperii adſcivit *Romanum Lacapenum*, qui ſtatim ac fuit coronatus Imperator, & ſummâ rerum cum *Conſtantino* potitus, ſic pro ſuo nutu, & arbitrio Imperium adminiſtravit, ut *Conſtantinus* non ampliùs Imperator videretur. Verùm, anno nongenteſimo quadrageſimo quarto *Romano Lacapeno* Inſignibus Imperii exuto à proprio filio ſuo *Stephano*, ſolus Imperium

no-

moderari cæpit *Conſtantinus*, illudque, poſt expulſionem *Romani Lacapeni*, tenuit per annos quindecim, & obiit die ſecundâ menſis Novembris anni nongenteſimi quinquageſimi noni, non ſinè ſuſpicione veneni, ſibi à *Romano*, filio ſuo, propinati. Imperavit poſt mortem patrui ſui *Alexandri*, ſub tutela matris, annis ſeptem, cum *Romano Lacapeno* annis viginti ſex, & tandem ſolus annis quindecim. Fuit Princeps libidini quidem, & crapulæ deditus, ſed ſcientiarum & liberalium Diſciplinarum egregius cultor, ac magnificus inſtaurator.

95 *Romanus Junior* ſucceſſit patri ſuo *Conſtantino* anno nongenteſimo quinquageſimo nono, qui crapulæ, & libidini cùm eſſet deditiſſimus, exhauſtis corporis viribus extinctus eſt anno nongenteſimo ſexageſimo tertio, poſtquàm imperaſſet annos tres, menſes quatuor, dies quinque.

96 *Nicephorus Phocas*, auditâ morte *Romani Junioris*, à Copiis Orientalibus acclamatus eſt Imperator anno Chriſti nongenteſimo ſexageſimo tertio. Princeps fuit militari ſcientiâ ſolertiſſimus, ſed avaritiæ ſupra modum addictus. Periit inſidiis, quas *Theophano*, ejus conjux, & *Joannes Tzimiſces* ei in Palatio ſtruxerunt, necemque intulerunt die XI. menſis Decembris anni nongenteſimi ſexageſimi noni, cùm imperaſſet annos ſex, & totidem menſes.

97 *Joannes Tzimiſces*, poſt necem *Nicephoro Phocæ* illatam, coronâ Imperiali inſignitus eſt, fauſtis eum vocibus proſequente omni cùm militari, tùm populi, civiumque multitudine anno nongenteſimo ſexageſimo nono. Princeps fuit optimus. Liberalitate in pauperes, & eximiâ ergà

ergà Virginem Deiparam pietate fuit inſignis. Veneno dato à *Baſilio*, Cubiculario ſuo, è vivis ſublatus eſt die X. menſis Januarii anni nongenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

98 *Baſilius* hujus nominis *II.* & *Conſtantinus* hujus nominis *VIII.* filii *Romani Junioris*, quondàm Imperatoris, occiſo *Joanne Tzimiſce*, Imperiale ſolium conſcenderunt anno nongenteſimo ſeptuageſimo ſexto. *Baſilius*, Princeps avaritiæ ſordidiſſimæ, & corrogandis undique opibus avidiſſimè inhians, obiit anno Chriſti milleſimo vigeſimo quinto, poſtquàm imperaſſet annis quinquaginta. *Conſtantinus* verò hujus nominis *VIII.* qui unà cum *Baſilio*, fratre ſuo, imperare cæperat anno nongenteſimo ſeptuageſimo ſexto, poſt obitum fratris ſui *Baſilii* ſolus per triennium imperavit, atque è vita migravit anno milleſimo vigeſimo octavo. Princeps fuit vino, veneri, aleæ, ac Mimis deditus, molliſſimoque præditus animo, in omnes delicias ac voluptates diffluente.

99 *Romanus Argyrus*, qui *Zoen*, filiam Imperatoris *Conſtantini* hujus nominis *VIII.* matrimonio ſibi copulaverat, poſt mortem ejuſdem *Conſtantini*, ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti milleſimo vigeſimo octavo. Fuit Princeps eruditus, ſed avaritiæ vitio laboravit. Imperavit ſex circiter annis, & anno milleſimo trigeſimo quarto veneno ſublatus eſt à propriâ ſua conjuge, *Zoe*, quæ obſcœnis amoribus dedita, ut ſecuriùs frui poſſet impudicis amplexibus amaſii ſui *Michaelis Paphlagonis*, unius Cubicularii Imperialis Miniſtri, quem deperibat, & adulterii conſuetudine ipſi devincta erat, maritum ſuum Imperatorem *Romanum Argyrum* veneno peremit.

100 *Michael Paphlago*, poſt initum cum *Zoe*, Imperatoris *Romani Argyri* conjuge, matrimonium, dictus eſt Imperator anno milleſimo trigeſimo quarto. Fuit Princeps modeſtus, & multis virtutibus exornatus. Sed cum infirmâ valetudine uteretur, & epileptico morbo laboraret, in Monaſterium ſeſe recepit, poſtquàm imperaſſet annos ſeptem, menſes octo, & in eo paulò poſt piè obiit anno milleſimo quadrageſimo primo.

101 *Michael Calaphatas* ſucceſſit *Michaeli Paphlagoni*, avunculo ſuo, anno Chriſti milleſimo quadrageſimo primo. Sed, cùm eſſet Princeps vafri, & ancipitis ingenii, animi ingrati, & ad quævis facinora proclivis, factâ populi coitione, ab Imperio amotus eſt anno milleſimo quadrageſimo ſecundo.

102 *Conſtantinus*, hujus nominis *IX.* dictus *Monomachus*, à *Zoe*, Imperatoris *Romani Argyri* viduâ, imperio reſtitutâ, ad conjugium ſuum, & Imperium invitatus, ſummâ rerum potitus eſt anno milleſimo quadrageſimo primo. Imperavit annis duodecim, & finem vivendi fecit anno milleſimo quinquageſimo quarto.

103 *Theodora*, Soror *Zoes*, à Senatu, populoque Conſtantinopolitano dicta eſt *Auguſta* anno milleſimo quinquageſimo quarto, quæ Imperium ſummâ pace, & tranquillitate uno tantùm anno adminiſtravit, & obiit anno milleſimo quinquageſimo quinto.

104 *Michael*, cognomento *Stratioticus*, ſeu *Stratonicus*, à *Theodora* Auguſta, paulò antequàm moreretur, conſors Imperii factus, eâ mortuâ clavum Imperii regere cæpit anno milleſimo quinquageſimo quinto, ſed cùm ob ætatem penitùs decrepitam, & rerum imperitiam, populo

lo eſſet exoſus, Imperio ceſſit anno milleſimo quinquagesimo ſexto.

105 *Iſaacius Comnenus*, poſt abdicationem *Michaelis Stratonici*, ad Imperium fuit evectus anno millesimo quinquagesimo ſexto. Princeps fuit acris ingenii, manu ſtrenuus, miræ caſtitatis, & ergà viros literatos optimè affectus, quamvis ipſe Litteris non eſſet excultus. Biennio ac tribus menſibus Imperii exactis, morbo correptus, in Studienſe Monaſterium ſeſe recepit anno milleſimo quinquagesimo nono, ubi pietatis, & humilitatis exercitiis deditus ad Deum migravit.

106 *Conſtantinus*, hujus nominis *X*. cognomento *Ducas*, quem *Iſaacius Comnenus*, antequàm renunciaret Imperio, ſuum ſucceſſorem designaverat, in ejus locum ſuffectus eſt anno milleſimo quinquageſimo nono. Literis impensè addictus fuit, ſed rem militarem negligens, locum dedit Barbaris ac Scythis debilitandi Imperii vires. Obiit *Conſtantinus Ducas* anño millesimo ſexagesimo ſeptimo, poſtquàm filios ſuos *Conſtantinum*, *Andronicum*, & *Michaelem* Cæſares declaraſſet.

107 *Romanus Diogenes*, cui *Eudocia*, uxor *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, nupsit, contra juramentum, quo ante mortem prioris mariti ſeſe obſtrinxerat, ad ſecundas nuptias non convolandi, Imperium adeptus eſt. Princeps fuit fortis ac bellicoſus, ſed à Turcis in prælio captus Orientis Imperio abdicatus eſt, dùmque poſteà liber à Turcis dimiſſus Conſtantinopolim, ut ablatam recuperaret dignitatem, properaret, excæcatus eſt juſſu filiorum *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, & in Inſulam *Prote* relegatus, ubi obiit anno mil-

leſimo ſeptuagesimo primo, cùm regnaſſet annos tres, & menſes octo.

108 *Michael*, filius *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, ſucceſſit *Romano Diogeni* anno milleſimo ſeptuagesimo primo, ſed cùm regendis Imperii habenis impar eſſet, abdicatus eſt anno millesimo ſeptuageſimo octavo, & ad Studii Monaſterium, ut vitam Monaſticam profiteretur, tranſmiſſus fuit, poſtquàm imperaſſet annos ſex, & totidèm menſes.

109 *Nicephorus Botoniates* abdicato Imperio *Michaeli Ducæ* ſubſtitutus eſt anno millesimo ſeptuagesimo octavo, ſed cùm, ob ingraveſcentem ætatem, & insitam mollitiem, in contemptum ſuorum veniſſet, ab *Iſaacio*, & *Alexio* Comnenis ſolio deturbatus eſt, & in Monachum detonſus anno millesimo octogesimo primo, Imperii ſui anno tertio.

109 *Alexius Comnenus*, poſtquàm è ſolio Imperiali dejectus fuit *Nicephorus Botoniates*, acclamatus eſt Orientis Imperator anno millesimo octogesimo primo. Gallis cruce signatis ad Bellum Sacrum, Duce *Godefridio Bullionio*, properantibus haud parùm nocuit. Imperavit annos triginta ſeptem, menſes quatuor, & aliquot dies, obiitque anno millesimo centesimo decimo octavo.

111 *Joannes Comnenus*, dictus *Calojoannes*, poſt mortem patris ſui *Alexii Comneni*, Imperium ſolus adminiſtrare cæpit anno millesimo centesimo decimo octavo. Eccleſiam Latinam cum Græca conciliare in votis maximè habuit, ſed hanc concordiam perficere haud potuit. Modeſtiâ, frugalitate, morum probitate, & eximiâ in Virginem Deiparam pietate insignis fuit, atque poſtquàm imperaſſet annos viginti quatuor, men-

menſes ſeptem, obiit anno milleſimo centeſimo quadrageſimo tertio.

112 *Manuel Comnenus* ſucceſſit in Imperio Orientis patri ſuo *Joanni Comneno* anno milleſimo centeſimo quadrageſimo tertio. Imperavit annos triginta ſeptem, menſes quinque, dies viginti tres, obiitque anno milleſimo centeſimo octogeſimo, cùm paulò antè Monachi habitum induiſſet, & *Matthæi* nomine donatus fuiſſet.

113 *Alexius Comnenus*, annorum duodecim puer, patri ſuo *Manueli Comneno* in Orientis imperium ſucceſſit, eique in Tutorem *Andronicus*, ejus Patruelis, datus eſt, qui *Alexium Comnenum* Imperatorem, annum ætatis ſuæ decimum quintum, Imperii verò ſui tertium agentem, per ſummam crudelitatem trucidari juſſit anno milleſimo centeſimo octogeſimo tertio.

114 *Andronicus*, Imperatoris *Alexii Comneni*, aliorumque cædibus infamis, Orientis Imperium uſurpavit anno milleſimo centeſimo octogeſimo tertio, illudque fædiſſimis voluptatibus deditus per biennium tyrannicâ & crudeli dominatione tenuit. Tandem à furente plebe captus multiſque tormentorum, & ignominiarum generibus cruciatus, miserè periit anno Chriſti milleſimo centeſimo octogeſimo quinto.

115 *Iſaacius Angelus*, occiſo *Andronico*, ſalutatus eſt Orientis Imperator anno milleſimo centeſimo octogeſimo quinto, ſed poſtquàm imperaſſet annis decem, oculis & Imperio privatus eſt à fratre ſuo *Alexio Angelo*, & in carcerem conjectus anno milleſimo centeſimo nonageſimo quinto.

116 *Alexius Angelus* fratris ſui *Iſaaci Angeli*, quem è ſolio deturbatum in carcerem detruſerat, in-

vaſit Imperium anno milleſimo centeſimo nonageſimo quinto. Fuit Princeps voluptatibus deditiſſimus, & ad avaritiam pronus, cùmque Imperium per annos octo, menſes tres, & dies octo tenuiſſet, à nepote ſuo *Alexio*, filio fratris ſui *Iſaaci Angeli*, è ſolio dejectus eſt anno milleſimo ducenteſimo tertio.

117 *Alexius Junior*, filius *Iſaaci Angeli*, pulſo patruo ſuo *Alexio Angelo*, Orientis Imperium obtinuit anno milleſimo ducenteſimo tertio, ſibique patrem ſuum *Iſaacium Angelum*, quem *Alexius* ſenior excæcatum in carcerem conjecerat, Collegam fecit, & Imperii gubernaculis rursùm admovit. Sed anno ſequenti, ſeu milleſimo ducenteſimo quarto, ambo Imperium simùl, & vitam amiſerunt.

118 *Alexius Ducas*, ob conjuncta & imminentia ſupercilia, *Murtzulphus* cognominatus, capeſſendi Imperii impotenti cupiditate flagrans, junioris *Alexii* Imperatoris, quem bis in carcere veneno fruſtrà tentaverat, propriis manibus fauces laqueo fregit, & Imperium occupavit anno milleſimo ducenteſimo quarto. Sed ſceleſtus ille Tyrannus Imperiali dignitate, quam ſibi injuſtè, & crudeliter arrogaverat, eodem anno exutus, & extremo ſupplicio affectus eſt à Latinis, qui cum Venetis confœderati Urbem Conſtantinopolim ceperunt, & Orientali Imperio armis potiti, ei Imperatores Latinos præfecerunt, quorum ſeriem infrà deſcripturus ſum. Hic autem continuabo ſeriem Imperatorum, quos Græci in Oriente ſibi delegerunt, etiamſi Franci cum Venetis fæderati Latinos Imperatores Orientis creaverint ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo captâ Conſtantinopoli, Orien-

Orientis Imperium tenuerunt per ſpatium quinquaginta ſeptem annorum, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Latinos Regiâ Urbe Conſtantinopoli ejecit, & Orientale Imperium, ipſis ereptum, ad Græcos revocavit.

119 *Theodorus Laſcaris*, poſt captam à Francis cum Venetis fœderatis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo ducenteſimo quarto, Imperator à Græcis creatus, ſedem Niceæ in Bithynia habuit, imperavit octodecim annis, & obiit anno Chriſti milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſecundo.

120 *Joannes Ducas*, cognomento *Vatacius*, & gener *Theodori Laſcaris*, poſt ejus obitum, Græcorum ſuſcepit Imperium, illud tenuit per annos triginta tres, & ex hac vita diſceſſit anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quinto.

121 *Theodorus Laſcaris* Junior, sic ab avo materno *Theodoro Laſcari* Imperatore appellatus, quamvis eſſet *Joannis Ducæ* Imperatoris filius, poſt obitum patris ſui à Græcis Imperator eſt acclamatus. Sed anno quarto Imperii ſui gravi morbo correptus, Monachi habitum induit, vitamque clauſit anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo nono.

122 *Joannes*, filius *Theodori Laſcaris Junioris*, ſucceſſit patri ſuo annos dumtaxat octo natus, cùmque adminiſtrando Imperio adhuc impar eſſet, traditus eſt tutelæ *Michaelis Palæologi*, qui igniti crepitaculi objectu eum excæcavit anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo.

123 *Michael Palæologus*, poſtquàm *Joannem*, Græcorum Imperatorem, pupillum ſuum, igniti

pitaculi objectu excæcaſſet, Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo cepit, indè omnes Latinos expulit, totumque Orientis Imperium, à Latinis, qui illud occupaverant, ablatum, Græcorum dominio denuò addixit. Unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina ſtudiosè promovit, & ad optatum exitum perduxit in Concilio ſecundo Generali Lugdunenſi anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto ſub *Gregorio X.* Pontifice Maximo celebrato. Imperavit annis viginti duobus, & exceſſit è vivis anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo ſecundo.

124 *Andronicus* patri ſuo *Michaeli Palæologo* anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo ſecundo ſucceſſit. Ab unione Eccleſiæ Græcæ cum Latina vehementer abhorruit, cùmque imperaſſet annos quadraginta quinque, ab *Andronico* Juniore, nepote ſuo, quem Imperii hæredem deſignaverat, è ſolio Imperiali dejectus eſt, & in carcerem conjectus anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo ſeptimo.

125 *Andronicus Junior*, poſt deturbatum è ſolio Imperiali Avum ſuum *Andronicum ſeniorem*, ſummâ rerum in Oriente potitus eſt anno Chriſti milleſimo trecenteſimo vigeſimo ſeptimo. Sub hoc Imperatore Orientis tentata eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina, ad quam *Andronicus* Imperator ſe propenſum exhibebat. Sed illi ad hanc promovendam unionem conatus exitu caruerunt. Imperavit *Andronicus Junior* ab anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo ſeptimo uſque ad annum milleſimum trecenteſimum quadrageſimum primum, quo mortuus eſt die XXV. menſis Junii.

126 *Joannes Palæologus* ſucceſſit patri ſuo *Andronicò Juniori* anno millesimo trecenteſimo quadrageſimo primo, ſed cùm novennis dumtaxat eſſet, ac ſubindè adminiſtrãdo Imperio adhùc impar, ejus tutelam, Imperiique regendi curam ſuſcepit *Joannes Cantacuzenus*, qui tamen anno millesimo trecentesimo quadragesimo ſeptimo Imperium invaſit, & unà cum *Joanne Palæologo* imperavit uſque ad annum millesimum trecentesimum quinquagesimum quintum, quo anno *Joannes Cantacuzenus*, rerum humanarum pertæſus, purpuram ac ſceptrum depoſuit, & habitum Monaſticum induit; *Joannes verò Paleologus* imperavit, ab obitu patris ſui *Andronici Junioris*, annis circiter quinquaginta, hoc eſt, ab anno Chriſti millesimo trecentesimo quadragesimo primo, uſque ad annum millesimum trecenteſimum nonagesimum primum, quo ex hac vita migravit.

127 *Manuel Palæologus*, filius natu minor *Joannis Palæologi* Imperatoris, patri ſuo in Imperio Orientis ſucceſſit anno millesimo trecentesimo nonagesimo primo. Imperavit annis circiter triginta quatuor, & obiit anno Chriſti millesimo quadringentesimo vigesimo quinto.

128 *Joannes Palæologus* ſucceſſit patri ſuo *Manueli Palæologo* anno millesimo quadringentesimo vigesimo quinto. Omnem curam, operam, & induſtriam poſuit ad promovendam Eccleſiæ Græcæ cum Latina unionem, ut indè à Principibus Chriſtianis faciliùs eliceret auxilium, ad tutandos contra Turcarum vires jam nutantis in Oriente Græcorum Imperii fines. Eâ de cauſâ interfuit Generali Concilio Florentino anno millesimo quadringentesimo trigesimo nono habito, in quo utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & La-

tinæ, facta eſt concordia. Imperavit *Joannes Palæologus* annis viginti quatuor, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono.

129 *Conſtantinus* hujus nominis *XI. Palæologus*, filius Imperatoris *Joannis Palæologi*, patrem ſuum in Imperio Orientis excepit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono. Fuit Princeps magni animi, bellicâ fortitudine inſignis, & multis victoriis de Turcis reportatis clariſſimus. In eo tamen, ita permittente Deo, defecit, planèque corruit Chriſtianorum, ſeu Græcorum in Oriente Imperium. Anno ſiquidem milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio *Mahometes* hujus nominis *II.* Turcarum Imperator, Conſtatinopolim validiſſimâ obſidione vallavit, eam poſt quinquaginta quatuor dies oppreſſit, cepit, invaſit, & promiſcuè in omnes crudelem carnificinam exercuit, dùmque Imperator *Conſtantinus Palæologus*, captâ Urbe, acriter pugnaret, fugientium civium impetu proſtratus, conculcatus, & obtritus fuit. Sic Chriſtianorum Orientis Imperium quod à *Conſtantino Magno* Imperatore exordium habuerat, everſum planè ac extinctum fuit ſub *Conſtantino* hujus nominis *XI.* Cùm autem Chriſtianorum in Oriente Imperium à *Conſtantino Magno* fuerit inſtitutum anno Chriſti trecentesimo trigeſimo, & ſub *Conſtantino* hujus nominis *XI.* fuerit deletum anno Chriſti millesimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, palàm ſequitur, Chriſtianorum in Oriente Imperium duraſſe per mille centum, & viginti tres annos. Porrò, everſo ſemel à Turcis Chriſtianorum in Oriente Imperio anno MCCCCLIII. ſupremum in Oriente do-

dominium Turcarum Imperatores invaſerunt, eoque etiamnùm potiuntur, quorum ſubindè neceſſe eſt ut continuam hìc ſucceſſionem exhibeamus, incipiendo ab *Ottomano*, à quo toti Turcarum in Oriente Imperio *Ottomani* nomen derivatum eſt.

SUCCESSIO

Turcarum Imperatorum,

Qui in Oriente imperarunt, incipiendo ab Ottomano, *à quo toti Turcarum in Oriente Imperio nomen* Ottomani *inditum eſt, uſque ad* Achmetem *hujus nominis* III. *nunc imperantem.*

1 O*Ttomanus* magni Turcarum in Oriente Imperii exeunte ſæculo decimo tertio, ſeu anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, fundamenta jecit. Sedem Imperii, quod ab ipſo *Ottomanum* dictum eſt, conſtituit Pruſæ, quæ eſt Urbs in Myſia opibus florens. Imperavit annis circiter viginti octo, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, quo ſuum auſpicatus eſt Imperium, uſque ad annum milleſimum trecenteſimum vigeſimum ſextum, quo è vita exceſſit.

2 *Urchanes*, filius *Ottomani*, patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo ſexto, Imperii Ottomani fines longè latèque protendit cùmque imperaſſet annos triginta duos, obiit an-

anno Chriſti milleſimo trecenteſimo quinquageſimo ſeptimo.

3 *Amurathes*, filius *Vrchanis*, ſucceſſit patri ſuo anno Chriſti milleſimo trecenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Muſulmanicæ ſuperſtitioni fuit addictiſſimus, & in Bellis gerendis arridentem ſibi ſemper fortunam expertus, imperavit annis triginta duobus, & diem ſupremum obiit anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo.

4 *Bajazethes*, filius *Amurathis*, patrem in Imperio Ottomano excepit anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo. Armorum terrorem ubique intulit. Græcorum Imperium miſerum in modum dilaceravit, & Imperium Ottomanum latiſſimè propagavit. Sed *Bajazethem*, Turcarum Imperatorem, tot victoriis, & ſecundis rebus elatum, domuit *Tamerlanes*, Tartarorum Rex, qui in Aſiam cum ingenti exercitu irruptionem faciens, *Bajazethem* vicit, cepit, caveâque ferreâ incluſit, &, feræ inſtar, ad ludibrium circumduxit. Quam ignominiam omnium maximam cùm ferre non poſſet *Bajazethes*, vir poſt homines natos ſuperbiſſimus ac ferociſſimus, mortem ſibi conſcivit, caput ſuum allidendo ad caveam ferream, quâ tenebatur incluſus. Periit autem *Bajazethes*, Turcarum Imperator, anno milleſimo quadringenteſimo tertio, poſtquàm annos quatuordecim imperaſſet. Sublato è vivis *Bajazethe*, Turcarum Imperatore, quinque ſuperſtites filii, quos reliquit, per duodecim annos mutuam in cædem armati de Imperio patris acerrimè diſceptarunt. Quod quidem ut clariùs intelligas, obſervare debes, *Bajazethem*, Turcarum Imperatorem, ſeptem ſucepiſſe filios, videlicèt *Ertogrulem*, *Solimanum*, *Muſtapham*, *Iſam*

Iſam, *Muſam*, *Mahometem*, & *Caſſimem*. Horum major, ſeu *Ertogrules*, exceſſit è vivis antequàm ejus pater *Bajazethes* prælium cum *Tamerlane*, Tartarorum Rege, iniiſſet. *Muſtapha*, filius itidem *Bajazethis*, in prælio fuit occiſus. *Muſa*, filius quoque *Bajazethis*, unà cum patre captus eſt in prælio. Superſtites igitur fuerunt, poſt obitum *Bajazethis*, quinque ejus filii, nimirùm *Solimanus*, *Iſa*, *Muſa*, *Mahometes*, & *Caſſimes*, qui ab obitu patris per quatuordecim annos armis decertantes, intricatam planè reddiderunt ſucceſſionem Turcarum Imperatorum. *Joannes Leunclavius* in ſua *Hiſtoria Muſulmana* exiſtimat, *Iſam*, *Solimanum*, & *Muſam*, majores *Bajazethis* filios, reponi non debere inter legitimos Turcarum Imperatores, ac ſubindè ab obitu *Bajazethis*, Turcarum Imperatoris, ideſt, ab anno Chriſti milleſimo quadringenteſimo tertio fuiſſe in Turcico Imperio Anarchiam, ſeu Interregnum per duodecim annos, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum decimum quintum, quo anno *Mahometes* hujus nominis *I.* filius *Bajazethis*, Turcico Imperio potitus eſt. Verùm, cùm alii Scriptores, quorum ſententia nunc magis probatur, *Iſam*, *Solimanum*, & *Muſam*, majores *Bajazethis* filios, inter legitimos Turcarum Imperatores admittant, ſic eorum ſucceſſio ordinari debet.

5 *Iſa*, filius *Bajazethis*, primus poſt obitum patris ſui, Imperatorem ſe fecit anno milleſimo quadringenteſimo tertio, ſed multis à fratre ſuo *Mahomete* ſtragibus obtritus uno tantùm anno imperavit.

6 *Solimanus* hujus nominis *I.* filius *Bajazethis* ſecundògenitus, paternum Thronum conſcendit

anno milleſimo quadringenteſimo quarto, & à fratre ſuo *Mahomete* laqueo ſublatus eſt anno milleſimo quadringenteſimo duodecimo, poſtquam annis octo ſolium poſſediſſet.

7 *Muſa*, filius *Bajazethis*, ſublato fratre ſuo *Solimano* hujus nominis *I.* Imperatoris inſignia ſuſcepit anno milleſimo quadringenteſimo duodecimo, ſed à fratre ſuo *Mahomete* profligatus, cùm fugâ ſibi conſuleret, in foveam proruens, & ab inſequentibus captus, infeliciter ſtrangulatus eſt anno milleſimo quadringenteſimo decimo quinto, cùm tribus annis imperaſſet.

8 *Mahometes* hujus nominis *I.* filius *Bajazethis*, Turcicum Imperium moderari cæpit anno milleſimo quadringenteſimo decimo quinto, ſedemque Imperii ſui Prusâ Bithyniæ, ubi Majores ejus illam habuerant, tranſtulit Adrianopolim, nobilem Thraciæ civitatem, recuperavitque in Aſia omnia, quæ *Tamerlanes*, Tartarorum Rex, *Bajazethi*, ejus patri, ademerat. Imperavit *Mahometes* hujus nominis I. annis octo, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo.

9 *Amurathes* hujus nominis *II.* ſucceſſit patri ſuo *Mahometi Primo* anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo. Chriſtianis maximam intulit cladem, cùmque imperaſſet annis viginti novem, extremum diem clauſit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo.

10 *Mahometes* hujus nominis *II.* in locum patris ſui *Amurathis II.* ſuffectus eſt anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo. Urbem Conſtantinopolim, devicto *Conſtantino Palæologo*, ultimo Græcorum Imperatore, cepit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo

mo tertio. Duo Chriſtianorum evertit Imperia, Conſtantinopolitanum videlicet, & Trapezuntinum; Regna duodecim, & urbes ſupra ducentas expugnavit, cùmque imperaſſet annis triginta; deſiit eſſe in vivis anno millesimo quadringentesimo octogesimo primo.

11 *Bajazethes* hujus nominis *II.* patri ſuo *Mahometi Secundo* ſucceſſit anno millesimo quadringentesimo octogesimo primo, qui, poſtquàm imperaſſet annos triginta & unum, coäctus eſt anno millesimo quingentesimo duodecimo Imperium abdicare, conſpirante adversùs ipſum proprio filio *Selimo*, natu minore, quo etiam jubente, eodem anno veneno ſublatus eſt.

12 *Selimus* hujus nominis *I.* per patricidiale ſcelus, quo patrem ſuum Imperatorem *Bajazethem II.* germanos fratres, ac plurimos Proceres necari juſſit, Turcicum Imperium adeptus eſt. Celebre quondàm in Ægypto Mamalucorum Imperium extinxit, totamque Ægyptum, Arabiam, Palæſtinam, ac Syriam Turcici Imperii appendicem fecit. Imperavit annis octo, & migravit è vita anno millesimo quingentesimo vigesimo.

13 *Solimanus* hujus nominis *II.* filius *Selimi I.* poſt mortem patris ſalutatus eſt Imperator anno millesimo quingentesimo vigesimo. Multis cladibus Chriſtianos attrivit. Albam Græcam, ſeu Belgradum, Rhodum Inſulam, Budam, Albam Regiam, Strigonium, & Tunetum occupavit, ac tandem in obsidione *Sigethi*, firmiſſimi totius Pannoniæ oppidi, apoplexia correptus, è vivis ſublatus eſt anno millesimo quingentesimo ſexagesimo ſexto, poſtquàm imperaſſet annis quadraginta ſex.

14 *Selimus* hujus nominis *II.* filius Imperatoris *Soli-*

limani, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Cyprum Inſulam in ſuam poteſtatem redegit. Sed ejus numeroſa maritima Claſſis ad Naupactum, ſeu Lepantum, in ſinu Corinthiaco, à Chriſtianis, divinâ ope fretis, ſub Pontificatu S. *Pii V.* fuſa, diſſipata, ac penitùs profligata eſt die VII. menſis Octobris anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi primi. Imperavit *Selimus II.* annis octo, & ſubitâ apoplexiâ è vivis raptus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto.

15 *Amurathes*, hujus nominis *III.* in locum Imperatoris patris ſui *Selimi II.* ſubſtitutus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto. Gulæ ac veneri deditus fuit, ſed à fundendo ſanguine alienus, & ad indulgentiam, quàm ad ſeveritatem pronior. Mortuus eſt anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto, Imperii verò ſui anno ineunte vigeſimo primo.

16 *Mahomethes* hujus nominis *III.* filius natu major *Amurathis III.* patri demortuo ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto. Multis cladibus à Chriſtianis affectus eſt, cùmque iners ac inglorius imperaſſet annis novem, abiit è vivis anno milleſimo ſexcenteſimo tertio.

17 *Achmetes* hujus nominis *I.* & filius *Mahometis III.* poſt mortem patris ſalutatus eſt Turcarum Imperator. Sed paternæ ignaviæ hæres, nihil planè laude dignum geſſit, cùmque imperaſſet annis quatuordecim, obiit anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

18 *Muſtapha*, frater Imperatoris *Achmetis* hujus nominis *I.* poſt illius obitum in Throno fuit collocatus anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſe-

ſeptimo, ſed cùm eſſet homo vecors, & in quoſcumque crudelitèr ſæviret, eodem anno, poſt duos Imperii menſes, è ſolio deturbatus in cuſtodia reclusus eſt.

19 *Oſmannus*, filius *Achmetis* hujus nominis *I.* poſt depoſitionem patrui ſui *Muſtaphæ*, acclamatus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſeptimo. Sed cùm in Bello, quod adverſùs Polonos, juvenili ardore abreptus, aggreſſus eſt, magnâ cum ſui exercitus jactura, ignominiâque repulſus ac cæſus fuiſſet, è ſolio dejectus eſt, & ad illud denuò *Muſtapha*, ejus patruus, tenebricosâ eductus coſtodiâ, provectus fuit, qui Imperatorem *Oſmannum*, nepotem ſuum, annum agentem ætatis ſuæ decimum octavum, imperii verò quintum, ſtrangulari juſſit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo. At *Muſtapha* ſequenti anno, ſeu milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio, ob imbecille ingenium quo ad Turcici Imperii adminiſtrationem prorsùs ineptus erat, iterùm Imperii Inſignibus exutus, in cuſtodiam retractus eſt.

20 *Amurathes* hujus nominis *IV.* frater *Oſmanni*, & filius *Achmetis* hujus nominis *I.* Imperio potitus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio. Vino & libidini deditus fuit, cùmque imperaſſet annis ſeptemdecim, mortuus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo.

21 *Ibrainus* ſuffectus eſt in locum demortui ſui fratris *Amurathis IV.* anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo. Quatuor filios habuit *Ibrainus*, Turcarum Imperator, *Oſmannum* videlicèt primogenitum, *Mahometem*, *Solimanum* & *Achmetem*. Sed *Oſmannus*, filius Imperatoris *Ibraini* Primogenitus, dum *Medinam* ad ſepulchrum *Mahome-*

this cum matre Sultana *Baſſa* in navi, magnificentiſſimo apparatu inſtructâ, religionis ergò, adiret, ab Equitibus Melitenſibus captus, Fidem Catholicam amplexus eſt, & Ordini FF. Prædicatorum nomen dedit, dictus *Dominicus Ottomanus*. Hanc filii ſui Primogeniti captivitatem exterminio Chriſtianorum ulciſci voluit *Ibrainus*, Turcarum Imperator, ſed nihil omninò promovere potuit, immò factâ in ipſum conjuratione, in carcerem conjectus, laqueo fuit præfocatus anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo nono, Imperii verò ſui anno nono.

22 *Mahometes* hujus nominis *IV*. filius *Ibraini*, ad Imperium, cùm ſeptennis tantùm eſſet, ſublectus eſt, matre ipſius *Zaina* tutelam ejus, totiuſque Imperii procurationem gerente. Venetis, ac Polonis Bellum indixit. Candiæ Inſulam cepit, & Viennam, Imperii Chriſtianorum Occidentalis ſedem, cum numeroſo exercitu obſidione cinxit, quam tamen die XII. menſis Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi octogeſimi tertii, adveniente cum Polonis Rege *Joanne Caſimiro Sobieſki*, confeſtim cum magna ſui infamia, & ingenti Turcarum clade ſolvere coactus eſt. Imperavit annis triginta ſeptem, ac tandem, anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo fuit Imperio abdicatus, carcerique mancipatus, ubi apoplexiâ correptus diem ultimum clauſit anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo tertio.

23 *Solimanus* hujus nominis *III*. poſtquàm *Mahometes IV*. ejus frater, Imperio fuiſſet abdicatus, & in carcerem conjectus anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo, acclamatus eſt Imperator. Bellum cum *Leopoldo*, Imperatore

Oc-

Occidentis infeliciter geſſit, multaſque muni-tiſſimas arces, præſertim *Agriam*, *Albam Regalem*, *Albam Græcam*, & *Sigetum* amiſit. Veneti quoque Epidauro, vulgò *Malueſia*, ſubjugato, totâ Peloponneſo, vulgò *Moreâ*, potiti ſunt. Obiit *Solimanus III.* anno milleſimo ſexceteſi-mo nonageſimo primo, Imperii verò ſui anno quarto.

24 *Achmetes* hujus nominis *II.* ſucceſſit *Solimano III.* fatri ſuo anno millesimo ſexcentesimo no-nagesimo primo. Ingentem exercitus ſui cla-dem à Principe Badensi eodem anno accepit, & *Varadinum*, firmiſſimum Hungariæ ſuperioris munimentum, aliaque munitiſſima Præſidia *Leopoldo*, Chriſtianorum Imperatori Occidentis, ce-dere coactus eſt. Imperavit annos tres, men-ſes ſeptem, & abiit è vivis anno millesimo ſex-centesimo nonagesimo quinto.

25 *Muſtapha* hujus nominis *II.* filius *Mahometbis IV.* paternum adeptus eſt Imperium anno mille-simo ſexcentesimo nonagesimo quinto. Fœdâ clade à Principe Sabaudicæ Domus *Eugenio* af-fectus eſt anno millesimo ſexcentesimo nonage-simo ſeptimo, quò factum eſt, ut anno millesimo ſexcenteſimo nonagesimo nono pacem inierit cum Principibus Chriſtianis. Sed cùm otio ac quieti indulgeret, è ſolio dejectus eſt anno mil-lesimo ſeptingentesimo tertio, atque in carce-rem detruſus, ubi hydropico morbo affectus in-teriit, cùm regnaſſet annos octo, menſes ſex.

26 *Achmetes* hujus nominis *III.* fratrem ſuum *Muſtapham* in Imperio excepit anno millesimo ſeptingentesimo tertio. Venetis Bellum denun-ciavit anno millesimo ſeptingentesimo decimo quinto, eodemque anno totam Peloponneſum,

vulgò *Moream* dictam, ipſis eripuit. Sed anno ſequenti, dùm Urbem Corcyram, vulgò *Corfou*, obſidione cinxiſſet, terrâ marique à Chriſtianis devictus ac profligatus eſt. Nec meliorem ſortem expertus eſt anno milleſimo ſeptingentesimo decimo ſeptimo; quo, ejus exercitu fuſo, diſſipato, ac tantùm non deleto à Principe *Eugenio*, exercitus *Caroli VI.* Imperatoris Occidentis Generali Præfecto, coäctus eſt *Albam Græcam*, vulgo *Belgradum*, Oppidum munitiſſimum, cedere *Carolo VI.* Chriſtianorum Imperatori Occidentis, & cum illo, aliiſque Principibus Chriſtianis inire pacem, quam etiamnùm hoc anno milleſimo ſeptingentesimo vigesimo ſecundo, quo iſta ſcribo, ſervat, atque Turcico potitur Imperio.

SUCCESSIO

Francorum Imperatorum,

Qui ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo à Latinis expugnata eſt Urbs Conſtantinopolis, imperarunt in Oriente uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum.

1 BAlduinus, Comes Flandrenſis, poſt captam à Latinis Urbem Conſtantinopolim, inauguratus eſt Imperator Byzantinus anno milleſimo ducentesimo quarto, & inter Latinos primus fuit, qui in Oriente imperavit. At *Baldui-*

duinus hujus nominis I. imperator fortis, pius, modeſtus ac juſtus, dum Adrianopolim, Urbem Thraciæ munitiſſimam, quò Græci perduelles ſe ſe receperant, ſtrenuè oppugnat, à *Joannitio*, ſive *Calojoanne*, Bulgarorum Rege, captus eſt, & in Bulgariam abductus anno milleſimo ducenteſimo quinto, ubi menſium ſexdecim ſpatio in carcere detentus obiit anno milleſimo ducenteſimo ſexto.

2 *Henricus* in demortui fratris ſui *Balduini* locum ſuffectus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſexto, cùmque imperaſſet annis decem, menſibus novem, & diebus duobus ſupra viginti, mortalitatem exuit anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto.

3 *Petrus Corteniacus*, Antiſidorenſis Comes, ſucceſſit *Henrico Balduino*, cujus ſororem *Jolantam* in matrimonium duxerat, & ab *Honorio III.* Pontifice Maximo, Imperii Byzantini coronam Romæ accepit anno milleſimo ducenteſimo decimo ſeptimo. Sed Româ diſcedens, cùm Conſtantinopolim pergeret, in Albaniæ montium anguſtiis à *Theodoro Angelo*, Græco, Epiri Principe, perfidioſè captus, in carcere, vel, ut alii volunt, in prælio, peremptus eſt anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo.

4 *Robertus*, filius *Petri Corteniaci*, coronatus eſt Imperator Byzantinus, poſt obitum patris ſui, die XXV. menſis Martii anni milleſimi ducenteſimi vigeſimi primi, & imperavit ſeptem annis, ſeu ad annum uſque milleſimum ducenteſimum vigeſimum octavum, quo exceſſit è vivis.

5 *Balduinus* hujus nominis *II.* poſt obitum *Roberti*, Imperator Conſtantinopolitanus fuit ſalutatus, ſed cùm juvenis dumtaxat decennis eſſet,

ac ſubindè regendo Imperio necdùm idoneus, ex Italia *Joannes Bryennius*, qui Hieroſolymorum Regis nomen gerebat, accitus eſt, quò *Junioris Balduini* tutelam, & Imperii Conſtantinopolitani adminiſtrationem ac defenſionem ſuſciperet: *Balduinus* autem hujus nominis *II.* & Latinorum Byzantinorum Imperatorum ultimus, annos circiter triginta tres, ab obitu *Roberti*, Conſtantinopolitano Imperio potitus eſt, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo octavo, quo mortuus eſt *Robertus*, Imperator Conſtantinopolitanus, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim proditione cepit, & *Balduinum*, hujus nominis *II.* & inter Latinos ultimum Imperatorem Conſtantinopolitanum, Imperio, ac Regiâ Urbe Conſtantinopoli, unà cum cæteris aliis Latinis ejecit, atque Imperium Conſtantinopolitanum in Græcorum poteſtatem denuò revocavit. Vixit tamen *Balduinus* hujus nominis *II.* ſuæ calamitati ſuperſtes annos XI. reliquitque unicum filium, nomine *Philippum*, qui Imperator Conſtantinopolitanus, ſed ſolo nomine tenùs, dictus eſt. Hoc pacto Franci, ſeu Latini, Imperium Conſtantinopolitanum, quod per quinquaginta ſeptem annos, tres menſes, & dies undecim potiti ſunt, penitùs amiſerunt, adeò ut Latini, qui poſt *Balduinum* hujus nominis *II.* Imperatores Conſtantinopolitani appellati ſunt, habuerint duntaxat magni nominis umbram, ſeu Imperatoris Conſtantinopolitani nudum nomen, ac titulum ſinè re.

SE-

SEPTIMA TABULA CHRONOLOGICA

Seriem exhibens Imperatorum Occidentis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale uſque ad Carolum VI. *nunc imperantem*.

POſt *Flavii Joviani*, optimi Imperatoris, mortem, quæ contigit die XVI. menſis Februarii anni treceteſimi ſexageſimi quarti, facta eſt diviſio Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, ita ut ab obitu *Flavii Joviani* Imperatoris ad noſtra uſque tempora, Imperatorum Orientis ſucceſſio omninò diverſa ſit à ſucceſſione Imperatorum Occidentis. Deſcripſimus in præcedenti Tabula ſeriem Imperatorum, qui, poſt obitum *Flavii Joviani*, Imperium in Oriente tenuerunt, in iſta autem Tabula Chronologica dabimus ſucceſſionem, ſeu ſeriem Imperatorum, qui poſt ejuſdem *Joviani* Imperatoris mortem, Imperio Occidentis ad hanc uſque ætatem noſtram præfuerunt.

1 *Flavius Valentinianus*, poſt mortem *Joviani*, Imperator Occidentis anno trecenteſimo ſexageſimo quarto electus eſt apud Nicæam in Bithynia. Fuit Princeps pius, rei militaris peritus, ſed ad iracundiam pronior. Saxones, Quados, & Alemannos vicit. Irâ vehementiori correptus obiit apoplexiâ ictus anno trecenteſimo ſeptuageſimo quinto, poſtquàm imperaſſet annos undecim.

2 *Flavius Gratianus*, Imperatoris *Valentiniani*, è *Severa* conjuge, filius, conſors Imperii, ſeu Cæſar, & Auguſtus à patre ſuo factus eſt anno tre-

centeſimo ſexageſimo ſeptimo. Fuit princeps humanus, liberalis, religioſus, paternæ in Catholicos pietatis hæres. Alemannos domuit, *Gothos*, alioſque Barbaros oppreſſit per *Theodoſium Magnum*, quem etiam ad imperii conſortium elegit. Annos ſexdecim imperavit *Flavius Gratianus* annos videlicèt octo unà cum patre ſuo *Valentiniano*, & annos octo ſolus poſt obitum patris ſui, cùmque adversùs *Maximum*, qui Tyrannidem in Britannia arripuerat, eamque per Gallias exercebat, pugnaret apud Lugdunum, deſertus à ſuis per dolum occiſus eſt ab *Andragatio*, ejuſdem *Maximi* Tyranni exercitus Præfecto, anno trecenteſimo octogeſimo tertio.

3 *Flavius Valentinianus Junior*, Senioris *Valentiniani* Imperatoris è *Juſtinâ* conjuge filius, atque *Flavii Gratiani* frater, dum adhuc puerulus eſſet, renunciatus eſt Imperator anno trecenteſimo ſeptuageſimo quinto. Imperavit annis ſeptemdecim, ideſt, annis octo cum fratre ſuo *Flavio Gratiano*, & novem annis poſt obitum fratris ſui. Tandem anno trecenteſimo nonageſimo ſecundo Viennæ in Galliis ſtrangulatus eſt ab *Arbogaſte*, Comite *Eugenii* Tyranni, qui Imperium Occidentis invaſerat. Erat autem *Valentinianus Junior*, dùm occiſus eſt, Catechumenus, & Baptiſmum à S. *Ambroſio* flagitaverat, ſicut teſtatur idem Sanctus in Oratione, quâ hujus Imperatoris funeri parentavit, illiuſque eximiam pietatem, cæteraſque virtutes laudibus celebravit.

4 *Honorius*, filius *Theodoſii Magni*, Orientis Imperatoris, & frater *Arcadii*, Imperatoris itidem Orientis, poſtquam Tyrannus *Eugenius*, qui Occidentis Imperium invaſerat, à *Theodoſio Magno*, Orientis Imperatore, devictus fuiſſet anno trecen-

centeſimo nonageſimo tertio, Imperator Occidentis à patre ſuo *Theodoſio Magno* renunciatus eſt eodem anno. Princeps fuit ignavus, negligens, à re militari alienus, contra quem *Stilico*, perfidus, & ambitioſus ejus Tutor, excitavit *Alaricum*, Wiſigothorum Regem, qui totam ferè Italiam cladibus funeſtavit, & Romam anno quadringenteſimo nono armis cepit. Tam inſignis perfidiæ pęnas luit *Stilico*, qui, unà cum conjuge *Serena*, & filio ſuo *Eucherio*, juſſu *Honorii* Imperatoris occiſus eſt. Suſtulit etiam idem Imperator per *Conſtantium*; cui ſororem ſuam *Placidiam* matrimonio copulaverat, ac penitùs profligavit quoſdam Tyrannos, qui Imperium affectabant, videlicèt *Gratianum* in Britannia, *Conſtantinum*, *Conſtantem*, *Maximum*, *Jovium*, & *Sebaſtianum* in Galliis. Obiit *Honorius* non Romæ, ſed Ravennæ anno quadringenteſimo vigeſimo tertio, poſtquàm imperaſſet annis triginta, ab obitu verò patris ſui *Theodoſii Magni*, annis viginti octo.

5 *Valentinianus* hujus nominis *III.* filius *Conſtantii* Cæſaris ac *Placidiæ*, ſororis Imperatorum *Arcadii*, & *Honorii*, ad Imperii conſortium adſcitus à *Theodoſio Juniore*, Orientis Imperatore, habenas Occidentis Imperii moderari cœpit anno quadringenteſimo vigeſimo quinto. Fuit Princeps omnibus vitiis inquinatus. Eò quippè imperante Wandali Africam, *Genſerico* Duce, occuparunt, & *Attila*, Hunnorum Rex, in Italiam irruens, eam fœdiſſimè devaſtavit. *Aëtium* Romani exercitus Ducem, & Imperii Columen ac protectorem *Valentinianus* Imperator manu ſuâ in Palatio interfecit. Uxorem *Maximi*, Senatoris, conſtupravit, quam injuriam ultus eſt

ille

ille Senator nece *Valentiniani III.* Imperatoris anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto, cùm imperaſſet annos triginta.

6 *Maximus*, poſt necem *Valentiniano III.* Imperatori illatam, Imperium Occidentis occupavit anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto, & nuptiis potitus eſt *Eudoxiæ* Auguſtæ, *Valentiniani III.* Imperatoris conjugis. Sed eodem anno, *Genſerito*, Wandalorum Rege, in Italiam irruente, *Maximus* à ſuis occiſus, laniatus, & in Tyberim projectus eſt.

7 *Flavius Mecilius Avitus*, occiſo *Maximo*, renunciatus eſt Imperator anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto. Sed à *Ricimero*, Militiæ Duce, propè Placentiam captus, privatam deinceps vitam agere coactus eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo ſexto, poſtquàm imperaſſet menſes decem, & dies octo.

8 *Flavius Julius Majorianus* acclamatus eſt Occidentis Imperator anno quadringenteſimo quinquageſimo ſeptimo, & occiſus eſt à *Ricimero*, qui pro arbitrio ſuo Imperatores creabat vel deponebat, anno quadringenteſimo ſexageſimo primo, poſtquàm imperaſſet quatuor annis cum dimidio.

9 *Libius Severus*, ſeu *Severianus*, interfecto *Majoriano*, invaſit Occidentis Imperium anno quadringenteſimo ſexageſimo primo, ſed è vivis Romæ ſublatus eſt veneno ei propinato à *Ricimero* anno quadringenteſimo ſexageſimo quarto, Imperii ſui quarto.

Poſt mortem *Libii Severi*, Imperatoris, fuit Interregnum duorum annorum, per quod temporis ſpatium *Ricimerus* univerſa pro ſuo nutu in Occidentis Imperio adminiſtravit.

10 *An-*

10 *Anthemius*, conſentiente *Ricimero*, ſalutatus eſt Occidentis Imperator anno quadringentesimo quinquagesimo ſeptimo, ſed à *Ricimero* occiſus eſt anno quadringentesimo ſeptuagesimo ſecundo, cùm annos quinque, & menſes aliquot imperaſſet.

11 *Flavius Anicius Olybrius*, poſt cædem *Anthemii*, promovente *Ricimero*, fuit Imperator ſalutatus anno quadringentesimo ſeptuagesimo ſecundo, ſed eodem anno Romæ è vita migravit, Imperii ſui menſe ſeptimo, aut octavo.

12 *Glycerius*, Senator Romanus, Occidentis Imperator creatus eſt anno quadringentesimo ſeptuagesimo tertio, & poſtquàm imperaſſet uno anno, & quatuor circiter menſibus, à *Julio Nepote* Solio dejectus, Salonas pulſus eſt, ibidemque, ut dicitur, fuit conſecratus Epiſcopus.

13 *Julius Nepos*, Nepotiani filius, pulſo *Glycerio*, Purpuram, ſeu Imperii insignia aſſumpsit anno quadringentesimo ſeptuagesimo quarto, & ab *Oreſte*, Gotho, cui Exercitus Præfecturam ipſe demandaverat, exauctoratus eſt anno quadringentesimo ſeptuageſimo quinto, Imperii verò ſui anno ineunte ſecundo.

14 *Flavius Momylus Auguſtulus*, filius *Oreſtis*, militaribus ſuffragiis, agente patre ſuo, Imperator fuit renunciatus. Verùm, *Odoacer*, Turcilingorum Rex, à *Nepotis* factione in Italiam vocatus, Oreſtem Ticini obſedit, cepit, illumque, & ejus fratrem *Paulum* coram Exercitu interfici juſſit, *Auguſtulum* verò, filium Oreſtis, Imperio cedere coactum, in Caſtrum Lucullanum Campaniæ ablegavit, cùm needum expleviſſet annum primum Imperii ſui. In hoc *Auguſtulo* deſiit omninò Occidentale Imperium anno quadringente-

te-

teſimo ſeptuageſimo ſexto, deletumque jacuit per trecentos, & viginti quatuor annos, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum, quo *Carolus Magnus*, Francorum Rex, ipſo Natalis Dominici die à *Leone III.* Pontifice Maximo, Imperator Occidentis fuit inauguratus.

15 *Carolus*, Francorum Rex, cognomento *Magnus*, à *Leone III.* Summo Pontifice, Imperator Occidentis fuit renunciatus, aureoque diademate coronatus ipſo Natalis Dominici die anni octingenteſimi. Princeps fuit de Religione, & literis optimè meritus, domi foriſque optimus, bellicâ virtute clariſſimus ingenii, morumque virtutibus præſtantiſſimus. Obiit Aquiſgrani anno octingenteſimo decimo quarto, cum imperaſſet annos quatuordecim.

16 *Ludovicus*, à pietate, quam ſemper exhibuit, *Pius* cognominatus, *Caroli Magni*, & *Hildegardis* filius, patri ſuo in Occidentis Imperio ſucceſſit anno octingenteſimo decimo quarto, & à *Stephano V.* Pontifice Maximo Coronam Imperialem accepit anno octingenteſimo decimo ſexto. Fuit Imperator verè pius, juſtus, liberalis, & virtutum patris ſui *Caroli Magni* æmulator. Imperavit ab obitu patris ſui annos viginti ſex, & menſes ſex, & diſceſſit è vivis anno octingenteſimo quadrageſimo.

17 *Lotharius*, filius natu maximus *Ludovici Pii*, & *Hermingardis*, ejus conjugis, ſucceſsit patri ſuo anno octingenteſimo quadrageſimo, & Coronatus eſt imperator à *Paſchali I.* Pontifice Maximo, anno octingenteſimo vigeſimo tertio. In duobus præliis, quæ adverſus fratres ſuos *Ludovicum*, & *Carolum* commiſit, rem infeliciter geſſit, & poſtquàm ab obitu patris ſui *Lu-*

do-

dovici Pii Imperium gubernaſſet annis quindecim, ſæculo & Imperio nuncium remiſit, & habitum Monaſticum in Prumienſi Monaſterio, quod quinque circitèr millium paſſibus ab Urbe Trevirenſi diſtat, anno octingenteſimo quinquageſimo quinto induit, ubi paulò poſt migravit è vita.

18 *Ludovicus* hujus nominis *II.* filius *Lotharii*, ſolus poſt obitum patris imperare cæpit anno octingenteſimo quinquageſimo quinto, jamque à *Leone IV.* Pontifice Maximo Imperator coronatus anno octingenteſimo quinquageſimo. Princeps fuit literatus, pius, juſtus, Eccleſiæ Catholicę defenſor, erga pauperes liberalis, & Belli artibus clarus. Imperavit annis viginti, & obiit abſque prole anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto.

19 *Carolus* hujus nominis *II.* à calvitie capitis cognomento *Calvus*, Imperatoris *Ludovici Pii* ex *Juditha* filius, Imperio potitus eſt, & à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo inauguratus, eſt Occidentis Imperator anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto. Fuit Princeps verſipellis, ſuperbus, ambitioſus, & in bellis timidus. Imperavit annis duobus dumtaxat, & anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſexto veneno ſibi à quodam Medico, Judæo, propinato è vivis ſublatus eſt.

Ludovicum, dictum *Balbum*, quòd impeditioris eſſet linguæ, *Caroli Calvi* Imperatoris ex *Hermintrudi*, ejus conjuge, filium, in ſerie Imperatorum Occidentis nonnulli reponunt, eumque appellant *Ludovicum* inter Imperatores hujus nominis *III.* Sed non eſt dubium quin fallantur. Conſtat quippè, *Ludovicum Balbum* ſucceſſiſſe quidem patri ſuo *Carolo Calvo* in Galliarum Re-

Regnum, & à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo coronam Regiam accepiſſe, ſed non ſucceſſiſſe patri ſuo *Carolo Calvo* in Imperium, ſicut luculenter commonſtrat doctiſſimus *Sirmondus* in Notis ad Concilium Trecenſe II. Quocircà, *Ludovicus Balbus*, *Caroli Calvi* Imperatoris filius, & Galliarum Rex, expungi debet è ſerie Imperatorum Occidentis, ſicut nunc omnes ad unum ſentiunt Hiſtoriæ periti.

20 *Carolus*, hujus nominis *III.* à corporis habitudine dictus *Craſſus*, filius *Ludovici*, Germaniæ Regis, & nepos Imperatorum *Lotharii*, & *Caroli Calvi*, coronam Imperialem à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo accepit anno octingentesimo octuagesimo. Sed cùm adversùs Normannos, Gallias infeſtantes, rem malè geſſiſſet, indèque corpore, & animo ægrotare incepiſſet, coactus eſt anno octingentesimo octuagesimo ſeptimo ſe, & imperio & Galliarum Regno abdicare, & obiit anno ſequenti. Sunt nonnulli Scriptores, qui aſſerunt, *Arnulphum*, poſt abdicationem *Caroli Craſſi*, Imperatorem fuiſſe ſalutatum anno octingentesimo octuagesimo octavo, ſed à verò aberrant. *Arnulphus* ſiquidem jure dici haud potuit Imperator, niſi poſtquàm à *Formoſo*, Pontifice Romano, Imperiali Coronâ fuiſſet decoratus, quòd ſolùm contigit anno octingentesimo nonagesimo ſexto.

21 *Guido*, ſeu *Wido*, Spoleti Dux, quatuor circiter annis poſt abdicationem *Caroli Craſſi* Imperatoris, à *Formoſo*, Pontifice Maximo, Imperii coronâ redimitus eſt anno octingentesimo nonagesimo primo. *Berengarium*, Forojulienſem Ducem, ſuumque Imperii æmulum, prælio ſuperavit, imperavitque uſque ad annum octingen-

gen-

teſimum nonageſimum quartum, quo anno deceſſit.

22 *Lambertus*, filius *Guidonis*, ſeu *Widonis*, anno octingenteſimo nonageſimo quarto Imperii coronam adeptus eſt, quâ tamen ab *Arnulpho* Germaniæ Rege privatus eſt anno octingenteſimo nonageſimo ſexto, vixit tamen *Lambertus* uſque ad annum octingenteſimum nonageſimum octavum, quo ab *Ugone*, filio *Mangifredi*, Comitis Mediolanenſis, fuit occiſus.

23 *Arnulphus*, Germaniæ Rex, anno octingenteſimo nonageſimo ſexto à *Formoſo* Papa fuit coronatus Imperator, ſed anno octingenteſimo nonageſimo nono migravit è vita, & filium *Ludovicum*, puerulum ſeptennem, reliquit, qui patri ſuo *Arnulpho* ſucceſſit quidem in Regno Germaniæ, ſed non in Imperio, ut potè qui Coronâ Imperiali à nullo Romano Pontifice fuit inſignitus, ſed ſolùm anno nongenteſimo in Comitiis fuit à Proceribus Rex Germaniæ ſalutatus. Hic igitur *Ludovicus*, filius *Arnulphi*, quem perperàm nonnulli in ſerie Imperatorum reponentes, *Ludovicum IV*. appellant, ſicut & *Conradus* hujus nominis primus, qui *Ludovico* in Regno Germaniæ ſucceſſit anno nongenteſimo undecimo, & *Henricus* hujus nominis primus, dictus *Auceps*, qui *Conrado* in Regno Germaniæ ſuffectus eſt anno nongenteſimo decimo nono; hi, inquam, tres, *Ludovicus*, *Conradus*, & *Henricus Auceps*, fuerunt quidem Reges Germaniæ, ſed Imperatores appellari minimè debent, tùm quia Coronam Imperialem à nullo Romano Pontifice acceperunt; nullus autem Rex Germaniæ jure Imperator appellari poteſt, niſi à Romano Pontifice fuerit inaugura-

tus

tus Imperator: Tum quia etiam eodem tempore, quo *Ludovicus*, Rex Germaniæ, filius *Arnulphi* Imperatoris, & *Conradus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *I.* & *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *I.* cognomento *Anceps*, Regno Germaniæ præfuerunt, *Ludovicus*, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, à *Benedicto IV.* Coronam Imperialem, & *Berengarius* à *Joanne X.* Pontifice Maximo coronam itidem Imperialem acceperunt. *Ludovicus* ſiquidem, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis, anno nongenteſimo coronatus eſt imperator à *Benedicto IV.* Summo Pontifice, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis, inauguratus eſt Imperator à Romano Pontifice *Joanne Decimo* anno nongenteſimo decimo ſexto, tenuitque Imperium uſque ad annum nongenteſimum vigeſimum quartum, Ex quo palàm ſequitur, *Ludovicum* filium *Arnulphi* Imperatoris, & *Conradum* inter Reges Germaniæ hujus nominis primum, & *Henricum* inter Reges Germaniæ hujus nominis *I.* è ſerie Romanorum Imperatorum jure ac meritò expungi debere, cum eodem tempore fuerint dumtaxat Germaniæ Reges, quo *Ludovicus*, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis à Romanis Pontificibus *Benedicto IV.* & *Joanne X.* fuerunt coronati Imperatores Occidentis.

24 *Ludovicus*, inter Imperatores hujus nominis *III.* *filius Boſonis*, Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, in Italiam venit, poſtquàm *Arnulphus*, Rex Germaniæ, qui anno octingenteſimo nonageſimo octavo fuerat à *Formoſo* Papa coronatus Imperator, occiſus eſt anno ſequenti, ſeu octingenteſimo nonageſimo nono; cùmque *Ludovicus*

cus viciſſet *Berengarium*, Ducem Forojulienſem, qui, defuncto *Arnulpho* Imperatore, ſummam rerum in Italia ad ſe tranſtulerat, coronâ Imperiali à *Benedicto IV.* Pontifice Maximo, ut mox diximus, donatus eſt anno nongentesimo. Nonnulli, poſt *Baronium*, appellant hunc Imperatorem *Ludovicum IV.* quia exiſtimant, *Ludovicum Balbum*, Galliarum Regem, tertium hujus *Ludovici* nominis, eſſe inter Imperatores connumerandum. Aſt, ſicut ſuperiùs obſervavimus, *Ludovicus Balbus*, Gallorum Rex, à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo coronam quidem Regiam accepit, ſed non Imperialem, ac ſubindè inter Occidentis Imperatores locum habere non debet. *Ludovicus* itaque, Boſonis, Arelatenſis Regis, filius, qui anno nongenteſimo coronam Imperialem à *Benedicto IV.* Pontifice Maximo accepit, nuncupari debet inter Imperatores Occidentis *Ludovicus III.* & non *IV.* Hunc Imperatorem *Ludovicum III.* poſtquàm imperaſſet annis tribus, utrinque ſcilicèt incompletis, *Berengarius*, Dux Forojulienſis, Veronæ cepit & excæcavit anno nongenteſimo ſecundo, tuncque *Berengarius* toto Regno Longobardico potitus eſt, ſe tamen Imperatorem non dixit ante annum nongenteſimum decimum ſextum, quo à *Joanne X.* Pontifice Maximo coronatus eſt Imperator. Licèt ergò *Berengarius*, Dux Forojulienſis, poſt excæcatum *Ludovicum III.* Imperatorem, toto Regno Longobardico pacificè potitus fuerit, anni tamen Imperii *Ludovici III.* etiam poſt ejus excæcationem, Romæ numerati ſunt, uſque ad annum nongenteſimum decimum ſextum, quo *Berengarius* diadema, nomenque Imperatoris à *Joanne X.* Pontifice Maximo accepit.

25 *Berengarius*, Dux Forojulienſis, & Rex Italiæ, à *Joanne X.* Pontifice Maximo, quem contra Saracenos, & Mauros Italiam infeſtantes, juverat, coronatus eſt Imperator, ut mox dictum eſt, in die Sacro Reſurrectionis Dominicæ anni nongenteſimi decimi ſexti. Fuit Vir multis, magniſque virtutibus præditus, cujus animus nec calamitatibus unquàm ſuccubuit, nec ſecundis rebus nimis elatus eſt. Imperavit octo annis, & occiſus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quarto. Imperium Occidentis vacavit poſt mortem *Berengarii*, Imperatoris, per triginta, & octo annos, ideſt, ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis *I.* cognomento *Magnus*, in Italiam veniens, *Berengarium* hujus nominis *II.* Italiæ Regno abdicavit, & à *Joanne XII.* Romano Pontifice unctus ac conſecratus fuit Occidentis Imperator. Hinc Principes illi, ſeu *Rodulphus*, *Hugo*, Rex Arelatenſis, ſive Provinciæ Comes, *Lotharius*, & *Berengarius* hujus nominis *II.* qui ſe ipſos nomine, & Inſignibus Imperii decorarunt ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto, quo interfectus eſt *Berengarius* hujus nominis *I.* qui à *Joanne X.* Romano Pontifice, Imperator fuit inauguratus, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis I. *Berengarium* hujus nominis *II.* Italiæ Regem profligavit, & à *Joanne XII.* Pontifice Maximo conſecratus eſt Occidentis Imperator, omnes, inquam, illi Principes, qui per illud temporis intervallum, Imperii Inſignia ſuſceperunt, nec Imperatores dicendi ſunt, nec ullum prorsùs in ſerie Imperatorum Occidentis locum hab[illegible]

nul-

nulli eorum à Romano Pontifice coronam Imperialem acceperint, ſed fuerint dumtaxat Italiæ Reges. Vacavit igitur Imperium Occidentis ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto, quo trucidatus eſt Imperator *Berengarius* hujus nominis *Primus*, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis *I.* Germaniæ Rex, coronâ Imperiali à *Joanne XII.* donatus eſt.

26 *Otto* hujus nominis *I.* dictus *Magnus*, anno nongenteſimo trigeſimo ſexto, quo ipſius pater Rex Germaniæ, *Henricus*, cognominatus *Auceps*, diem ultimum clauſit, Procerum conſenſu ſucceſſit patri ſuo in Regno Germaniæ, ſed Imperator dictus non eſt niſi anno nongenteſimo ſexageſimo ſecundo, quo, ſicut mox diximus, coronam Imperialem à Joanne XII. Pontifice, Maximo accepit. Res multas præclarè geſſit hic Imperator, ſed nomini ſuo haud parvam labem inuſſit, dùm *Joannem XII.* Romanum Pontificem, à quo fuerat Imperator inauguratus, ſede injuſtè dejecit, & in ejus locum Antipapam, *Leonem* hujus nominis *VIII.* intruſit. Obiit anno nongenteſimo ſeptuageſimo tertio, Imperii verò undecimo.

27 *Otto* hujus nominis *II.* ſucceſſit patri ſuo *Ottoni I.* anno nongenteſimo ſeptuageſimo tertio. A *Joanne XIII.* Pontifice Maximo coronatus eſt Imperator, cùmque Imperium rexiſſet annis decem, obiit anno nongenteſimo octogeſimo tertio.

28 *Otto* hujus nominis *III.* anno nongenteſimo octogeſimo tertio patri ſuo *Ottoni II.* ſucceſſit in Regno Germaniæ, ſed non in Imperio, quod ſolùm obtinuit anno nongenteſimo nonageſimo ſexto, quo coronam Imperialem ei impoſuit

Gregorius V. Pontifex Maximus, cùmque imperaſſet annis ſex, mortuus eſt improlis anno milleſimo ſecundo.

29 *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis *II.* ſed inter Imperatores hujus nominis I. poſt mortem *Ottonis III.* electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo ſecundo. Sed Imperator dictus eſt dumtaxat anno milleſimo decimo quarto, quo à Summo Pontifice *Benedicto VIII.* Imperialem coronam accepit. Multis prçclaris virtutibus, præſertim caſtitatis amore, præditus fuit *Henricus* inter Imperatores hujus nominis *I.* & ſanctitatis famâ ubique celebris animam Deo reddidit anno milleſimo vigeſimo quarto, Imperii ſui nono. Sanctorum Faſtis ab Eccleſia adſcriptus eſt.

30 *Conradus*, inter Germaniæ Reges hujus nominis *II.* ſed inter Imperatores hujus nominis *I.* poſt mortem *Henrici* Imperatoris electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo vigeſimo quarto, non tamen Imperator dictus eſt niſi anno milleſimo vigeſimo ſeptimo, quo à *Joanne XIX.* Pontifice Maximo fuit coronatus, cùmque à tempore coronationis ſuæ imperaſſet annis duodecim, obiit anno milleſimo trigeſimo nono.

31 *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis *III.* ſed inter Imperatores hujus nominis *II.* poſt mortem *Conradi* Imperatoris, electus eſt Rex Germaniæ, non tamen *Auguſti*, ſeu Imperatoris nomen obtinuit, niſi anno milleſimo quadrageſimo ſexto, quo *Clemens II.* Pontifex Maximus eum coronavit Imperatorem. Virtutibus tam Chriſtianis, quàm civilibus & bellicis præditus fuit *Henricus* Imperator, obiitque anno milleſimo quinquageſimo ſexto.

32 *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis

nis *IV*. ſed inter Imperatores hujus nominis *III*. ſucceſſit patri ſuo *Henrico II.* Imperatori anno milleſimo quinquageſimo ſexto. Crediderim tamen ipſe, hunc *Henricum* locum dumtaxat habere debere inter Reges Germaniæ; ſed non inter Occidentis Imperatores, quippè qui nunquam à vero, & legitimo Pontifice fuit coronatus Imperator, ſed anno dumtaxat milleſimo octogeſimo quarto à *Guiberto* Epiſcopo Ravennenſi, quem ipſemet *Henricus* Antipapam, dictum *Clementem III.* contrà verùm Romanum Pontificem *Gregorium VII.* creaverat, coronam non gloriæ, ſed confuſionis accepit. Fuit Princeps ingenio ferox, ſuperbus, violentus, Summis Pontificibus inobediens, Epiſcopatuum, & Abbatiarum venditor, & nequiſſimus Eccleſiæ perſecutor. Quò factum eſt, ut Proceres Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinto ab illo defecerint, ejuſque filium *Henricum* conſenſu unanimi elegerint Regem Germaniæ, qui patrem ſuum *Henricum*, omnibus Imperii Inſignibus exutum, ad privatam vitam redegit, quam tandem variis curis, & ærumnis confectus anno milleſimo centeſimo ſexto miſerrimè clauſit, à tribus Romanis Pontificibus excommunicatione perculſus, anno verò, poſtquàm à *Guiberto* Antipapa coronam Imperialem ſuſcepiſſet, vigeſimo ſecundo.

33 *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis *V*. ſed inter Imperatores hujus nominis *IV*. poſt abdicationem patris ſui *Henrici*, electus fuit Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinto. Sed Imperator dictus eſt tantùm anno milleſimo centeſimo undecimo, quo à *Paſchali II*. Pontifice Maximo, fuit Romæ coronatus Impera-

rator. Eccleſiam diu exagitavit occaſione Controverſiæ de *Inveſtituris*, quæ tandem compoſita eſt in Concilio Generali Lateranenſi *I.* convocato à *Calliſto II.* Pontifice Maximo, anno milleſimo centeſimo vigeſimo tertio. Obiit *Henricus* inter Imperatores hujus nominis *IV.* anno milleſimo centeſimo vigeſimo quinto, & ab accepta Coronâ Imperiali à *Paſchali II.* Pontifice Maximo, anno decimo quarto.

34 *Lotharius*, hujus nominis *II.* Saxonum Dux, poſt mortem *Henrici*, inter Imperatores hujus nominis *IV.* abſque prole defuncti, electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo vigeſimo quinto, ſed Imperator dictus eſt tantùm anno milleſimo centeſimo trigeſimo tertio, quo Romam veniens, Coronam Imperialem ab *Innocentio II.* Pontifice Maximo accepit, & è vivis exceſſit non anno milleſimo centeſimo trigeſimo octavo, ut cenſet *Baronius*, ſed anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo, poſt acceptam verò ab *Innocentio II.* Pontifice Maximo Coronam Imperialem anno quinto.

35 *Conradus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *III.* Sueviæ Dux, & Imperatoris *Henrici IV.* ex Sorore nepos, electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo trigeſimo octavo. Vulgò dicitur Imperator, quamvis in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere non deberet, eò quòd coronam Imperalem à Romano Pontifice non acceperit ob Bella civilia, quibus tota Italia, ipſaque Roma tum temporis ardebat. Hortante S. *Bernardo*, Claræ vallenſi Abbate, *Conradus* ad Sacram Expeditionem profectus eſt, ſed, rebus infeliciter geſtis, rediit, obiitque anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſecun-

cundo, Regni ſui Germaniæ decimoquarto.

36 *Fridericus Ænobarbus*, ſive *Barbaroſſa*, ſic dictus à barba rufa, electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſecundo, ſed Imperator dictus non eſt, niſi anno milleſimo centeſimo quinquageſimo quinto, quo Coronam Imperialem ab *Hadriano IV.* Pontifice Maximo accepit. Præclaris fuit ornatus naturæ dotibus, quas tamen infuſcavit violando Eccleſiæ concordiam, & excitando ſchiſma, quod duravit ab initio Pontificatus *Alexandri III.* hoc eſt, ab anno milleſimo centeſimo quinquageſimo nono uſque ad annum milleſimum centeſimum ſeptuageſimum ſeptimum, quo anno, pœnitentiâ *Friderici* Imperatoris, ejuſque *Alexandro III.* Pontifici maximo, præſtito humili obſequio, extinctum eſt. Dein, *Fridericus* Imperator ad Expeditionem Sacram contra *Soladinum* profectus, exercitum in Orientem duxit, ſed apud Seleuciam diem ſupremum obiit anno milleſimo centeſimo nonageſimo.

37 *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *VI.* ſed inter Imperatores *V.* eodem anno electus eſt Rex Germaniæ, quo *Fridericus Barbaroſſa* Imperator migravit è vita, ſeu anno milleſimo centeſimo nonageſimo, coronam verò Imperialem accepit à *Cæleſtino III.* Pontifice Maximo anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo primo. Totam Campaniam, Apuliam, & Siciliam Bello conſequutus eſt, & in Regni Siciliæ Proceres omne genus immanitatis exercuit, indèque cognomento dictus *Aſper.* Obiit anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſeptimo.

Poſt obitum *Henrici* Imperatoris, hoc eſt, ab anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſeptimo

uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonum, nullus fuit certus Occidentis Imperator. *Philippus* ſiquidem, frater germanus *Henrici* Imperatoris, electus eſt ab una parte Principum Rex Germaniæ; *Otto* verò, Dux Saxoniæ, electus eſt itidem ab altera parte Principum Rex Germaniæ, indèque atrox inter utrumque Germaniæ Regem electum exarſit bellum, quod protractum eſt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum octavum, quo *Philippus*, Rex Germaniæ, pugione confoſſus, ſoli *Ottoni* Regnum Germaniæ reliquit.

38 *Otto* hujus nominis *IV.* poſt necem *Philippo* Regi Germaniæ anno milleſimo ducenteſimo octavo illatam, ſolus perſtitit Rex Germaniæ, & anno ſequenti, ſeu milleſimo ducenteſimo nono coronam Imperialem accepit ab *Innocentio III.* Pontifice Maximo. Eccleſiæ perduellis *Otto* Imperator, excommunicatione perculſus eſt, ac tandem à *Philippo Auguſto*, Galliarum Rege, ad Bovinas, propè Tornacum in Belgio, ingenti ſuorum clade devictus eſt, & Imperio privatus anno milleſimo ducenteſimo decimo quarto, obiitque anno milleſimo ducenteſimo decimo octavo.

39 *Fridericus* hujus nominis *II.* filius *Henrici* inter Imperatores hujus nominis *V.* poſt exauctorationem *Ottonis* Imperatoris factam anno milleſimo ducentesimo decimo quarto, electus eſt Rex Germaniæ, & ab *Honorio III.* Pontifice Maximo Imperator coronatus eſt anno millesimo ducentesimo vigesimo. Romanos Pontifices diu divexavit, à quibus viciſſim ipſe cùm eſſet in ſua impietate pertinax, quinquiès fuit anathemate percuſſus, ac tandem in Concilio primo Ge-

Generali Lugdunenſi, anno millesimo ducenteſimo quadrageſimo quinto ſub *Innocentio IV.* Pontifice Maximo celebrato, dejectus eſt Imperio, exceſſitque è vivis anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo.

Ab anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quinto, quo *Fridericus II.* in Concilio Generali Lugdunenſi primo abdicatus eſt Imperio, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum tertium, quo *Rodulphus*, Comes Habſpurgenſis, electus eſt Imperator, contigit in Imperio Occidentis Interregnum, & quamvis nonnulli Principes per illud temporis intervallum electi ſint Imperatores, videlicet *Henricus* Thuringiæ & Haſſiæ Landgravius; *Guillelmus*, Brabantiæ, ſive Hollandiæ Comes, *Richardus*, Cornubiæ Comes, & *Henrici III.* Angliæ Regis frater, ac denique *Alphonſus X.* Caſtellæ Rex, *Ferdinandi III.* Hiſpaniarum Regis filius; attamen omnes illi Principes Catalogo Imperatorum Occidentis accenſeri minimè debent, tum quia nullus eorum fuit à Romano Pontifice Imperator coronatus; tùm quia Imperio pacificè potiti non ſunt, illudque dumtaxàt, ut ita loquar, deguſtarunt.

40 *Rodulphus*, Comes Habſpurgenſis, electus eſt Imperator pridiè Kalend. Octobris anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi tertii, ejuſque electio approbata fuit à *Gregorio X.* Pontifice Maximo. Fuit princeps, juſtitiâ, religione, & bellicâ virtute Imperio dignus. Obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, ab electione ſua anno decimo octavo.

41 *Adolphus*, Naſſaviæ Comes, electus eſt Imperator anno milleſimo ducenteſimo nonageſi-

mo

mo primo, ſed, cùm eſſet avaritiâ, crudelitate, libidine, aliiſque vitiis infectus, odium Procerum ſibi conflavit, & ab eis Imperio abdicatus eſt anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, ab electione ſua ſeptimo.

42 *Albertus*, Auſtriæ Dux, *Rodulphi* Imperatoris filius, poſt abdicationem *Adolphi*, electus eſt Imperator anno milleſimo nonageſimo octavo, ejuſque electionem à Septem Viris factam approbavit *Bonifatius VIII.* anno milleſimo trecenteſimo ſecundo. Cognominatus eſt *Monoculus*, eò quòd venenum ſibi propinatum, dum arte medicâ evomere conaretur, oculum amiſerit. Nefariè pugione ictus trucidatus eſt anno milleſimo trecenteſimo octavo, ab electione ſua decimo.

43 *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *VII.* inter Imperatores *VI.* Comitis Luxemburgenſis, & *Beatricis*, Hannoniæ Comitiſſæ, filius, electus eſt Imperator anno milleſimo trecenteſimo octavo, & Romam anno milleſimo trecenteſimo duodecimo veniens, à Cardinalibus, quibus Summus Pontifex *Clemens V.* qui tum temporis in Galliis, ſeu Avenione, ſedem tenebat, hanc provinciam demandaverat, ſolemni ritu inauguratus eſt Imperator. Obiit anno milleſimo trecenteſimo decimo tertio, ab electione ſua anno quinto, à Romana coronatione anno ſecundo per menſem unum & dies viginti quatuor inchoato. Naturali morte occubuit hic Imperator, non verò, ut quidam falsò aſſerunt, veneno ipſi porrecto in particula Sacroſanctæ Euchariſtiæ manu *Bernardi Politiani*, Ordinis Prædicatorum, qui huic Imperatori erat à Confeſſionibus. Poſt mortem *Henrici* Imperatoris, di-

diviſis bifariàm Principibus Germaniæ, alii *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, alii *Fredericum Auſtriacum*, Imperatorem deſignarunt; & quamvis potior eſſet *Ludovici* Bavariæ Ducis electio, quàm *Frederici Auſtriaci*, nihilominùs hæc inter utrumque electum Imperatorem enata diſſenſio Germaniam atroci Bello ab anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto diſtinuit uſque ad annum milleſimum trecenteſimum vigeſimum ſecundum, quo *Fredericus Auſtriacus* captus à *Ludovico* Bavariæ Duce, & per triennium in vinculis detentus, tandem anno milleſimo trecenteſimo vigeſimo quinto liber dimiſſus eſt eâ lege, ut Auſtriâ ſuâ contentus, omni jure ad Imperium cederet. Cui conditioni cùm acquieviſſet *Fredericus Auſtriacus*, ad ſolum *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, jus ad Imperium pertinuit. Verùm, hanc *Ludovici* Bavariæ Ducis electionem factam anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto, Summus Pontifex *Joannes XXI.* quem alii appellant *Joannem XXII.* nullo pacto approbare voluit, ſed potiùs *Ludovicum Bavarum*, Sedi Apoſtolicæ parêre detrectantem, & Schiſma in Eccleſia excitantem, anathemate perculit, prohibuitque omnibus fidelibus, nè cum illo communicarent, eique obtemperarent. Hanc in *Ludovicum Bavarum* à *Joanne XXI.* Pontifice Maximo latam ſententiam renovavit *Clemens VI.* Summus Pontifex, qui etiam Principibus Electoribus juſſit, ut convenirent ad alium creandum Germaniæ Regem, quem Sedes Apoſtolica in Imperatorem promoveret. Mandato Pontificis morem geſſerunt Principes Electores, & anno milleſimo trecenteſimo quadrageſimo ſexto *Carolum IV.* Regem Bohemiæ, in Romano-

norum Regem elegerunt; *Ludovicus* verò Bavariæ Dux, obiit anno ſequenti ſeu millesimo trecentesimo quadragesimo ſeptimo. Cùm igitur *Ludovici*, Bavariæ Ducis Electio fuerit à Romano Pontifice reprobata, ipſe verò, ob ſui contumaciam, anathemate perculſus, nullum in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere debet, ac ſubindè ab anno millesimo trecentesimo decimo quarto, quo facta eſt *Ludovici*, Bavariæ Ducis, in Regem Germaniæ, ſeu, ut nunc vulgo dicitur, in Romanorum Regem, electio, uſque ad annum millesimum trecentesimum quadragesimum ſextum, quo, abdicato *Ludovico Bavaro*, in Romanorum Regem electus eſt *Carolus IV.* Bohemię Rex, vacavit Imperium Occidentis, sicut optimè obſervat *Henricus Spondanus* Tomo I. Continuationis Annalium Eccleſiaſticorum *Baronii* ab anno millesimo trecentesimo decimo quarto, ad annum millesimum trecentesimum quadragesimum ſextum.

44 *Carolus* inter Imperatores hujus nominis *IV.* electus eſt, ut mox diximus, Romanorum Rex anno millesimo trecentesimo quadragesimo ſexto, & Coronam Imperialem anno millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto Romæ in die Paſchatis accepit ab *Ægidio* Cardinali Pœnitentiario *Innocentii VI.* qui tum temporis Avenione ſedebat. Vita functus fuit *Carolus IV.* Imperator anno millesimo trecentesimo ſeptuagesimo octavo, poſt acceptam coronam Imperialem anno vigesimo tertio.

45 *Wenceslaus*, filius *Caroli IV.* Imperatoris, electus fuit Germaniæ, ſeu Romanorum Rex, vivente adhuc Patre ſuo, anno milleſimo trecentesimo ſeptuagesimo ſeptimo, ſed nunquàm à

Ro-

Romano Pontifice coronam Imperialem accepit, fuitque princeps corpore, & animo deformis, Hæreticorum Huſſitarum fautor, libidini, crapulæ, incantationibus, ſævitiæ, omnibuſque vitiis deditus, adeò ut mirum ſit, auſum fuiſſe quemdam hæreticum prolixam ſatis in gratiam *Wenceslai*, peſſimi Principis, adornare Apologiam in ea, quam nuperrimè, ſeu anno milleſimo ſeptingenteſimo ſeptimo Amſtelodami publicavit, *Hiſtoriâ Auguſtâ Romanorum Imperatorum.* Tot pravis corruptiſque moribus infectus fuit *Wenceslaus*, ut à Principibus electoribus fuerit Regno Germaniæ privatus anno milleſimo quadringenteſimo, ab electione verò ſua in Regem Germaniæ anno vigeſimo tertio. Poſt abdicationem *Wenceslai*, electus eſt Rex Romanorum ac deſignatus Imperator *Fridericus*, Dux Brunſvicenſis, egregius Princeps, & rei militaris peritiſſimus. Sed eodem anno, quo electus eſt, à *Waldekiano*, Comite, juſſu, ut fertur, Archiepiſcopi Moguntini, occiſus eſt anno milleſimo quadringenteſimo.

46 *Robertus*, ſive *Rupertus*, Bavariæ Dux, & Comes Palatinus, cognomento *parvus*, occiſo *Friderico*, electus eſt Romanorum Rex, & Imperator deſignatus anno milleſimo quadringenteſimo, obiitque anno milleſimo quadringenteſimo decimo, ab electione verò ſuâ in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, anno decimo. Poſt mortem *Ruperti*, Imperator ab Electoribus deſignatus eſt *Jodocus*, Brandeburgi & Moraviæ Marchio, ſed ſexto menſe, poſt ſuam in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, electionem, obiit inglorius, nunquàm coronatus Imperator.

47 *Si-*

47 *Sigiſmundus*, *Caroli IV.* Imperatoris filius, & frater *Wenceslai*, in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, electus eſt anno milleſimo quadringenteſimo decimo, & coronam Imperii anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo tertio ab *Eugenio IV.* Pontifice Maximo accepit. Fuit optimus Imperator, omni virtute clarus, de Imperio optimè meritus, & in conciliandâ pace Eccleſiæ, diro ac diuturno graſſante tum temporis Schiſmate, multum exagitatæ, jugiter intentus. Obiit *Sigiſmundus* Imperator anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo ſeptimo, ab electione ſua in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, anno vigeſimo ſeptimo; poſt acceptam ab *Eugenio IV.* Imperialem coronam, anno quinto.

48 *Albertus* hujus nominis *II.* à SeptemViris electus eſt Rex Germaniæ, ſeu Romanorum, Imperatorque in Comitiis deſignatus anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo octavo. Optimis artibus tùm belli, tùm pacis enituit, liberalitate ac juſtitiâ præſtans, magnuſque planè futurus Imperator, ſi longiorem vitam egiſſet. Sed mortuus eſt anno ſecundo poſt electionem ſuam, ſeu anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo.

49 *Fridericus* hujus nominis *III.* electus eſt Imperator anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo, & coronam Imperii, unà cum *Eleonora*, conjuge ſuâ, à *Nicolao V.* Pontifice Maximo accepit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo. Imperavit pacificè, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo tertio, ab electione ſua in Regem Germaniæ, ſeu Romanorum, anno quinquageſimo quarto, poſt verò acceptam à *Ni-*

Nicolao V. Pontifice Maximo Coronam Imperialem anno quadrageſimo ſecundo.

50 *Maximilianus* hujus nominis *I.* quem *Fridericus III.* ipſius pater, jam Imperii conſortem fecerat, & Regem Romanorum ab Electoribus anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſexto inſtitui curaverat, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo tertio, & obiit anno milleſimo quingenteſimo decimo nono, Regni ſui poſt obitum patris vigeſimo ſexto.

51 *Carolus V.* nepos *Maximiliani* hujus nominis *I.* electus eſt Imperator anno milleſimo quingenteſimo decimo nono, ſed Coronam Imperialem à *Clemente VII.* Pontifice Maximo dumtaxat Bononiæ accepit anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo. Perpetuum ferè Bellum cum *Franciſco I.* Galliarum Rege, geſſit, ac tandem rerum humanarum pertæſus, ſeſe Imperio abdicavit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, poſt electionem ſuam in Imperatorem anno trigeſimo ſeptimo, poſt acceptam vero à *Clemente Septimo*, Romano Pontifice, Coronam Imperialem, anno vigeſimo ſexto, atque biennio poſt abdicationem ſuam piè obiit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

52 *Ferdinandus* hujus nominis *I.* Imperatoris *Caroli V.* filius, Hungariæ, & Bohemiæ Rex jam inauguratus anno MDXXVII. & Rex Romanorum anno MDXXX. tandem electus eſt Imperator anno milleſimo quingenteſimo quinquagesimo octavo. Fuit Princeps mitis, affabilis, temperans, & pacis artibus insignis. Intempeſtivâ tamen manſuetudine in cauſa fuit, cur peſtiferæ *Lutheri* Hæresis longè latèque per Germa-

niam

niam graſſata fuerit. Obiit anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, poſt electionem verò ſuam in Imperatorem anno ſeptimo.

53 *Maximilianus* hujus nominis *II.* filius *Ferdinandi I.* patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, eique moribus, & ingenio ſimillimus fuit, ſed Lutheranos in ordinem redigere non curavit. Obiit anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Regni ſui poſt obitum patris anno duodecimo.

54 *Rudolphus* hujus nominis *II.* filius *Maximiliani II.* ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto. Fuit pacis ac tranquillitatis amantior, quàm ipſius dignitas, & Catholica Religio, tum temporis ab Hæreticis Lutheranis acerrimè in Germania impetita poſtulare videbantur. Obiit anno milleſimo ſexcenteſimo duodecimo, Regni ſui poſt obitum patris trigeſimo ſexto.

35 *Matthias*, frater *Rudolphi*, hujus nominis *Secundi*, Hungariæ, & Bohemiæ Rex, fuit electus Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo duodecimo. Sedem Imperii, ob graviſſimas turbas, quas Hæretici in Regno Bohemiæ continuò excitabant, tranſtulit Pragâ Viennam Auſtriæ. Sed cùm illæ turbæ in dies gliſcerent, nec eas compeſcere poſſet, mærore confectus exceſſit è vivis, anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, anno verò poſt electionem ſuam in Imperatorem, ſexto, cum menſibus novem.

56 *Ferdinandus* hujus nominis *II.* electus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, perduelles hæreticos Bohemos, alioſque finitimos populos in ordinem redegit, & cum

Gu-

Guſtavo, Sueciæ Rege, graviſſimum Bellum geſſit, quod tandem felicitèr confecit, obiitque anno milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo, poſt verò electionem ſuam ad Imperium, anno decimo nono.

57 *Ferdinandus* hujus nominis *III.* ſucceſſit patri ſuo *Ferdinando II.* anno milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo. Claruit multis virtutibus, præſertim eximiâ pietate, quâ ſe contra Hæreticos Catholicæ Religionis propugnatorem ſemper exhibuit. Exceſſit ex hac vita anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo ſeptimo, ab electione verò ſua ad Imperiale ſolium, anno vigeſimo. Poſt *Ferdinandi III.* obitum fuit Interregnum quindecim menſium.

58 *Leopoldus Ignatius*, filius *Ferdinandi III.* electus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo octavo. Diuturnum cum Gallis Bellum geſſit, & de Turcis anno MDCLXXXIII. Viennam obſidentibus, inſignem victoriam reportavit. Mortuus eſt anno milleſimo ſeptingenteſimo quinto, ab electione verò ſua ad Imperium, anno quadrageſimo octavo.

59 *Joſephus*, filius *Leopoldi Ignatii* Primogenitus, qui jam Auguſtæ anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo Rex Romanorum fuerat coronatus, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo ſeptingenteſimo quinto. Domuit rebelles Hungariæ, & Bellum contra Gallo-Hiſpanos, à patre ſuo ſuſceptum, continuavit, Galloſque in Italia, & in Belgio, conſertis per ſuos Duces præliis, vicit ac ſuperavit, ac tandem inter Bellorum ſtrepitus è vita migravit anno milleſimo ſeptingenteſimo undecimo.

60 *Carolus* hujus nominis *VI.* in demortui fratris

ſui locum ſuffectus eſt, & hodiè Reipublicæ clavum tenet.

OBSERVATIONES

Ad illuſtrandam Tabulam Chronologicam Imperatorum Occidentis, maximè, poſtquàm Carolus Magnus, *anno octingenteſimo Imperium Occidentis renovavit, omninò neceſſariæ.*

IN primis obſervare debes, non rectè à quibusdam Scriptoribus dici, Imperium Occidentale fuiſſe à *Leone III.* Pontifice Maximo translatum in *Carolum Magnum*, Galliarum Regem. Hæc quippè *translationis* vox rem geſtam non benè explicat, quia quandò *Carolus Magnus* coronam Imperialem à *Leone III.* Romano Pontifice anno octingenteſimo accepit, Imperium Occidentale erat jam annis abhinc trecentis, & ampliùs in *Momyllo Auguſtulo*, ultimo Occidentis Imperatore, extinctum, ideòque in aliquem Principem transferri minimè poterat, ſed tantùm renovari; quod & reaplè præſtitit *Leo III.* Summus Pontifex, ſicut demonſtrant Numiſmata *Caroli Magni*, quæ adhuc ſuperſunt, & in quibus legitur: *RENOVATIO IMPERII*. Quocircà, hanc Imperii Occidentalis renovationem rectè explicat *Sigonius* lib. IV. *De Regno Italiæ* ad annum octingenteſimum primum, ubi hæc habet: *Hunc dignitatis Imperatoriæ, titulum, cùm in Momyllo Auguſtulo, ultimo Occidentis Imperatore, ante trecentos fermè annos ſub Regnum Gothorum in Italia defeciſſet, in eodem Occidente Pontifex renovavit, ut haberet Eccleſia Romana adverſùs Infideles,*

les, Hæreticos, ac Seditioſos, Tutorem, cujus officium repudiaſſe jam pridem Imperator Orientis videratur.

Præterea, obſervare debes, quòd licèt non conſtet apud omnes, Septem Virorum, penès quos ſolos eſt Imperatores Occidentis eligendi poteſtas, inſtitutionem ad *Gregorium V.* pontificem Maximum eſſe referendam; certum tamen eſſe debet, jus eligendi Imperatores Occidentis à Romanis Pontificibus emanaſſe, poſtquàm *Leo III.* Pontifex Maximus, Imperium Occidentis in *Carolo Magno*, Galliarum Rege, anno octingenteſimo renovavit. Id quippe juris Romanis Pontificibus diſertè aſſerit ac vindicat *Innocentius III.* in Epiſtola ad *Bertholdum*, Zaringiæ Ducem, poſt *Ottonis IV.* electionem, ſub initium ſeculi XIII. peractam. Ibi enim capite *Venerabilem de electione*, hæc ſcribit *Innocentius III.* quæ ſingulari obſervatione perpendi debent: *Illis Principibus*, ſeu Electoralis Collegii Septem Viris, *jus & poteſtatem eligendi Regem, in Imperatorem poſtmodùm promovendum, recognoſcimus, ut debemus, ad quos de jure & antiqua conſuetudine noſcitur pertinere; præſertim cùm ad eos jus, & poteſtas hujuſmodi ab Apoſtolica Sede pervenerit, quæ Romanum Imperium in perſona magnifici Caroli à Græcis tranſtulit in Germanos. Sed & Principes recognoſcere debent, & utique recognoſcunt* [*ſicut iidem in noſtra recognovêre præſentia*] *quòd jus, & auctoritas examinandi perſonam electam in Regem, & promovendam ad Imperium, ad nos ſpectat, qui eum inungimus, & coronamus. Eſt enim regulariter & generaliter obſervatum, ut ad eum examinatio perſonæ pertineat, ad quem manus impoſitio ſpectat. Numquid enim, ſi Principes non ſolum in diſcordia, ſed etiam in concordia, Sacrilegum quemcumque, vel excommunicatum, tyrannum, fatuum, vel hæreticum eligerent, aut paganum, nos inungere, conſecrare, ac coronare hominem hujuſmodi deberemus?*

Abſit omninò. Ex quibus *Innocentii III.* Pontificis verbis conſtat, Principes, ſeu Electoralis Collegii Septem Viros, ultrò agnoviſſe, auctoritatem examinandi perſonam electam in Regem Germaniæ, eamque ad Imperium promovendi, de jure pertinere ad Romanos Pontifices, à quibus inungi, & coronam Imperialem accipere debent Reges Germaniæ, ut vi illius coronationis poſſint appellari Imperatores. Quod ſi verò Coronam Imperialem à Romano Pontifice non acceperint, dicentur quidem *Reges Germaniæ*, vel *Imperatores electi*, ſed verè, & propriè Imperatores appellari non poterunt. Hinc eſt primò, quòd in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, *Ludovicum* filium *Arnulphi* Imperatoris, *Conradum* hujus nominis *I.* & *Henricum* hujus nominis *I.* qui dicebatur *Auceps*, Reges quidem Germaniæ appellaverimus, ſed non Imperatores, tum quia *Ludovicus*, filius *Arnulphi* Imperatoris, *Conradus I.* & *Henricus I.* dictus *Auceps*, qui Reges Germaniæ fuerunt, coronam Imperialem à Romano Pontifice nunquàm acceperunt; tum quia etiam eodem tempore, quo *Ludovicus, Conradus I.* & *Henricus I.* in Germania regnarunt, *Ludovicus* hujus nominis *III. Boſonis* Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, filius, fuit coronatus Imperator à *Benedicto IV.* Pontifice Maximo, & poſt *Ludovicum III.* coronam Imperialem à *Joanne X.* Summo Pontifice, obtinuit *Berengarius*, Dux Forojulienſis. *Ludovicus* igitur *III.* Boſonis, Regis Arelatenſis filius, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis, veri fuerunt Imperatores, utpotè qui coronam Imperialem à Romanis Pontificibus acceperunt, non verò *Ludovicus*, filius *Arnulphi* Imperatoris, *Conradus* hujus nominis *I.* & *Henricus* hujus nominis I. Germaniæ Reges, qui nunquàm à Romanis Pontificibus fuerunt coronati Imperatores.

Se-

Secundò, rectè diximus in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis, ab obitu *Berengarii*, qui à *Joanne X.* Pontifice Maximo fuit coronatus Imperator, ideſt, ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto, quo occiſus eſt Imperator *Berengarius*, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis *I.* cognomento *Magnus*, Romam veniens, *Berengarium* hujus nominis *II.* Italiæ Regno privavit, & à *Joanne XII.* inauguratus eſt Imperator, vacaſſe Imperium Occidentis, ac ſubinde *Rodulphum*, *Hugonem*, Regem Arelatenſem, ſeu Provinciæ Comitem, *Lotharium*, & *Berengarium* hujus nominis *II.* qui per illud temporis intervallum Reges Italiæ fuerunt, Imperatores appellari haud debere, nec ullum in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere, eò quòd à Romanis Pontificibus nunquàm fuerint coronati Imperatores. Tertiò, obſervavimus in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, poſtquàm *Fridericus* hujus nominis *II.* Imperator fuiſſet in Concilio Generali Lugdunenſi I. Dignitate Imperiali abdicatus anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quinto, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum tertium, quo *Rodulphus*, Comes Habſpurgenſis, jubente, & approbante Summo Pontifice *Gregorio X.* electus eſt Imperator, fuiſſe paritèr in Imperio Occidentis Interregnum, adeòque *Henricum*, Thuringiç & Haſſiæ Landgravium, *Guillelmum*, Brabantiæ, ſive Hollandiæ Comitem, *Richardum*, Cornubiæ Comitem, & *Henrici III.* Angliæ Regis fratrem, ac denique *Alphonſum*, Caſtellæ Regem, *Ferdinandi III.* Hiſpaniarum Regis filium, qui per illud temporis ſpatium Imperatoris nomen, & inſignia ſuſceperunt, Imperatorum Catalogo adſcribi non debere, tum quia eorum electio à nullo Romano Pontifice fuit

confirmata; tùm quia jus, quod ad Coronam Imperialem ſibi arrogabant, erat omninò incertum; tum quia etiam nullus illorum ab aliquo Romano Pontifice fuit coronatus Imperator. Denique, jure optimo diximus in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, è Catalogo Imperatorum Occidentis eſſe expungendum, quia ejus electio fuit à Summo Pontifice *Joanne XXI.* quem alii appellant *XXII.* reprobata, nec ipſe unquàm à verò, & legitimo Romano Pontifice coronam Imperialem accepit. Uno verbo, hi omnes, qui, poſtquàm fuerunt electi Germaniæ Reges, ſeu, ut ajunt modò, Romanorum Reges, coronam Imperialem à Romano Pontifice acceperunt, verè Imperatores appellari debent; alii verò, qui electi Germaniæ, ſeu Romanorum Reges, coronam Imperialem à Romano Pontifice, poſt renovationem Imperii Occidentalis anno octingenteſimo à *Leone III.* factam, non acceperunt, *Imperatores* abſolutè dici non poſſunt, ſed ſolùm *electi Imperatores*, quia vi electionis ſuæ in Regem Germaniæ, ſeu in Regem Romanorum, jus habent ad Imperialem dignitatem, & primum inter Principes Chriſtianos locum obtinendi, idque juris habent à Romanis Pontificibus, qui ſe ad eos Imperatores confirmandos, & coronandos obſtrinxêre, modò nullum occurreret in electione vitium, quod examinandum ad eoſdem Romanos Pontifices ſpectat, ut ipſimet Principes Germaniæ agnoverunt, ac palàm profeſſi ſunt coram *Innocentio III.* Pontifice Maximo, cujus teſtimonium, omni exceptione majus, ſupra laudavimus. Quæ cùm ita ſint, juſtè improbari ac proſcribi debet nuperus quidam ſcriptor Hæreticus, qui in *Hiſtoria Auguſta Romanorum Imperatorum*, quam Amſtelodami anno milleſimo ſeptingenteſimo ſeptimo publicâ luce

luce donavit, aſſerit, eos omnes, qui Germaniæ, ſeu Romanorum Reges ſunt electi, verè eſſe Imperatores abſque ulla confirmatione, inauguratione, ſeu coronatione, quæ à Romano Pontifice fieri debeat. Sic enim ſcribit pag. 180. virulentus ille hæreticus: *Scilicèt nemo verè imperat aut regnat, niſi à Pontifice aliquo inunctus! En tibi profundam Cleri ambitionem! en arcanum Sacri Regni Sacerdotalis*, & pag. 210. *Romani*, inquit, *Hierophantæ clàm, palàm, per fas, & nefas, per dolos, Strophas, Sophiſmata Religionis fuco ſplendentia, per hypocriſim, humilitatis ſcilicèt, & pietatis Chriſtianæ pallio amictam, jam olim cœperant uſque ab Hildebrando*, [ſeu Gregorio VII. Summo Pontifice] *ad Hieromonarchiam profaniſſimam graſſari, conculcantes, quantùm & ubicùmque modo poterant, authoritatem legitimam Imperatorum, eorum vires enervando, Regiones Italicas quavis ſponte ſibi rapiendo &c.* Nemini itaque mirùm videri debet, quòd ille hæreticus in ſua *Hiſtoria Auguſta Romanorum Imperatorum* plures in ſerie Romanorum Imperatorum Occidentis percenſeat, quos tamen non Imperatores, ſed Germaniæ dumtaxat, vel Italiæ Reges fuiſſe oſtendimus in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis.

Poſtremò, obſervare debes, olim Germaniæ Regnum in eadem familia Regiâ fuiſſe ſucceſſivum, ſed non abſolutè hæreditarium; Populi enim Regem eligendi, quem mallent, ex eadem familia Regia jus habebant, ſolebantque defuncti Regis filium natu majorem cæteris anteponere. In hac autem Regis Germaniæ electione Primates, ſeu Regni Primores, omnia poterant, & populorum conſenſum ſecum trahebant. Quamvìs ergò Germaniæ Regnum in eadem familia Regiâ fuerit olim ſucceſſivum, non fuit tamen abſolutè hæreditarium, cùm ad Regis Germaniæ electionem neceſſariùs omninò

 eſſet

eſſet Procerum, populique conſenſus. Duravit autem hæc conſuetudo ex eadem familia Regia eligendi Germaniæ Regem uſque ad Summum Pontificem *Gregorium VII.* quo Eccleſiam Romanam regente, in Comitiis Regni Germaniæ decretum eſt, ut Regis Germaniæ electio intra Regiam familiam non reſtringeretur, ſed quilibet in Regem eligi poſſet, ideòque tunc, anno ſcilicet milleſimo ſeptuageſimo ſeptimo, quo *Rodulphus*, Suevorum antea Dux, in Regem Germaniæ electus eſt, ſucceſſio in eadem familia in Regnum Germaniæ antiquata fuit, & *conſenſu omnium comprobatum eſt, & Romani Pontificis auctoritate corroboratum, ut Regia poteſtas nulli per hæreditatem (ſicut ante fuerat conſuetudo) cederet, ſed filius Regis (etiamſi valdè dignus eſſet) per electionem ſpontaneam, non per ſucceſſionis lineam, Rex proveniret; ſi verò non eſſet dignus Regis filius, vel ſi nollet eum populus, quem Regem facere vellet, haberet in poteſtate populus.* Ita refert *Bruno*, Germaniæ Scriptor, in libro *De Bello Saxonico*. Anno igitur milleſimo ſeptuageſimo ſeptimo facta eſt inſignis in electione Regis Germaniæ, mutatio. Hactenùs enim Germaniæ Regnum electivum quidem erat, ſed non niſi illi, qui erant ex familia regnatrice, ad illud eligi poterant; at in Conventu apud *Forcheimum*, anno milleſimo ſeptuageſimo ſeptimo habito, Germaniæ Proceres omne hæreditarium in Germaniæ Regnum jus repudiarunt, atque decreverunt, ut deinceps omnes ad illam electionem jus haberent, ſeu Reges Germaniæ eligi poſſent. Poſt aliquot tamen annos ad priorem conſuetudinem reditum eſt. Filii ſiquidem *Henrici* hujus nominis inter Reges Germaniæ *IV.* electi ſunt Reges Germaniæ, videlicèt *Conradus* anno milleſimo nonageſimo tertio, & *Henricus* anno milleſimo centeſimo quinto, eoque abſque prole defuncto, *Conradus* illius ex ſo-

ro-

rore *Agnete* nepos, & deindè ejuſdem ex ordine nepotes fuerunt Reges Germaniæ ſalutati; nec poſteà deſierunt, niſi fortè ſemel & iterùm, vocari propinqui ad propinquiorum ſucceſſionem in Regno Germaniæ, ut videre eſt in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis, quam exhibuimus. Hanc priorem conſuetudinem eligendi è ſola Familia regnatrice Germaniæ, ſeu, ut modò ajunt, Romanorum Regem, etiamnùm retinere quodammodò videntur Electoralis Collegii Principes, qui jam à longa annorum ſerie filium natu majorem Regnatricis familiæ Auſtriacæ Regem Germaniæ, ſeu Romanorum, elegerunt, atque Imperatorem deſignarunt; quamvis alium Principem, etiam ex familia Auſtriaca non oriundum, eligendi Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, pleno jure potiantur, ita ut tamen jus examinandi ac confirmandi Germaniæ, ſeu Romanorum Regis, electionem, eique Coronam Imperialem imponendi ad Romanum Pontificem pertineat, nec poſſit Germaniæ, ſeu Romanorum Rex electus, ante perceptam à Romano Pontifice coronam Imperialem, abſolutè appellari *Imperator*, ſed dumtaxat *electus Imperator*, ſicut jam obſervavimus contra quoſdam Germaniæ Scriptores, qui pertendunt, eos, qui Germaniæ, ſeu Romanorum Reges ſunt ſemel electi, vi electionis ſuæ Imperatores eſſe, & ut tales ab omnibus jure appellari, haberique debere, etiamſi eorum electio à Romano Pontifice non ſit confirmata, nec ab eo Imperialem Coronam acceperint; quod tamen oppidò falſum eſt, & omninò contrarium antiquiſſimo juri, quod Romani Pontifices ab anno octingenteſimo, quo extinctum Occidentis Imperium, in *Carolo Magno*, Galliarum Rege, renovarunt, ſemper retinuerunt, eoque potiti ſunt, non reclamantibus Proceribus Germaniæ, ſed po-

potiùs coràm *Innocentio III.* Pontifice Maximo ultrò profitentibus, jus examinandi ac confirmandi electionem factam Regis Germaniæ, eumque per Coronationem promovendi ad Imperium, Romanis Pontificibus ex antiqua conſuetudine aſſeri ac vindicari debere. Sed ſatis hactenus dictum ſit de Romanis Imperatoribus, qui ſummâ rerum in Occidente potiti ſunt, ad quorum Tabulam Chronologicam attexam nunc ſucceſſionem Conſulum Romanorum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti, uſque ad *Baſilium* juniorem, qui ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit, anno Chriſti DXLI.

SUCCESSIO

Conſulum Romanorum,

Ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti, uſque ad Baſilium *Juniorem, qui anno Chriſti quingenteſimo quadrageſimo primo ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit.*

CONSULES ROMANI. CONSULES ROMANI.

CAjus Cæſar, & L. Æmilius Paulus anno Chriſti 1

P. Vinicius, & P. Alfenus. 2

L. Aelius Lamia, & M. Servilius. 3

Sex. Aelius Catus, & C. Sentius Saturninus. 4

L. Valerius Meſſalla Voluſianus, & Cn. Cornelius Cinna, 5

M Ae-

CONSULES ROMANI.

M. Aemilius Lepidus, & L. Arruntius. 6

A. C.Licinius NervaSilianus,& Q.CæciliusMetellus Creticus Silanus. 7

Furius Camillus, & Sex. Nonius Quintilianus. 8

Q. Sulpicius Camerinus, & C. Poppæus Sabinus. 9

P. Cornelius Dolabella, & C. Junius Silanus. 10

M. Aemilius Lepidus, & T. Statilius Taurus. 11

Germanicus Cæſar, & C. Fontejus Capito. 12

C. Silius, & Munacius Plancus. 13

Sex Pompejus & Sextus Appulejus. 14

Druſus Cæſar, & C. Norbanus Flaccus. 15

T. Statilius Siſenna Taurus, & L. Scribonius Libo. 16

C. Cælius Rufus, & L. Pomponius Flaccus. 17

Tiberius Auguſtus III. & Germanicus II. 18

M. Julius Silanus, & Norbanus Balbus. 19

M. Aurelius Meſſala,

CONSULES ROMANI.

& M. Aurelius Cotta. 20

Tiberius Auguſtus IV. & Druſus Cæſar II. 21

C. Sulpicius Galba, & D. Haterius Agrippa. 22

C. Aſinius Pollio, & C. Antiſtius Vetus. 23

Cornelius Cethegus, & Viſellius Varro. 24

M. Aſinius Agrippa, & Coſſus Cornelius Lentulus. 25

Lentulus Getulicus, & C. Calviſius. 26

M. Licinius Craſſus, & L. Calpurnius Piſo. 27

Ap. Junius Silanus, & P. Silius Nerva. 28

C. Fuſius Geminus, & L. Rubellius Geminus. 29

L. Caſſius Longinus, & M. Vinicius. 30

Tiberius Auguſtus V. & L. Aelius Sejanus. 31

Cn. Domitius Ænobarbus & M. Furius Camillus Scribonianus. 32

Ser. Sulpicius Galba, & L. Sulla felix. 33

Paullus Fabius Perſicus, & L. Vitellius. 34

C. Ceſtius Gallus, & M. Servilius Nonianus. 35

Sex. Papinius Allienus,

& Q.

CONSULES ROMANI.

& Q. Plantius. 36
Cn. Acerronius Proculus, & C. Pontius Nigrinus. 37
M. Aquillius Julianus, & P. Nonius Aſprenas. 38
Cajus Auguſtus II., & L. Apronius Cæſianus. 39
Cajus Aug. III. ſolus. 40
Cajus Auguſtus IV. & Cn. Sentius Saturninus. 41
Claudius Auguſtus II. & C. Cæcina largus. 42
Claudius Aug. III. & L. Vitellius II. 43
L. Quinctius Criſpinus II. & M. Statilius Taurus. 44
M. Vinicius II. & Taurus Statilius Corvinius. 45
Valerius Aſiaticus II. & M. Julius Silanus. 46
Claudius Auguſtus IV. & L. Vitellius III. 47
A. Paulus Vitellius, & L. Vipſanius. 48
C. Pompejus Gallus, & Q. Verannius. 49
C. Antiſtius Veter, & M. Suillius Nervilianus. 50
Claudius Auguſtus V. & Ser. Cornelius Orfitus. 51
Fauſtus Sulla, & Salvius

CONSULES ROMANI.

Otho. 52
D. Junius & Q. Haterius. 53
M. Aſinius Marcellus, & M. Acilius Aviola. 54
Nero Auguſtus, & L. Antiſtius Vetus. 55
Q. Voluſius Saturninus, & P. Cornelius Scipio. 56
Nero Auguſtus II., & L. Piſo. 57
Nero Auguſtus III. & Valerius Meſſala. 58
Vipſanius Apronianus, & L. Fontejus Capito. 59
Nero Auguſtus IV. & Coſſus Cornelius. 60
Cæſonius Pætus, & P. Petronius Turpilianus. 61
P. Marius Celſus, & L. Aſinius. 62
C. Memmius Regulus, & L. Verginius Rufus. 63
C. Lecanius Baſſus, & M. Licinius Craſſus. 64
A. Licinius Nerva Silianus & M. Veſtinus Atticus. 65
C. Lucius Teleſinus, & C. Suetonius Paulinus. 66
L. Fontejus Capito, & C. Iulius Rufus. 67
C. Silius Italicus, & M. Ga-

CONSULES ROMANI.

M. Galerius Trachalus. 68

Servius Sulpicius Galba Aug. & T. Vinius Rufinus. 69

Fl. Veſpaſianus Aug. II. & Titus Cæſar I. 70

Veſpaſianus Aug. III. & M. Coccejus Nerva. 71

Veſpaſianus Auguſtus IV. & Titus Cæſar II. 72.

Domitianus Cæſar II. & M. Valerius Meſſalinus. 73

Veſpaſianus Aug. V. & Titus Cæſar III. 74

Veſpaſianus Aug. VI. & Titus Cæſar V. 75

Veſpaſianus Aug. VII. & Cæſar V. 76

Veſpaſianus Aug. VIII. & Titus Cæſar VI. 77

L. Cejonus Commodus, & D. Novius Priſcus. 78

Veſpaſianus Aug. IX. & Titus Cæſar VII. 79

Titus Auguſtus VIII. & Domitianus Cæſar VII. 80

Sex. Annius Silvanus, & T. Verus Pollio. 81

Domitianus Aug. VIII. & T. Flavius Sabinus. 82.

Domitianus Aug. IX. & Q. Petilius Rufus II. 83

Domitianus Auguſtus X. & Appius Sabinus. 84

CONSULES ROMANI.

Domitianus Auguſtus, XI. & T. Aurelius Fulvus. 85

Domitianus Auguſtus XII. & Ser. Cornelius Dolabella. 86

Domitianus Auguſtus XIII. & A. Voluſius Saturninus. 87

Domitianus Aug. XIV. & L. Minucius Rufus. 88

T. Aurelius Fulvus II. & A. Sempronius Atratinus. 89

Domitianus Auguſtus XV. & M. Coccejus Nerva II. 90

M. Ulpius Trajanus, & M. Acilius Glabrio. 91

Domitianus Auguſtus XVI. & Q. Voluſius Saturninus. 92

Pompejus Collega, & Cornelius Priſcus. 93

L. Nonnius Aſprenas, & M. Aretinus Clemens. 94

Domitianus Auguſtus XVII. & T. Flavius Clemens. 95

C. Fulvius Valens, & C. Antiſtius Vetus. 96

Nerva Auguſtus III. & L. Verginius Rufus III 97

Ner-

CONSULES ROMANI.

Nerva Auguſtus IV. & M. Ulpius Trajanus Cæſar II. 98
C. Soſius Senecio II. & Cornelius Palma. 99
Trajanus Aug. III. & M. Julius Fronto. 100
Trajanus Aug. IV. & Sex. Articulejus Pætus. 101
C. Soſius Senecio III. & L. Licinius Sura. 102
Trajanus Aug. V. & L. Appius Maximus II. 103
L. Licinius Sura II. & Marcellus. 104
Tib. Julius Candidus II. & A. Julius Quadratus. 105
L. Cejonius Commodus Verus, & L. Tutius Cerealis. 106
C. Soſius Senecio IV. & L. Licinius Sura III. 107
App. Annius Trebonianus Gallus, & M. Atilius Metilius Bradua. 108
A. Cornelius Palma II. & C. Calviſius Tullus II. 109
Criſpinus Priſcianus, & Solenus Orfitus. 110
C. Calpurnius Piſo & M. Vettius Bolanus. 111
Trajanus Auguſtus VI. & T. Sextius Africanus. 112

CONSULES ROMANI.

L. Publius Celſus II. & C. Clodius Criſpinus. 113
Q. Ninius Haſta, & P. Manilius Vopiſcus. 114
L. Vipſtanus Meſſala & Vergilianus Pedo. 115
L. Aelius Lamia & Aelianus veter. 116
Quinctius Niger & C. Vipſtanus Apronianus. 117
Hadrianus Auguſtus II. & Fuſcus Salinator. 118
Hadrianus Auguſt. III. & Ruſticus. 119
L. Catilius Severus, & T. Aurelius Fulvus. 120
M. Annius Verus II. & L. Augur. 121
Acilius Aviola, & Corellius Panſa. 122
Q. Arrius Pætinus, & Ventidius Apronianus. 123
M. Acilius Glabrio, & C. Bellicius Torquatus. 124
Cornelius Aſiaticus II. & Vettius Aquilinus. 125
M. Annius Verus III. & L. Varius Ambibulus. 126
Gallicanus, & Cælius Titianus. 127
Torquatus Aſprenas, & Annius Libo. 128
P. Juventius Celſus II. & Q.

CONSULES ROMANI.

& Q. Julius Balbus. 129
Q. Fabius Catullinus, & M. Flavius Aper. 130
Ser. Octavius Lænas Pontianus, & M. Antonius Rufinus. 131
Sentius Augurinus, & Severianus. 132
Hiberus & Siſenna. 133
C. Julius Servianus. III. & C. Vibius Varus. 134
Pontianus, & Atilianus. 135
L. Cejonius Commodus, & Sex. Vetulenus Civica Pompejanus. 136
L. Aelius Cæſar. II. & P. Cælius Balbinus Vibullius. 137
Camerinus, & Magnus. 138
Antoninus Pius Aug. II. & Brutius Præſens. 139
Antoninus Pius Aug. III. & M. Aurelius Cæſar. 140
M. Peducæus Sylogius Priſcinus, & T. Hænius Severus. 141
Cuſpius Rufinus, & L. Statius Quadratus. 142
C. Bellicius Torquatus, & Tib. Claudius Atticus Herodes. 143
Lollianus Avitus, &

CONSULES ROMANI.

Claudius Maximus. 144
Antoninus Pius Aug. IV. & M. Aurelius Cæſar II. 145
Sex. Erucius Clarus II. & Cn. Claudius Severus. 146
Largus, & Meſſalinus. 147
C. Bellicius Torquatus II. & Julianus. 148
Ser. Scipio Orfitus, & Q. Nonius Priſcus. 149
Gallicanus, & Vetus. 150
Quintilius Condianus, & Quintil. Maximus 151
Sex. Acilius Glabrio & C. Valerius Omullus Verianus. 152
C. Bruttius Præſens, & A. Junius Rufinus. 153
L. Aurelius Commodus, & Titus Sextius Lateranus. 154
C. Julius Severus & M. Rufinus Sabinianus. 155
M. Cejonius Silvanus, & C. Serius Augerinus. 156
Barbarus, & Regulus. 157
Tertullus, & Claudius Sacerdos. 158
Plautius Quintillus, & Sta-

CONSULES ROMANI.

Statius Priſcus. 155

T. Vibius Barus, & Annius Bradua. 160

M. Aelius Aurelius Verus Cæſar III. & L. Aelius Commodus II. 161

L. Junius Ruſticus, & C. Vettius Aquilinus. 162

L. Papirius Aelianus, & Junius Paſtor. 163

M. Nonius Macrinus, & Celſus. 164

L. Arrius Pudens, & M. Gavius Orfitus. 165

Servilius Pudens, & L. Fuſidius Pollio. 166

L. Aurelius Verus Aug. III. & Quadratus. 167

L. Vettius Paullus, & T. Junius Montanus. 168

Q. Soſius Priſcus, & P. Cælius Apollinaris. 169

M. Cornelius Cethegus, & C. Erucius Clarus. 170

L. Septimius Severus II. & L. Alfidius Herennianus. 171

Maximus, & Orfitus. 172

M. Aurelius Severus II. & T. Claudius Pompejanus. 173

Gallus, & Flaccus. 174

Piſo, & Julianus. 175

CONSULES ROMANI.

T. Vitraſius Pollio II. & M. Flavius Aper II. 176

L. Aurelius Commodus Aug. & Quintillus. 177

Julianus Rufus, & Gavius Orfitus. 178

L. Aurelius Commodus Aug. II. & T. Annius Aurelius Verus II. 179

L. Fulvius Bruttius Præſens II. & Sex. Quintilius Condianus. 180

L. Aurelius Commodus Aug. III. & Antiſtius Burrhus II. 181

Petronius Mamertinus, & Trabellius Rufus. 182

L. Aurelius Commodus Aug. IV., & Victorinus II. 183

M. Eggius Marullus, & Cn. Papir. Aelianus 184.

Triarius Maternus, & M. Attilius Metellus Bradua. 185

Commodus Auguſt. V. & M. Acilius Glabrio II. 186

Criſpinus, & Aelianus. 187

C. Allius Fuſcianus II. & Dullius Silanus II. 188

Servilius Silanus, & Dullius Silanus. 189

L. Au-

CONSULES ROMANI.

L. Aurelius Commodus Aug. VI. & Petronius Septimianus. 190

Caſſius Apronianus, & Valerius Bradua Mauricus. 191

L. Aurelius Commodus Aug. VII. & P. Helvius Pertinax II. 192

Q. Soſius Falco, & Julius Erutius Clarus. 193

L. Septimius Severus Aug. II. & Clodius Septimius Albinus Cæſar II. 194

Scapula Tertullus, & Tinejus Clemens. 195

Cn. Domitius Dexter II. & L. Valerius Meſſala. 196

Claudius Lateranus, & Titius Rufinus. 197

Tib. Saturninus, & C. Gallus. 198

P. Cornelius Anullinus II. & M. Aufidius Fronto. 199

Tib. Claudius Severus III. & C. Aufidius Victorinus. 200

L. Annius Fabianus, & M. Nonius Mucianus. 201

L. Septimius Severus Aug. III. & Aurelius Antoninus Caracalla Aug. 202

CONSULES ROMANI.

L. Fulvius Plautianus, & P. Septimius Geta. 203

Fabius Cilo, & Annius Libo. 204

M. Aurelius Antoninus Caracalla Aug. II. & P. Septimius Geta Cæſar. 205

Nummius Albinus, & Fulvius Aemilianus. 206

Aper & Maximus. 207

M. Aurelius Antoninus Caracalla Aug. III. & P. Septimius Geta Cæſar II. 208

Claudius Pompejanus, & Avitus. 209

M. Acilius Fauſtinus, & Triarius Rufinus. 210

Lollianus Gentianus, & Pomponius Baſſus. 211

Julius Aſper, & Julius Aſper. 212

Antoninus Caracalla Aug. IV. & D. Cælius Balbinus II. 213

Silius Meſſala & Sabinus. 214

Aemilius Lætus II. & Anicius Cerealis. 215

C. Atius Sabinus II. & Cornelius Anullinus. 216

C. Bruttius Præſens, & T. Meſ-

CONSULES ROMANI.

T. Meſſius Extricatus II. 217

M. Opelius Macrinus Aug. II., & Adventus II. 218

M. Aurelius Antoninus Elagabalus Aug. II. & Licinius Sacerdos II. 119

M. Aurelius Antoninus Elagabalus Aug. III. & Eutychianus Comazon II. 220

Gratus Sabinianus, & Claudius Seleucus. 221

M. Aurelius Antoninus Elagabalus IV. & M. Aurelius Severus Alexander Cæſar. 222

L. Marius Maximus II. & L. Roſcius Aelianus. 223

Julianus II. & Criſpinus. 224

FuſcusII.& Dexter. 225

Alexander Aug. II. & C. Quintilius Marcellus. 226

M. Nummius Albinus, & Maximus. 227

Manilius Modeſtus, & Sergius Calpurnius Probus. 228

Alexander Aug. III. & Caſſius Dio II. 229

CONSULES ROMANI.

L. Virius Agricola, & Sex Catius Clementinus. 230

Pompejanus, & Pelignianus. 231

Lupus & Maximus. 232

Maximus, & Paternus. 233

Maximus II. & C. Cælius Urbanus. 234

Severus, & Quinctianus. 235

C. Julius Verus Maximinus Aug. & Julius Africanus. 236

L. Ovinius Cornelianus, & P. Titius Perpetuus. 237

An. Pius & Pontianus Proculus. 238

M. Ant. Gordianus, Aug. & M. Acilius Aviola. 239

Sabinus II. & Venuſtus. 240

M. Ant. Gordianus II. & Pompejanus. 241

C. Vettius Atticus, & C. Aſinius Prætextatus. 242

Arrianus, & Papus. 243

Peregrinus, & Fulvius Aemilianus. 244

M. Julius Philippus Auguſt.

CONSULES ROMANI.

guſt., & Fabius Titianus. 245

Bruttius Præſens, & Nummius Albinus. 246

M. Julius Philippus Aug. II. & M. Julius Philippus Cæſar. 247

M. Julius Philippus Auguſt. III. & M. Julius Philippus Aug. II. 248

Fulvius Aemilianus II. & Vectius Aquilinus. 249

C. Meſſius quintus Trajanus Decius Aug. II. & Annius Gratus. 250

C. Trajanus Decius Auguſt. III. & Q. Herennius Etruſcus Decius Ceſar. 251

C. Vibius Trebonianus Gallus Aug. II. & C. Vibius Voluſianus Cæſar. 252

C. Vibius Voluſianus Aug. II. & M. Valerius Maximus. 253

P. Licinius Valerianus Aug. II. & P. Licinius Gallienus Aug. 254

P. Licinius Valerianus Aug. III. & P. Licinius Gallienus Aug. II. 255

Valerius Maximus, & M. Acilius Glabrio. 256

P. Licinius Valerianus Aug. IV. & P. Licinius

CONSULES ROMANI.

Gallienus Aug. III. 257

M. Aurelius Memmius Tuſcus, & Pomponius Baſſus. 258

Fulvius Aemilianus, & Pomponius Baſſus II. 259

Cornelius Secularis II. & Julius Donatus. 260

Gallienus Aug. IV. & Petronius Voluſianus. 261

P. Licinius Gallienus Aug. V. & Fauſtinus. 262

M. Nummius Albinus II., & Maximus Dexter. 263

Gallienus Aug. VI. & Saturninus. 264

P. Licinius Valerianus II. & Lucillus Macer Rufinianus. 265

Gallienus Aug. VII. & Sabinillus. 266

Paternus, & Arceſilaus. 267

Paternus II. & Marinianus. 268

M. Aurelius Claudius Aug. II. & Paternus. 269

Flavius Antiochianus, & Furius Orfitus. 270

L. Domitius Aurelianus Aug. II. & M. Cejonius Virius Baſſus. 271

Quietus, & Voldumianus

CONSULES ROMANI.

nus. 272

M. Claudius Tacitus, & Placidianus. 273

Aurelianus Aug. III. & C. Julius Capitolinus. 274

L. Domitius Aurelianus Aug. IV. & T. Avonius Marcellinus. 275

M. Claudius Tacitus Aug. II. & Fulvius Aemilianus. 276

M. Aurelius Probus Auguſt. & M. Aurelius Paulinus. 277

Probus Aug. II. & Furius Lupus. 278

M. Aurelius Probus Auguſt. III. & Ovinius Paternus. 279

Meſſala, & Gratus. 280

M. Aurelius Probus Aug. IV. & C. Junius Tiberianus. 281

M. Aurelius Probus Auguſt. V. & Pomponius Victorinus. 282

M. Aurelius Cæſar Auguſt. II. & M. Aurelius Carinus Cæſar. 283

M. Aurelius Carinus Aug. II. & M. Aurelius Numerianus Aug. 284

C. Valerius Diocletianus Aug. II. & Ariſtobulus. 285

CONSULES ROMANI.

M. Junius Maximus II. & Vettius Aquillinus. 286

C. Valerius Diocletianus Aug. III. & M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius Aug. 287

M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius Aug. II. & Pomponius Januarius. 288

Baſſus II. & Quinctianus. 289

Diocletianus Aug. IV. & Maximianus Herculius Aug. III. 290

Junius Tiberianus II. & Caſſius Dio. 291

Annibalianus, & Aſclepiodotus. 292

Diocletianus Aug. V. & Maximianus Herculius, Aug. IV. 293

Fl. Valerius Conſtantius Cæſar, & Galerius Valerius Maximianus Cæſar. 294

Nummius Tuſcus, & Annius Annulinus. 295

Diocletianus Aug. VI. & Cōſtantius Cæſar II. 296

Maximianus Herculius Aug. V. & Galerius Maximianus Cæſar II. 297

Ani-

CONSULES ROMANI.

Anicius Fauſtus II. & Severus Gallus. 298

Diocletianus Aug. VII. & Maximianus Herculius Aug. VI. 299

Conſtantius Cæſar III. & Galerius Maximianus Cæſar III. 300

Titianus II. & Nepotianus. 301

Conſtantius Cæſar IV. & Maximianus Herculius Cæſar IV. 302

Diocletianus Aug. VIII. & Maximianus Herculius Aug. VII. 303

Diocletianus Aug. IX. & Maximianus Herculius Aug. VIII. 304

Conſtantius Cæſar V. & Galerius Maximianus Cæſar V. 305

Galerius Maximianus Aug. VI. & Conſtantius Aug. VI. 306

Ab anno Chriſti trecenteſimo ſexto uſque ad annum trecenteſimum duodecimum, Faſtorum Conſularium diſpoſitio obſcura eſt, eò quòd, ob Imperatorum diſcordiam, alii in Italia, alii in reliquo Orbe Romano Conſules agnoſcerentur. Quò factum eſt, ut recentes Faſtorum Conſularium Conditores non ſemel in his per hæc tempora cæcutierint. Doctiſſimus attamen Antonius Pagi *in ſua* Critica Baronii *cuilibet anno Conſules ſuos hoc pacto reddi poſſe probabiliùs exiſtimat. In Italia, ubi* Maxentius *imperabat, anno trecenteſimo ſeptimo Conſules proceſſerunt* Maximianus Herculius IX. *&* Maximinus Cæſar, *ſed poſtquàm* Maxentius *deprehendiſſet,* Maximianum Herculium *inſidias eì parare, illum menſe Auguſto ejuſdem anni trecenteſimi ſeptimi Conſulatu abdicavit, juſſitque Acta Publica hac formulâ notari*: Poſt ſextum Conſulatum; *idest, poſt ſextum Conſulatum* Conſtantii *&* Galerii Maximiani, *anno præcedenti, ſeu trecenteſimo ſexto geſtum. In Reliquo Orbe Romano, qui* Galerium Maximianum, *tanquàm ſeniorem Auguſtum venerabatur, Conſules fuerunt anno* CCCVII. Maximianus Herculius IX. *&* Conſtantinus. *In Italia* ea-

CONSULES ROMANI. CONSULES ROMANI.

anno CCCVIII. *Conſules fuerunt* M. Aurel. Maxentius Aug. & M. Aurelius Romulus, *ejus filius*. *Sed eodem anno* CCCVIII. *in reliquo Orbe Romano Conſules proceſſere*, Maximianus Herculius X. *&* Galerius Maximianus VII. *In Italia anno* CCCIX. *Conſules fuerunt* Maxentius Aug. II. & Romulus Cæſar II. *Sed in reliquo Orbe Romano Acta publica anni trecenteſimi noni hac formulâ notata ſunt*: Poſt Conſulatum X. & VII. *ideſt*, *poſt Conſulatum decimum* Maximiani Herculii, & ſeptimum Conſulatum Galerii Maximiani, *anno præcedenti*; *ſeu* CCCVIII. *geſtum*. *Hincque facilè colligitur*, *anno* CCCIX. *nullos extra Italiam*, *ſeu in reliquo Orbe Romano*, *ob Imperatorum diſcordiam*, *creatos fuiſſe Conſules*. *In Italia anno trecenteſimo decimo* Maxentius Aug. III. *Conſulatum ſolus geſſit*. *Sed in reliquo Orbe Romano annus trecenteſimus decimus hac formulâ notatus fuit*: anno II. poſt Conſulatum decimum, & ſeptimum, *ideſt*, poſt Conſulatum decimum Maximiani Herculii, *&* ſeptimum Conſulatum Galerii Maximiani, *anno* CCCVIII. *geſtum*. *Ex quo etiam Colligitur*, *nullos extra Italiam*, *ſeu in reliquo Orbe Romano electos fuiſſe Conſules anno trecenteſimo decimo*. *In Italia anno trecenteſimo undecimo Conſules proceſſerunt* Rufinus Voluſianus, *&* Euſebius; *extra verò Italiam*, *ſeu in reliquo Orbe Romano ſolus* Galerius Maximianus Aug. *Faſtis nomen dedit*, *&* *octavum iniit Conſulatum anno trecenteſimo undecimo*. *Denique anno trecenteſimo duodecimo ſolus* Maxentius Aug. *in Italia Conſul proceſſit*, *ſeu* IV. Conſulatum *ſuſcepit*. *Sed extra Italiam*, *ſeu in reliquo Orbe Romano annum trecenteſimum duodecimum aperuêre Conſules* Conſtantinus II. *&* Licinius II. *Hoc pacto in tanta Faſtorum Conſularium obſcuritate*, *quæ ex diſcordia Imperatorum ab anno* CCCVII. *uſque ad*

CONSULES ROMANI.

ad annum CCCXII. *oborta eſt, doctiſſimus* Antonius Pagius *ex Faſtis* Idacii, *ex Fragmento Conſulari, à* Bucherio *edito, è Faſtis Græcis tàm* Theonis, *quàm* Heraclii, *à* Dodvvello *in Appendice ad Diſſertationes Cyprianicas ſubjectis Faſtis Cæſareis, ac denique ex Auctore Anonymo* de præfectis Urbis *à* Cypriano *primùm & Onuphrio, tum à* Bucherio *publicâ luce donato, cuilibet anno ſuos reddit Conſules, ut videre eſt in Critica contra* Baronium, *quam edidit Clariſſimus ille Scriptor* Antonius Pagius *ab anno* CCCVII. *uſque ad annum* CCCXII. *per quam annorum ſeriem valdè obſcura eſt Faſtorum Conſularium diſpoſitio, eò quòd, ut mox diximus, ob Imperatorum diſcordiam, alii in Italia, alii extra Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano, Conſules agnoſcerentur.*

Conſtantinus Aug. III. & Licinius Aug. III. Conſules fuerunt anno. 313

Rufinus Voluſianus II.

CONSULES ROMANI.

& Annianus. 314

Conſtantinus Aug. IV. & Licinius Aug. IV. 315

Fl. Ceionius Sabinus, & Rufinus. 316

Ovinius Gallicanus, & Septimius Baſſus. 317

Licinius Aug. V. & Criſpus Cęſar. 318

Conſtantinus Aug. V. & Licinius Cæſar. 319

Conſtantinus Aug. VI. & Conſtantinus Cæſar. 320

Criſpus Cæſar II. & Conſtantinus Cæſar II. 321

Petronius Probianus, & Anicius Julianus. 322

Severus & Rufinus. 323

Criſpus Cæſar III. & Cõſtantinus Cæſar III. 324

Anicius Paulinus, & Anicius Julianus. 325

Conſtantinus Aug. VII. & Conſtantius Cæſar. 326

Flavius Valerius Conſtantinus, & Maximus. 327

Januarius & Juſtus. 328

Conſtantinus Aug. VIII & Conſtantinus Cæſar IV. 329

Gallicanus, & Symmachus. 330

Baſſus, & Ablavius. 331

Pacatianus & Hilaria-

CONSULES ROMANI.

nus. 332

Fl. Valerius Julius Delmatius, & M. Aurelius Zenophilus. 333

L. Acontius Optatus, & Anicius Paulinus Junior. 334

Julius Conſtantius, & Cejonius Rufius Albinus. 335

Nepotianus, & Facundus. 336

Tib. Fabius Titianus & Felicianus. 337

Urſus, & Polemius. 338

Conſtantius Aug. II. & Conſtans Aug. 339

Acindynus, & Proculus. 340

Marcellinus, & Probinus. 341

Conſtantius Aug. III. & Conſtans Aug. II. 342

M. Mæcius Memmius Furius Placidus, & Fl. Piſidius Romulus. 343

Leõtius, & Saluſtius. 344

Amantius, & Albinus. 345

Conſtantius Aug. IV. & Conſtans Aug. III. 346

Euſebius, & Rufinus. 347

Fl. Philippus & Fl. Salia. 348

CONSULES ROMANI.

Ulpius Limenius, & Aco Fabius Catullinus. 349

Sergius, & Nigrinianus. 350

Anno 351. nulli in Imperio Romano creati ſunt Conſules, ſed uſurpata eſt hæc formula: Poſt Conſulatum Sergii, & Nigriniani. *In Galliis attamen, Italia, Africa, & aliis Provinciis, quæ* Magnentio *Tyranno parebant*, Magnentius, & Gaiſo *Conſules proceſſerunt anno.* 351

Anno 352. Decentius, & Paulus in regionibus, quæ Magnentio *Tyranno ſubditæ erant, Conſules fuere, ſed in reliquo Orbe Romano Conſtantius Aug. V. & Conſtantius Gallus Cæſar Conſules agniti ſunt anno.* 352

Conſtantius Aug. VI. & Conſtantius Gallus Cæſar II. 353

Conſtantius Aug. VII. & Conſtantius Gallus Cæſar III. 354

Arbetio & Lollianus. 355

Conſtantius Aug. VIII. & Julianus Cæſar. 356

Conſtantius Auguſt. IX. & Julianus Cæſar II. 357

Ne-

CONSULES ROMANI.

Neratius Cerealis, & Datianus. 358

Flavius Euſebius & Hypatius. 359

Conſtantius Aug. X. & Julianus Cæſar III. 360

Taurus, & Florentius. 361

Mamertinus, & Nevitta. 362

Julianus Aug. IV. & Salluſtius. 363

Jovianus Auguſt. & Varronianus nobiliſſimus puer. 364

Valentinianus Auguſt. & Valens Aug. 365

Gratianus Nobiliſſimus puer, & Dagalaiphus. 366

Lupicinus & Jovinus. 367

Valentinianus Aug. II., & Valens Aug. II. 368

Valentinianus nobiliſſimus puer, & Victor. 369

Valentinianus Aug. III. & Valens Aug. III. 370

Gratianus Aug. II., & Sextus Petronius Probus. 371

Modeſtus, & Arintheus. 372

Valentinianus Aug. IV. & Valens Aug. IV. 373

Gratianus Aug. III. & Equitius. 374

CONSULES ROMANI.

Anno 375. nulli Conſules in Imperio Romano propter Bellorum tumultus creati ſunt, ſed hic annus 375. hac formulâ notatur: Poſt Conſulatum Gratiani Aug. III. & Equitii.

Valens Aug. V. & Valentinianus Junior Auguſt. 376

Gratianus Aug. IV., & Merobaudes. 377

Valens Aug. VI. & Valentinianus Junior Auguſt. II. 378

Auſonius & Q. Clodius Hermogenianus Olybrius. 379

Gratianus Aug. V. & Theodoſius Aug. 380

Flavius Eucherius, & Flavius Syagrius. 381

Antonius & Syagrius. 382

Merobaudes II. & Saturninus. 383

Clearchus, & Richomeres. 384

Flavius Arcadius Aug. & Bauto. 385

Honorius nobiliſſimus puer & Evodius. 386

Valentinianus Aug. III. & Eutropius. 387

Theodoſius Aug. II. & Cy-

CONSULES ROMANI.

Cynegius. 388
Fl. Timaſius, & Flavius Promotus. 389
Valentinianus Aug. IV. & Neoterius. 390
Tatianus, & Q. Aurelius Symmachus. 391
Arcadius Aug.II.& Ruffinus. 392
Theodoſius Aug.III. & Abundantius. 393
Arcadius Aug. III. & Honorius Aug.II. 394
Olybrius, & Probinus. 395
Arcadius Aug. IV. & Honorius Aug.III. 396
Cæſarius, & Atticus. 397
Honorius Aug. IV. & Eutychianus. 398
Fl. Mallius Theodorus, & Eutropius. 399
Flavius Stilico, & Aurelianus. 400
Vincentius & Fravita. 401
Arcadius Aug. V. & Honorius Aug. V. 402
Theodoſius Junior Aug. & Fl. Rumoridus. 403
Honorius Aug. VI., & Ariſtænetus. 404
Fl. Stilico II. & Anthemius. 405
Arcadius Aug. VI. &

CONSULES ROMANI.

Anicius Probinus. 406
Honorius Aug. VII. & Theodoſius Jun. Auguſt. II. 407
Anicius Baſſus, & Fl. Philippus. 408
Honorius Aug.VIII. & Theodoſius Aug.III. 409
F. Varanes, & Tertullus. 410
Theodoſius Auguſt. IV. abſque Collega. 411
Honorius Auguſtus IX. & Theodoſius Aug.V 412
Lucius, & Heraclianus. 413
Fl. Conſtantius, & Conſtans. 414
Honorius Aug. X., & Theodoſius Aug.VI. 415
Theodoſius Aug. VII. & Junius quartus Palladius. 416
Honorius Aug. XI. & Fl. Conſtantius II. 417
Honorius Aug. XII. & Theodoſius Aug. VIII. 418
Monaxius & Plinta. 419
Theodoſius Aug. IX. & Fl. Conſtantius III. 420
Agricola, & Euſtathius. 421
Honorius Auguſt. XIII. & Theodoſius Aug. X. 422

Aſcle-

CONSULES ROMANI.

Aſclepiodorus, & Marinianus. 423
Caſtinus, & Victor. 424
Theodoſius Aug. XI. & Valentinianus Cęſar II. 425
Theodoſius Aug. XII. & Valentinianus Auguſt. II. 426
Hierius, & Ardaburius. 427
Felix & Taurus. 428
Florentius & Dionyſius. 429
Theodoſius Aug. XIII. & Valentinianus Auguſt. III. 430
Anicius Baſſus & Flavius Antiochus. 431
Fl. Aëtius, & Valerius. 432
Theodoſius Aug. XIV. & Fl. Anicius Petronius Maximus. 433
Areobindus, & Aſpar. 434
Theodoſius Aug. XV. & Valentinianus Aug. IV. 435
Flavius Anthemius Iſidorus, & Senator. 436
Fl. Aëtius II. & Sigiſvultus. 437
Theodoſius Aug. XVI. & Anicius Acilius Glabrio Fauſtus. 438

CONSULES ROMANI.

Theodoſius Aug. XVII. & Feſtus. 439
Valentinianus Aug. V. & Anatolius. 440
Cyrus abſque Collega. 441
Eudoxius, & Dioſcorus. 442
Fl. Anicius Petronius Maximus II. & Paterius. 443
Theodoſius Aug. XVIII & Cæcina Decius Albinus. 444
Valentinianus Aug. VI. & Nomus. 445
Fl. Aetius III. & Q. Aurelius Symmachus. 446
Alypius, & Ardaburius. 447
Flavius *Zeno*, & Ruffius Prætextatus Poſtumianus. 448
Flavius Aſturius, & Flavius Protogenes. 449
Valentinianus Aug. VII. & Gennadius Avienus. 450
Marcianus Aug. & Flavius Adelphius. 451
Sporatius, & Flavius Herculanus. 452
Vincomalus, & Opilio. 453
Studius, & Aetius. 454

Va-

CONSULES ROMANI.

Valentinianus Aug. VIII. & Anthemius. 455
Varanes, & Joannes in Oriente, Avitus Imp. in Occidente. 456
Conſtãtius & Rufus. 457
Leo Aug. & Julius Majorianus Aug. 458
Patricius & Fl. Ricimer 459
Magnus, & Apollonius. 460
Severinus & Dagalaiphus. 461
Leo Aug. II. & Vibius Severus Aug. 462
Flavius Cæcina Baſilius & Vivianus. 463
Ruſticus, & Flavius Anicius Olybrius. 464
Fl. Baſiliſcus & Hermenericus. 465
Leo Aug. III. & Tatianus. 466
Puſæus & Joannes. 467
Anthemius Aug. ſinè Collega. 468
Zeno, & Marcianus. 469
Severus, & Jordanus. 470
Leo Aug. IV. & Probianus. 471
Marcianus & Feſtus. 472
Leo Aug. V. ſinè Collega. 473

CONSULES ROMANI.

Leo Junior, Aug. ſinè Collega. 474
Zeno Aug. II. ſinè Collega. 475
Baſiliſcus II. & Armatus. 476
Anno 477. *nullus Conſul fuit, ſed hic annus iſta formulâ notatus eſt*: Poſt Conſulatum Baſiliſci II. & Armati.
Illus abſque Collega. 478
Zeno Aug. III. ſinè Collega. 479
Baſilius Junior ſinè Collega. 480
Placidus ſinè Collega. 481
Trocondus & Severinus Junior. 482
Fauſtus ſinè Collega. 483
Theodoricus & Venantius. 484
Q. Aurelius Memmius Symmachus Iunior. 485
Longinus, & Decius. 486
Boëtius abſque Collega. 487
Dinamius & Fifidius. 488
Euſebius & Probinus. 489
Longinus II. & Flavius Fauſtus Junior. 490
Olybrius Junior abſque Collega. 491

Ana-

CONSULES ROMANI.

Anaſtaſius Aug. & Rufus. 492
Euſebius II. & Albinus Junior. 493
Turcius Rufinus Apronianus Aſterius, & Præſidius. 494
Fl. Viator ſinè Collega. 495
Paulus ſinèCollega. 496
Anaſtaſius Aug. II. abſque Collega. 497
Joannes Scytha & Paulinus Decius. 498
Joannes Gibbus abſque Collega. 499
Fl. Hypatius, & Patricius. 500
Ruffius Magnus Fauſtus Avienus & Fl. Pompejus. 501
Fl. Avienus Junior, & Probus. 502
Dexicrates, & Voluſianus. 503
Cethegus abſque Collega. 504
Sabianus, & Theodorus. 505
Areobindus Junior, & Meſſala. 506
Anaſtaſius Aug. III. & Venantius. 507
Celer & Venantius Junior. 508

CONSULES ROMANI.

Baſilius importunus abſque Collega. 509
Anicius Manlius Severinus Boëtius abſque Collega. 510
Secundinus & felix. 511
Paulus, & Muſchianus. 512
Probus, & Clementinus. 513
Senator abſque Collega. 514
Anthemius, & Florentius. 515
Petrus abſque Collega. 516
Fl. Anaſtaſius, & Agapitus. 517
Magnus abſque Collega. 518
Juſtinus Aug. & Eutharicus. 519
Vitalianus, & Ruſticus. 520
Juſtinianus, & Valerius. 521
Symmachus, & Boëtius. 522
Flavius Anicius Maximus abſque Collega. 523
Juſtinus Aug. II. & Opilio. 524
Flavius Philoxenus, & Pro-

CONSULES ROMANI.

Probus Junior. 525

Olybrius abſque Collega. 526

Mavortius abſque Collega. 527

Juſtinianus Aug. II. abſque Collega. 528

Decius Junior abſque Collega. 529

Lampadius, & Oreſtes. 530

Annis 531. & 532. *nulli Conſules fuerunt, ſed annus* 531. *hac formulâ notatus eſt*: Poſt Conſulatum Lampadii & Oreſtis. *Annus verò* 532. *iſtâ formulâ notatus eſt*: Iterum poſt Conſulatum Lampadii & Oreſtis.

Juſtinianus Aug. III. abſque Collega. 533

Juſtinianus Aug. IV. & Fl. Decius Theodorus Paulinus Junior ultimus Conſulum Occidentis. 534

Fl. Beliſarius abſque Collega. 535

Anno quingenteſimo trigeſimo ſexto nulli Conſules creati ſunt, ſed in Oriente hæc formula fuit uſurpata: Poſt Conſulatum Fl. Beliſarii; *in Occidente verò*

CONSULES ROMANI.

iſta: *Poſt* Conſulatum Paulini II. *ideſt*, anno ſecundo poſt Conſulatum Paulini. *Similiter anno* 537. *nulli Conſules creati ſunt, ſed in Oriente hæc formula uſurpata eſt*: Poſt Conſulatum Beliſarii II. *ideſt*: Anno ſecundo poſt Conſulatum Beliſarii; *in Occidente verò Acta publica iſta formula anno* 537. *ſubſcripta ſunt*: Poſt Conſulatum Paulini III. *ideſt*, Anno tertio poſt Conſulatum Paulini.

Fl. Joannes abſque Collega. 538

Appio abſque Collega. 539

Juſtinus Junior abſque Collega. 540

Baſilius Junior ultimus privatorum, qui Conſulatum in Oriente geſſit. 541

Sequentes anni uſque ad annum 566. *non ſignantur nominibus Conſulum, cùm nulli id ætatis fuerint creati, ſed hac formulâ notantur*: poſt Conſulatum Baſilii Iunioris. *Ex. Gr. annus* 542. *hac formula deſigna-*

CONSULES ROMANI.

gnatur: Poſt Conſulatum Baſilii Iunioris I. *ideſt*, Anno primo poſt Conſulatum Baſilii Junioris.

Anno 543. *hæc formula fuit uſurpata*: Poſt Conſulatum Baſilii Iunioris II. *Ideſt*, Anno ſecundo poſt Conſulatum Baſilii Iunioris, *& ſic de cæteris annis uſque ad annum quingenteſimum ſexageſimum ſextum, qui hac formulâ notatur*: Poſt Conſulatum Baſilii Iunioris XXV. *ideſt*, Anno vigeſimo quinto poſt Cõſulatum Baſilii Iunioris. *Eadem formula deſignandi annos per Conſulatum* Baſilii Iunioris *adhuc in uſu erat anno quingenteſimo octogeſimo ſeptimo, ut obſervat Card.* Baronius *adhunc annum, idque probat ex Sanctæ* Cæſariæ *Epitaphio, quod fuit Arelate repertum, & à* Franciſco Clareto, *Arelatenſis Eccleſiæ Archidiacono, ad ipſum tranſmiſſum. Sic autem habet huic Epitaphio ſubjecta Inſcriptio*: Obiit bonæ memoriæ Cæſaria Medium noctis Die Dominico inluceſcente VI. Idus Decembris, quadrageſies & ſexies poſt conſulatum Baſilii Iunioris V. C. Conſulis [*hoc eſt, anno poſt Conſulatum Baſilii Junioris quadrageſimo ſexto, qui incidit in annum Chriſti quingenteſimum octogeſimum ſeptimum*] anno duodecimo Regni Domini Childeberti, *Galliarum* Regis, Indictione quinta.

Habes nunc ſeriem, ſeu continuam ſucceſſionem Romanorum Conſulum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti uſque ad annum quingenteſimum quadrageſimum primum, quo *Baſilius Junior* ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit. In hac autem Conſulum Romanorum ordinandâ ſucceſſione ſecutus ſum, præ cæteris aliis, doctiſſimum Cardinalem Noriſium, & Clariſſimum *Antonium Pagium*, quorum Prior in *Epiſtola Conſulari* & in *Cenotaphiis Piſanis*; alter verò in ſua *Diſſerta-*

tatione Hypatica, ſeu *De Conſulibus Cæſareis*, & in ſua contra Card. *Baronium* Criticâ Hiſtorico Chronologicâ, Faſtos Conſulares, haud parùm antèhac luxatos, ac tenebris circumfuſos, digeſſerunt, illuſtrarunt, atque in præclaro ordine collocarunt. Quod ſi ſcire aveas rationes, ſeu cauſas, propter quas olim Cæſares, ſeu Imperatores Romani, Conſulatum ordinarium identidèm ſuſcipiebant, conſulere poteris jam laudatum *Antonium Pagium*, qui in ſecunda Parte ſuæ *Diſſertationis Hypaticæ* ſex à ſe ingenioſè excogitatas profert, latèque explicat cauſas, quæ olim permoverunt Imperatores Romanos, ut Conſulatum ordinarium inirent. Harum ſex Cauſarum, quas, ad Faſtos Conſulares rectè ordinandos, poſt incredibile ſtudium adinvenit doctiſſimus *Pagius*, quaſque ut certas Regulas ad Cæſareos Conſulatus dignoſcendos conſtituit, hæc prima eſt: *Imperii auſpicium*. Solebant quippè Principes, ſeu Cæſares, poſt ſuſceptum Imperium, Kalendis Januarii Conſulatum ordinarium inire. Altera Cauſa, ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum, eſt *Quinquennalium, Decennalium & id genus Feſtorum celebratio*. Tertia Cauſa ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum erat *Cæſarum & Auguſtorum in eadem dignitate Collegium*, ſeu quandò Imperatores aliquem ſibi Collegam, ſeu Imperii conſortem aſciſcebant, ac Cæſarem declarabant; tunc enim Ordinarium Conſulatum ſimul cum Collega Imperii ſuſcipiebant. Quarta Cauſa, ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum erat *Expeditio militaris*, quam antequàm aggrederentur Imperatores, Ordinarium Conſulatum inibant. Quinta cauſa, ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum erat *triumphorum Apparatus*, ſeu quandò Imperatoratores, & Cæſares ex aliqua Expeditione militari victores redibant, vel victorias reportabant; tunc quippè eo anno Conſulum

lum Faſtis inſcribebantur, ſeu Conſulatum Ordinarium ſuſcipiebant. Poſtrema cauſa, ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum erat, *celebratio Ludorum ſæcularium, vel aliarum Actionum, quæ majori pompâ & ſolemnitate fieri ſolebant*. Ad has ſex Cauſas, ſeu Regulas, omnes tum Auguſtorum, ſeu Imperatorum, tum Cæſarum Conſulatus revocat clariſſimus *Antonius Pagius*. Non quòd velit doctiſſimus ille Scriptor, Auguſtos, ſeu Imperatores & Cæſares iis annis, quibus mox aſſignatæ Cauſæ contigêre, ſemper ordinarium Conſulatum ſuſcepiſſe, ſed quia non, aliis de cauſis quàm ſuprà memoratis, juxta receptum in Imperio uſum, Auguſti, ſeu Imperatores, ac Cæſares ullum Conſulatum ordinarium inirent. Porrò, ſex illarum pro Cæſareis Conſulatibus Regularum adjumento varios Imperii Romani uſus, huc uſque reconditos, variaque Antiquitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm Prophanæ arcana reſeravit *Antonius Pagius*. Annis ſiquidem Imperatorum, Quinquennalibus, Decennalibus, & id genus feſtis addictis, Coloniæ ex more inſtitutæ: Provinciæ factæ: Thermæ, Templa, Urbeſque aut conditæ, aut dedicatæ, aut novis nominibus inſignitæ: Novæ conſuetudines inductæ: Libri ab Auctoribus publicati: Cæſares vel Collegæ Imperii renuntiati: Perſecutiones adversùs Chriſtianos motæ: Gentilium, ſeu Ethnicorum Religio promota: & poſtquàm Imperatores Chriſtiani Rempublicam Romanam rexerunt, Religioni Chriſtianæ conſultum: Edicta adversùs Paganos, Judæos & Hæreticos promulgata, Deorum Delubra ſolo æquata: celebres de Fide Catholica Collationes habitæ: Sanctorum Reliquiæ translatæ, dedicationes Eccleſiarum peractæ. Quæ omnia non ſolùm fiebant annis Quinquennalibus, & Decennalibus Imperatorum, ſed etiam aliis annis, in quibus, ob alias cauſas ſu-

pra aſſignatas, Imperatores Conſules procedebant, ut Conſulatus illi celebriores evaderent. Quapropter, dubium non eſt, quin ope ſex illarum Regularum, quas pro Cæſareis Conſulatibus ſuppeditavit doctiſſimus *Pagius*, plura Hiſtoriæ tam Auguſtæ, quàm Byzantinæ, & Eccleſiaſticæ Loca, Chronologia, Geographia, & Numiſmatographia lucem haud modicam accipere poſſint. Sed de Conſulibus Romanis ſatis hactenus dictum ſit.

OCTA-

OCTAVA TABULA CHRONOLOGICA

In qua deſcribitur Galliæ Regum Series, ſeu Succeſſio, ab exordio Monarchiæ Francorum, uſque ad Ludovicum XV. *nunc Regnantem.*

PRiuſquàm Seriem Regum Francorum deſcribam, tres neceſſariò præmittendæ ſunt Obſervationes, quæ tum exordio Monarchiæ Francorum, de quo inter Scriptores Rerum Francicarum necdùm convenit, tùm etiam Succeſſioni Francorum Regum multam lucem affundere poſſunt. In primis, obſervare debes, circa exordium Monarchiæ Francorum concordes non eſſe Scriptores, qui Hiſtoriam ſeu Res geſtas Francorum literis conſignarunt. Alii quippè volunt, *Clodoveum*, qui anno CCCCLXXXI. ſalutatus eſt Francorum Rex, non ſolùm fuiſſe primum Francorum Regem Chriſtianum, ſed etiam illum in Francorum Regum ſerie ceu primum eſſe reponendum, ita ut Francorum Monarchia à *Clodoveo*, primo Francorum Rege, initium ſumpſerit, ejuſque origo altiùs repetenda non ſit. Alii ex adverſo Rerum Francicarum Scriptores, ante *Clodoveum*, Francorum Regem, alios quatuor in ſerie Francorum Regum conſtituunt, videlicèt *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, quorum initium, finemque Regni ſic diſponunt. *Pharamundus*, filius *Marcomiri*, inquiunt illi Scriptores, cœpit regnare in Francia anno Chriſti quadringenteſimo decimo octavo, obiitque anno quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo, regni ſui nono. *Pharamundo*,

primo, ut ajunt illi Scriptores, Francorum Regi, ſucceſſit ejus filius *Clodio*, qui in Francia regnare cæpit anno quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo, & mortuus eſt anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Regni ſui vigeſimo. *Clodionem* in Franciæ Regno excepit *Meroveus*, quem alii dicunt, fuiſſe juniorem *Clodionis* Regis filium, alii verò aſſerunt, illum *Clodionis*, Francorum Regis, eſſe dumtaxat affinem. Ut ut ſit, *Meroveus*, juxtà illos Scriptores, regnare cæpit in Francia anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, obiitque anno quadringenteſimo quinquageſimo ſexto, Regni ſui decimo. *Meroveo* ſucceſſit ejus filius *Childericus*, qui tamen libidini cum deditiſſimus eſſet, è Regno ejectus eſt, & in ejus locum Rex Francorum electus fuit Comes *Ægidius*, Magiſter militum, à Romana Republica in Franciam miſſus. At *Viomadus*, fideliſſimus exulis *Childerici*, Francorum Regis, amicus, tantâ ſolertiâ Francorum animos contrectavit, atque emollivit, ut tandem *Childericus* in Regnum Francorum anno quadringenteſimo ſexageſimo quarto reſtitutus fuerit, exilii ſui anno octavo, & Regni *Ægidii*, qui, dejecto *Childerico*, Rex Francorum electus fuerat, anno itidem octavo. *Childericus*, Francorum Rex, vitam cum morte commutavit anno quadringenteſimo octogeſimo primo, poſtquam à morte patris ſui *Merovei* regnaſſet annis viginti quatuor, reliquitque Regni Francorum hæredem & Succeſſorem filium ſuum *Clodoveum*, quem ſubindè non primum Francorum Regem, ſed tantummodò quintum in Serie Regum Francorum reponunt multi Annalium, ſeu Hiſtoriæ Francorum Scriptores. Hæ ſunt duæ circà exordium Monarchiæ Francorum diverſæ Scriptorum ſententiæ; de quibus antequàm quidquam pronuntiem, velim preterea obſerves, Antiquam Fran-

Franciam ; teſte doctiſſimo *Hadriano Valeſio*, in *Notitia*, quam edidit, *Galliarum*, in voce *Francia*, hunc olim habuiſſe ſitum, ut ab Oriente Toringiam & Saxoniam haberet, ab Occidente Rhenum, & Oceanum Germanicum vel Septentrionalem, à meridie Alamaniam, & Sueviam, ſeu amnem Lonam. Hic eſt ſitus veteris Franciæ, quæ dicitur *Transrhenana*, eò quòd trans Rhenum ſita eſſet, de qua in Tabula Peutingeriana hæc leguntur: *Chauci*, *Ampſivari*, *Cheruſti*, *Chamavi*, *qui & Franci Bructeri*: quos inter & *Chamavos* majoribus literis poſitum regionis nomen, *Francia*. Hæc eſt *Francia*, inquit doctiſſimus *Valeſius*, cujus *Eumenius* in Panegyricis ſuis, *Auſonius* in Moſella, *Ammianus*. Tabulâ Peutingeriana, *Sulpicius Alexander* apud *Gregorium Turonenſem*, *Hieronymus* in vita Hilarionis, *Claudianus*, aliique meminerunt. Poſt hæc, addit idem Valeſius, *Proſperum* in *Chronico Imperiali*, dum ait, *Pharamundum*, *Clodionem*, & *Meroveum regnaſſe in Francia*, de Transrhenana, ſeu veteri Franciâ, quæ trans Rhenum ſita erat, locutum fuiſſe, non verò de Ciſrhenana Francia, ſeu de Francia, quæ eſt citra Rhenum, quæque *Gallia* dicitur; cùm *Pharamundus* nihil terrarum in Francia Ciſrhenana, ſeu Galliâ, habuerit, *Clodio* verò, & *Meroveus* pleraque trans Rhenum, ſeu in Francia Transrhenana, pauca verò cis Rhenum, ſive in Francia Ciſrhenana, quæ *Gallia* appellatur, obtinuerint. Hæc cùm apud *Hadrianum Valeſium* legiſſem, haud ægrè mihi perſuaſi, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum* fuiſſe quidem Reges Francorum, qui incolebant veterem Franciam, dictam Transrhenanam, quòd trans Rhenum ſita eſſet, ſed non fuiſſe Reges Francorum, qui habitabant in Francia Ciſrhenana, ideſt, citrà Rhenum poſitâ, quæque Gallia dicitur, ac ſubindè Mo-

narchiam Franciæ Ciſrhenanæ, ſeu Galliæ, non eſſe altiùs repetendam, quàm à *Clodoveo*, filio *Childerici*, veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ, Regis. Scio quidem, veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ, Reges *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, ſæpiùs irrupiſſe in Franciam Ciſrhenanam, quæ *Gallia* dicitur, & in ea vi armorum plures obtinuiſſe terras. Indè tamen evinci non poteſt, illos Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ, veros ac legitimos Reges fuiſſe, cùm certum ſit, ejuſmodi veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ, Reges à Romanis, qui tum temporis Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ, veri Domini ac legitimi poſſeſſores erant, debellatos ac expugnatos reliquiſſe terras, quas in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, armis obtinuerant, atque indè maturantes fugam, in ſuam Tranſrhenanam Franciam ſeſe actutùm recipere coactos fuiſſe, ſicut conſtat exemplo *Clodionis*, veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ, Regis, qui in Franciam Ciſrhenanam, ſeu Galliam irruptionem cùm feciſſet, victus ac profligatus fuit ab *Aetio*, Romani exercitus Duce, anno CCCCXXVIII. Conſulibus *Felice*, & *Tauro*, Sicut teſtatur *Caſſiodorus* in Chronico ad annum CCCCXXVIII. quo Conſules fuerunt *Felix* & *Taurus*, ubi hæc habet; *Aëtius, multis Francis cæſis, quam occupaverant propinquam Rheno partem recipit Galliarum*. Proſper etiam in Chronico ad eumdem annum ſcribit: *Pars Galliarum propinqua Rheno, quam Franci poſſidendam occupaverant, Aetii Comitis armis recepta*. Ex quibus liquet, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, Veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ, Reges, ſæpiùs in Ciſrhenanam Franciam, ſeu Galliam excurſus, ſeu irruptiones feciſſe, Urbeſque obſediſſe, & nonnullas invaſiſſe, videlicet *Attrebatum*, *Cameracum* &c. non tamen Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ, Reges fuiſſe, cùm à Romanis devicti, fuerint ex ea ex-

expulſi, & coäcti eas deſerere terras, quas vi armorum ſubegerant. Ad hæc momenta accedit altum ſilentium Scriptorum coævorum, præſertim *Proſperi* in Chronico, *Idacii* in Chronico, *Sidonii Apollinaris*, *Gregorii Turonenſis*, qui nullibi dicunt, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum* regnaſſe in Francia Cisrhenana, ſeu Gallia, ſed tantum dicunt, illos veteris Franciæ, ſeu transrhenanæ, Reges fuiſſe, qui identidem, ut meliores terras occuparent, trajecto Rheno, in Franciam Cisrhenanam, ſeu Galliam, ſeſe, Barbarorum more, effundebant, qui tamen à Romanis tum temporis legitimis Franciæ Cisrhenanæ, ſeu Galliæ, poſſeſſoribus, repreſſo eorum impetu, in ea Sedem, ante *Clodoveum*, Childerici filium, figere non potuerunt. His argumentis permotus, dum in Colloquiis noſtris in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Regum Francorum ſeriem pertexui, *Clodoveum* in ſerie Francorum Regum, qui in Francia Cisrhenana, ſeu Gallia, regnarunt, primum repoſui: *Pharamundi* verò, *Clodionis*, *Meroveï*, & *Childerici*, patris *Clodovei*, nullam prorsùs mentionem feci, quia illi in Francia Cisrhenana, quæ Gallia vocitatur, nunquam regnarunt, ſed tantùm veteris Franciæ, ſeu Transrhenanæ, Regno potiti ſunt. Hanc ſententiam de Monarchiæ Franciæ Cisrhenanæ, quæ *Gallia* dicitur, exordio, non à *Pharamundo Clodione*, *Meroveo*, & *Childerico*, ſed à *Clodoveo*, Regis *Childerici* filio, dumtaxat repetendo, multis argumentis confirmatam nuperrimè inveni in Præfatione Hiſtorica, quam diſertus P. *Daniel*, Soc. Jeſu, præfixit primo Tomo *Hiſtoriæ Francorum*, quam paucis abhinc annis Gallicè adornavit. In ea quippè Præfatione primò oſtendit ille Hiſtoricus, *Clodoveum* eſſe fundatorem Monarchiæ Franciæ Cisrhenanæ, quæ *Gallia* appellatur, pleniſſimèque diluit omnes objectio-

ctiones illorum, qui pertendunt, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum* regnaſſe ante *Clodoveum* in Francia Cisrhenanà, ſeu in Gallia. Secundò evincit, abdicationem *Childerici* Francorum Regis, patris *Clodovei*, atque electionem Comitis *Ægidii*, Romani exercitus Ducis, in Francorum Regem, non adeò evidenter probari ab aliquibus Scriptoribus. Qua in re huic moderni Franciæ Hiſtoriæ Scriptoris ſententiæ, quæ mihi ſemper verior, aut ſaltèm longè probabilior viſa eſt, lubentiſſimè ſubſcribo.

Poſtremò, obſervare debes, tres eſſe ſtirpes Regum Francorum. E primà ſtirpe oriundi Francorum Reges appellantur *Merovingi*, atque ad illam primam Francorum Regum ſtirpem pertinent non ſolùm Rex *Clodoveus*, aliique Francorum Reges uſque ad annum ſeptingenteſimum quinquageſimum ſecundum, quo Rex *Childericus* hujus nominis *III.* ac poſtremus hujus primæ Regum Francorum Stirpis, Regno, ob ignaviam, privatus & in Monaſterium detruſus eſt; ſed etiam ad hanc primam Regum Francorum ſtirpem *Pharamundus*, *Clodio*, *Meroveus* [qui huic primæ Francorum Regum Stirpi nomen dedit] & *Childericus*, pater *Clodovei*, referri debent, cum hoc tamen diſcrimine, quod Rex *Clodoveus*, aliique Francorum Reges uſque ad *Childericum III.* qui è prima Regum Francorum, qui *Merovingi* dicuntur, ſtirpe ultimus fuit, regnaverint in Francia Cisrhenana, ſeu in Gallia, *Pharamundus* verò *Clodio*, *Meroveus*, & *Childericus*, pater *Clodovei*, quamvis ad primam Regum Francorum, qui *Merovingi* nuncupantur, pertineant, nunquàm tamen regnaverint in Francia Cisrhenana, ſeu in Gallia, ſed ſolùm in Francia Transrhenana, quæ eſt vetus Francia trans Rhenum poſita, ſicut jam obſervavimus. Secundæ

Re-

Regum Francorum Stirpi, ſeu Familiæ, initium quidem fecit *Pipinus*, Caroli Martelli filius, qui anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, poſt *Childerici III.* è priori Merovingiorum Regum ſtirpe ultimi, abdicationem, Galliarum Rex ſalutatus ac inauguratus eſt; huic tamen Secundæ Regum Francorum Stirpi nomen dedit, non *Pipinus*, ſed ejus filius *Carolus Magnus*, Galliæ Rex, ac poſteà Imperator, à quo Reges Francorum ſecundæ Stirpis denominati appellatique ſunt *Carolovingi*. Hæc ſecunda Regum Francorum ſtirps, quæ *Carolovingiana* dicitur, extincta eſt in *Ludovico* hujus nominis *V.* Galliarum Rege, *Lotharii* filio, qui obiit anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo; fuitque è *Caroli Magni* genere, ſeu è ſecunda Regum Francorum Stirpe, dictâ *Carolovingianâ*, poſtremus. Tertia denique Francorum Regum Stirps, originem habuit ab *Hugone Capeto*, qui anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo, poſt mortem *Ludovici V.* Galliarum Regis, ad Regiam Francorum dignitatem evectus eſt, ex cujus ſtirpe oriundi Francorum Reges *Capetiani* appellantur, & ex his ſuum genus ducit *Ludovicus XV.* quem nunc in Galliis regnantem utinàm Deus Optimus Maximus, juxta omnium Gallorum Vota, diu ſoſpitem, & incolumem ſervet. His præmiſſis Obſervationibus, ſeriem Regum Francorum, prætermiſſis *Pharamundo*, *Clodione*, *Meroveo*, & *Childerico*, auſpicabor à *Clodoveo*, qui *Childerici* Regis filius fuit, ac primus Francorum Rex, qui in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, regnavit.

Clodoveus, Monarchiæ Franciæ Fundator, cæpit regnare in Francia Ciſrhenana, ſeu Galliâ, anno quadringenteſimo octuageſimo primo. Bellum Alemannicum anno quadringenteſimo no-

nonageſimo ſexto, ſeu Regni ſui decimo quinto, geſſit, & poſtquàm eodem anno de Alemannis ad *Tolbiacum*, ſeu in finibus Agrippinenſium, inſignem Victoriam retuliſſet, baptizatus eſt à Sancto *Remigio*, Epiſcopo Remenſi, in ipſo die Natali Chriſti Domini. Regnavit Clodoveus annos triginta & obiit anno quingenteſimo undecimo.

Mortuo *Clodoveo*, quatuor ſuperſtites ejus filii, nimirùm *Theodericus*, *Chlodomerus*, *Childebertus*, *&* *Clotarius*, ipſius Regnum ſic partiti ſunt. *Theodericus* ſuam Sedem *Mettis* fixit, & præter Provincias Transrhenanas, & Civitates inter Rhenum & Moſam ſitas, obtinuit Remos, Catalaunum, Threcas, & in Aquitania primâ Urbes Arvernorum, Ruthenorum, Cadurcorum, & Albigenſium, cum Ucetia in Gallia Narbonenſi. *Chlodomerus* ſuam apud Aureliam Sedem poſuit, habuitque Senonas, Antiſiodorum, Aureliam, Turonos, Cenomanum, Andegavum, & Novempulaniam. *Childebertus* ſuam Sedem Conſtituit Pariſiis, habuitque in ditione ſua Meldas, Pariſios, Sylvanectum, Bellovacum, quidquid inde patet ad Oceanum, Provinciam Lugdunenſem ſecundam integram, Civitates Redonum, Nannetum, Venetum, Britanniam, & aliquot Urbes Aquitaniæ. *Clotarius* ſuam Sedem in Urbe Sueſſionenſi tenuit, habuitque in ſuo dominio Laudunum, Sueſſionem, Veromanduos, Ambianum, quidquid ultra Somonam eſt inter Moſam & Oceanum, itemque partem Aquitaniæ. Sic Regnum patris ſui *Clodovei* partiti ſunt quatuor ejus filii. At, Rex *Clodomerus* occiſus eſt in Bello Burgundico anno quingenteſimo vigeſimo

mo quarto. Rex *Theodericus*, ejus frater, obiit anno quingenteſimo trigeſimo quarto, eique ſucceſſit *Theodebertus*, ejus filius, eodemque anno quingenteſimo trigeſimo quarto *Childebertus*, *Clotarius*, & *Theodebertus* Regnum Burgundiæ occuparunt, & fugato *Audomaro*, Burgundiæ Rege, illius Regnum inter ſe diviſerunt, ſicque extinctum eſt Burgundiæ Regnum. Mortuus eſt Rex *Theodebertus* anno quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, eique ſucceſſit *Theobaldus*, qui ſeptimo Regni ſui anno ſeu quingenteſimo quinquageſimo tertio abſque prole è vita migravit. Quò factum eſt ut Rex *Clotarius* ejus regnum occupaverit.

Childebertus, unus è quatuor Regis *Clodovei* filiis, qui poſt obitum patris ſui Sedem Regni ſui Pariſiis collocavit, poſtquam regnaſſet annos quadraginta ſeptem completos, vel quadraginta octo incompletos, vitâ functus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo octavo, nullamque moriens prolem maſculam reliquit.

Clotarius, filius *Clodovei*, mortuo abſque prole maſculâ fratre ſuo *Childeberto*, univerſum Francorum Regnum obtinuit. Regnavit annos quinquaginta & unum inchoatum; ſolus, poſt obitum fratris ſui *Childeberti*, per duos tantum annos, & aliquot menſes Francorum Monarchiam rexit, obiitque anno quingenteſimo ſexageſimo primo.

Mortuo *Clotario*, Francorum Rege, ſuperſtites regnarunt quatuor ejus filii; *Charibertus*, *Guntramnus*, *Chilpericus*, & *Sigibertus*, qui Regnum patris ſui *Clotarii* hoc pacto inter ſe ſe diviſerunt, *Charibertus* Regnum obtinuit *Childe-*

deberti, ſedemque Regiam habuit Pariſiis; *Guntramnus* habuit Regnum *Clodomiri*, ac Sedem tenuit Aurelianenſem. *Chilpericus* accepit Regnum *Clotarii*, ſedemque Sueſſionenſem occupavit. *Sigibertus* Regnum *Theoderici* ſortitus eſt, habuitque Sedem Remenſem. Sic iterùm quadrifariàm diviſum eſt Francorum Regnum. Sed anno quingenteſimo ſeptuageſimo abſque prole maſcula è vivis ſublato Rege *Chariberto*, Francia in tria Regna diviſa eſt, *Auſtriam* nimirùm ſeu *Auſtraſiam* ad Orientem ſitam, *Neuſtriam* ad Occidentem, & *Burgundiam*: Regis *Sigiberti* ditio Auſtria ſeu Auſtrasia, *Chilperici* Neuſtria, *Guntramni* Burgundia nuncupata eſt. *Chilpericus* Rex Neuſtriæ, bellum indixit fratri ſuo *Sigiberto*, Auſtriꝗ Regi, ſed jubente *Fredegunde*, peſſimâ fæminâ, & Regis *Chilperici* uxore, *Sigibertus*, Auſtriæ ſeu Auſtraſiæ Rex, à duobus Sicariis occiſus eſt anno quingenteſimo ſeptuageſimo quinto; *Chilpericus* verò, Rex Neuſtriæ, trucidatus itidem fuit juſſu ejuſdem furentis fæminę *Fredegundis*, uxoris ſuæ, anno quingenteſimo octogeſimo quarto. *Sigiberto* Auſtriæ Regi ſucceſſit *Childebertus II.* ejus filius; & *Chilperico*, Neuſtriæ Regi ſucceſſit *Clotarius II.* Regni ſui Burgundię hæredem *Guntramnus*, Rex eximiâ pietate præditus, & inter ſanctos relatus, *Childebertum II.* in Regno Auſtriæ *Sigiberti* Succeſſorem, inſtituit, paulò antequàm moreretur. Sed *Childebertus II.* Auſtriæ Rex, obiit anno quingenteſimo nonageſimo ſexto, duoſque moriens reliquit filios, videlicèt *Theodericum*, & *Theodebertum*, quorum prior fratrem ſuum *Theodebertum*, Auſtriæ Regem, anno

anno ſexcenteſimo duodecimo in prælio vicit unà cum ejus filiis interfecit, annoque ſequenti contra *Clotarium II.* Neuſtriæ Regem, arma movens, diſenteriæ morbo periit.

Clotarius II. qui ab obitu patris ſui *Chilperici*, hoc eſt, ab anno quingenteſimo octogeſimo quarto regnabat in Neuſtria, occiſis anno ſexcenteſimo decimo tertio demortui Regis *Theoderici* filiis, & *Brunichilde*, eorum Aviâ, univerſam Franciæ Monarchiam adeptus eſt, eamque poſtquam tenuiſſet, per ſexdecim annos incompletos, mortuus eſt anno ſexcenteſimo vigeſimo octavo. Quod ſi anni Regni *Clotarii II.* ab obitu patris ſui *Chilperici* inchoati numerentur, compertum erit, eum regnaſſe annos quadraginta quatuor completos, ſeu, ut alii dicunt, annos quadraginta quinque incompletos.

Dagobertus ſucceſſit patri ſuo *Clotario II.* totiuſque Franciæ obtinuit Imperium, exceptâ Aquitaniæ parte, quam *Chariberto*, fratri ſuo, ceſſit. Sed *Chariberto*, ejuſque filio *Chilperico*, non diu poſt è vivis ſublatis, *Dagobertus* Rex universâ Francię Monarchiâ potitus eſt; & migravit è vita anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, poſtquam regnaſſet ſexdecim annis, hoc eſt, ſex annis in Auſtraſiæ Regno, vivente adhuc patre ſuo *Clotario*, & decem annis poſt obitum patris ſui *Clotarii*, per quos univerſam Franciæ Monarchiam rexit. Duos Rex *Dagobertus* moriens reliquit filios, *Sigibertum* ſcilicet & *Clodoveum*. Horum prior, ſeu *Sigibertus* hujus nominis *III.* quem ejus pater *Dagobertus* anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio Regem Auſtraſiæ inſtituit, regnavit in Auſtra-

ſia,

ſia, *Pipino*, Majore Domus Regni Adminiſtro. At, mortuo *Sigiberto*, Auſtraſiæ Rege, anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, poſtquàm in Auſtraſia, ſeu in Francia Orientali, regnaſſet annis XXIII. *Grimoaldus*, Major Domus Regni Auſtraſiæ, pulſo *Dagoberto* hujus nominus *II.* Regis *Sigiberti* filio, ac ſubindè Auſtraſiæ Regni legitimo hærede, *Childebertum*, filium ſuum, Regem Auſtraſiæ conſtituit. At *Childeberto*, & *Grimoaldo*, ejus patre, exauctoratis, ac ſolio dejectis, *Dagobertus*, filius *Sigiberti*, Auſtraſiæ Regno reſtitutus eſt anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto, & occiſus fuit anno DCLXXVIII.

Clodoveus hujus nominis *II.* Frater *Sigiberti*, Auſtraſiæ ſeu Franciæ Orientalis Regis, & filius *Dagoberti*, hujus nominis *I.* Francorum Regis, è Regno Auſtraſiæ *Childebertum*, Tyrannum, *Grimoaldi* filium, ejecit, illudque Regnum duobus aliis Regnis, quæ à patre ſuo Rege *Dagoberto* acceperat, videlicet Burgundiæ; & Neuſtriæ, adjunxit anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, ſicque totam Franciç Monarchiam obtinuit, quemadmodùm patri ipſius *Dagoberto*, avoque *Clotario II.* jam contigerat. Sed *Clodoveus II.* brevi tribus Franciç Regnis Auſtraſiæ, Neuſtriæ, & Burgundiæ potitus eſt, quippè qui eodem anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto vitam cum morte commutavit, poſtquàm in Neuſtria, ſeu in Francia Occidentali, & in Burgundia poſt patris ſui *Dagoberti* Regis obitum, qui contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, regnaſſet annos decem & octo, ac menſes aliquot.

Clotarius hujus nominis *III.* filius Regis *Clodo-*

dovei II. poſt mortem patris ſui ſolus in Francia regnare cæpit, ſed anno quarto ejus Regni in finem vergente, ideſt, ſub finem anni ſexcenteſimi ſexageſimi, populis Regni Auſtraſiæ, ſeu Franciæ Orientalis, tumultuantibus, & Regem, qui ſoli Auſtraſiæ Regno dominaretur, ſibi dari depoſcentibus, *Bathildis*, Sanctiſſima Regina, ut tumultum ſedaret, Regno Auſtraſię præfecit *Childericum*, filium ſuum ſecundò genitum, & Regis *Clotarii III.* fratrem. Quò factum eſt, ut Rex *Clotarius III.* Regnis tantùm Burgundiæ, & Neuſtriæ, ſeu Franciæ Occidentalis, potitus fuerit. Mortuus eſt Rex *Clotarius III.* anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo, regni verò decimo quarto, nulloſque reliquit liberos.

Theodoricus hujus nominis *III.* filius Regis *Clodovei II.* natu minor, & *Clotarii III.* frater, anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo acclamatus eſt Rex Burgundiæ, & Neuſtriæ, ſeu Franciæ Occidentalis. At *Childericus II.* ipſius frater natu major, & Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis Rex, illum eodem anno Regno dejecit, & in Monaſterio S. *Dionyſii* propè Pariſios recluſit.

Childericus II. Rex Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis, Regis *Clodovei II.* ſecundò genitus, & frater natu major *Theodorici*, Regnum Burgundiæ, & Neuſtriæ obtinuit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo, & occiſus eſt anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio, poſtquàm regnaſſet in Auſtria annos quatuordecim, in Burgundia autem, & in Neuſtria, poſt dejectum fratrem ſuum *Theodoricum*, tres annos & aliquot menſes. Occiſo *Childerico II.* ejus frater *Theodoricus* hujus nominis *III.* natu minor, è

Mo-

Monaſterio, ad quod à fratre ſuo *Childerico II.* relegatus fuerat, dimiſſus, Regnum recuperavit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio, & poſt necem *Dagoberto II.* Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis, Regi illatam anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo octavo, *Theodoricus III.* tribus Franciæ Regnis, videlicet Auſtriæ, Neuſtriæ, & Burgundię potitus eſt, & obiit anno ſexcenteſimo nonageſimo primo, ſicut modò convenit inter peritos Hiſtorię Francorum Scriptores.

Clodoveus hujus nominis *III.* filius Regis Francorum *Theodorici III.* patri ſuo in Regnum Franciæ immediatè ſucceſſit anno ſexcenteſimo nonageſimo primo, & regnavit uſque ad annum ſexcenteſimum nonageſimum quintum, quo abſque prole è vita migravit.

Childebertus III. filius *Theodorici III.* & frater *Clodovei III.* hęreditario jure fratri ſuo *Clodoveo* ſucceſſit anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto, & regnavit ſeptemdecim annis, hoc eſt ad annum uſque ſeptingenteſimum undecimum, quo mortuus eſt.

Dagobertus III. filius *Childeberti III.* cępit, poſt mortem patris ſui, regnare in Francia anno ſeptingenteſimo undecimo, & regnavit uſque ad annum ſeptingenteſimum decimum quintum, quo immaturâ morte ſublatus eſt.

Chilpericus II. filius Regis *Childerici II.* qui anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio occiſus eſt, regnare cępit in Francia anno ſeptingenteſimo decimo quinto. Regnavit quinque annis, & obiit abſque prole anno ſeptingenteſimo vigeſimo.

Theodoricus hujus nominis *IV.* qui ſeptennis à pa-

patre ſuo Rege *Dagoberto III.* relictus fuerat, & educatus in Monaſterio Calenſi, indèque *Calenſis* cognominatus, poſt mortem *Chilperici II.* regnare cępit in Francia anno ſeptingenteſimo vigeſimo, & regnavit ſeptendecim annis, deceſſitque anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſeptimo.

Poſt Regis *Theodorici IV.* mortem, *Carolus Martellus*, Major Domûs, Franciam rexit, & publica inſtrumenta hac formulâ notata ſunt: *Anno poſt defunctum Theodoricum Regem* primo, ſecundo, &c. ſicut ex variis Chartis liquet. Porrò, Francia, mortuo Rege *Theodorico IV.* ſinè Rege fuit, non per annos ſex vel ſeptem, ut perperàm viſum eſt *Sirmondo* in Notis ad Concilia Gallicana, *Labbæo* Tomo VI. Concil. pag. 1440. *Cointio* Tomo V. Annal. Eccleſiæ Francorum, *Petavio* in Tabulis Chronologicis *Rationarii Temporum*, & paſſim aliis recentibus Rerum Gallicarum Scriptoribus; Sed Francia, mortuo Rege *Theodorico IV.* abſque Rege fuit per quinque dumtaxat annos, ideſt, ab anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſeptimo, quo mortuus eſt Rex *Theodoricus IV.* uſque ad annum ſeptingenteſimum quadrageſimum ſecundum, quo *Childericus* hujus nominis *III.* regnare cępit in Francia, & per iſtud Interregni quinquennium *Carolus Martellus*, Major Domus, ſeu Palatii Præfectus, Regis authoritatem ſibi vindicavit, quamvis à Regis nomine abſtinuerit.

Childericus III. quem alii Regis *Theodorici IV.* alii Regis *Chilperici II.* filium eſſe volunt, expleto in Francia Interregni quinquennio, cępit regnare in Francia, ut mox diximus, anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo. Sed, cùm decimum Regni ſui attigiſſet annum, in Con-

ventu Sueſſionenſi, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo habito, depoſitus ac detonſus, in Monaſterium Sitivenſe, ſeu Bertinianum, retruſus fuit. In hoc Rege *Childerico III.* finem habuit prima Dynaſtia, ſeu Stirps, vel proſapia Regum Francorum, qui *Merovingi* appellantur, & anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo in Francia Regia dignitas tranſiit ad ſecundam Dynaſtiam, ſeu Stirpem Regum Francorum, qui *Carolovingi* appellantur à *Carolo Magno*, filio *Pipini*, Regis Francorum, quamvis huic Secundæ Dynaſtiæ, ſeu Regum Francorum Familiæ, initium fecerit *Pipinus*, pater *Caroli Magni*. Porrò, Officio Majoris Domus, ſeu Regii Palatii Præfecti fungebatur *Pipinus*, filius *Caroli Martelli*, quandò, poſt depoſitionem Regis *Childerici III.* ex prima Regum Franciç, qui *Merovingi* dicuntur, ſtirpe poſtremi, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo acclamatus eſt Francorum Rex, ſeu potiùs quandò ipſe *Pipinus* ad Regiam poteſtatem, quam jampridem obtinebat, Francorum conſenſu Regis titulum adjecit. Quod quidem ut clariùs intelligas, obitèr obſervare debes, poſt *Dagoberti* hujus nominis *I.* Francorum Regis mortem, quç contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, Majores Domus, ſeu Regii Palatii Præfectos, tam in Regno Auſtriæ, ſeu Auſtraſiæ, quæ erat Francia Orientalis, quàm in Regno Neuſtriæ, quæ erat Francia Occidentalis, ſub ſpecie adminiſtrationis Regii Palatii, cui præpoſiti erant, Regnum ipſum gubernaſſe, ac nudo inanique nomine Regio pueris Principibus relicto, ſummam virium, potentiamque Regalem ad ſe traxiſſe. Hinc tandem *Pipinus*, *Caroli Martelli* fi-

filius, qui, tanquàm Major Domus & Palatii Regii Præfectus, Regiam poteſtatem obtinebat, dum *Childericus III.* Regium dumtaxat nomen, ſeu magni nominis umbram, retineret, nullo negotio, poſt depoſitionem ejuſdem Regis *Childerici*, ſibi ad Regium Solium viam ſtravit, & à Francis Rex acclamatus, Secundæ Stirpi, ſeu Dynaſtiæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* dicuntur, initium dedit.

Secunda Stirps, ſeu Dynaſtia Francorum Regum, qui Carolovingi dicuntur.

Pipinus, filius *Caroli Martelli*, poſt abdicationem Regis *Childerici III.* Rex Francorum renunciatus eſt anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo. De Eccleſia Romana optimè meritus eſt. In Italiam quippè cum valido exercitu profectus, non ſolùm *Aiſtulphum*, Longobardorum Regem, Eccleſiæ Romanæ infeſtum, victricibus armis profligavit, ſed etiam Romanos Pontifices, à Græcis & Longobardis injuſtè vexatos, protexit, ſeſe fortiſſimum Sacrarum Imaginum defenſorem adversùs *Conſtantinum Copronymum*, Orientis Imperatorem, exhibuit, Ditiones à Saracenis ereptas Eccleſiæ Romanæ reddidit, iiſque virtutibus reſplenduit, quæ nomen ejus ad æternam memoriam propagarunt. Mortuus eſt *Pipinus* anno ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo, poſtquàm ab anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo, depoſito Rege *Childerico III.* electus eſt Rex Francorum, regnaſſet annos ſexdecim.

Carolus Magnus ſucceſſit patri ſuo *Pipino* anno ſe-

ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo, & mortuo fratre ſuo *Carolomanno*, Franciæ Monarchiam obtinuit anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo primo. Paternæ pietatis, non minùs quàm Regni hæres *Carolus Magnus* cöegit *Deſiderium*, Longobardorum Regem, ut bona Eccleſiæ Romanę ablata redderet, addiditque ipſe Donationi à *Pipino*, patre ſuo, Eccleſię Romanæ factæ, Ducatum Spoletanum. Hinc à *Leone III.* Pontifice Maximo, ob multa ſingularia beneficia, quibus ſibi Eccleſiam Romanam devinxerat, anno octingenteſimo Auguſtus, ſeu Imperator, dictus eſt. Obiit *Carolus Magnus* anno octingenteſimo decimo quarto, poſtquàm ab obitu patris ſui *Pipini* regnaſſet annis quadraginta quinque. De *Caroli Magni* Sanctitate multa refert *Baronius*. Teſtatur etiam *Bollandus* ad diem XXVIII. menſis Januarii, ſe complurium Eccleſiarum Breviaria vidiſſe, in quibus V. Kalend. Februarii, ſeu die XXVIII. Januarii, *Carolus Magnus* Officio novem, vel trium Lectionum colitur.

Ludovicus Pius, filius *Caroli Magni*, paternum Regnum iniit anno octingenteſimo decimo quarto, & Coronam Imperialem à *Stephano V.* Pontifice Maximo accepit anno octingenteſimo decimo ſexto. Ejus filii contra ipſum rebellarunt, & in Monaſterium detruſerunt anno octingenteſimo trigeſimo, ſed anno ſequenti Regno reſtitutus eſt. Inſignem ejus pietatem palàm prædicant infinita bona ab eo Eccleſiis & Monaſteriis data. Regnavit *Ludovicus Pius* in in Galliis ab obitu patris ſui annos viginti ſex, & obiit anno octingenteſimo quadrageſimo.

Carolus II. dictus *Calvus*, poſt mortem patris ſui *Ludovici Pii*, Regnum Francorum iniit anno

no octingenteſimo quadrageſimo, & coronam Imperialem, poſt mortem fratris ſui *Lotharii*, accepit à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo, anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto. Fuit Princeps Verſipellis, ſuperbus, & in Bellis timidus. Regnavit in Galliis annos triginta ſeptem, & veneno ſublatus eſt anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo.

Ludovicus II. Caroli Calvi filius, dictus à linguâ impeditâ *Balbus*, ſucceſſit patri ſuo in Galliarum Regnum, ſed non in Imperium, ſicut jam obſervavimus in ſeptima Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis. Regnavit in Galliis ab anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, quo ipſius pater mortuus eſt, uſque ad annum octingenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo ipſe è vita migravit.

Ludovicus III. filius *Ludovici Balbi*, ſucceſſit patri ſuo anno octingenteſimo ſeptuageſimo nono, & regnavit uſque ad annum octingenteſimum octuageſimum ſecundum, quo vitâ functus eſt.

Carlomannus, filius *Ludovici Balbi*, & frater *Ludovici III.* Succeſſit fratri ſuo in Regno Gallico anno octingenteſimo octuageſimo ſecundo, & regnavit uſque ad annum octingenteſimum octuageſimum quartum.

Carolus, à corporis habitudine dictus *Craſſus*, filius *Ludovici* Germaniæ Regis, & Imperatorum Occidentis *Lotharii*, & *Caroli Calvi* nepos, qui jam à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo, Romæ fuerat Imperator inauguratus anno octingenteſimo octuageſimo, Galliarum Regno gubernando admotus eſt anno octingenteſimo octuageſimo quinto. Sed *Carolus Craſſus* cùm Bellum

adverſus Normannos, Gallias infeſtantes, infeliciter geſſiſſet, volens nolens, Imperio, ſimul & Regno Gallico ſe abdicare compulſus eſt anno octingenteſimo octuageſimo ſeptimo, & mortuus eſt anno ſequenti, ſeu octingenteſimo octuageſimo octavo.

Odo, Comes Pariſienſis, & *Roberti*, Andegavorum Comitis, filius, pari Francorum conſenſu & voluntate electus, & à *Waltirio*, Archiepiſcopo Senonenſi, conſecratus eſt Galliarum Rex anno octingenteſimo octuageſimo octavo, regnavitque annis decem, & obiit die III. menſis Januarii anni octingenteſimi nonageſimi octavi.

Carolus, dictus *ſimplex*, quem Rex *Ludovicus Balbus* in cunis moriens reliquerat, mortuo Rege *Odone* anno octingenteſimo nonageſimo octavo, Rex Francorum fuit ſalutatus, Ab eo tamen plurimi Galliæ Proceres anno nongenteſimo vigeſimo primo deficientes, *Robertum*, Pariſienſem Comitem, & *Odonis*, quondàm Galliarum Regis, fratrem, Regno Franciæ præfecerunt. At *Robertus*, qui Francorum Rex electus fuerat, in prælio, quod apud Sueſſiones anno ſequenti, ſeu anno nongenteſimo vigeſimo ſecundo, contra Regem *Carolum Simplicem* conſeruit, lanceis perfoſſus occubuit, nec Regum Galliæ Catalogo accenſeri debet, quòd vivente adhuc & regnante legitimo Galliarum Rege, ſeu *Carolo Simplici*, tyrannidem, potiusquàm legitimam exercuerit poteſtatem. Tandèm anno nongenteſimo vigeſimo tertio *Carolus Simplex* Regno dejectus eſt, & in carcerem truſus, ubi naturæ debitum ſolvit anno nongenteſimo vigeſimo nono.

Ro-

Rodulphus, Dux Burgundiæ, poſt abdicationem Regis *Caroli Simplicis*, Galliarum Regno potitus eſt anno nongenteſimo vigeſimo tertio. Contra Normannos, Gallias infeſtantes, ſæpius ac feliciter pugnavit. Aquitanos perduelles domuit, Hungaros, in Gallias irrumpentes, repreſſit, & regnavit uſque ad annum nongenteſimum trigeſimum ſextum, quo è vivis exceſſit.

Ludovicus hujus nominis *IV*. filius Regis *Caroli Simplicis*, dictus *Transmarinus*, ob transmarinam peregrinationem, quâ patre ſuo è Regno deturbato, in Angliam à Matre ſua *Edgiva* fuerat abductus, & indè in Gallias ad capeſſendum Regnum revocatus; Lauduni ab *Artoldo*, Remenſi Archiepiſcopo, Rex Francorum inauguratus eſt anno nongenteſimo trigeſimo ſexto, Regnumque adminiſtravit uſque ad annum nongenteſimum quinquageſimum quartum, quo in vivis eſſe deſiit.

Lotharius, filius *Ludovici Transmarini*, patri ſuo in Regnum Franciæ ſucceſſit, ac Remis ab *Artoldo*, hujus Urbis Archiepiſcopo, conſecratus eſt anno nongenteſimo quinquageſimo quarto. Regnavit annos duos ſupra viginti, & ex hac vita migravit anno nongenteſimo octuageſimo ſexto.

Ludovicus hujus nominis *V*. filius Regis *Lotharii*, poſt mortem patris ſui in Urbe Compendienſi anno nongenteſimo octuageſimo ſexto Rex Francorum fuit conſecratus, ſed uno tantùm anno regnavit, & mortuus eſt anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo. Nihil memoriâ dignum geſſit, & ideô vulgò dictus *Ludovicus iners*, fuitque poſtremus Rex Secundæ Fran-

corum Stirpis, quæ *Carolovingica* appellatur, quæque per ducentos, & triginta quinque annos propagata eſt, ideſt, ab anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo *Pipinus* filius *Caroli Martelli*, Rex Franciæ electus, huic ſecundæ Dynaſtiæ, ſeu proſapiæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* dicuntur, initium fecit, uſque ad annum nongenteſimum octuageſimum ſeptimum, quo *Ludovicus* hujus nominis *V.* dictus *Iners*, & hujus Secundæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* nuncupatur, Stirpis, ſeu Familiæ poſtremus, diem ultimum clauſit.

Tertia Stirps, ſeu Dynaſtia Francorum Regum, qui Capetiani appellantur.

H*Vgo Capetus*, Regum Francorum è tertia Stirpe, quæ ab eo *Capetiana* denominata eſt, primus; Regiam dignitatem obtinuit anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo. At, quot annos regnaverit, ſeu quo anno, poſt adeptam in Francia Regiam dignitatem, obierit? non una eſt Scriptorum ſententia. Alii, cum *Odoranno* in Chronico, ajunt eum mortuum eſſe anno nongenteſimo nonageſimo octavo. Alii, cum *Sigiberto* in Chronico, & *Mabillonio* lib.2. *de re Diplomatica* cap.26. Num.25. cenſent *Hugonem Capetum* migraſſe è vita anno nongenteſimo nonageſimo ſexto. Alii denique cum *Antonio Pagio* in *Critica Baronii* ad annum nongentesimum nonagesimum octavum cenſent, *Hugonem Capetum* diem ſupremum obiiſſe anno nongentesimo nonagesimo ſeptimo. Re ipſe accuratiùs perpensâ, deſcendo in ſententiam *Mabillonii*, & exiſtimo, *Hugonem Capetum* regnaſſe novem annis, & vita functum eſſe anno nongenteſimo nonageſimo ſexto.

Ro-

Robertus, poſt mortem patris ſui *Hugonis Capeti*, ſolus in Galliis regnare cæpit anno nongenteſimo nonageſimo ſexto. Fuit Princeps ſingulari pietate, manſuetudine morum, prudentiâ, & ſcientiâ haud vulgari præditus. Plures Sacras Ædes, Xenodochia, & Monaſteria fundavit. Pauperes ita coluit, ut eis propriâ manu ac flexis genibus inſerviret, atque eorum pedes ſummâ modeſtiâ ablueret. Obiit ſanctitate & miraculis clarus *Robertus*, Galliarum Rex, die XXI. menſis Julii anni milleſimi trigeſimi primi.

Henricus hujus nominis *primus*, Regis *Roberti* filius primogenitus, qui jam à patre ſuo Regię Coronæ anno milleſimo vigeſimo ſeptimo particeps ac conſors factus fuerat, cępit poſt obitum patris ſui, hoc eſt, anno milleſimo trigeſimo primo, ſolus regnare in Galliis, & obiit anno milleſimo ſexageſimo, Regni ſui vigeſimo nono.

Philippus hujus nominis *I.* filius Regis *Henrici I.* patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo ſexageſimo. *Paſchalem II.* Romanum Pontificem in Gallias anno millesimo centeſimo ſeptimo venientem perhonorificè excepit, & anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo octavo migravit è vita, cum regnaſſet annos quadraginta octo.

Ludovicus hujus nominis *VI.* cognomento *Craſſus*, qui jam à patre ſuo *Philippo I.* anno milleſimo nonageſimo nono fuerat Rex deſignatus, demortuo patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo centeſimo octavo. Diuturnum Bellum geſſit cum *Henrico* hujus nominis *I.* Angliæ Rege, & poſtquàm regnaſſet annis viginti novem, obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo.

Ludovicus hujus nominis *VII.* cognomento *Junior*,

nior, qui jam à patre ſuo *Ludovico VI.* conſors ac ſucceſſor Regni anno milleſimo centeſimo trigeſimo declaratus, Remis ab *Innocentio II.* Pontifice Maximo inauguratus fuerat, poſt obitum patris ſui ſolus ſceptra Francorum moderari cœpit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo. *Alexandrum III.* Pontificem Maximum, Gallias adventantem, ſummâ veneratione excepit. Singulari etiam obſervantiâ ac pietate ſuſcepit, fovitque Sanctum *Thomam*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, pro defenſione Eccleſiaſticæ libertatis exulem. Adhortante S. *Bernardo* Abbate, ſacram militiam contra Turcas ad recuperandam Terram Sanctam ſuſcepit Rex *Ludovicus VII.* cùmque regnaſſet annis circiter quadraginta quatuor, carnis onus depoſuit anno milleſimo centeſimo octuageſimo.

Philippus hujus nominis *II.* dictus *Auguſtus*, poſt obitum patris ſui *Ludovici VII.* regnum iniit anno milleſimo centeſimo octuageſimo. Judæos, multorum ſcelerum convictos, perpetuo exilio mulctavit, eoſque ex univerſo Galliæ Regno faceſſere juſſit. Blaſphemos graviſſimis pœnis ſubjecit. Hiſtriones ac joculatores Aulâ abegit. Sacram Expeditionem, recuperandæ Palæſtinæ causâ, aggreſſus eſt, in qua tamen haud proſperam fortunam nactus eſt. Eccleſiaſticam libertatem ſtrenuè tuitus eſt, cùmque regnaſſet annos quadraginta tres, obiit anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo tertio.

Ludovicus hujus nominis *VIII.* cognomento *Leo*, filius *Philippi II.* mortuo patre, Regni ſceptra tractare cœpit anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo tertio. Diuturnum cum Anglis Bellum geſſit, eiſque Rupellam eripuit. Contra Hære-

ti-

ticos Albigenſes, quos Rex Aragonum, & Comes Toloſanus tuebantur, arma movit, eoſque ſecundo marte debellavit. Ab hac contra Albigenſes ſuſceptâ expeditione cùm Pariſios rediret *Ludovicus VIII.* diſenteriæ morbo correptus migravit è vita apud Montempenſerium in Arvernia anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſexto.

Ludovicus IX. mortuo patre ſuo *Ludovico VIII.* Regale ſolium conſcendit anno milleſimo ducenteſimò vigeſimo ſexto, ſub tutela matris ſuæ *Blanchæ*, heroici animi & pietatis eximiæ Reginæ. Sacrum Bellum contra Hæreticos Albigenſes, jam à patre ſuo ſuſceptum, inſtauravit, feliciterque confecit. Rex *Ludovicus IX.* promovendæ publicæ utilitati, amplificandæ Religioni, condendis ſanctiſſimis legibus pro juſtitiæ adminiſtratione, & pro puniendis blaſphemis, publicis meretricibus, aliiſque ſceleſtis hominibus, totum ſe dedidit. Bis in Palęſtinam, ut Terram ſanctam recuperare poſſet, haud ſatis feliciter cum exercitu profectus eſt, ibidèmque in ſecunda expeditione afflatus peſte, quæ per totum exercitum graſſabatur, è vivis ſublatus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo, cùm ſanctiſſimè regnaſſet annos quadraginta quatuor. Sanctorum Faſtis à *Bonifacio VIII.* Pontifice Maximo, ſolemni ritu adſcriptus eſt.

Philippus hujus nominis *III.* cognomento *Audax*, S. *Ludovico* Regi, patri ſuo, ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo. Acerrimum ac diuturnum Bellum geſſit cum *Petro*, Aragonum Rege, eò quòd author ac promotor eſſet *Veſperarum Siculorum*, ſeu horrendæ, ac poſt hominum memoriam crudeliſſimæ conſpira-

rationis, quâ omnes ad unum Galli, qui erant in Regno Siciliæ, ad ſignum campanæ ad Veſpertinum Officium convocantis, nullâ ætatis, ſexus, conditionis, & ordinis habitâ ratione, inermes, nihilque minùs cogitantes in die Sacro Paſchatis, ſeu die XXX. mensis Martii anni MCCLXXXII. à Siculis trucidati ſunt. Ad hanc vindicandam tam iniquam Gallorum ſtragem, & abſtergendam toti nationi Gallicæ inuſtam labem, juſtum Bellum *Philippus III.* Francorum Rex indixit *Petro*, Aragonum Regi, tam Sacrilegę Tragædiæ ſuaſori ac promotori. At, dum ex hac Bellica expeditione *Philippus III.* victor in Gallias rediret, morbo correptus Perpiniani die VI. menſis Octobris anni milleſimi ducenteſimi octogesimi quinti diem ſupremum obiit anno Regni ſui decimo quinto.

Philippus hujus nominis IV. dictus, ob formæ præſtantiam, *Pulcher*, mortuo patre ſuo *Philippo Tertio*, clavum Regni Franciæ tenere cæpit anno milleſimo ducentesimo octogeſimo quinto. Aſſidua ferè cum Anglis, eorumque fœderatis Belgis, quandiu vixit, Bella ſuſcepit, & ancipiti marte confecit. Habuit itidèm *Philippus IV.* cum *Bonifacio VIII.* Pontifice Maximo acerrimum diſſidium, quod in dies incrudeſcens graviſſima hinc indè ſecum incommoda traxit. *Clementi V.* Pontifici Maximo author fuit Rex *Philippus Pulcher*, ut in Concilio Generali Viennenſi, in Galliis anno MCCCXI. habito, Equitum Templariorum Ordinem penitùs aboleret. Tandèm diuturno morbo conflictatus è vita exceſſit Rex *Philippus IV.* anno milleſimo treceteſimo decimo quarto, ineunte anno Regni ſui trigeſimo.

Lu-

Ludovicus X. cognominatus *Hutinus*, ideſt, rixoſus & pervicax, in patris *Philippi IV.* locum ſucceſſit anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto, ſed poſtquàm regnaſſet annum unum & aliquot menſes, veneno ſublatus eſt anno trecenteſimo decimo ſexto.

Philippus hujus nominis *V.* ob ſtaturæ proceritatem, *Longus* appellatus, fratri ſuo *Ludovico X.* abſque virili prole defuncto ſucceſſit anno trecenteſimo decimo ſexto. Nihil præclari toto ſui Regni tempore geſſit, & ineunte anno ſexto Regni, nullâ maſculâ relictâ prole, obiit anno millesimo trecentesimo vigesimo ſecundo.

Carolus hujus nominis *IV.* ob egregiam formam *Pulcher* nuncupatus, frater Regum Ludovici X. & *Philippi V.* cæpit regnare in Galliis anno millesimo trecentesimo vigesimo ſecundo. De illo nihil laude ac memoriâ dignum occurrit dicendum, prætèr Bellum Aquitanicum, quod Duce *Carolo Valeſio*, feliciter confecit. Vitâ functus eſt anno milleſimo trecenteſimo vigesimo octavo, ſeu ineunte anno ſeptimo Regni ſui, reliquitque Reginam *Joannam*, uxorem ſuam, gravidam, quæ mox filiam enixa eſt, ſicque per Legem Salicam, quæ fęminas in Galliis arcet à Corona Regia, eamque ſolis maſculis adjudicat, omninò defecit, Jureque ad Regnum Franciæ excidit familia *Philippi IV.* dicti *Pulchri*, cujus tres filii videlicèt *Ludovicus X.* dictus *Hutinus*; *Philippus V.* cognomento *Longus*; & *Carolus IV.* dictus *Pulcher*, qui poſt obitum patris ſui *Philippi IV.* cognomine *Pulchri*, in Galliis ſucceſſivè regnarunt, ſinè prole maſculâ continentèr mortui ſunt, indèque factum, ut Jus ad coronam Galliarum Re-

gn

gni à familia Regis *Philippi IV.* tranſierit ad familiam Valeſianam, quæ coronam Galliarum Regni, continuâ Regum ſerie, per ducentos ſexaginta & unum annum retinuit, hoc eſt, ab anno milleſimo trecenteſimo vigesimo octavo, quo, mortuo *Carolo IV.* Rege Francorum poſtremo è *Philippi IV.* genere, *Philippus* hujus nominis *VI.* è familia Valeſiana oriundus, acclamatus eſt Francorum Rex, uſque ad annum milleſimum quingenteſimum octuageſimum nonum, quo occiſus eſt *Henricus III.* Galliarum Rex, in cujus morte defecit *Valeſiorum* familia Regno idonea, Juſque ad Galliarum Regnum in Borboniorum familiam, quæ etiamnùm in Galliis feliciter regnat, devolutum eſt. Sic Deus Optimus Maximus, ut inquit Scriptura Sacra, *mutat tempora & ætates, & transfert Regna atque conſtituit.*

Philippus hujus nominis *VI.* ac primus ex Valeſiorum Stemmate Francorum Rex, omnium Procerum conſenſu regnare cæpit in Galliis anno millesimo trecentesimo vigesimo octavo. Fuit appellatus *Rex benè fortunatus*, quamvis in difficillimo Bello, quod contra Anglos ſuſcepit infelici Marte pugnaverit, adverſamque ſæpiùs fortunam ſit expertus. In hoc tamen Regem *Philippum Valeſium* dixerim *benè fortunatum*, quod Princeps *Humbertus*, qui rerum ſæcularium pertæſus, filiiſque orbatus, mundo nuncium remiſit, & ſacro Prædicatorum Ordini nomen dedit, conceſſerit Regi *Philippo Valeſio* Principatum ſuum, ſeu Delphinatum, eâ tamen lege, ut Regum Franciæ majores natu filii nomine ſeu titulo & Inſignibus Delphinorum decorarentur. Quæ lex obtinet adhuc & inviolatè

latè in Francia obſervatur. Obiit Rex *Philippus Valeſius* anno milleſimo trecenteſimo quinquagesimo, poſtquàm regnaſſet annos viginti duos.

Joannes, cognomento *Bonus*, in demortui patris ſui Regis *Philippi VI.* locum ſuffectus eſt anno millesimo trecenteſimo quinquageſimo. Princeps fuit excelſi quidem animi, ſed in gerendo cum Anglis Bello longè patre ſuo infelicior. Ab Anglis ſiquidem in Pictonibus acie ſuperatus, in Angliam captivus unà cum filio ſuo natu minimo abductus eſt, ubi poſtquàm quatuor annis eſſet diverſatus, tribus aureis millionibus redemptus, Pariſios reverſus eſt. Sed, cùm Sacram adversùs Turcas Expeditionem, cujus ab *Urbano V.* Pontifice Maximo fuerat dux ſupremus conſtitutus, & eâ de cauſa in Angliam trajeciſſet, ut in ejuſdem Sacri Belli Societatem Regem pellicere poſſet, inopinato morbo correptus, Londini die VIII. Aprilis anni milleſimi trecenteſimi ſexageſimi quarti efflavit animam, corpuſque in Gallias remiſſum, quod in Eccleſia Monaſterii San Dionyſiani ſepulturæ mandatum eſt.

Carolus hujus nominis *V.* cognomento *Sapiens*, mortuo patri ſuo *Joanni*, Galliarum Regi, ſucceſſit anno milleſimo trecenteſimo ſexagesimo quarto. Fortunam in Bellis magis ſecundam, quam pater, expertus eſt. Bellum quippè Hiſpanicum contra *Petrum*, dictum *Crudelem*, Caſtellæ Regem, felicitèr confecit. Anglos terrâ marîque vicit, & *Joannem Montefortium*, Aremoricorum, ſeu Britanniæ minoris, Regulum, qui ad Anglos defecerat, in ordinem redegit. E' vivis exceſſit Rex *Carolus V.* die XVI. men-

menſis Septembris anni milleſimi trecenteſimi octuageſimi.

Carolus hujus nominis *VI.* poſt mortem patris ſui *Caroli V.* cępit anno milleſimo trecenteſimo octogesimo regnare in Galliis. Sed cum duodennis tantùm eſſet, Regni adminiſtratio *Ludovico*, Andegavenſium Duci, ejus Patruo natu maximo, demandata eſt. Probitate, manſuetudine, pietate, liberalitate, aliiſque regiis dotibus ita præditus fuit *Carolus VI.* ut *Bene Amati* cognomen apud Gallos ſit conſecutus. At, poſtquàm anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo ſecundo in amentiam incidiſſet, reliquum ejus Regni tempus domeſticis turbis, inteſtinis, externiſque Anglorum Bellis, tributorum gravitate, aliiſque id genus ingruentibus malis fuit infauſtiſſimum. Tot calamitatibus, quibus per id temporis tantùm non oppreſſum eſt Galliarum Regnum, occaſionem dederunt duo *Caroli VI.* Patrui, *Joannes*, Dux Biturigum, & *Philippus*, Dux Burgundiæ, quibus, ob penè continuum ejuſdem *Caroli VI.* morbum, totius Regni adminiſtratio delata fuerat, excluſo *Ludovico*, Aurelianenſi Duce, & Regis *Caroli VI.* fratre. Indè natum illud Ducem Burgundiæ inter & Ducem Aurelianenſem implacabile odium, quod atrociſſima Bella, & malorum lernam Galliarum Regno adeò importavit, ut, niſi Deus auxiliarem manum imminenti ejus ruinæ ſuppoſuiſſet, in extremas clades & Anglicam ſervitutem in tot factiones diſtractum Galliarum Regnum corruiſſet. Obiit Rex *Carolus VI.* anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo, Regni ſui quadrageſimo ſecundo.

Ca-

Carolus hujus nominis *VII.* ſucceſſit patri ſuo *Carolo VI.* anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo, fuitque cognominatus *Victor*, eò quòd Franciæ Regnum ferè perditum, & ab Anglis occupatum, recuperavit tùm bellicâ virtute; tum præſertim fretus præſentiſſimo auxilio Dei, qui his calamitoſis temporibus *Joannam Darciam*, puellam Aurelianenſem, velut alteram *Deboram*, aut *Judithani*, ſuſcitavit, quæ Gallorum animos erigeret, patriam liberaret, Anglos profligaret, Regemque ac Regnum, in priſtinum ſplendoris ſtatum reſtitueret. Sic ope Heroinę illius Puellæ Aurelianenſis adjutus *Carolus VII.* Anglos è toto Galliarum Regno expulit, ampliſſimas Urbes, & integras Provincias, quæ per nefariam conjurationem ab ejus obſequio deſciverant, partim armis, partim deditione recepit. Regnavit in Galliis *Carolus VII.* annos triginta novem, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo. Pragmatica Sanctio, eo regnante, ab Epiſcopis Eccleſiæ Gallicanæ conſtituta eſt in Concilio Bituricenſi habito anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo octavo.

Ludovicus hujus nominis *XI.* defuncto patre ſuo *Carolo VII.* regnare cæpit in Galliis anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo. Fuit Princeps patri ſuo longè diſſimilis, ingenio quidem perſpicaci, & acuto, ſed callido, verſatili, ſuſpicioſo, pervicaci, vario, & incerto, tantâque erat ſolertiâ præditus, ut conſpirantium in ſe Principum factiones diſſueret, eoſque ſępiùs naſo ſuſpenderet adunco. Vitæ nimium amans, Medico ſuo ſingulis menſibus decem millia nummûm concedebat, ſed admoni-

tus à S. *Franciſco de Paula*, quem ex Calabria in Gallias evocaverat, de proxima, ſibique imminenti morte, eam tranquillo animo adſpexit, omnibuſque Eccleſiæ munitus Sacramentis naturæ debitum ſolvit anno millesimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, poſtquàm regnaſſet annos viginti duos.

Carolus VIII. poſt mortem patris ſui *Ludovici XI.* Regale Solium conſcendit anno millesimo quadringentesimo octuagesimo tertio. Princeps fuit magnificus, comis, pius ac liberalis. Waldenſes hæreticos in Galliis partim extermina-vit, partim ad Catholicam Religionem revocavit. Bellum Auſtriacum contra *Maximilianum*, Romanorum Regem, ſuſceptum, feliciter & ex animi ſententia confecit. In Italiam cum valido exercitu profectus, toto Regno Neapolitano, nemine obſiſtente, anno MCCCCXCV. potitus eſt, quod tamen per duos dumtaxat annos retinuit, ob incuriam Gallorum, qui ludis & oblectationibus dediti illud Regnum ita adminiſtrabant, ut ad id diſſipandum, non occupandum veniſſe viderentur. Obiit Rex *Carolus VIII.* anno millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo.

Ludovicus hujus nominis XII. ſucceſſit *Carolo VIII.* anno millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo. Rex fuit animi magnitudine, prudentiâ, & clementiâ nulli ſecundus, tantâque ergà ſubditos ſuos charitate præditus, ut *Patris Populi* cognomen promeritus ſit. Expeditionem Italicam aggreſſus, Ducatum Mediolanenſem armis ſubegit, Venetos pluribus prœliis in ordinem redegit. In hoc uno dumtaxat culpandus, quòd unà cum *Maximiliano* Impera-

to-

tore Conciliabulum Piſanum ad deponendum *Julium II.* Pontificem Maximum, quîcum graves ſimultatas gerebat, convocandum curarit. Culpam tamen ſuam agnovit Rex *Ludovicus XII.* &, rejecto Conciliabulo Piſano, in gratiam *Leonis X.* Pontificis Maximi, Succeſſoris *Julii II.* fuit receptus in Concilio Generali Lateranenſi V. Regnavit *Ludovicus XII.* annos ſeptendecim, & abiit è vivis anno milleſimo quingenteſimo decimo quinto.

Franciſcus hujus nominis *I.* in demortui Regis *Ludovici XII.* Conſobrini ſui locum ſuffectus eſt anno milleſimo quingenteſimo decimo quinto. Helvetios debellavit. Mediolanenſem Ducatum recuperavit, Pragmaticam Sanctionem abolevit, & cum *Leone X.* Pontifice Maximo *Concordatum*, quod vocant *Gallicum*, confecit, quo Regibus Galliæ facultas conceditur Clericos ad Epiſcopatus & Abbatias nominandi. Multa Bella, quæ toti Regno Galliæ funeſtiſſima fuerunt, habuit cum *Carolo V.* Imperatore, à quo tandem in Ticinenſi, ſeu Papienſi pugna captus eſt, & Matritum abductus, nec indè liber à *Carolo V.* dimiſſus, niſi poſt acceptas duras conditiones, quibus tamen in libertatem aſſertus Rex *Franciſcus I.* jure optimo ſtare, eaſque executioni mandare noluit. Catholicæ Religionis adverſùs pullulantem in Galliis Calviniſtarum hæreſim aſſertor ac vindex intrepidus, omniumque Virorum Literatorum Mæcenas munificentiſſimus fuit Rex *Franciſcus I.* Obiit anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio.

Henricus hujus nominis *II.* patri ſuo *Franciſco I.* ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo quadra-

dragesimo tertio, & in Bellis quæ cum *Carolo V.* Imperatore, & *Philippo II.* Hiſpaniarum Rege geſſit, fuit patre ſuo longè felicior. Graviſſimam tamen cladem ad S. *Quintini* Oppidum in Veromanduis die X. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi quinquagesimi ſeptimi ab exercitu *Philppi II.* Hiſpaniarum Regis accepit in pugna, quæ *Sanquitiana*, aut *Sanlaurentiana*, à die quâ contigit, dicta eſt, quam cladem, captis non multò poſt munitiſſimis Anglorum, & Hiſpanorum Arcibus, magno cum fœnore reſarcivit Rex *Henricus II.* Hæreticos Lutheranos, qui in Galliarum Regno graſſabantur, ſeveriſſimis Edictis cöercuit, multoſque ex illis captos igne ardere juſſit. Ad exterminandos Hæreticos Calviniſtas, qui peſtilenti doctrinâ Gallias infeſtabant, omnem adhibuit operam. Filiam ſuam *Elizabetham* Regi Hiſpaniarum *Philippo II.* in conjugium dedit Rex *Henricus II.* ſed cùm nuptiæ Pariſiis magnâ pompâ, & ludicris Equitum certaminibus atque haſtiludiis celebrarentur; volens *Henricus II.* in his itidèm decertare, lethale vulnus in capite accepit, ſicque communem lætitiam, cùm maximè ferveret, funeſtavit interitus optimi Regis, qui è vita diſceſſit anno milleſimo quingentesimo quinquageſimo nono.

Franciſcus hujus nominis *II.* mortuo patre ſuo *Henrico II.* cępit regnare in Galliis anno milleſimo quingenteſimo quinquagesimo nono. Eo regnante Hæretici Calviniani in Galliis armis & facibus inſtructi caput extulerunt, & funeſtis cladibus totum Galliæ Regnum cruentarunt, eis preſertim animos faciente *Ludovico Borbonio*, Regii Sanguinis Principe, qui hac peſte infectus,

ctus, ut ſuam, ſpecioſo Religionis obtentu, poteſtatem augeret, Caput illorum ac primipilum ſe conſtituerat. Captus quidem fuit Princeps Condæus in Comitiis, ſeu in trium Ordinum Conventu, quem Rex *Franciſcus II.* Meldis indixerat, atque cuſtodiæ traditus, & læſæ Majeſtatis reus convictus, latâ à Judicibus Sententiâ morti addictus eſt, ſed procraſtinatum fuit ejus ſupplicium, ob morbum *Franciſci II.* Regis, qui ex apoſtemate in ſiniſtra aure enato mortuus eſt in flore ſuæ juventutis, ſeu anno ætatis ſuæ duodevigeſimo, anno verò Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, poſtquàm regnaſſet uno tantùm anno & ſex menſibus.

Carolus hujus nominis *IX.* ſuffectus eſt in locum fratris ſui *Franciſci II.* cæpitque regnare anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, ſed, cùm annum ætatis ſuæ ageret dumtaxat decimum, *Catharina Medicæa*, Regina, ejus mater, gubernandi Regni procurationem mille adhibitis artibus obtinuit, & impotenti regnandi cupidine flagrans ambitioſa illa fæmina plus æquo favit Hæreticis Calviniſtis, qui ejus favore elati graviſſimas tragædias in toto Galliarum Regno excitarunt, quatuor tamen præliis Droncenſi, San-Dionyſiano, Iarnacenſi, & Moncontorienſi, victi, cæſi, fuſi ac diſſipati fuere Hæretici Calviniſtæ. Quin, regnante *Carolo IX.* famoſa illa contigit cædes, dicta *San-Bartholomæa*, quia incidit in diem S. *Bartholomæo* Apoſtolo Sacram, in qua innumeri Sectæ Calvinianæ homines non ſolùm Pariſiis, ſed & in cæteris Galliarum Urbibus perempti ſunt. Non potuit tamen Rex *Carolus IX.* illos hæreticos fun-

ditus extirpare, ſed, volens nolens, coäctus eſt pacem cum illis inire, eiſque Arces & Oppida *Rupellam*, *Montalbanum*, & *Nemauſum* concedere. Obiit *Carolus IX.* anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, cùm regnaſſet annis quatuordecim.

Henricus hujus nominis *III.* auditâ morte fratris ſui *Caroli IX.* protinùs Poloniam reliquit, cujus jam Rex fuerat inauguratus, & in Gallias ad capeſſendum Regnum, hæreditario jure ſibi debitum, feſtinavit. Diuturni Belli ſopiendi neceſſitate adactus, in favorem Calviniſtarum Edictum promulgavit, Catholicis odioſum, & Eccleſiæ injurium, quod ſubindè Bella Civilia, varias coitiones, ſed præſertim potentiſſimam Confæderationem *Guiſianam*, quam *Ligam* vocarunt, in ipſum excitavit. Catholicorum inſuper animos magis exaſperavit Rex *Henricus III.* dùm in Comitiis Bleſenſibus Ducem *Henricum Guiſium*, ejuſque fratrem Cardinalem *Ludovicum*, quos, tanquam Fidei Catholicæ invictos Aſſertores ac Pugiles, venerabatur Guiſiana Confęderatio, per ſuos Satellites confodi ac jugulari juſſit. Hinc factum eſt, ut, dùm Rex *Henricus III.* Lutetiam Pariſiorum oppugnaturus ad S. *Clodoaldi* Municipium ſtativa poſuiſſet, immani paricidio anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono fuerit trucidatus ab uno ex Guiſiana confęderatione perditionis filio, qui ſumptâ Religioſa Veſte, & ſub ea, inſtar Lupi ſub pelle ovina, latens, ad Regem admiſſus, cultrum venenatum in ejus ventrem infixit, ex quo vulnere die ſequenti è vitâ migravit *Henricus III.* Rex ſanè meliori ſorte dignus, qui pietatis, quam in animo fovebat

ſæpè indicia dedit, præſertim dùm S. Spiritus Ordinem inſtituit, & moriens magnâ cum pietate Sacramenta Eccleſiæ ſuſcepit, & omnibus ſuis inimicis veniam ultrò conceſſit. In ipſo *Valeſiorum* Stirps, Regno idonea, omninò defecit, juſque ad Galliarum Regni Sceptrum tranſiit in familiam Borboniorum, in Galliis adhùc regnantem.

Henricus hujus nominis *IV.* ſeu *Henricus Borbonius*, Navarræorum Rex, mortuo *Henrico III.* renunciatus fuit anno millesimo quingenteſimo octuageſimo nono Galliarum Rex. At, cùm Calvinianam Hæreſim, quam cum lacte ſuxerat, necdùm palàm ejuraſſet, Guiſianæ Factionis Fœderati Bellum in ipſum inſtaurarunt, quod feliciter confecit Rex *Henricus IV.* inſignem de Fœderatis referendo victoriam, quæ *Ivriaca* dicitur. Nihiloſeciùs Bello civili vexatum eſt Galliarum Regnum uſque ad annum milleſimum quingenteſimum nonageſimum tertium, quo tandem Rex *Henricus IV.* Hæreſim palàm ejuravit, & Catholicam Fidem ſolemni ritu profeſſus eſt. Tunc enim Regni Proceres & Civitates ad Regis *Henrici IV.* fidem & obſequium redeuntes, eum legitimum Galliarum Regem juſtis ac feſtivis gratulationibus proclamarunt, illique omnes fidei dixêre Sacramentum. Fuit autem *Henricus IV.* optimus Princeps, virtute militari, beneficentiâ in populum, in profligandis vitiis, abuſibus & duellis ſeverâ diſciplinâ, ingenio acuto, & amæno, aliiſque præclaris dotibus exornatus. Dolendum tamen quòd hæretici Calviniani, ſemper ad arma proni, à Rege *Henrico IV.* invito quidem, ſed ad civiles tumultus ſedandos compulſo, extorſe-

rint anro millesimo quingentesimo nonagesimo octavo Edictum *Nannetenſe*, ab Urbe undè prodiit, ſic dictum, Catholicis perniciosum, & hæreticis utiliſſimum, quo Rex hæreticis, prętèr alia privilegia, jus ad honores dignitates & munera Regni, nec non Synodos celebrandi, & Cętus agendi facultatem concedebat. Regnavit *Henricus IV*, annos viginti duos, rebus pace, belloque, manu & consilio geſtis, Rex verè *Magnus* appellatus, qui tamen, dum inter plauſus & magnificentiam coronandæ conjugis ſuæ *Mariæ Mediceæ*, Pariſienſem Urbem luſtrat, ab impio Sicario, *Franciſco Ravaillaco*, nefandiſſimo paricidio occiſus eſt anno milleſimo ſexcentesimo decimo.

Ludovicus hujus nominis *XIII.* cognomento *Juſtus*, poſt mortem patris ſui *Henrici IV.* cępit ſub tutela matris ſuę *Mariæ Mediceæ* regnare in Galliis anno millesimo ſexcentesimo decimo. Juſtitię cùm eſſet amantiſſimus, æquiſſimas Leges condidit, quibus Duella diſtrictè prohibuit, & gliſcentes abuſus extirpavit. Coorta in Francia quędam inteſtina Bella felicitèr repreſſit. Hæreticos Calviniſtas novos in dies tumultus cientes, & ſùs dèque omnia miſcentes in ordinem redegit, atque, duce Cardinali *Richelæo*, Rupellam, Urbem terrâ marîque inexpugnabilem, undè Hęretici potentiæ Regum inſultantes, ſua jura, terroremque in vicinas latè oras circumferre non desiſtebant, poſt duram ac longam obsidionem in deditionem recepit, perduelleſque Hęreticos domuit. Regnavit *Ludovicus XIII.* annis triginta tribus, & pietate in Deum, zelo pro Religionis Catholicæ propagatione, amore in ſubditos, aliiſque eximiis

vir-

virtutibus clarus, obiit anno millesimo ſexcentesimo quadragesimo tertio.

Ludovicus XIV. cognomine *Magnus*, ſucceſſit patri ſuo *Ludovico XIII.* anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo tertio ſub tutela matris ſuæ *Annæ Auſtriacæ*, ſapientiſſimæ, ac piiſſimæ Reginæ. Sapientiâ, potentiâ, & felicitate paucos inter Reges Franciæ pares habuit. Terrâ marîque victor Regnum amplificavit, bonas artes ac diſciplinas revocavit, Duella extinxit, vitiâ cöercuit, in impios ſeverè animadvertit, divino cultui, qui in Eccleſiis exhibetur, optimis conſtitutis Legibus, conſuluit, ſuoque exemplo ad modeſtiam & pietatem habendam, maximè dum Sacra ac tremenda Myſteria peraguntur, provocavit. Sed ejus amor & ſtudium in Catholicam fidem potiſſimùm enituit, quandò *Edictum Nannetenſe*, quo *Henricus IV.* iniquis temporibus cöactus, concefferat hæreticis Calvinianis conſcientiæ libertatem, peculiares Magiſtratus, aditum ad publicas Regni dignitates, munitaſque Arces, ipſe *Ludovicus XIV.* invicto & verè Chriſtiano animo funeſtum iſtudNannetenſe Edictum anno milleſimo ſexcenteſimo octuageſimo quinto reſcidit, antiquavit, abrogavit, quo abrogato, Templa Hæreticorum diruta ac ſolo æquata ſunt, pſeudo Miniſtri è Regno abacti, Calviniana Hæreſis proſtrata, & Catholica Religio in Francia perſtitit ſola domina ac triumphatrix. Regnavit *Ludovicus XIV.* annis ſeptuaginta tribus, mortem irretortis oculis adſpexit, & in ſolo Deo totius ſpei ac fiduciæ ſuæ ſacram anchoram ponens, inſtar Herois Chriſtiani è vivis exceſſit die I. menſis Septembris anni milleſimi ſeptingenteſimi decimi quinti.

Ludovicus XV. mortuo proavo ſuo *Ludovico XIV.* in Regnum Galliç ſucceſſit ſub tutela *Philippi* Ducis Aurelianenſis. Utinam, juvenis ille Rex, in cujus incolumitate omnis Gallorum ſpes inclinata recumbit, ſemel ex ephebis egreſſus, ſeu factus major, vincat ſpem populorum, ſubditorum vota tranſiliat, eis pacem, ſerenitatem & abundantiam inducat, illoſque præſertim deceſſores ſuos imitetur, quorum præcipui conatus in Eccleſiæ utilitatem incubuerunt, videlicet *Clodoveum*, illius in Gallia fundatorem; *Carolum Magnum*, Religionis Catholicæ in Italia, Hiſpania, & Germania amplificatorem; S. *Ludovicum*, illius in extremo Oriente inſtauratorem; & alios, in quibus amor pietatis & Sanctimoniæ viſus eſt dominari. Utinam, inquam, juvenis ille Rex horumce Prædeceſſorum ſuorum veſtigiis inſiſtat, quò de Eccleſia, & de Galliarum Regno benè meritus, poſtquàm naturæ (quod precantur, ac vehementer optant omnes ad unum Galli) diu vixerit, immortali gloriç çternùm vivere poſſit.

NO-

NONA TABULA CHRONOLOGICA.

Repræſentans Succeſſionem Regum, qui in Hiſpania Summa rerum potiti ſunt uſque ad Philippum V. *nunc regnantem.*

Hiſpania, quæ uſque ad initium quinti Eccleſię Sæculi Romano fuerat ſubjecta Imperio, tandem ineunte Sæculo quinto tranſiit in dominium Gothorum, qui in Gallias ſub initium ejuſdem ſæculi, ideſt, anno quadringenteſimo duodecimo cùm irrupiſſent, & multas, Barbarorum more, calamitates in eas intuliſſent, confeſtim à Patricio *Conſtantio*, viro ſtrenuo, impetiti atque expugnati, *Narbonam*, Urbem in Galliis, quam occupabant, relinquere, & in Hiſpaniam ſe ſe recipere coacti ſunt, ubi ſupremo potiti dominio, Nationis ſuæ Principes conſtituerunt Hiſpanię Reges, qui diù in Hiſpania dominati ſunt. At, quia inter illos Reges Gothos Hiſpanię ſexdecim priores Sectâ Ariani, alii verò ſequentes Catholici fuerunt, incipiemus à Succeſſione Gothorum Regum Hiſpanię, qui in luto Arianæ Hæreſeos hęſerunt uſque ad *Recaredum I.* qui primus Gothorum Regum Hiſpanię Catholicam Fidem amplexus eſt. Deindè, aliorum Catholicorum tam Gothicæ, quàm alterius nationis Regum, qui Regno Hiſpaniæ pręfuerunt à *Reccaredo*, primo in Hiſpania Gothorum Regum Catholico, uſque ad *Philippum V.* è Regia Borboniorum Familia oriundum, qui nunc feliciter in Hiſpania regnat, ſeriem ac ſucceſſionem deſcribemus.

SUCCESSIO

Gothorum Regum Hiſpaniæ,

Qui Ariani fuerunt uſque ad Reccaredum I. *qui primus Gothorum Regum Hiſpaniæ Catholicam Fidem amplexus eſt*.

A*Taulphus*, ſeu *Adaulphus*, frater uxoris *Alarici*, Gothorum Regis, eidem Regi *Alarico*, anno quadringenteſimo decimo è vivis ſublato, ſucceſſit in Regnum Gothorum. Irruptionem unà cum ſuis Gothis in Gallias anno quadringenteſimo duodecimo fecit, eaſque miſerum in modum devaſtavit. At, poſt biennium, ſeu anno quadringenteſimo decimo quarto è Galliis expulſus à Patricio *Conſtantio*, in Hiſpanias ingreſſus eſt, Regnumque invaſit, ſed anno ſequenti, ſeu quadringenteſimo decimo quinto apud Barcinonam à quodam Gotho, ejus domeſtico, *Dobbii* nomine, inter familiares fabulas jugulatus eſt.

Singericus ſucceſſit Regi *Ataulpho*, ſed Regnum dumtaxat deguſtavit, nam die ſeptimo à ſuſcepto regimine interemptus eſt eodem anno quadringenteſimo decimo quinto, ſicut luculenter ex *Olympiodoro* evincit Cl. *Antonius Pagius* in ſua *Critica Baronii* ad annum quadringeteſimum decimum quintum.

Wallia eodem anno quadringenteſimo decimo quinto ſuffectus eſt in locum *Singerici* Regis, utque ſecuriùs regnaret, pacem iniit cum Romanis.

nis. *Attalum*, quem *Alaricus*, Gothorum Rex, Imperatorem creaverat; dum anno quadringenteſimo nono Urbem Romam armis cepit, diripuit, & in prædam dedit; hunc, inquam, *Attalum* Romanorum Imperatori *Honorio* tradidit Rex *Wallia*, eidemque reddidit *Gallam Placidiam*, ejus ſororem, quam Rex *Ataulphus* in direptione Urbis Romæ abduxerat, ſibique conjugio copulaverat. Adversùs Barbaros Hiſpaniis incubantes Bellum geſſit Rex *Wallia*. Anno ſiquidem quadringenteſimo nono Vandali, Suevi, & Alani in Hiſpanias ingreſſi, ſorte ad habitandum ſibi Provinciarum regiones hoc pacto, teſte *Idacio* in Chronico, diviſerunt. Gallæciam Vandali occuparunt & Suevi, ſitam in extremitate Occeani maris occiduâ. Alani Luſitaniam, & Carthaginenſes Provincias; & Vandali, cognomine Silingi, Bæticam obtinuerunt. Rex itaque *Wallia* Vandalos vicit, Silingos Bæticâ expulit, & Alanos ſuperavit, cùmque regnaſſet annis tredecim, obiit anno quadringenteſimo vigeſimo octavo.

Theodoricus ſucceſſit Regi *Walliæ* anno quadringenteſimo vigeſimo octavo, regnavit annis viginti tribus & rebus humanis exemptus eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo primo.

Thoriſmundus ſuffectus eſt in locum *Theodorici*, ſed, poſtquàm uno dumtaxat anno regnaſſet, à fratre ſuo *Theodorico* jugulatus eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, ſicut teſtantur *Idacius* in Chronico, & *Iſidorus* in Chronico Gothorum.

Theodoricus hujus nominis *II.* poſt patratum fratricidium, Regnum moderari cæpit. *Rechiarium*, Suevorum Regem, inito certamine debel-

bellavit, eumque captum occidit, & Regnum, quod Suevi in Gallæcia obtinebant, occupavit anno quadringenteſimo quinquageſimo ſexto. Refert *Idacius* in Chronico, multa ab exercitu Regis *Theodorici* civitati Bracarenſi in Gallæcia eodem anno damna fuiſſe illata, Sanctorum Baſilicas effractas, altaria ſublata atque confracta, Virgines Dei abductas, Clerum uſque ad nuditatem pudoris exutum, promiſcuum ſexum cum parvulis de locis refugii ſanctis, populum omnem abſtractum, jumentorum, pecorum, camelorumque horrore locum ſacrum repletum &c. Regnavit *Theodoricus II.* annos tredecim & aliquot menſes, hoc eſt, ab anno quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo Regem *Theriſmundum*, fratrem ſuum, interfecit, uſque ad annum quadringenteſimum ſexageſimum ſextum, quo à fratre ſuo *Eurico* trucidatus eſt.

Euricus, poſtquàm fratrem ſuum Regem *Theodoricum* occidiſſet, in ejus locum ſubſtitutus eſt anno quadringenteſimo ſexageſimo ſexto. Catholicis fuit infenſiſſimus, quos aut in vincula conjecit, aut in exilium egit, aut interfecit, & Eccleſiarum aditus ſpinis obſerari juſſit. Regnum in Hiſpania Wiſigothorum latè prôtendit, & Phocenſem Provinciam, ſeu Maſſiliam & Arelatem propriæ ſubdidit ditioni. Regnavit novendecim annis. *Victor* ſiquidem *Tununenſis*, poſt Conſulatum *Theodorici*, anno nempè quadringenteſimo octuageſimo quinto, ſcribit: *His diebus Euricus Rex moritur, & Alaricus filius pro eo Rex efficitur*. Præterea, *Jornandes*, gente Gothus, in lib. *de Rebus Getticis*, ſeu *de Hiſtoria Gothorum*, cap. 47. aſſerit, Regem Euricum *decimo nono Regni ſui* vitâ privatum eſſe.

Qua-

Quapropter, cùm Rex *Euricus* ſub finem anni quadringenteſimi ſexageſimi ſexti, occiſo fratre ſuo Rege *Theodorico II*, in Hiſpania regnare cæperit, ejus mors illigari debet anno quadringenteſimo octuageſimo quinto.

Alaricus ſucceſſit patri ſuo Regi *Eurico* anno quadringenteſimo octuageſimo quinto. Inſtituit anno quingenteſimo ſexto Romanarum Legum Collectionem, quibus Romani ſibi ſubditi inter ſe diſceptarent. Hæ autem Romanæ Leges potiſſimùm deſumptæ ſunt ex Codice Theodoſiano, tum ex Gregoriano, Hermogeniano, *Pauli* Sententiis, *Caji* Inſtitutis, atque ex Novellarum Corpore. Hic Romanarum Legum Codex; qui vulgò *Breviarium Aniani* audit, publicatus eſt *tertio Nonas Februarii anno vigeſimo ſecundo, Toloſæ, regnante Alarico Rege*, ideſt, anno Chriſti quingentesimo ſexto. De eo Codice legendus eſt *Gothofredus* in Prolegomenis Codicis Theodoſiani cap. 5. Bellum contra *Clodoveum*, Francorum Regem, anno ſequenti, ſeu quingenteſimo ſeptimo movit Rex *Alaricus*, qui tamen in pugna eodem anno ad campos Vogladenſes, à civitate Pictavienſi tribus leucis diſſitos, datâ, à Rege *Clodoveo* victus & occiſus eſt, poſtquàm regnaſſet annos viginti tres. Eodem anno quingentesimo ſeptimo Rex Francorum *Clodoveus* Turonos, Pictavum, Burdigalam cepit, & *Theodoricus*, ejus filius, Cadurcos, Albigenſes, Rutenos, Arvernos ſubegit, & Franciam uſque ad Occidentalem Burgundiæ limitem propagavit, Gothis in illa regione ne Oppido quidem relicto, ſicque Regnum Gothorum, ſeu Viſigothorum, in Galliis, dictum Toloſanum, omninò deſtructum eſt.

Ci-

Giſelichus ſeu *Geſalicus*, poſt pugnam Vogladenſem, *Alarico*, patri ſuo, ſucceſſit in Regno Gothorum, ſeu Viſigothorum, anno quingenteſimo ſeptimo, ſed, ut ait S. *Iſidorus* in Chronico Gothorum, cum multo ſui dedecore anno ſequenti, ſeu quingenteſimo octavo, à *Theodorico*, Rege Italiæ, fuit Regno privatus, & in Africam profectus Vandalorum ſuffragia petiturus, quò in Regnum ſuum poſſet reſtitui; ſed cùm poſtulatum non impetraret auxilium, mox ex Africa rediens, ob metum *Theodorici*, Regis Italiæ, Aquitaniam petiit, ibique uno anno deliteſcens, in Hiſpaniam reverſus eſt, ubi ab *Ebbave*, Regis *Theodorici* Duce, duodecimo à Barcinone Urbe milliario, commiſſo prælio in fugam verſus eſt, captuſque trans flumen Druenticum Galliarum interiit, ſicque priùs honorem, poſteà vitam amiſit, anno quingenteſimo undecimo, cùm regnaſſet annis quatuor, ſicut ſcribit idem S. *Iſidorus* in Chronico Gothorum.

Theodoricus, Rex Italiæ, occiſo Rege *Giſelicho*, ſeu *Geſalico*, tutelam *Amalarici*, ſui ex *Teudetuſa* filia nepotis, ſuſcepit, & ad illum Hiſpaniarum Regnum tranſtulit, quod tamen ipſe, ſeu Theodoricus, Rex Italiæ, quindecim annos adminiſtravit, hoc eſt, ab anno quingenteſimo undecimo, quo Rex *Giſelichus* peremptus eſt, uſque ad annum quingenteſimum vigeſimum ſextum, quo ipſe Rex Theodoricus mortalitatem explevit.

Amalaricus, poſt mortem avunculi ſui *Theodorici*, Hiſpaniarum Regno potitus eſt. Matrimonium iniit cum *Chlotilde*, Regis Francorum *Childeberti* ſorore, quæ tamen cùm multas à

Re-

Rege *Amalarico*, viro ſuo, inſidias, propter Fidem Catholicam, quam profitebatur, pateretur; *Childebertus*, ejus frater, Francorum Rex, exercitum movit in Hiſpaniam, quod ſtatim ac Rex *Amalaricus* accepiſſet, conſcensâ navi abiit, erupit, exceſſit, evaſit, cùmque fugeret, occiſus eſt in Septimania, ſeu in Gallia Narbonenſi, anno quingenteſimo trigeſimo primo poſtquàm regnaſſet annos quinque.

Theudes ſucceſſit Regi *Amalarico* anno quingenteſimo trigeſimo primo, &, quamvis Hæreticus Arianus eſſet, Catholicos tamen non vexavit, ſed Eccleſiæ pacem conceſſit. Regnavit annos decem & ſeptem, ut ait *Iſidorus* in Chronico Gothorum tam editione *Grotii*, quàm *Labbei*, & è vivis ſublatus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo octavo.

Theudiſclus, ſeu *Thaudegeſillus*, ſucceſſit Regi *Theudi*, ſed, poſtquàm uno anno regnaſſet, inter epulas jugulatus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo nono.

Agila in locum demortui Regis *Theudiſcli*, ſeu *Thaudegeſilli* ſuffectus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo nono. Catholicæ Religionis fuit infenſiſſimus hoſtis, eamque ludibrio habuit, ſicut in Chronico Gothorum teſtatur *Iſidorus*, qui ſubdit, Regem *Agilam* annos quinque regnaſſe, ac ſubindè fuiſſe occiſum anno quingenteſimo quinquageſimo quarto.

Athanagildus, occiſo Rege *Agila*, Hiſpaniarum Regno à Gothis, ſeu Wiſigothis præfectus eſt anno quingenteſimo quinquagesimo quarto. Catholicam Fidem, teſte *Iſidoro* in Chronico Gothorum, occultè tenuit, & Catholicis valdè benevolus fuit. Regnavit annis

quatuordecim, & obiit anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Liuva, hujus nominis *I*. Hiſpaniarum Regnum obtinuit anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, ſed anno ſecundo Regni ſui, ſicut ait *Iſidorus* in Chronico Gothorum, *Leovigildum*, ſeu *Leuvigildum*, fratrem ſuum, Hiſpaniarum Regno præfecit; ipſe verò ditiones, quas Gothi, ſeu Wiſigothi in Gallia poſſidebant, videlicet *Septimaniam*, quæ dicitur *Gallia Narbonenſis*, ſibi reſervavit, ſicque duobus tantùm annis in Hiſpania regnavit.

Leovigildus, ſeu *Leuvigildus* anno quingenteſimo ſexageſimo nono Hiſpaniæ Regno à ſuo fratre *Liuva* præfectus, eodem anno regnare cæpit. Regnum Suevorum, quod anno quadringenteſimo nono in Hiſpania cæperat, & per centum & ſeptuaginta ſeptem annos permanſerat, sicut ſcribit *Iſidorus* in Chronico Gothorum, Rex *Leovigildus* anno Chriſti quingenteſimo octogesimo quinto omninò deſtruxit, & ad Gothos tranſtulit. Hæreſi Arianæ cùm eſſet addictiſſimus, *Hermenigildum*, filium ſuum natu majorem, in carcerem conjecit, ibidèmque necari juſſit eo ſolo nomine, quod *Hermenegildus*, Catholicæ Religionis cultor, è manu Epiſcopi Ariani, ad ſe à patre *Leovigildo* miſſi, ſacrilegæ conſecrationis communionem percipere noluiſſet, sicut ſcribit Sanctus *Gregorius M.* Papa lib. 3. Dialog. cap. 31. Obiit *Leovigildus* Rex anno quingētesimo octogeſimo ſexto, Regni ſui decimo octavo, sicut ſolidè probat *Antonius Pagius* in ſua *Critica* ad annum DLXXXV. tam contra *Carolum Cointium* in Annalibus Francorum ad annum DLXXXVII. & *Bollandum* ad diem

diem XIII. Martii in Commentario Hiſtorico ad vitam S. *Leandri*, Epiſcopi Hiſpalenſis, qui mortem *Leovigildi* Regis ad annum DLXXXVII. referendam eſſe arbitrantur, quàm contra *Baronium*, qui anteà in ſuis Annalibus mortem *Leovigildi* Regis cum anno quingentesimo octuageſimo quinto conjunxerat, ſed poſteà in Appendice Tomi XII. & in Editione Coloniensi mortem ejuſdem Regis *Leovigildi* ad annum quingentesimum nonagesimum primum referendam eſſe monuit, quam poſteriorem *Baronii* ſententiam *Henricus Spondanus* in Epitome Annalium *Baronii* per Imperatoris *Mauricii* tempora ſecutus, non parùm Chronologiam turbavit. Standum igitur eſt ſententiæ *Antonii Pagii*, aſſerentis mortem Regis *Leovigildi* incidiſſe in annum DLXXXVI. non verò in annum DLXXXV. vel in annum DLXXXVII. aut in annum DXCI. ſicut laudatis Scriptoribus per errorem obrepsit. Porrò, hic *Leovigildus* ultimus fuit Hiſpaniæ Regum Gothorum, ſeu Wiſigothorum, qui Arianâ Hæresi fuerunt infecti; Cæteri verò, qui poſt *Leovigildum* in Hiſpania regnarunt Gothi, ſeu Wiſigothi, & quorum continuam ſeriem hic deſcribemus, Catholicam Religionem profeſſi ſunt.

SERIES

Regum Hiſpaniæ Gothorum,

Seu Wiſigothorum, qui, poſt Leovigildum *Regem Arianum, Catholicam Fidem profeſſi ſunt.*

RECcaredus, filius *Leovigildi*, Regum Wisigothorum Arianorum in Hiſpania ultimi, & S. *Hermenegildi* Martyris, juſſu patris ſui Regis *Leovigildi*, ob Fidem Catholicam occisi, frater, in Hiſpaniarum Regnum patri ſuo *Leovigildo* ſucceſſit anno quingentesimo octogesimo ſexto. Arianam Hæresim, quam anteà Gothorum Reges in Hiſpania longè lateque propagaverant, palàm ejuravit, primuſque fuit Gothorum, ſeu Wisigothorum in Hiſpania Rex Catholicus, qui Gothos & Suevos ad Fidem Catholicam adduxit anno quarto Regni ſui, ideſt, anno Chriſti quingentesimo octuagesimo nono, sicut facilè colligitur ex Concilio Toletano III. quod omnium Conciliorum Nationalium, quotquot in Hiſpania fuerunt, celeberrimum, eodem anno celebratum eſt, & ex Homilia, quam in eodem Concilio S. *Leander*, Hiſpalensis Archiepiſcopus, habuit in laudem Ecclesię ob conversionem Gothorum gentis. Regnum Gothorum in Hiſpania florentiſſimum reddidit *Reccaredus* Rex, & poſtquàm ſapientiſſimè regnaſſet annos quindecim, menſem unum, & dies decem, obiit anno ſexcenteſimo primo.

Liu-

Liuba [qui tamen *Liuva* hujus nominis *II.* dicendus eſt] in Regnum Hiſpaniarum ſucceſſit patri ſuo *Reccaredo* anno ſexcenteſimo primo, eique haud impar in Regni moderandis habenis futurus fuiſſet, niſi *Witericus*, arreptâ tyrannide, eum innocuum anno ætatis ſuæ vigeſimo ſecundo Regno dejeciſſet, atque præciſâ dextrâ occidiſſet, ut ait S. *Iſidorus* in Chronico Gothorum. Regnavit *Liuva* hujus nominis *II.* annis tantùm duobus, teſte eodem S. *Iſidoro*, & interfectus eſt anno ſexcenteſimo tertio.

Witericus, Regis *Liuvæ* parricida, Hiſpaniarum Regnum occupavit anno ſexcentesimo tertio. Plurima illicita fecit, sicut ait S. *Iſidorus* in Chronico, cùmque fama vulgaſſet, eum velle in Hiſpaniarum Regnum Arianam revocare Hæresim, conjuratione quorumdam inter epulas occiſus eſt anno ſexcentesimo decimo, cùm regnaſſet annos ſeptem.

Gundemarus in Hiſpaniarum Regno *Witericum* excepit anno ſexcentesimo decimo, eodemque anno curavit, ut Concilium Toletanum, numero III. ab eo tempore quo *Reccaredus* Rex Catholicam Fidem amplexus eſt, celebraretur, & in eo ſtatueretur, ut Sedes Toletana Primatûs ac Dignitatis Metropolitanæ honore, juribus ac privilegiis potiretur, non in Carpetiana ſolùm, ſed in tota Provincia Carthaginensi. Regnavit *Gundemarus* annis dumtaxat duobus, & obiit, nullâ relictâ prole anno ſexcentesimo duodecimo.

Siſebutus ſuffectus eſt in locum *Gundemari* anno ſexcentesimo duodecimo. Fidem Catholicam latè in ſuo Regno propagavit, duaſque Leges, quæ extant in Gothorum legum volu-

mine, promulgavit, quibus Judęos sibi ſubditos Fidem Catholicam amplecti juſſit. Eo regnante, Synodus Hiſpalensis ſecunda habita eſt pro Eccleſiaſticis negotiis, & contra *Acephalos*, negantes duas in Chriſto Naturas in una Divina Perſona. De Romanis bis triumphaſſe Regem *Siſebutum*, & quaſdam eorum Urbes pugnando sibi ſubjeciſſe, teſtatur S. *Iſidorus* in Chronico Gothorum, ubi etiam ait *Siſebutum* regnaſſe annis octo, mensibus ſex, ac ſubindè in vivis eſſe desiiſſe anno ſexcentesimo vigesimo.

Recaredus hujus nominis *II.* parvulus filius *Siſebuti Regis*, Patri ſucceſſit, ſed ei paucis mensibus ſuperſtes fuit. *Iſidorus Pacenſis* ei tres menſes aſſignat. *Wlſa* in Chronico *quatuor annos*, loco mensium quatuor, à Typographo exaratos. *Rodericus* vero Toletanus lib. 2. cap. 17. *Hiſtoriæ Hiſpanicæ* ait, Regem *Reccaredum II. poſt patris obitum Principem fuiſſe paucorum dierum, ideſt, ſeptem menſium*, per quos regnavit, & obiit anno ſexcentesimo vigesimo primo.

Suintbila, è vivis ſublato Rege *Reccaredo II.* Procerum ſuffragiis Regnum Hiſpaniarum adeptus eſt anno ſexcentesimo vigesimo primo. Sed à *Siſenando* anno ſexcentesimo trigesimo, factâ adversùs eum conjuratione, omnis Gothorum exercitus ſeſe *Siſenandi*, cui *Dagobertus*, Francorum Rex, ducto in Hiſpaniam exercitu, ſuppetias tulerat, ditioni & arbitrio ſubjecit, & anno ſequenti, ſeu ſexcentesimo primo è ſolio dejectus eſt, poſtquàm regnaſſet annos decem.

Siſenandus, poſt deturbatum è Solio *Suintbilam* Regem, Hiſpaniarum Regno potitus eſt anno ſexcentesimo trigesimo primo, & ut Imperium magis confirmaret, curavit anno tertio Regni

ut

ut convocaretur Concilium Nationale Toletanum IV. cui præfuit S. *Iſidorus*. Regnavit *Siſenandus* non annos quinque, menſes undecim, & dies ſex, ſicut ei *Wlſa* in Chronico attribuit, ſed regnavit annos tres, menſes undecim, & dies undecim, ſicut ait *Mariana*, & obiit exeunte anno ſexcentesimo trigesimo quinto vel incunte anno ſexcentesimo trigesimo ſexto.

Chintila, ſicut legitur in Nummis, non verò *Cintila*, uti à multis perperàm appellatur, poſt mortem *Siſenandi* Regis ſuſcepit Hiſpaniarum Regnum, & *Siſenandi* exemplo, novum Epiſcoporum Conventum habendum curavit, Concilium ſcilicet Nationale Toletanum V. Regnavit *Chintila* annos tres, menſes octo, & dies novem, ut ait *Wlſa* in Chronico, & obiit exeunte anno ſexcentesimo trigesimo nono, vel ineunte anno ſexcentesimo quadragesimo.

Tulga in locum patris *Chintilæ* Regis ſubſtitutus eſt, ſed ineunte anno tertio Regni ſui, ideſt, anno ſexcentesimo quadragesimo ſecundo obiit, ſicut ſcribunt *Vaſæus* in Chronico, & *Mariana* lib.6. *Hiſtoriæ* Hiſpaniæ cap.8. Non deſunt tamen alii Scriptores, qui poſt Abbatem *Sigebertum* in Chronico, & *Fredegarium* etiam in Chronico, aſſerunt, Regem *Tulgam* propter pueritiæ levitatem fuiſſe Regno privatum, atque ad Eccleſiaſticos Ordines relegatum.

Chindasvintus, poſt mortem, vel depoſitionem Regis *Tulgæ*, collectis plurimis Senatoribus, omnique populo, in Regnum Hiſpaniarum ſublimatus eſt anno ſexcentesimo quadragesimo ſecundo, & ut Regnum in ſua familia hæreditarium faceret, filium ſuum *Flavium Recceſ-*

vintum Regni conſortem declaravit anno ſexcentesimo quadragesimo nono, ac ſubindè regnavit ſolus annos ſex, menſes octo dies viginti. Vixit tamen, poſtquàm filium ſuum *Reccesvintum* Regni conſortem declaraſſet, annos tres, menſes quatuor, dies undecim. At illud tempus in *Reccesvinti* Regno numeratur, eò quòd ob præcipitem atque affectam patris ſui *Chindasvinti* ætatem, ſolus *Reccesvintus* ſummâ rerum potiretur, & Regnum pro ſuo arbitrio gubernaret.

Reccesvintus regnare cępit anno ſexcentesimo quadragesimo nono, quo à patre ſuo *Chindaſvinto* conſors Regni fuit declaratus. Bello, pacequeclariſſimus regnavit annis viginti tribus, menſibus ſeptem, diebus undecim, ſumpto videlicèt Regni ejus exordio ab anno ſexcentesimo quadragesimo nono, obiitque anno ſexcentesimo ſeptuagesimo ſecundo, nullamque ſuperſtitem prolem reliquit.

Wamba, sicut in Nummis, & Rerum Gothicarum libris vocatur, non *Bamba*, ut à *Roderico*, *Vaſæo*, aliiſque quibusdam Hiſtoricis Hiſpanis appellatur, Procerum ſuffragio, invitus tamen, Hiſpaniarum Regnum, poſt mortem *Reccesvinti* Regis ſuſcepit, & poſtquàm ſummâ cum prudentiâ annis octo, menſe uno, diebus quatuordecim regnaſſet, anno ſexcentesimo octogesimo ſpoliatus eſt Regno malis artibus *Hervigii*, qui ei venenum propinavit, quo hauſto, cùm animam Rex *Wamba* agere videretur, detonſus, Monachi habitum induit, quem poſteà, recuperatâ licèt priſtinâ valętudine, dimittere noluit.

Ervigius anno ſexcentesimo octogesimo Regi

gi *Wambæ*, cui venenum propinaverat, ſucceſſit, & Hiſpaniarum Regnum, etſi malis artibus quæſitum, rectè tamen adminiſtravit. *Egicam*, arctâ cognatione cum defuncto Rege *Wamba* conjunctum, adoptavit generum ſuum, eique filiam ſuam *Cixilonem*, conjugem dedit. Regnavit *Ervigius* annis ſeptem, diebus viginti quinque, & mortuus eſt anno ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo.

Egica, poſt mortem Soceri ſui Regis *Ervigii*, Regnum Hiſpaniarum adeptus eſt anno ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo. *Cixilonem*, uxorem ſuam, & Regis *Ervigii* filiam, ex qua *Witizam* filium ſuſcepit, in odium Regis *Ervigii* repudiavit, & de Proceribus, quorum conſiliis, & operâ Rex *Wamba* è ſolio dejectus fuerat, ſupplicium ſumpſit. Regnavit *Egica* annos quindecim, nempè annos decem ſolus, & alios quinque annos cum filio ſuo *Witiza*, obiitque anno ſeptingenteſimo primo.

Witiza, ſucceſſit patri ſuo *Egicæ* anno ſeptingenteſimo primo, ſed cùm eſſet moribus depravatus, Regnum ſuum omnium turpitudinum maculis, crudelitate & impietate deformavit. E vivis exceſſit anno ſeptingenteſimo decimo, cùm regnaſſet annos decem. Reliquit duos filios *Ebam*, & *Siſebutum*, qui tamen à Regno fuerunt excluſi.

Rudericus, ſicut in Nummis appellatur, non verò *Rodericus*, mortuo *Witiza*, Hiſpaniæ Regnum ſuſcepit anno ſeptingenteſimo decimo, ſed anno ſequenti à Saracenis, in Hiſpanias irrumpentibus, victus & occiſus eſt. Hic tranſitus, ſeu in Hiſpanias Saracenorum irruptio, quæ contigit anno ſeptingenteſimo undecimo, quæ-

que

que Hiſpanias miſerum in modum funeſtavit, vaſtavit, ac dilaceravit, jure optimo aſcribitur effræni libidini Regis *Ruderici*, qui non ſolùm culpâ ſuâ Regnum ac vitam perdidit, ſed etiam Gothicam Majeſtatem in Hiſpaniarum Regno valdè labefactavit, & tantùm non extinxit.

Pelagius, genere Gothus, poſt irruptionem Saracenorum, ſeu Maurorum in Hiſpanias, in montibus Aſturicis unà cum aliis Gothis degens, contrà Saracenos, ſeu Mauros, ſupremum in Hiſpaniis dominium obtinentes, rebellavit anno ſeptingenteſimo duodecimo, ac tandem Aſturiarum Rex fuit proclamatus anno ſeptingenteſimo decimo octavo. Multos Chriſtianos, metu ſaracenorum latitantes, ad ſtrenuè pro ſalute patriæ dimicandum adhortatus, adeò ſibi obnoxios fecit, ut illorum ope non ſolùm parvum Aſturiarum Regnum ampliaverit, ſed etiam illuſtres de Saracenis victorias reportaverit, & *Legionem*, aliaſque munitiſſimas Urbes ex eorum ſervitute ac tyrannide eripuerit, dignus ſubindè qui appelletur unicum afflictæ Hiſpaniæ ſolatium. Regnavit *Pelagius* annos octodecim & obiit anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto.

Favila, filius Regis *Pelagii*, ſucceſſit patri ſuo anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto. Regnavit duobus tantùm annis, nullâ re egregiè geſtâ clarus obiit abſque prole anno ſeptingenteſimo trigeſimo octavo.

Alphonſus, gener Regis *Pelagii*, hujus nominis *Primus*, mortuo *Favila*, fuit Rex ſalutatus anno ſeptingenteſimo trigeſimo octavo, atque cognominatus *Catholicus*, quòd, multis de Saracenis reportatis victoriis, Templa Catholico-

rum

rum Saracenicæ ſuperſtitionis ſordibus conſpurcata inſtaurarit, repurgarit, locupletarit, ſacrâque ſuppellectili exornarit. Regnavit *Alphonſus I.* annos novemdecim, & multis virtutibus toto Orbe celebris, vitâ functus eſt anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſeptimo.

Froila patri ſuo *Alphonſo I.* ſucceſſit anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Mauros, ſeu Saracenos, ingenti prælio ſuperavit, Vaſcones domuit, ſed gloriam tot inclytis victoriis partam fędavit nece, quam intulit fratri ſuo *Bimarino*, in cujus vindictam à fratre ſuo *Aurelio* ipſemet trucidatus eſt anno ſeptingengenteſimo ſeptuageſimo, cum regnaſſet annis tredecim. Filium reliquit dictum *AlphonſumCaſtum*.

Aurelius, poſt paricidium fratris ſui *Froilæ*, Regnum adeptus eſt, eoque regnante, erupit in Hiſpania *Bellum Servile*, ſervis videlicèt contra Heros ſuos arma ſumentibus. Quod quidem Bellum prudentiâ Regis mox ſopitum eſt, ut ſcribit *Vaſæus* in Chronico. Regnavit *Aurelius* ab anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo uſque ad annum ſeptingenteſimum ſeptuageſimum quintum, quo è vita migravit.

Silo, gener demortui Regis *Aurelii*, in ejus locum ſuffectus eſt anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, ſed, cùm nullam ſuſcipiendæ prolis ſpem haberet, otio ac quieti indulſit, ſummamque rerum penès *Alphonſum*, cognominatum *Caſtùm*, Regis *Froilæ* filium, reliquit, &, poſtquàm regnaſſet octo annis, vitam cum morte commutavit anno ſeptingenteſimo octogeſimo tertio.

Mauregatus, filius ſpurius Regis *Alphonſi I.* comparatis Saracenorum copiis, Regnum vi occu-

cupavit, & quandiù regnavit, ignominioſum Tributum annuum quinquaginta nobilium virginum, & totidem plebejarum Saracenis ſolvit. juxta pactum quod, ut Regno potiretur, pepigerat cum ipſis. Regnavit autem *Mauregatus* annos ſex, & abiit è vivis anno ſeptingenteſimo octogeſimo nono, ſeu ineunte anno ſeptingenteſimo nonageſimo.

Veremundus, filius *Bimarini*, qui à Rege *Froila*, fratre ſuo, fuerat occiſus, mortuo *Mauregato*, Tyranno, fuit Rex acclamatus, Regnumque tenuit duobus annis, hoc eſt, uſque ad annum ſeptingenteſimum nonageſimum primum, quo è vivis raptus eſt.

Alphonſus hujus nominis *II.* filius Regis *Froilæ*, cognominatus *Caſtus*, quòd à *Berthæ*, uxoris ſuæ, amplexibus perpetuò abſtinuerit, regnare cępit anno ſeptingenteſimo nonageſimo primo. Fuit optimus Princeps, ſuis ſubditis apprimè charus, exteris formidabilis, de Religione Catholica benè meritus, perpetuâ rerum geſtarum felicitate, bellicis artibus, & victoriis, quas de Mauris, ſeu Saracenis, Hiſpanias infeſtantibus, ſæpiùs retulit, celeberrimus. Diù ac feliciter per quinquaginta duos annos regnavit, ſeu ab anno ſeptingenteſimo nonageſimo primo uſque ad annum octingenteſimum quadrageſimum tertium, quo è vita diſceſſit.

Ramirus, filius Regis *Veremundi*, in Procerum Conventu Succeſſor Regni ab *Alphonſo II.* Rege, propediè morituro, deſignatus, Regnum, poſt illius obitum ſuſcepit anno octingenteſimo quadrageſimo tertio. Acerrimum Bellum contra Saracenos in Hiſpania geſſit, & conſerto cum illis prælio, ſexaginta, vel, ut alii

alii dicunt, ſeptuaginta eorum millia internecione delevit anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto. Normannos etiam, numeroſâ Claſſe, totam Gallæciæ Oram infeſtantes, navali pugnâ devicit ac fugavit. Regnavit ſeptem annis, & naturæ debitum ſolvit anno octingenteſimo quinquageſimo.

Ordonius, filius Regis *Ramiri*, patri ſucceſſit anno octingenteſimo quinquageſimo. Princeps fuit ſuaviſſimis moribus, miti ac tractabili ingenio præditus, juſti & æqui tenax. Bellum, contra Saracenos feliciter, & magnâ cum ſui nominis laude geſſit, atque Civitates plurimas, ab eis dirutas inſtauravit. Obiit anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto, cùm regnaſſet annis ſexdecim.

Alphonſus hujus nominis *III.* filius Regis *Ordonii*, poſt obitum patris, Solium conſcendit anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto, & ob eximias corporis animique dotes, atque præclaros de Mauris, ſeu Saracenis relatos triumphos, *Magni* cognomen jure optimo conſecutus eſt. Regnavit *Alphonſus Magnus* annos quadraginta quatuor, ſeu ab anno octingenteſimo ſexagesimo ſexto, uſque ad annum nongentesimum decimum, quo ſpontè Regnum abdicavit, & anno ſequenti in vivis eſſe deſiit.

Garſias, filius Regis *Alphonſi III.* poſt ſpontaneam patris ſui abdicationem, regnare cepit anno nongentesimo decimo. Militarem Expeditionem contra Mauros in Hiſpania ſuſcepit, in qua *Ajolam*, ipſorum Regulum, acie victum cepit. Regnavit tribus annis, & obiit anno nongentesimo decimo tertio, nullâ relictâ prole.

Ordonius hujus nominis *II.* fratri ſuo *Garſiæ* ſuc-

ſucceſſit anno nongenteſimo decimo tertio, qui Mauros in prælio aggreſſus, eorum exercitum profligavit. Regnavit annis decem, & mortuus eſt anno nongentesimo vigesimo tertio.

Froila hujus nominis *II.* frater defuncti Regis *Ordonii II.* Regnum iniit anno nongenteſimo vigesimo tertio. Sed nullâ domi, militiæve laude clarus, & ſolâ ignaviâ ac crudelitate notus, uno dumtaxat anno regnavit, & fato functus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quarto.

Alphonſus hujus nominis *IV.* cognomento *Monachus*, & filius Regis *Ordonii II.* in locum demortui Regis *Froilæ II.* ſubſtitutus eſt, qui nec bellicâ, nec civili virtute cùm eſſet illuſtris, & gerendis Regni negotiis omninò impar, honori ſimul & oneri ceſſit anno nongenteſimo trigesimo primo, poſtquàm regnaſſet ſeptem annis, atque poſt Regni abdicationem, Ordini Monaſtico nomen dedit.

Ramirus hujus nominis *II.* frater Regis *Alphonſi IV.* Regni habenas moderari cæpit anno nongenteſimo trigesimo primo. *Alphonſum* hujus nominis *IV.* fratrem ſuum, qui Regnum ultrò abdicaverat, & abjecto Monachi habitu, quem innatâ animi levitate ſuſceperat, Regium nomen & Inſignia reſumere volebat, turbaſque in Regno excitabat, vinculis conſtrinxit, atque oculis orbavit. Plures, inſigneſque Victorias de Mauris reportavit, pièque ex hac vita migravit anno ineunte nongentesimo quinquageſimo, cùm Regnum annis undeviginti ſapientiſſimè adminiſtraſſet, & multa, dùm viveret extruxiſſet, dotaſſetque Cœnobia.

Ordonius hujus nominis *III.* filius Regis *Ramiri II.* poſt mortem patris, Regnum ſuſcepit an-

anno nongentesimo quinquagesimo. *Sanctium*, fratrem ſuum, qui eum è Solio deturbare moliebatur, in ordinem redegit. Copiis *Ferdinandi*, Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Comitis, adjutus, nonaginta Saracenorum millia ad *Laram* profligavit, cùmque regnaſſet annos quinque & menſes ſeptem, abiit è vita anno nongenteſimo quinquagesimo quinto.

Sanctius, frater Regis *Ordonii III.* & à multo abdomine *Craſſus* appellatus, Clavum Regni gubernare cæpit anno nongentesimo quinquagesimo quinto, & expulſo *Ordonio*, Regni æmulo, qui erat filius *Alphonſi IV.* cognominati *Monachi*, & Hiſpaniarum quondàm Regis, pacificè per duodecim annos Regno potitus eſt, ac tandem anno nongentesimo ſexagesimo ſeptimo veneno ſublatus eſt.

Ramirus hujus nominis *III.* filius Regis *Sanctii*, in ejus locum ſubſtitutus eſt, ſed, cùm eſſet dumtaxat quinquennis, Regni adminiſtratio fuit penès *Thereſiam*, Matrem, & *Elviram*, Amitam, fæminas prudentiâ singulari, ac multis præclaris dotibus inſignes. Regnavit *Ramirus III.* annos octodecim, ideſt., ab anno nongentesimo ſexagesimo ſeptimo uſque ad annum nongentesimum octogesimum quintum, quo, juxta accuratiorem *Ambroſii Moralis* calculum, finem vivendi fecit, non verò anno nongenteſimo octogesimo ſecundo, ſicut ait *Mariana* lib.2. Hiſt. Hiſp. cap.28.

Veremundus hujus nominis *II.* quem alii Regis *Ramiri III.* patruelem, alii filium fuiſſe dicunt, regnare cępit anno nongentesimo octogesimo quinto. Multa graviſſima damna paſſus eſt à Mauris, qui munitiſſimas Chriſtianorum ci-

vi-

vitates, Barcinonem, Legionem, Aſturicam, Valentiam occuparunt, & multa Chriſtianorum millia trucidarunt. At, *Veremundus Rex* fœderatus cum *Garſia III.* Navarræ Rege, & cum *Garſia Fernando*, Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Comite, inſignem de illis Barbaris victoriam reportavit, eoſque ferè omnes ad internecionem uſque delevit anno nongentesimo nonageſimo octavo, Regni ſui decimo tertio. Non diu poſt hanc victoriam ſuperſtes fuit *Veremundus* Rex, quippè qui mortuus eſt anno ſequenti, ſeu nongentesimo nonageſimo nono, cùm regnaſſet annos quatuordecim.

Alphonſus hujus nominis *V.* filius Regis *Veremundi II.* in Solio patris ſui collocatus eſt. Sed cùm eſſet tantùm quinquennis, minorem ejus ætatem rexit *Melendus*, Gallęciæ Comes, Regnumque eximiâ fide adminiſtravit. Bellum contra Saracenos geſſit Rex *Alphonſus V.* ſed anno. milleſimo vigeſimo ſeptimo in prælio, quod cum illis Barbaris conſeruit, occiſus eſt.

Veremundus hujus nominis *III.* ſucceſſit patri ſuo Regi *Alphonſo V.* Multis cladibus à *Sanctio Majore*, Rege Navarræ, affectus, pacem cum eo pepigit, & *Sanctiam*, Sororem ſuam, *Ferdinando Magno*, filio *Sanctii Majoris*, dedit uxorem. Sed *Ferdinandus Magnus*, poſt mortem patris ſui *Sanctii Majoris*, Bellum movit contra Regem *Veremundum*, Sororium ſuum, & cum eo prælium commiſit, in quo Rex *Veremundus III.* occiſus eſt anno milleſimo trigeſimo ſeptimo, eoque interfecto, *Ferdinandus*, Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Rex, victricibus armis Regna legionenſe, & Aſturiarum confeſtim occupavit, illaque cum Regno ſuo Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ univit.

SE-

SERIES

Regum Caſtiliæ, ſeu Caſtellę,

Qui à tempore Ferdinandi, *Regis Caſtiliæ, à quo, poſt occiſum* Veremundum III. *Legionis, & Aſturiarum Regem, facta eſt utriuſque Regni, ſeu Legionenſis, & Aſturiarum unio cum Regno Caſtiliæ, Regnarunt in Hiſpania uſque ad* Philippum V. *qui nunc Hiſpaniæ Monarchiam felicitèr regit.*

F*Erdinandus Magnus*, Rex Caſtellæ hujus nominis *I.* poſt occiſum in prælio *Veremundum III.* Legionis & Aſturiarum Regem, utrumque Regnum, ſeu Legionenſe, & Aſturiarum, univit cum Regno Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ. Varias Urbes in Luſitania Saracenis eripuit. Toletanum,& Hiſpalenſem Saracenorum Reges fecit vectigales ac tributarios, multiſque clarus victoriis obiit anno milleſimo ſexageſimo quinto, cùm regnaſſet annos vigintinovem. Moriens Regnum ſuum trifariàm filiis ſuis diviſit. *Sanctio*, natu Maximo, dedit Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Regnum; *Alphonſo* donavit Regnum *Legionis*, cum nonnullis Gallæciæ civitatibus; *Garſiæ*, ultimo filio ſuo, reliquam Gallæciæ partem, & eas Luſitaniæ Ditiones, quas Mauris eripuerat, aſſignavit.

Sanctius, Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Rex, hujus no-

nominis *II.* filius natu maximus Regis *Ferdinandi*, cæpit poſt obitum patris ſui regnare anno milleſimo ſexageſimo quinto. Fædus cum fratre ſuo *Alphonſo*, Legionis Rege, iniit, ſimulque ambo uniti *Garſiam*, fratrem ſuum, Gallæciæ & Luſitaniæ Regem, Ditionibus ſpoliarunt, eaſque inter ſe partiti ſunt. Nec hac præda contentus *Sanctius*, Caſtiliæ Rex, fratrem ſuum, *Alphonſum*, Regem Legionis, Bello aggreſſus eſt, bis in prælio devicit, captumque in carcerem conjecit. Regnavit *Sanctius*, Caſtiliæ Rex, annos ſeptem, & in obſidione Urbis *Zamoræ* à milite per inſidias interfectus eſt anno milleſimo ſeptuageſimo ſecundo.

Alphonſus hujus nominis *VI.* mortuo fratre ſuo *Sanctio*, Caſtiliæ Rege, utrumque Regnum, ſeu Legionis, & Caſtiliæ, obtinuit. Sed dominandi libidine abreptus, *Garſiam*, fratrem ſuum, qui in ſuum Gallæciæ Regnum reſtitutus fuerat, dolo captum, denuò in carcerem detruſit, ubi mortuus eſt anno milleſimo nonageſimo; *Alphonſus* verò, ejus frater, Caſtiliæ & Legionis Rex, poſt devictos Mauros, qui Hiſpanias multis cladibus funeſtabant, migravit è vita anno milleſimo centesimo nono, cùm regnaſſet ab obitu fratris ſui *Sanctii*, Caſtiliæ Regis, annos triginta ſeptem.

Vrraca, filia Regis *Alphonſi VI.* mortuo patre regnare cæpit anno milleſimo centeſimo nono, ſed poſtquàm regnaſſet annis tredecim, in Legionis Arce obſeſſa, Regnum *Alphonſo*, filio ſuo, quem ex priori marito, dicto *Raymundo*, Duce Burgundiæ, ſuſceperat, cedere coacta eſt anno milleſimo centesimo vigeſimo ſecundo.

Alphonſus hujus nominis *VII.* filius Reginæ

Vr-

Urraca, poſt matris ſuæ à Regno amotionem, ab omnibus Proceribus ac Magnatibus Rex Legionis & Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ, ſalutatus eſt anno milleſimo centesimo vigesimo ſecundo. Varias militares Expeditiones contra Mauros ſuſcepit, eiſque plures ereptas nobiles ac munitas civitates in ſuam poteſtatem redegit. Mortuus eſt Rex *Alphonſus VII.* rediens ex militari Expeditione contra Mauros anno milleſimo centeſimo quinquagesimo ſeptimo. Moriens dedit filio ſuo *Sanctio*, natu majori, Caſtiliæ Regnum, & *Fernando*, ſeu *Ferdinando*, alteri filio ſuo, Regnum Legionis donavit.

Sanctius hujus nominis *III.* filius Regis *Alphonſi VII.* poſt obitum patris ſui, Regnum Caſtellæ gubernare cæpit anno milleſimo centeſimo quinquagesimo ſeptimo. Sed, cùm regnaſſet uno dumtaxat anno, obiit anno milleſimo centesimo quinquagesimo octavo, dum ſe accingeret ab Bellum, quod in Mauros, Bæticam infeſtantes, parabat. *Ferdinandus* verò, ejus frater, Legionis Rex hujus nominis *II.* poſtquàm unum & triginta annos regnaſſet, migravit è vita anno millesimo centesimo octogesimo octavo.

Alphonſus VIII. quem alii perperàm appellant *IX.* in Caſtellæ Regnum patri ſuo *Sanctio III.* ſucceſſit anno millesimo centesimo quinquagesimo octavo. Mauros, ſeu Saracenos, ſæpiùs debellavit, & fæderatus cum Regibus Aragoniæ, Luſitaniæ, & Navarræ, illos Barbaros tantâ ſtrage profligavit, ut ducenta eorum millia cecidiſſe dicantur. Regnavit *Alphonsus VIII.* in Caſtiliæ Regno annos quinquaginta quinque, & obiit anno ineunte milleſimo ducentesi-

mo decimo quarto. In Regno aùtem Legionis, poſt mortem *Ferdinandi II.* Legionis Regis, qui, ut mox diximus, mortuus eſt anno millesimo centeſimo octogeſimo octavo, regnare cæpit *Alphonſus IX.* filius *Ferdinandi II.* Legionis Regis. Fuit *Alphonſus IX.* Legionis Rex, pius ac ſtrenuus, ſicut teſtatur *Rodericus* Toletanus Archiepiſcopus. *Thereſiam*, filiam *Sanctii*, Luſitaniæ Regis, ſibi connubio junxerat, quam tamen juſſu *Innocentii III.* Summi Pontificis, ob conſanguinitatis impedimentum, repudiavit, & nuptias iniit cum *Berengaria*, *Alphonſi VIII.* Caſtellæ Regis, filià, ex qua filium ſuſcepit, dictum *Ferdinandum*. Regnavit *Alphonſus IX.* Rex Legionis annos quadraginta tres, & è vita diſceſſit anno milleſimo ducenteſimo trigeſimo primo.

Henricus hujus nominis *Primus*, filius *Alphonſi VIII.* Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Regis, patri ſuo in Regnum Caſtiliæ ſucceſſit anno millesimo ducentesimo decimo quarto, ſed cùm eſſet annorum tantùm undecim, regnavit ſub tutela & inſtitutione Sororis ſuæ *Berengariæ*, conjugis *Alphonſi IX.* Legionis Regis. At dùm Palentiæ in ædibus Epiſcopi luderet, coctì lateris Vulnus accepit in capite, & ex eo è vita migravit, die poſt acceptum vulnus decimo, anno ineunte tertio Regni ſui, ſeu annò milleſimo ducentesimo decimo ſeptimo.

Ferdinandus hujus nominis *III.* filius *Alphonſi IX.* Legionis Regis, & *Berengariæ*, ejus Conjugis, ſuffectus eſt in locum demortui *Henrici Primi*, Caſtiliæ Regis, anno milleſimo ducenteſimo decimo ſeptimo. Utroque Regno Caſtellæ videlicèt & Legionis potitus eſt, & omni-

nibus Hiſpaniæ finibus Mauros, ſeu Saracenos procul abegit, præter *Granatam*, cujus tamen Regem tributarium fecit, magnâ ubique Barbarorum editâ ſtrage. *Ferdinandus III.* Regnum Caſtiliæ per annos triginta quinque gubernavit, ideſt, ab anno millesimo ducentesimo decimo ſeptimo, quo *Rex Henricus I.* Caſtiliæ Rex mortuus eſt, uſque ad annum millesimum ducentesimum quinquagesimum ſecundum, quo ipſe in vivis eſſe desiit. Regno autem Legionis præfuit *Ferdinandus III.* annis viginti duobus, ſeu ab anno millesimo ducentesimo trigeſimo primo, quo, ut ſuperiùs diximus, ipsius pater *Alphonſus IX.* Legionis Rex defunctus eſt, uſque ad annum millesimum ducentesimum quinquagesimum ſecundum, quo *Ferdinandus III.* utriuſque Regni, Caſtiliæ, & Legionis Rex, finem vivendi fecit.

Alphonſus X. Regis *Ferdinandi III.* filius, ſucceſſit patri ſuo anno millesimo ducentesimo quinquagesimo ſecundo. Cognominatus fuit *Sapiens*, eò quòd in Aſtronomia, ſeu Syderum ſcientiâ adeò excelluit, ut Tabulæ Aſtronomicæ, quæ etiamnùm extant, ab ipſo dictæ sint *Alphonſinæ*. Variantibus in electione Imperatoris Occidentis ſuffragiis, Imperium Regi *Alphonſo* delatum fuerat, ſed numquàm inauguratus eſt Imperator, immò, ſub *Gregorio X.* Pontifice Maximo, omni ad Imperium jure cedere coactus eſt. Regnavit annis triginta duobus, & per ſummam perfidiam à filio ſuo *Sanctio* fuit è Regno dejectus anno millesimo ducentesimo octogesimo quarto.

Sanctius hujus nominis *IV.* eodem anno, quo Regem *Alphonſum X.* patrem ſuum, Regno ſpolia-

liavit, Hiſpaniarum Rex fuit ſalutatus. Eum, egregiè callidum, ſagacem ac crudelem extitiſſe, teſtatur *Mariana*. Certè, illum infamiæ numquàm delendæ notam incurriſſe, dum patrem ſuum *Alphonſum X.* Regno privavit, nullus inficias ire poteſt. Regnavit *Sanctius* annos undecim, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto, quo patrem ſuum Regno abdicavit, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonageſimum quintum, quo ipſe inter vivos eſſe deſiit.

Ferdinandus hujus nominis *IV.* filius Regis *Sanctii IV.* patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quinto, ſed illius junior ætas (erat quippè annos dumtaxat novem natus) multis tàm civilibus, quàm externis Bellis locum dedit. Conſiliis tamen & prudentiâ matris ſuæ *Mariæ* adjutus omnes turbas, à Regni Principibus excitatas, compoſuit, ſolium ſuum firmavit, & per octodecim circitèr annos regnavit, ideſt, ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quinto, uſque ad annum milleſimum trecenteſimum duodecimum.

Alphonſus hujus nominis *XI.* filius Regis *Ferdinandi IV.* anno milleſimo trecenteſimo duodecimo ſucceſſit patri ſuo adhùc puerulus, utpotè natus annum dumtaxat unum & dies ſex. Regni adminiſtrationem anno decimo quinto ætatis ſuæ ſuſcepit *Alphonſus XI.* Mauros ſæpiùs expugnavit, ſed præcipuè Victoriam inſignem de illis reportavit anno milleſimo trecenteſimo quadrageſimo. Regnavit *Alphonſus Undecimus* annos triginta octo, & peſtis contagione afflatus occubuit anno milleſimo trecenteſimo quinquageſimo.

Pe-

Petrus, filius *Alphonſi XI.* ex *Maria*, Luſitaniç Regis filiâ, legitimâ *Alphonſi XI.* conjuge, procreatus, patris ſui Regnum obtinuit anno milleſimo trecenteſimo quinquageſimo. Fuit jure optimo *Crudelis* appellatus, non ſolùm quia *Blancam*, filiam *Joannis* Ducis *Barbonii*, quam ſibi legitimo matrimonio copulaverat, veneno ſuſtulit è medio, pluresque viros Principes ferro peremit, ſed etiam, quia per ſummam immanitatem trucidari juſſit tres fratres ſuos, *Fridericum* videlicet, *Petrum*, & *Didacum*; quos Rex *Alphonſus XI.* ipſius pater, ſuſceperat ex *Leonora Guſmania*, quam idem Rex *Petrus*, dictus *Crudelis*, initio Regni ſui occidit. Hinc tres alii adhùc ſuperſtites *Leonoræ Guſmaniæ* filii, videlicèt *Henricus*, *Sanctius*, & *Telius*, mortem matris ſuæ, fratrumque ulturi, Bellum contra Regem *Petrum Crudelem* moverunt, quorum primus, ſeu *Henricus*, commiſſo prælio, Regem *Petrum*, dictum *Crudelem*, vicit, cepit, capturnque ſtricto gladio confodit anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo nono, Regni verò *Petri Crudelis* decimo nono.

Henricus hujus nominis *II.* filius Regis *Alphonſi XI.* & *Leonoræ Guſmaniæ* [è cujus proſapiâ, Hiſpaniarum Regum feraciſſimâ, genus ſuum duxit Sanctiſſimus Patriarcha noſter DOMINICUS] occiſo Rege *Petro Crudeli*, Hiſpaniarum Regno, nemine reclamante, potitus eſt, illudque ſapienter rexit ab anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo nono, quo Regem *Petrum Crudelem* interfecit, uſque ad annum milleſimum trecenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo è vivis exceſſit.

Joannes hujus nominis *I.* filius Regis *Henri-*

ci II. in Regnum Hiſpaniæ patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimò nono. Bellum cum Luſitanis, & Anglis geſſit, ac tandem feliciter compoſuit. Comitia totius Hiſpaniarum Regni ad extirpandos complures abuſus, qui jamdudum in eo ſerpebant, convocavit anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo, cùmque, poſt celebrata illa Comitia veniſſet Complutum, & equum, quo vehebatur, calcaribus nimiùm incitaſſet, ex equo præcipitatus, confeſtim efflavit animam eodem anno, ſeu milleſimo trecenteſimo nonageſimo, poſtquàm regnaſſet annos duodecim.

Henricus hujus nominis *III.* poſt obitum Regis *Joannis I.* patris ſui, Hiſpaniarum Rex fuit acclamatus, ſed, cùm eſſet annorum dumtaxat undecim, ei, donec adoleſceret, ad procurandam Regni adminiſtrationem dati ſunt Tutores, qui tamen, ob enatam inter ipſos æmulationem, res in Hiſpaniis in minori Regis ætate haud parùm turbarunt, Regnumque in maximum diſcrimen adduxerunt. Diſſenſionibus tandèm compoſitis, Rex *Henricus III.* annos quatuordecim natus, Regni Hiſpaniarum adminiſtrationem ſuſcepit. Sed cùm ſępiùs adversâ valetudine uteretur, & eam ob rem *Valetudinarius* vulgò appellaretur, mortuus eſt anno milleſimo quadringenteſimo ſeptimo, cùm regnaſſet annos ſeptendecim.

Joannes hujus nominis *II.* mortuo patre ſuo Rege *Henrico III.* acclamatus eſt Hiſpaniæ Rex anno millesimo quadringenteſimo ſeptimo, ſed cùm eſſet tantùm bimulus, & gerendis Regni negotiis impar, adminiſtrationem Regni *Catharina*, ejus mater, & *Ferdinandus*, Rex Arago-

goniæ, ipſius patruus, ſuſceperunt. Anno ætatis ſuę decimo quarto ſui juris factus Rex *Joannes II.* Regni gubernacula tenere cæpit, fuitque religioſus & optimus Princeps; Literarum cultor & amator; Mæcenas Virorum eruditorum, ergà ſuos ſubditos beneficus, cùmque regnaſſet annos quadraginta octo, mortuus eſt anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quarto.

Henricus hujus nominis *IV.* ſucceſſit in Regnum Hiſpaniarum patri ſuo *Joanni II.* anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quarto. Multis vitiis obnoxius fuit, ardenti quidem præditus animo, ſed puſillo, atque omnibus turpitudinum maculis deformi. Hinc, quandiù vixit Rex *Henricus IV.* Hiſpaniarum Regnum extitit turbulentum, Bellorum Civilium tumultibus, totque graves in Diſciplinam Eccleſiæ irrepſerunt abuſus, ut pauci Hiſpaniæ Sacerdotes, ſicut teſtatur *Mariana*, latinè ſcirent, & ventri, gulæ, atque ſimoniæ ſervirent. Regnavit *Henricus IV.* annos viginti, & obiit anno millesimo quadringentesimo ſeptuagesimo quarto.

Ferdinandus hujus nominis *V.* Aragonię Rex, qui nuptias inierat cum *Iſabella*, ſorore *Henrici IV.* Hiſpaniarum Regis, mortuo eodem Rege *Henrico IV.* abſque maſcula prole, fuit anno millesimo quadringentesimo ſeptuagesimo quarto Hiſpaniarum Rex acclamatus unà cum conjuge *Iſabella*, honeſtiſſimis moribus, ſingulari prudentia, & eximiâ animi magnitudine præditâ, ad quam jure hæreditario Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Regnum pertinebat, ſicque Caſtellæ, & Aragoniæ Regna, quæ antehàc erant omnino diviſa, in unam Monarchiam coaluerunt.

Catholicam Religionem in Hiſpaniarum Regno latè propagavit Rex *Ferdinandus V.* Sacram Inquiſitionem inſtituendam curavit. Maurorum, ſeu Saracenorum Imperium, quod ſeptingentis & ampliùs annis in Hiſpania ſteterat, ſtirpitùs eradicavit, extinxit, ac penitùs delevit, nullumque illius reliquit veſtigium. Bellum quoque Africanum feliciter & ex animi ſententia confecit. Judæos è toto Hiſpaniarum Regno expulit. *Americæ*, quam *Novum Orbem* dicunt, quamque *Chriſtophorus Columbus* felici navigatione primus detexit, ſupremum Dominium ab *Alexandro VI.* Pontifice Maximo impetravit. Denique, Rex *Ferdinandus*, qui inter Hiſpaniæ Reges paucos pares, nullum meritis ſuperiorem habuit, è vita migravit anno milleſimo quingenteſimo decimo ſexto.

Mortuo Rege *Ferdinando*, hujus nominis *V.* Regnum Hiſpaniarum tranſiit ad ſtirpem, ſeu Progeniem Auſtriacam. *Philippus* ſiquidem Auſtriacus nupſit *Joannæ*, filiæ Hiſpaniarum Regis *Ferdinandi V.* & ejus conjugis *Iſabellæ*, cùmque Rex *Ferdinandus* nullam prolem maſculam haberet, Hiſpaniarum Regni legitimus Hæres deſignatus eſt *Philippus* Auſtriacus, ideòque dictus *Philippus* hujus nominis *Primus*, qui tamen nunquàm fuit Hiſpaniarum Rex, ſed tantùm Dux Brabantiæ, & mortuus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſexto, ac ſubindè per decem annos ei ſuperſtes fuit *Ferdinandus V.* Hiſpaniarum Rex, ipſius Socer, qui, ut mox diximus, vitam protraxit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum decimum ſextum.

Carolus inter Reges Hiſpaniæ hujus nominis *I.* ſed inter Imperatores *V.* filius *Philippi*, Au-

Auſtriaci ex *Joanna*, Hiſpaniarum Regis *Ferdinandi* & *Iſabellæ* filiâ, mortuo Avo ſuo *Ferdinando V.* Regnum Hiſpaniarum obtinuit anno milleſimo quingenteſimo decimo ſexto, & Francofordiæ anno milleſimo quingenteſimo decimo nono electus eſt Occidentis Imperator. Bellum contra *Solimanum*, Turcarum Imperatorem, geſſit, & contra Hæreticos Lutheranos in Germania, quos in Bello, quod dictum eſt *Smalcaldicum*, in ordinem redegit, ſed illis Hæreticis poſteà plus æquo favit, dùm promulgavit funeſtum Edictum, *Interim*, appellatum, quod ab Eccleſia fuit confeſtim reprobatum. *Clementi VII.* Pontifici Maximo, qui fœdus cum Gallis pepigerat, haud parvum faceſſivit negotium, & cum *Franciſco I.* Galliarum Rege, perpetuas aluit ſimultates, totoque fermè Regni ſui tempore cruentum cum ipſo bellum fovit, & in univerſa Europa cum graviſſimo Eccleſiæ Catholicæ damno accendit. Tandem, ſub finem vitæ ſuæ, ſeu anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Hiſpaniarum Regnum filio ſuo *Philippo* hujus nominis *II.* adminiſtrandum reliquit, poſtquàm ipſe in Hiſpania regnaſſet annos triginta novem, atque elapſo triennio poſt ſuam Hiſpaniarum Regni abdicationem, rebus divinis unicè vacans, ac bonis operibus intentus, piè ex hac vita diſceſſit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

Philippus hujus nominis *II.* filius *Caroli*, inter Reges Hiſpaniæ hujus nominis *Primi*, inter Imperatores verò *Quinti*, poſt liberam Hiſpaniarum Regni ceſſionem, ſibi à patre ſuo *Carolo* anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto factam, regnare cæpit. Graviſſimum ac diu-

diuturnum Bellum in Belgio contra Hæreticos aggreſſus eſt, quod tamen felicitèr non confecit, & aliis bellis, maximè contra *Henricum III.* Galliarum Regem, implicitus, in cauſa fuit, cur Batavi, excuſſo Hiſpanico Dominio, in Rempublicam coaluerint, quæ etiamnùm, excluſo Religionis Catholicæ cultu, Fęderatorum Ordinum authoritate gubernatur. Regni ſui amplificandi percupidus Rex *Philippus II.* Regnum Luſitaniæ occupavit, ſed ingentem Claſſem, quam ad invadendum Angliæ Regnum miſerat, partim ab Anglis diſſipatam, partim tempeſtatibus & naufragiis quaſſatam, in Hiſpanias redeuntem, dedecoris & ignominiæ plenam conſpexit. *Carolum*, filium ſuum Primogenitum, in carcerem conjecit, ibique eum & Regno & vitâ privavit. Per annos quadraginta tres non minùs felicitèr, quàm ſapienter regnavit *Philippus II.* & obiit anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo.

Philippus III. poſt obitum patris ſui Regis *Philippi II.* Regnum Hiſpaniarum anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo gubernare cæpit, &, ut illud à continuis Maurorum, ſeu Saracenorum machinationibus liberaret, Edictum promulgavit, quo omnes Mauros è toto Hiſpaniarum Regno expulit, expulſorumque numerus fuiſſe dicitur noviès centenorum millium. Regnavit *Philippus III.* annos viginti tres, & viam univerſæ carnis ingreſſus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo.

Philippus IV. ſucceſſit patri ſuo Regi *Philippo III.* anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo. Multa Bella cum *Ludovico XIII.* & *Ludovico XIV.* Galliarum Regibus, geſſit, eoque re-

regnante, Luſitani ab Hiſpanico Dominio recesserunt, ſibique Regem *Joannem*, Brigantiæ Ducem, elegerunt. Catalani quoque, Caſtillianum Imperium ægrè ferentes in apertam rebellionem eruperunt, parùmque abfuit, quin Rex *Philippus IV*. Regnum Neapolitanum amitteret occaſione ſeditionis, quæ Neapoli excitata eſt à vili quodam homuncione, hujus Urbis Piſcario, qui *Thomas Anellus*, vulgò *Mezaniel* appellabatur. Regnavit *Philippus IV*. annos quadraginta quatuor, & mortuus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo quinto.

Carolus hujus nominis *II*. mortuo patre ſuo *Philippo IV*. fuit Hiſpaniarum Rex acclamatus, ſed cùm ob ætatem (erat enim tantùm quadriennis) tractando Sceptro impar eſſet, Regni Hiſpaniarum adminiſtratio Reginæ, ejus Matri, *Mariannæ*, ex Teſtamento *Philippi IV*. demandata ac concredita eſt. Plura cum *Ludovico XIV*. Bella geſſit *Carolus II*. eoque regnante contigit rebellio Meſſanenſium, qui à fide, ſeu obſequio, & Dominio Hiſpaniarum Regis deficientes, ſeſe Chriſtianiſſimo Regi *Ludovico XIV*. dediderunt, quos tamen idem Chriſtianiſſimus rex, pertæſus tot diſpendiorum, quæ in Meſſanenſibus alendis ac protegendis ſuſtinere cogebatur, illos tandem deſeruit, & propriis fatis reliquit. Nullam prolem ſuſcepit Rex *Carolus II*. & in Teſtamento, quod ante mortem condidit, ſucceſſorem ſuum in Regnum Hiſpaniæ inſtituit ac deſignavit *Philippum Borbonium*, Ducem Andegavenſem, ex tribus *Ludovici*, Galliarum Delphini, filiis, ſecundum. Regnavit *Carolus II*. eximia pietate præditus, annos triginta quinque, & obiit die primâ menſis Novem-

bris anni milleſimi ſeptigenteſimi.

Philippus hujus nominis *V.* anteà Dux Andegavenſis, è Regia Borboniorum proſapia oriundus, feſtivis gratulationibus, atque omnium, ordinum conſpirante conſenſu, fuit Hiſpaniarum Rex acclamatus, ſalutatus & inauguratus anno milleſimo ſeptingenteſimo; & adhuc feliciter regnat.

OBSERVATIONES

In Tabulam Decimam Chronologicam Regum Hiſpaniæ.

IN primis obſervare debes, Cardinalem *Joſephum De Aguirre* pag. XV. Tom. I. *Collectionis Conciliorum Hiſpaniæ* exhibere *Gothorum Hiſpaniæ Regum Chronologiam*, quæ certiùs quàm antehàc, ut teſtatur idem Cardinalis, conſtituta ex pluribus Codicibus Conciliorum MSS. & S. *Iſidori* lib. De Gothis, atque *Wlſæ* Chronico, nondùm impreſſis, cum verâ multorum nominum ortographiâ ex Numiſmatis fuit reſtituta.

Secundò, obſervare debes cum eodem Cardinali *De Aguirre* Tom. I. *Collectionis Conciliorum Hiſpaniæ* Diſſertatione XV. Excurſu tertio, tantam fuiſſe olim Catholicorum Hiſpaniæ Regum pietatem in Deum, & in Eccleſiam religionem ac cultum, ut unà cùm Optimatibus, ſeu illuſtrioribus viris ad Concilia admitterentur, initio tamen illorum tantùm, atque ibi in terram cum ſumma humilitate proſtrati, commendarent ſe enixè precibus Patrum, qui & pro illis plures orationes fundebant; quibus abſolutis, Reges humo ſe erigentes, ac ſtantes, hortabantur Epiſcopos ipſos, ut ritè ac ſanctè in Synodo ſeſe gererent, & ea, quæ ſunt divini obſequii, ac Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, præ oculis haberent ac definirent. Hanc Catholicorum Hiſpaniæ Regum pietatem ac modeſtiam poſtquàm deſcripſit Cardinalis *De Aguirre*, hæc ſubdit digna profectò quæ legantur: *Neſcio verè*, inquit, *an facilè invenias tale ac tantum humilita-*

tis

tis exemplum in Regibus poſteriorum ſæculorum, niſi fortè de ſcelere aliquo pœnitentiam acciperent ab Epiſcopis in Synodo congregatis, qualiter Ludovico Pio poſteà accidiſſe legitur, & paucis quibuſdam aliis. Reges verò Hiſpaniæ, etiam innexii, aut nullius ſceleris notati, in terram ſe projiciebant pedibus Epiſcoporum, ſolius pietatis & inſignis devotionis causâ. Nec minùs lectu digna ſunt ea, quæ ſcribit idem doctiſſimus Cardinalis Excurſu III. ejuſdem Diſſertationis XV. ubi, poſtquàm in medium protulit *Exhortationem Epiſcoporum Hiſpaniæ ad Principem,* quæ dicitur *Via Regia,* quæque ſic incipit: *Deus omnipotens, ô Clariſſime Rex,* hæc verba verè aurea profert: *Expendant, quæſo, DD. Epiſcopi, & Miniſtri, ac Conſilarii præcipui, Exhortationem eamdem, ut ſciant qualitèr, & circà quæ debeant admonere Principes ſuos. Noverint ita ipſis obſequium & conſilia exhibere, ut præ omnibus habeatur ob oculos fidele ſervitium Regis Regum, à quo ipſi Sceptrum, ſeu Dominium accepere temporaneum; adepturi aut amiſſuri æternum Regnum pro ratione benè aut malè factorum.... Apage voces illas Aulicorum, aut Conſiliariorum, vel etiam Scriptorum, adulatione plenas, impias, & viles eorum animi teſtes:* Rex fædus iniit, quoniam ſic voluit: Bellum hoc juſtum eſt, quia ſuſcepit. *Execremur viles illorum animos, qui Principi, nihil non audenti, dicunt*: SI LUBET, LICET. *Non ita Epiſcopi Hiſpaniæ, qui tam ſeriò, tam graviter Reges Hiſpaniæ officii ſui admonebant.*

Denique, obſervare debes cum eodem Cardinali *De Aguirre* loco mox à me laudato, Reges Hiſpaniæ, præſertim à tempore Regis *Reccaredi*, qui primus Gothorum Hiſpaniæ Regum Arianam Hæreſim ejuravit, & Catholicam Fidem anno quarto Regni ſui, ſeu anno quingenteſimo octuageſimo nono, amplexus eſt, accepiſſe in Coronatione ſua ab Epiſcopis un-

unctionem, non qualemcumque, ſed ſolemnem ac Regiam, eoſque primos fuiſſe inter omnes Chriſtianos Reges, qui unctionem Regiam acceperint, quia, inquit eruditus ille Cardinalis, nullus Author antiquus & gravis eorum, qui ſcripsêre uſque ad ſinem Sæculi ſeptimi, quidquam ſimile refert de aliquo Chriſtiano Rege. Legitur quidem, *Clodoveum* Regem Galliarum (procul dubio *Reccaredo* Hiſpaniarum Rege antiquiorem) Chriſmate de Cælo miſſo *ordinatum*, *ſacratum*, vel *conſecratum* fuiſſe, ut ſcribit *Hormiſda* Summus Pontifex in Epiſtola ad *S. Remigium*, Remenſem Epiſcopum, at hæc Regis *Clodovei* Unctio, non fuit Regia, ſive ad Coronationem Regis ſpectans, ſed fuit Unctio Sacramentalis, ſeu ad Baptiſmum pertinens, ſicut *Hormiſda* Pontifex declarat in eadem Epiſtola his verbis: *Quem Sacri ducno Baptiſmi conſecraſti*. Præterquàmquòd, hanc *Hormiſdæ* Papæ ad S. *Remigium*, Remenſem Antiſtitem, Epiſtolam eſſe genuinam, non convenit inter Viros eruditos, ut videre eſt apud Clariſſimum *Antonium Pagium* Tomo 2. *Critices in Annales Baronii* ad annum DXIV. ubi ait, perdoctum *Sirmondum* Soc. Jeſu nullam prædictæ Epiſtolæ rationem habuiſſe, eamque ab illâ, quam edidit, Conciliorum Eccleſiæ Gallicanæ Collectione rejeciſſe. Sed, ut ut ſit, certum eſt, *Hormiſdam* Papam in ea Epiſtola unctionem dumtaxat Sacramentalem, quæ fit in Baptiſmo, non verò Regiam ac ſolemnem deſignare voluiſſe. Quod quidem confirmari poteſt teſtimonio S. *Gregorii*, Epiſcopi Turonenſis, qui ſexto inclinante ſæculo floruit, quique, dum agit lib.2. *Hiſtoriæ Francorum* cap.31. de Baptiſmo Regis *Clodovei*, inquit: *Delibutuſque Sacro Chriſmate cum Signaculo Crucis Chriſti*. Nec verò, aut ipſe *Gregorius*, Turonenſis Epiſcopus, aut quiſpiam alius Scriptorum Galliæ,
 qui

qui vixerunt tempore ſtirpis Merovingianæ, aut paulò poſt ipſam, meminit unctionis Regiæ, ſicut fatentur ipſimet Galli, qui Franciæ Hiſtoriam ſcripſerunt, quos inter *Gabriel Daniel*, Soc. Jeſu, qui nuper Franciæ Hiſtoriam Gallico idiomate concinnavit, Tomo I. agendo de Rege *Pippino*, conſtanter aſſerit, unctionem Regiam cæpiſſe dumtaxat in Galliis in Rege *Pippino*, ideſt, ſæculo Eccleſiæ octavo. Videns quippè *Pippinus*, ſe ad Galliarum Regnum Jure Succeſſionis hæreditariæ carere, hunc defectum ſupplere voluit, Regiam unctionem bis accipiendo. Primam unctionem Regiam accepit *Pippinus* à Sancto *Bonifacio*, Archiepiſcopo Moguntino & Sedis Apoſtolicæ Legato, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Alteram unctionem Regiam accepit *Pippinus* à *Stephano* Papa anno ſeptingenteſimo quinquageſimo quarto, ſicut teſtantur Annaliſtæ Bertinianus, Loiſerianus, Metenſis, Tilianus, Eginhardus, Regino, & alii. Cæterùm, Hæc unctio Regia, ſeu coronatio nullum jus ad Regnum Galliarum in *Pippino* confirmavit, quia, ut optimè *Antonius Pagius* ad annum DCCLIV. obſervat, Coronatio tam Summorum Pontificum, quàm Regum, mera cæremonia eſt, quę ſupponit jus, quod habet ille, qui inauguratur, ad Coronam vel Pontificiam, vel Regiam, ſive per liberam electionem, ſive per hæreditariam ſucceſſionem acquiſitum.

TABULA DECIMA

In qua exhibetur Series Regum Angliæ.

BRitanniæ Inſula, quæ nunc *Anglia* appellatur, fuit, poſt Saxonum in Britanniæ Inſulam ſæculo Eccleſiæ quinto ingreſſum, in ſeptem Regna ad octavum uſque Eccleſiæ Sæculum diviſa, quorum primum erat *Regnum Cantii*; alterum Regnum *Auſtralium Saxonum*, quod ideò dicebatur *Sud Saxiæ*: tertium, *Regnum Orientalium Anglorum*, idcircò dictum, *Eſt Angliæ*; quartum, *Regnum Saxonum Orientalium*, appellatum ſubindè *Eſt Saxiæ*; quintum, *Mediterraneorum Saxonum*, ſive *Merciorum Regnum*; Sextum *Northumbrorum* Regnum: Septimum, *Occidentalium Saxonum*, ſeu *Weſt Saxiæ* Regnum. Hæc ſeptem Inſulæ Britanniæ, ſeu Angliæ Regna, quæ ſub finem ſexti Eccleſiæ ſæculi, promovente S. *Gregorio Magno*, Papâ, ſed præſertim ſæculo ſeptimo Chriſtianæ lumine Fidei fuerunt illuſtrata, ſuos peculiares, planèque diſtinctos habuerunt Reges uſque ad annum Chriſti octingenteſimum, quo *Egbertus Weſt Saxiæ*, ſeu Regni Occidentalium Saxonum Rex, debellavit *Bernulphum*, Merciorum Regem, & *Baltredum*, Cantiorum Regem, eorumque Regna, aliaque, in quæ tum temporis Britanniæ Inſula, ſeu Anglia, erat diviſa, ſuo *Weſt Saxiæ*, ſeu Occidentalium Saxonum Regno adjunxit, adeò ut ſeptem illa Inſulæ Britanniæ Regna, quæ hactenùs inter ſe fuerant omninò diſtincta, tandèm in unam Monarchiam, ſub Rege *Egberto*, anno Chriſti octingenteſimo coaluerint. Non eſt certè animus deſcribere hìc ſeriem ſingulorum Regum, qui ſeptem illis Britanniæ Inſu-

ſulæ, ſeu Angliæ, Regnis præfuerunt uſque ad annum Chriſti octingenteſimum, quo, Regnante *Egberto*, ſeptem illa Regna in unum Regnum confluxerunt. Series ſiquidem illorum Regum adeò implexa & perturbata eſt, reſque ab illis geſtæ; ita obſcuræ & ignotæ, ut ſuperfluum planè eſſet eos enumerare, ſeu nominum dumtaxat producere ſylvam. Conſultius itaque ſeriem Regum Inſulæ Britanniæ, ſeu Angliæ ordiar à Rege *Egberto*, qui, ut mox dixi, ſeptem illa Regna, in quæ Britanniæ Inſula erat antehàc diviſa, in unum Angliæ Regnum anno Chriſti octingenteſimo reduxit, & ſupremum in eo obtinuit dominium. Obitèr tamen hìc obſervabo cum doctiſſimo *Antonio Pagio* in *Critica Baronii* ad annum octingenteſimum vigeſimum ſeptimum, nuper in Anglia è tenebris eductum fuiſſe Chronographum Saxonem, qui ad eumdem Chriſti annum ait, *Egbertum*, quem *Ecgbryhtum* vocat, octavum fuiſſe Regem, qui toti Britanniæ imperavit, primum verò extitiſſe *Aellam*; ſecundum, *Ceaulinum*, Occidentalium Saxonum Regem; tertium, *Aethelbrythum*, Cantuariorum Regem: quartum, *Rædvvaldum*. Orientalium Anglorum Regem; quintum, *Eduuinum* Northumbriæ Regem; ſextum, *Oſvvaldum*, ejus ſucceſſorem; ſeptimum *Oſvvium*, fratrem *Oſvvaldi*; octavum, *Ecgbrythum*, ſeu *Egbertum*, Occidentalium Saxonum Regem. Sed miſſis Regibus, qui regnarunt, ante *Egbertum*, ipſe ſeriem Regum Angliæ ducam à Rege *Egberto*, qui totius Angliæ ſupremus Monarcha fuit.

Egbertus anno Chriſti octingenteſimo Regnum Weſt Saxiæ, ſeu Saxonum Occidentalium, moderari cœpit. Fuit abnepos *Inæ*, Occidentalium Saxonum in Anglia Regis, qui primus omnium Regum octavo Eccleſiæ ſęculo *Denarium* ex ſingu-

gulis domibus Regni ſui B. *Petro*, ejusque Succeſſoribus Romanis Pontificibus, conceſſit, qui diu ab Anglis *ROMESCOT*, latinè verò *DENARIUS PETRI* appellabatur. Hujus Regis *Inæ*, de Eccleſia tam benè meriti, abnepos fuit *Egbertus*, qui cætera Inſulæ Britanniæ Regna ſuo Occidentalium Saxonum Regno adjecit, factuſque ſupremus Monarcha, lege latâ edixit, ut Inſula, quæ olim à Britannis, *Britannia*, & nuper à Saxonibus, *Saxonia* dicebatur, appellaretur deinceps *Anglia*, ad alterius Britanniæ, Saxoniæque diſcrimen. Regnavit *Egbertus*, totius Angliæ Monarcha, annos triginta ſeptem & menſes ſeptem, hoc eſt, ab anno Chriſti octingenteſimo, uſque ad annum octingenteſimum trigeſimum ſeptimum.

AethelWolphus, *ſeu Atulphus*, patri ſuo Regi *Egberto* in regnum Occidentalium Saxonum in Anglia ſucceſſit anno octingenteſimo trigeſimo ſeptimo, & ea, quæ pater ſuus *Egbertus* ſubjugaverat, filio ſuo *Ethelbaldo* reliquit. *Denarium* ſingulis annis à ſuis ſubditis Romanæ Eccleſiæ ſolvi ſtatuit. Romam venit, ubi plura pietatis, & liberalitatis ſuæ dedit argumenta. Regnavit annos circiter viginti duos, ideſt, ab anno octingenteſimo trigeſimo ſeptimo, uſque ad annum octingenteſimum quinquageſimum octavum, quo vitâ functus eſt.

Ethelbaldus ſucceſſit patri ſuo Regi *AethelWolpho*, ſeu *Atulpho*, anno octingenteſimo quinquageſimo octavo. Propriam ſuam Novercam, *Juditham* videlicet, *Caroli Calvi*, Francorum Regis, filiam, quam ipſius pater *AethelWolphus* ſibi legitimo matrimonio copulaverat, duxit uxorem cum omnium ſubditorum ſuorum,

tam grave ſcelus, quod nec inter gentes auditum eſt, deteſtantium, ſtupore. Regnavit *Ethebaldus* poſt obitum patris ſui annis tantùm duobus, & è vivis exceſſit anno octingenteſimo ſexageſimo.

Ethelbertus, filius *AethelWolphi*, ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi*, Regno Angliæ potitus eſt anno octingenteſimo ſexageſimo, quod poſtquàm ſtrenuè ac ſapienter per quinquennium & aliquot menſes moderatus fuiſſet, mortuus eſt anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto.

Ethelredus, filius *AethelWolphi*, ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi*, & *Ethelberti*, Regnum Angliæ obtinuit anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto. Eo regnante, Anglia à Normannis miſerè devaſtata fuit, quam tamen Rex *Ethelredus* maximâ animi fortitudine contra illorum impetus egregiè defendit, & nè laberetur, ſuſtinuit, atque innumeris eripuit periculis. Tam inſigni præditus fuit pietate, ut ejus nomen, poſt obitum, inſcriptum ſit Martyrologio Anglicano. Quo anno mortuus ſit Rex *Ethelredus*, non certò conſtat. Multi ſcribunt, eum mortuum fuiſſe anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo; Sed *Aſſerus*, Auctor coævus, & vitæ *Alfredi*, fratris ac ſucceſſoris *Ethelredi*, Scriptor, ait Regem *Ethelredum* obiiſſe anno octingenteſimo ſeptuageſimo primo, cùm regnaſſet quinque annis.

Alfredus, filius *AethelWolphi*, ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi*, *Ethelberti*, & *Ethelredi*, Regnum Angliæ, poſt mortem fratris ſui *Ethelredi*, anno octingenteſimo ſeptuageſimo primo adeptus eſt, fuerat anteà à patre ſuo *AethelWolpho*, ſeu *Atulpho*, Angliæ Rege, Romam miſ-

miſſus, ubi à Summo Pontifice *Leone IV.* Rex inauguratus eſt anno octingenteſimo quinquageſimo tertio. Ad Regnum Angliæ tandem ſublimatus *Alfredus*, Danos, qui variis & funeſtis irruptionibus Angliam vexabant, conſerto prælio aggreſſus, incredibili cæde proſtravit, & eos, qui ex hac ingenti clade ſuperſtites fuerunt, in ordinem redegit, atque ad Chriſtianam fidem amplectendam compulit. Pietatem iſtius Angliæ Regis, in Eccleſias & pauperes liberalitatem, cæteras eximias ac verè regias dotes accuratè deſcribit *Aſſerus*, Auctor coævus, & ejus vitæ Scriptor. Obiit *Alfredus*, religioſiſſimus Anglorum Rex, anno nongenteſimo, Regni ſui trigeſimo.

Eduardus, filius *Alfredi* Regis Angliæ, demortuo patri ſuo ſucceſſit anno nongenteſimo, ejuſque virtutem ac pietatem æmulatus, Danos, Mercios, Orientales & Occidentales Anglos, Scotos, & Britones ſuę ditioni ſubjecit, omneſque ſuos ſubditos ſummâ cum modeſtiâ, & ſingulari juſtitiæ laude rexit per annos viginti quatuor, ideſt, ab anno nongenteſimo uſque ad annum nongenteſimum vigeſimum quartum, quo diem extremum clauſit.

Elthestanus, filius *Eduardi* Regis Angliæ, patri ſuo demortuo ſuffectus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quarto. Rebelles Northumbros, Scotos, Cumbros, & Aquilonares Britones domuit, & inſignem de Danis victoriam reportavit. Ejus pietatem prædicant ſanctiſſimæ Leges, quas condidit, nova Monaſteria, quæ excitavit, & vetera collabentia, quæ ędificiis prędiis, variiſque ornamentis locupletavit. Mortuus eſt pius ille, ac Bello, paceque clariſſimus

Rex, anno nongenteſimo quadrageſimo, poſtquàm regnaſſet annos ſexdecim.

Eadmundus, ſeu *Edmundus*, filius Regis *Eduardi* & frater Regis *Eltheſtani*, Regnum Angliæ iniit anno nongenteſimo quadrageſimo, patrique ſuo ac fratri in Regni Angliæ adminiſtratione ſapientiâ, animi fortitudine, & ſingulari in Deum pietate impar non fuit, adjutus præſertim conſiliis, & miniſterio S. *Dunſtani*, quem poſteà præfecit Abbatem Monaſterii *Glaſtonienſis*, quod ipſe à fundamentis extrui juſſerat, atque per illum Sanctum Abbatem non tantùm Monaſticam Diſciplinam, ſed etiam rem literariam in Anglia reſtituit. Sed, proh dolor! pius iſte, & de Religione, Angliæque Regno benè meritus Rex ab impio, & ſacrilego ſicario trucidatus eſt anno nongenteſimo quadrageſimo ſexto, cùm annos quinque, & menſes ſeptem Regnum Angliæ ſanctè ac ſtrenuè moderatus fuiſſet.

Edredus, frater Regis *Eadmundi*, ſeu *Edmundi*, fuit Angliæ Rex ſalutatus anno nongenteſimo quadrageſimo ſexto. Pietatis & juſtitiæ cultor fuit eximius. S. Abbatem *Dunſtanum* maximo in honore habuit, ejuſque conſilia in Regni adminiſtratione lubenti animo auſcultavit, & executioni mandare ſtuduit. Northumbros, & Scotos, qui contra ipſum rebellarant, ſubegit atque in obſequium revocavit, cùmque regnaſſet annos novem, obiit anno nongenteſimo quinquageſimo quinto.

Eduuinus, Regis *Eadmundi*, ſeu *Edmundi* filius, qui propter ætatis defectum, patri ſuo ſuccedere non potuerat, mortuo ſuo patruo *Edredo*, regnare cœpit in Anglia anno nongenteſimo quinquageſimo quinto. Fuit Princeps petulans,

lans, & effræni libidini adeò deditus, ut S. Abbatem *Dunſtanum*, qui eum ab illicitis duarum impudicarum mulierum amplexibus abſtraxerat, in exilium ablegaverit, boniſque omnibus ſpoliaverit. Regnavit *Eduuinus* quatuor tantùm annis, & vitâ deceſſit anno nongenteſimo quinquagemo nono.

Edgarus, frater Regis *Eduuini*, Monarchiam Angliæ gubernare cæpit anno nongenteſimo quinquageſimo nono. *Pacifici* nomen, ob adminiſtratam ſummâ cum tranquillitate, juſtitiâ, fortitudine, & prudentiâ Rempublicam, promeritus eſt. S. Abbatem *Dunſtanum* non ſolùm ab exilio revocavit, ſed illum etiam ad Sedem Metropolitanam Cantuarienſem provexit, curavitque ut Epiſcopi Concilia celebrarent ad inſtaurandam collapſam in Anglia Eccleſiæ Diſciplinam. Regnavit *Edgarus* annos ſexdecim, & vitam cum morte commutavit anno nongenteſimo ſeptuageſimo quinto.

S. *Eduardus*, hujus nominis *II.* filius Regis *Edgari*, mortuo patre ſuo, Anglorum Rex inauguratus fuit, ſed juſſu *Elfredæ*, novercæ ſuæ, anno nongenteſimo ſeptuageſimo octavo trucidatus eſt, Martyrque appellatus. Eum poſt mortem multorum miraculorum gloriâ fuiſſe à Deo ſublimatum, ejuſque corpus magnâ cum pompâ in Glaſtonienſe Monaſterium translatum, narrant Rerum Anglicarum Scriptores.

Ethelredus hujus nominis *II.* Edgari Regis, & *Elfredæ* filius, atque *Eduardi II.* Anglorum Regis frater, injuſtè cæſo fratre ſuo, ſolium conſcendit anno nongenteſimo ſeptuageſimo octavo, Anglięque Regnum per triginta ſeptem annoş peſſimè adminiſtravit. Fuit ſęvus in prin-

principio, miſer in medio, turpis in exitu: A *Canuto* quippè *Suenonis*, Daniæ Regis, filio, victus ac ſuperatus, poſt magnos exantlatos labores, & toleratas graviſſimas vitæ moleſtias, quas juſto dei Judicio, ob necem, quam unà cum matre ſua *Elfreda* intulerat fratri ſuo Regi *Eduardo II.* paſſus eſt, ſicut ei anteà prędixerat S. Abbas *Dunſtanus*, ac tandem multis undique ingruentibus malis conflictatus & oppreſſus occubuit anno milleſimo decimo ſexto.

Edmundus hujus nominis *II.* patri ſuo Regi *Ethelredo II.* ſucceſſit anno milleſimo decimo ſexto, ſed à *Canuto*, filio *Suenonis*, Regis Daniæ, devictus ac debellatus, pacem cum illo eâ conditione pepigit, ut inter ſe ſe Angliæ Regnum ex ęquo partirentur; ipſe verò Rex *Edmundus II.* uno dumtaxat anno regnavit, & obiit anno milleſimo decimo ſeptimo.

Canutus, filius *Suenonis*, Regis Daniæ, mortuo *Edmundo II.* universâ Angliæ Monarchiâ potitus eſt anno milleſimo decimo ſeptimo, fuitque optimus Princeps, Pupillorum, & Viduarum defenſor, orphanorum & advenarum patronus munificentiſſimus, erga Clericos & Monachos optimè affectus, æquitatis cultor, & pacis ſtudioſiſſimus, omnium ſubditorum ſibi benevolentiam conciliavit, regnavitque ab anno milleſimo decimo ſeptimo, quo in univerſa Angliâ Rex agnitus ac ſalutatus eſt, uſque ad annum milleſimum trigeſimum quintum, quo exceſſit è vivis.

Haraldus, ſeu *Haroldus*, quem Rex *Canutus* ex concubina *Alfgiva* genuerat, patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo trigeſimo quinto, cùmque regnaſſet annos quinque, mor-

mortuus eſt anno milleſimo quadrageſimo.

Hardicanutus, filius Regis *Canuti*, & *Emmæ*, legitimæ conjugis, poſt obitum Regis *Haraldi*, ſeu *Haroldi*, communi Civium, & Procerum, ferè omnium conſenſu Rex Angliæ fuit acclamatus anno milleſimo quadrageſimo. Initio Regni ſui ulciſci volens injurias ſibi & *Emmæ* matri ſuæ à Deceſſore ſuo *Haraldo*, ſeu *Haroldo* irrogatas, juſſit corpus illius effodi, & in flumen *Tamesim* projici, graviſſimoque ſuis ſubditis impoſito tributo, illorum in ſe concitavit odium. Regnavit *Hardicanutus* annis dumtaxat duobus, & diſceſſit è vita anno milleſimo quadrageſimo ſecundo.

S. *Eduardus* hujus nominis *III.* filius Regis *Canuti*, & frater *Hardicanuti*, cognomento *Confeſſor*, in locum demortui fratris ſui Regis *Hardicanuti* ſuffectus eſt anno milleſimo quadrageſimo ſecundo. Caſtè cum ſua Uxore, *GodWini* Comitis filiâ, vixit, præclaris fulſit virtutibus, ſanctiſſimas Leges promulgavit, & poſtquàm per viginti quatuor annos Angliæ Regnum gubernaſſet, migravit ad Dominum, anno milleſimo ſexageſimo ſexto. Poſt mortem, multis miraculis, ejus virtutum teſtibus, fuit à Deo illuſtratus, quibus permotus *Alexander III.* Pontifex Maximus, illum Sanctorum Faſtis ſolemni ritu adſcripſit anno milleſimo centeſimo ſexageſimo primo.

Haraldus, ſeu *Haroldus* hujus nominis *II.* filius *GodWini* Comitis, fuit, poſt mortem S. *Eduardi*, Angliæ Rex acclamatus anno milleſimo ſexageſimo ſexto, ſed eodem anno *Willelmus*, Normannię Dux, juſto Bello illum aggreſſus, commiſſo prælio ejus exercitum profli-

ſligavit, & in eo Rex *Haraldus*, ſeu *Haroldus*, fortiter pugnans mortem oppetiit anno milleſimo ſexageſimo ſexto.

Willelmus, Normanniæ Dux, mortuo Rege *Haraldo*, ſeu *Haroldo* hujus nominis *II.* cum feſtivis Procerum, populique acclamationibus inauguratus eſt Angliæ Rex, dictuſque *Willelmus* hujus nominis *Primus*, *Conquæſtor*. Leges optimas ſanxit, & eas, quæ à S. *Eduardo III.* Rege fuerant promulgatæ, ſedulò obſervari atque executioni mandari præcepit. *Robertum*, filium ſuum, primogenituræ, ac ſubindè ad Regnum ſucceſſionis jure ſibi debito privavit, eò quòd *Philippum* hujus nominis *I.* Galliarum Regem adversùs illum excitaſſet: eum tamen Normanniæ Ducatu donavit. Mortuus eſt *Willelmus* Angliæ Rex anno milleſimo octogeſimo ſeptimo, cùm regnaſſet annos viginti & unum.

Willelmus hujus nominis *II.* filius Regis *Willelmi I.* mortuo patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo octogeſimo ſeptimo. Fuit, ob flavam Cæſariem, cognominatus *Rufus*, & in Regni adminiſtratione patri ſuo Regi *Willelmo I.* longè diſſimilem ſe præbuit. Populum ſiquidem, nimiis & inſolitis vectigalibus impoſitis, oppreſſit, pecuniam ab Epiſcopis & Abbatibus injuſtis exactionibus extorſit. S. *Anſelmum*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, jura Eccleſiæ infracto animo vindicantem, haud parùm vexavit, obſequutus pravis conſiliis Aulicorum, qui, aſſentandi palpandique ſtudio, voluntati Regum magis obtemperare, quàm Eccleſiæ bonum promovere ſatagunt. Regnavit *Willelmus* hujus nominis *II.* annos tredecim, & occiſus eſt anno centeſimo ſupra milleſimum.

Hen-

Henricus hujus nominis *I.* filius Regis *Willelmi I.* demortuo, abſque prole, Regi *Willelmo II.* fratri ſuo ſucceſſit anno centeſimo ſupra milleſimum. Fuit optimus Princeps, qui leges à S. *Eduardo III.* latas accuratè ſervari juſſit. Furta, ſtupra, ſeveriſſimis pęnis coercuit. Multa Monaſteria in Anglia & Normannia excitavit. S. *Anſelmum*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, in maximo honore habuit, eique in refrænanda Clericorum incontinentiâ, & inſtauranda Eccleſiæ Diſciplina adjutor fuit. Subditos ſuos his tributis, quæ Rex *Willelmus II.* ipſius frater, impoſuerat, liberavit, & Acta injuſta, ab eodem Rege, fratre ſuo, edita & promulgata, reſcidit & antiquavit. Nullam prolem maſculam ſuſcepit Rex *Henricus I.* ſed ſolùm filiam, dictam *Mathildem*, reliquit, cùmque regnaſſet annis triginta quinque, piè, ut vixerat, obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo quinto.

Stephanus, Regis Angliæ *Henrici I.* ex Sorore nepos, Bleſenſis, & Bononienſis Comes, mortuo *Henrico I.* Regnum Anglię eodem anno milleſimo centeſimo trigeſimo quinto invaſit, contra juramentum, quo fidem ſuam obſtrinxerat *Mathildi*, Regis *Henrici I.* filiæ, ad quam ſucceſſio ad Regnum Angliæ de jure ſpectabat. Peſſimè in adminiſtratione Regni ſe geſſit *Stephanus* Rex, Eccleſiarum theſauros diripuit, Abbatias, & alia Beneficia Eccleſiaſtica Laicis, viriſque planè indignis pro ſuo arbitrio contulit, Epiſcopos vexavit, totumque Angliæ Regnum domeſticis, externiſque motibus exagitavit. Per annos undeviginti regnavit, & è vita diſceſſit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto.

Hen-

Henricus hujus nominis *II.* filius *Gaufredi*, Andegavenſium Comitis, & *Mathildis*, filię *Henrici I.* Regis Angliæ, mortuo *Stephano*, Regi Angliæ, ſucceſſit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto. Eo regnante, S. *Thomas*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & Eccleſiaſticę libertatis vindex, occiſus eſt, ejuſque ſacrilegę neci Rex *Henricus II.* imprudentibus verbis, acerbis querimoniis, & impotentis irę ſignificatione, occaſionem quidem dedit, eam tamen nec imperavit, nec conſilio, auxilio, vel aſſenſu unquàm voluit, aut approbavit, ſed potiùs de eâ vehementer indoluit. Permiſit tamen Deus, ut Rex *Henricus*, qui neci S. Thomæ, Cantuarienſi Archiepiſcopo, à ſacrilegis Satellitibus illatę, occaſionem dederat, graviter uſque ad mortem vexaretur à ſuis filiis, *Henrico*, *Richardo*, & *Joanne*, qui, unà cum *Eleonora* matre, adversùs ipſum conjurarunt. Obiit autem *Henricus II.* Anglię Rex, anno milleſimo centeſimo octuageſimo nono.

Richardus hujus nominis *I.* cognomine *Cor Leonis*, mortuo patri ſuo *Henrico II.* Angliæ Regi ſucceſſit anno milleſimo centeſimo octuageſimo nono, cùm jam ejus frater *Henricus*, qui *Henrici II.* Anglię Regis filius erat primogenitus, mortuus eſſet propè Lemovicum anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto. Paterno ſolio potitus *Richardus*, in Orientem Bellum Saracenis illaturus profectus eſt, ſed ex hac ſuſcepta Expeditione rediens, multas devoravit moleſtias, amiſſamque libertatem numerato pretio redimere coactus eſt, ac tandem anno dumtaxat milleſimo centeſimo nonageſimo quarto in Angliam redux Bellum movit contra

tra *Philippum Auguſtum*, Galliarum Regem, quod per quinquennium fuit prorogatum, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum, nonageſimum nonum, quo *Richardus*, Rex Angliç in obſidione *Calaci*, quod Caſtrum eſt in Lemovicis, ſagittâ in brachio percuſſus, occubuit.

Joannes, vulgò dictus *ſinè terra*, quod nihil ei à patre ſuo *Henrico II.* Angliç Rege relictum fuiſſet, mortuo fratri ſuo *Richardo I.* Angliæ Regi, ſucceſſit anno milleſimo centeſimo nonageſimo nono, & ſtatim *Arturum*, nepotem ſuum, qui de jure ad Coronam Angliç cum ipſo contendebat, captum trucidari juſſit, indèque grave ac diuturnum exarſit Bellum inter *Joannem* Angliç Regem, mortis *Arturo* injuſtè illatç Authorem, & *Ludovicum VIII.* Galliarum Regem, qui *Arturi* jura contra *Joannem*, Angliç Regem, protegebat. Acerrimum quoque diſſidium *Joannes*, Anglorum Rex, habuit cum *Innocentio III.* Pontifice Maximo, quòd redditus Eccleſiaſticos in Anglia temeritate ſacrilegâ invaderet. Pacem tamen iniit cum eodem Summo Pontifice, cujus, & aliorum ejus Succeſſorum Pontificum Dominio Regna ſua Angliç, & Hiberniæ ſubjecit. Obiit *Joannes*, Anglorum, Rex, anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto, cùm regnaſſet annos ſeptemdecim.

Henricus hujus nominis *III.* filius *Joannis*, Angliç Regis, poſt obitum patris ſui proclamatus ac inauguratus fuit Angliæ Rex anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto. Ejus pietas à Scriptoribus Anglis maximè commendatur, tumquia de Regnis Angliç & Iberniç, quç pater ipſius Rex *Joannes* Dominio Eccleſiç Romanç ſubje-

cerat, homagium, præſente Sedis Apoſtolicę Legato, fecerit; tum quia etiam ſolitus erat tres miſſas ſolemnes quotidiè audire, pluribus etiam privatis intereſſe, atque Sacerdotis, Corpus Chriſti Domini attollentis, dexteram deoſculari. Regnavit *Henricus III.* Angliæ Rex, quinquaginta ſeptem circitèr annis, & è vita migravit anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

Eduardus hujus nominis *IV.* filius Regis *Henrici III.* mortuo patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Cum Scotis prælium conſeruit, in quo ſexaginta Scotorum millia cecidiſſe fertur, indèque factum, ut Scotorum Rex ſe, ſuumque Scotiæ Regnum voluntati Regis *Eduardi* permiſerit. Quo tamen Scotiæ Regno, novis itentidèm emergentibus Bellis ac diſſenſionibus, *Eduardus*, Rex Anglię, quandiu vixit, pacificè potiri non potuit. Regnavit *Eduardus IV.* Rex Angliæ annos triginta quinque, & abiit è vivis anno milleſimo treceenteſimo ſeptimo.

Eduardus hujus nominis *V.* filius *Eduardi IV.* Anglię Regis, in locum demortui patris ſui ſuffectus eſt, eoque regnante, tot motibus Anglia fuit agitata, & funeſtis Bellis civilibus adeò dilacerata, ut tandem Rex *Eduardus V.* in Regni Comitiis, Procerum Regni Sententiâ fuerit è ſolio dejectus, in carcerem conjectus, ubi inaudito crudelitatis genere à ſuis cuſtodibus necatus eſt anno milleſimo treceenteſimo vigeſimo ſexto, Regni verò ſui decimo nono.

Eduardus hujus nominis *VI.* filius Regis *Eduardi V.* poſt obitum patris ſui Regnum Anglię adeptus

ptus eſt anno milleſimo treceuteſimo vigeſimo ſexto. Gallos magnis cladibus affecit, eorumque Regem, dictum *Joannem*, Londinum duxit captivum. Turpem cum Scotis pacem iniit, eoſque declaravit omninò immunes, à jure, quod Angli in eorum Regnum ſibi vendicabant. Sed longè turpiori maculâ ſeſe fędavit obſcęnis amoribus, quibus cum *Alicia Pereſia*, pellice impudentiſſimâ, implicitus fuit, & in cujus complexu, nullis Eccleſiæ munitus Sacramentis, mortuus eſt anno milleſimo treceuteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, cùm regnaſſet annos quinquaginta & unum.

Richardus hujus nominis *II.* ſucceſſit patri ſuo Regi *Eduardo VI.* anno milleſimo treceuteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſed, cùm eſſet annorum dumtaxat undecim, Regni Angliæ procurationem, ſeu publicam adminiſtrationem ſuſceperunt Lancaſtriæ Dux, & *Edmundus* Cantabrigenſis Comes, *Richardi*, Regis Angliæ, patrui. Eo regnante, *Joannes Wickleffus*, Hæreſiarcha, natione Anglus, Hæreſim ſuam longè latèque per Angliam impunè propagavit. Ipſe verò Rex *Richardus II.* tam gravi tyrannide omnes Regni Angliæ Ordines à ſe alienavit, ut anno milleſimo treceuteſimo nonageſimo nono coäctus fuerit renunciare Angliæ Regno, poſtquàm regnaſſet annos viginti duos. Quam extortam renunciationem, non ſolùm omnes Regni Ordines ratam habuerunt, ſed etiam in Regem ipſum *Richardum II.* Sententiam tulerunt, quâ ipſum Regno omninò ineptum, & jure optimo exauctoratum declarare auſi ſunt. Tandem *Richardus II.* Regno Angliæ à ſuis ſubditis injuſtè abdicatus, & in Turri Londinenſi à ſuo

in Regnum Succeſſore *Henrico IV.* captivus detentus, confeſtim illius juſſu obtruncatus eſt.

Henricus hujus nominis *IV.* filius *Joannis*, Ducis Lancaſtriæ, & patruelis Angliæ Regis *Richardi II.* anno milleſimo trecenteſimo nonageſimo nono, poſt Regis *Richardi* exauctorationem, Regnum Angliæ actutùm occupavit, ſibique, ejuſdem Regis *Richardi II.* quem in Turri Londinenſi captivum detinebat, parricidio firmavit. Ejus Regnum varii motus, & conjurationes Principum, nec non Bella civilia, & turbæ ab Hæreticis Wickleffiſtis excitatæ turbulentum & inquietum reddiderunt; Eccleſiæ jura, libertatem, Fidemque Catholicam, quam totis viribus in Regno Angliæ oppugnabant Hęretici Wickleffiſtæ, ſtrenuè defendit ac ſervavit Rex *Henricus IV.* & Eccleſię perutiles Leges tulit ac promulgavit. Obiit, dùm Expeditionem Hieroſolymitanam cogitaret, anno milleſimo quadringenteſimo decimo tertio, cùm regnaſſet annos quatuordecim.

Henricus hujus nominis *V.* filius Regis *Henrici IV.* in Regnum Angliæ mortuo patri ſucceſſit anno milleſimo quadringenteſimo decimo tertio. Prudentiâ, fortitudine, ſcientiâ militari, aliiſque virtutibus inter omnes ſui ſæculi Principes excelluit, ſed ſuo non contentus Anglię Regno, ęſtuque ambitionis abreptus, Galliarum Regnum invadendi conſilium ſuſcepit, illudque ad optatum exitum perduxit. Gallorum quippè exercitum profligavit, Normanniam cepit, alias Provincias occupavit, ac tandem Pariſios veniens, Regni Galliarum hæres fuit renunciatus anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo. Verùm, hic ſplendor citò eva-

nu

nuit, poſt biennium ſiquidem mortuus eſt *Henricus V.* Angliæ Rex in Caſtro Saltus Vincennarum anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo.

Henricus hujus nominis *VI.* Regis Angliæ *Henrici V.* filius ex *Catharina*, Galliarum Regis *Caroli VI.* filiâ, procreatus, poſt obitum patris, licèt puer dumtaxat anniculus eſſet, Angliæ Rex fuit acclamatus. Pariſios, cùm annum ætatis ſuę duodecimum attigiſſet, cum valido exercitu venit, & Franciæ Rex fuit inauguratus, indèque Regis Francię titulum, ſed ſinè re, hactenus retinuerunt Anglię Reges. Adversâ fortunâ toto Regni ſui tempore exagitatus eſt *Henricus VI.* Nam, pręterquàm quòd anno milleſimo quadringentesimo quinquagesimo tertio pulſis è tota Gallia omnibus Anglis, perdidit omnia, quæ ipsius pater in Gallia armis occupaverat, ortâ etiam in Anglia factione Principum, avito Angliæ Regno privatus eſt ab *Eduardo*, Ducis Eboracensis *Richardi* filio, qui ei, necnon ejus filio *Eduardo*, Wallię Principi, vitam & Regnum eripuit anno millesimo quadringentesimo ſexagesimo primo, cùm regnaſſet annos triginta novem.

Eduardus hujus nominis *VII.* occisis Rege *Henrico VI.* ejuſque filio *Eduardo*, Walliæ Principe, Regnum Anglię occupavit anno millesimo quadringentesimo ſexagesimo primo, illudque per viginti & duos annos gubernavit, & extinctus eſt anno millesimo quadringentesimo octuagesimo tertio. Duos moriens filios reliquit, ſcilicèt *Eduardum*, Wallię Principem, annos tredecim natum, & *Richardum*, Ducem Eboracenſem, biennio minorem, ſub tutela

Richardi fratris ſui, qui tamen, ut mox dicemus, duos illos pupillos ac nepotes, ipſius curę concreditos, crudelitèr occidit, & Angliæ Regnum invaſit.

Eduardus hujus nominis *VIII.* filius Regis *Eduardi VII.* annos tredecim natus, ſub tutela patrui ſui *Richardi* regnare cępit, poſt obitum patris ſui, anno milleſimo quadringentesimo octuageſimo tertio, ſed *Richardus* ejus Tutor, regnandi cupidus, Regem *Eduardum*, ejuſque fratrem *Richardum*, filios ſpurios eſſe, eorumque matrem Reginam *Elizabetham* adulteram impudentiſſimè aſſerens, utrumque fratrem, Regem videlicet *Eduardum*, & *Richardum*, Ducem Eboracenſem, per ſummam & à ſæculis inauditam immanitatem trucidari juſſit, atque gemino illo paricidio ad Coronam Regni Anglię viam ſibi ſtravit anno milleſimo quadringentesimo octuagesimo tertio.

Richardus hujus nominis *III.* poſt patratum crudele Regis *Eduardi VIII.* ejuſque fratris *Richardi*, Ducis Eboracenſis, paricidium, Regiam dignitatem in Anglia obtinuit, quâ tamen per biennium dumtaxàt potitus eſt. Proceres ſiquidem Anglię Regni, ad excutiendum illius Tyranni jugum, *Henricum*, Richemundię Comitem, in Angliam invitarunt, qui protinùs acceptis à *Carolo VIII.* Galliarum Rege, auxiliis in Angliam feſtinavit, & commiſſo pręlio, *Richardum* hujus nominis *III.* Angliæ Tyrannum fudit & occidit anno millesimo quadringenteſimo octuagesimo quinto.

Henricus hujus nominis *VII.* anteà Richemundiæ Comes, poſtquàm à Proceribus Angliæ, ut mox diximus, invitatus, *Richardum III.* Anglię

gliæ Tyrannum profligaſſet, Regium ſolium conſcendit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quinto. Jus autem ad Coronam Angliç non habebat *Henricus*, Richemundiæ Comes, ex parte patris ſui *Edmundi*, Richemundiæ Comitis, ſed ſolùm ex parte Aviæ ſuæ, ſeu *Catharinæ*, filiæ *Caroli VI.* Galliarum Regis, quçque conjux fuerat *Henrici V.* Angliç Regis. *Catharina* ſiquidem, mortuo marito ſuo *Henrico V.* Angliæ Rege, matrimonium clandeſtinum iniit cum *Ovino*, quem alii dicunt è nobili genere ortum, alii verò volunt fuiſſe virum plebejum, ut ut ſit, ex eo matrimonio, quod *Catharina*, olim conjux *Henrici V.* Angliæ Regis, & mater *Henrici VI.* Angliç itidem Regis, contraxit cum prædicto *Ovino*, nati ſunt tres filii, quorum primogenitus fuit *Edmundus*, qui ſubindè ex parte matris ſuæ Catharinæ erat frater uterinus *Henrici VI.* Angliæ Regis & ejuſdem *Catharinæ* filii, qui fratrem ſuum uterinum *Edmundum* creavit Richemundiç Comitem. Non potuit igitur *Henricus VII.* Angliæ Rex, jus ad coronam Regni Angliæ ſibi aſciſcere ex parte patris ſui *Edmundi*, Richemundiæ Comitis, & fratris dumtaxat uterini Regis *Henrici VI.* ſed tantùm ex parte Aviæ ſuæ *Catharinæ*, quæ ex priori matrimonio, quod cum Rege *Henrico V.* inierat, mater erat *Henrici VI.* Angliæ Regis, & ex ſecundo matrimonio, quod poſt mortem *Henrici V.* Angliæ Regis, contraxit cum *Ovino*, mater fuit *Edmundi*, Comitis Richemundiæ, patris *Henrici VII.* Angliæ Regis. Magnis ac præclaris animi dotibus prçditus fuit *Henricus VII.* Angliæ Rex, quas inter Hiſtorici Angli potiſſimùm commendant, ſingularem

ejus pietatem, Religionis cultum, insignem prudentiam, amorem erga pauperes, juſtitię unicuique reddendę jugem ſollicitudinem, & ſummam in Regni Angliæ adminiſtratione vigilantiam. Regnante etiam *Henrico VII.* notitia linguarum, Hebraicæ & Gręcæ, necnon Artes liberales, quarum ſtudium diu neglectum fuerat, refloreſcere cæperunt, multique viri doctiſſimi in Anglia prodierunt. Obiit *Henricus VII.* Angliæ Rex anno milleſimo quingenteſimo nono, poſtquàm regnaſſet annis viginti quatuor.

Henricus hujus nominis *VIII.* filius *Henrici VII.* Angliæ Regis, mortuo patre ſuo, ad ſolium fuit ſublimatus. Egregium Fidei Catholicæ ſub initium Regni ſui ſe prodidit defenſorem, & Hæreſiarchæ *Lutheri* errores, edito libro, confutavit, indèque glorioſum *Defenſoris Fidei* nomen Pontificio *Leonis X.* Diplomate promeritus eſt. At, poſtquàm, contra Romanorum Pontificum Decreta, *Catharinam*, legitimam conjugem ſuam, repudiaſſet, & *Annæ Bolenæ* nupſiſſet, non ſolùm evaſit homo planè uxorius, & vile Scorti mancipium [ad ſextas quippè nuptias eum impotenti libidine flagrantem convolare non puduit] ſed etiam nefandi Schiſmatis, ebrietatis, avaritiæ, crudelitatis & effrenatiſſimæ libidinis infamiâ, vitam ſuam turpiſſimè fędavit. Hæreſim in ſuum Regnum introduxit, Caput Eccleſiæ Anglicanæ ſe conſtituit, Romanum Pontificem probris omnibus affecit, & in omnes Catholicos, graviſſimâ motâ perſecutione, debacchatus eſt. Fruſtrà Regem *Henricum VIII.* conſiliis, adhortationibus ad pœnitentiam invitarunt Romani Ponti-

tifices, ſed ſurdo & in Schiſmate obfirmato cecinerunt, indèque factum eſt, ut Rex *Henricus VIII.* poſtquàm novis Sacrilegiis, horrendiſque flagitiis menſuram facinorum ſuorum, cumulaſſet, è vivis exceſſerit anno millesimo quingentesimo quadragesimo ſeptimo, Regni verò ſui anno trigesimo octavo.

Eduardus hujus nominis *IX.* filius *Henrici VIII.* & *Jannæ Semeiræ*, mortuo patre, regnare cæpit in Anglia anno millesimo quingentesimo quadragesimo ſeptimo, ſed cùm novennis dumtaxàt eſſet, ſub ſexdecim Tutoribus ac Curatoribus, quos ei aſſignaverat pater, antequàm moreretur, Regnum gubernavit. Inter illos *Eduardi* Tutores *Eduardus Semeirus*, Herfordiæ Comes, & poſtea Somerſeti Dux; Regiſque *Eduardi* Avunculus, totam ad ſe rapuit authoritatem, curavitque ut Juvenis Rex *Z*uinglianæ Hæreſeos peſte inficeretur. Sub hoc Rege *Eduardo* luctuoſa planè fuit Religionis Catholicæ facies. Hæretici triumpharunt, Orthodoxi verò pro Religione Catholica, pro legibus, pro patria, exilium, bonorum expoliationem & carceres pati, glorioſamque mortem oppetere maluerunt, quàm in hoc situ, ſquallore, luctu, degere in hac ſervitute, in hac Ecclesiæ tyrannide, in hoc Dei, Sanctorumque contemptu, in hoc cunctorum ſcelerum ſalo, & in hac lerna malorum omnium turpiſſimè vivere. Obiit Rex *Eduardus* anno millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio, poſtquàm regnaſſet annis ſeptem.

Maria, Regis *Henrici VIII.* & *Catharinæ* filia, poſt mortem fratris ſui *Eduardi*, Angliæ Regno, juxta ſupremam patris ſui voluntatem, potita

eſt anno milleſimo quingentesimo quinquagesimo tertio, nihilque ſecundùm Deum prius & antiquius habuit, quàm ut in Regno Angliæ Catholicam Religionem reſtitueret. Hoc Sanctum propoſitum, quod inierat hæc pia Regina, ad optatum exitum, ſanctiſſimi Cardinalis *Reginaldi Poli* adjuta conſiliis, perduxit, Catholicæ Religioni priſtinum ſplendorem reſtituit, Angliæ Regnum, omnium penè Hæreſum colluvie fædatum, ab Hæreſibus repurgavit, & ſupra triginta Hæreticorum millia ex Angliæ Regno abire ac ſolum vertere cöegit. Verùm, diuturna non fuit hæc Catholicorum felicitas, quia Regina *Maria*, quæ, ad faciliùs in Regno Angliæ promovendam Catholicæ Religionis reſtaurationem, nupſerat *Philippo II.* Hiſpaniarum Regi, & *Caroli V.* Imperatoris filio, nullam ex eo matrimonio prolem ſuſcepit, & præmaturâ morte anno quinto Regni migravit è vita anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

Elizabetha, ex illicitis nuptiis Regis Angliæ *Henrici VIII.* cum *Anna Bolena* procreata, poſt mortem *Mariæ*, ſalutata eſt Angliæ Regina, ejuſque Regnum Catholicę Religioni in Anglia infauſtum maximè ac pernicioſum fuit. Innovavit quippè hæc impia Regina Schiſma Anglicanum, novam Religionis formam inſtituit, omnia penè Catholicæ Religionis monumenta ac ſigna delevit; Supremi Eccleſiæ Anglicanæ Capitis titulum, omnemque poteſtatem ſpiritualem ſibi per ſummam temeritatem vendicavit, in omnes Catholicos crudelem carnificinam exercuit, & *Mariam Stuartam*, in Fide Catholica conſtantiſſimam, in cuſtodiam dedit, injuſtè

op-

oppreſſit, & ultimo ſupplicio, innocentiſſimam licèt, affici juſſit. Tandèm Catholicorum ſanguine, quem toto diuturni ſui Regni tempore crudelitèr effuderat, ſatiata *Elizabetha* obiit anno milleſimo ſexcenteſimo tertio.

Jacobus, è Regia Stuartorum familiâ oriundus, Scotiæ Rex hujus nominis *VI.* Angliæ verò Rex hujus nominis *I.* mortuâ *Elizabetha*, regnare cæpit in Anglia anno milleſimo ſexcenteſimo tertio, eoque regnante, Angliæ & Scotię Regna, quæ diverſis anteà Regibus parebânt, unius Regis poteſtati fuerunt hactenùs ſubjecta. Hæreſim profeſſus eſt Rex *Jacobus*, licèt Catholico ritu, procurante piiſſimâ matre ſua *Maria Stuarta*, Scotiæ Reginâ, frendentibus Hæreticis, fuiſſet baptizatus, cùmque eſſet literarum cultor, nonnulla contra Eccleſiam Romanam ſcripſit Opuſcula, quæ ab Orthodoxis Polemicis, præſertim à *Coeffetæo*, Epiſcopo Maſſilienſi, Ord. Præd. fuerunt egregiè confutata. Tribus conjurationibus, quas tamen felicitèr detexit, à ſuis ſubditis hæreticis impetitus eſt Rex *Jacobus*, qui tamen erat adeò pacis amans & ab armis alienus, ut ad aſpectum nudati gladii actutùm exanimaretur. In Catholicos, quibus alioqui non erat infenſus, inſtigantibus Hæreticis, perſecutionem movit. Regnavit annos viginti duos, & exceſſit è vivis anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quinto.

Carolus hujus nominis *I.* filius *Jacobi I.* Magnæ Britanniæ Regis, mortuo patre, regnare cępit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quinto. Severiſſima Edicta contra Catholicos Regni ſui promulgavit, eoſque gravibus perſecutionibus exagitavit. Sed ipſe tandem viciſ-

ciſſim perpetuas cum ſuis ſubditis Hæreticis Anglis diſſenſiones habuit, ac tandem à *CromWellio*, homine ſceleratiſſimo & perfido Tyranno, captus, & per ſummam injuſtitiam à ſuis ſubditis tanquam proditor & publicus Angliæ hoſtis damnatus, abſciſſo in publico ſupplicii loco capite, probroſâ ac funeſta morte periit anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo octavo, cùm regnaſſet annis viginti tribus.

CromWellius, occiſo Rege Angliæ *Carolo I.* tyrannidem arripuit, titulo tamen Regis inſigniri noluit, quòd Regium nomen jam populo inviſum reddidiſſet, ſed Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Regnorum *Protector* appellari voluit. Per decem annos Tyrannus *CromWellius*, ſub hoc minùs ambitioſo, & exoſo *Protectoris* titulo, Regnum Angliȩ majori poteſtate, quàm ipſi Reges, gubernavit, & uſque ad obitum, qui contigit anno millesimo ſexcenteſimo quinquageſimo octavo, fortunatus vixit. Eo vitâ functo, *Richardus*, filius primogenitus *CromWellii*, Angliæ *Protector* acclamatus eſt, ſed patri ſuo induſtriâ & ingenio longè diſſimilis, & tanto oneri ferendo impar, ſtatim contemptui ac ludibrio fuit, atque ab Anglis abdicatus anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono.

Carolus hujus nominis *II.* Magnæ Britanniæ Regis *Caroli I.* filius, qui, poſt injuſtam patri ſuo à Parlamentariis Angliæ illatam necem, & arreptam à perfido *CromWellio* tyrannidem, ſeſe in Galliæ Regnum receperat, perhonorificâ legatione ab Anglis miſsâ invitatus ad Angliæ Regnum anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono venit Londinum, ubi magnifico ap-

paratu, feſtiviſque omnium gratulationibus fuit Rex acclamatus atque inauguratus, & attritis rebellibus, ac extinctâ penitus tyrannide, paternum ſolium conſcendit. In Catholicorum gratiam promulgavit libertatis conſcientiæ Decretum, quod tamen, cogente Parlamento, ſeu ſupremo Angliæ Senatu, reſcindere cöactus eſt, indèque hæretici audaciores, & ad concitandas turbas petulantiores facti, ſæpiùs in ipſum conjurarunt, utque Regi Catholicos Regni ſui inviſos redderent, clandeſtinas illas conjurationes falsò in Catholicos refundebant, à quibus tamen illos penitùs alienos fuiſſe eventus certiſſimè comprobavit. Bellum contra *Batavos* Rex *Carolus II.* cum *Ludovico XIV.* Galliarum Rege, fœderatus, felicitèr terrâ marîque geſſit. Catholicam Religionem ſecretò coluit *Carolus II.* Angliæ Rex, eam propediem moriturus profeſſus eſt, & ab Hæreſi abſolutus, ſacroque Viatico refectus fuit à patre *Joanne Hudleſton*, Monacho Benedictino Anglo, ſicut ex multis certiſſimis Actis ac monumentis conſtat. Obiit *Carolus II.* Angliæ Rex anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo quinto, cùm regnaſſet annis triginta ſex, ſi anni ipſius Regni numerentur, ſicut numerari debent, ab anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo octavo, quo patri ſuo *Carolo I.* injuſtè ab Anglis occiſo in Regnum Angliæ, ſibi hæreditario jure debitum, ſucceſſit, quamvis à nece patris ſui, ob arreptam à *CromWellio*, ejuſque filio *Richardo* in Anglia tyrannidem, per undecim annos Regno vixerit exul, & ſolio fuerit dumtaxat reſtitutus anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono, à quo anno uſque ad obitum, qui, ut mox di-

diximus, contigit anno milleſimo ſexcenteſimò octogeſimo quinto, regnavit viginti quinque annis.

Jacobus, Rex Angliæ hujus nominis *II.* & Scotiæ Regni hujus nominis *Septimus*, fratri ſuo *Carolo II.* ſucceſſit anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo quinto. Conſpirationem motam à Duce *Montmutio*, qui erat Regis *Caroli II.* filius ſpurius, quique Regnum affectabat, repreſſit ac diſſipavit. Catholicam Religionem apertè profeſſus eſt, & Catholicis Regni ſui, à tot annis crudeli jugo depreſſis, conſcientię libertatem conceſſit. Id ægrè admodùm tulerunt Hæretici Angli, conceptumque in Regem odium auxit ortus Principis Walliæ, quem Rex *Jacobus II.* ex *Maria Eleonora*, conjuge ſua, ſuſcepit, & Catholicæ Fidei Myſteriis initiari voluit. Tùm Hæretici Angli furore perciti ad *Guillelmum*, Principem Arauſicanum, Regis *Jacobi II.* generum, Batavorum Claſſe in Angliam vectum, defecerunt, & deſerto vero ſuo Rege *Davide*, novum *Abſalonem* ſunt ſecuti. Quò factum eſt, ut Rex *Jacobus II.* poſtquàm Reginam, ac Walliæ Principem ex tam infeſtis & ſævis fluctibus eripuiſſet, & in Galliarum Regnum tranſmiſiſſet, ipſe tandem ex Anglia diſceſſerit, ac navim conſcendens in Gallias vela fecerit, ubi à Chriſtianiſſimo Rege *Ludovico XIV.* perhonorificè exceptus eſt, ac multis editis eximiæ pietatis, & heroicæ patientiæ exemplis, omnium Gallorum amorem & admirationem ſibi actutùm conciliavit. Piè, ſicut vixerat, obiit *Jacobus II.* Rex Anglię, in Regio *S. Germani* propè Pariſios Palatio die XVI. menſis Septembris anni millesimi ſeptingenteſimi

mi primi, ac filium reliquit Principem *Walliæ*, qui in jura patris ſui ſuccedens, dictus eſt *Jacobus III.* verus ac legitimus Angliæ Rex, qui tamen hactenus Regno ſuo, ob perfidiam Hæreticorum Anglorum, potiri non potuit, & etiam nùm unà cum lectiſſima conjuge *Mariâ Clementiâ Sobieski*, piiſſima Regina, Romæ vivit pro cujus ſalute omnes, qui ſunt verè pii & Catholici, vota Deo jugiter nuncupant, & paternum ſolium, atque omnia fauſta ei ſinceris animis apprecantur.

Guillelmus, Princeps Arauſicanus, Hæreticus, & gener Regis *Jacobi II.* [nupſerat quippè *Mariæ*, filiæ ejuſdem Regis *Jacobi II.*] injuſtè è Regno Angliæ pulſo Socero ſuo, vero ac legitimo Rege *Jacobo II.* in ſolium Regium à rebellibus fuit intruſus, dictuſque *Guillelmus III.* qui inter veros Angliæ Reges locum habere non debet, eò quòd, contra omne jus, Angliæ Regnum iniquis rebellium Hæreticorum Anglorum machinationibus, & clandeſtinis conſpirationibus, invasit, & arreptâ tyrannide, illud Socero ſuo *Jacobo II.* vero ac legitimo Regi, eripuit. Supremo in Anglia dominio, poſt pulſum è Regno *Jacobum II.* potitus eſt *Guillelmus* dictus *III.* uſque ad annum millesimum ſeptingentesimum ſecundum, quo è vivis ſublatus eſt.

Anna, filia Regis *Jacobi II.* & conjux *Georgii*, Daniæ Principis, mortuo *Guillelmo III.* in Regio Angliæ ſolio anno millesimo ſeptingentesimo ſecundo collocata eſt, cùmque eſſet Hæretica, eam Hæretici Angli antepoſuerunt ejus fratri *Jacobo*, Walliæ Principi, & Regis *Jacobi II.* filio, quem eo ſolo nomine ab Angliæ co-

corona excluſerunt, quòd Catholicam Religionem profiteretur. Cùm igitur *Anna*, vivente fratre ſuo *Jacobo*, vero ac legitimo Regni Angliæ hærede, in ſolium Regium irrepſerit, intruſa potiùs quàm Regina cenſeri debet. Summâ tamen rerum in Anglia potita eſt uſque ad annum millesimum ſeptingentesimum decimum quartum, quo è vita migravit.

Georgius, Dux Hannoveranus, hæreticus, mortuâ *Annâ*, ad coronam Angliæ ab Hæreticis adſcitus eſt, qui ſubindè non tanquàm verus Angliæ Rex, ſed ut intruſus & injuſtus poſſeſſor haberi debet, cùm violatis divinis & humanis legibus, Angliæ coronam uſurpaverit, quæ de jure uni debetur *Jacobo III.* Regis *Jacobi II.* filio, qui regni Angliæ verus eſt hæres, ac legitimus Rex. Nihiloſeciùs *Georgius*, Dux Hannoveranus, arreptâ tyrannide, etiamnùm in Anglia dominatur.

Hæc eſt ſeries Angliæ Regum, de quibus, si plura ſcire aveas, legesis ea, quæ de his singillatim, juxta Sæculorum ordinem, diximus in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Ecclesiaſticam. Conſulere etiam poteris *Hiſtoriam Angliæ, Scotiæ & Hiberniæ*, quam gallico idiomate ſcriptam, nuperrimè, ſeu anno millesimo ſeptingentesimo ſeptimo, Roterodami in lucem edidit *De l' Arrey*.

OB-

OBSERVATIONES

Circà ſtatum Religionis Chriſtianæ, & Eccleſiæ Catholicæ in Regno Angliæ ſub Regibus ante Schiſma Anglicanum, cui initium dedit Henricus VIII. *Angliæ Rex, & ſub Regibus ejuſdem Regni poſt obortum Schiſma Anglicanum.*

IN primis obſervare debes, quòd licèt certò non conſtet, quo tempore tota Britanniæ Inſula, quæ nunc Anglia dicitur, Fidem Chriſtianam ſuſceperit, attamen verò quàm ſimillimum videtur, plura Britanniæ Inſulæ loca jam ſecundo Eccleſiæ ſeculo Evangelii luce fuiſſe illuſtrata. At enim, *Tertullianus*, qui temporibus Apoſtolorum vicinus fuit, [floruit quippè circa annum Chriſti ducenteſimum] in libro, quem edidit adverſus Judæos, ſic ſcribit: *In quem alium univerſæ gentes crediderunt, niſi in Chriſtum, qui jam venit? Cui enim, & aliæ gentes, Parthi, Medi &c. ut jam Getulorum varietates, Maurorum multi fines, Hiſpaniarum omnes termini, Galliarum diverſæ nationes, & Britannorum inacceſſa Romanis loca, Chriſto verò ſubdita.* Quibus verbis *Tertullianus* apertè innuit, plura ſaltem Britanniæ Inſulæ loca Chriſto priùs quàm Imperio Romano ſubdita, hiſque locis priùs Chriſtianam Fidem illuxiſſe, quàm ea fuerint Romanorum armis pervia. Porrò, certum eſt, *Julium Cæſarem* annis ante Chriſtum plusquàm quinquaginta Britanniam fuiſſe ingreſſum, alioſque poſt illum Imperatores Romanos fines ſuos in eadem Britannia paulatìm dilatare tentaſſe, ac tan-

tandem totam Britanniæ Inſulam jugum Romanorum ſuſcepiſſe ſub finem Imperii *Severi*, qui, totâ Inſulâ Britannicâ in Romanorum poteſtatem redactâ, brevi poſt tempore ibidèm propè Eboracum mortuus ac ſepultus eſt anno, poſt Chriſtum natum, ducenteſimo decimo ſexto. Cùm igitur *Tertullianus* ſuum contra Judæos librum ante annum, poſt Chriſtum natum, ducenteſimum decimum ſextum ſcripſerit, neceſſe eſt, ut aliquo tempore antequàm *Tertullianus* hæc de ſuſcepta in Britanniæ Inſula Fide Chriſtiana ſcripſit, fuerint plura ſaltèm Britanniæ loca in quibus jam Chriſtiana Fides fuiſſet prædicata atque ſuſcepta. Præterea, *Nicephorus Callixtus* lib.9. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap.42. refert Epiſtolam S. *Athanaſii*, qui quarto Eccleſiæ ſeculo florebat, ſcriptam ad *Jovinianum* Imperatorem, in qua S. Ille Doctor aſſerit, Fidem de Conſubſtantialitate verbi Divini cum Patre æterno in Concilio Generali Niceno contra *Arium* ſancitam, ab Eccleſiis, quæ erant in Inſula Britannica, fuiſſe approbatam: *Illud Scito*, inquit S. Athanaſius, *Chriſtianiſſime Auguſte, à Seculo hanc prædictam Fidem, & hanc ipſam profeſſos fuiſſe, qui Niceæ convenêre Patres, ac etiamnùm ſuffragiis ſuis eam comprobare omnes, quæ paſſim ſunt, Eccleſias, in Hiſpania, Britannia, Gallia & Germania. Omnium enim earum, quas recenſuimus, comperta nobis eſt ſententia, quòd ab eis Epiſtolas habeamus*, ex quibus liquidò patet, Chriſtianam Fidem jam ſæculo Eccleſiæ ſecundo fuiſſe in Britannia ſuſceptam. At ſæculo Eccleſiæ quinto, poſtquàm Saxones, qui erant Ethnici, in Britanniam irrupiſſent, eamque armis occupatam in ſeptem Regna, in quibus totidem Reges Saxones dominabantur, diviſiſſent, extincta eſt in ſeptem illis Regnis Chriſtiana fides, & Idololatria in tota Britanniæ Inſula longè latèque propagata.

Ad

Ad illorum itaque ſeptem Inſulæ Britannicæ Regnorum converſionem S. *Gregorius M.* Papa exeunte ſæculo Eccleſiæ ſexto, hoc eſt, anno quingenteſimo nonageſimo ſexto, miſit S. *Augu-ſtinum* Abbatem cum Sociis, qui illis gentibus tam ardenti zelo, animique fervore Euangelium prædicarunt, ut hæc ſeptem Inſulæ Britannicæ Regna, ac Saxoniæ Reges, qui eis præerant, expulſis Idololatriæ tenebris, Chriſtianam Fidem ſeptimo Eccleſiæ ſæculo ſuſceperint.

Præthereà obſervare debes, Anglo Saxones, poſtquàm ſeptimo Eccleſiæ ſæculo Fidem Chriſtianam ſuſceperunt uſque ad Anglicanum Schiſma, cujus ſæculo XVI. author fuit *Henricus VIII.* Angliæ Rex, nihil tam curæ ac cordi habuiſſe, quàm ut Chriſtianam Fidem, quâ imbuti fuerant, puram & illibatam ſervarent, & avîtum Eccleſiaſticæ Diſciplinæ vigorem retinerent. Tanta erat tum temporis Angliæ Regum erga Summos Pontifices reverentia, ut ſua Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Sedis Apoſtolicæ dominio demiſſis animis ſubjicerent, & in perenne ſui obſequii teſtimonium, ſingulis annis collectum ex omnibus ſuorum ſubditorum domibus ſubſidium, quod *Denarius S. Petri* dicebatur, Romanis Pontificibus perſolverent, eos ſæpiùs per literas conſulerent, eorum mandatis obtemperare maximo ſibi honoris loco ducerent, Pontificios Legatos in Angliam miſſos per honorificè exciperent, Eccleſias erigerent, Monaſteria excitarent, Epiſcoporum & Abbatum authoritatem ac juriſdictionem tutarentur, & Clericorum jura ac privilegia ſarta tecta cuſtodirent, ſicut certiſſimè conſtat ex benè mul-

tis monumentis, quæ extant in pluribus Tomis, qui nuperrimè Londini prodierunt in lucem, & quorum hic titulus eſt: *Fœdera, ſeu Conventiones, Literæ, & cujuſcumque generis Acta publica inter Reges Angliæ & alios quosvis Imperatores, Reges, Pontifices, Principes, vel Communitates ex Autographis intra ſecretiores Archivorum Regiorum Theſaurarios per multa ſæcula reconditis, fideliter exſcripta, & in lucem emiſſa de mandato Regio, Accurante Roberto Sanderſon.* Nec minor fuit ante Schiſma Anglicanum in cuſtodiendo Fidei Depoſito & ſancienda Eccleſię Diſciplina, Epiſcoporum Angliæ, quàm Regum, zelus ac vigilantia. Tot quippè celebrata Anglicana Concilia, quæ in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam retulimus, manifeſtò probant, quantâ curâ & ſollicitudine ſategerint his temporibus Anglicanæ Eccleſiæ Epiſcopi, ut puritati Fidei conſulerent, & Eccleſiaſticam Diſciplinam ſanctiſſimis legibus communirent. Hinc nulli Hæretici ante Anglicanum Schiſma pedem in Anglia figere potuerunt, & ſi qui in eo Regno fuerint aliquandò reperti pravos diſſeminantes errores, confeſtim ab Epiſcopis proſcripti, & juſſu Regum pęnis affecti, è toto Regno expulſi ſunt. Regnante *Henrico II.* circa annum Chriſti milleſimum centeſimum ſexageſimum, venerunt in Angliam viri circiter triginta, multa docentes contra Sacramenta Baptiſmi, Euchariſtiæ, & Matrimonii, qui tamen in univerſo Angliæ Regno unam dumtaxat ſeduxerunt mulierculam, quæ etiam facti pœnitens reſipuit, & ad meliorem frugem ſeſe recepit; hi verò homines, à quibus ſeducta fuerat hæc muliercula, virgis cæſi, & cauterio frontibus inuſto, è to-

è toto Regno abſque mora exire cöacti ſunt. Venerunt etiam paulò poſt in Angliam Waldenſes, dicti vulgò *Pauperes de Lugduno*, multa contra Eccleſiam & Romanos Pontifices impia effutientes dogmata, ſed hi capti, Oxonium ad examen ducti, & præſente Rege, Regnique Proceribus, & penè omnibus Epiſcopis, Hæreſeos convicti & damnati, è totius Regni Angliæ finibus abſque cunctatione ſecedere juſſi ſunt. Denique, *Joannes Wicleffus*, Hæreſiarcha virulentiſſimus, ſub finem ſæculi decimi quarti ſuos in Regno Angliꝗ errores diſſeminare cœpit, ſed ſtatim ipſe, ejuſque ſequaces auctoritate publicâ & Religionis & Regni declarati ſunt hoſtes, & propter conjurationem in Regem ſuſpendio, propter verò perfidiam in Deum vivicomburio digni judicati ſunt. Ex his, & aliis id genus exemplis, quæ paſſim leguntur in Annalibus Anglorum, facili negotio colligere potes., Catholicam Religionem, ante Schiſma Anglicanum, maximè floruiſſe in univerſo Angliæ Regno, quia Reges & Epiſcopi certatim in hanc curam toti incumbebant, ut omnis ad Regnum Angliæ præcluderetur aditus hæreticis, qui inconſutilem Chriſti tunicam dilacerare, ac ſuis Sectis proſcindere & conſpurcare moliuntur: ut ſæpiùs etiam celebrarentur Concilia; quæ ad reſtaurandam tum Eccleſiaſticam, tum Monaſticam Diſciplinam, ad extirpandos gliſcentes abuſus, & ad corrigendos fidelium mores, atque in eorum animis veram alendam Fidem, & genuinam pietatem fovendam ſunt neceſſaria. Cùm igitur Res Eccleſiæ ante Anglicanum Schiſma optimo loco eſſent in Angliæ Regno, mirum videri non debet, quòd ex eo tùm

temporis religioſiſſimo & Romanis Pontificibus addictiſſimo Regno innumeri penè viri ſtatus tam ſęcularis, quàm Regularis Clerici prodierint, qui doctrinâ & pietate Eccleſiam Catholicam mirum in modum illuſtrarunt, & quorum plures Faſtorum Sanctis fuêre adſcripti. Poſtremò, obſervare debes, poſt Anglicanum Schiſma, quod ſæculo decimo ſexto contra Eccleſiam Romanam conflavit *Henricus VIII.* Angliæ Rex, deploratiſſimum fuiſſe & etiânùm eſſe in Anglię Regno Eccleſiæ Catholicæ ſtatum, omnibus Hæreſibus patefactum eſſe aditum, Fidem antiquam veram, ſinceram, catholicam, Apoſtolicam, Romanam ex toto Angliæ Regno vel exterminatam eſſe, vel certè talitèr oppreſſam, ut vix aliquos, citrà evidens vitæ diſcrimen, nacta ſit apertos profeſſores. Viſa quidem fuit Catholica Religio reſpirare, & quaſi poſtliminiò revocata inſtaurari cæpit ſub *Maria*, Reginâ Anglię Catholicâ, Regis *Henrici VIII.* Auctoris Schiſmatis filiâ, ſed hæc diuturna non fuit Catholicorum lętitia, quia mortuæ *Mariæ* Reginæ Catholicę, ſucceſſit in Regnum Angliæ *Elizabetha*, ejuſdem Regis *Henrici VIII.* filia ſpuria & hęretica, quę Anglicano Schiſmati novum robur addidit, Hæreticos audaciores reddidit, & furiis in Catholicos invecta, ut eos penitùs exterminaret, nihil intentatum reliquit. A tempore autem infauſti Regni *Elizabethæ* quidquid ubivis gentium ſpumę erroris ex univerſo Hæreſum Occeano conflatur, in Anglię Regnum advehitur, illic foventur & nutriuntur, immò augentur & multiplicantur Hæreſes, exulat dumtaxat Catholicæ Religionis liberum exercitium, & ſub immani perſecutione vera Chri-

ſti

ſti Eccleſia ingemiſcit in Anglia, & oppreſſa amaritudine ingemiſcet, donec Deus Opt. Maximus dignetur Anglorum oculos aperire, ut videant & deteſtentur errores ſuos, ad ſinum Eccleſię Romanę, cui anteà devotiſſimi erant, revertantur, ſuumque verum Regem *Jacobum III.* tandèm aliquandò ſuſcipiant, & in paternum Angliæ ſolium reſtituant.

TABULA UNDECIMA
CHRONOLOGICA,

In qua, juxta ſæculorum ſeriem, referuntur omnes Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ à primordiis Eccleſiæ ad hæc uſque tempora in Eccleſia emerſerunt.

UT omnes Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hanc uſque ætatem eruperunt, poſſit, ſublatâ omni confuſione, faciliùs lector memoriæ mandare, conſultius eſſe duxi, per ſingula quæque Eccleſiæ ſæcula Hæreſes, Controverſias, & Schiſmata, quæ in his originem habuerunt, in hac Tabula Chronologica percenſere, quò lector, ſi plura de Hæreſibus, Controverſiis, & Schiſmatibus ſcire deſideret, poſſi è veſtigio recurrere ad noſtra Colloquia in Hiſtoriam Eccleſiaſticam, quæ, juxta Eccleſiæ ſæculorum ſeriem à nobis diſpoſita, pleniorem ei de Hæreſibus, Controverſiis & Schiſmatibus, quibus hactenùs exagitata fuit Eccleſia, notitiam inſtillabunt. Incipiam igitur ab Hæreſibus, quæ primum Eccleſiæ ſæculum infeſtarunt.

De Hæreſibus enatis primo Eccleſiæ Sæculo.

Prima Hæreſis eſt *Simonis Magi*, qui Gitthis, Samariæ Vico, oriundus, & ad Chriſtianam Fidem converſus, poteſtatem dandi per impoſitionem manuum Spiritum Sanctum Sacrilega nundinatione emi poſſe putavit. Hinc ab Apo-

ſto-

ſtolis rejectus, præſtigiis & arte magicâ, quam apprimè callebat, plures deluſit. Jactabat, ſe Deum eſſe cælo delapſum, ad Judæos quidem ut Filium Dei, ad Samaritanos, ut Patrem; & ad Gentes, ut Spiritum Sanctum. Legem non à Deo, ſed à ſiniſtra quadam Intelligentia conditam eſſe effutiebat. Carnis reſurrectionem, liberum arbitrium, & neceſſitatem bonorum operum inficiabatur. *Helenam*, quæſtuariam & publicam meretricem, ſibi ſociam adſcivit, Romamque veniens, ac ſuis præſtigiis populo Romano illudere volens, à malis geniis in altum vectus volare per aëra viſus eſt, ſed, orante S. *Petro*, protinus in terram corruit, & fractis cruribus, totoque debilitato corpore, miſerè periit.

Altera Hæreſis eſt *Menandri*, Diſcipuli *Simonis Magi*, qui paritèr Samaritanus, & iiſdem præſtigiis deditus, dictitabat, ſe eſſe Salvatorem ad omnium ſalutem cælitùs demiſſum, ſuiſque diſcipulis pollicebatur perpetuam in hac vita immunitatem à Senio, & à morte, quam illis per ſacrilegum Baptiſma, quo eos initiabat, conferri, impiè aſſerebat.

Tertia Hæreſis eſt *Cerinthi*, qui docebat, Deum non eſſe conditorem mundi; Jeſum Chriſtum eſſe purum hominem ex carnali *Joſephi* cum *Maria* conſortio procreatum; Legis Moſaicæ obſervantiam eſſe ad ſalutem neceſſariam, & cum Euangelio conjungendam. Denique, commentus eſt millenarium quoddam Chriſti poſt reſurrectionem juſtorum in terris Regnum, in quo juſti per mille annos ante Judicium univerſale obſcænis illecebris & illicitis carnis cupiditatibus indulgere debebant, indèque fluxit

error *Chiliaſtarum*, ſeu *Millenariorum*.

Quarta Hæreſis eſt *Ebionis*, qui pertendebat, Circumciſionem, alioſque legis Moſaicæ ritus eſſe retinendos & cum Euangelio obſervandos: Chriſtum eſſe vulgarem hominem, & ante *Mariam* non extitiſſe. Volebat inſuper ille Hæreſiarcha, ut ſui Sectarii Paſcha cum pane azymo & merâ aquâ peragerent, atque, præter Sabbatum, Dominicam diem celebrarent.

Quinta Hæreſis eſt *Nazaræorum*, qui cenſebant cum Hæreticis Ebionitis, cæremonias Legis Moſaicæ in Lege Evangelica retinendas & obſervandas eſſe; ſed ab illis Hæreticis in hoc diſcrepabant Nazaræi quòd Chriſtum Jeſum eſſe verum Dei Filium confiterentur, quod negabant Hæretici Ebionitæ.

Sexta Hæreſis eſt *Nicolaitarum*, cujus nonnulli Authorem fuiſſe exiſtimant *Nicolaum*, unum è ſeptem naſcentis Eccleſiæ Diaconis. Sed *Nicolaum* Diaconum plures Sancti Patres ab hac Hæreſi vindicant. Hanc tamen *Nicolaitarum* Hæreſim temporibus Apoſtolorum coævam fuiſſe, apertè colligitur ex Apocalypſi S. *Joannis* cap.2.verſ.14. ubi etiam S. *Joannes* non obſcurè innuere videtur, antiquorum illorum *Nicolaitarum* errores non tàm fidem, quàm mores ſpectaſſe, eoſque in hoc potiſſimùm erraſse, quòd promiſcuam libidinem permitterent.

Hæreſes Secundi Eccleſiæ Sæculi.

Prima eſt *Gnoſticorum*, qui dicebant, Deum non eſse conditorem hujus mundi, nec judæis dediſse legem, nec Prophetis adſpiraſse. Negabant præterea carnis reſurrectionem, & Chriſtum

ſtum Dominum ex Maria Virgine verè accepiſſe carnem. Obſcęnis voluptatibus dediti, nulla libidinum monſtra illicita eſse putabant, & promiſcuum mulierum uſum, omneſque libidinum furias in ſexus & in corpora permittebant, indèque, ob nimiam, quam in ſuis abominandis Myſteriis turpitudinem exercebant, dicti ſunt *Borbonitæ*, ſeu *Cœnoſi*.

Altera Hæreſis eſt *Adamitarum*, qui ita appellabantur, quòd in ſuis Conventiculis & impuris Myſteriis nudi unà cum fæminis, omni depoſito pudore, proſtarent, ſicque primam Adami in horto voluptatis conditionem turpiter repræſentabant. Promiſcuo concubitu & uxorum communione, Belluarum inſtar, inverecundè utebantur.

Tertia Hæreſis eſt *Cajanitarum*, qui ita dicti ſunt, quòd *Cainum*, primogenitum *Adami* filium, ſingulari veneratione colerent. Carnis reſurrectionem, & Baptiſmi ad conſequendam ſalutem neceſſitatem negabant. *Eſau*, *Core*, *Dathan*, *Abiron*, & *Sodomitas* laudibus efferebant, *Judam* verò, proditorem Chriſti Domini, adorabant, ac tandèm in omnem libidinem effuſi, vitam nefandis ſceleribus conſpurcatam ducebant.

Quarta Hæreſis eſt *Ophitarum*, qui ſic cognominabantur à voce Græca ὄφις, idem ſignificante, quod latinè *Serpens*. Adorabant quippè iſti Hæretici Serpentem, cujus tactu panes in Euchariſtiam oblatos ſanctificari arbitrabantur, eum deoſculabantur, ac pluris quàm Chriſtum Dominum faciebant.

Quinta Hæreſis eſt *Sethianorum*, qui ſic nuncupati ſunt, quòd ſibi perſuaderent, *Sethum*, filium

lium *Adami*, eſse Chriſtum, duoque eſse genera hominum, quorum unum parentem haberet *Cainum*; alterum à *Setho* originem deduceret.

Sexta Hæreſis eſt *Carpocratianorum*, qui ſuum traxêre nomen à quodam *Carpocrate* Alexandrino, qui docuit, mundum non à Deo, ſed ab Angelis conditum fuiſſe; Chriſtum eſſe purum hominem; Animas de uno corpore in aliud migrare; nihil naturâ malum eſſe, ſed tantùm, juxta arbitrium & opinionem hominum, quædam bona, quædam mala vocari. Præterea, carnis reſurrectionem negabat, & ad omnia turpitudinis, & flagitiorum genera Diſcipulorum ſuos animos informabat.

Septima Hæreſis eſt *Elceſaitarum*, quæ ita à ſuo Authore *Elceſa*, Arabe, dicta eſt. Legis Moſaicæ cæremonias obſervabant Hæretici *Elceſaitæ*, Chriſtum in ordinem creaturarum cogebant, & Spiritum Sanctum ſexu fæminam, & Chriſti ſororem eſſe delirabant.

Octava Hæreſis eſt *Saturnianorum*, quibus nomen dedit *Saturninus*, ſeu *Saturnilus*, genere Antiochenus, & Hæreſiarchæ *Menandri* diſcipulus. Mundum non à Deo, ſed à ſeptem Angelis conditum fuiſſe garriebant iſti hæretici, *Saturniani* dicti. Chriſtum Dominum umbratilitèr, & ſpecie tenùs dumtaxat incarnatum & paſſum eſſe aſſerebant, eumque in terras veniſſe, ut deſtrueret Judæorum Deum, quem unum è ſeptem Angelis Mundi fabricatoribus eſſe putabant. Nuptias etiam & generationem, tanquàm ex doctrina Diaboli profectas execrabantur.

Nona Hæreſis eſt *Baſilidianorum*, cui nomen impoſuit *Baſilides*, genere Alexandrinus. Mundum

dum non à Deo, ſed ab Angelis creatum fuiſſe affirmabant Hæretici Baſilidiani, Angeloſque itidem trecentorum ſexaginta quinque Cælorum fabricatores eſſe ſtultè ſomniabant. A quavis ſpurcitia nihil labis contrahi dicebant. Animarum transmigrationem pythagorico ſenſu defendebant. Chriſtum non veram carnem ſuſcepiſſe, & mortem pro Crucifixo non eſſe tolerandam obganniebant, & alios id genus errores obtrudebant.

Decima Hæreſis eſt *Cerdonianorum*, quæ ortum habuit à *Cerdone*, Hæreſiarchæ *Saturnini* Diſcipulo. Duos Deos admittebant Hæretici Cerdoniani, bonum unum incognitum & patrem Jeſu Chriſti, & alterum malum, qui hunc Mundum aſpectabilem creavit, ac Judæis legem dedit. Hinc vetus Teſtamentum, tanquàm à malo Deo latum ac promulgatum, repudiabant, à nuptiis abhorrebant, ciborum delectum præcipiebant, & carnis reſurrectionem negabant.

Undecima Hæreſis eſt *Marcionitarum*, quorum Anteſignanus fuit *Marcion*, patriâ Ponticus, & *Cerdonis* diſcipulus, qui mox memoratos Magiſtri ſui errores acritèr defendit, & inſuper docuit, *Cainum*, *Dathanem*, *Abironem*, Sodomitas, atque Nationes omnes, quibus Judæorum Deus ignotus fuit, per illapſum Chriſti ad Inferos æternam ſalutem obtinuiſse; *Abelem* verò, *Abrahamum*, alioſque Patriarchas, & Prophetas, quibus innotuit Judæorum Deus, ſalutem non fuiſse conſecutos.

Duodecima Hæreſis eſt *Appellitarum*, quibus nomen impoſuit *Appelles*, Diſcipulus *Marcionis*. Horumce Hæreticorum Appellitarum præcipuus error in hoc ſitus erat, quòd dicerent, Corpus Chri-

Chriſti ex Syderum ſubſtantia & Elementorum qualitate cöaluiſſe, iiſque tandem in ea undè accepta erant reſolutis, Chriſtum, in Cęlum, undè venerat, abſque corpore aſcendiſſe.

Decima tertia Hęreſis eſt *Valentinianorum*, quæ ita dicta eſt à *Valentino*, Hæreſiarcha Ægyptio, qui mentem habens paſtam chimæris, finxit triginta *Æones*, ſeu Deos, qui, totam Divinitatis plenitudinem conſtituebant, & ex impuris Gnoſticorum lacunis, ex Platone, & Poëtarum Græcorum, *Heſiodi* præſertim, fabulis, Hæreſim conflavit, quâ nulla unquam fuit figmentis feracior. Ex hoc cænoſo Hæreſiarchæ *Valentini* gurgite plures prodierunt Sectæ, videlicèt *Secundianorum*, quorum Princeps *Secundus*, Diſcipulus Valentini; *Ptolomaitarum*, quibus nomen fecit *Ptolomæus*, diſcipulus Valentini; *Marcoſiorum*, quorum primipilus fuit *Marcus*, Valentini diſcipulus, qui magicas artes edoctus, philtris utebatur, ut ſibi mulierum amorem conciliaret. Ex Schola etiam Hæreſiarchę *Valentini* eruperunt ſecta *Colobarſiana*, ſic dicta à *Colobarſo*; Secta *Heracleonitarum*, ſeu *Barborianorum*; Secta *Archonticorum*, & Secta *Bardeſanis*, qui, poſtquàm ſingulari eruditione fędas ac pudendas Hęreſiarchę *Valentini* fabulas, editis lucubrationibus, confutaſſet, eas tandem, inveſtigabili Dei judicio, excepit, ſuoque calculo approbavit.

Decima quarta Hęreſis eſt *Tatiani*, qui, licèt de Catholica Religione anteà benè meritus eſſet, ſuâ tamen ſcientiâ plus æquo elatus, impegit in hęreſim, factuſque eſt author Sectæ *Encratitarum*, ſeu *Continentium*, qui nuptias, ceu illicitas, execrabantur, & carnium, vinique uſum

uſum prohibebant, undè etiam dicti ſunt *Hidroparaſtæ* ſeu *Aquarii*, quòd in ſacris peragendis Myſteriis ſolâ aquâ uterentur, & à vino penitùs abſtinerent. Præter illos errores, *Tatianus*, ejuſque Sectarii pertendebant, *Adamum*, totius generis humani parentem, non eſſe ſalvatum. E *Tatiani* Secta propagatę ſunt aliæ Sectæ, ſeu Secta *Severianorum*, qui ita dicti ſunt à *Severo*, diſcipulo *Tatiani*, Secta *Apoſtolicorum*, qui etiam appellati ſunt *Apoctatici*, *Saccophori*, eò quòd Sacco induti incederent, & nihil in mundo poſſidere licitum eſſe dictitarent.

Decima quinta Hæreſis eſt *Montani*, qui ſibi, velut Prophetæ, eximium Spiritus Sancti donum arrogabat, Nuptias prohibebat, & tanquàm infames ſolvebat; tres Quadrageſimas obſervari præcipiebat, & omnibus penè delictis, poſt Baptiſmum commiſſis, veniam ac indulgentiam denegabat. Huic *Montani* Hæreſi adhæſit *Tertullianus*, egregius antehàc Catholicæ Fidei defenſor. *Montani* diſcipuli dicti ſunt *Cataphryges*, & *Pepuziani*, & ex illius Secta aliæ pullularunt, nimirùm Secta *Quintillianorum*, qui etiam appellati ſunt *Artotyritæ*, quòd pani Euchariſtico caſeum admiſcerent; & Secta *Paſſalorÿncitarum*, ſeu *Aſcadrogitarum*, qui inter orandum nari digitum infigebant.

Decima ſexta Hæreſis eſt *Theodoti*, arte Coriarii, qui Chriſtum eſſe purum hominem blaſphemabat. Hujus ſectę Diſcipuli vocabantur *Theodotiani*, vel *Alogi*, ideſt, *ſinè verbo*, quia Euangelium & Apocalypſin S. *Joannis* rejiciebant. In eamdem *Theodoti* Hæreſim lapſus eſt *Artemon*, qui itidèm divinitatem Chriſti inficiari auſus eſt.

De-

Decima ſeptima Hæreſis eſt *Melchiſedechianorum*, quæ originem habuit à *Theodoro Trapezita*, qui erroribus Magiſtri ſui *Theodoti Coriarii*, addidit, *Melchiſedechum* eſſe virtutem meliorem Chriſto, indèque ejus diſcipuli dicti ſunt *Melchiſedechiani*.

Decima octava Hæreſis eſt *Hermogenis*, qui eò deſipuit, ut diceret materiam non fuiſſe à Deo creatam, ſed eſſe Deo cõæternam.

Decima nona Hæreſis eſt *Florini*, qui in Marcionitarum Hæreſim lapſus, duo ſuprema Numina, bonum ſcilicet unum, & malum alterum admiſit.

Præter iſtas Hæreſes, quæ ſæculo Eccleſiæ ſecundo prodierunt, recenſetur Schiſma Aſianorum, qui ritum celebrandi Paſcha lunâ decimâ quartâ, in quamcumque diem incideret, juxta Judęorum morem, obſervabant. Hujus Aſianorum Schiſmatis cùm Romæ, ſeneſcente ſecundo Eccleſiæ ſæculo, *Blaſtus* reus convictus fuiſſet, à *Victore*, Romano Pontifice, damnatus eſt.

Hæreſes, & Schiſmata tertii Eccleſiæ Sæculi.

Prima Hæreſis, quæ tertio Eccleſiæ ſæculo emerſit, Authorem habet *Novatianum*, Romanæ Eccleſiæ Diàconum, qui primò contra *S. Cornelium*, verum ac legitimum Romanum Pontificem, Schiſma in Eccleſia excitavit, ſeque Antipapam conſtituit, ac novam Schiſmati hæreſim adjunxit, aſſerendo, Eccleſiam jus & authoritatem non habere lapſis in perſecutione veniam indulgendi, & his hominibus, qui, poſt ſuſceptum Baptiſmum, in aliquod peccatum pro-

prolapſi ſunt, omnem penitùs ad veniam & reconciliationem aditum eſſe præcludendum. Hinc originem habuit Secta *Novatianorum*, qui hoc nomen ſortiti ſunt non à *Novato*, Carthaginenſi Presbytero, ſed à *Novatiano*, Eccleſiæ Romanæ Diacono, dicti ſunt etiam Novatiani Sectarii *Cathari*, ſeu *Mundi*, quòd ſe ſolos labis puros, Phariſæorum more, autumarent.

Altera Hęreſis eſt *Noetii*, qui *Praxeæ* Hęreſim recoxit, aſſerendo, Patrem æternum eſſe paſſum pro nobis. Hinc tam *Praxeæ*, quàm *Noetii* diſcipuli dicti ſunt *Patripaſſiani*.

Tertia Hæreſis eſt *Sabellii*, qui *Praxeæ*, & *Noetii* Hæreſim poſtliminiò revocavit, ac vehementiùs propugnavit, aſſerendo, in divinis *Patrem*, *Filium*, & *Spiritum Sanctum* non eſſe tres Perſonas diſtinctas, ſed unam dumtaxat, eamque trinominem, eſſe perſonam, quæ prout ingenita eſt, dicitur *Pater*; prout incarnata, *Filius*; prout ſanctificans creaturas, *Spiritus Sanctus* vocatur.

Quarta Hæreſis eſt *Origenis*, qui licèt excellenti ingenio præditus, & præclaris dotibus exornatus, magnâ nominis celebritate olim claruerit, in multos tamen prorupit errores, eâque de causâ Eccleſia in quinta Synodo Generali anno quingenteſimo quinquageſimo tertio congregata, ipſum *Origenem*, ejus Opera, atque diſcipulos illius doctrinæ ſequaces, jure optimo damnavit. Confundi tamen non debent celebris iſtius *Origenis* diſcipuli cum quibuſdam ſæculi tertii Hæreticis, qui *Origeniſtæ* dicebantur, quique ex infami Gnoſticorum cloaca egreſſi nuptias damnabant, ſeque obſcęnis voluptatibus conſpurcabant.

Quin-

Quinta Hæreſis eſt *Rebaptizantium*, qui videlicèt baptizatos ab Hæreticis iterùm baptizabant. Hæc tamen doctrina de rebaptizandis hęreticis tertio Eccleſię ſæculo nondùm hęretica cenſebatur, ac ſubindè nec S. *Cyprianus*, Carthaginenſis Epiſcopus, nec alii Epiſcopi Africani, hujus doctrinæ de rebaptizandis hæreticis licèt patrocinati fuerint, hæreſeos inſimulari debent, quia Eccleſiæ Romanæ communionem nunquàm reliquerunt. At Donatiſtę, & Anabaptiſtę, qui, poſt decretorium Eccleſiæ judicium, hanc de rebaptizandis Hęreticis doctrinam obſtinatis animis defendebant, jure merito hęretici habiti ſunt.

Sexta Hęreſis eſt *Pauli Samoſateni*, qui docuit, Chriſtum non extitiſſe ante *Mariam*, ejus matrem, ac ſubindè eum non eſſe Deum, ſed purum hominem. *Pauli Samoſateni* Diſcipuli dicti ſunt *Pauliauiſtæ*.

Septima Hæreſis eſt *Valeſiorum*, quorum non alius refertur error, quàm quòd ſe eunuchos facerent.

Octava Hæreſis eſt *Nepotis*, Ægyptiaci Epiſcopi, qui impii *Cerinthi* fabulam de Millenario Chriſti in terris Regno, deliciis corporeis, & illicitis carnis voluptatibus referto, inſtauravit.

Nona Hęreſis eſt Manichæorum, cujus Author circà annum ducenteſimum ſeptuageſimum ſeptimum fuit *Manes*, qui duo Principia cōæterna pręſtituit, unum bonum, alterum malum. Duas in homine animas eſſe pertendit, bonam unam, videlicèt animam rationalem, quę eſſet à bono principio, & alteram malam, ſeu concupiſcentiam carnis vulgò dictam, quę eſſet à prin

principio malo, hominemque ab anima bonâ ad bonum, & à malâ animâ ad malum neceſſariò determinari ajebat, ſicque liberum hominis arbitrium penitùs exterminabat. Chriſtum veram ſuſcepiſſe naturam humanam, verèque paſſum eſſe negavit. Animarum in corpora migrationem admiſit, & nullam futuram corporum reſurrectionem docuit. Uſum carnium, ceù omninò illicitum, reprobavit. Nuptias damnavit, ac tandèm ſe Paracletum, ſeu *Spiritum Sanctum* eſſe, non minùs impiè, quàm arrogantèr venditabat.

Præter illas Hæreſes, quæ tertio Eccleſiæ ſæculo graſſatæ ſunt, *Feliciſſimus*, & *Novatus*, Presbyter Carthaginenſis, errorem in Africa diſſeminarunt, aſſerentes, Chriſtianos, qui lapſi erant in perſecutione Deciana, citra ſatisfactionem, ſeu pœnitentiam præmiſſam, abſque mora recipi, & veniâ ſeu reconciliatione donari debere. Sed hunc errorem, utpotè contrarium Eccleſiaſticæ Diſciplinæ, quæ tum temporis gravem ac diuturnam lapſis in perſecutione pœnitentiam imponebat, proſcripſit S. *Cyprianus*, Epiſcopus Carthaginenſis, Eccleſiaſticæ Diſciplinæ ſui temporis acerrimus vindex.

Hæreſes, & Schiſmata quarti Eccleſiæ Sæculi.

Prima Hæreſis, quæ quarto Seculo Eccleſiam exagitavit, eſt *Donatiſtarum*, quorum dux fuit *Donatus*, qui initio Schiſma in Eccleſia Carthaginenſi fecit, & poſteà condidit hęreſim, quæ in Africa longè latèque propagata eſt, & cujus præcipua errorum capita hæc ſunt: In primis,

Hęretici Donatiſtę dicebant, Eccleſiam, toto orbe diffuſam, defeciſſe ac penitùs periiſſe, veramque Eccleſiam in ſola Africę *Donati* parte remanſiſſe. Hinc Baptiſmum à Catholicis, quos impuros meretricis Eccleſię Miniſtros appellabant, collatum, nullum & irritum eſse affirmabant, omneſque Conſecrationes, Unctiones & Ordinationes, ab iiſdem Catholicis factas, tanquàm omninò invalidas, reſpuebant. Inſtitutum Monaſticum averſabantur. Rebaptizandos eſse illos, qui priùs ab hæreticis fuerant baptizati, mordicùs propugnabant. Denique, ſolos bonos, ſeu electos in Eccleſia eſse ajebant, malos verò, ſeu reprobos, ab illius ſinu arcebant. Hęc Donatiſtarum Secta in plures alias diviſa eſt, videlicèt *Urbaniſtarum*, *Claudianiſtarum*, *Rogatiſtarum*, *&* *Maximianiſtarum*.

Altera Hęreſis eſt *Arii*, ex Lybia oriundi, & Eccleſię Alexandrinæ Presbyteri, qui ſacrilego ore protulit, Filium Dei non eſſe Patri ęterno conſubſtantialem, ſed eſse puram creaturam, ex non extantibus factam, fuiſseque tempus quandò non erat. Hæc virulenta *Arii* hęreſis latè diffuſa eſt, ac diù multùmque afflixit Eccleſiam. Duæ Sectæ ex illa Hęreſi *Arii* promanarunt, ſcilicèt Secta *Anomæorum*, qui erant puri putique Ariani, & Filium Dei Patri æterno in ſubſtantia diſſimilem eſse impiè aſserebant; & Secta *Semi Arianorum*, qui Filium Dei Patri ęterno per omnia ſimilem eſse fatebantur, ſed Patri ęterno conſubſtantialem eſse, ſicut juxta avîtam Fidem docebant Catholici, profiteri detrectabant.

Tertia Hæreſis eſt *Aerianorum*, ſic dicta ab *Aerio*, qui dolens, quòd Epiſcopatum non eſſet

ſet adeptus, ſimplices Presbyteros Epiſcopis æquavit. Inutile eſſe docuit orare, vel Sacrificium offerre pro defunctis, & ſtata jejunia ab Eccleſia indicta, & ab omnibus obſervari ſolita, hęretico afflatus ſpiritu improbavit.

Quarta Hæreſis eſt *Macedonianorum*, cujus author fuit *Macedonius*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, qui Spiritus Sancti divinitatem negavit, eumque eſſe creaturam, & unum ex adminiſtris Spiritibus aſſerere non erubuit, indèque omnium *Pneumatomachorum* dux fuit appellatus.

Quinta Hęreſis eſt *Photinianorum*, quę hoc nomen traxit à *Photino*, Sirmienſi Epiſcopo, qui *Arii*, & *Sabellii* peſtiferas Hæreſes recoxit, & cum *Ario* dixit, Chriſtum Dominum ex *Maria* habuiſſe initium, eumque merum hominem; cum *Sabellio* verò docuit, nullam eſſe Verbi Divini, aut Spiritus Sancti perſonam, ſed unam dumtaxat Patris, Filii, & Spiritus Sancti perſonam eſſe admittendam, ac proindè, Deum eſſe trinum in perſonis inficias ivit.

Sexta Hęreſis eſt *Appollinariſtarum*, qui ſic dicti ſunt ab utroque *Apollinario*, Patre nimirùm, Eccleſiæ Laodicenę Presbytero, & Filio, ejuſdem Eccleſiæ Lectore. Horumce Hęreticorum palmaris error in hoc ſitus erat, quod docerent, Chriſtum ſumpſiſſe quidem è *Maria* corpus, ſed ſinè anima, cujus vicem à Verbo Divino ſuppleri, cum Hęreſiarcha *Ario*, affirmabant. At, hunc errorem abdicantes, in alium non minùs abſurdum proruperunt, dicentes, Chriſtum ex Maria ſumpſiſſe Animam, ſed mente deſtitutam, Verbumque Divinum ei fuiſſe mentis loco. Poſteà, ſibi parùm conſtantes, aſſerue-

runt, Verbum Divinum è Cęlo corpus attuliſſe, illudque per uterum Virginis, tanquàm per tubum & canalem, tranſiiſſe. Unicam in Chriſto admittebant naturam, ſcilicet Divinam, indèque appellati ſunt *Sinuſiaſtæ*. Denique, pręter alios errores, nonnulli Apollinariſtę Virginitatem B. *Mariæ*, poſt partum Chriſti, negabant, eamque liberos genuiſſe blaterabant.

Septima Hęreſis eſt *Priſcillianiſtarum*, quæ ex Gnoſticorum, Manichęorum, aliorumque Hæreticorum erroribus conflata Parentem habet *Priſcillianum*, natione Hiſpanum. Admittebant illi Hęretici duo principia, bonum unum & alterum malum. Trinitatem perſonarum in Deo negabant. Chriſtum eſſe Deum, veramque carnem ſuſcepiſſe inficiabantur. Nuptias exhorrebant. Carnis reſurrectionem explodebant, denique, ut cęteros eorum errores prętermittam, in ſuis nocturnis Conventibus, quos cum turpibus fęminis agebant, nudi orare ſolebant, & ad ſuas turpitudines occultandas, licitum ſibi eſſe putabant mendacia ac perjuria proferre.

Octava Hęreſis eſt *Audianorum*, ſeu *Antropomorphitarum*, cujus Author fuit *Audæus*, Syrus, è Meſopotamia oriundus, qui craſſiori & imperitiori modo hæc Scripturę Sacræ verba: *Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram* interpretatus, Deo membra & formam humanam affinxit.

Nona Hæreſis eſt *Antidicomarianitarum*, qui ſic appellati ſunt, quòd docerent, *Mariam*, poſtquàm peperiſſet Chriſtum Dominum, virginitatis ſuæ jacturam feciſſe, eamque ex carnali cum *Joſepho* congreſſu liberos genuiſſe.

De-

Decima Hęreſis eſt *Collyridianorum*, qui ſic cognominati ſunt, quòd B. Virginem Dei-param colerent tanquam Deam, & in ipſius honorem collyridem panis per mulieres offerrent.

Undecima Hæreſis eſt *Meſſalianorum*, qui etiam dicti ſunt *Euchetæ*, & *Enthuſiaſtæ*. Hi Hæretici, dimiſſis omnibus ſuis facultatibus, & neglecto labore manuum, ſoli orationi vacabant, aſſerentes, eum, qui ſemel per Orationem recepit Spiritum Sanctum, nec jejunio, nec corporis mortificatione opus habere, quia per adventum Spiritus Sancti fugatur diabolus, corpus à perturbationum motibus, & anima ab omni ad deteriora propenſione actutùm liberatur. Hinc iſti Hæretici ſomnio ſeſe dedentes, ſomniorum imagines divinum afflatum vocitabant.

Præter iſtas Hæreſes, quæ Sæculo quarto caput in Eccleſia extulerunt, quędam etiam oborta ſunt Schiſmata, quę brevitèr hìc indicabo.

Primum Shiſma circà annum trecenteſimum undecimum Donatiſtæ in Africa excitarunt. Poſtquàm enim *Menſurius*, Epiſcopus Carthaginenſis, è vita migraſſet, *Cæcilianus* in ejus locum ſuffectus eſt, quod ægrè ferentes Donatiſtæ, convocato Conciliabulo, *Cæcilianum* damnarunt, & *Majorinum* ordinarunt Epiſcopum Carthaginenſem. Ab hac itaque *Majorini* ordinatione oxordium habuit funeſtum illud Schiſma in Eccleſia Africana à Donatiſtis excitatum, quod etiam ſub finem ſexti Eccleſiæ ſęculi, trecentis videlicèt ferè annis à *Majorini* Ordinatione, adhùc per Africam vigebat, ſicut teſtatur in pluribus ſuis Epiſtolis S. *Gregorius M.* Pontifex Maximus.

Alterum Schiſma, ſub initium ſæculi quarti exortum, auctorem habuit *Meletium*, Epiſcopum Lycopolitanum, qui multiplicis ſceleris convictus, à *Petro*, Patriarcha Alexandrino, in Synodo Epiſcoporum è ſua Sede dejectus eſt. Huic Sententię morem non geſſit *Meletius*, ſed excuſſo planè obedientię jugo, in *Petrum*, Patriarcham Alexandrinum, aperto marte inſurrexit, ſeque novum in Ægypto Patriarcham, oſtentavit, ac varios conſecravit Epiſcopos. Verùm, iſtud *Meletii* Schiſma anno trecenteſimo vigeſimoquinto fuit omninò extinctum in Concilio Generali Nicęno, in quo Patres canone ſexto ſanxerunt, ſolum Patriarcham Alexandrinum per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim juribus ac privilegiis Patriarchicis potiri debere, eique ſoli jus ordinandi Epiſcopos aſſertum eſſe.

Tertium Schiſma quarto jam adulto ſęculo in Eccleſia Antiochena conflavit *Lucifer*, Calaritanæ Eccleſiæ in Sardinia Epiſcopus, Fidei Nicenæ, & S. *Athanaſii* acerrimus licèt defenſor. Imperante ſiquidem *Juliano*, Apoſtata, è ſuo exilio redux *Lucifer Calaritanus* venit Antiochiam, ubi reperit Catholicos duas in partes diſtractos. Alii quippè adhęrebant *Meletio*, Epiſcopo Antiocheno, alii Catholici à *Meletii* communione erant divulſi, eo ſolo nomine, quod *Meletius*, etſi Fidem Catholicam profiteretur, fuerat tamen ab Arianis electus & ordinatus Epiſcopus Antiochenus. Volens itaque *Lucifer Calaritanus* Catholicos Eccleſię Antiochenę, in duas factiones ſciſſos, conciliare, Presbyterum *Paulinum* in parte Catholica conſecravit Epiſcopum Antiochenum, ſicque in

par-

parte Catholica Eccleſię Antiochenę duo fuerunt Epiſcopi, *Meletius*, videlicèt & *Paulinus*, indèque inter Catholicos ejuſdem Eccleſiæ luctuoſum enatum Schiſma, quod prorogatum eſt uſque ad finem quarti ſęculi, ſeu uſque ad annum trecenteſimum nonageſimum octavum, quo *Flavianus* in parte Catholica ſolus remanſit Epiſcopus Antiochenus, & in communionem Romani Pontificis, & Epiſcoporum Occidentalium receptus eſt.

Quartum Schiſma quarto Eccleſię ſęculo invexit *Urſicinius* S. R. E. Diaconus, qui anno trecentesimo octogesimo quarto contra *Damaſum*, legitimum Romanum Pontificem ordinatum, tumultus excivit, Sedem Pontificiam invasit, ac multos è Clero, Populoque Romano in ſuas partes traxit. Sed Româ expulſus Antipapa *Urſicinius* cùm novas turbas meditaretur, & invadendę denuò Romanę Sedis conſilia iniret, Imperator *Gratianus*, rogatus ab Epiſcopis tam Synodi Romanæ, quàm Synodi Aquilejensis, ut ſuâ auctoritate huic Schiſmati finem imponeret, & tumultuantem pſeudo-Pontificem *Urſicinium* in ordinem cogeret, *Gratianus*, inquam, Imperator, tot Orthodoxorum Antiſtitum votis annuens, intruſum *Urſicinium* perpetuo exilio mulctavit, & *Damaſum*, legitimum Pontificem, Romanæ Sedis pacificum poſſeſſorem reddidit.

Hæreſes, & Schiſmata quinti Eccleſiæ Sæculi.

Prima Hęresis eſt *Pelagianorum*, qui ita dicti ſunt à *Pelagio*, Monacho è Britannia oriundo, qui peccatum Originale, ejuſque propagatio-

nem ad poſteros Adami pernegabat, indèque inferebat, parvulos decedentes abſque Baptiſmo æternæ damnationi non eſſe obnoxios. Gratiam intuitu meritorum dari, & ad quodcumque bonum opus eliciendum ſat ſupèrque, abſque divinæ gratiæ præſidio, ſufficere congenitas liberi arbitrii vires pertendebat. Denique, docebat, hominem ſolis liberi arbitrii viribus ad eum perfectionis ſtatum provehi poſſe, in quo impeccabilis eſſet. Duos in his contra Divinam Gratiam diſſeminandis erroribus præcipuos diſcipulos, *Cœleſtium* videlicèt & *Julianum*, hàbuit Hæreſiarcha *Pelagius*.

Altera Hæreſis eſt Semipelagianorum, quæ in Africa in Monaſterio Adrumetino enata Pelagianæ Hæreſeos Appendix & infauſtus ſurculus fuit. Aſſerebant Hæretici Semipelagiani, Gratiam ad initium Fidei & bonorum operum non eſſe neceſſariam: Deum non magis velle Electorum, quàm Reproborum ſalutem: Perſeverantiam non eſſe ſingulare Dei donum, & Electorum prædeſtinationem non fieri ſecundùm propoſitum Dei, ſed ex eorum prævifis meritis, etiam in parvulis, qui poſt ſuſceptum Baptiſmum ſtatim moriuntur, penitère volebant. Denique, Doctrinam S. *Auguſtini de Gratia & libero Arbitrio*, tanquàm novam, ac nimis duram repudiabant.

Tertia Hæreſis eſt *Neſtorii*, Epiſcopi Conſtantinopolitani, qui verbi Divini unionem hypoſtaticam negavit, ac ſubindè Deum verè natum, crucifixum ac mortuum eſſe. Docuit inſuper, B. *Mariam* Virginem non eſſe Matrem Dei, ſed dumtaxat Matrem Chriſti, duoſque in Chriſto diſtinxit Filios, quorum unus eſſet

Fi-

Filius Dei ab æterno genitus & conſubſtantialis æterno patri ; alter verò Filius ex *Maria* natus, qui tantùm gratiâ & adoptione Filius Dei eſſet.

Quarta Hæreſis eſt *Eutychetis* , Presbyteri Archimandritæ, ſeu Abbatis cujuſdam Monaſterii Conſtantinopolitani. Hic in oppugnanda Neſtoriana Hæreſi nimio æſtu abreptus, in aliam è diametro oppoſitam Hæreſim impegit, & Divinam, humanamque naturam in Chriſto poſt incarnationem promiſcuè confundens, unicam in Chriſto admiſit naturam, videlicèt *Divinam* , à qua ajebat fuiſſe abſorptum quidquid in Chriſto apparebat humanum.

Quinta Hæreſis eſt *Helvidii*, qui B. *Mariæ* Virginitatem poſt partum negavit, eamque ex carnali cum *Joſepho* congreſſu filios procreaſſe blaterabat. Nuptias etiam plus æquò extollebat , & continentiam atque Virginitatem averſabatur.

Sexta Hæreſis eſt *Joviniani*, Monachi, qui, non ſecùs ac *Helvidius*, virginitati ac continentiæ Bellum indixit. Meritorum in hac vita , ſicut, & præmiorum, quæ Deus in altera vita juſtis retributurus eſt, inæqualitatem negavit. Peccata paria itidèm eſſe docuit, & ad crapulam atque libidinem, teſte S. *Hieronymo*, homines provocavit.

Septima Hæreſis eſt *Vigilantii*, qui Sacrarum Reliquiarum cultum, Sanctorum invocationem, eorumque miracula impugnavit. Vigilias & pernoctationes in Baſilicis Martyrum à Fidelibus olim celebrari ſolitas ſugillavit. Jejunia ab Eccleſia indicta, Clericorum cælibatum, virginitatem, & Monaſticum Inſtitutum improbavit,

His

His Hæreſibus, quę quinto Eccleſiæ Sæculò proruperunt, addunt nonnulli aliam Hæreſim, ſeu *Prædeſtinatianorum*, qui, ſublato libero hominis Arbitrio, omnia prępotenti gratiæ Divinę tribuebant. At, licèt veròſimile ſit, extitiſſe in quinto Eccleſię ſæculo quoſdam obſcuros, & craſſioris Minervę viros, qui, extincto libero hominis arbitrio, omnia Gratię accepta referebant, & perverſas de Electorum Prędeſtinatione, & de morte Chriſti pro ſalute hominum opiniones imbiberant, & idcircò *Prædeſtinatiani* appellabantur, hi tamen rudioris intelligentię homines, pauci admodùm fuerunt, nec unquàm in Sectam cöiluerunt.

Pręter iſtas Hęreſes, quę quinto ſæculo ſinum Eccleſiæ viperino dente proſciderunt, duo eodem ſęculo enata ſunt Schiſmata, quæ hìc ſubjicio.

Primum Schiſma, quod quinto Eccleſię ſęculo erupit, Authorem habuit *Eulalium*, S.R.E. Archidiaconum, qui contrà *Bonifacium* hujus nominis *I.* legitimè electum & Ordinatum Pontificem Romanum, irrepſit in Sedem Pontificiam, eamque, ut Antipapa, occupavit. At, Imperator *Honorius*, ſupplici Cleri Romani libello de *Bonifacii* legitima Electione certior factus, intruſum Pontificem *Eulalium* Româ expelli juſſit, & ad *Symmachum*, Urbis Pręfectum, ſcripſit, ut *Bonifacius* in Urbem reſtitueretur, &, tanquàm Romanus Pontifex legitimè electus, ab omnibus ſuſciperetur.

Alterum Schiſma eodem quinto Eccleſiæ ſæculo excitavit *Cælius Laurentius*, S. *Praxedis* Archipresbyter, qui, procurante *Feſto*, Senatore Romano, effuſis pecuniis, in Antipapam ele-

electus eſt contra *Symmachum*, qui anno quadringenteſimo nonageſimo octavo legitimè electus & Ordinatus eſt Pontifex Romanus. Litem quidem *Symmacho* adjudicavit *Theodoricus*, Rex Italię, ſectâ licèt Arianus, ſed *Cælius Laurentius*, Antipapa, Eccleſiam turbare non deſiit, & unà cum aliquibus è Clero, ac Senatu Romano, *Symmachum*, verum Pontificem Romanum, multorum criminum accuſavit, à quibus tamen *Symmachus*, Pontifex Maximus, in Concilio *Palmari* anno quingenteſimo tertio plenè purgatus, innocens & verus Pontifex Romanus declaratus eſt. *Cælius* verò *Laurentius*, tanquàm pſeudo Pontifex, & Schiſmatis author ac fautor, rejectus ac damnatus fuit.

Hæreſes, Controverſiæ & Schiſmata, quæ ſextum Eccleſiæ Sæculum funeſtarunt.

Prima Hęreſis eſt *Incorrupticolarum*, cui initium dedit *Julianus*, Halicarnaſſenſis Epiſcopus, & Hæreticus Eutychianus. Aſſerebant illi Hæretici (qui etiam *Phantaſiaſtæ*, & *Aphtardocetæ* fuerunt appellati) corpus Chriſti à momento conceptionis incorruptibile fuiſſe, & non verè, ſed tantùm ſpecie tenùs, famem, ſitim, aliaſque id genus affectiones in terris paſſum eſſe.

Altera Hæreſis eſt *Agnoëtarum*, qui, pręter Eutychianam Hæreſim, quâ erant infecti, docebant, Chriſtum ignoraſſe diem ſupremi judicii. Hæc Hæreſis Authorem habuit *Themiſtium*, Eccleſiæ Alexandrinæ Diaconum.

Tertia Hæreſis eſt *Joannis Philoponi*, qui cum Eutychianis unicam in Chriſto naturam, ſeu Di-

Divinam, admiſit, & cum Arianis tres in Patre ; Filio, & Spiritu Sancto voluit eſſe naturas, indèque ejus ſectarii dicti ſunt *Tritheitæ*, qui etiam negabant Reſurrectionem corporum.

Quarta Hæreſis eſt *Acęmetarum* Monachorum, qui in *Neſtorii* Hæreſim lapſi ſunt, negantes, *unum de trinitate incarnatum & carne paſſum eſſe, atque Beatam Mariam Virginem verè & propriè Dei Genitricem eſſe*.

Prætèr illas Hæreſes, quæ ſexto Eccleſiæ Sæculo prodierunt, tres eodem Sæculo obortæ ſunt Controverſiæ, quæ graves in Eccleſia tumultus excitarunt, quaſque hìc breviter referam.

Prima controverſia ſpectat Doctrinam *Origenis*, quam multi ab omni errore vindicare satagebant, alii verò pluribus erroribus Opera *Origenis* ſcatere clamitabant. Huic Controverſiæ, quæ haud parùm afflixit Eccleſiam, finem tandem impoſuit quinta Synodus Generalis anno DLIII. habita, in qua damnatus eſt *Origenes*, ejuſque Opera fuerunt proſcripta.

Altera Controverſia verſabatur circà hanc Propoſitionem: *Unus è Trinitate in carne paſſus eſt*, quam Propoſitionem pro aris ac focis tutabantur Monachi Scythæ contra Monachos dictos *Acæmetas*, à quibus in ſuſpicionem Eutychianæ Hæreſeos vocabantur. Sed hanc Controverſiam diremit *Joannes II.* Summus Pontifex, qui prædictam Propoſitionem, à Monachis Scythis aſſertam, approbavit, & Catholicam declaravit, atque Monachos Acęmetas, qui Eutychianæ Hæreſeos notam Monachis Scythis perperàm affingebant, damnavit, quam Summi Pontificis definitionem confirmarunt poſteà Syno-

nodus quinta Generalis Canone X. & Concilium Lateranenſe ſub *Martino I.* Canone II.

Tertia Controverſia, eaque graviſſima, ſita erat in Diſputatione *Trium Capitulorum*, videlicèt an damnari deberent perſona & Scripta *Theodori Mopſveſteni*, Scripta *Theodoreti* contra S. *Cyrillum*, Epiſcopum Alexandrinum, & Epiſtola *Ibæ* ad *Marim* Perſam. Hanc *de Tribus Capitulis* Controverſiam, quæ graves in Eccleſia excitavit tragædias, ſedulò excuſſerunt Patres quintæ Synodi Generalis, ac tandem, poſt maturum ac diuturnum examen, damnarunt *Tria Capitula*, ſeu perſonam, & Scripta *Theodori Mopſveſteni*, *Scripta Theodoreti contra S. Cyrillum*, & *Epiſtolam Ibæ ad Marim Perſam*. Occaſione iſtius Controverſię de *Tribus Capitulis* conflatum eſt eodem Sæculo ſexto Schiſma, cujus præcipui Authores fuerunt Venetiarum & Iſtriæ Epiſcopi, qui *Trium Capitulorum* defenſionem acritèr ſuſceperunt, eò potiſſimùm nomine, quòd ſibi perſuaderent, quintam Synodum Generalem, in qua Scripta *Theodoreti*, & *Ibæ* proſcripta fuerant, eſſe contrariam Æcumenico Concilio Chalcedonenſi, in quo *Theodoretus*, & *Ibas*, poſt damnatum *Neſtorium*, tanquàm Orthodoxi fuerant à Patribus recepti. Verùm, poſtquàm illi Epiſcopi, iſtius Schiſmatis Authores, compertum ac exploratum habuerunt, Synodum quintam Generalem in damnatione *Trium Capitulorum* non eſſe contrariam Œcumenico Concilio Chalcedonenſi, avulſo, inquam, illo dubio, quod ipſorum animis altè inſidebat, extincto Schiſmate, ad unitatem Catholicæ, ſeu Romanæ Eccleſiæ, redierunt.

Denique, ſexto Eccleſiæ ſæculo duo alia pro-

proruperunt Schiſmata, quorum primi author fuit *Dioſcorus*, Diaconus, qui contra *Bonifacium II.* legitimum Pontificem Romanum, ſe Antipapam conſtituit. Sed, eo poſt aliquot hebdomadas morte prævento, Schiſma extinctum eſt. Alterum Schiſma induxit *Vigilius*, qui ambitione abreptus, vivente adhùc S. *Silverio*, legitimo Pontifice Romano, Sedem Pontificiam invaſit. Mortuo autem in exilio S. *Silverio*, vero Pontifice, Clerus Romanus, Eccleſiaſticæ pacis & unitatis ſtudio permotus, *Vigilii* Pontificatui conſenſit, & illum, quem antehàc, velut pſeudo Pontificem execrabatur, legitimis habitis Comitiis, verum ac ſupremum totius Eccleſiæ Paſtorem declaravit.

Hæreſes quæ Sæculo Eccleſiæ Septimo originem habuerunt.

Prima Hæreſis eſt *Paulicianorum*, qui admittebant cum Manichæis duo Principia, bonum unum, & alterum malum. Divinam Mariæ Virginis Maternitatem, & præſentiam realem corporis, & ſanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento negabant, omnem Cruci Chriſti Domini venerationem adimebant, mendacium, & Religionis ſimulationem licitam eſſe affirmabant, & in omne ſpurcitiæ genus effuſi, ſeſe nefandis libidinum monſtris turpitèr fædabant.

Altera Hęreſis eſt *Monothelitarum*, qui, tanquàm mali ſurculi, ex infecta Eutychianorum ſtirpe pullularunt. Dicti autem ſunt *Monothelitæ*, quòd excluſâ operatione & voluntate humanâ, unicam dumtaxat in Chriſto eſſe volunta-

ta-

tem, & operationem, ſeu Divinam, profiterentur. Huic Monothelitarum Hęreſi impenſiùs faverunt duo Imperatores, *Heraclius* videlicèt & *Conſtans*, qui, promulgatis Edictis, novum huic Hæreſi robur addiderunt, ejuſque in Oriente propagationi funeſtam occaſionem dederunt.

Prodiit eodem Sæculo ſeptimo impia Secta *Mahumetis*, qui librum publicavit, dictum *Alcoranum*, complectentem Sectæ Mahometanæ Legem, & à capite ad calcem næniis, fabulis, antilogiis & erroribus ſcatentem. Quidquid verò rectum & rationi conſonum habet prædictus liber, id totum *Mahumetes* hauſit è veteris ac Novi Teſtamenti Hiſtoria, quam tamen multis Rabbinorum, ſeu Talmudiſtarum, & Medrashitarum nugis, ex impuris Gnoſticorum Euangeliis, & ex peſtilenti doctrina Arianorum, Sabellianorum, Manichæorum, aliorumque ejuſdem furfuris Hęreticorum craſſis excerptis erroribus turpiſſimè fædavit, cùmque eſſet *Mahumetes* inſignis impoſtor, & effræni admodùm libidini deditus, Sectariis ſuis polygamiam licitam reddidit, eiſque poſt hanc vitam promittit beatitudinem omnibus carnalibus delitiis affluentem, & poſitam in expletione libidinis & gulę, & in obſcænis ſenſuum voluptatibus, quibus affatim potientur.

Hæreſes, quæ ex orco prodierunt Sæculo Eccleſiæ octavo.

Prima Hæreſis eſt *Iconoclaſtarum*, qui ità dicti ſunt, quòd Chriſti & Sanctorum Imagines nullo cultu, nullâ veneratione dignas impiè aſſererent, eas dilacerarent, conculcarent, comburerent, atque in eos, qui ſacris illis Imagi-

gi-

ginibus aliquem cultum exhibebant, atrocitèr ſævirent. Hanc *Iconoclaſtarum* Hæreſim latè in Oriente Sæculo octavo propagarunt duo ſceleſti Imperatores, eâdemque peſte infecti, videlicèt *Leo Iſaurus*, ejuſque filius *Conſtantinus Copronymus*. Eadem etiam Iconoclaſtarum Hæreſis Sæculo Eccleſiæ nono ſub Orientis Imperatoribus *Leone Armeno*, *Michaele Balbo*, & *Theophilo* graves iterùm turbas & perſecutiones in Catholicos, Sacrarum Imaginum cultores, excitavit.

Altera Hæreſis procuſa eſt à *Felice*, Urgellitano Epiſcopo, & *Elipando*, Toletano Antiſtite, qui docuerunt, Chriſtum, ſecundùm humanam naturam aſſumptam, non eſſe Filium Dei naturalem, ſed adoptivum, ideſt, Chriſtum, qua parte homo eſt, eſſe dumtaxat Filium Dei adoptione, non naturâ, ſicque renovabant Hæreſim *Neſtorii*, duas in Chriſto perſonas conſtituentis, ſeu duos in Chriſto diſtinguentis Filios, quorum unus ab æterno genitus, naturâ eſſet Filius Dei, alter verò in tempore ex *Maria* genitus, adoptione tantùm & gratiâ eſſet filius Dei. Hanc Hæreſim duo illi Antiſtites *Felix*, & *Elipandus* ejurarunt, cum hoc tamen diſcrimine, quòd certum ſit, *Elipandum*, Toletanum Epiſcopum, ad gremium Catholicæ Eccleſiæ reverſum, piè mortuum fuiſſe, *Felicem* verò, Urgellitanum Antiſtitem, poſt iſtius hæreſis palinodiam decantatam, denuò, inſtar canis, ad vomitum rediiſſe, & in eadem hæreſi mortuum fuiſſe, teſtetur *Ado* in ſuo Chronico.

Denique, ſæculo octavo duo exorti ſunt Hæretici *Adalbertus*, natione Gallus, & *Clemens*,

mens, genere Scotus, qui populum diverſis erroribus ſeducebant. Prior, ſeu *Adalbertus*, ſe Apoſtolum eſſe jactitabat, capillos, atque ungulas ſuas populis, ceu Sacras Reliquias, exhibebat, &, ſub obtentu Angelorum, dæmones invocabat. Alter verò, ſeu *Clemens*, Sanctorum Patrum Scripta reſpuebat, Conciliorum Acta ac Decreta parvi faciebat, & inſuper docebat, Chriſtum Dominum ad Inferos deſcendentem, pios & impios ſimul indè abſtraxiſſe.

Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ nono Eccleſiæ ſæculo eruperunt.

Prima Hæreſis eſt *Claudii*, Taurinenſis Epiſcopi, qui extinctam *Vigilantii* Hæreſim innovavit, negando videlicèt Crucis Chriſti Domini, & Sacrarum Reliquiarum venerationem, Sanctorum cultum, & invocationem. Docuit etiam, ſacras ad limina Apoſtolorum peregrinationes eſſe planè inutiles.

Altera Hæreſis eſt *Joannis Scoti Erigenæ*, qui circa neceſſitatem Gratiæ, & Electorum prædeſtinationem, quam, juxta Pelagianorum Hæreſim, explicabat, varios profudit errores, & præludens Hæreſi *Berengarii* [qui ſæculo Eccleſiæ undecimo *Sacramentariorum* parens fuit] docuit, Sacro-Sanctam Euchariſtiam non continere verè, & realiter corpus, & Sanguinem Chriſti, ſed eam eſſe dumtaxat memoriam & figuram corporis & Sanguinis Chriſti. Eodem nono Eccleſiæ ſæculo quatuor obortę ſunt controverſiæ, quas hìc ſingillatim referam.

Prima Controverſia fuit circà modum exiſtendi Corporis Chriſti in auguſtimo Euchariſtię

Sacramento. *Paſchaſius Radbertus* aſſerebat, Corpus Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento eſſe illud idem, quod ex *Maria* Virgine natum, & in cruce paſſum eſt. Id autem ex adverſo negabant *Ratramnus*, *Rabanus*, & alii. Verùm, hæc controverſia in pugna tantùm verborum, ſita erat, & concors omnium in doctrina de reali præſentia corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtię Sacramento ſententia. At enim, *Paſchaſius Radbertus* hoc unum dumtaxat volebat, quòd Corpus Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento eſſet illud idem quod ex Maria Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt, quantùm ad ſubſtantiam, & veræ naturæ propietatem, idque ultrò fatebantur *Rabanus*, *Ratramnus*, & alii, qui ſolùm negabant, Corpus Chriſti in Euchariſtia eſſe, illud idem, quod ex *Maria* Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt, quantùm ad aliquas affectiones merè accidentales, putà extenſionem, & motum localem, viſibilitatem, tangibilitatem, diviſibilitatem, menſurabilitatem, & impenetrabilitatem, quæ omnia non conveniunt Corpori Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento, & tamen conveniebant Corpori Chriſti, quatenùs ex Maria Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt; indèque inferebant, Corpus Chriſti in, Euchariſtiæ Sacramento non eſſe illud idem, quòd ex Maria Virgine natum & in Cruce paſſum eſt. Hæc igitur Controverſia non in aliqua Dogmatis de reali præſentia Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento diverſitate, ſicut effutiunt moderni Hęretici, ſita erat, ſed tantùm in diverſo loquendi modo, quem circa modum exiſtendi Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento uſurparunt Catholici noni ſæculi Scriptores.

Al-

Altera Controverſia ſpectat *Gotthefcalcum*, Monachum, cujus doctrinam circà Gratiam, Prædeſtinationem, liberum hominis arbitrium, & mortem, quam Chriſtus paſſus eſt pro ſalute hominum, tanquàm Hæreticam, perſtrinxit *Hincmarus*, Remenſis Archiepiſcopus, & ut talem in quibuſdam Conciliis damnandam curavit. Sed doctrinam *Gotteſcalchi* multi Scriptores Catholici non ſolùm noni ſæculi, ſed etiam poſteriorum temporum ad hanc uſque ætatem ab hæreſi vindicarunt. Quò fit, ut in hac Controverſia de doctrina *Gotteſcalchi* nihil certi hinc indè pronuntiare audeam, ſed Hiſtorici partes agens, cauſam intactam relinquam.

Tertia Controverſia in hoc ſita erat, *an dicenda eſſet trina Deitas?* Repugnabat *Hincmarus*, Remenſis Archiepiſcopus, qui hæc verba: *Te trina Deitas* ex Hymno Martyrum expungi juſſit. Sed *Trinam Deitatem* dici poſſe aſſerebant *Gotthefchalcus*, & *Ratramnus*, quorum cauſam meliorem fuiſſe, quàm *Hincmari*, patet ex judicio Eccleſiæ, quæ in Hymno Feſti Corporis Chriſti, qui incipit: *Sacris Solemniis*, ubique canit: *Te Trina Deitas, unaque poſcimus &c.*

Quarta Controverſia mota eſt circà modum, quo Corpus Chriſti prodiit ex Virgine *Maria*, communine viâ, an ſingulari? *Ratramnus*, monachus, ajebat, Chriſtum naſcendo vulvam B. *Mariæ* Virginis aperuiſſe, citra tamen illius virginitatis jacturam. At, *Paſchaſius Radbertus* hanc malè ſibi cohærentem *Ratramni* doctrinam confutavit, & oſtendit, Corpus Chriſti viâ quidem communi ex utero B. *Mariæ* Virginis prodiiſſe in lucem, ſed non communi modo, ideſt, aperiendo vulvam, cùm ſemper clauſum in

Maria manſerit Virginale ſigillum.

Præter has Hæreſes & Controverſias, quæ ſæculo nono Eccleſiam vexarunt, funeſtum Schiſma *Photius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, excitavit, eoque Eccleſiam Græcam, ſeu Orientalem, à communione Eccleſiæ Latinæ, ſeu Occidentalis, divulſit.

Sæculum Eccleſiæ decimum, quod ſui aſperitate ac boni ſterilitate ferreum, mali ubique exundantis deformitate plumbeum, atque Scriptorum inopiâ obſcurum appellat Baronius, Sæculum, inquam, decimum nullis [quod ſanè ſingulare Dei ergà ſuam Eccleſiam beneficium fuit] Hæreſum, Schiſmatum & errorum monſtris fuit fœdatum, atque in eo avîta, puraque Eccleſiæ Catholicæ Fides in maxima licèt morum Cleri ac populi corruptela, tanquàm lilium inter ſpinas, illibata & intemerata permanſit.

Hæreſes & Schiſmata quæ ſæculo undecimo Eccleſiam exagitarunt.

Prima Hæreſis, quæ ſæculo Eccleſiæ undecimo graves tumultus excitavit, parentem habuit *Berengarium*, Archidiaconum Andegavenſem, qui inter cæteros, quos profudit errores, palàm inficiatus eſt realem Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, & converſionem ſubſtantiæ panis & vini in ſubſtantiam ejuſdem Corporis & Sanguinis Chriſti Domini. Docuit inſuper, parvulos non eſſe baptizandos, ſed tantùm adultos, & licitam cum omnibus fæminis ſcortationem eſſe putavit. Ab his tamen erroribus *Berengarius*, poſt varios caſus ac lapſus, tandem aliquandò reſipuit,

puit, & ad meliorem frugem ac ſinceram pœnitentiam converſus, Catholicam Fidem conſtanter uſque ad mortem profeſſus eſt, & in ſinu Catholicæ, ſeu Romanæ Eccleſiæ, obiit.

Altera Hæreſis eſt recentiorum quorumdam Manichæorum, quæ in Galliarum Regno detecta eſt, & cujus Sectarii docebant, Chriſtum de Virgine Maria non eſſe natum, neque pro hominibus paſſum, neque à mortuis reſurrexiſſe. Negabant inſuper cultum Sanctorum, neceſſitatem bonorum operum, Baptiſmum delere peccata, & conſecrationem Corporis & Sanguinis Chriſti fieri per Conſecrationem Sacerdotis. Poſtremò, nocturna Conventicula agebant, in quibus promiſcuam libidinem, extinctis luminaribus, exercebant, & occurrentem matrem aut Sororem indiſcriminatim conſtuprabant, & infantes ex illis ſpurciſſimis concubitibus procreatos comburebant, eorumque cineribus ad nefanda ſuæ Sectæ peragenda Myſteria utebantur.

Tertia Hæreſis eſt *Bogomilorum*, qui, Duce quodam *Baſilio*, Medico, multos in Oriente diſſeminarunt errores. Vetus Teſtamentum, tanquam à malo principio conditum, cum Manichæis rejiciebant, unam dumtaxat in Deo perſonam cum Sabellianis admittebant, Deo humanam formam tribuebant. Chriſtum non verè, ſed ſimulatè mortuum fuiſſe garriebant, Crucem deſpiciebant, Imaginum cultum, Idololatriam appellabant, dæmones invocabant & colebant, Miſſæ Sacrificium execrabantur, & alia id genus errorum monſtra proferebant, quæ *Alexius Comnenus*, Orientis Imperator, ſtatim ac comperta habuiſſet, non ſolùm *Baſi-*

niæ, hujus nominis *IV.* inter Imperatores verò *III.* Schiſmate diviſit Eccleſiam, & *Guibertum*, Ravennatem Archiepiſcopum, creavit Antipapam, dictum *Clementem III.* eumque contra *Gregorium VII.* verum ac legitimum Romanum Pontificem, in Sedem Pontificiam intruſit.

Hæreſes, Controverſiæ & Schiſmata, quæ Sæculo Eccleſiæ duodecimo emerſerunt.

Prima Hæreſis Authores habuit *Petrum de Bruis*, à quo ejus Sectarii dicti ſunt *Petrobuſiani*, & *Henricum*, à quo ejus diſcipuli *Henriciani* fuerunt cognominati. Ambo Hæreſiarchæ ſuos in Gallo-Provincia errores diſſeminarunt, quorum præcipua Capita hæc erant: Parvulos eſſe baptizandos negabant, Templa ſolo æquanda eſſe aſſerebant, quoniam Deus æquè in tabernis, ac in Templis, ante altare, vel ante ſtabulum invocari poteſt. Sacras Cruces confringebant, igneque ſuccendebant. Realem præſentiam Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento non admittebant. Sacrificia, orationes, eleemoſynas, & alia id genus bona opera pro fidelibus defunctis in Eccleſia fieri ſolita, ſugillabant, nec his mortuos juvari poſſe pertendebant. Denique, Traditionem, & Sanctorum Patrum doctrinam explodebant. Horumce duorum Hæreſiarcharum *Petri de Bruis*, & *Henrici*, diſcipuli itidèm fuerunt alii ejuſdem ſæculi duodecimi hæretici, dicti *Petragoricenſes*.

Altera Hæreſis eſt *Petri Abaelardi*, qui inter plures errores, quorum fuit accuſatus, docuit, Deum Patrem plenam eſſe potentiam, Filium

quamdam potentiam, Spiritum Sanctum nullam potentiam. Proceſſionem Spiritus Sancti è Patre, Filioque admittebat quidem, ſed eum de Patris & Filii ſubſtantia procedere pernegabat. Filium Dei carnem induiſſe ut homines à jugo Diaboli liberaret, tanquàm figmentum rejiciebat. Spiritum Sanctum eſſe animam mundi affirmabat, & homines per liberum arbitrium, ſinè adjuvante gratia, benè poſſe, & velle & agere cenſebat. Ab Adamo non trahi Originalis peccati culpam, ſed pœnam dumtaxat, exiſtimabat, & alios ejuſmodi errores docuit, à quibus tamen reſipuit, &, poſt ſinceram eorum emendationem, piè in gremio Eccleſiæ Catholicæ obiit.

Tertia Hæreſis eſt *Gilberti Porretani*, Epiſcopi Pictavienſis, qui realem diſtinctionem inter eſſentiam divinam & Attributa conſtituens dicebat, divinam Eſſentiam non eſſe Deum, proprietates perſonarum non eſſe ipſas perſonas, & divinam naturam non eſſe incarnatam. Verùm, *Gilbertus Porretanus* iſtos & alios, quos docuerat, errores, ſincero animo ejuravit, & Catholicam Fidem ad ſuum uſque obitum conſtantèr retinuit.

Quarta Hæreſis eſt cujuſdam *Eudonis*, ſeu *Eonis*, dicti *De Stella*, Gallicè *Eon de l'etoile*, qui inſulsè aſſerebat, ſe Filium Dei eſſe unigenitum, venturumque ad judicandum vivos & mortuos.

Quinta Hæreſis eſt *Waldenſium*, qui etiam dicti ſunt *Pauperes de Lugduno*. Hi ſub ſpecioſo ſummæ paupertatis, quam affectabant, obtentu, benè multos ſparſerunt errores. In primis, aſſerebant, veram Eccleſiam penès ſe ſolos exi-

exiſtere, & Eccleſiam Romanam, errorum omnium Magiſtram & vitiorum ſentinam appellabant. Præterea, nec Romano Pontifici, nec aliis Epiſcopis parendum eſſe ajebant, & Excommunicationem, aliaſque Cenſuras ab his latas deridebant. Statuta Eccleſiæ contemnebant; Templa, Altaria, eorumque conſecrationes, Sacerdotalia indumenta, Indulgentias, Jejunia, Sacros ritus ac cæremonias, Concilia, Synodos, Monachorum Inſtitutum, & Officia quæcumque Eccleſiaſtica reprobabant. Mulierculis Verbum Dei prædicandi, & Scripturas Sacras in linguam vulgarem translatas legendi atque interpretandi facultatem tribuebant, & traditiones, atque Sanctorum Patrum Expoſitiones repudiabant. Omnem poteſtatem ſive Eccleſiaſticam, ſive Laicalem, ſolo peccato mortali deperdi prædicabant, denique, ut cæteros illorum errores miſſos faciam, Sanctorum cultum & invocationem impugnabant, Reliquias vigilias, Canonizationes, miracula, & Feſtivitates Sanctorum ſpernebant, eorum Imagines execrabantur, Purgatorium negabant, & alios nefandos evomebant errores. Ex hac Waldenſium Secta, aliæ promanarunt Sectæ, videlicet *Catharorum* in Italia, *Cotarellorum* in Gallia, & *Sabbatatorum*, vel *Inſabbatatorum* in Hiſpania.

Sexta Hæreſis eſt *Tanquelini*, qui eò dementiæ prorupit, ut ſe Filium Dei eſſe diceret, & filias, in conſpectu matrum, necnon Sponſas, cernentibus maritis, deflorari, ac corrumpi juberet, atque conjugia promiſcua eſſe vellet.

Septima Hæreſis eſt *Arnaldi Brixienſis*, qui, ut Laïcis Principibus adularetur, docuit, nec Clericos proprietatem, nec Epiſcopos Regalia,

nec

nec Monachos poſſeſſiones habentes aliquâ ratione poſſe ſalvari, cunctaque hæc Principis eſſe, ab ejuſque beneficentia in uſum Laïcorum cedere oportere.

Octava Hæreſis eſt Abbatis *Joachimi*, qui inter Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum admittebat in eſſentia divina unitatem non veram & propriam, ſed quaſi collectivam & ſimilitudinariam, non ſecùs ac multi homines dicuntur unus Populus, & multi Fideles una Eccleſia. At, cùm Abbas *Joachimus* ſua antè obitum Scripta Sedis Apoſtolicę judicio ſubjeciſſet, diſtrictè vetuit *Honorius III.* Pontifex Maximus, nè Abbas *Joachimus* hæreſeos nomine infamaretur.

Nona Hæreſis eſt *Albigenſium*, qui, præter errores, quos cum Hæreticis Waldenſibus communes habebant, duo inſuper cum Manichæis admittebant cöæterna principia, bonum unum & alterum malum.

Præter iſtas Hæreſes, quæ Sæculo Eccleſiæ duodecimo pullularunt, duæ etiam Controverſiæ fuerunt eodem ſæculo ventilatæ, quarum prima ſpectabat validitatem Baptiſmi, quem Laïci in Galliis, abſente Sacerdote, adminiſtrabant, hæc tantùm verba pronuntiantes: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, omiſſis illis, quæ præmitti ſolent: *Ego te baptizo*. Sed hanc Controverſiam diremit eodem ſæculo duodecimo *Alexander III.* definivitque, invalidum eſſe Baptiſmum, ſi Miniſter prætermiſerit hæc verba: *Ego te baptizo*. Quam Summi Pontificis definitionem denuò publicavit *Alexander VIII.* Pontifex Maximus, anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo.

Al-

Altera Controverſia Sæculo Eccleſiæ duodecimo mota eſt circà converſionem aquæ, quæ Calici ante Conſecrationem infunditur, an nimirum aqua, non ſecùs ac vinum, immediatè per verba Conſecrationis convertatur in Sanguinem Chriſti? vel potiùs aqua immediatè convertatur in Vinum? Verùm, in hac Controverſia Theologi tanquàm probabiliorem ſectantur doctrinam S. *Thomæ*, aſſerentis, aquam, quæ ante Conſecrationem infunditur Calici, immediatè converti in vinum, & mediante vino, quod eſt ſola à Chriſto Domino præſcripta conſecrandi calicis materia, tranſire in Sanguinem Chriſti.

Denique, Sæculo Eccleſiæ duodecimo contra veros ac legitimos Pontifices Romanos, præſertim in *Paſchalem II. Gelaſium II. Innocentium II.* & *Alexandrum III.* multi inſurrexerunt Antipapæ, qui in Sedem Pontificiam vi, vel authoritate Imperatorum Occidentis intruſi, variorum in Eccleſia Schiſmatum Authores fuerunt.

Hæreſes, quæ obortæ ſunt decimo tertio Eccleſiæ Sæculo.

Prima Hæreſis eſt *Almarici*, ejuſque Diſcipulorum, qui, præter multos, quos diſſeminabant, errores, dictitabant, poteſtatem Patris duraſſe quandiù viguit lex Moſaica: Legem novam à Chriſto conditam ad ſua uſque tempora vim habuiſſe; ſed eam deinceps cum omnibus ſuis Sacramentis abrogatam locum dediſſe Spiritus Sancti Regno uſque ad finem mundi duraturo, in quo Baptiſmus, Confeſſio, Euchariſtia, aliaque Sacramenta jam non eſſent neceſſaria, ſed

ſolâ

ſolâ interiori Spiritus Sancti gratiâ, excluſis bonis operibus, quemlibet ſalvari poſſe docebant, indèque charitatis donum adeò extollebant, ut mulierculis, quibus cum carnali commercio commiſcebantur, perſuaderent, flagitia, ſtupra, adulteria, aliaque id genus turpiſſima peccata per virtutem charitatis licita & innoxia reddi, eiſque hoc pacto promitterent omnium peccatorum impunitatem.

Altera Hæreſis eſt *Flagellantium*, qui docebant, non poſſe ſalvari eos, qui illorum Sectæ nomen non dediſſent, ſeque non baptizaſſent in proprio ſanguine, nudoſis funibus ſeſe flagellantes. Sacramenta Eccleſiæ contemnebant, Romanum Pontificem, & Epiſcopos omni auctoritate ac juriſdictione privabant. Purgatorium poſt hanc vitam negabant, Jejunia ab Eccleſia indicta de medio tollebant, aliiſque pernicioſis erroribus erant infecti.

Tertia Hæreſis eſt *Stadinghorum* in Germania, qui in ſuis propudioſis Conventibus promiſcuam libidinem exercebant, in Clericos ac Religioſos viros crudeliter graſſabantur, & Corpus Chriſti Domini, quod ſingulis annis in Paſchate de manu Sacerdotis recipiebant, in ore de induſtria ſervantes, illud poſteà in latrinas expuebant.

Quarta Hæreſis procuſa itidem fuit in Germania à quibuſdam, qui *Friderico II.* Imperatori, & *Conrado*, ejus filio, Catholicæ Eccleſiæ perduellibus, favere volentes, prava Dogmata, in Hæreticis Donatiſtis ab Eccleſia jam proſcripta, innovarunt, aſſerentes, Romanum Pontificem eſſe Hæreticum, omneſque Epiſcopos, & Prælatos, hæreſi itidem & ſimoniâ infe-

fe-

fectos, nec ligandi & ſolvendi, nec conficiendi Corpus Chriſti poteſtatem habere, quòd mortalibus peccatis eſſent irretiti.

Quinta Hæreſis eſt *Guillelmi à S. Amore*, qui odio percitus in Religioſos, quos *Mendicantes* appellamus, libellum ſcripturivit, cui titulus eſt: *De periculis Noviſſimorum temporum*, multis contra Religioſam paupertatem erroribus ſcatentem, quem idcircò *Alexander IV.* Pontifex Maximus, tanquàm *perniciosum*, & *deteſtabilem* confixit.

Sexta Hæreſis eſt *Davidis Dinantii*, ſeu *De Dinando*, diſcipuli Hæretici *Almarici*, qui eò deſipuit, ut non dubitarit aſſerere, Deum eſſe Materiam primam.

Præter illas Hæreſes, quæ Sæculum decimum tertium conſpurcarunt, non paucos errores invexerunt quidam ejuſdem Sæculi in Galliis rerum novarum cupidi Theologi, qui in varios lapſi ſunt errores, quos *Guillelmus* & *Stephanus le Templier*, Archiepiſcopi Pariſienſes, jure meritò damnarunt. Nec prætermitti debet malè conſarcinatus liber à neſcio quo Authore ejuſdem ſæculi decimi tertii editus, & *Euangelium æternum* inſcriptus, qui, ob inſulſa & blaſphema dogmata, quibus refertus eſt, ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo fuit proſcriptus.

Hæreſes, & Schiſmata, quæ ſæculum Eccleſiæ decimum quartum infeſtarunt.

Prima Hæreſis, ſæculo Eccleſiæ decimo quarto in Oriente exorta, Authorem habet *Gregorium Palamam*, Monachum Græcum, & poſtea Theſ-

Theſſalonicenſem Epiſcopum, qui nomen ſuum huic *Palamitarum* Sectæ dedit. Pertendebant autem illi Hæretici *Palamitæ*, lumen in monte Thabor, Corpori Chriſti circumfuſum, increatum ac æternum Dei lumen fuiſſe, illud tamen non Dei ſubſtantiam eſſe, ſed ejus tantùm operationem. Prætereà, affirmabant, eſſentiam Dei ab ejus Attributis eſſe realitèr diſtinctam, Divinaque Attributa eſſentiâ Dei eſſe minora, ipſi tamen cöeterna. Poſtremò, negabant, naturam, ſeu eſſentiam Dei, qualis in ſe eſt, à quocumque intellectu creato, etiam Beatifico, videri poſſe, totamque Sanctorum Beatitudinem in ſola viſione cujuſdam lucis increatæ, ſed ab eſſentia Dei realiter diſtinctæ, ſitam eſſe docebant. Non ſolùm *Palamitæ* à ſuo Authore dicti ſunt iſti Hæretici, ſed etiam fuerunt appellati *Heſychiſtæ*, *Euchitæ*, & *Meſſaliani*, quòd inter orandum imitarentur infames Hæreticos Meſſalianos, caput ad umbilicum deprimentes, & in ea orationis quiete mirabilem ſe lucem intueri, & incredibili voluptate affici delirarent.

Altera Hæreſis eſt *Fratricellorum*, ſeu quorumdam pſeudo Minoritarum, qui ab Ordine S. *Franciſci* ſegreges, & paupertatis Euangelicæ ſpeciem ſibi arrogantes, veri hypocritæ erant, & inter multos, quos ſparſerunt, errores, ajebant, penes ſe ſolos eſſe veram Chriſti Eccleſiam, Eccleſiam verò Romanam, *Carnalem* nuncupabant., *Babylonem*, & *magnam meretricem*. Omnes Romanos Pontifices à tempore S. *Silveſtri Papæ*, excepto ſolo *Celeſtino V.* prævaricatores eſſe dicebant, eiſque ſubindè, & aliis Prælatis obediendum non eſſe prædicabant. Interim, iſti

Hæ-

Hæretici *Fratricelli*, ſe orationi & contemplationi addictiſſimos, atque à terreſtrium bonorum amore penitùs alienos eſſe mentientes, perpetuo otio indulgebant, & mendicitate, quæ ipſis non indecora videbatur, vitam ſuſtentabant.

Tertia Hæreſis eſt *Beguardorum* & *Beguinarum*. *Beguardi* erant Apoſtatæ Ordinis S. *Franciſci*, & *Beguinæ* erant puellæ, quæ ſub finem ſæculi duodecimi à quodam S. Presbytero *Lamberto* in ſocietatem ad caſtè vivendum, abſque tamen votis, fuerant congregatę. Hæ igitur puellæ, dictę *Beguinæ*, pravis dogmatibus cujuſdam fanaticę mulieris *Margaretæ Porretæ* penitùs infectæ, ſocietatem inierunt cum hęreticis Beguardis, & ſimul cum ipſis docere cęperunt, hominem in iſta vita mortali ad hunc adeò ſublimem perfectionis ſtatum aſſurgere poſſe, ut omninò impeccabilis evadat, & non teneatur ampliùs jejunare, virtutes exercere, leges Eccleſiaſticas, vel civiles obſervare, de adoratione Chriſti in Euchariſtię Sacramento, vel de ejus vita aut paſſione tantiſper cogitare. Docebant inſuper *Beguardi* & *Beguinæ*, hominem in pręſenti vita eâ potiri felicitate, quâ nulla major in cęlo futura ſit, & ad videndum Deum, ut in ſe eſt, nullo prorsùs opus eſſe lumine gloriæ infuſo. Denique, quod horret calamus ſcribere, coïtum cum muliere inculpabilem eſse aſserebant, quoniam ad illum naturę libido propenſione ſuâ fertur, mulieris verò oſcula eſse peccata mortalia, quia ad illa non pellicit natura.

Quarta Hęreſis eſt *Marſilii de Menandrino*, Patavini, & *Joannis Janduini*, Peruſini, qui ſtantes

tes à partibus *Ludovici Bavari* Imperatoris contra *Joannem XXII.* Romanum Pontificem, peſtiferum librum de juriſdictione Imperiali & Pontificia ediderunt, pluribus erroribus reſperſum, quorum Summa eſt, quòd Chriſtus S. *Petrum* non inſtituerit Caput Eccleſię, quòd ad Imperatores ſpectet creare Romanos Pontifices, dejicere ac punire, atque, Sede vacante, Eccleſiam regere; Eccleſiaſtica Beneficia conferre, Ordines Religioſos approbare, & in contrahendis matrimoniis diſpenſare &c.

Quinta Hęreſis eſt *Lollardorum*, qui ità dicti ſunt à *Lollardo Waltero*, eorum Coriphęo. Docebant illi Hęretici, Luciferum injuſtè à Deo fuiſse Cęlo pulſum, & aliquandò reſtitutum iri. B. *Mariæ* poſt partum Virginitatem, & Corporis Chriſti in Euchariſtię Sacramento realem pręſentiam, Sanctorum merita & invocationem negabant. Sacramenti Pęnitentiæ adminiſtrationem Laïcis committebant. Matrimonium, tanquàm juratum meretricium, damnabant, & promiſcuos coïtus in ſpeluncis & locis ſubterraneis exercebant, dicentes, Deum neſcire, aut certè non punire ea quę ſub terra fiunt.

Septima Hęreſis eſt *Wikleffiſtarum*, cujus author fuit *Joannes Wikleffus*, natione Anglus, qui Eccleſiam Romanam eſse Satanę Synagogam blaterabat. Converſionem ſubſtantiæ panis & vini in ſubſtantiam Corporis & Sanguinis Chriſti negabat, Indulgentias irridebat, Clericos poſseſſiones habentes, velut hęreticos, infamabat, Religioſum Inſtitutum cane pejus & angue odio proſequebatur. Liberum arbitrium tollebat, & omnia neceſſitate abſolutâ evenire aſserebat. Epiſcopum & Sacerdotem in peccato

exi

exiſtentem nec baptizare, nec ordinare, nec conſecrare affirmabat, & alios peſtiferos ore & calamo profudit errores, quos numero quadraginta quinque damnavit Concilium Generale, Conſtantienſe.

Præter iſtas Hæreſes, quæ decimum quartum Eccleſiæ ſæculum fędarunt, aliæ ſpurciſſimæ eodem ſæculo prodierunt Sectæ *Dulciniſtarum*, *Turlupinorum*, & aliorum, qui Epicureorum more viventes, nocturna agebant Conventicula, & in eis promiſcuâ libidine utebantur, quin, quod dictu horrendum eſt, eos palam, canum inſtar, & jumentorum more, coire non pudebat. Non defuerunt etiam ſæculo decimo quarto Theologi, quos inter *Raymundus Lullus*, *Joannes de Monteſono*, *Ekardus*, *Joannes de Pariſiis*, *Joannes de Mercuria*, & alii, qui à regia Theologorum viâ deflectentes, in aliquot errores prolapſi ſunt, qui vel ab Epiſcopis, vel à Fidei Quæſitoribus, vel à Sacra Facultate Pariſienſi fuerunt damnati.

Denique, ſæculo decimo quarto duo Schiſmata pacem Eccleſiæ perturbarunt. Primi Schiſmatis Author fuit *Ludovicus Bavarus*, Imperator, qui contra *Joannem vigeſimum ſecundum*, verum ac legitimum Romanum Pontificem, à quo fuerat anathemate perculſus, creavit Antipapam, *Petrum de Corbaria*, Franciſcanum, dictum, *Nicolaum V.* qui tamen poſteà Inſignia Pontificatus depoſuit, & Avenione in Palatio Pontificio incluſus obiit. Alteri Schiſmati occaſionem dederunt Cardinales, qui anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo octavo, poſt obitum, *Gregorii XI.* qui Sedem Pontificiam Avenione, Romam reduxit, elegerunt in Romanum Pon-

tificem *Urbanum VI.* qui Romæ ſuam Sedem fixit. At, multi Cardinales ab obedientia *Urbani VI.* recedentes, alium elegerunt Pontificem, dictum *Clementem VII.* qui Avenione in Galliis ſuam ſedem tenuit. Hoc Schiſma omnium aliorum, quæ unquàm in Occidente contigerunt, fuit calamitoſiſſimum & funeſtiſſimum, illudque quinquaginta fermè annis inexplicabili Catholicæ Eccleſiæ, & Religionis Chriſtianæ damno prorogatum eſt.

Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata quibus Eccleſia Sæculo decimo quinto vexata fuit.

Prima Hæreſis eſt *Huſſitarum*, qui ita dicti ſunt à *Joanne Hus*, Presbytero, & Academiæ Pragenſis in Bohemia Rectore, qui Hæreſim ex peſtilentiſſimis *Joannis Wikleffi* libris hauſit, eique alios addidit errores, quos damnavit Synodus Generalis Conſtantienſis. *Joannes Hus* in ſuis erroribus pertinax, unà cum *Hieronymo Pragenſi*, ejus Socio, ad rogum damnatus, vivus exuſtus eſt. Huſſitarum Hæreſis diviſa eſt in varias Sectas, alii quippè dicuntur *Orebitæ*, alii *Orphani*, alii *Thaboritæ*, alii *Callixtini*, alii *Fratres Bohemi*.

Altera Hæreſis eſt *Adamitarum*, quam, in ſecundò Eccleſiæ ſæculo exortam, renovavit ſæculo decimo quinto quidam *Pikardus* nomine, qui ſe Filium Dei dixit, ſeque *Adamum* appellavit. Suos Sectarios nudos incedere, & promiſcua habere connubia juſſit, eoſque ad omnia libidinum monſtra provocabat his verbis: *creſcite, & multiplicamini & replete terram.*

Tertia Hæreſis invecta eſt ab *Hermanno Ruiſſvich*,

ſvich, natione Batavo, qui inter blaſphemos, quos diſſeminabat, errores, aſſerebat, Animam ſimul cum corpore interire; Chriſtum fuiſſe ſtultum & ſimplicem, phantaſticum, ac ſeductorem hominum; Fidem noſtram fabuloſam eſſe, fatuam Scripturam, ficta Biblia, delirum Euangelium.

Quarta Hæreſis eſt *Foſſariorum*, qui ita fuerunt nuncupati, quòd in foſſis & ſpeluncis nocte convenirent, & promiſcuâ libidine, more beſtiarum, ſeſe commiſcerent. Eccleſiam Dei, ejuſque Miniſtros contemnebant, Sacramenta irridebant, & alios execrandos proferebant errores.

Prætèr illas Hæreſes, quæ decimo quinto ſæculo gravia Eccleſiæ damna intulerunt, in nonnullos errores quidam ejuſdem ſæculi Theologi proruperunt, qui tamen ſtatim fuêre proſcripti. Concilium Generale Conſtantienſe damnavit errores *Matthæi Grabbonis*, *Joannis Parvi*, & *Auguſtini de Roma*. *Sixtus IV.* Pontifex Maximus errores *Petri de Oſma*, Academiæ Salmanticenſis Profeſſoris, reprobavit, & Sacra Facultas Pariſienſis nova & prava Dogmata quorumdam Theologorum, præſertim *Joannis Marchand*, & *Joannis Lallier*, cenſorio ſtigmate confixit.

His Hæreſibus, & erroribus, decimo quinto Eccleſiæ ſæculo enatis, addam tres Controverſias, quæ eodem ſæculo fuerunt magnâ animorum contentione agitatæ. Prima Controverſia extitit Parochos, ſeu Presbyteros ſæculares, inter & Religioſos Mendicantes. Parochi ſiquidem Religioſis Mendicantibus negotium faceſſebant, omnemque movebant lapidem, ut

his non fruerentur privilegiis, quæ à Romanis Pontificibus fuerunt ipſis conceſſa. Versâ vice, Religioſi Mendicantes pro defenſione jurium ac privilegiorum ſuorum pro aris ac focis decertabant, & Parochorum juriſdictionem pro viribus elevare ac deprimere moliebantur. Hinc indè conſcripti dentati libelli, qui ob erroneas, quas complectebantur, propoſitiones, à Romanis Pontificibus, Concilio Baſileenſi, & Sacra Facultate Pariſienſi fuerunt damnati. Jura tamen ac Privilegia Religioſorum Mendicantium, præſertim excipiendi tempore Paſchali Sæcularium Confeſſiones, ſarta tecta ſemper conſervarunt Romani Pontifices, multiſque promulgatis Diplomatibus comprobarunt.

Altera Controverſia mota eſt Franciſcanos inter & Dominicanos. Franciſcani contendebant Sanguinem Chriſti in triduo mortis effuſum non fuiſſe perſonæ Divinæ unitum, ac ſubindè cultu latriæ non fuiſſe adorandum. Contrariam ſententiam ſtrenuè propugnabant Dominicani. Fuit hæc Controverſia coram *Pio II.* Pontifice Maximo ventilata, ſed ejus definitio in aliud tempus procraſtinata eſt. Nunc autem omnibus fermè Theologis probatur Dominicanorum ſententia.

Tertia Controverſia ſpectabat Sacra Stigmata, quibus à Deo S. *Catharinam* Senenſem inſignitam fuiſſe aſſerebant Dominicani, negabant verò Franciſcani. Sed huic Controverſiæ finem impoſuerunt Summi Pontifices *Pius II.* & *Urbanus VIII.* qui in Officio, quod recitatur in Feſto S. *Catharinæ Senenſis*, diſertè declarant, Chriſtum Dominum ſua Sacra Stigmata huic Sanctæ Virgini affixiſſe.

De-

Denique, ſæculo decimo quinto, præter illud Schiſma, quod in ſuperiori ſæculo, ſeu anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo octavo, poſt obitum *Gregorii XI.* exortum eſt inter *Vrbanum VI.*&*Clementem VII.*quodque dumtaxat anno milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo extinctum eſt in Concilio Generali Conſtantienſi, in quo, depoſitis pſeudo Pontificibus, *Martinus V.* electus eſt Pontifex Maximus, præter, inquam, illud Schiſma, aliud excitarunt Patres jam diſſoluti Concilii Baſileenſis, qui contra *Eugenium IV.* verum ac legitimum Romanum Pontificem, intruſerunt Antipapam, *Amædeum*, Sabaudiæ Ducem, ſub nomine, *Felicis V.* qui tamen ſuum umbratilem Pontificatum ad pedes *Nicolai V.* Pontificis Maximi ultrò abdicavit, & uni Deo vacans ſanctè obiit, atque multis poſt obitum miraculis fulſit.

Hæreſes & Controverſiæ, quæ prodierunt Sæculo Eccleſiæ decimo Sexto.

Prima Hęreſis eſt *Lutheranorum*, cujus Author fuit *Martinus Lutherus*, natione Germanus, qui ineunte Sæculo decimo ſexto inter plures, quos propalavit errores, præcipuè docuit, hominem ſolâ Fide & ſinè bonis operibus juſtificari: liberum arbitrium per primigeniam Adami culpam omninò periiſſe: Pontificem Romanum eſſe Antichriſtum: in Euchariſtia remanere ſubſtantiam panis cum Corpore Chriſti, & Corpus Chriſti non ſemper eſſe in Euchariſtia, ſed in ſolo uſu, ſeu in actuali comeſtione: Confeſſionem auricularem eſſe purum putumque inventum humanum: Indulgentias nihil prodeſſe:

Miſſam nec à Chriſto inſtitutam; nec Sacrificium eſſe: Vota Monaſtica eſſe mera hominum commenta, & ad Cælibatum Sacerdotes non teneri: non eſſe poſt hanc vitam Purgatorium: Sacramenta novæ legis non conferre gratiam, & peccata, cùm remittuntur, non deleri, ſed tantùm tegi, & non imputari, aliaque id genus ab Eccleſia ſæpiùs damnata veterum Hæreſiarcharum infeſta recoxit dogmata.

Altera Hæreſis eſt *Sacramentariorum*, cui initium dederunt *Carloſtadius*, *Vldricus Zuinglius*, & *Joannes Oecolampadius*, eamque per Helvetiam latè propagarunt. *Lutheri* errores propugnabant iſti Hæretici, & in hoc tantùm ab eo diſcrepabant, quòd dicerent, Imagines Chriſti & Sanctorum eſse confringendas, quod nolebat *Lutherus*, & negarent realem Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, quam admittebat *Lutherus*.

Tertia Hæreſis eſt *Anabaptiſtarum*, qui ità dicti ſunt, quòd docerent, parvulos non eſse baptizandos, & ſi baptizati fuerint, denuò eſse baptizandos, quandò adulti erant. Negabant inſuper Anabaptiſtæ realem Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, Imagines execrabantur, & alia virulenta dogmata propugnabant.

Quarta Hæreſis eſt *Confeſſioniſtarum*, qui ita appellati ſunt, quòd *Confeſſionem Auguſtanam*, editam à *Philippo Melanchthone* ſectarentur, dicti ſunt etiam *Lutherani molles*. Communionem ſub utraque ſpecie præcipiebant, Sacerdotum cælibatum improbabant, Traditiones explodebant, Monaſtica vota damnabant & alios tutabantur errores.

Sex-

Sexta Hæreſis eſt *Matthæi Flacci Illyrici*, Magdeburgenſis pſeudo Miniſtri, & *Rigidorum Lutheranorum* Sectæ Primipili, qui auſus eſt aſſerere, peccatum Originale eſſe ipſam hominis ſubſtantiam.

Septima Hæreſis authorem habuit *Brentium*, qui docuit, humanitatem Chriſti ab ipſa Incarnatione fuiſſe ſemper ubique, indèque ejus diſcipuli dicti ſunt *Vbiquiſtæ*.

Octava Hæreſis inducta eſt ab *Andrea Oſiandro*, qui aſſeruit, hominem non Fide, aut Gratiâ juſtificàri, ſed eâdem eſſentiali juſtitiâ, quâ Deus juſtus eſt, & quæ eſt ipſe Deus, adeò ut Chriſtianus non Fide, aut Gratiâ, ſed ipsâ naturâ juſtus ſit.

Nona Hæreſis eſt *Calviniſtarum*, cujus parens fuit *Joannes Calvinus*, natione Gallus, qui perfrictâ fronte realem Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, necnon Tranſubſtantiationis dogma negavit. Hominem ſolâ fide ſinè operibus juſtificari, eamque Fidem juſtificantem nullo, quamtumvis gravi delicto, excepto ſolo infidelitatis peccato, amitti poſſe docuit. Liberum arbitrium, Indulgentias, cultum & imagines Sanctorum, Clericorum cælibatum, vota Monaſtica, Traditiones, Conciliorum Decreta, Purgatorium, & Primatum Romani Pontificis penitùs de medio ſuſtulit, & peſtilentem Calviniſtarum condidit Sectam, ex qua aliæ plures profluxerunt. Alia quippè eſt Secta, *Reformatorum*, alia *Anglo Calvinianorum*, alia *Piſcatorianorum*, alia *Puritanorum*, alia *Presbyterianorum* & *independentium*, alia *Arminianorum*, ſeu *Remonſtratentium*, alia *Gomariſtarum*, ſeu *Contraremonſtratenſium* &c.

Decima Hæreſis eſt *Antitrinitariorum*, qui *Pauli Samoſateni*, *Arii*, & *Macedonii*, divinitatem Filii & Spiritus Sancti negantium, impietates & blaſphemias ſæculo decimo ſexto renovarunt. Hujus peſtilentiſſimæ Antritinitariorum Hæreſis principes fuerunt *Michael Servetus*, *Valentinus Gentilis*, *Georgius Blandrata*, *Alciatus*, *Bernardus Ochinus*, *Gribaldus* & *Franciſcus David*, ſed præcipuè *Lęlius Socinus*, & *Fauſtus Socinus*, qui, præter alios errores, quos cum Lutheranis, Sacramentariis, & Calviniſtis communes habuerunt, hanc Antitrinitariorum Sectam tam latè propagarunt, ut hæc deteſtabilis Secta non alitèr ſoleat nunc appellari, quàm Secta *Socinianorum*.

Undecima Hæreſis eſt *Libertinorum*, quam Sæculo XVI. in Galliis ſuſcitarunt *Quintinus*, & *Antonius Pocquius*, qui docebant, Diabolum & peccatum eſſe imaginationes inanes & frivolas: Deo eſſe imputanda peccata: libertatem Chriſtianam in eo ſitam eſſe, ut omnia homini ſinè exceptione licita ſint, & propriam cujuſcumque ad malum propenſionem, eſſe vocationem, in qua, ſecundùm Apoſtoli mandatum, permanere debeat: Fas eſſe ſimulare Religionem, aliaque his non minùs flagitioſa tuebantur Dogmata.

Duodecima Hæreſis Authorem habuit *Davidem Georgium*, Delphis in Batavia natum, qui impiè aſſerebat, ſe eſſe eximium Prophetam, & Chriſto Jeſu majorem.

Decima tertia Hæreſis eſt *Antinomorum*, cujus parens fuit *Joannes Agricola*, qui legem Moſaicam, tanquàm prorsùs inutilem, damnavit.

Mitto duos ejuſdem Sæculi XVI. Hæreticos, vi-

videlicèt *Gaſparem Scuvenfeldium*, qui aſſerebat, humanam Chriſti naturam, poſt Aſcenſionem in Cælum, mutatam eſſe in Divinam; & *Franciſcum Stancarum*, qui docebat, Chriſtum, non quà Deus, ſed quà homo eſt, Mediatorem ac redemptorem eſse hominum, çùm tamen juxtà Fidem Catholicam teneamur credere, Chriſtum quà Deus & homo eſt, totius generis humani eſſe Salvatorem, & Mediatorem Dei & hominum. Mitto etiam duos ejuſdem Sæculi XVI. Theologos, *Michaelem Bajum*, & *Guillelmum Poſtellum*, quorum prior aliquot errores circa Gratiam & liberum arbitrium, concupiſcentiam &c. ſeptuaginta novem propoſitionibus comprehenſos, & à S. *Pio V.* damnatos, docuit, ſed ſtatim Summâ animi demiſſione palinodiam decantavit *Michael Bajus*, Facultatis Lovanienſis Doctor ac Cancellarius. Alter verò, ſeu *Guillelmus Poſtellus*, ex nimia Rabbinorum lectione, & Aſtrorum contemplatione in abſurdos errores lapſus eſt, à quibus tamen reſipuit, & poſt multa, quæ exhibuit, ſinceræ pęnitentię ſigna, in Fide & pace Catholicæ Eccleſiæ migravit è vita.

Ad has hæreſes, quæ ſæculo XVI. ſinum Eccleſiæ crudeliſſimè dilacerarunt, accedunt duę Controverſię, quæ eodem ſæculo turbas excitarunt.

Prima Controverſia enata eſt in Hiſpania anno MDLXXXVIII. quo *Ludovicus Molina* novam liberi Arbitrii cum Divina Gratia *Concordiam* vulgare cępit. In hanc *Molinæ* Concordiam ſtatim inſurrexerunt Dominicani, acerrimi Sanctorum *Auguſtini* & *Thomæ* doctrinæ defenſores, & in Congregationibus de Auxiliis Divinis, coram *Clemente VIII.* Pontifice Maximo habitis, avitam SS. *Auguſtini* & *Thomæ* de Gratia ſe ipſa effi-

efficaci, & de Prædeſtinatione gratuitâ doctrinam totis viribus, & maximâ gloriâ propugnarunt, & novam Molinæ doctrinam omni argumentorum genere oppugnarunt, ſed propter intempeſtivum *Clementis VIII.* obitum nihil definitum eſt.

Altera Controverſia in Germania extitit inter *Joannem Reuchlinum*, vulgò dictum *Capnionem*, & Monachos, necnon Theologos Scholaſticos. *Reuchlinus*, qui variarum linguarum peritiſſimus erat, edidit *Epiſtolas Obſcurorum virorum*, in quibus Theologorum Scholaſticorum ac Monachorum barbarè latinâ linguâ ſcribentium, ſtylum expreſſit, ut eos traduceret. Eo Satyrico Epiſtolarum libro exaſperati Monachi, & Theologi Scholaſtici accuſarunt *Reuchlinum* quòd Cabbalæ & Judaiſmo plus æquo faveret. Tandèm Academia Colonienſis contra *Joannem Reuchlinum* Sententiam tulit, quam approbarunt Facultates Pariſienſis, Lovanienſis, Erfordienſis, & Moguntina. Librum Satyricum *Epiſtolarum Obſcurorum Virorum* diſtrictè prohibuit ac natalitiis ſuis tenebris damnavit *Leo X.* Pontifex Maximus.

Hæreſes, Errores & Controverſiæ, queis vel Eccleſiæ Catholicæ Fides impetita, vel ejus pax fuit Sæculis XVII. & XVIII. perturbata.

Prodierunt Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo multi Novatores, quorum alii errores, in quos impegerant, ejurarunt, alii verò ſuis erroribus uſque ad obitum obſtinatis animis adhæſerunt. Incipiam porrò ab his Novatoribus, qui, divâni-

nâ aſſulgente gratiâ, à ſuis tandèm erroribus reſilierunt.

Primus novator ſęculi XVII. fuit *Iſaacus Pereyrus*, qui commentus eſt *Præadamitarum* Syſtema, quo probare contendit, ante Adamum extitiſse homines à Deo creatos, quos ideò *Præadamitas* appellavit. Verùm, *Pereyrus*, qui erat natione Gallus, & Hæreticus Calviniſta, coram *Alexandro VII.* Pontifice Maximo Sectam *Calvini* ejuravit, & ſuum de chymericis Præadamitis Syſtema damnavit.

Alter ſæculi XVII. Novator fuit *Marcus Antonius de Dominis*, Archiepiſcopus Spalatenſis, qui in Apoſtaſiam & Hæreſim lapſus, virulentùm librum *de Republica Chriſtiana* contra Catholicam Fidem, & Primatum Romani Pontificis ſcripturivit, à ſuis tamen erroribus reſipuit, ac propediem moriturus Sacramentis Eccleſię munitus, editis pęnitentiæ ſignis, è vita diſceſſit.

Tertius Novator eſt *Edmundus Richerius*, Sacrę Facultatis Pariſienſis Doctor, qui librum edidit de *Eccleſiaſtica, & Politica Poteſtate*, in quo auctoritatem Eccleſię & Romani Pontificis nimiùm deprimebat, & Politicam Poteſtatem plus juſtò extollebat. Sed ad ſaniorem mentem, melioremque frugem ſeſe poſteà recepit *Richerius*, librum, erroreſque ſuos palàm deteſtatus eſt, & ultrò faſſus eſt, Eccleſiam Romanam eſſe Matrem, & Magiſtram omnium Eccleſiarum, & infallibilem veritatis judicem, atque in ea Fidei profeſſione conſtanter ad obitum uſque perſeveravit.

Quartus Novator fuit *Joſephus, Franciſcus Berri*, qui impiè jactabat, ſe eſse *Chriſtum*, qui to-

totum Orbem ſuis legibus ſubdere debebat, novam Fidem, novos ritus, ac novam inſtituere Eccleſiam. Captus autem, ſolemni execratione omnia ſua deliria Romę ejuravit, & in carcerem detruſus, plura verę pęnitentię ac ſincerę converſionis prębuit argumenta. Inter Novatores, qui ſęculo XVII. ſuos errores nunquàm ejurare voluerunt, duo ſceleſtiſſimi poſt homines natos viri recenſentur *Lucilius Vanini*, patriâ Neapolitanus, & *Benedictus Spinoſa*, patriâ Amſtelodamenſis, quorum prior apertè Atheiſmum profeſſus, & in impietate ſua pervicax, Toloſę in Galliis vivus exuſtus eſt; Alter verò, ſeu *Benedictus Spinoſa*, primùm Religione Judęus, dein, Judaiſmi deſertor, tandèm omnis Religionis jugum excuſſit, & purum putumque Atheiſmum in ſuo Tractatu *Theologico-Politico*, aliiſque poſthumis ſuis Operibus apertè docuit, & nunquàm è ſacrilega illa impietate emerſit.

Aliorum ſęculi XVII. & ſęculi XVIII. Novatorum Hęreſes aut errores damnarunt Romani Pontifices. *Innocentius X.* & *Alexander VII.* tanquam hęreticas proſcripſerunt quinque famoſas *Cornelii Janſenii* propoſitiones, quę tot ac tantas in Eccleſia excitarunt tragędias. Quadraginta quinque erroneas, & in doctrina Morali pernicioſiſſimas quorumdam laxiorum Caſuiſtarum propoſitiones confixit itidem *Alexander VII.* Pontifex Maximus. Spurciſſimam *Michaelis Molinos* Hęreſim profligavit *Innocentius XI.* Pontifex Sanctiſſimus, qui etiam modernorum laxiorum Caſuiſtarum propoſitiones ſexaginta quinque, tendentes ad perniciem morum, & à quibus abhorruiſſent pagani non omni-

ninò flagitioſi, gravi cenſurâ inuſſit. *Alexander VIII.* duas propoſitiones laxiorum Caſuiſtarum, quarum una Peccatum Philoſophicum adſtruebat, altera homines per totum vitæ ſpatium à neceſſitate amoris Dei liberabat, damnavit, & cenſurâ acriter perſtrinxit XXXI. Propoſitiones quorumdam rigidiorum Caſuiſtarum. *Clemens XI.* Pontifex Maximus, ſub initium Sæculi XVIII. Ritus, quibus Sinenſes Cœlum, Philoſophum *Confucium*, & parentes defunctos colunt, quoſque nonnulli Miſsionarii Chriſtianis licitos eſſe affirmabant, tanquàm ſuperſtitioſos & Idololatricos prohibuit, & ut tales ſolemni Conſtitutione datâ anno millesimo ſeptingenteſimo decimo quinto damnavit. Librum *Conſiderationum Chriſtianarum* in Novum Teſtamentum, necnon centum & unam Propoſitiones ex eodem libro excerptas variis Cenſuris affecit idem Summus Pontifex in ſua Conſtitutione, quæ incipit. *Unigenitus*, quæque promulgata eſt die VIII. menſis Septembris anni milleſimi ſeptingenteſimi decimi tertii.

Denique, ſæculo decimo ſeptimo quatuor fuerunt agitatæ Controverſiæ, quarum prima, quæ FF. Prædicatores inter & Patres Societatis Jeſu, occaſione doctrinæ *Molinæ* ſub finem Sæculi XVI. in Congregationibus de Auxiliis coram *Clemente VIII.* habitis, jam ventilata fuerat, denuò ad incudem, novumque examen ſub exordium ſæculi decimi ſeptimi vocata eſt, & in ſexdecim Congregationibus, ſub *Paulo V.* Pontifice Maximo celebratis, diligentiſſimè diſcuſſa. At, Pontifex ille Maximus, propter diſſidium, quod ipſum inter & Rempublicam Venetam infauſto rerum concurſu id temporis contigit,

ſan-

ſancitum judicium, ſeu jam delineatum Pontificium Diploma, non promulgare conſultius duxit.

Altera Controverſia exorta eſt Clerum Anglicanum Catholicum inter & quoſdam Regulares. Clerus Anglicanus Catholicus jura & authoritatem *Richardi Smithæi*, Epiſcopi Chalcedonenſis, qui in Angliam, inſtructus Ordinarii poteſtate, ab *Urbano VIII.* Pontifice Maximo miſſus fuerat, acerrimè defendebat. Ex adverſo nonnulli Regulares ſub ſpecioſo obtentu ſua tuendi ac ſarta tecta conſervandi privilegia, *Richardi Smithæi* Epiſcopi juriſdictioni ſubeſſe, eique parêre detrectabant. Hæc Controverſia, quæ in Anglia Clerum Anglicanum inter & quoſdam Regulares originem habuit, graves poſteà in Galliis excitavit tumultus, ad quos compeſcendos Archiepiſcopus Pariſienſis, & Sacra Facultas Pariſienſis damnarunt plures libellos, quos ad deprimendam Authoritatem Epiſcopalem ſcripturierant, & in vulgus temerè ſparſerant neſcio qui Authores.

Tertia Controverſia exarſit Theologum Pariſienſem, dictum *Petrum Aurelium*, inter & *Jacobum Sirmondum* circà germanam lectionem & ſenſum Canonis ſecundi Concilii Arauſicani primi. *Jacobus Sirmondus* hunc canonem cum particula, *Non*, ſic legendum eſſe contendebat. *Ut non neceſſaria habeatur repetita Chriſmatio.* At verò, *Petrus Aurelius* prædictum Canonem abſque particula, *Non*, hoc pacto legendum eſſe aſſerebat: *Ut neceſſaria habeatur repetita Chriſmatio.* Hæc lectio & expoſitio, quam *Petrus Aurelius* dedit, Canonis ſecundi Concilii Arauſicani primi, nunc magis probari videtur, quàm

altera ejuſdem Canonis lectio, vel interpretatio quæ *Jacobi Sirmondi* nititur conjecturis.

Quarta Controverſia in hoc potiſſimum ſita erat, utrùm illi, qui, eo ſolo ducti motivo, quòd timeant, ne cibi Quadrageſimales eorum ſaluti officiant, petunt & obtinent ab Epiſcopis facultatem comedendi carnes tempore Quadrageſimæ, vel quibus Epiſcopi, gravi urgente neceſſitate, ſivè quandò occurrit extrema eduliorum Quadrageſimalium penuria, concedunt facultatem comedendi carnes tempore Quadrageſimæ, utrùm, inquam, illi, obtentâ ab Epiſcopis hac diſpenſatione, exempti cenſeantur à lege jejunii, binamque in die refectionem ſumere poſſint? Quidam Theologi ſtatim affirmarunt, ejuſmodi homines, vi diſpenſationis comedendi carnes tempore Quadrageſimæ ab Epiſcopis obtentæ, ſolutos eſſe lege jejunii. Alii verò Theologi, & numero plures, & in Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ſtudio magìs verſati, in oppoſitam deſcenderunt ſententiam, eamque ex uſu & antiqua Eccleſiæ praxi, & doctrina Sanctorum Patrum, & ex Decretis Romanorum Pontificum invictè probarunt.

OBSERVATIONES

In Hæreſes & Schiſmata, quæ Eccleſiam infeſtarunt.

OBſerva primò, omnes fermè Hæreſes, quæ in Eccleſia obortæ ſunt, vel ex ambitione, vel ex effręni libidine ſuam originem traxiſſe. Stulta quippe ambitio genuit Simonem Magum, Montanum, Sabellium, Arium, Neſtorium, Eutychem, Pelagium, Donatiſtas, & innumeros alios. Jam verò, quis non inhorreſcat, ſi vel legat turpitudines *Ophitarum*, qui Serpentem pro Chriſto venerabantur? *Caïnorum*, qui *Caïnum* parricidam, & *Judam* proditorem inter pręcipuos habebant Sanctos? *Gnoſticorum*, qui in ſuis Conventiculis noctu, poſt decantatas Dei laudes, extinctis lucernis, promiſcuâ venere cum fęminis miſcebantur? *Nicolaïtarum*, quibus uxores erant communes? *Adamitarum*, qui nudi cum nudis ad ſacra conveniebant? Quæ Dogmatum portenta, quę monſtra turpitudinum peragebantur in Conventiculis Baſilidianorum, Valentinianorum, Carpocratianorum, Marcionitarum, Priſcillianiſtarum? Manichæorum fæda Myſteria quis poſſet abſque nauſea vel legere, vel recenſere? Verbo dicam, ſi quis omnium Hæreſum cùm veterum, tùm recentiorum, ſeu Beguardorum & Beguinarum, Waldenſium, albigenſium, Lutheranorum, Calviniſtarum, Socinianorum, Quietiſtarum, & aliarum id genus peſtium, exordia evolvere non gravetur, comperiet, eas ex ambitione, & effręnatiſſima libidine, velut è duobus virulentiſſimis fontibus promanaſſe.

Ob-

Obſerva ſecundò, à Philoſophis multas quidem profectas eſſe Hæreſes, ſicut teſtantur Sancti Patres, ſed nón ideò damnandam eſſe Philoſophiæ ſobriam cognitionem, cùm per Philoſophos etiam ejuſmodi Hæreſes fuerint itidem oppreſsæ. *Valentinus* ſiquidem Philoſophus oppugnavit Eccleſiam, ſed *Juſtinus* Philoſophus & S. *Irenæus* Philoſophus eam egregiè tutati ſunt. *Marcion* Philoſophus impetiit veritatem, ſed *Tertullianus* Philoſophus confecit & profligavit hoſtem. *Celſus* Philoſophus blaſphemias evomuit in Chriſtum, ſed *Origenes*, melior Philoſophus, ex illius blaſphemiis illuſtravit Chriſti gloriam. *Libanius* Sophiſta magno animi æſtu defendit Idololatriam, ſed hoc facundior *Chryſoſtomus* aſſeruit verum Dei cultum. Denique, nè in ſingulis perſequendis inutilitèr ſim prolixus, Orator *Symmachus* idem fecit quod *Libanius*, ſed hunc confodit potentior Orator *Prudentius*. Abſit ergò, ut Philoſophiæ, cæterarumque humanarum Diſciplinarum, quæ, ceù Ancillæ, aſſurgunt, faſceſque ſubmittunt Reginæ Theologiæ, improbetur ſtudium, quod potiùs haud parùm utilitatis atque præſidii Eccleſiæ ad frangendas irrumpentium hoſtium vires conferre ac ſuppeditare poteſt.

Obſerva tertiò, quòd, ſicut Chriſtus Dominus per ſummam ignominiam conſequutus eſt æternam gloriam, patiendo devicit hoſtes, & morte promeruit immortalitatem, ità Eccleſiam, Sponſam ſuam, variis jactatam procellis, & à multis hoſtibus impetitam, alieniſſimis à mundi ratione præſidiis conſervavit, provexit, ac longè latèque propagavit. Per imperitos piſcatores Apoſtolos confutavit mundi ſapientiam, per paucos ſubegit omnes mundi nationes, per imbecilles proſtravit omnem munitionem attol-

lentem ſeſe adversùs Deum, per ignotos & humiles obſcuravit univerſam mundi gloriam, per oves domuit leones, per columbas abegit ſerpentes. Paſſus quidem eſt Chriſtus Dominus, ut Satanas & mundus totis artibus ac viribus ſuis in Eccleſiam inſurgerent, ſed arcanis ſuis conſiliis omnia mala vertit in gloriam ſuam & Eccleſię ſalutem. Infremuit adversùs paucos & humiles Chriſti diſcipulos zelus Judęorum, ſupercilium Phariſæorum, auctoritas Sacerdotum, tùm Regum legibus & copiis armata potentia, magorum prąſtigię, Philoſophorum eruditio, Hæreticorum, & Schiſmaticorum ſeditio. Tot machinis infernus oppugnavit Eccleſiam Chriſti. Verùm, Domino temperante conatus & actiones hominum, ſuppliciis, perſecutionibus, ac mortibus crevit & invaluit Eccleſia, impiorum Philoſophorum oblatrationibus confirmata eſt doctrina Euangelica, pręſtigię Magorum illuſtrarunt Chriſti divinam virtutem in diſcipulis operantem, Schiſmaticorum molimina, piorum concordiam acriùs junxerunt, Hæreticorum execranda dogmata ad ſcrutandum arcanas literas compulerunt, indèque factum eſt, ut, dum Judæi zelo Legis, ſed non ſecundùm ſcientiam, pugnarunt adversùs Euangelium, certiùs cognoverimus antiquatas eſſe Legis umbras, & illuſtrata ſit Euangelii gloria. Rursùs, dùm Tyranni perſecutores ignominiis, cruciatibus ac mortibus conati ſunt iidem in Chriſtum extinguere, Fidem auxerint, ſpem reddiderint firmiorem, charitatem accenderint, & piorum tolerantiam, dum exercuerunt, illuſtrarint. Demùm, dum Hæretici, ſuos diſſeminando errores, doctrinæ Euangelicę tenebras offundere tentarunt, confirmata eſt impugnata veritas, ſeque veram Chriſti ſponſam prodidit Eccleſia Romana, adversùs quam portæ inferi nunquam pręvalebunt.

Ob-

Obſerva denique, circà pœnas, quibus pervicaces hæretici mulctari debent, Sacram Facultatem Pariſienſem in Cenſura, quam tulit contra benè multas *Deſiderii Eraſmi* Propoſitiones, ex Variis ejus Operibus excerptas, tres potiſſimùm Propoſitiones, quæ Hæreticorum pœnam ſpectant, cenſorio ſtigmate confixiſſe. Prima *Eraſmi* circa Hæreticorum pœnam Propoſitio, quæ in Cenſura Academiæ Pariſienſis eſt ordine ſeptuageſima quinta, his verbis concepta eſt: *Ego Principes ad trucidandos Hæreticos nec hortor nec dehortor. Quid Sacerdotalis ſit officii demonſtro*. Hanc *Eraſmi* Propoſitionem ſequentibus verbis proſcripſit Sacra Pariſienſis Facultas: *Si Eccleſiaſticis liceat juxta juris diſpoſitionem indicere bella, aut ad indicenda per temporales Magiſtratus inducere adverſus Turcas & Judæos, non minùs utique illis id licebit in notorios Hæreticos. In cujus rei comprobationem cum Præſulibus adfuit beatus* Dominicus *ei bello, quod contra* Albigenſes *Hæreticos geſtum eſt. Et ubi Principes Seculares graviter delinquerent non exterminando Hæreticos in perniciem Reipublicæ Chriſtianæ conſpirantes, & in ſuam hæreſim plurimos pertrahentes, tenentur omnibus modis illos inducere Orthodoxi Epiſcopi ad id faciendum, alioqui ipſi peccarent. Quare hæc Propoſitio, quatenùs prætendit nuſquàm Sacerdotalis aut Epiſcopalis eſſe officii, Principes inducere ad exſtirpationem Hæreticorum, impiè nec utiliter profectibus conſulit Chriſtianorum, veræ fortitudinis robur in adverſarios fidei enervans*. Altera *Eraſmi* Propoſitio, quæ in Cenſura Academiæ Pariſienſis eſt ordine ſeptuageſima ſexta, iſta eſt: *Quis unquàm audivit orthodoxos Epiſcopos concitaſſe Reges ad trucidandos Hæreticos, qui nihil aliud eſſent quàm Hæretici*. Huic *Eraſmi* Propoſitioni Cenſuram inuſſit Sacra Pariſienſis Facultas his verbis expreſſam: *Hæc Propoſitio prætendens non licere orthodoxis Epiſco-*

ſcopis & Sacerdotibus conſilio & exhortatione generali inducere ad exſtirpationem Hæreticorum, qui nihil aliud ſunt quàm Hæretici, hoc eſt, in fide pertinaciter & contumaciter errantes, nullas excitantes ſeditiones aut tumultus, contra diſpoſitionem juris naturalis, divini, & humani proponitur. Nam ſi pro munere ſuo debent Epiſcopi & Sacerdotes alii admonere Principes, ut juxtà divinam ordinationem & ſuum officium juſtitiam exerceant de aliis malefactoribus [non enim ſinè cauſa gladium portant] multò certè magis idem facere debent de Hæreticis, qui nihil aliud ſunt quàm Hæretici; quanto hæreſis gravius eſt peccatum & Reipublicæ Chriſtianæ plus nocet. Proindè ſi ii, qui pecuniam corrumpunt & falſificant, per quam vitæ temporali ſubvenitur, juſtè morti traduntur, valentiori ratione Hæretici vita privantur, qui fidem corrumpunt, quæ fundamentum eſt vitæ Spiritualis, quæ illibata pro temporum malitia ſervari non poteſt, niſi morte plectantur Hæretici. Nam videntes plerique nullo modo deterius agi cum iis, qui hæreſim profitentur, quàm cum aliis, facilè profectò omni timore ſemoto Hæreticis adhærent, atque indè miſeranda ſequeretur in Republica Chriſtiana calamitas, dum populi, qui priùs erant Catholica fide Chriſtiani, poſtmodùm brevi temporis decurſu nihil aliud eſſent quàm Hæretici, id quod (proh dolor!) hodiè videmus. Multę ſiquidem illuſtres civitates, quæ nuper verè Chriſtianæ fuerant, & Chriſtiana pietate inſignes, modò à vero Chriſtianiſmo deſciverunt, nec aliud ſunt quàm fęda colluvies, aut ſentina putida impiorum Hæreticorum, quod utique minimè contigiſſet, ſi, ubi primùm ea peſtis ſuborta eſt, ſalutari legum ſeveritate in Hæreticos, licèt nihil aliud eſſent quàm Hæretici, animadverſum fuiſſet. Hinc ſanè patet quàm prudentèr Eccleſia hujuſmodi Hęreticos, ſi legitimè fuerint convicti, juſtitię brachii ſecularis decernat relinquendos. Neque tamen par eſt inte-

terim viros Eccleſiaſticos immemores eſſe ſui officii. Eniti enim debent exhortando, conſulendo, docendo, corripiendo, obſecrando, & aliis viis debitis ſaluti conſulere talium miſerabilium hominum, ut ab impietate revocentur. Tertia denique *Eraſmi* Propoſitio, quæ in Cenſura Sacræ Facultatis Pariſienſis eſt ordine octogeſima, hæc habet: *Veteribus Epiſcopis* (in puniendis Hæreticis) *ultima pæna erat Anathema*. Quam Propoſitionem hac Cenſura percellit Sacra Facultas Pariſienſis: *Propter infeſtationem Tyrannorum in primitiva Eccleſia non poterant Hæretici ſeveriori pænâ multari quàm excommunicationis; poſteà tamen quàm Principes ſeculi Eccleſię ſubmiſere colla, perſpecta contumacia atque impietate Hæreticorum, neceſſarium fuit, nedùm conveniens, in illos gladio temporali animadverti. Precedentes autem Propoſitiones errori ſuffragantur Hæreticorum negantium licere, & expedire Hęreticos contumaces extremis ſuppliciis coërceri, etiam quandò nulla indè ſequatur perturbatio Reipublicę, & hoc expoſcat ſalus multorum*. Hæc Cenſura Sacræ Facultatis Pariſienſis contra plures *Eraſmi* Propoſitiones data 17. Menſis Decemb. anni MDXXVII. extat Tomo nono ejuſdem *Eraſmi* Operum poſtremæ Editionis Lugduni Batavorum anno MDCCVI. à pag. 815. uſque ad pag. 954.

TABULA DUODECIMA

CHRONOLOGICA,

In qua juxta ſæculorum ordinem, referuntur omnia Concilia cùm Oecumænica, tum Nationalia, ſeu Provincialia, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad ſanciendam, vel reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata.

NE promiſcuè confundamus Concilia, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hæc uſque noſtra tempora fuerunt convocata, ea, juxtà ſeriem Sæculorum, in quibus habita ſunt, indigitare, ſeu paucis verbis perſtringere, in rem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſorum, neceſſe eſſe duxi.

Concilia, quę primo Eccleſię ſęculo celebrata ſunt.

Trium Conciliorum, quæ Hieroſolymis in primo Eccleſiæ ſæculo ab Apoſtolis habita ſunt, diſertam mentionem facit Scriptura Sacra, quæ hic ordine referam.

Primum Concilium *Hieroſolymitanum* indixerunt Apoſtoli, ut aliquem in locum Apoſtolatus, è quo exciderat proditor *Judas*, ſufficerent. Duo autem, ſeu *Joſephus*, qui vocabatur *Barſabas*, & *Matthias*, propoſiti ſunt, *& dederunt eis ſortes, & cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis*, ſicut le-

legitur cap. I. Actuum Apoſtolorum.

Alterum Concilium *Hieroſolymitanum* convocarunt Apoſtoli, & in eo elegerunt ſeptem Diaconos, plenos ſapientia & Spiritu Sancto, qui Sacrâ Ordinatione muniti, menſæ non ſolùm prophanæ [quod erat antehàc Viduarum officium] ſed etiam Sacræ menſæ eſſent Miniſtri, ſicut refert S. *Lucas* cap. VI. Actuum Apoſtolorum.

Tertium denique Concilium *Hieroſolymitanum* indixerunt Apoſtoli, & in eo ſtatuerunt, Fideles eſſe immunes à jugo Circumciſionis, & ab obſervantia Legis Moſaicæ, idque duntaxat oneris illis impoſuerunt, ut abſtinerent ab immolatis Simulachrorum, à ſanguine, à ſuffocatis animalibus, & à fornicatione, ſicut fusè deſcribitur cap. XV. lib. Actuum Apoſtolorum.

Concilia, quæ Secundo Eccleſiæ ſæculo habita ſunt.

Nonnulla Concilia exeunte ſecundo Eccleſiæ Sæculo fuerunt celebrata occaſione Controverſiæ, quæ circa diei Paſchalis obſervationem inter Eccleſiam Romanam & Eccleſias Aſiæ enata eſt. Eccleſia Romana Paſcha peragebat Dominicâ die, quæ poſt Æquinoctium Vernum proximè ſequitur Lunam XIV. Menſis Martii. Eccleſiæ autem Aſiæ more Judæorum Paſcha celebrabant Luna XIV. menſis Martii in quamcumque hebdomadæ diem incideret. Ad hanc dirimendam Controverſiam quædam Indicta ſunt Concilia, quæ hìc breviter recenſebo.

Primum eſt Concilium *Romanum*, à S. *Victore*

Papa hujus nominis *I.* convocatum, cujus mentionem facit *Euſebius* libr. V. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap. XXII. & in hoc Concilio definitum eſt, Paſcha non more Judæorum, ſeu Lunâ XIV. ſed die Dominico, Lunam XIV. poſt vernale Æquinoctium immediatè ſequente, celebrandum eſſe.

Alterum Concilium eſt *Palæſtinum*, ſeu *Cæſarienſe*, cui præfuit *Theophilus*, Cæſarienſis Metropolitanus Epiſcopus, & in eo conſtitutum eſt, nequaquàm licere Chriſtianis Paſcha more judæorum celebrare Lunâ XIV. menſis Martii.

Tertium Concilium eſt *Lugdunenſe* in Galliis, cui præfuit S. *Irenæus*, Lugdunenſis Epiſcopus, & in eo, circa diei Paſchatis obſervationem, idem ſancitum eſt, quod in duobus præcedentibus Conciliis fuerat jam ſtatutum. Hujus Concilii Lugdunenſis Epiſtolæ Synodicæ fragmenta refert *Euſebius* lib. V. Hiſtoriæ Eccl. cap. XXIV. ibidèmque meminit trium aliorum Conciliorum, ſeu *Pontici*, *Osroeni*, & *Corinthiaci*, quæ eâdem de cauſâ convocata Romanæ Eccleſiæ diſciplinam circa diei Paſchatis obſervationem approbarunt.

Denique, adversùs Eccleſiæ Romanæ diſciplinam circà diei Paſchatis obſervationem *Polycrates*, Epiſcopus Epheſinus, convocavit Concilium *Aſiaticum*, ità dictum, quòd in Aſia Proconſulàri habitum ſit. In hoc autem Concilio Epiſcopi Aſiani contra *Victorem*, Pontificem Maximum, decreverunt, Paſcha Lunâ XIV. in quamcumque hebdomadæ diem incurreret, eſſe celebrandum, non ſecùs ac judæi factitare ſolent. *Victoris* tamen Pàpæ Decreto acquieverunt tandem Epiſcopi Aſiani, qui verò obtemperare renuerunt, dicti ſunt Hæretici *Quatuor-*

decimani, eò quòd lunâ decimâ quartâ primi menſis Paſchale Feſtum celebrandum eſſe mordicùs contenderent.

Concilia tertio Eccleſiæ Sæculo habita.

Carthaginenſe I. circà annum Chriſti ccxv. ſub *Agrippino*, Epiſcopo Carthaginenſi, ab Africę Proconſularis & Numidiæ Epiſcopis habitum, in quo definitum eſt, Hęreticos eſſe rebaptizandos. Hinc iſtud Concilium ab Eccleſia reprobatur.

Alexandrinum circa annum ccxxx. ſub *Demetrio*, Alexandriæ Epiſcopo, in cauſa *Origenis* congregatum, & in eo *Origenes* Sacerdotii honore exutus eſt, eò quòd, dùm adoleſcens eſſet, ſe ipſum mutilaſſet, ſeu eviraſſet.

Lambeſitanum, in Lambeſitana Africæ Colonia, circa annum ccxl. coäctum, in quo *Privatus* Hæreticus ob multa & gravia delicta damnatus eſt.

Boſtrenum, Boſtræ in Arabia circà annum ccxliii. indictum, in quo *Beryllus*, Boſtrorum Epiſcopus, qui in hæreſim lapſus erat, damnatus eſt, eumque *Origenes*, qui huic Concilio interfuit, ab errore revocavit.

Concilium *Carthaginenſe II.* ſeu S. *Cypriani* primum, in cauſa lapſorum tempore perſecutionis Imperatoris *Decii*, & adverſus *Feliciſſimum*, Schiſmaticum, congregatum eſt anno ducenteſimo quinquageſimo primo.

Concilium Antiochenum primum anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo à *Fabio* Epiſcopo convocatum, ſed eo intereà mortuò, ſub *Demetriano*, ejus ſucceſſore, celebratum eſt. In

hoc

hoc Concilio damnatus eſt *Novatianus*, ut videre eſt apud *Euſebium* lib. 6. Hiſt. Eccl. cap. 46.

Concilium Romanum primum eodem anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo ſub *Cornelio* Papa habitum eſt, & in eo confirmatum eſt Concilii Carthaginenſis Decretum, nimirùm, ut lapſi in perſecutione Deciana ad pœnitentiam admitterentur; ſed non ad communionem, niſi impleto ſatisfactionis tempore. Aliud Concilium convocavit *Cornelius* Papa contra *Novatianum*, Hæreticum, & Antipapam.

Concilium Carthaginenſe tertium, ſed S. *Cypriani* ſecundum, eodem anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo habitum eſt; & in eo decretum fuit pacem his, qui ſæviente in Chriſtianos perſecutione in Idololatriam lapſi erant, & quorum alii *Sacrificati*, alii *Thurificati*, alii *Idololatræ*, alii *Libellatici*, alii *Traditores* dicebantur, mox dandam eſſe; ſi gravis urgeret neceſſitas.

Concilium Carthaginenſe quartum, ſeu S. *Cypriani* tertium, anno ducenteſimo quinquageſimo tertio indictum eſt; & in eo præcipuè de Baptiſmo parvulorum actum fuit. ut videre eſt in Epiſtola LXIV. S. *Cypriani* ad *Fidum*.

Concilium Carthaginenſe quintum, ſeu S. *Cypriani* quartum, anno ducenteſimo quinquageſimo quarto habitum eſt, & in eo S. *Cyprianus*, aliique Africanæ Eccleſiæ Præſules declararunt, ab Epiſcopis Hiſpaniæ juſtâ de cauſâ depoſitos fuiſſe *Baſilidem*, Legionenſem Epiſcopum, & *Martialem*, Aſturicenſem Epiſcopum, qui, graſſante perſecutione, ſecuritatis libellos emerant, & privatim Fidem abnegaverant, atque jure merito in eorum locum ab Epiſcopis Hiſpaniæ ſuſ-

ſuffectos fuiſſe & ritè ordinatos *Sabinum*, & *Felicem*.

Concilium *Carthaginenſe VI.* ſeu S. *Cypriani* quintum, anno circiter ducenteſimo quinquageſimo quinto convocatum eſt, & in eo *Cyprianus*, aliique Africanæ Eccleſiæ Præſules, fervente jam de Hæreticorum Baptiſmate Controverſiâ, decreverunt, neminem extra Eccleſiam baptizari poſſe, ac ſubindè ab Hæreticis baptizatos, rebaptizandos eſſe. Hoc Concilium, in quo contra Apoſtolorum traditionem, erroris de rebaptizandis Hæreticis dogma ſtabilitum eſt, Catholica rejicit Eccleſia. Reprobat etiam Catholica Eccleſia quatuor alia Concilia, in quibus idem dogma de iterando Hæreticorum Baptiſmo fuit confirmatum, videlicet *Iconienſe*, *Synadenſe*, *Carthaginenſe ſeptimum*, ſeu S. *Cypriani* ſextum; *Carthaginenſe octavum*, ſeu *S. Cypriani* ſeptimum, quæ quatuor Concilia circa annum ducenteſimum quinquageſimum octavum fuerunt celebrata, & à S. *Stephano I.* Pontifice Maximo in Concilio Romæ convocato, quod eſt Romanum ſecundum, reprobata ſunt.

Concilium *Romanum tertium* circà annum ducenteſimum ſexageſimum tertium à *Dionyſio*, Romano Pontifice habitum eſt; & in eo *Dionyſius*, Patriarcha Alexandrinus, qui Sabellianæ hæreſis inſimulatus fuerat, purgatus & abſolutus eſt.

Concilium *Antiochenum II.* quod anno CCLXIV. vel CCLXV. habitum eſt contra *Paulum Samoſatenum*, Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopum hæreticum, qui Chriſti divinitatem inficiabatur. Verùm vafer ille Hæreticus ita ſecretum animi ſui virus in hoc Concilio diſſimulavit, & in tot

for-

formas, inſtar prothei, ſe vertit, ut Patribus fucum fecerit, ut videre eſt apud *Euſebium* lib. VII. Hiſt. Eccl. cap. 28.

Concilium *Antiochenum III.* anno CCLXV. vel ut alii volunt, CCLXX. congregatum eſt, & in eo *Paulus Samoſatenus*, Epiſcopus Antiochenus, falſis coloribus nudatus, Hæreſeos manifeſtiſſimè convictus, tanquàm Hæreticus damnatus, è Sede Antiochena dejectus eſt, & in ejus locum *Domnus* fuit omnium Patrum conſenſu ſubrogatus.

Concilia celebrata quarto Eccleſiæ Sæculo.

Concilium *Cirtenſe* anno trecenteſimo quinto Cirtæ in Numidia habitum eſt, ei præfuit *Secundus*, Epiſcopus Tigiſitanus, & in illo omnes Epiſcopi, qui, ſæviente perſecutione Diocletianeâ, Sacrorum Codicum traditores fuerant, abſoluti ſunt, & eorum Cauſæ judicium ſoli Deo relictum.

Concilium *Alexandrinum* eodem anno trecenteſimo quinto cöegit *Petrus*, Patriarcha Alexandrinus, & in eo *Meletius*, Epiſcopus Nicopolitanus, Sede ſuâ depoſitus eſt, quòd graſſante *Maximini* Imperatoris perſecutione, Idolis ſacrificaſſet.

Concilium *Illiberitanum*, ſeu *Eliberitanum*, eodem circitèr anno trecenteſimo quinto convocatum eſt in Hiſpania, ſeu in Regno Granatenſi, & in eo conditi ſunt octoginta Canones, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes, in quibus nihil eſt, quod ſanctum & religioſum non ſit.

Conciliabulum *Carthaginenſe* ab Epiſcopis Donatiſtis anno trecenteſimo undecimo habitum

tum eſt, & in eo, inſtigante *Lucillæ*, potentiſſimâ fœminâ, *Cæcilianus*, Carthaginenſis Epiſcopus, abſens licèt, damnatus tanquàm Sacrorum Codicum traditor, Sede ſuâ depoſitus eſt, & in ejus locum ſuffectus eſt *Majorinus*, qui à Donatiſtarum partibus ſtabat, indèque originem habuit Donatiſtarum Schiſma.

Concilium *Romanum primum* anno trecenteſimo decimo tertio à *Melchiade*, Pontifice Maximo, indictum eſt, in quo *Donatus*, tanquàm Schiſmatis Donatiſtarum reus, damnatus eſt, & *Cæcilianus*, Epiſcopus Carthaginenſis, à Donatiſtarum accuſationibus judicio Synodali fuit abſolutus.

Concilium *Arelatenſe I.* anno trecenteſimo decimo quarto coactum est, & in eo *Cæciliani*, Epiſcopi Carthaginenſis, Cauſa iterùm examinata, ejuſque innocentia vindicata fuit. Viginti duo etiam Canones, ad Eccleſiæ mores & Diſciplinam ſpectantes, in hoc Concilio Arelatenſi conditi ſunt.

Concilium *Ancyranum* eodem anno trecenteſimo decimo quarto habitum est, & in eo, ut Eccleſiaſtica Diſciplina reſarciretur, & lapſi, tempore perſecutionis ad pœnitentiam rectiùs admitterentur, conſtituti ſunt viginti quatuor Canones. Huic Concilio præfuit *Vitalis*, Epiſcopus Antiochenus.

Concilium *Neocæſarienſe* eodem anno trecenteſimo decimo quarto indictum est, & in eo ad ſanciendam Eccleſiæ diſciplinam quatuordecim conditi ſunt Canones. Huic Concilio præfuit etiam *Vitalis*, Epiſcopus Antiochenus.

Concilium *Alexandrinum II.* anno trecenteſimo vigeſimo primo congregavit *Alexander*, Epi-

Epiſcopus Alexandrinus, & in eo damnavit *Arium*, hæreſim ſuam recens evomentem.
Aliud Concilium *Alexandrinum*, ſeu *III.* eodem anno trecenteſimo vigeſimo primo celebravit *Alexander*, Epiſcopus Alexandrinus, in quo peſtilentem *Arii* Hæreſim denuò profligavit.

Concilium Oecumenicum Nicænum primum anno trecenteſimo vigeſimo quinto convocatum eſt. Ei interfuerunt trecenti & octodecim Patres, præfuit verò, nomine *Silveſtri*, Romani Pontificis, *Oſius*, Cordubenſis Epiſcopus. Impia *Arii* Hæreſis proſcripta eſt, Conſubſtantialitas Verbi Divini cum Patre Æterno ſtabilita, Controverſiâ de die, quâ Paſcha celebrandum eſt, definita fuit, & viginti conditi ſunt Canones ad ſartam tectam conſervandam Eccleſiæ Diſciplinam.

Concilium *Romanum II.* eodem anno trecenteſimo vigeſimo quinto habuit *Silveſter*, Pontifex Maximus, & in eo Hæreſim *Arii* damnavit, pluresque Sanctiones edidit ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam apprimè utiles.

Conciliabulum *Antiochenum I.* celebrarunt Ariani anno CCCXXVIII. vel, ut alii volunt, anno CCCXXX. in quo *Euſtathium*, Epiſcopum Antiochenum, & egregium Fidei Nicænæ defenſorem, Sede ſuâ depoſuerunt.

Alterum Conciliabulum *Cæſarienſe* in Palæſtina anno trecenteſimo trigeſimo tertio contra S. *Athanaſium*, Patriarcham Alexandrinum, convocarunt Ariani. Tertium Conciliabulum, ſeu *Tyrium*, anno trecenteſimo trigeſimo quinto contra eumdem S. *Athanaſium* indixerunt, in quo eum Sede Alexandrinâ dejecerunt. Quartum

tum Conciliabulum, ſeu *Conſtantinopolitanum I.* anno trecenteſimo trigeſimo ſexto habuerunt Ariani, in quo *Marcellum*, Ancyranum Epiſcopum, damnarunt. Quintum Conciliabulum, ſeu *Conſtantinopolitanum II.* anno trecenteſimo trigeſimo octavo coëgerunt, in quo *Paulum*, Orthodoxum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, Sede abdicarunt, & in ejus locum *Euſebium*, Nicomedienſem, Epiſcopum Arianum, intruſerunt. Sextum Conciliabulum, ſeu *Antiochenum II.* anno trecenteſimo quadrageſimo primo habuerunt Ariani, in quo S. *Athanaſium*, Patriarcham Alexandrinum, iterùm è Sede Patriarchali exturbarunt, & *Gregorium*, Arianum, in ejus locum ſubrogarunt. Haſce Arianorum pſeudo-Synodos, quas Catholica Eccleſia, tanquam Synagogas Satanæ reprobat, juxta ordinem Chronologicum indicaſſe ſufficiat.

Concilium Romanum III. anno trecenteſimo quadrageſimo ſecundo celebravit Julius Pont. Max. & in eo *Athanaſius*, Patriarcha Alexandrinus, qui in Cõcilio Alexandrino anno CCCXXXIX. habito à calumniis Hæreticorum fuerat pleniſſimè vindicatus, innocens & liber ab omni crimine agnitus eſt.

Conciliabulum Antiochenum III. anno trecenteſimo quadrageſimo quinto convocarunt Ariani, in quo prolixam Fidei Formulam Arianam promulgarunt.

Concilium *Mediolanenſe I.* habitum eſt anno trecenteſimo quadrageſimo ſexto, & in eo Nicæna Fides de conſubſtantialitate Verbi Divini cum Patre æterno fuit confirmata.

Concilium *Agrippinenſe* eodem anno trecenteſimo quadrageſimo ſexto indictum eſt, & in

eo

eo *Euphrates*, Coloniæ Agrippinæ Epiſcopus, damnatus atque exauctoratus eſt, quòd Chriſti divinitatem negaret.

Concilium *Sardicenſe* anno trecenteſimo quadrageſimo ſeptimo convocatum eſt, in quo Nicæna Fides fuit approbata. Sed eodem anno Epiſcopi Ariani Philopopolim convenerunt, ibique Conventiculum habuerunt, quod, ut fucum facerent, falsò *Sardicenſis Concilii* nomine nuncuparunt.

Concilium *Carthaginenſe I.* anno trecenteſimo quadrageſimo octavo indixit *Gratus*, Epiſcopus Carthaginenſis. In eo & pro reformatione morum, & Diſciplinæ Eccleſiaſticę reſtauratione, quatuordecim conditi ſunt Canones.

Concilium *Sirmienſe I.* habitum eſt anno trecenteſimo quinquageſimo primo, & in ęo damnatus eſt *Photinus*, Epiſcopus Sirmienſis, qui negabat divinitatem Chriſti.

Conciliabula nonnulla Ariani ad ſuam propagandam Hæreſim celebrarunt, videlicet *Arelatenſe* anno trecenteſimo quinquageſimo tertio; *Mediolanenſe II.* anno trecenteſimo quinquageſimo quinto; *Biterrenſe* anno trecenteſimo quinquageſimo ſexto; *Antiochenum IV.* eodem anno; *Sirmienſe II.* anno trecenteſimo quinquageſimo ſeptimo; *Sirmienſe III.* anno trecenteſimo quinquageſimo octavo. Quin, quod magis deplorandum eſt, Ariani, *Conſtantii* Imperatoris Authoritate freti, Epiſcopos Occidentales, anno trecenteſimo quinquageſimo nono in Concilio *Ariminenſi* congregatos, compulerunt quà vi, quà dolis & malis artibus, ut Fidei Formulæ Arianæ ſubſcriberent. Sed, cùm iidem Ariani Epiſcopos Orientales, qui eodem anno trecen-

te-

teſimo quinquageſimo nono in Concilio Seleucienſi erant adunati, inducere haud potuiſſent ad recipiendam Fidei Formulam planè Arianam, obtinuerunt tandèm illi Hæretici ab Imperatore *Conſtantio*, qui intùs & in cute Arianus erat, ut Conciliabulum Conſtantinopoli anno trecenteſimo ſexageſimo convocarent, in quo novam Fidei Formulam, ſed omninò Arianam, condiderunt. Adversùs iſta Hæreticorum Arianorum Conciliabula, Epiſcopi Catholici ad tutandam avitam Nicænæ Synodi Fidem aliquot Concilia celebrarunt. Synodus *Pariſienſis*, anno CCCLX., vel, ut alii volunt, CCCLXII. convocata, damnavit Arianos. Synodus *Alexandrina* à S. *Athanaſio*, imperante *Joviano*, anno trecenteſimo ſexagesimo tertio habita, & Synodus *Antiochena* eodem anno congregata, Arianos anathemate perculerunt. *Damaſus* Papa anno trecenteſimo ſexageſimo ſexto Synodum Romæ indixit, in qua damnatos Epiſcopos Arianos diris devovit, & alteram Synodum Romæ anno trecenteſimo ſeptuageſimo ſecundo habuit, in qua *Auxentium*, Epiſcopum Mediolanenſem, Arianum, confixit. Denique, Epiſcopi Semi Ariani, qui tandem Fidem Nicænam amplexi ſunt, plura Concilia ad jugulandam Arianam Hæreſim celebrarunt, videlicet *Concilium Ancyranum*, cui *Baſilius*, Ancyranus Epiſcopus, præfuit anno CCCLVIII. in quo ſecunda Sirmienſis formula, quæ ab Arianis edita fuerat, damnata eſt; *Concilium Lampſacenum* anno CCCLXIV. Concilia *Siculum*, & *Tyanenſe* anno CCCLXV. Concilium *Illyricianum* anno CCCLXVII. In his, inquam, Conciliis Epiſcopi *Semi Ariani* Fidem Nicænam de Conſubſtantialitate Verbi Divini

cum Patre æterno approbarunt, & Arianam perfidiam condemnarunt.

Concilium *Gangrenſe* habitum eſt anno treceteſimo quinquageſimo ſeptimo, & in eo *Euſthatius*, Epiſcopus Sebaſtenus, qui jam, propter hæreſim, ſede ſuâ fuerat depoſitus in Synodo Cæſarienſi, ante Concilium Gangrenſe anno incerto habitâ, fuit tanquam Hæreticus damnatus. In eodem Concilio Gangrenſi præſcripti ſunt viginti Canones, quos Catholica recipit Eccleſia.

Concilium *Laodicenum* indictum eſt anno treceteſimo ſexageſimo tertio, & in eo conditi ſunt ſexaginta Canones, qui ad componendos Chriſtianorum mores, & ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam perutiles ſunt, & à Catholica Eccleſia approbati.

Concilium Secundum Oecumenicum, ſeu *Conſtantinopolitanum I.* habitum eſt anno treceteſimo octogeſimo primo, contra *Macedonium*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui negabat divinitatem Spiritus Sancti.

Concilium *Aquilejenſe* eodem anno CCCLXXXI indictum eſt, & in eo duo Epiſcopi *Palladius*, & *Secundus*, Ariani, damnati ſunt.

Concilium *Capuanum* anno treceteſimo octogeſimo nono habitum eſt, & in eo errores *Bonoſi*, Sardicenſis Epiſcopi, fuerunt proſcripti.

Concilium *Carthaginenſe ſecundum* anno treceteſimo nonageſimo convocavit *Genethlius*, Carthaginenſis Epiſcopus, & in eo pro reſarciendâ Eccleſiæ Diſciplina tredecim conditi ſunt canones.

Concilium *Carthaginenſe tertium* anno treceteſimo nonageſimo ſeptimo congregavit *Aurelius*, Carthaginenſis Epiſcopus, & in eo, quin-

quinquaginta editis Canonibus, ſancita eſt Eccleſiæ Diſciplina.

Concilium *Carthaginenſe quartum*, cui præfuit *Aurelius*, Carthaginenſis Epiſcopus, celebratum eſt anno trecenteſimo nonageſimo octavo, & in eo quatuor ſupra centum Canones, pro reformatione morum & Eccleſiaſticæ Diſciplinæ conditi ſunt.

Concilium *Toletanum primum* anno quadringenteſimo habitum eſt, & in eo *Symphoſius*, & *Dictinius*, Epiſcopi, Priſcillianam Hæreſim ejurarunt, atque viginti canones pro Diſciplina Eccleſiaſtica fuerunt promulgati.

Miſſa facio tria pſeudo Concilia, quæ Hæretici Donatiſtę quarto Eccleſię Sęculo celebrarunt, quorum duo priora, ſeu *Carthaginenſe*, & *Cabarſuſſitanum*, habita ſunt anno CCCXCIII. & in his *Primianus*, Sectæ Donatiſtarum Epiſcopus Carthaginenſis, damnatus, ac ſede depoſitus eſt, & *Maximianus*, Donatiſta, in ejus locum ſubſtitutus eſt. Tertium verò Concilium Donatiſtæ anno CCCXCIV. indixerunt, in quo *Primianus*, qui ſede ſua dejectus fuerat, in eam reſtitutus eſt, *Maximianus* verò damnatus fuit, & è Sede Carthaginenſi, quam occupaverat, expulſus.

Concilia, quæ quinto Eccleſiæ Sęculo habita ſunt.

Concilium *Taurinenſe* celebratum fuit anno quadringenteſimo primo, & in eo agitata eſt Controverſia de Primatu inter Epiſcopos Arelatenſem & Viennenſem.

Concilia *Cyprium* à S. *Epiphanio*, Salaminæ Epiſcopo, & *Alexandrinum* à *Theophilo*, Patriar-

triarcha Alexandrino, ad damnandos Origeniſtarum erores eodem anno quadringenteſimo primo fuerunt convocata.

Concilium *Carthaginenſe I.* eodem anno quadringenteſimo primo indictum eſt, & in eo Epiſcopi, expoſitâ Eccleſiæ Africanæ neceſſitate, petierunt à Romano Pontifice, ut ad ſe Italici Presbyteri mitterentur.

Concilium *Carthaginenſe II.* eodem anno quadringenteſimo primo habitum eſt, actumque de recipiendis Donatiſtis.

Concilium *Milevitanum I.* anno quadringenteſimo ſecundo coactum fuit, & in eo variorum Africæ Epiſcoporum Cauſæ diſcuſſæ ac judicatæ ſunt.

Concilium ad *Quercum* in ſuburbio Chalcedoniæ à *Theophilo* Alexandrino anno quadringenteſimo tertio celebratum eſt, & in eo injuſtè damnatus ac depoſitus eſt S. *Chryſoſtomus*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus.

Concilium *Carthaginenſe III.* habitum eſt anno quadringenteſimo tertio, actumque in eo de recipiendis, ſeu reconciliandis Donatiſtis.

Concilium *Carthaginenſe IV.* anno quadringenteſimo quarto indictum eſt, decretumque, ut ad *Honorium* Imperatorem dirigerentur Epiſtolæ adversùs Donatiſtas, qui, rejectâ omni concordię ſpe, in Catholicos armis graſſabantur.

Carthaginenſe V. anno quadringenteſimo quinto habitum eſt, & in eo Epiſcopi Imperatorem de Donatiſtis ad Eccleſiam Catholicam reverſis certiorem fecerunt.

Concilia Carthaginenſia VI. & VII. habita ſunt anno quadringenteſimo ſeptimo, & Concilium

Char-

Chartaginenſe VIII. anno quadringenteſimo octavo celebratum eſt, atque in his tribus Conciliis Carthaginenſibus Legatio ad Imperatorem decreta eſt adversùs *Donatiſtas* & Ethnicos, qui Eccleſiæ bona temporalia uſurpabant.

Concilium *Carthaginenſe IX.* anno quadringenteſimo nono cöactum eſt, & in eo de variis Epiſcoporum Cauſis actum.

Concilium *Carthaginenſe X.* anno quadringenteſimo decimo Legatos ad Imperatorem miſit adversùs Donatiſtas.

Concilium *Ptolomaidenſe* in Lybia anno quadringenteſimo undecimo congregatum eſt, & in eo Præfectus *Andronicus*, ob nefanda crimina, Excommunicationis Sententiâ perculſus eſt.

Collatio Carthaginenſis celeberrima Catholicos inter & Donatiſtas eodem anno quadringenteſimo undecimo habita eſt, in qua vicerunt Catholici.

Concilium Carthaginenſe XII. anno quadringenteſimo duodecimo convocatum eſt, & in eo damnatus fuit *Cæleſtinus*, diſcipulus *Pelagii*.

Concilium *Hieroſolymitanum* in cauſa *Pelagii* habitum eſt anno quadringenteſimo decimo quinto.

Concilium *Dioſpolitanum* in cauſa itidèm Hęreſiarchę *Pelagii* eodem anno quadringenteſimo decimo quinto cöactum fuit.

Concilium Carthaginenſe XIII. indictum eſt anno quadringenteſimo decimo ſexto, & in eo *Pelagii*, & *Cæleſtii* Hæreſis fuit damnata.

Concilium *Milevitanum II.* celebratum eſt eodem anno quadringenteſimo decimo ſexto, & in eo *Pelagii*, & *Cæleſtini* errores iterùm fuerunt damnati.

Concilium *Carthaginenſe XIV.* anno quadringenteſimo decimo octavo habitum eſt, & in eo virulenta *Pelagii*, & Cæleſtii dogmata confoſſa ſunt.

Concilium *Carthaginenſe XV.* cöactum eſt eodem anno quadringenteſimo decimo octavo, & in eo quęſtio de Appellationibus ad Sedem Apoſtolicam fuit agitata.

Concilium *Romanum I. Cæleſtinus I.* Pontifex Maximus anno quadringenteſimo trigeſimo convocavit, & in eo *Neſtorii* Hæreſim damnavit.

Concilium *Alexandrinum* eodem anno quadringenteſimo trigeſimo in cauſa *Neſtorii* celebravit S. *Cyrillus*, Patriarcha Alexandrinus, & *Cæleſtini I.* Romani Pontificis Legatus.

Concilium *Romanum II.* anno quadringenteſimo trigeſimo primo indixit *Cæleſtinus I.* Pontifex Maximus, & in eo impietas *Neſtorii* iterùm damnata eſt.

Concilium tertium Oecumenicum, ſeu *Epheſinum*, habitum eſt anno quadringenteſimo trigeſimo primo, & in eo damnata eſt *Neſtorii* Hæreſis, & iterùm proſcripti errores *Pelagii*.

Conciliabulum eodem anno quadringenteſimo trigeſimo primo Epheſi cöegit *Joannes*, Patriarcha Antiochenus, in quo *Neſtorii* patrocinium ſuſcepit. Sed hoc Concilium ab Eccleſia reprobatur.

Concilium *Armenum* ab Armeniæ Epiſcopis anno quadringenteſimo trigeſimo quinto fuit congregatum, & in eo *Neſtorii* libri, utpotè erroribus ſcatentes, confixi fuerunt.

Concilium, *Rejenſe*, ſeu *Regienſe*, Gallicè *Riez*, anno quadringenteſimo trigeſimo nono habitum eſt, & in eo abrogata, ſeu nulla decla-

clarata fuit *Armentarii*, Ebredunenſis Epiſcopi, Ordinatio, & aliquot Canones, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes, conditi ſunt.

Concilium *Arauſicanum I.* in Gallia Narbonenſi anno quadringenteſimo quadrageſimo primo celebratum eſt, in quo plurima ad jura & Diſciplinam Eccleſiæ ſpectantia ſancita ſunt, ac triginta conditi canones,

Concilium *Vaſenſe* in Gallia Narbonenſi anno quadringenteſimo quadrageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica conditi ſunt canones decem.

Concilium *Romanum tertium* anno quadringenteſimo quadrageſimo quarto convocatum eſt contra Manichæos.

Concilium *Aſturicenſe* in Gallęcia anno quadringenteſimo quadrageſimo ſexto collectum eſt, & in eo Manichęi quidam latentes detecti ac damnati fuerunt.

Concilium *Hiſpanicum* anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, ſed incerto loco, celebratum eſt contra Priſcillianiſtarum Hæreſim.

Concilium *Conſtantinopolitanum* habitum eſt à *Flaviano*, Patriarcha Conſtantinopolitano, anno quadringenteſimo quadrageſimo octavo, & in eo *Eutychetis* Hæreſis damnata eſt.

Conciliabulum, dictum *Latrocinium Epheſinum*, Hæretici Eutychiani celebrarunt anno quadringenteſimo quadrageſimo nono, & in eo Hæreſiarcham *Eutychem* abſolverunt, & *Flavianum*, Orthodoxum Epiſcopum, damnarunt, Sede depoſuerunt, multiſque plagis immanitèr affecerunt. Sed iſtud Conciliabulum fuit ab Eccleſia Catholica reprobatum tàm in Concilio, quod Romæ anno quadringenteſimo quadrage-

 ſimo

ſimo nono habuit S. *Leo Magnus*, Romanus Pontifex, quàm in Concilio, quod anno quadringenteſimo quinquageſimo Conſtantinopoli convocavit *Anatolius*, hujus Urbis Epiſcopus, & in Concilio Mediolanenſi, quod *Euſebius*, Mediolanenſis Epiſcopus, indixit anno quadringenteſimo quinquageſimo primo. In his, inquam, tribus Conciliis, *Romano*, *Conſtantinopolitano*, & *Mediolanenſi*, rejectum ac damnatum eſt iſtud Eutychianorum Conciliabulum, dictum *Latrocinium Ephcſinum*, proſcripta *Eutychetis* Hæreſis, & Epiſtola S. *Leonis* Papæ, de Verbi Divini incarnatione ad *Flavianum* ſcripta, fuit approbata.

Concilium *Hibernicum* habitum eſt anno citèr quadringenteſimo quinquageſimo. Ei præfuit S. *Patricius*, & triginta quatuor cànones ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam in hoc Concilio conditi, extant apud *Spelmannum* Tomo I. *Conciliorum Britanniæ*.

Concilium IV. Oecumenicum, ſeu *Chalcedonenſe*, anno quadringenteſimo quinquageſimo primo convocatum eſt, & in eo *Eutychetis* Hæreſis fuit profligata.

Concilium *Arelatenſe II.* habitum eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, extantque Canones quinquaginta ſex in eo editi de diverſis legibus & conſuetudinibus Eccleſiaſticis, cum Notis *Sirmondi*, *Binii*, & *Albaſpinæi*, Tomo IV. Concil.

Concilium *Andegavenſe* in Galliis celebratum eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo tertio, & in eo ad reſtaurandam collapſam Eccleſię Diſciplinam conditi ſunt canones XII. qui extant Tomo IV. Conciliorum.

Con-

Concilium *Arelatenſe III.* in Cauſa *Fauſti*, Abbatis Lerinenſis, & Epiſcoporum, collectum eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto.

Concilium *Turonicum I.* in Galliis habitum eſt anno quadringenteſimo ſexageſimo primo, & in eo, ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam, quam Barbarorum incurſiones haud parùm labefactarant, tredecim conditi ſunt canones, qui extant Tomo IV. Conciliorum.

Concilium *Veneticum* in Aremorica, ſeu Britannia Minori, circa annum quadringenteſimum ſexageſimum quintum ad ſanciendam itidèm Eccleſiæ Diſciplinam fuit convocatum.

Concilium *Cambricum* collectum eſt anno quadringenteſimo ſexageſimo quinto, ſed magis fuit Politicum, quàm Eccleſiaſticum.

Concilia *Arelatenſe IV.* & *Lugdunenſe*, ad proſcribendos quorumdam circà Gratiam & Prędeſtinationem errores, anno CCCCLXXI. vel CCCCLXXV. celebrata fuiſſe ſcribit *Fauſtus*, Rejenſis, ſeu Rhegienſis Epiſcopus. Sed multi Viri periti hæc duo Concilia à *Fauſto*, Semipelagiano, conficta ac ſuppoſita eſſe contendunt.

Denique, duo Concilia Romæ celebravit *Gelaſius*, Pontifex Maximus, unum videlicèt anno quadringenteſimo nonageſimo quarto, in quo libros Sacros, & Scripta Eccleſiaſtica authentica & genuina ab apocryphis, ſpuriis & ſuppoſititiis accuratiſſimo Criterio diſcrevit. Extat iſtud *Gelaſii* Papæ Decretum Tomo IV. Conciliorum, illudque ſincerum eſſe, & non ex *Iſidori Mercatoris* Officina prodiiſſe (ſicut obſtrepunt Hæretici præſertim *Pearſonius* in *Vindiciis Ignat.* cap.3. & *Guillelmus Cave* part.I.Hiſt.

Li-

Liter. Sæc. V. pag. 264.) multis momentis evincit doctiſſimus Abbas *Juſtus Fontaninus* in Appendice Libri, quem edidit *De Antiquitate Hortæ Coloniæ Hetruſcorum*. Alterum Concilium *Gelaſius* Papa convocavit anno quadringenteſimo nonagesimo quinto, in quo *Micenus*, Pontificis Legatus, qui à *Felice III.* Pontifice Maximo in Concilio Romæ celebrato anno quadringenteſimo ſeptuageſimo quinto damnatus fuerat, quòd cum *Acacio*, Conſtantinopolitano Epiſcopo, & *Petro Mongo* communicaſſet, peractâ pęnitentiâ abſolutus est, & ad communionem admiſſus.

Concilia quæ fuerunt Convocata Sæculo Eccleſiæ Sexto.

Concilium *Romanum I.* anno quingenteſimo primo habitum eſt in cauſa *Symmachi* Papæ, qui apud *Theodoricum* Regem falsò accuſatus in hoc Concilio purgatus eſt.

Concilium *Romanum II.* dictum *Palmare*, indictum eſt anno quingenteſimo ſecundo, & in eo *Symmachi* Papæ electio, à Schiſmaticis ſæpiùs impetita, confirmata fuit.

Concilium *Romanum III.* eâdem de cauſa, ſeu ad confirmandam electionem *Symmachi* Papę anno quingenteſimo tertio congregatum eſt.

Concilium *Romanum IV.* celebratum eſt anno quingenteſimo quarto, & in eo bonorum Eccleſiaſticorum invaſores Anathemate perculſi ſunt.

Concilium *Agathenſe* in Provincia Narbonenſi ad Diſciplinam Eccleſiaſticam priſtino vigori reſtituendam anno quingenteſimo ſexto habitum eſt.

Con-

Concilium *Byzacenum I.* in Provincia Africæ anno quingenteſimo ſeptimo contra Regem *Thraſamundum*, Catholicæ Religionis hoſtem, & Epiſcopos tollere conantem, fuit celebratum.

Concilium *Aurelianenſe I.* in Galliis anno quingenteſimo undecimo habitum eſt, & in eo XXXI. conditi ſunt Canones ad Mores, Ritus, Conſuetudines, & Diſciplinam Eccleſię ſpectantes.

Concilium *Tarraconenſe* in Hiſpania anno quingenteſimo decimo ſexto indictum eſt, & in eo ſancita ſunt tredecim de Diſciplina Eccleſiæ Capitula.

Concilium *Gerundenſe* in Catalaunia anno quingenteſimo decimo ſeptimo habitum eſt, & in eo decem ſtatuta ſunt Capitula, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam præcipuè ſpectant.

Concilium *Epaonenſe* in Gallia Narbonenſi anno quingenteſimo decimo ſeptimo celebratum eſt, & in eo ad reſtituendam Diſciplinam Eccleſiaſticam præſcripti ſunt canones undecim.

Concilium *Lugdunenſe I.* anno quingenteſimo decimo ſeptimo convocatum eſt adversùs quemdam *Stephanum*, inceſtûs crimine pollutum, & in eo ſex conditi ſunt canones.

Concilium *Conſtantinopolitanum primum* anno quingenteſimo decimo octavo fuit congregatum, & in eo Concilii Chalcedonenſis, S. *Leonis* Papæ, *Euphemii*, & *Macedonii*, Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum, nomina Sacris Diptychis reſtituta ſunt. Hæreticus *Severus*, & alii Concilii Chalcedonenſis adverſarii damnati. Idem ſtatutum eſt in Conciliis *Hieroſolymitano* & *Tyrio* eodem anno celebratis.

Con-

Concilium *Romanum V.* anno quingenteſimo decimo octavo convocavit *Hormiſdas*, Pontifex Max. & in eo ſancita eſt cum Eccleſia Conſtantinopolitana concordia, eâ conditione, ut *Acacii*, Epiſcopi Conſtantinopolitani, & Schiſmatis Authoris, nomen è Sacris Diptychis expungeretur.

Concilium *Conſtantinopolitanum II.* ab *Epiphanio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, collectum eſt anno quingenteſimo vigeſimo.

Concilium *Sardinienſe* ab Epiſcopis Africanis in Sardinia exulibus, tempore perſecutionis *Thraſamundi*, Vandalorum Regis, anno circitèr quingenteſimo vigeſimo primo ad dirimendam Controverſiam de Gratia Dei, & Libero Arbitrio celebratum eſt.

Concilium *Ilerdenſe* in Hiſpania Tarraconenſi anno quingenteſimo vigeſimo quarto habitum eſt, & in eo editi ſunt de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones ſexdecim.

Concilium *Valentinum* in Hiſpania anno quingenteſimo vigeſimo quarto coäctum eſt, & in eo ſex circà Diſciplinam Eccleſiaſticam conſtituta ſunt Capitula.

Concilium Arelatenſe anno quingenteſimo vigeſimo quarto habitum est, & in eo quatuor conditi ſunt canones ad præſcribendam diſciplinam, quæ in Ordinatione Clericorum præcipuè obſervari debet.

Concilium *Carpentoractenſe* anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo celebratum est, & in eo damnatus & à ſuis Epiſcopalibus muneribus ſuſpenſus est *Agregius*, eò quòd illegitimas, ſeu contra canones Eccleſię, ordinationes feciſſet.

Concilium *Arauſicanum II.* anno quingenteſimo

mo vigeſimo nono habitum est contra Semipelagianos, & in eo de Gratia & Libero Arbitrio condita ſunt viginti quinque capitula.

Concilium *Vaſenſe* anno quingenteſimo vigeſimo nono celebratum est, & in eo de Diſciplina Eccleſiastica quinque conditi ſunt canones.

Concilium *Toletanum II.* anno quingenteſimo trigeſimo primo indictum est, & in eo quinque de Diſciplina Eccleſiastica condita ſunt Capitula. Cardinalis *Joſephus de Aguirre* Tomo 2. *Concil. Hiſpaniæ*, hujus Concilii *Toletani I.* celebrationem rejicit ad annum quingenteſimum vigeſimum ſeptimum.

Concilium *Aurelianenſe II.* anno quingenteſimo trigesimo tertio coactum est, & in eo canones XXI. conditi ſunt, ad mores & Diſciplinam Eccleſiæ ſpectantes.

Concilium *Arvernenſe I.* in Aquitania habitum est anno quingentesimo trigesimo quinto, & in eo ſexdecim constituti ſunt canones de variis Ecclesiæ rebus & conſuetudinibus, attinentibus ad Diſciplinam.

Concilium Constantinopolitanum anno quingentesimo trigesimo ſexto convocavit *Mennas*, Patriarcha Constantinopolitanus, in quo *Severus*, *Anthimus*, aliique Acephalorum principes, novas quotidie turbas excitantes, damnati ſunt.

Concilium *Aurelanienſe III.* anno quingentesimo trigesimo octavo habitum est, & in eo ad reformandam Ecclesiæ Diſciplinam conditi ſunt canones XXX.

Concilium *Barcinonenſe I.* anno quingentesimo quadragesimo fuit convocatum, & in eo, decem editis canonibus, ſancita est Ecclesiastica Diſciplina.

Con-

Concilium *Bizacenum II.* anno quingenteſimo quadrageſimo primo habitum eſt, & in eo Legatio ad Imperatorem *Juſtinianum* miſſa fuit.

Concilium *Aurelianenſe IV.* anno quingenteſimo quadrageſimo primo habitum eſt, & in eo plurima de Ritibus, & negotiis Eccleſiaſticis ſancita ſunt.

Concilium *Conſtantinopolitanum* anno quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo congregavit *Vigilius* Papa, & in eo decretum eſt, ut Sententia de Trium Capitulorum damnatione uſque ad Concilium Oecumenicum ſuſpenderetur.

Concilium *Aurelianenſe V.* anno quingenteſimo quadrageſimo nono habitum eſt, & in eo ſive ad reprobanda *Neſtorii* & *Eutychetis* dogmata, ſive ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam conditi ſunt viginti quatuor Canones.

Concilium *Arvernenſe II.* eodem anno, ſeu quingenteſimo quadrageſimo nono, celebratum eſt, & in eo ſancita fuit Eccleſiæ Diſciplina.

Concilium *Tullenſe* in Lotharingia habitum eſt anno circitèr quingenteſimo quinquageſimo ad ſedandos quorumdam ſeditioſorum motus, qui, ob inceſtuoſas nuptias, à *Nicetio*, Trevirenſi Epiſcopo, fuerant excommunicati.

Concilium *Mopsveſtenum* anno quingenteſimo quinquageſimo ad damnandam memoriam *Theodori*, Mopsveſteni Epiſcopi, convocatum eſt.

Concilium *Pariſienſe I.* anno quingenteſimo quinquageſimo primo habitum eſt, & in eo *Saffaracus*, Epiſcopus Pariſienſis, graviſſimi criminis convictus, depoſitus eſt,

Concilium V. Oecumenicum, ſeu Conſtantinopolitanum ſecundum, ad diſcutiendā *Trium Capitulorum* Cauſam, anno quingenteſimo quinqua-

quagefimo tertio indictum eſt, & in eo Epiſcopi damnarunt *Tria Capitula*, ſive perſonam & Scripta *Theodori Mopſveſteni*, Scripta *Theodoreti* adversùs *S. Cyrillum*, & Epiſtolam *Ibæ* ad *Marim* Perſam. Quæ Concilii definitio recepta & approbata fuit in Concilio Hieroſolymitano, quod eodem anno habitum eſt.

Concilium *Aquilejenſe* anno quingenteſimo quinquageſimo tertio à Trium Capitulorum defenſoribus convocatum eſt, & in eo quintum Generale Concilium, ſeu *Conſtantinopolitanum ſecundum*, repudiarunt, eò quòd Concilio Generali Chalcedonenſi contrarium ipſis videretur. Sed hoc Concilium Aquilejenſe, quod diuturno in Eccleſia Schiſmati occaſionem præbuit, ab Eccleſia reprobatur.

Concilium *Arelatenſe* anno quingenteſimo quinquageſimo quarto habitum eſt, & octo de Diſciplina Eccleſiaſtica canones conditi ſunt.

Concilium *Pariſienſe II.* anno quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo celebratum eſt, & in eo ad conſulendum Eccleſiæ, poſt Bellum civile, utilitatibus, Canones decem conditi ſunt.

Concilium *Bracarenſe I.* in Hiſpania Tarraconenſi anno quingenteſimo ſexageſimo tertio habitum eſt, in quo adversùs Hæreſim Priſcillianiſtarum ſeptemdecim condita ſunt Capitula, & de *Diſciplina Eccleſiaſtica* viginti duo.

Concilium *Lugdunenſe II.* anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo congregatum eſt, edidítque de pace & libertate Eccleſiaſtica Canones ſex.

Concilium *Turonenſe II.* anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo in cauſa Diſciplinæ Eccleſia-

ſiaſticę reformandæ cöactum edidit canones viginti ſeptem.

Concilium *Bracarenſe II.* anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula decem.

Concilium *Pariſienſe* anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo indictum eſt, & in eo *Prætextatus*, Rothomagenſis Epiſcopus, à *Chilperico*, Galliarum Rege, accuſatus, cauſam ſuam egit, ſed tandem convictus, relegatus eſt.

Concilium *Antiſiodorenſe* circa annum quingenteſimum ſeptuageſimum octavum habitum eſt, & in eo conditi ſunt quadraginta quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica canones.

Concilium *Cabilonenſe* anno quingenteſimo ſeptuageſimo nono celebratum est, & in eo *Salonius* Ebredunenſis, & *Sagittarius*, Vapicenſis, Antistites, læſæ Majestatis criminis inſimulati, in carcerem detrusi ſunt.

Concilium *Matiſconenſe I.* anno quingenteſimo octuagesimo primo congregatum ad mores Ecclesiæ reformandos, & refrænandos Judæos, duodeviginti edidit Canones.

Concilium *Lugdunenſe III.* habitum est anno quingentesimo octogesimo tertio, & in eo editi ſunt ſex Canones Diſciplinam Ecclesiasticam ſpectantes.

Concilium *Matiſconenſe II.* ad collapſos Christianorum mores reformandos anno quingentesimo octogesimo ſecundo celebratum est, & in eo conditi ſunt hunc in finem Canones viginti.

Concilium T*oletanum III.* indictum est anno quingentesimo octogesimo nono, & in eo Gothi in Hiſpania, ejuratâ Hæresi Arianâ, Fidem Or-

Orthodoxam profeſſi ſunt, atque Diſciplinæ Eccleſiasticæ viginti tria condita ſunt Capitula.

Concilium *Narbonenſe* anno quingentesimo octogesimo nono habitum est, & ad ſanciendam Ecclesiasticam Diſciplinam in eo conditi ſunt canones quindecim.

Concilium *Hiſpalenſe* anno quingenteſimo nonageſimo à *Leandro*, Hiſpalenſi Archiepiſcopo, convocatum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula tria.

Concilium *Cæſar. Auguſtanum* anno quingenteſimo nonageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo tres editi ſunt Canones de Sacerdotibus & Epiſcopis ab Ariana Hæreſi redeuntibus.

Concilium *Toletanum* cöactum eſt anno quingenteſimo nonageſimo ſeptimo, duoſque edidit Canones de caſtitate & moribus Epiſcoporum.

Concilium *Oſcenſe* in Aragonia anno quingenteſimo nonageſimo octavo habitum eſt & in eo duo editi ſunt canones de munere Epiſcopali, & de vita caſta ac pudica Clericorum.

Concilium *Barcinonenſe II.* celebratum eſt anno quingenteſimo nonageſimo nono, & in eo adversùs Simoniacas promotiones conditi ſunt quatuor canones.

Concilia, quæ fuerunt celebrata Sæculo Eccleſiæ ſeptimo.

Concilium *Romanum I.* anno ſexcenteſimo primo habitum eſt & in eo de Monaſteriorum privilegiis præcipuè actum eſt.

Concilium *Wigornienſe* à S. *Auguſtino*, Anglorum Apoſtolo, convocatum eſt anno ſexcenteſimo primo.

Concilium *Bizacenum* in Africa anno ſexcenteſimo ſecundo indictum eſt ad Cauſam *Clementii*, ſive *Clementini*, Provinciæ Byzacenæ Primatis, multorum criminum accuſati, pertractandam.

Concilium *Cabilonenſe I.* anno ſexcenteſimo tertio habitum eſt, & in eo S. *Deſiderius*, Viennenſis Archiepiſcopus, inſtigante *Brunnichilde* Reginâ, Sede ſua dejectus eſt.

Concilium *Cantuarienſe* anno ſexcenteſimo tertio celebravit S. *Auguſtinus*, Anglorum Apoſtolus, & in eo Monaſterium SS. *Petri* & *Pauli*, recens ab eodem *Auguſtino*, Cantuarienſi Archiepiſcopo, fundatum, confirmatum eſt.

Concilium *Romanum II.* anno ſexcenteſimo ſexto habitum eſt, & decretum fuit, quod de eligendo Pontificis ſucceſſore non priùs ageretur, quàm defunctus triduò ſepultus fuiſſet.

Concilium *Romanum III.* in Cauſa Eccleſiæ Anglicanæ anno ſexcenteſimo decimo celebratum eſt, in eo etiam de vita & quiete Monachorum actum eſt.

Concilium *Egarenſe*, in Provincia Tarraconenſi convocatum eſt anno ſexcenteſimo decimo quarto, & in eo præcipuè de caſtimonia Clericorum actum eſt.

Concilium Pariſienſe anno ſexcenteſimo decimo quinto habitum eſt, & in eo XV. Canones conditi ſunt.

Concilium *Cantianum* de Diſciplina Eccleſiaſtica celebratum eſt anno ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

Concilium *Hiſpalenſe* ad peragenda negotia Eccleſiaſtica, & adverſus *Acephalorum* Hæreſim congregatum eſt anno ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

Con-

Concilium, vulgò dictum *Toletanum IV.* habitum eſt anno ſexcenteſimo vigeſimo quarto, & in eo ſeptuaginta quinque conſtituti ſunt Canones, pro Fide, & Eccleſiæ Diſciplina utiliſſimi.

Concilium *Remenſe* anno circitèr quingenteſimo vigeſimo quinto indictum eſt, & in eo de diſciplina Eccleſiaſtica canones XXV. editi ſunt.

Concilium *Matiſconenſe* anno ſexcenteſimo vigeſimo ſeptimo habitum eſt, & in eo Regula Sancti *Columbani* egregiè defenſa ac vindicata eſt à calumniis cujuſdam *Agreſtini*.

Concilium *Hieroſolymitanum* anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio convocavit *Sophronius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, & in eo contra Monothelitas definitum eſt, duas in Chriſto eſſe voluntates.

Concilium *Toletanum V.* anno ſexcenteſimo trigeſimo ſexto indixit *Eugenius*, Archiepiſcopus Toletanus, & in eo de rebus Eccleſiaſticis novem editi ſunt Canones.

Concilium *Toletanum VI.* habitum eſt anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, & in eo circà Eccleſiaſticam Diſciplinam novemdecim conſtituti ſunt canones.

Concilium *Romanum IV.* ad damnandam *Ecthesim* Imperatoris *Heraclii*, & Monothelitarum Hæreſim celebratum eſt anno ſexcenteſimo quadrageſimo.

Concilium *Aurelianenſe* anno ſexcenteſimo quadrageſimo quinto coäctum fuit, & in eo Hæreticus Monothelita à *Salvio* Epiſcopo ſuperatus fuit.

Concilium *Toletanum VII.* anno ſexcenteſimo

quadrageſimo ſeptimo habitum eſt, & in eo ſex de Diſciplina Ecclesiaſtica Capitula promulgata ſunt.

Concilium *Romanum V.* anno ſexcenteſimo quadrageſimo octavo congregavit *Theodorus* Papa, & in eo *Pyrrhus*, Hæreticus Monothelita, anathemate percuſſus eſt.

Concilium *Lateranenſe* Romæ anno ſexcenteſimo quadrageſimo nono ad damnandam Monothelitarum Hæreſim convocavit *Martinus I.* Pontifex Maximus.

Concilium *Cabilonenſe II.* anno ſexcenteſimo quinquageſimo habitum eſt, & in eo plurima ad mores & Diſciplinam Eccleſiæ ſartam tectam conſervandam utiliter ſancita ſunt.

Concilium *Toletanum VIII.* anno ſexcenteſimo quinquageſimo tertio peractum eſt, & in eo non pauca conſtituta ſunt ad Fidem, & Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia.

Concilium *Toletanum IX.* anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto fuit convocatum, & in eo, ſeptemdecim conditis canonibus, ſancita eſt Eccleſiæ Diſciplina.

Concilium *Toletanum X.* habitum eſt anno ſexcenteſimo quinquagesimo ſexto, & in eo ſeptem condita ſunt de Diſciplina Ecclesiaſtica Capitula.

Concilia *Senonenſe* anno DCLVII. *Nannetenſe* anno DCLVIII. & *Auguſtodunenſe* anno DCLXIII. in Galliis pro negotiis Diſciplinam tùm Eccleſiaſticam, tùm Monaſticam ſpectantibus, fuerunt celebrata.

Concilium *Emeritenſe* apud Lusitanos circa annum DCLXIII. habitum eſt, & in eo præſcriptæ ſunt XXIII. Regulæ Ecclesiaſticæ.

Con-

Concilium *Romanum VI.* anno DCLXVII. fuit celebratum in gratiam *Joannis Luppenſis*, in Creta Epiſcopi, qui Sedem Apoſtolicam appellaverat.

Concilium *Herefordienſe* in Anglia anno DCLXXIII. convocavit *Theodorus*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & in eo decem de Diſciplina Ecclesiæ condita ſunt Capitula.

Concilium *Toletanum XI.* indictum eſt anno DCLXXV. & in eo conditi ſunt ſexdecim de re Ecclesiaſtica Canones.

Concilium *Bracarenſe I.* vulgò *IV.* in Lusitania, anno DCLXXV. habitum eſt, & in eo de Fide & Diſciplina novem editi ſunt Canones.

Concilia *Mediolanenſe* anno DCLXXIX. *Hedtfeldenſe* in Anglia anno DCLXXX & *Romanum* anno DCLXXX. ad damnandam Monothelitarum Hæreſim fuerunt celebrata.

Concilium Oecumenicum ſextum, ſeu *Conſtantinopolitanum III.* anno DCLXXX. convocavit *Agatho*, Pontifex Maximus, & in eo proſcripta eſt Monothelitarum Hæresis.

Concilia *Toletanum XII.* anno DCLXXXI. *Toletanum XIII.* anno DCLXXXIII. Concilium *Toletanum XIV.* anno DCLXXXIV. ad reſtaurandam Ecclesiæ Diſciplinam habita ſunt. Concilium vero *Toletanum XV.* celebratum eſt anno DCLXXXVIII.

Concilium *Cæſar Auguſtanum* anno circiter DCXC. habitum est, & in eo quinque de Diſciplina Ecclesiaſtica editæ ſunt Sanctiones.

Concilium Conſtantinopolitanum, dictum *Quiniſextum* à Græcis anno DCXCI. congregatum eſt, ſed ab Ecclesia Romana reprobatur.

Concilia denique *Rothomagenſe* anno DCXCII.

Toletanum XVI. anno DCXCIII. *Toletanum XVII.* anno DCXCIV. *Antiſiodorenſe* anno DCXCV. *Trajectenſe* anno DCXCVII. & *Berghamſtedenſe* in Anglia, ad negotia, quæ Diſciplinam vel Immunitates Eccleſiæ, vel Fidei prædicationem ſpectant, peragenda, fuerunt convocata.

Concilia, quæ fuerunt celebrata octavo Eccleſiæ Sæculo.

Concilium *Toletanum XVIII.* habitum eſt anno ſeptingenteſimo primo, ſed ejus Acta deſiderantur, & ad nos uſque non pervenerunt.

Concilium *Romanum I.* anno ſeptingenteſimo quinto convocavit *Joannes VII.* Pontifex Maximus, & in eo Imperatori *Juſtiniano*, petenti ut Sexti Concilii Generalis Acta, & canones examinarentur, annuere noluit Pontifex.

Concilium *Niddenſe* in Anglia anno ſeptingenteſimo quinto habitum eſt, & in eo *Wilfridus* in Sedem Eboracenſem, quâ dejectus fuerat, reſtitutus eſt.

Concilium *Alnenſe* in Anglia anno ſeptingenteſimo nono cöactum eſt, & in eo Donationes, Monaſterio Eveshamienſi collatę, fuerunt confirmatæ.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* anno ſeptingenteſimo duodecimo habuerunt Hæretici Monothelitæ, in quo damnarunt Concilium ſextum Generale, quod Monothelitarum Hæreſim proſcripſit.

Concilium *Romanum II.* anno ſeptingenteſimo vigeſimo primo adversùs illicita conjugia convocavit *Gregorius II.* Pontifex Maximus.

Concilium *Romanum III.* in Cauſa *Corbiniani*, Frin-

Frinſingenſis Epiſcopi, habitum eſt anno ſeptingenteſimo vigeſimo quarto.

Concilia *Romanum IV.* anno DCCXXVI. *Romanum V.* anno DCCXXXI. *Romanum VI.* anno DCCXXXII. adversùs Iconoclaſtas habita ſunt, & in his actum eſt de cultu Sacrarum Imaginum.

Concilium *Clovesbovienſe* in Anglia indictum eſt anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo, & in eo actum eſt de libertate Eccleſiarum.

Concilium *Germanicum* celebravit S. *Bonifacius*, Archiepiſcopus, & Germaniæ Apoſtolus, anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo, & in eo, ad reſtituendam collapſam Religionis Chriſtianæ Diſciplinam, novemdecim conditi ſunt canones.

Concilium *Liptinenſe*, propè Cameracum, habuit idem S. *Bonifacius*, Archiepiſcopus, & in eo duo Hæretici, *Aldebertus*, Gallus, & *Clemens*, Scotus, damnati ſunt anno DCCXLII.

Concilium *Romanum VII.* celebravit *Zacharias* Papa anno ſeptingenteſimo quadrageſimo tertio, & in eo de Eccleſiaſtica Diſciplina condita ſunt capitula quindecim.

Concilium *Sueſſionenſe* anno DCCXLIV. habitum eſt, & in eo decem de Diſciplinâ Eccleſiaſticâ conſtituti ſunt Canones.

Concilium *Germanicum II.* anno DCCXLV. S. *Bonifacius* Archiepiſcopus celebravit, in quò *Aldebertus*, & *Clemens* Hæretici, fuerunt damnati, *Gervilio*, Epiſcopus Moguntinus, ob Homicidium, depoſitus eſt, & S. *Bonifacius* factus eſt primus Archiepiſcopus Moguntinus.

Concilium *Romanum VIII.* *Zacharias* Papa ce-

lebravit anno DCCXLV & in eo Sententia à S. *Bonifacio* in *Aldebertum*, & *Clementem*, Hæreticos, lata prolixè fuit confirmata.

Concilium *Cloveshoviense II.* in Anglia ad corrigendos Anglorum mores anno DCCXLVII. habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt triginta Capitula.

Concilium *Vermeriense* in Diœceſi Sueſſionenſi anno DCCLII. coactum eſt, & in eo contra Inceſtum, Fornicationem, & Adulterium ſtatuti ſunt Canones XXI.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* ab Hæreticis Iconoclaſtis anno DCCLIV. convocatum eſt.

Concilium *Vernenſe* anno DCCLV. habitum eſt, & in eo viginti quinque Canones de Diſciplina Eccleſiaſtica conditi ſunt.

Concilium *Compendienſe* anno DCCLVI. celebratum eſt, & in eo de Gradibus Conſanguinitatis, Conjugio, Fornicatione &c. octodecim conſtituti ſunt Canones.

Plura Concilia circà hæc tempora in Gallia & Germania, nullius ferè momenti, fuerunt convocata, nempè *Germanicum* in cauſa *Othmari*, Abbatis S. *Galli*, anno DCCLXI. *Nivernenſe* anno DCCLXIV. *Attiniacenſe* anno DCCLXV. Aurelianenſe anno DCCLXVI.

Concilium *Gentiliacenſe* in agro Pariſienſi habitum eſt anno DCCLXVII. & in eo de proceſſione Spiritûs Sancti, & de Sanctarum Imaginum Veneratione actum eſt.

Concilium *Romanum IX.* coactum fuit anno DCCLXIX. et in eo depoſitus est *Conſtantinus*, Antipapa, et ſtabilitus Sacrarum Imaginum cultus.

Nonnulla Concilia, ſed parvi momenti, circa hæc tempora fuerunt congregata, videlicèt *Wormatienſe* anno DCCLXXII. *Dinglovienſe* in Bavaria anno DCCLXXI. *Genevenſe* anno DCCLXXIII. *Paderbonenſe I.* anno DCCLXXVII. *Durienſe* anno DCCLXXIX. *Lippienſe* anno DCCLXXX. *Paderbonenſe II.* anno DCCLXXX. & *Calchutenſe* in Anglia anno DCCLXXXVII.

Concilium ſeptimum Generale; ſeu *Nicænum II.* convocatum eſt anno DCCLXXXVII. & in eo cultus Sacrarum Imaginum adverſus Hæreticos Iconoclaſtas fuit conſtitutus.

Concilium *Aquiſgranenſe I.* anno DCCLXXXIX. habitum eſt, & in eo de Diſciplina & regimine Eccleſiæ condita ſunt capitula LXXXII.

Concilium *Narbonenſe* ad conſtituendos Sedis Narbonenſis limites anno DCCXCI. habitum eſt.

Concilia *Forojulienſe* anno DCCXCI. & *Ratiſponenſe* anno DCCXCII. convocata ſunt, & in his *Felicis* & *Elipandi* Hæreſis de Chriſto, Filio Dei adoptivo, damnata eſt.

Concilia *Verolamienſe I.* anno DCCXCIII. & *Verolamienſe II.* anno DCCXCIV. in Anglia pro fundatione cujuſdam Monaſterii fuerunt celebrata.

Concilium *Francofordienſe* adversùs Hæreſim *Felicis*, & *Elipandi* fuit convocatum anno DCCXCIV.

Concilium *Aquiſgranenſe II.* anno DCCXCVII. indictum condidit *Capitulare* de Rebus Regni & Eccleſiæ, quod undecim capitula complectitur.

Concilia *Finchallenſe* anno DCCXCVIII. & *Bacanceldenſe* eodem anno in Anglia habita ſunt, in quorum primo de Paſchate; in altero de immu

Digitized by Google

munitatibus Eccleſiarum actum eſt.

Concilia *Romanum X.* anno DCCXCIX. *Aquiſgranenſe III.* eodem anno, & *Vrgellitanum* eodem anno ad damnandam Hæreſim *Felicis*, Urgellitani Epiſcopi, habita ſunt.

Concilium *Romanum XI.* anno DCCC. indictum eſt, & in eo *Leo III.* Pont. Max. à criminibus ſibi objectis publicè & ſolemnitèr ſeſe purgavit.

Concilia, quæ nono Eccleſiæ Sæculo habita ſunt.

Concilium *Altinenſe* in Provincia Aquilejenſi ad implorandum *Caroli M.* auxilium adversùs *Joannem*, Venetorum Ducem, & necis *Joannis* Patriarchæ Gradenſis Auctorem, anno DCCCII. fuit convocatum.

Concilium *Aquiſgranenſe I.* ad ſtabiliendam Diſciplinam tam Clericorum, quàm Monachorum, indictum eſt anno DCCCII.

Concilium *Cloſesbovienſe I.* pro libertate Eccleſiarum habitum eſt anno DCCCIII.

Concilium *Saliſburgenſe* pro ſolvendis decimis celebratum eſt anno DCCCVII. & Concilium *Aquiſgranenſe II.* de proceſſione Spiritus S. anno DCCCIX.

Concilia *Arelatenſe* anno DCCCXIII. *Moguntinum I.* eodem anno, *Remenſe* eodem anno, *Turonenſe* eodem anno, *Cabilonenſe* eodem anno ad reſtituendam collapſam Clericorum ac Monachorum Diſciplinam celebrata fuerunt.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* ab Hæreticis Iconomachis habitum eſt anno DCCCXIV.

Concilium *Noviomenſe* ad conſtituendos limi-

mites Diæceſum Noviomenſis & Sueſſionenſis cöactum eſt anno DCCCXIV.

Concilia *Aquiſgranenſe III.* anno DCCCXVI. *Celichytenſe* in Anglia anno DCCCXVI. *Theodonis Villare I.* anno DCCCXXII. *Cloſvehovienſe II.* eodem anno, & *Attiniacenſe* eodem anno ad conſulendum negotiis, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam & Monaſticam ſpectant, habita ſunt.

Concilium *Pariſienſe I.* pro cultu Sacris Imaginibus exhibendo congregatum eſt anno DCCCXXIV.

Concilium *Ingelmenſe* contra uſurpatores bonorum Eccleſiæ habitum eſt anno DCCCXXVI.

Concilia *Romanum I.* anno DCCCXXVI. *Aquisgranenſe IV.* anno DCCCXXVIII. *Pariſienſe II.* anno DCCCXXIX. *Wormatienſe I.* anno DCCCXXIX. & *Lingonenſe I.* anno DCCCXXX. habita ſunt ad ſtabilienda nonnulla capita, quæ Eccleſiaſticam & Monaſticam attinent Diſciplinam.

Concilium *Noviomagenſe* cöactum eſt anno DCCCXXXI. & in eo *Jeſſe*, Ambianenſis Epiſcopus, læſæ Majeſtatis reus, depoſitus eſt.

Concilia *Pariſienſe III.* anno DCCCXXXII. *Wormatienſe II.* anno DCCCXXXIII. *Londinenſe* anno DCCCXXXIII. fuerunt convocata, & in his de privilegiis quorumdam Cænobiorum, & de Ordine Monaſtico actum eſt.

Concilium *Compendienſe* habitum eſt anno DCCCXXXIII. & in eo *Ludovicus Pius* Imperio fuit abdicatus, qui tamen Imperii ornamenta poſteà recepit in Conciliis *Pariſienſi* anno DCCCXXXIV. *Metenſi* anno DCCCXXXV. & *Theodonis Villari II.* anno DCCCXXXV. celebratis.

Concilium *Aquisgranenſe V.* ad ſanciendam Eccleſiaſticam, & Monaſticam Diſciplinam anno

no DCCCXXXVI. fuit congregatum.

Concilium *Conſtantinopolitanum* adversùs Iconoclaſtas, ſeu ad reſtituendum Sacrarum Imaginum cultum, habitum eſt anno DCCCXLII.

Concilium *Bellovacenſe* habitum eſt anno DCCCXLII. & in eo *Hincmarus* in locum *Ebbonis* depoſiti, electus eſt Archiepiſcopus Remenſis.

Concilia *Meldenſe* anno DCCCXLV. *Pariſienſe V.* anno DCCCXLVII. & *Moguntinum II.* eodem anno pro juribus & Immunitatibus Eccleſiæ, & privilegiis Cænobiorum fuerunt convocata.

Concilia *Moguntinum III.* anno DCCCXLVIII. & *Cariſiacenſe I.* anno DCCCXLIX. contra *Goteſcalcum*, Monachum Corbejenſem, indicta fuerunt.

Concilium *Ticinenſe I.* ad reformandos Eccleſiæ mores habitum eſt anno DCCCL.

Concilium *Sueſſionenſe* anno DCCCLIII. coäctum eſt, & in eo Ordinationes ab *Ebbone*, anteà Archiepiſcopo Remenſi, factæ, irritæ ac nullæ fuerunt declaratæ.

Concilium *Romanum* anno DCCCLIII. habitum eſt, & in eo *Anaſtaſius*, Presbyter Cardinalis, damnatus & Sacerdotali honore depoſitus eſt.

Concilium *Conſtantinopolitanum* contra *Gregorium*, Epiſcopum Syracuſanum, & infenſum S. *Ignatii*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, hoſtem, celebratum eſt anno DCCCLIV.

Concilium *Ticinenſe II.* pro negotiis ad Regni & Eccleſiæ utilitatem ſpectantibus habitum eſt anno DCCCLV.

Concilium *Valentinum I.* in cauſa *Goteſcalchi* Monachi, & pro reformatione morum anno DCCCLV. fuit convocatum.

Con-

Concilia *Carìſiacenſe II.* & *Moguntinum* anno DCCCLVII. ad reformandos corruptos Chriſtianorum mores, & ad ſtabilienda Eccleſiaſtica jura fuerunt convocata.

Concilia *Tullenſe I.* apud Saponarias anno DCCCLIX. in Cauſa *Goteſcalchi* Monachi, & *Tullenſe II.* ad puniendos Rerum Eccleſiaſticarum pervaſores anno DCCCLX. indicta ſunt.

Concilium *Romanum* anno DCCCLXI. habitum eſt, & in eo *Joannes*, Ravennatenſis Epiſcopus, depoſitus eſt, quod gravem in ſuos tyrannidem exerceret.

Concilium *Sueſſionenſe* anno DCCCLXI. convocavit *Hincmarus*, Remenſis Archiepiſcopus, & in eo depoſitus eſt *Rothadus*, Sueſſionenſis Epiſcopus, quam depoſitionis Sententiam confirmavit Concilium *Silvanectenſe* anno DCCCLXIII. habitum. At *Nicolaus I.* Pontifex Max. in Concilio Romæ celebrato anno DCCCLXIII. & in altero Romæ itidèm anno DCCCLXV. *Rothadum* Sedi ſuæ Sueſſionenſi reſtitui juſſit.

Concilium *Metenſe* anno DCCCLXIII. habitum eſt, & in eo Legati Summi Pontificis unà cum Epiſcopis approbarunt Regis *Lotharii*, & *Theutbergæ* divortium, & ejuſdem Regis *Lotharii* cum *Waldrada* concubinâ matrimonium confirmarunt. Sed *Nicolaus I.* Pontifex Max. hanc Concilii Metenſis Sententiam damnavit in Concilio, quod anno DCCCLXIII. Romæ convocavit, & in altero Concilio, quod Romæ paritèr habuit anno DCCCLXIV. Legatos ſuos, qui in Concilio Metenſi legatione ſua malè functi fuerant, damnavit ac depoſuit.

Concilia *Sueſſionenſe* anno DCCCLXVI. & *Tricaſſinum I.* anno DCCCLXVI. habita ſunt, & in his

his *Wlfadus*, ejuſque Socii ab *Ebbone*, Remenſi Archiepiſcopo, poſt depoſitionem ordinati, gradibus ſuis reſtituti ſunt.

Concilium Romanum *Hadrianus II.* Pontifex Max. anno DCCCLXVIII. habuit, & in eo anathema *Photio* tèr dictum eſt.

Concilium *Wormatienſe* ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam anno DCCCLXVIII. habitum eſt.

Concilium Octavum Oecumenicum, ſeu *Conſtantinopolitanum IV.* anno DCCCLXIX. celebratum eſt, & in eo *Photius*, damnatus eſt, S. verò *Ignatius* in ſua Patriarchali Sede Conſtantinopolitana fuit reſtitutus.

Concilia *Vermerienſe* anno DCCCLXIX. *Attiniacenſe* anno DCCCLXX. & *Duziacenſe I.* anno DCCCLXXI. habita ſunt contra *Hincmarum*, Laudunenſem Epiſcopum, qui Epiſcopali gradu dejectus, & duriſſimè habitus eſt, ſed cùm *Hincmarus* ad Sedem Apoſtolicam appellaſſet, reſtitutus eſt à *Joanne VIII.* Pontifice Maximo in Concilio *Tricaſſino*, ſeu *Trecenſi II.* quod celebratum eſt anno DCCCLXXVIII.

Concilium *Colonienſe* in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ cöactum eſt anno DCCCLXXX.

Concilia, quę potiùs Politici Conventus cenſeri debent, circa hæc tempora fuerunt convocata, nimirùm *Ticinenſe*, in quo *Carolus*, filius *Ludovici*, Imperator inauguratus eſt anno DCCCLXXVI. *Pontigonenſe*, in quo *Caroli* electio in Imperatorem fuit confirmata anno DCCCLXXVI. *Neuſtriacum*, quod anno DCCCLXXVII. adversùs *Hugonem*, Regis *Lotharii* filium ſpurium, fuit celebratum, & *Romanum*, quod anno DCCCLXXIX. indictum eſt, & in eo de electione novi Impera-

ra-

ratoris, poſt obitum *Ludovici Balbi* Imperatoris actum eſt.

Concilia octo, quæ ſequuntur, pro reformatione Diſciplinæ cùm Eccleſiaſticæ, tùm Monaſticæ fuerunt celebrata, videlicèt *Ovetenſe* in Hiſpania anno DCCCLXXIII. *Cabilonenſe* eodem anno, *Colonienſe* eodem anno, *Silvanectenſe II.* eodem anno, *Toloſanum* eodem anno, *Duziacenſe II.* anno DCCCLXXIV. *Cabilonenſe* alterum anno DCCCLXXV. & *Ravennatenſe* anno DCCCLXXVII.

Conciliũ *Conſtantinopolitanũ* anno DCCCLXXIX. habitum eſt, in quo *Photius* Sedi Patriarchali Conſtantinopolitanæ fuit reſtitutus.

Concilium *Romanum* anno DCCCLXXXI. convocavit *Joannes VIII.* Pontifex Maximus, & in eo *Anaſtaſius*, ſeu *Athanaſius*, Epiſcopus Neapolitanus, ob fædus cum Saracenis initum, excommunicatus eſt.

Concilium *Colonienſe* contra uſurpatores bonorum Eccleſiæ anno DCCCLXXXVII. habitum eſt.

Concilia *Moguntinum* & *Metenſe* ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam anno DCCCLXXXVIII. indicta ſunt.

Concilia *Viennenſe* anno DCCCXCII. & *Triburienſe* anno DCCCXCV. de Diſciplina & moribus Eccleſiæ multa ſtatuerunt.

Concilium *Compoſtellanum* anno DCCCC. congregatum eſt, & in eo *Cæſarius* Abbas, electus ac conſecratus fuit Archiepiſcopus Tarraconenſis.

Concilia, quæ habita ſunt Sæculo Eccleſiæ decimo.

Concilium *Ovetenſe* in Hiſpania de Rebus ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantibus habitum fuiſſe anno DCCCCI. aſſerunt nonnulli, ſed iſtud Conc. ſuppoſititium eſt.

Concilium *Anglicanum* fuit convocatum anno DCCCCIV. & in eo de Diſciplina Eccl. actum eſt.

Concilium *Romanum* anno DCCCCIV. congregatum Imperatoris *Lamberti* electionem & inaugurationem confirmavit.

Concilium *Ravennatenſe* anno DCCCCIV. indixit *Joannes IX.* Pontifex Maximus, & in eo *Formoſi* Papæ Ordinatio confirmata eſt, & Synodus, quam adverſus ipſum anno DCCCXCVII. habuerat *Stephanus* Papa, damnata & combuſta eſt.

Concilium *Troslejanum I.* in Diæcesi Sueſſionensi habitum eſt anno DCCCCIX. & in eo de Diſciplina Ecclesiaſtica ſtatuti ſunt *Canones*, ſeu prolixa Capitula quindecim fuerunt promulgata.

Concilium *Narbonenſe* anno DCCCCIX. congregatum eſt, & in eo de limitibus quarumdam Diæceſum actum eſt.

Concilium *Confluentinum* anno DCCCCXXII. celebratum eſt, & in eo ſtatuta ſunt quædam de Diſciplina Ecclesiaſtica Capitula.

Concilium *Troslejanum* alterum in favorem Ecclesiæ Cameracensis convocatum eſt anno DCCCCXXIV.

Concilium *Duisbergenſe*, anno DCCCCXXVII. collectum, damnavit & excommunicavit illos, qui

qui *Bennonem* Epiſcopum excæcarant.

Concilia *Erfordienſe* anno DCCCCXXXII. *Macrenſe* anno DCCCCXXXV. & *Remenſe* anno DCCCCXXXVI. habita, aliquot de Diſciplina Eccleſiaſtica canones condiderunt.

Concilium *Sueſſionenſe* anno DCCCCXLI. habitum eſt, & in eo, dejecto *Artaldo*, Hugo, *Hariberti* Comitis filius, Remensis Archiepiſcopus conſecratus eſt.

Concilium *Londinenſe*, anno DCCCCXLIV. cõactum, haud paucas leges Ecclesiaſticas, & Civiles condidit ad conſulendum communi animarum ſaluti.

Concilium *Virdunenſe* celebratum eſt anno DCCCCXLVII. in quo, contendentibus *Artaldo*, & *Hugone* de Epiſcopatu Remensi, *Artaldo* Sedes Remensis adjudicata fuit. Idemque in favorem *Artaldi*, legitimi Archiepiſcopi Remensis, pronunciatum ac definitum eſt in Conciliis *Ingelmenſi* anno DCCCCXLVIII. & *Trevirenſi* eodem anno, & *Romano* anno DCCCCXLIX. habitis, in quibus Comes *Hugo*, qui *Artaldum* è Sede Remensi vi dejecerat, Anathemate perculſus eſt.

Concilium *Auguſtanum*, anno DCCCCLII. habitum, condidit capitula XI. quę Epiſcoporum, Clericorum &c. munera moreſque ſpectant.

Concilium *Ravennatenſe II.* in cauſa Diſciplinæ Ecclesiaſticæ habitum eſt anno DCCCCLXVII.

Concilium *Anglicanum* anno DCCCCLXIX. convocavit S. *Dunſtanus*, Cantuariensis Archiepiſcopus, & in eo damnati ſunt Clerici conjugati.

Concilium *Mutinenſe* anno DCCCCLXXIII. habitum eſt ad componendam pacem inter *Petrum* & *Lambertum* Germaniæ Proceres.

Cõciliũ *Conſtantinopolitanũ* anno DCCCCLXXV.

fuit celebratum, & in eo *Baſilius*, pſeudo Patriarcha Conſtantinopolitanus, depoſitus eſt, & in ejus locum ſubrogatus *Antonius Studites*.

Concilia *Wintonienſe* anno DCCCCLXXV. *Kirtlingtonienſe*, anno DCCCCLXXVII. & *Calnienſe* anno DCCCCLXXVIII. in Anglia convocavit S. *Dunſtanus*, Archiepiſcopus Cantuarienſis, & in his, factâ acerrimâ Monachos inter & Clericos Uxoratos contentione, lis in Monachorum gratiam dirempta eſt.

Concilium *Romanum*, anno DCCCCLXXXIII. convocatum, Cauſam examinavit *Giſeleri*, Magdeburgenſis Epiſcopi.

Concilium *Landavenſe* anno DCCCCLXXXVIII. coactum eſt contra Regem *Arthmailum*, fratris ſui homicidam, qui idcircò anathemate percuſſus eſt.

Concilium *Romanum* anno DCCCCLXXXVIII. indictum eſt, & in eo *Adalbertus*, Pragenſis Epiſcopus, qui, ob pravos populi ſui mores, Epiſcopatum deſeruerat, ad Eccleſiam propriam remiſſus eſt.

Concilium *Remenſe* anno DCCCCLXXXIX. habitum eſt, & in eo *Arnulphus* electus fuit Archiepiſcopus Remenſis.

Concilium *Narbonenſe*, anno circiter DCCCCXC. contra bonorum Eccleſiaſticorum invaſores fuit celebratum.

Concilium *Silvanectenſe* anno DCCCCXC. congregatum eſt adversùs quoſdam proditores, qui Remenſem Civitatem inimicis tradiderant.

Concilium *Remenſe* anno DCCCCXCI. indictum eſt, & in eo *Arnulphus*, Archiepiſcopus Remenſis, proditionis falsò accuſatus, depoſitus eſt, & *Gerbertus* Remorum Archipræſul fuit conſecratus.

Con-

Concilium *Romanum* anno DCCCCXCIII. habitum eſt, & in eo S. *Vldaricus*, Epiſcopus Auguſtanus, in Sanctorum numerum relatus eſt.

Concilia *Moſomenſe*, & *Remenſe*, anno DCCCCXCV. indicta ſunt, & in his, depoſito *Gerberto*, Eccleſiæ Remenſi *Arnulphus*, injuſtè depoſitus, reſtitui jubetur:

Concilium *Ravennatenſe*, anno DCCCCXCVII. habitum, multa, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectant, decrevit.

Concilium *Ticinenſe* anno DCCCCXCVII. excommunicationis Sententiam tulit in *Creſcentium*, qui *Gregorium V.* Pont. Max. Româ expulerat.

Concilia *Sandionyſianum* anno DCCCCXCVII. & *Pictavienſe* anno milleſimo habita ſunt, & his de Diſciplina Eccleſiaſtica, & de reſtituendis Eccleſiæ decimis actum eſt.

Concilia celebrata Sæculo Eccleſiæ undecimo.

Concilium *Tremonienſe* in Weſtphalia anno milleſimo quinto in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ habitum eſt.

Concilium *Francofordienſe* anno MVI. ad erigendum Bambergenſem Epiſcopatum.

Concilia *Ænhamenſe* in Anglia anno MVIII. *Bambergenſe* in Franconia anno MXI. *Legionenſe* in Hiſpania anno MXII. *Habamenſe* in Anglia anno MXII. *Ravennatenſe* anno MXIV. habita ſunt ad Chriſtianam Religionem & Eccleſiæ politiam promovendam, nec non ad componendas enatas inter Epiſcopos diſcordias.

Concilium *Aurelianenſe* anno MXVII. contra recentes Manichæos in Galliis fuit convocatum.

Concilia *Ticinenſe*, anno MXX. & *Salegunſtadienſe* anno MXXII. in cauſa Eccleſiaſticæ Diſciplinæ fuerunt celebrata.

Concilium *Aquisgranenſe* habitum anno MXXII. diremit controverſiam inter *Piligrinum*, Colonienſem Epiſcopum, & *Durandum*, Leodienſem Epiſcopum, de ſubjectione Monaſterii Burcitani.

Concilia *Lemovicenſe I.* anno MXXIX. *Bituricenſe* anno MXXXI. *Lemovicenſe II.* anno MXXXI. celebrata ſunt, & in his Sancto *Martiali* titulus *Apoſtoli* delatus eſt.

Concilia *Triburienſe* anno MXXXI. *Pictavienſe* anno MXXXII. *Landavenſe* anno MXXXIX. *Cæſenatenſe* anno MXLII. ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, & reformandos Clericorum mores fuerunt convocata.

Concilium *Sutrinum I.* anno MXLVI. indictum eſt, & in eo *Gregorius ſextus* Pontificatum abdicavit.

Concilia *Romanum* anno MXLIX. contra Simoniacos, *Remenſe* eodem anno, *Moguntinum* eodem anno, & *Rothomagenſenſe* anno ML. habita, multa ſanxerunt contra ſimoniam, & conjugia Clericorum, pluresque condiderunt Canones Eccleſiasticam Diſciplinam ſpectantes.

Concilia *Romanum* ſub *Leone IX.* Pontifice Maximo anno ML. *Brionenſe* eodem anno, *Vercellenſe* eodem anno, & *Pariſienſe* eodem anno habita ſunt, & in his damnatus est Hæreſiarcha *Berengarius*.

Conciliũ *Coyacenſe* in Hiſpania in cauſa Diſciplinæ Eccleſiasticæ anno ML. fuit convocatum & anno ſequenti *Leo IX.* Pontifex Maximus Romæ Concilium habuit, in quo *Gregorius*, Epi-

Epiſcopus Vercellenſis, adulterii accuſatus ac depoſitus fuit.

Concilium alterum *Romanum* anno MLIII. cöactum eſt, in quo *Gerardus*, Leucorum Epiſcopus, Faſtis Sanctorum fuit adſcriptus.

Concilia *Narbonenſe* anno MLIV. ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam, *Florentinum* contra alienatores Rerum Eccleſiaſticarum anno MLV. & Concilium *Lugdunenſe* contra Simoniacos eodem anno fuerunt congregata.

Concilium *Turonenſe* anno MLV. habitum eſt, & in eo *Berengarius* ſuam ejuravit Hæreſim.

Concilium *Colonienſe*, in quo *Balduinus*, & *Godefridus*, Flandriæ Comites, cum *Henrico*, Germaniæ Rege adhuc puero, amicitiæ fædus inierunt anno MLVI. indictum eſt.

Concilia *Narbonenſe II.* anno MLVI. & *Toloſanum* eodem anno, *Compoſtellanum* eodem anno ad reformandam Eccleſiaſticam Diſciplinam, & conſervandam libertatem Eccleſiarum ac Monaſteriorum habita ſunt.

Concilium *Sutrinum II.* cöactum eſt anno MLIX. & in eo *Benedictus*, pſeudo-Papa, cognomento *Mincius*, depoſitus, omnique Sacerdotali officio privatus eſt.

Concilium *Romanum* anno MLIX. celebravit *Nicolaus II.* Pontifex Maximus, & in eo *Berengarius* Hæreſim ſuam tertiâ vice ejuravit.

Concilia T*uronenſe II.* ad ſanciendam Eccleſię Diſciplinam, & *Jaccitanum* in Aragonia, ad abrogandum Gothicum precandi ritum, & Romanum introducendum anno MLX. habita ſunt.

Concilium *Osborienſe* in Germania anno MLXII. habitum eſt, & in eo *Cadalous*, pſeudo Papa, communi ſuffragio damnatus eſt, & electio

Alexandri II. Pontificis Maximi confirmata, idemque ſtatutum eſt in Concilio *Mantuano* anno MLXIV. celebrato.

Concilia *Pinnatenſe* in Aragonia de Diſciplina Eccleſiaſtica anno MLXII. *Romanum* adverſus Simoniacos anno MLXIII. *Cabilonenſe* adversùs *Drogonem*, Epiſcopum Matisconenſem, anno MLXIV. *Barcinonenſe* ad Leges Gothicas abrogandas anno MLXIV. *Helenenſe* pro Eccleſiarum immunitatibus, privilegiis, & Clericorum libertatibus anno MLXV. fuerunt celebrata.

Concilium *Romanum* anno MLXV. *Alexander II.* Pontifex Maximus convocavit, & in eo nova *Inceſtuoſorum* Hæreſis fuit damnata.

Concilia, *Wintonienſe* anno MLXX. *Stigandum*, Archiepiſcopum Eccleſiæ Cantuarienſis, depoſuit; *Moguntinum* anno MLXXI. *Henricum IV.* Regem Germaniæ, diſſuaſit à repudianda *Bertâ* uxore ſuâ; *Moguntinum* alterum anno MLXXI. *Carolum*, Conſtantienſis Eccleſiæ Epiſcopum electum, ſed Simoniæ & Sacrilegii accuſatum, depoſuit; *Anglicanum* anno MLXXII. Primatum Sedi Cantuarienſi, præ Eboracenſi, aſſeruit ac confirmavit; *Erfordienſe* anno MLXXII. Cauſam judicavit de Decimis Monaſteriorum Thuringiæ.

Concilium *Romanum* anno MLXXIV. pro reformando Eccleſiæ ſtatu indixit *Gregorius VII.* Pont. Max. & in eo damnati ac repreſſi ſunt Sacerdotes concubinarii. Hujus Concilii Decretum in Clericos concubinarios latum, fuit confirmatum in Cōciliis *Erfordienſi II.* anno MLXXIV. & *Moguntino* anno MLXXV.

Concilium *Anglicanum*, ſeu *Londinenſe*, pro reformandis Eccleſiæ moribus cōactum eſt anno MLXXV.

Con-

Concilium, *Romanum* anno MLXXVI. *Henricum IV.* Imperatorem excommunicavit: *Piċtaviense* anno MLXXVIII. multa ad Diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentia ſtatuit. Concilium *Londinenſe II.* eodem anno pro Diſciplinâ itidem Eccleſiaſtica reſtaurandâ, & reformandis Clericorum moribus fuit convocatum.

Concilium *Romanum* anno MLXXVIII. celebravit *Gregorius VII.* Pontifex Maximus, in quo *Guibertus*, Epiſcopus Ravennas, & *Tedaldus*, Mediolanenſis Antiſtes, aliique plures Epiſcopi, qui ab *Henrici IV.* Imperatoris partibus ſtabant, fuerunt excommunicati. Alterum Concilium *Romanum* contra Simoniacos, Clericos concubinarios, & bonorum Eccleſiaſticorum prædones anno MLXXVIII. habuit idem Summus Pontifex. Tertium Concilium *Romanum Gregorius VII.* anno MLXXIX. celebravit in quo Hæreſiarcha *Berengarius* ſuum virulentum dogma ſolemni formulâ abnegavit.

Concilia, *Armoricum* in Britannia minori anno MLXXIX. falſas proſcripſit pęnitentias; *Romanum* à *Gregorio VII.* Pontifice Maximo congregatum anno MLXXX. Imperium ademit Henrico, illudque in *Rodulphum* tranſtulit; *Lugdunenſe* eodem anno habitum, *Manaſſem*, qui Sedem Remenſem invaſerat, damnavit ac depoſuit.

Concilia, *Romanum*, ſub *Gregorio VII.* Papa habitum anno MLXXXI. alterum Concilium *Romanum* ſub eodem Pontifice anno MLXXXIV. *Quintiliniburgense* in Saxonia anno MLXXXV. *Beneventanum* anno MLXXXVII. & *Romanum* ſub *Vrbano II.* anno MLXXXIX. damnarunt & excommunicarunt *Guibertum* Antipapam, *Henricum*

Imperatorem, & omnes illi adhærentes Epiſcopos, atque Hæreſim *Henricianorum*, ſeu illorum, qui partes *Henrici* Imperatoris tutabantur, protriverunt.

Cõcilium *Melſitanũ* in Apulia anno MLXXXIX. condidit ſexdecim Diſciplinæ Eccleſiaſticæ Canones.

Concilium *Toloſanum* ad pertractanda Rituum & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ negotia celebratum eſt anno MXC.

Concilium *Sueſſionenſe* contra Hæreticum *Roſcelinum*, Magiſtrum *Petri Abaëlardi*, habitum eſt anno MXCII.

Concilium T*rojanum* in Apulia indictum eſt anno MXCIII. & in eo de gradibus conſanguinitatis, ſeu de nuptiis conſanguineorum diſſolvendis, actum eſt.

Concilia *Remenſe* anno MXCIV. *Auguſtodunenſe* eodem anno, *Placentinum* anno MXCV. *Claromontanum* eodem anno habita ſunt, & in his dictum eſt anathema *Philippo*, Galliarum Regi, qui, repudiatâ *Berta*, legitimâ uxore ſuâ, cum *Bertrada*, pellice, matrimonium inierat. Sed factus verè pęnitens *Philippus*, Galliarum Rex, ab excommunicatione fuit abſolutus in Concilio *Nemauſenſi* anno MXCVI.

Concilium *Barenſe* in Apulia ad Græcos cum Latinis, præſertim in Dogmate de Proceſſione Spiritus Sancti, conciliandos, habitum eſt anno MCXVII.

Concilium *Hieroſolymitanum* anno MXCIX. celebrarunt Latini, qui tùm temporis Terram Sanctam occupabant, & in eo, è Patriarchatu Hieroſolymitano pulſo *Arnulpho*, in ejus locum ſuffecerunt *Daybertum*, ſeu *Daymbertum*, Piſanum,

num, & in Expeditione Hieroſolymitana Summi Pontificis Legatum.

Concilia habita Sæculo Eccleſiæ duodecimo.

Complura Sæculo Eccleſiæ duodecimo cöacta ſunt Concilia occaſione *Inveſtiturarum Eccleſiaſticarum*, quas Laïci Principes ſibi arrogabant; quæ quidem Concilia, utpotè ad idem argumentum attinentia, hìc ſimul collecta breviter indicabo.

Concilium *Lateranenſe I.* anno MCII. in *Henricum IV.* Imperatorem, non ſemel antehàc excommunicatum, quòd jus Eccleſiaſticarum *Inveſtiturarum* ſibi vendicaret, Sententiam excommunicationis tulit. Concilium *Lateranenſe II.* anno MCIV. *Inveſtiturarum* in Anglia fautores anathemate perculit. Concilium *Lateranenſe III.* anno MCX. contra *Inveſtituras* Laïcorum fuit convocatum. Concilium *Lateranenſe IV.* anno MCXII. in *Henricum V.* Imperatorem, jus in collatione Beneficiorum *Inveſtiturarum* Eccleſiaſticarum pervicacitèr retinere volentem, anathematis Sententiam tulit. Concilium *Hieroſolymitanum* anno ſuperiori, ſeu MCXI. *Henricum V.* Imperatorem eadem de causâ excommunicavit. Concilium *Viennenſe* in Galliis anno MCXII. omnem Beneficii Eccleſiaſtici *Inveſtituram*, à Laïca manu factam, declaravit hæreſim eſſe, & *Henricum V.* Imperatorem Synodali Decreto excommunicavit. Concilium *Anſanum*, propè Lugdunum in Gallia eodem anno, ſeu MCXII. habitum Laïcorum *Inveſtituras* damnavit. Concilium *Bellovacenſe* anno MCXIV. *Henricum V.* Imperatorem, ob *Inveſtituras* Eccle-

cle-

cleſiaſticas, iterùm anathemati ſubjecit. Concilium *Colonienſe* anno MCXVI. *Henricum V.* Imperatorem, propter uſurpatas *Inveſtituras Eccleſiaſticas*, iterato excommunicationis fulmine percuſſit. Concilium *Lateranenſe V.* anno MCXVI. Eccleſiaſticas *Inveſtituras* damnavit. Concilium *Beneventanum* anno MCXVII. in *Mauricium Burdinum*, Epiſcopum Bracarenſem, quem ſub nomine *Gregorii VIII.* Antipapam creavit *Henricus V.* Imperator, excommunicationis Sententiam tulit. Concilia *Capuanum* anno MCXVIII. *Colonienſe* eodem anno, & *Remenſe* anno MCXIX. *Burdinum* Antipapam, dictum *Gregorium VIII.* & *Henricum V.* Imperatorem communione Eccleſiæ privarunt. Denique, huic vexatiſſimæ illius Sæculi de Laïcorum Inveſtituris Controverſiæ finem impoſuit Concilium *Wormatienſe* anno MCXXII. habitum, in quo exoptatiſſima pax & Concordia inter *Henricum V.* Imperatorem, & Pontificem Romanum circa *Inveſtituras* Laïcorum ſancita eſt, cujus pacis conditiones approbatæ & confirmatæ fuerunt in Concilio nono Generali, quod eſt *Lateranenſe I.* ſub *Caliſto II.* Pont. Max. habito anno MCXXIII.

Hæc ſunt Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ duodecimo, ob illam de *Inveſtituris* Laïcorum, dirimendam Controverſiam, fuerunt celebrata. Nunc cætera alia Concilia, quæ eodem ſæculo cöacta ſunt, juxtà ordinem Chronologicum, annotabo.

Concilium *Londinenſe* anno MCII. ad reformandam Eccleſiaſticam Diſciplinam habitum eſt, & in eo quidam Clerici Simoniæ, vel aliis vitiis dediti, damnati ac depoſiti ſunt.

Concilium *Trecenſe* indictum eſt anno MCIV. & in

& in eo *Hubertus*, Sylvanectenſis Epiſcopus, à Simoniæ labe ſeſe purgavit.

Concilium *Florentinum* anno MCV. contrà *Fluentium*, hujus Urbis Epiſcopum, aſſerentem, jam tùm natum eſſe Antichriſtum, fuit congregatum.

Concilium *Quintiliniburgenſe* pro reformandis moribus anno MCV. habitum eſt.

Concilium *Guaſtallienſe* ad quoſdam Schiſmaticos ad Eccleſiæ unionem recipiendos anno MCVI. fuit convocatum.

Concilia *Hieroſolymitanum* anno MCVII. contra *Ebremarum*, Sedis Hieroſolymitanæ invaſorem, qui depoſitus eſt; *Trecenſe* eodem anno adversùs *Simoniacos*; *Londinenſe* eodem anno contra *Inveſtituras* à Laïcis factas; *Remenſe* anno MCXIX. in Monachos, Epiſcopalem juriſdictionem detrectantes, Concilia *Compoſtellanum* anno MCXIV. & *Ovetenſe* ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam anno MCXV. fuerunt celebrata.

Concilium *Romanum* anno MCXVI. titulum *Abbatis Abbatum* conceſſit Abbati Monaſterii Montis Caſſini.

Concilium Generale nonum, ſeu *Lateranenſe I.* anno MCXXIII. in quo, ut ſuperiùs obſervavimus, compoſita tandem fuit celebris illa de Eccleſiaſticis Inveſtituris à Laicis factis diu agitata Controverſia.

Concilia, *Londinenſe* anno MCXXV. Nannetenſe anno MCXXVII. Londinenſe alterum eodem anno pro corrigendis Eccleſiæ moribus habita ſunt.

Concilium *Trecenſe* anno MCXXVIII. dedit Ordini militum Templariorum Regulam & habitum album. Concilium *Ravennatenſe* eodem an-

anno cöactum eſt contra Patriarchas Aquilejenſem & Venetiarum, qui in eo è Sede Patriarchali fuerunt dejecti.

Concilia, *Ilerdenſe*, & *Palentinum* in Hiſpania Tarraconenſi in Cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ fuerunt convocata anno MCXXIX.

Concilia, *Anicienſe*, ſeu *Podienſe*, anno MCXXX. *Remenſe* anno MCXXXI. *Leodienſe* eodem anno, *Placentinum* anno MCXXXII. & *Piſanum* anno MCXXXIV. habita ſunt, & in his *Petrus Leonis*, ſive *Anacletus II.* Antipapa, damnatus atque excommunicatus fuit.

Concilia, *Londinenſe* de Diſciplina Eccleſiaſtica anno MCXXXVIII. & *Northamptonienſe* de diſtributione Beneficiorum eodem anno in Anglia fuerunt celebrata.

Concilium Generale decimum, quod eſt *Lateranenſe II.* ſub *Innocentio II.* Pontifice Maximo anno MCXXXIX. damnavit Hæreſes *Arnaldi Brixienſis*, *Petri de Bruis*, & aliorum Hæreticorum, atque omnia *Petri Leonis*, ſeu *Anacleti II.* Antipapæ Acta reſcidit.

Concilia, *Wintonienſe I.* pro aſſerenda ac vindicādâ Immunitate Eccleſiaſticâ anno MCXXXIX. *Senonenſe* contra maleſana *Petri Abaëlardi* dogmata anno MCXL. *Wintonienſe II.* anno MCXLII. *Hieroſolymitanum* in errores Armenorum anno MCXLIII. *Londinenſe* adversùs rerum & perſonarum Eccleſiaſticarum violatores anno MCXLIII. *Vezeliacum* in Burgundia pro nova expeditione in Terram Sanctam adverſus Saracenos anno MCXLVI. habita ſunt.

Concilia, *Pariſienſe* anno MCXLVII. & *Remenſe* anno MCXLVIII. ad proſcribendos *Gilberti Porretani*, Epiſcopi Pictavienſis, errores cöacta ſunt.

Con-

Concilium *Trevirenſe* anno MCXLVIII. convocavit *Eugenius III.* Pontifex Maximus, & in eo permiſit S. *Hildegardæ* Abbatiſſæ, ut ſuas Revelationes ſcriptis mandaret ac publici juris faceret.

Concilium *Balgentiacenſe* in Diœceſi Aurelianenſi anno MCLI. irritum declaravit matrimonium *Ludovici*, Galliarum Regis, cum *Eleonora*, Ducis Aquitaniæ filiâ, propter utriuſque conſanguinitatem.

Concilium *Oxonienſe* in Anglia anno MCLX. Waldenſium Hæreticorum dogmata proſcripſit.

Concilium *Londinenſe* anno MCLXII. congregatum eſt, & in eo S. *Thomas*, dictus *Becketus*, Cancellarius *Henrici II.* Angliæ Regis, conſpirantibus omnium votis, in Archiepiſcopum Cantuarienſem electus eſt, qui tamen poſteà, (ob non ſervatas iniquas leges ſancitas in Conciliabulo *Clarendonenſi*, habito in Anglia anno MCLXIV.) injuſtè damnatus eſt in Concilio *Northamptonienſi*, eodem anno in Anglia celebrato.

Concilium *Lateranenſe* anno MCLXVIII. coäctum eſt, & in eo *Fridericus* Imperator, ob intruſum in Sedem Apoſtolicam *Octavianum*, Antipapam, dictum *Victorem IV.* damnatus & Imperio privatus eſt.

Concilium *Abrincenſe* in Normannia anno MCLXXII. *Henricum II.* Angliæ Regem, à cæde S. *Thomæ*, Cantuarienſis Archiepiſcopi, abſolvit.

Concilia *Caſſilienſe* in Hibernia anno MCLXXII. & *Londinenſe* anno MCLXXV. in cauſa Diſciplinæ Eccl. fuerunt celebrata.

Concilium *Lumbarienſe* in Gallia Narbonenſi an-

anno MCLXXV. Hæreticos Albigenſes damnavit.

Concilium *Venetum* anno MCLXXVII. celebratum eſt, & in eo *Alexander III.* Pontifex Maximus, & *Fridericus*, Imperator, pacis fædus inierunt.

Concilium undecimum Generale, quod eſt Lateranenſe tertium, anno MCLXXIX. convocavit *Alexander III.* Pontifex Maximus, contra Hæreticos Waldenſes & Albigenſes, necnon Schiſmaticos ab Antipapa *Victore III.* ordinatos.

Concilia, *Pariſienſe* anno MCLXXXVI. *Anglicanum* anno MCLXXXVIII. & *Monſpelienſe* anno MCXCV. Bellum in Saracenos decreverunt.

Concilia, *Eboracenſe* in Anglia anno MCXCV. & *Dalmaticum* anno MCXCIX. ad reformandam Eccleſiæ Diſciplinam habita ſunt.

Concilium *Divionenſe* in Galliis anno MCXCIX. cöactum eſt in *Philippum Auguſtum*, Galliarum Regem, qui repudiatâ legitimâ conjuge ſuâ *Ingeburgi*, ſorore *Canuti*, Danorum Regis, illicitas nuptias contraxerat cum *Maria*, Bohemiæ & Moraviæ Ducis filiâ.

Concilia habita Decimo tertio Eccleſiæ Sæculo.

Concilia quædam Provincialia ineunte Sæculo XIII. contra *Raymundum*, Comitem Toloſanum, Hæreticorum Albigenſium fautorem ac protectorem, fuerunt celebrata, videlicèt *Narbonenſe I*, anno MCCVII. *Montilienſe* in Provincia Narbonenſi anno MCCIX. *Avenionenſe I.* eodem anno, *Avenionenſe II.* anno MCCX. *Toloſanum I.* eodem anno, *Arelatenſe I.* eodem anno, *Vaurenſe* in Provincia Occitaniæ anno MCCXIII. *Muretum* in

in Provincia Occitaniæ eodem anno, & Concilium *Monſpelienſe* anno MCCXIV. in quo ultimo *Raymundi*, Comitis Toloſani, & Hereticorum Albigenſium defenſoris, Ditio adjudicata eſt *Simoni Montis Fortis*, invicto Albigenſium debellatori.

Concilia, *Pariſienſe* ad damnandos errores *Almarici* anno MCCIX. *Romanum* anno MCCX. contra *Ottonem IV.* Imperatorem, quem *Innocentius III.* Pontifex Maximus Imperio privavit, & *Londinenſe* anno MCCXIV. ad *Joannem*, Regem Angliæ, abſolvendum ab Interdicti, & depoſitionis Sententia, quam in ipſum *Innocentius III.* tulerat, habita ſunt.

Concilium Generale duodecimum, quod eſt *Lateranenſe IV.* ab *Innocentio III.* Pontifice Maximo contra Hęreſim Albigenſium anno MCCXV. fuit convocatum.

Concilia, *Oxonienſe* anno MCCXXII. *Sarisburienſe* eodem anno, *Germanicum* anno MCCXXV. ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam, & contra Simoniacos atque concubinarios Clericos fuerunt celebrata.

Concilia in Galliis *Narbonenſe II.* anno MCCXXVII. *Toloſanum II.* anno MCCXXIX. *Gonterienſe I.* anno MCCXXXI. *Biterrenſe I.* anno MCCXXXIII. *Arelatenſe II.* anno MCCXXXIV. *Narbonenſe III.* anno MCCXXXV. *Turonenſe I.* anno MCCXXXVI. *Campiniacenſe I.* anno MCCXXXVIII. *Turonenſe II.* anno MCCXXXIX. *Guidonenſe* anno MCCXLII. *Biterrenſe II.* anno MCCXLVI. *Valentinum* anno MCCXLVIII. *Inſulanum* anno MCCLI. *Salmurienſe* anno MCCLIII. *Albienſe* anno MCCLIV. Burdegalenſe I. anno MCCLV. *Roffiacenſe* in Diœceſi Pictavienſi anno MCCLVIII. *Monſpelienſe* anno MCCLVII.

MCCLVIII. Arelatenſe III. anno MCCLX. *Coprinia-cum*, ſeu *Campiniacenſe II.* anno MCCLX. *Campiniacenſe III.* anno MCCLXII. *Burdegalenſe II.* anno MCCLXIII. *Nannetenſe* anno MCCLXIV. *Gonterienſe II.* anno MCCLXVIII. *Andegavenſe* & *Senonenſe* anno MCCLXIX. *Cōpendienſe* & *Avenionenſe* āno MCCLXX. *Redonenſe* anno MCCLXXIII. *Arelatenſe IV. Salmurienſe II.* & *Bituricenſe* anno MCCLXXVI. *Langeſienſe* eodem anno, *Rotomagenſe* anno MCCLXXIX. *Avenionenſe* eodem anno, & alterum *Avenionenſe* āno MCCLXXXII. *Andegavenſe*, *Turonenſe* eodem anno, *Bituricenſe* anno MCCLXXXVI. *Arelatenſe* eodem anno, *Rotomagenſe* anno MCCXCIX. & *Auſcitanum* anno MCCC. Hæc memorata Concilia Provincialia Sæculo Eccleſiæ decimo tertio ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam habita ſunt in Galliis. At, præter iſta Concilia Provincialia, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia, duo Concilia Generalia in Galliis eodem Sæculo fuerunt celebrata, Videlicèt Concilium *Lugdunenſe I.* quod eſt Generale decimum tertium, anno MCCXLV. contra *Fredericum*, Imperatorem, & ad ſuſcipiendam, pro recuperatione Terræ Sanctæ, Expeditionem in Saracenos ab *Innocentio IV.* Pontifice Maximo convocatum eſt.

Alterum verò Concilium, ſeu *Lugdunenſe II.* quod eſt Generale decimum quartum, anno MCCLXXIV. celebratum eſt ſub *Gregorio X.* Pontifice Maximo, & in eo facta eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina.

Cætera Concilia Provincialia, quæ ad reformandam Eccleſiæ Diſciplinam variis in locis Sæculo XIII. fuerunt celebrata, ſuo nunc quæque ordine percenſebo.

Concilia *Germanicum* anno MCCXXX. habitum eſt,

eſt, & in eo quatuordecim de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula.

Concilium *Wigornienſe* in Anglia anno MCCXL. Conſtitutiones, ſive Capitula LIX. de Diſciplina & moribus Eccleſiæ promulgavit.

Conciliū *Lambethenſe* in Anglia anno MCCLXI. fuit convocatum, & in eo de juriſdictione, libertate & Immunitate Eccleſiaſticâ actum eſt.

Concilia *Viennenſe* in Auſtria anno MCCLXVII. *Londinenſe* anno MCCLXVIII. ſanctiſſimas Sanctiones de Diſciplina tam Eccleſiaſtica, quàm Monaſtica condiderunt.

Concilia *Saltsburgenſe* anno MCCLXXIV. *Budenſe* anno MCCLXXIX. *Colonienſe* anno MCCLXXX. *Lambethenſe* in Anglia anno MCCLXXXI. *Saltsburgenſe* alterum anno MCCCLXXXI. *Ravennatenſe* anno MCCLXXXVI. *Herbipolenſe* anno MCCLXXXVII. *Mediolanenſe* eodem anno, & *Mediolanenſe* alterum anno MCCXCI. fuerunt celebrata, & in his multa ſancita ſunt Capitula, quæ ad Diſciplinæ cùm Eccleſiaſticæ, tùm Monaſticæ reformationem attinent.

Præter iſta à me laudata Concilia, quæ Sæculo decimo tertio cöacta ſunt, plura Concilia Tarraconenſia eodem Sæculo in Hiſpania habita ſunt, quorum tamen memoria vix ſupereſt, & in quibus nihil, quod ſit alicujus momenti, occurrit, ut videre eſt apud doctiſſimum Cardinalem *Joſephum* de *Aguirre* Tomo 3. *Cancilio-rum Hiſpaniæ* pag. 495. 496. 498. 504. 505. & 523. His ergò prætermiſſis Conciliis, ad alia nunc progrediamur Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quarto variis in locis fuerunt convocata, & ut clariori methodo ea diſponere poſſim, primò referam juxta ordinem Chrono-

logicum illa Concilia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſiæ decimo quarto indicta ſunt. Secundò, ea Concilia quaſi digito monſtrabo, quæ in Hiſpania; tertiò, quæ in Italia, quartò, quæ in Anglia, & poſtremò, quæ in Germania eodem Eccleſiæ Sæculo fuerunt celebrata.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quarto variis in locis habita ſunt.

Concilia Nationalia, ſeu Provincialia quàmplurima Sæculo Eccleſiæ decimo quarto in Galliis habita ſunt, quæ hic, juxta Seriem Chronologicam, brevitèr indicare ſat ſuperque ſufficiet.

Concilium *Compendienſe I.* indictum eſt anno MCCCI. & in eo ſeptem edita ſunt Capitula, quę ſpectant Diſciplinam Eccleſiaſticam, & Clericorum Immunitates.

Concilium *Nugarolienſe I.* habitum eſt anno MCCCIII. & in eo excommunicati fuerunt Clerici peregrini, abſque Literis commendatitiis ſuorum Epiſcoporum Sacra facientes, Judices, ſeſe Cauſis Eccleſiæ admiſcentes, Perjuri, Decimarum detentores, Concubinarii, Uſurarii, Adulteri manifeſti &c.

Concilium *Compendienſe II.* cöactum eſt anno MCCCIV. & in eo pro reformatione Eccleſiaſticæ Diſciplinæ condita ſunt quinque Capitula.

Concilium *Auſcitanum*, anno MCCCVIII. congregatum, ſex edidit Canones, morum reformationem ſpectantes.

Concilium *Pariſienſe*, anno MCCCXII. habitum, tria ſanxit Capitula ad vigorem Diſciplinæ Eccleſiaſticæ renovandum, & ſerpentes quoſ-

quoſdam abuſus extirpandos.

Concilium *Salmurienſe*, anno MCCCXV. quatuor condidit canones contra juriſdictionis Eccleſiaſticæ perturbatores.

Concilium *Nugarolienſe II.* convocatum anno MCCCXV. quinque ſtatuit Decreta, ad Eccleſiæ Diſciplinam, Jura, & Immunitates ſpectantia.

Concilia, *Silvanectenſe I.* anno MCCCXV. habitum eſt, & in eo *Petrus*, Catalaunenſis Epiſcopus, in ſuam Sedem reſtitutus eſt. *Silvanectenſe II.* anno MCCCXVII. cöactum eſt, & in eo contra invadentes Eccleſiæ bona actum eſt.

Concilia, *Senonenſe* anno MCCCXX. & *Pariſienſe* anno MCCCXXIII. quatuor promulgarunt Decreta, ad Eccleſiæ Diſciplinam, præſertim ad vitam & honeſtatem Clericorum, ſpectantia.

Concilium *Avenionenſe* anno MCCCXXVI. celebratum quinquaginta novem edidit Capitula de morum & Diſciplinę reformatione, Clericorum privilegiis & Immunitatibus.

Concilia, *Marciacenſe I.* anno MCCCXXVI. indictum, quinquaginta ſex edidit Capitula ad varia Eccleſiaſticæ Diſciplinę Capita attinentia. *Marciacenſe II.* anno MCCCXXIX. convocatum eſt, & in eo ſicarii, qui *Aneſancium*, Epiſcopum Adurenſem, occiderant, ab Eccleſiæ Communione fuerunt ſeparati.

Concilia, *Silvanectenſe III.* anno MCCCXXVI. ſeptem edidit de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones. *Compendienſe* anno MCCCXXIX. ſeptem itidèm præſcripſit Canones pro juribus, Immunitatibus, privilegiis, & bonis Eccleſiæ tuendis. *Rotomagenſe* anno MCCCXXX. tredecim publica-

vit Conſtitutiones, ad varia Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Capita ſpectantes. *Gonterienſe* anno MCCCXXXVI. duodecim conſtituit Decreta pro libertate & Immunitate Eccleſiaſtica. *Bituricenſe* eodem anno duodecim paritèr Canones ad reſtaurandam Eccleſiaſticam Diſciplinam condidit. Concilium *Avenionenſe II.* anno MCCCXXXVII. pro bono Eccleſiæ regimine, ac morum Reformatione ſexaginta novem promulgavit Canones. Concilium *Noviomenſe* anno MCCCXLIV. ſeptemdecim Canones, mores, Diſciplinam, Jurisdictionem, & Eccleſiæ Immunitates ſpectantes, condidit. Conciliū *Senonenſe II.* anno MCCCXLVI. tredecim præſcripſit Canones de Immunitatibus & habitu Clericorum, necnon de aliis capitibus ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantibus. Concilium *Biterrenſe* anno MCCCLI. octo edidit Decreta circa quædam Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Capita. Concilium A*ndegavenſe* anno MCCCLXV. tiginta quatuor condidit Canones de collatione Beneficiorum, de vita, honeſtate, & habitu Clericorum ac Monachorum &c. Concilium *Vaurenſe* anno MCCCLXVIII. centum & triginta tria ſanxit Decreta ad Diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentia. Concilium *Narbonenſe* anno MCCCLXXIV. viginti octo de Diſciplina Eccleſiaſtica condidit Capitula.

Præter hæc Concilia Nationalia, ſeu Provincialia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſiæ XIV. pro reſtaurandâ tùm Eccleſiaſticâ, tùm Monaſticâ Diſciplinâ fuerunt celebrata, Concilium inſuper Generale decimum quintum, quod eſt *Viennenſe*, anno MCCCXI. ſub *Clemente V.* Pontifice Maximo habitum eſt, & in eo Templariorum ordo abolitus fuit, damnata Fratricellorum,

rum, Dulciniſtarum, Beguardorum & Beguinarum Hæreſis, actumque de recuperanda Terra Sanctâ.

Concilia, quæ Sæculo XIV. pro reformatione Eccleſiaſticæ, vel Monaſticæ Diſciplinæ in in Hiſpania habita ſunt, nunc breviter ſubnectam.

Concilium *Pennafidelenſe*, anno MCCCII. ad corrigendos Clericorum mores edidit quindecim Conſtitutiones Eccleſiaſticas, quas refert Cardinalis *de Aguirre* Tomo 3. *Concil. Hiſp.* pag. 538.

Concilia *Tarraconenſe* & *Salmanticenſe* anno MCCCXII. fuêre celebrata, eorumque Acta idem Card. *de Aguirre* inſeruit Tomo mox laudato pag. 546. & 547.

Concilium *Valliſoletanum*, anno MCCCXII. habitum, viginti quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica condidit canones, quos in lucem profert Cardinalis *de Aguirre* Tomo III. *Concil. Hiſp.* pag. 556.

Concilia duo *Toletana*, unum videlicèt anno MCCCXXIII. & alterum MCCCXXIV. aliquot Conſtitutiones Eccleſiaſticas ſanxerunt ad Diſciplinam Eccleſiaſticam, & Clericorum mores ſpectantes, quæ legi poſſunt apud Card. *de Aguirre* Tomo 3. *Conc. Hiſp.* pag. 576.

Concilia *Complutenſe* anno MCCCXXV. *Toletanum* anno MCCCXXIX. & aliud *Complutenſe* anno MCCCXLVII. canones ediderunt de vita & honeſtate Clericorum, de extirpatione abuſuum, & de aliis capitibus ad Eccleſiæ diſciplinam attinentibus.

Quatuor Concilia Nationalia, ſeu Provincialia in Italia Sæculo Eccleſiæ XIV. à *Raynaldo*,

Ravennate Archiepiſcopo, ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam fuerunt convocata, quorum primum habitum eſt anno MCCCVII. alterum anno MCCCXI. Tertium, anno MCCCXIV. Ultimum anno MCCCXVII.

Aliquot Concilia Nationalia, ſeu Provincialia pro Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ac morum reformatione ſæculo XIV. in Anglia habita ſunt, quæ hic, juxta ordinem Chronologicum, breviter annotabo.

Concilium *Weſtmonaſterienſe* anno MCCCXVI. convocavit *Walterus*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe I.* anno MCCCIX. habuit *Robertus de Winchelſei*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe II.* anno MCCCXXI. indixit *Walterus* Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe III.* anno MCCCXXVIII. congregavit *Simon Mepham*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Lambethenſe I.* anno MCCCXXX. habuit idem *Simon Mepham*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, qui etiam Cõcilium *Maghfeldenſe I.* anno MCCCXXXII. celebravit. Concilia *Londinenſe IV.* anno MCCCXLI. *Londinenſe V.* anno MCCCXLII. & *Londinenſe VI.* anno MCCCXLIII. congregavit *Joanes Straford*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilia *Lambethenſe II.* anno MCCCLI. *Maghfeldenſe II.* anno MCCCLXII. & *Lambethenſe III.* anno MCCCLXII. convocavit *Simon Islip*, Archiepiſcopus Cantuarienſis.

Præter hæc Concilia, quæ Sæculo XIV. circa Diſciplinam Eccleſiaſticam in Anglia habita ſunt, duo alia ad damnandam Wikleffianam Hæreſim indicta fuerunt unum videlicet Londini anno MCCCLXXXII. cui præfuit *Guilkelmus de Cour-*

Courtenay, Archiepiſcopus Cantuarienſis, & alterum Londini itidem habitum anno MCCCXCVI. cui præfuit *Thomas Arundel*, Archiepiſcopus Cantuarienſis.

Denique in Germania Sæculo Eccleſiæ decimo quarto ad reſtaurandam tam Eccleſiaſticam, quàm Monaſticam Diſciplinam, duo fuerunt celebrata Concilia, *Colonienſe* videlicet anno MCCCX. ſub *Henrico*, Archiepiſcopo Colonienſi, & *Saltsburgenſe* anno MCCCLXXXVI. ſub *Pilgrino*, Archiepiſcopo Saltzburgenſi, & Sedis Apoſtolicæ Legato.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ Decimo quinto habita ſunt.

Concilia quinque Generalia Sæculo Eccleſiæ decimo quinto fuerunt celebrata, quorum primum eſt *Piſanum*, anno MCCCCIX. habitum, & in eo depoſitis duobus dubiis Pontificibus, qui ſimul Sedem Romanam ambiebant, in eorum locum ſuffectus eſt *Alexander V.* Iſtud Concilium *Piſanum* inter Concilia Generalia eſt decimum ſextum.

Concilium *Conſtantienſe*, quod inter Œcumenica Concilia eſt decimum ſeptimum, coäctum eſt anno MCCCCXIV. & in eo extincto Schiſmate, depoſitiſque tribus dubiis Pontificibus, *Martinus V.* electus eſt Pontifex Maximus, & Hæreſes *Wikelffi* & *Joannis Hus* proſcriptæ ſunt.

Concilium *Senenſe*, quod inter Concilia Generalia eſt decimum octavum, congregatum eſt anno MCCCXXIII. & in eo damnatio Hæreſum Wikleffiſtarum, & Huſſitarum, jam facta in Concilio Conſtantienſi, fuit approbata, actumque

que de concilianda Eccleſiâ Græcâ cum Latina.

Concilium *Baſileenſe*, quod fuit Oecumenicum, donec à Summo Pontifice *Eugenio IV.* fuerit diſſolutum, quodque inter Concilia Generalia eſt decimum nonum, convocatum eſt anno MCCCCXXXI. & in eo damnati iterùm fuerunt Wikleffiſtæ & Huſſitæ, Bohemi verò, qui Huſſitarum Hæreſi infecti erant, ad ſinum Eccleſię Catholicæ redierunt.

Concilium *Florentinum*, quod inter Concilia Oecumenica, eſt vigeſimum, Ferrariæ ab *Eugenio IV.* anno MCCCCXXXVIII. inceptum eſt, Florentiæ verò continuatum anno MCCCCXXXIX. & in eo facta eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina.

Præter hæc quinque Concilia Generalia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quinto fuerunt celebrata, varia Concilia Nationalia, ſeu Provincialia ſive ad damnandas Hæreſes, ſive ad abolitionem Schiſmatis, ſive tandem ad collapſam Eccleſiæ reſtaurandam Diſciplinam eodem Sæculo habita ſunt, quæ hìc, juxta ordinem Chronologicum exhibebo.

Concilium *Oxonienſe* anno MCCCCVIII. cöegit *Thomas Arundel*, Archiepiſcopus Cantuarienſis, in quo Hæreſiarchæ *Joannis Wikleffi* Sectarii fuerunt proſcripti.

Concilia, *Remenſe* anno MCCCCVIII. habitum eſt, & in eo de reformatione Diſciplinæ tam Eccleſiaſticæ, quàm Monaſticę, necnon de abolitione Schiſmatis, quod *Gregorius XII.* & *Benedictus XIII.* Summo Pontificatui inhiantes pertinaciſſimè fovebant, actum eſt. *Londinenſe* anno MCCCCXIII. *Joannem Oldcaſtel*, Wikleffianæ Hæ-

Hæreſeos convictum, nec tamen palinodiam canere volentem, Sæculari judicio reliquit. *Romanum*, *à Joanne XXIII.* convocatum, *Joannis Wikleffi* virulenta dogmata confixit anno MCCCCXIII.

Concilium *Saltzburgenſe* anno MCCCCXX. ſtatuit viginti quatuor Decreta inſtaurandæ Eccleſiaſticæ Diſciplinæ apprimè utilia.

Concilium *Colonienſe I.* anno MCCCCXXIII. ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam fuit celebratum.

Concilium *Senonenſe I.* anno MCCCCXXIX. conſtituit quadraginta Decreta, quorum alia ad reformationem Divini Officii, alia ad mores Prælatorum, alia ad Clericorum vitæ honeſtatem, & Sæcularium correctionem ordinantur.

Concilium *Dertuſanum* apud urbem, quæ nunc *Tortoſa* dicitur anno MCCCCXXIX. habitum eſt, & in eo funeſti in Hiſpania Schiſmatis reliquiæ extinctæ ſunt, & Eccleſiaſtica Diſciplina, quæ tempore Schiſmatis fœdè erat prolapſa, viginti Decretis fuit reſtaurata.

Concilium *Bituricenſe* anno MCCCCXXXVIII. publicavit *Pragmaticam Sanctionem* in collatione Beneficiorum obſervandam in Galliarum Regno.

Concilium *Friſengenſe* anno MCCCCXL. congregatum ſanxit viginti ſex canones ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes.

Concilia *Rothomagenſe* anno MCCCCXLV. & *Turonenſe* anno MCCCCXLVIII. varia ad corrigendos Clericorum mores, & ad Diſciplinæ inſtaurationem ordinarunt Decreta.

Concilia *Colonienſe II.* anno MCCCCLII. *Sueſſionenſe* anno MCCCCLV. *Senonenſe II.* anno MCCCCLXII.

Can-

Cantuarienſe anno MCCCCLXIII. & *Eboracenſe* anno MCCCCLXVI. pro Eccleſiaſticæ Diſciplinæ reformatione habita ſunt.

Concilium *Matritenſe* in Hiſpania anno MCCCCLXXIII. coáctum eſt, & in eo contra ignorantiam, avaritiam & luxuriam Clericorum actum eſt, hiſque gliſcentibus vitiis tempeſtiva adhibita ſunt remedia.

Concilium *Arandenſe* in Diœceſi Toletana anno MCCCCLXXIII. pro reſarcienda Eccleſiaſtica Diſciplina viginti novem promulgavit Decreta.

Concilium *Senonenſe III.* anno MCCCCLXXXV. pro reformatione itidèm morum & Eccleſiaſticæ Diſciplinæ fuit convocatum.

Conſultò prætermiſi tria Conciliabula, quorum duo, videlicèt *Perpinianū* anno MCCCCVIII. & *Salmanticenſe* anno MCCCCX. habuit *Petrus de Luna*, dictus *Benedictus XIII.* qui Schiſma fovebat, & Pontificatui cedere nolebat. Tertium Conciliabulum, ſeu *Utinum*, in Diœceſi Aquilejenſi congregavit anno MCCCCX. *Angelus Corarius* dictus *Gregorius XII.* qui Schiſma itidem nutriebat, & Pontificatum abdicare detrectabat.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto fuerunt convocata.

Concilia duo Generalia Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto habita ſunt, quorum primum eſt *Lateranenſe V.* inter Concilia Generalia vigeſimum primum, quod à *Julio II.* Pontifice Maximo, anno MDXII. inceptum, à *Leone X.* ſucceſſore *Julii II.* fuit poſteà continuatum. In hoc

hoc Concilio Lateranenſi V. rejectum ac reprobatum eſt Conciliabulum Piſanum, quod contra *Julium II.* Romanum Pontificem, aliqui Cardinales ei infenſi anno MDXI. congregaverant; Eccleſiaſtica inſuper Diſciplina variis Canonibus ſancita eſt, & publicata abolitio *Pragmaticæ Sanctionis*, cujus in locum pacta Bononiæ concordata inter *Leonem X.* Pontificem Maximum, & *Franciſcum I.* Galliarum Regem, ſubſtituta ſunt, quæ modo in collatione Beneficiorum vim obtinent in Galliarum Regno.

Concilium alterum Generale eſt *Tridentinum*, quod inter Concilia Oecumenica ultimum eſt, & anno MDXLV. fuit indictum. In eo proſcriptæ ſunt Hæreſes *Lutheri*, *Zuinglii*, *Calvini*, & aliorum hujus furfuris Novatorum, multiſque conditis Canonibus, & ſaluberrimis Decretis, reſtaurata eſt collapſa Eccleſiæ Diſciplina.

Antè & poſt Concilium Generale Tridentinum complura Concilia Nationalia, ſeu Provincialia, Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto, ſive ad profligandas graſſantes Hæreſes, ſive ad Eccleſiaſticam Diſciplinam, jam in Concilio Tridentino ſancitam, recipiendam & approbandam, variis in locis fuerunt convocata, quæ, juxta ſeriem Chronologicam, hic paucis verbis indicabo.

Concilium *Bituricenſe* anno MDXXVIII. habitum eſt, & in eo edita ſunt Decreta triginta duo, quorum primo *Lutheri*, eorumque ſequacium dogmata ac libri damnantur. Alia verò, quæ ſequuntur, Decreta pertinent ad Diſciplinam & juriſdictionem Eccleſiaſticam.

Concilium *Senonenſe* anno itidèm MDXXVIII. Pariſiis celebratum eſt, & in eo *Lutheri* Hære-

ſis

iis, ſexdecim Decretis de Fide editis, jugulata eſt, aliaque quadraginta Decreta ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam fuerunt promulgata.

Concilia *Colonienſe I.* anno MDXXVI. & *Colonienſe II.* anno MDXLIX. habita condiderunt ad reformandos mores & reſtituendam maximè tum temporis depravatam Eccleſiæ Diſciplinam preclara & utiliſſima Decreta.

Concilium *Moguntinum* anno MDXLIX. ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, & profligandam Lutheranam Hæreſim, plures edidit Canones.

Concilium *Treverenſe* eodem anno, ſeu MDXLIX. contra Hæreticos Lutheranos, & pro reformatione Eccleſiaſticæ Diſciplinæ multa ſaluberrima atque laudatiſſima publicavit Decreta.

Concilium *Narbonenſe*, anno MDLI. cöactùm, Catholicam Fidem contra novas ſerpentes Hæreſes explicuit, ac damnavit, tanquàm Hæreticos, eos, qui, aliud docent, quàm Romana credit ac profitetur Eccleſia, & Canones ſexaginta quatuor de morum emendatione, & ſanciendâ Eccleſiæ Diſciplina promulgavit.

Concilium *Remenſe* anno MDLXIV. approbavit omnia, quæ in Concilio Generali Tridentino fuerant ſtatuta, & viginti Capitula pro Eccleſiaſticæ Diſciplinæ reformatione vulgavit.

Concilium *Cameracenſe* anno MDLXV. omnia, quæ in Generali Concilio Tridentino ſancita fuerant, palàm recepit, & viginti duo edidit Decreta ad Eccleſiaſticæ Diſciplinę emendationem ſpectantia.

Concilia Mediolanenſia, à S. *Carolo Borromæo*, Cardinali, & Archiepiſcopo Mediolanenſi, *primum* videlicet anno MDLXV. *Alterum* an-

anno MDLXIX. *Tertium* anno MDLXXIII. *Quartum* anno MDLXXVI. *Quintum* anno MDLXXIX. *Sextum* anno MDLXXXII. habita ſunt, & in his reſtaurata eſt ſanctiſſimis Decretis Eccleſiaſtica Diſciplina. Præter ſex illa Concilia Provincialia, S. *Carolus Borromæus* undecim Synodos Diæceſananas coëgit, quibus, juxta normam Concilii Tridentini, perfectiſſimi regiminis Eccleſiaſtici formam tradidit, & corruptos Cleri populique mores emendavit.

Concilium *Rothomagenſe* anno MDLXXXI. indictum eſt, & in eo Epiſcopi, adhærentes Decretis Concilii Tridentini, aliquot de Diſciplina Eccleſiaſtica Decreta conſtituerunt, & Hæreticos illos declararunt, qui alitèr quàm Catholica, Apoſtolica & Romana credit ac prædicat Eccleſia, credere ac pertinacitèr aſſerere attentant.

Concilium *Remenſe II.* celebratum eſt anno MDLXXXIII. & in eo de Catholicæ Fidei profeſſione, juxtà definitiones Concilii Tridentini actum eſt, & de Vita, moribus, habitu, tonſurâ, & Officiis Clericorum edita ſunt viginti ſeptem Decreta.

Concilium *Burdigalenſe* anno MDLXXXIII. triginta ſex, quæ condidit, Decretis, quæque fermè omnia ex Sanctionibus Concilii Tridentini deprompſit, Diſciplinæ Eccleſiaſticæ reformationi optimè conſuluit.

Concilium *Turonenſe* anno MDLXXXIII. Diſciplinam Eccleſiaſticam circa Epiſcopos, Clericos, Monachos, & Laïcos ex Concilii Tridentini Decretis emendavit.

Concilium *Bituricenſe II.* anno MDLXXXIV. variis Decretis, è Synodo Tridentina maximam par-

partem deſumptis, Diſciplinam Eccleſiaſticam reſtauravit.

Concilium *Aquenſe* anno MDLXXXV. Diſciplinam Eccleſiaſticam quadraginta Conſtitutionum Capitibus, juxta Concilii Tridentini Decreta, reparavit.

Concilia *Toloſanum* anno MDXC. *Avenionenſe* anno MDXCVI. *Aquilejenſe* anno MDXCVI. multa Decreta de emendatione morum, de vita & honeſtate Epiſcoporum, & Clericorum condiderunt, Statutis Concilii Tridentini omninò conſentanea.

Prætèr hæc Concilia Provincialia, quæ Sæculo XVI. habita ſunt, B. *Toribius Mogrovexus*, Archiepiſcopus Limenſis in Peruvia, quæ *novus Orbis* appellatur, aliquot Concilia Provincialia & Diæceſana eodem Sæculo decimo ſexto ad cultum Dei, propagationem Fidei, & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, morumque reformationem convocavit. Quæ Concilia, dicta *Limenſia*, inſeruit Doctiſſimus Cardinalis *Joſephus de Aguirre* Tomo IV. *Collectionis omnium Conciliorum Hiſpaniæ & novi Orbis*. Concilium etiam *Mexicanum* in America Septemtrionali anno MDLXXXV. celebravit *Petrus Moya de Contreras*, Mexicanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus, & in eo Synodi Tridentinæ Decreta, tam Fidem, quàm Eccleſiæ Diſciplinam, morumque emendationem ſpectantia, ſuſcepit atque executioni mandari juſſit. Poſtremò, ad imperandam in Hiſpania, & in Belgio Decretorum Concilii Tridentini tam circà Fidem, quàm circa Eccleſiæ Diſciplinam, obſervationem, aliquot habita ſunt Concilia Provincialia, videlicet *Toletanum* anno MDLXV. *Valentinum*, *Compoſtellanum*;

num, *Granatenſe*, *Bracarenſe*, *Cæſar auguſtanum* & *Eborenſe*, quæ eodem anno indicta ſunt, quibus addi debent Concilium Provinciale *Mechlinienſe* anno MDLXX. in Belgio, & alterum *Toletanum* in Hiſpania anno MDLXXXII. celebrata.

Prætermitto plures Conventus, ſeu Comitia Generalia, quæ, inſtar Conciliorum Nationalium, Clerus Gallicanus decimo ſexto Eccleſiæ Sæculo ſingulis quinquenniis [quem morem etiamnùm obſervat Doctiſſimus ille Clerus] celebravit, in quibus de recipiendis Concilii Tridentini Decretis, ac reſtauranda Eccleſiæ Diſciplinâ, de tollendis abuſibus, de tuenda ac conſervandâ contra molliores, ſeu Laxiores Caſuiſtas, puritate Moralis Chriſtianæ, & de aliis id genus tàm Fidei, quàm Diſciplinæ Eccleſiaſticæ capitibus actum eſt. Inter illos *Conventus*, quos nunc vocant *Comitia Generalia*, Cleri Gallicani, unus eſt, qui præ cæteris aliis, Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto habitis, potiſſimùm commendatur, videlicet Conventus Cleri Gallicani, qui anno MDLXXIX. in Urbe Melodunenſi cöactus eſt, ideòque dictus *Conventus Melodunenſis*, quique complectitur totam Diſciplinam Eccleſiæ Gallicanæ, & quadraginta Conſtitutiones ad Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, morumque reformationem apprimè neceſſarias, & extant Tomo I. Collectionis *Actorum*, *Titulorum*, & *Documentorum Clerum Gallicanum ſpectantium*, à pag. 336. uſque ad pag. 475.

Concilia, quæ habita ſunt decimo ſeptimo Eccleſiæ Sæculo.

Cùm nullum Concilium Generale Sęculo Eccleſiæ decimo ſeptimo fuerit congregatum, ea hic primò referam Concilia Nationalia, aut Diœceſana, quæ in Galliis, dein, quæ in Italia, tertiò, quæ in Hiſpania habita ſunt, ac denique aliquot inſeram Concilia, quæ eodem Sæculo decimo ſeptimo in Eccleſia Græca, à communione Eccleſiæ Romanæ diro licèt Schiſmate ſeparatâ, contra Hæreticos Lutheranos & Calviniſtas fuerunt celebrata.

Concilium *Narbonenſe* anno MDCIX. indixit *Ludovicus* de *Vervins*, Ord. Præd. & Archiepiſcopus ac Primas Narbonenſis, in quo multa ſtatuta ac decreta ſunt, quæ ſi nunc executioni mandarentur, propediem vigor Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, quæ injuriâ temporum collapſa eſt, facili negotio reſtaurari poſſet.

Concilium dictum *Senonenſe*, quamvis fuerit Pariſiis anno MDCXII. à *Jacobo Davio Perronio*, Cardinali & Archiepiſcopo Senonenſi, congregatum, damnavit libellum *De Eccleſiaſtica & Politica Poteſtate* ab *Edmundo Richerio*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore Theologo, lucubratum.

Concilium *Aquenſe*, anno itidem MDCXII. celebratum, eumdem *Edmundi Richerii* librum proſcripſit.

Concilium *Burdigalenſe* anno MDCXXIV. convocavit *Franciſcus Surdiſius*, & in eo de Diſciplina ac juriſdictione Eccleſiaſtica, morumque reformatione actum.

Præ-

Præter iſta Concilia Provincialia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſię decimo ſeptimo fuerunt celebrata, Epiſcopi Gallicani, ſive ad confligendos emergentes errores, ſive ad Diſciplinam, authoritatem ac juriſdictionem Eccleſiaſticam Vindicandam, ſive ad Moralis Chriſtianæ Doctrinę puritatem contra molliores, ſeu laxiores Caſuiſtas aſſerendam, ſive denique ad inſtituendam rerum temporalium Cleri Gallicani rectam adminiſtrationem, Comitia Generalia, quę vulgò *Conventus Cleri Gallicani* dicuntur, ſingulis quinquenniis cöegerunt, inter quos Generales Cleri Gallicani Conventus, ille pręſertim celebratur qui anno MDCC. in Palatio Regio San-Germano propè Pariſios habitus eſt, & in quo centum viginti ſeptem Propoſitiones, quarum benè multæ à laxioribus Caſuiſtis, ad excuſandas excuſationes in peccatis, excogitatæ, aliæ à Janſeniſtis procuſæ fuerant, cenſorio ſtigmate confixæ ſunt, atque ad conſervandum ſalutarem Eccleſiaſticæ Diſciplinæ vigorem, pręcipuè in adminiſtratione Sacramentorum Euchariſtiæ & Pęnitentiæ, Leges Sanctiſſimæ præſcriptæ fuerunt.

Concilia, ſive Provincialia, ſive Diæceſana in Italia Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo quàm plurima habita ſunt, quorum præcipua hìc indicare abundè ſufficiet. In primis, triginta quatuor Concilia, ſive Provincialia, ſive Diæceſana Beneventana jam celebravit Eminentiſſimus *Vincentius Maria Urſinus*, Ord. Prædicatorum, S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopus Beneventanus, qui etiamnùm vivit, & verè Paſtorali zelo ſuccenſus, ampliſſimam Diæceſim ſuam ſingulis annis perluſtrat, & Synodum

ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam, cujus ſtudioſiſſimus eſt, cogit. Præter hæc triginta quatuor Beneventana Concilia, alia in Italia pro Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, morumque reformatione fuerunt convocata, inter quæ potiſſimùm numerantur *Mediolanenſe ſeptimum*, à *Federico Borromeo* Cardinali, & S. *Caroli Borromæi* nepote, congregatum: *Senenſe* à *Franciſco Maria Tauruſio* Cardinali habitum: duo *Neapolitana*: tria *Sanctæ Severinæ*: *Ravennatenſe*: *Florentinum*: *Urbinatenſe*: *Turritanum* in Sardinia: duo *Æſina* ſub *Matthæo Patricio*, Epiſcopo Æſino: *Albiganenſe*; *Amerinum* ſub *Antonio Maria Gratiano* Epiſcopo: *Aſſiſienſe* ſub Cardinali *Nerlio*: *Averſanum*; *Bononienſe* ſub Cardinali *Jacobo Boncompagno*: *Cæſenatenſe* ſub Cardinali *Denoff*: *Lunienſe* & *Sarzanenſe* ſub Cardinali *Benedicto Lomenino*: *Auximanum* ſub Cardinali *Antonio Maria Gallo*: *Montis Faliſci* ſub Cardinali *Marco Antonio Barbadico*: *Nolantulanum* ſub Cardinali *de Angelis*: *Sabinenſe* ſub Cardinali *Ptolomæo Gallo*: *Sutrinum* ſub Cardinali *Julio Spinola*, quibus addi poſſunt Concilia *Eugubinum*, *Genuenſe*, *Aſculanum*, *Roſſanenſe*, *Venuſinum*, *Farſenſe* & alia ejuſmodi Concilia cùm Provincialia, tum Diæceſana, quæ in Variis Italiæ locis Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo celebrata, maximum Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ſplendorem conciliarunt, & Sanctioris morum Diſciplinæ regulas tradiderunt.

Concilium unum dumtaxat, *Oriolanum* videlicèt, in Hiſpania, ſeu in Regno Valentiæ, anno MDC. celebratum eſt, & in eo condita ſunt ſeptuaginta capita, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia. Tria vero Concilia in novo Orbe, ſeu

ſeu in civitate *Lima*, B. *Toribius Mogrovexus*, ineunte Sæculo decimo ſeptimo, ſeu annis MDCI. MDCII. & MDCIV. habuit, & in his peculiaria quædam Decreta & Documenta conſtituit, quibus Peruvianos, adhùc in Chriſtianiſmo neophytos, ad religionem & pietatem informavit.

Concilia, quæ in Eccleſia Græca, à communione Eccleſiæ Romanę funeſto licèt Schiſmate ſeparatâ, fuerunt Sæculo decimo ſeptimo contra Hæreticos Calviniſtas, & *Cyrillum Lucarem*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, convocata, ſunt iſta: Primum, ſeu *Conſtantinopolitanum*, anno MDCXXXVIII. cöegit *Cyrillus Berrohenſis*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo, *Cyrillo Lucari*, è Sede Conſtantinopolitanâ dejecto, dictum eſt anathema, eò quòd contra Orientalis Eccleſiæ Fidem publicaſſet Confeſſionem Fidei, Calvinianæ hæreticæ doctrinæ omninò conſentaneam, quæ in eodem Concilio omnium Græcorum conſenſu proſcripta ac profligata fuit. Alterum Concilium anno MDCXLII. Jaſſii apud Moldaviam celebravit *Parthenius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo Calviniana Fidei Confeſſio, à *Cyrillo Lucare* edita, damnata fuit, tanquam Orthodoxæ Græcorum Fidei penitùs contraria. Tertium Concilium, ſeu *Conſtantinopolitanum*, anno MDCLXXII. habuit *Dionyſius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo Hæretica Calviniana doctrina in omnibus ſuis capitibus rejecta ac damnata eſt. Quartum denique Concilium, dictum *Bethleemiticum*, vel *Hieroſolymitanum*, eodem anno MDCLXXII. congregavit *Doſitheus*, Patriarcha Hieroſolymitanus, & in eo, exploſis Hæreticorum Calviniſta-

ſtarum erroribus, editum eſt *Enchiridion Fidei neceſſarium ad confutandas calumnias Calviniſtarum, qui Eccleſiam Orientalem de Deo, rebuſque divinis cum ipſis idem ſentire mentiuntur.*

Miſſas lubens facio varias pſeudo Synodos, quas Hæretici, præſertim Calviniani, Sæculo XVII. cöegerunt, in quibus, nunquàm ſibi in Fide conſtantes, variarunt linguis, & ſententiis, mutantes quadrata rotundis, & rotunda quadratis, ac tandèm in famoſa Synodo *Dordracena* anno MDCXIX. in Belgio habitâ, tanquàm dogma Fidei definierunt, ſolam Fidem in Chriſtum Mediatorem abſque bonis operibus juſtificare, eamque Fidem juſtificantem nullo quantumvis graviſſimo delicto, excepto ſolò infidelitatis, ſeu Apoſtaſiæ à Fide peccato, amitti poſſe, ita ut hi, qui per Fidem in Chriſtum ſunt juſtificati, credere Fide divinâ teneantur, ſe plenam & omnimodam habere de ſua ſalute certitudinem. Ex quo impio Calviniſtarum dogmate, ſequitur planè totum Chriſtianæ Moralis doctrinę exterminium.

OB-

OBSERVATIONES

In Concilia, quæ in Eccleſia fuerunt celebrata.

OBſerva primò, triplicis generis eſſe Concilia, videlicèt *Æcumenica*, ſeu Generalia, *Nationalia*, ſeu *Provincialia*, & *Diæceſana*. Convocare Concilia Generalia ex officio incumbit Romano Pontifici, qui per ſe, vel per ſuos Legatos, eis, ratione ſui Primatus, præeſſe debet, ut conſtat ex perenni & antiqua Eccleſiæ conſuetudine, quâ ſemper Romani Pontifices, ſicut oſtendimus in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam, omnibus Conciliis Generalibus, quæ ſive in Oriente, ſive in Occidente indicta ſunt, vel per ſe, vel per Legatos præfuit, adeò ut Concilia, quæ præter Romanorum Pontificum Sententiam habita ſunt, nulla & irrita, juxta Regulam Eccleſiaſticam, fuerint declarata. Ad profligandas emergentes Hæreſes, ſeu ad dirimendas Fidei Controverſias, condenda Dogmata Fidei, & ſanciendos Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Canones, congregantur Concilia Generalia, eaque ſemel à Romano Pontifice approbata irrefragabili pollent auctoritate. Ut autem ea, quæ in ejuſmodi Synodis Generalibus acta ac ſtatuta ſunt, promptius ab omnibus executioni mandentur, ſeu faciliùs ad exitum perducantur, cum poteſtate Eccleſiæ concurrere, & amicè conjurare debet Civilis poteſtas. Quò fit, ut Canonum de rebus ad publicam pertinentibus Eccleſiæ Diſciplinam promulgatorum receptorumque tuitio Principibus Chriſtianis incumbat, quorum in manu corporalis, pecuniariæque pœ-

næ irrogatio eſt, quâ inobedientes ac pervicaces compeſcere, cohibere & in ordinem redigere poſſunt. In definiendis tamen his, quæ ad Fidem, Doctrinam & Eccleſiæ Diſciplinam ſpectant, Principes Chriſtiani partes ſuas interponere nec debent, nec poſſunt; idque ultrò ipſi Principes Chriſtiani profeſſi ſunt, *Conſtantinus M.* in Nicæna Synodo Libellos ſibi oblatos contra Epiſcopos comburens; *Theodoſius* ad Synodum Epheſinam ſcribens; *Marcianus*, Patres Concilii Chalcedonenſis alloquens; & *Valentinianus* in Epiſtola ad Orientales Epiſcopos, quam refert *Zozomenus* lib.6. Hiſtoriæ Eccleſ. cap.7. De modo & ratione celebrandi Concilia Generalia, de ordine ſedendi & ſubſcribendi; de his, qui vel neceſſariò, vel ex conſuetudine, vel ex privilegio ad Concilium Generale vocandi ſunt; de loco & tempore, quo congregari debent Concilia Generalia, & de aliis id genus quæſtionibus, authoritatem ac juriſdictionem Conciliorum Generalium ſpectantibus, Auctores complures datâ operâ ſcripſerunt. Conſulendus in primis, *Guillelmus Durandus*, Epiſcopus Mimatenſis, qui peculiarem eâ de re Tractatum, jubente *Clemente V.* Pontifice Maximo, lucubravit. Legendi ſunt etiam varii Tractatus, quos de eodem argumento ediderunt *Dominicus Jacobatius*, Cardinalis, *Joannes Antonins Delphinus*, & *Marcus Bonavitus*, qui in unum Volumen collecti habentur, ſub *Apparatus ad Sacra Concilia* nomine, in Pariſienſi Conciliorum Editione, quam anno MDCLXXII. adornarunt *Philippus Labbeus* & *Gabriel Coſſartius*, Scriptores Societatis Jeſu.

Obſerva ſecundò, plures tàm in Eccleſia Græca, quàm Latinâ, Sacrorum Canonum, qui in variis Conciliis conditi ſunt, Collectiones, vel Summas, ſeu Epitomes, fuiſſe concinnatas. In Eccleſia Græca

Theo-

Theodoretus, Epiſcopus Cyri, edidit Collectionem Canonum. *Joannes*, cognomento *Scholaſticus*, Presbyter primùm Antiochenus, & poſteà Patriarcha Conſtantinopolitanus, contexuit pariter Collectionum Canonum. *Photius*, Schiſmaticus Patriarcha Conſtantinopolitanus, conſarcinavit *Nomo Canonem*, ſeu novam Collectionem Canonum, quam *Theodorus Balſamon*, titulo tenùs Patriarcha Antiochenus, & *Joannes Zonaras*, Monachus S. *Baſilii*, ſuis Commentariis illuſtrarunt. *Simeon Magiſter & Logotheta* conſcripſit Epitomen Canonum. *Michael Pſellus* edidit Synopſim Canonum. *Conſtantinus Harmenopulus* compoſuit Epitomen Divinorum, Sacrorumque Canonum. *Arſenius*, primùm Monachus, poſteà Patriarcha Conſtantinopolitanus, auctor eſt Synopſis Canonum. Denique, *Matthæus Blaſtares* Canonum Volumen ſatìs amplum compoſuit. In Eccleſia verò Latina Collectiones, vel Breviaria Canonum ediderúnt. *Dionyſius*, cognomento *Exiguus*, Monachus, ac deindè Abbas, natione quidem Scytha, ſed moribus & domicilio Romanus; *Fulgentius Ferrandus*, Eccleſiæ Carthaginenſis in Africa Diaconus, *Martinus*, ex Pannonia oriundus, & Epiſcopus Bracarenſis; *Creſconius*, Africanus Epiſcopus; *Iſidorus*, Epiſcopus Hiſpalenſis; *Iſidorus Mercator*; *Burchardus*, Wormatienſis Epiſcopus, *Anſelmus*, Lucenſis Epiſcopus; *Hildebertus*, Cenomanenſis Epiſcopus, *Deus-Dedit*, Presbyter Cardinalis tituli SS. Apoſtolorum in Eudoxia; *Ivo*, Carnotenſis in Gallia Epiſcopus; & *Gratianus*, Monachus Benedictinus. Præter iſtas in Eccleſia Latina à variis Authoribus conſcriptas Collectiones, vel Epitomes Sacrorum Canonum, duæ adhuc ſuperſunt in Eccleſia Latina vetuſtiſſimæ Canonum Collectiones, quarum prior ex Bibliotheca Vaticana, & præcipuè ex *Chriſtophori Juſtelli* Biblio-

bliothecâ paucis abhinc annis ab *Henrico*, ejus filio, in lucem edita eſt, & conſtat Canonibus Conciliorum Nicæni, Ancyrani, Neocæſarienſis, Sardicenſis, Gangrenſis, Antiocheni, Laodiceni, Conſtantinopolitani, & Chalcedonenſis. Alteram verò Collectionem, ſeu *Codicem Canonum Eccleſiaſticorum*, *& Conſtitutionum Sedis Apoſtolicæ*, ex Manuſcriptis Codicibus Thuaneo & Oxonienſi Pariſiis anno MDCLXXV. edidit Paſchaſius Queſnellus ſub titulo *Appendicis ad Opera S. Leonis Magni*, quem vetuſtiſſimum & ampliſſimum omnium ejuſmodi Codicum, qui hùc uſque prodierunt, atque in uſu fuiſſe putat in Eccleſia Romana *Innocentio I. Zoſimo*; &c. ac *Leone I.* Pontificibus. De his Collectoribus tam Græcis, quàm Latinis, & de Collectionibus Canonum, præter *Antonium Auguſtinum*, Tarraconenſem Epiſcopum, in libris *de emendatione Gratiani*, & in Pręfatione *ad antiquas Collationes Decretalium*, præter etiam *Antonium Auguſtinum*, Jeſuitam, in peculiari Tractatu præfixo ſecundæ Parti *Epitomes Juris Canonici antiqui*; legendi ſunt *Boetius Epo* de *Jure Sacro*; Franciſcus Florens in Pręfationibus ſuis; Petrus de Marca, cùm lib. 3. *de Concordia Sacerdotii & Imperii*, tùm in ſpeciali de his Opuſculo; Stephanus Baluzius in *Præfatione ad Reginonem*, & Joannes Doujatius lib. 3. *Prænotionum Canonicarum*, Editionis Venetæ anno MDCCXVII. à pag. 283. uſque ad pag. 363.

Obſerva tertiò, Canones Pęnitentiales, qui in Conciliis ad normam agendæ pænitentiæ præſcripti ſunt, à plurimis tàm in Eccleſia Græca, quàm in Eccleſia Latina fuiſſe collectos, eaſque Collectiones vulgò vocari *Libros Pænitentiales*, vel *Pænitentialia*, eò quòd quantitatem modumque pęnitentiæ unicuique crimini ac peccatorum generi imponant. Inter Græcos eminet in hoc genere S. *Baſilius*, Cæſareæ

Cap-

Cappadocum Epiſcopus, qui de variorum delicto-rum pænitentiâ tres Epiſtolas Canonicas ſcripſit ad *Amphilochium*, Iconienſem Epiſcopum. *S. Baſilio* addi debent hi, qui in Eccleſia Græca ante & poſt ipſum in eodem argumento verſati ſunt, ſeu qui, ad inducendam pro variis delictis pænitentiam, Epiſtolas Canonicas, vel Reſponſa Canonica ſcripſerunt: *Dionyſius* nimirùm, *Petrus*, *Athanaſius*, *Timotheus*, & *Cyrillus*, Patriarchæ Alexandrini; *Gregorius* etiam *Thaumaturgus*, & *Gregorius Niſſenus*. Hùc etiam pertinent *Reſponſa Canonica* poſteriorum Patriarcharum, quæ referuntur à *Joanne Leunclavio* libris quinto & ſexto *Juris Græco-Romani*. Prætermitti haud debet Libellus *Pænitentialis*, editus à *Joanne*, Patriarcha Conſtantinopolitano, qui ob miram abſtinentiam dictus eſt *Jejunator*. In Eccleſia verò Latina Collectiones Canonum Pęnitentialium, ſeu libros Pęnitentiales ediderunt S. *Cyprianus*, Epiſcopus Carthaginenſis, *Theodorus* Archiepiſcopus Cantuarienſis, Venerabilis *Beda*, *Rabanus Maurus*, Archiepiſcopus Moguntinus, & *Halitgarius*, Archiepiſcopus Cameracenſis. Extat etiam *Pænitentiale Romanum*, quod ab *Antonio Auguſtino* ad calcem *Juris Pontificii* ante alia exſcriptum eſt, in titulos novem diviſum, in quibus varia criminum genera, & indicendę cuique peccato ſalutares pęnitentię, ex Conciliis, Pontificum Decretis, Patrumque Sententiis percenſentur. Plures ejuſmodi libros Pęnitentiales undecùmque collegit, & illos ſub finem Voluminis ſui *De Pænitentia* edidit *Joannes Morinus*, congregationis Oratorii Pręsbyter, atque totam illorum rationem & utilitatem accuratè pertractat lib.4. ejuſdem voluminis *De Pænitentia* cap.17. & lib.6. cap.5. *de adminiſtratione Sacramenti Pænitentiæ*, ac pręſertim in *Præfatione de Libellorum Pænitentialium antiqui-*

ta-

tate & varietate, ubi cauſas indicat, cur neceſſarii fuerint hujuſmodi Libri Pœnitentiales.

Obſerva denique, Plures Conciliorum à variis Authoribus Editiones fuiſſe adornatas. *Jacobus Merlinus*, natione Gallus, patrià Lemovicenſis, Theologus Pariſienſis, & inſignis Eccleſię Pariſienſis Pænitentiarius, Conciliorum Collectionem, in duo Volumina diſtributam, anno MDXXIV. in lucem dedit, quam poſteà recognitam, ac pluribus auctam & locupletatam, atque in tria Volumina partitam, anno MDXXXV. Pariſiis iterùm edidit. *Petrus Crabbe*, Ordinis S. *Franciſci*, novam Conciliorum Collectionem, in duo Volumina digeſtam, anno MDXXXVIII. Coloniæ publicavit, eamque deindè ſecundis curis exornatam, multò auctiorem, & tribus magnæ molis Voluminibus comprehenſam, Pariſiis excudit anno MDLI. *Franciſcus Joverius*, Valentinus, anno MDLV. *Sanctiones Eccleſiaſticas* in tres claſſes, majoris claritatis ergò, diſtinctas, edidit; quarum prima Univerſales Synodos, altera Particulares Synodos, Tertia Summorum Pontificum Decreta complectitur. *Laurentius Surius*, Carthuſianus, natione Germanus, ampliorem Conciliorum Collectionem, in quinque Volumina diviſam, publicâ luce donavit Coloniæ anno MDLXVII. *Garſias Loayſa*, Hiſpanus, Toletanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus, omnia Hiſpaniarum Eccleſiæ Concilia in unum collecta corpus, variiſque illuſtrata Notis, vulgavit anno MDXC. At maximam, ampliſſimamque omnium Hiſpaniæ & novi Orbis Conciliorum Collectionem, quatuor in Tomos diſtributam, paucis abhinc annis publicam in lucem emiſit Doctiſſimus Cardinalis *Joſephus de Aguirre*, Benedictinus, natione Hiſpanus. *Severinus Binius*, Eccleſiæ Colonienſis Canonicus, novam publicavit Conciliorum Collectionem, quæ in Pariſina editione

ne anno MDCXXXVIII. novem complectitur Volumina, quorum ſeptimum duas in partes eſt diviſum. Prodiit etiam Romæ, authoritate atque auſpiciis *Pauli V.* Pontificis Maximi, ex typographia Vaticana anno MDCVIII. Conciliorum Generalium Collectio Græco-Latina. His omnibus Conciliorum Collectionibus longè uberiorem cum Notis anno MDCLXXII. Pariſiis dederunt duo eruditi Societatis Jeſu Presbyteri, *Philippus Labbeus*, & *Gabriel Coſſartius*. Noviſſimè verò, ſeu anno MDCCXV. prodiit Pariſiis è Typographia Regia omnium Conciliorum Editio adornata à *Joanne Harduino*, ejuſdem Societatis Jeſu Presbytero. Præter iſtas ampliores Conciliorum collectiones, extant aliæ minores, quarum prima eſt *Bartholomæi Caranzæ*, Ord. Præd. natione Navarri, patriâ Mirandenſis, & Archiepiſcopi Toletani. Altera eſt *Franciſci Longi à Coriolano*, Ordinis Fratrum Minorum Capucinorum. Tertia eſt *Jacobi Sirmondi*, Societatis Jeſu, qui edidit Concilia Gallicana. Quarta eſt *Henrici Spelmanni*, qui omnia Concilia Provincialia, & Diæceſana Angliæ, Scotię, & Hiberniæ duobus Tomis comprehenſa, Londini anno MDCLXIV. typis excudi curavit. Quinta eſt *Stephani Baluzii*, qui anno MDCLXVIII. Concilia Eccleſiæ Narbonenſis publici juris fecit, & anno MDCLXXXIV. dedit novam Conciliorum Collectionem. Sexta eſt *Ludovici Bail*, Doctoris Theologi, ac Propænitentiarii Eccleſię Pariſienſis, qui Concilia cùm Generalia, tùm Provincialia, duobus Tomis in Folio complexus eſt. Denique, nè quid deſit eorum, quæ à ſtudioſo Conciliorum Lectore deſiderari poſſint, duos hìc proferam viros eruditos, qui in Canones plurimorum Conciliorum ſive Synodorum Diſſertationes, Scholia, & Notas ſcripſerunt. Primus eſt *Chriſtianus Lupus*, Ordinis Eremitarum

S. *Au-*

S. *Auguſtini*, qui, pluribus Tomis anno MDCLXV. Lovanii editis, Sacros Conciliorum Canones illuſtravit. Alter eſt *Joannes Cabaſſutius*, Aquiſextienſis in Gallo Provincia, Presbyter Congregationis Oratorii Domini Jeſu, qui edidit *notitiam Eccleſiaſticam* Hiſtoriarum Conciliorum, & Canonum, cujus altera Editio Lugduni anno MDCLXXX. prodiit.

TA-

Digitized by Google

TABULA DECIMATERTIA
CHRONOLOGICA,

Quæ Seriem exhibet Virorum Illuſtrium, ſeù Scriptorum Eccleſiaſticorum, qui à primo Eccleſiæ Sæculo ad hęc uſque noſtra tempora doctrinâ & pietate floruerunt.

UT Scriptores Eccleſiaſticos, eo, quo floruerunt, ſæculo ordinatè diſponere poſſim, incipiam ab his, qui primum Eccleſiæ Sæculum illuſtrarunt, quique in magno numero eſſent, ſi omnia illius aurei Sæculi illuſtrium hominum pretioſa Monumenta ad nos perveniſſent. At, proh dolor! pauciſſima Patrum primi Sæculi nunc reſidua ſunt Opera, cætera verò alia, temporis, rerum omnium edacis, injuriâ, perierunt, ſi tamen excipias ea, quæ à Sacris Scriptoribus fuerunt exarata, videlicèt quatuor Euangelia, à *Matthæo*, *Joanne*, *Marco*, & *Luca* conſcripta, quatuordecim S. *Pauli* Epiſtolas, Tres S. *Joannis*, duas S. *Petri*, unam S. *Judæ* Apoſtoli, unam S. *Jacobi* Apoſtoli, librum Actuum Apoſtolorum, & librum Apocalypſis B. *Joannis* Apoſt. quæ quidem omnia ſingulari Divinæ Providentiæ beneficio etiamnùm integra, illæſa, ac illibata conſervamus.

Scriptores Eccleſiaſtici primi Sęculi.

S. *Dionyſius* Areopagita, patriâ Athenienſis, *Paulo* Apoſtolo Athenis prædicante, Chriſtianam Fi-

Fidem amplexus eſt, & floruit circà annum Chriſti quinquageſimum.

S. *Clemens* Papa hujus nominis *I.* floruit circa annum Chriſti ſexageſimum quintum.

Hermas, dictus *Paſtor*, floruit circà annum Chriſti ſexageſimum quintum.

S. *Martialis*, Lemovicum in Gallia Epiſcopus & Apoſtolus, floruit circa annum Chriſti ſeptuageſimum.

S. *Polycarpus*, Smyrnenſis Epiſcopus & Martyr, ſub finem primi Eccleſiæ Sæculi floruit.

S. *Ignatius*, Epiſcopus Antiochenus, & Martyr, floruit quidem exeunte primo Eccleſiæ Sæculo, ſed Martyrium paſſus eſt ineunte ſecundo Eccleſiæ ſæculo.

Papias, Hierapolitanus Epiſcopus, floruit in primo Eccleſiæ ſæculo, ſed obiit in ſecundo Eccleſiæ Sæculo.

Scriptores Eccleſiaſtici ſecundi Eccleſiæ Sæculi.

Quadratus, patriâ Athenienſis, & Senator Romanus, floruit circa annum Chriſti CXXIII.

Ariſtides, patriâ itidèm Athenienſis, & Philoſophus eloquentiſſimus, Fl. circà annum CXXIII.

S. *Juſtinus* Martyr, Neapoli Palæſtinæ natus, floruit circà annum CXL.

S. *Irenæus*, gente Aſianus, & Epiſcopus Lugdunenſis in Galliis, Floruit circà annum CLXVII.

S. *Theophilus*, Antiochenus, Fl. circa annum CLXVIII.

Melito, Aſianus, Fl. circa annum CLXX.

Hegeſippus Fl. circa annum CLXX.

Philippus, Gortinenſis Epiſcopus, Fl. circà annum CLXXII.

Tatianus, genere Syrus, Fl. circa annum CLXXIII.

Ma-

Muſanus Fl. circa annum CLXXVI.

Modeſtus Fl. circà annum CLXXVI.

Athenagoras, non minùs Chriſtianâ, quàm Gentilium ſcientiâ celebris Philoſophus Græcus, claruit circà annum CLXXII.

Miltiades, Rhetor, Fl. circà annum CLXXX.

Rhodon, ex Aſia oriundus, Fl. circa annum CLXXXIX.

Serapion, Epiſcopus Antiochenus, Fl. circà annum CXC.

Apollonius, cujus neque genus, neque patriam prodiderunt veteres, Fl. circà annum CXCII.

Theophilus, Cæſareæ in Palæſtina Epiſcopus, Fl. circà annum CXCII.

S. *Clemens Alexandrinus*, celebris *Pantæni*, Stoici Philoſophi, Diſcipulus, & Origenis Præceptor, Fl. circà annum CXCII.

Tertullianus, natione Afer, patriâ Carthaginenſis, floruit circà annum CXCII.

Polycrates, Eccleſiæ Epheſinæ Epiſcopus, Floruit circà annum CXCVI.

Scriptores Eccleſiaſtici Sæculi tertii.

Cajus, vel *Gajus*, vir diſertiſſimus, & Romanæ Eccleſiæ presbyter, Fl. circà annum CCX.

Minutius Fælix, doctrinâ ac pietate Chriſtianâ nobilis Scriptor, Fl. circà annum CCXX.

S. *Hipolytus*, Portuenſis Epiſcopus, Fl. circa annum CCXX.

Ammonius, Chriſtianus Philoſophus Alexandrinus, Fl. circa annum CCXX.

Julius Africanus Fl. circà annum CCXX.

Origenes, dictus *Adamantius*, Alexandriæ natus, Fl. circà annum CCXXX.

S. Cy-

S. *Cyprianus*, Epiſcopus Carthaginenſis, Fl. circà annum CCXLIV.

Pontius, S. *Cypriani* individuus comes, Floruit circà annum CCLI.

S. *Gregorius*, Neocæſarienſis Epiſcopus, à miraculorum dono, quo pollebat, *Thaumaturgus* appellatus, Floruit circà annum CCLIV.

Pierius, Alexandrinus, Fl. circà annum CCLXXXIII.

S. *Victorinus*, Petavionenſis, in Pannonia ſuperiore, non verò Pictavienſis, ut vulgò creditur, in Aquitania Epiſcopus, Fl. circà annum CCXC.

S. *Methodius*, primùm Olimpi Lyciæ, poſteà Tyri Epiſcopus, Floruit circa annum CCXC.

Denique, tertio Eccleſiæ Sæculo doctrinâ & pietate claruerunt *Firmilianus*, Cæſareæ Cappadocum Epiſcopus, circà annum CCXXXIII. *Dionyſius*, Epiſcopus Alexandrinus, circa annum CCLIV. & *Anatolius*, Laodicenus Epiſcopus, circa annum CCLXX.

Scriptores Eccleſiaſtici quarti Eccleſiæ Sæculi.

Petrus, Patriarcha Alexandrinus, floruit circa annum CCCI.

Arnobius, gente Afer, & Rhetor diſertiſſimus, floruit circà annum CCCIII.

Lactantius Firmianus, Chriſtianorum omnium Scriptorum ſinè controverſia facundiſſimus, Fl. circà annum CCCIII.

Rheticius, Auguſtodunenſis in Gallia Epiſcopus, claruit circa annum CCCXIII.

Euſebius, Cæſarienſis Epiſcopus, Hiſtoriæ Eccleſiaſticę Scriptor, Fl. circà annum CCCXV.

Hoſius, gente Hiſpanus, & Cordubenſis Epiſcopus, floruit circa annum CCCXVI.

Eu-

Euſtathius, Antiochenus Epiſcopus, Fl. circa annum CCCXXV.

Jacobus, Urbis *Niſibis* in Perſide Epiſcopus, pietate & doctrinâ conſpicuus, Fl. circà annum CCCXXV.

S. *Athanaſius*, Epiſcopus Alexandrinus, & Fidei Catholicæ contra Hæreſiarcham *Arium* acerrimus propugnator, claruit circà annum CCCXXVI.

Juvencus, natione Hiſpanus, & Poëta nobilis, Fl. circà annum CCCXXX.

Julius Firmicus Maternus, vir clariſſimus, floruit circà annum CCCXXXVII.

Euſebius, Emiſenus in Phænicia Epiſcopus, claruit circa annum CCCXL.

S. *Cyrillus*, Hieroſolymorum Epiſcopus, Fl. circà annum CCCL.

S. *Hilarius*, natione Gallus, patriâ & Epiſcopus Pictavienſis, floruit circa annum CCCLIV.

Euſebius, Epiſcopus Vercellenſis, Fl. circà annum CCCLIV.

Lucifer, Epiſcopus Calaritanus in Sardinia, claruit circà annum CCCLIV.

Titus, Boſtrorum Civitatis in Phenicia Epiſcopus, Floruit circà annum CCCLXI.

Fabius Marius Victorinus, natione Afer, profeſſione Rhetor, claruit circà annum CCCLXII.

S. *Optatus*, natione Afer, Urbis Milevitanæ in Numidia Epiſcopus, & invictus Donatiſtarum oppugnator, claruit circà annum CCCLXVIII.

S. *Epiphanius*, natione Palæſtinus, & Conſtantiæ, ſeu *Salaminæ*; Urbis in Cypro Inſula, Epiſcopus, magnâ nominis celebritate claruit circà annum CCCLXVIII.

S. *Pacianus*, origine Hiſpanus, & Barcinonenſis Epiſcopus, claruit circà annum CCCLXX.

S. *Ephræm*, natione Syrus, Fl. circa annum CCCLXX.
S. *Baſilius*, jure optimo dictus *Magnus*, Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopus, Floruit circa annum CCCLXX.
S. *Gregorius Nazianzenus*, cognomento *Theologus*, floruit circa annum CCCLXX.
Amphilochius, natione Cappadox, & *Iconii*, Lycaoniæ Metropolis, Epiſcopus, claruit circà annum CCCLXX.
S. *Didymus*, genere Alexandrinus, & à prima ætate oculis orbatus, claruit præcipuè circà annum CCCLXX.
S. *Ambroſius*, Mediolanenſis Epiſcopus, claruit circà annum CCCLXXIV.
Diodorus, Tarſenſis Epiſcopus, Fl. circà annum CCCLXXVIII.
S. *Hieronymus*, natione Dalmata, Fl. circa annum CCCLXXVIII.
Evagrius, Ponticus, floruit circa annum CCCLXXX.
S. *Philaſtrius*, Brixienſis Epiſcopus, Fl. circà annum CCCLXXX.
Theophilus, Epiſcopus Alexandrinus, Fl. circà annum CCCLXXXV.
S. *Gaudentius*, Epiſcopus Brixienſis, Fl. circà annum CCCLXXXVII.
Vigilius, Epiſcopus Tridentinus, claruit circà annum CCCXC.
Rufinus Toranius, Presbyter Aquilejenſis, contra quem ſcripſit S. *Hieronymus*, claruit circà annum CCCXC.
S. *Auguſtinus*, natione Afer, Tagaſte in Numidia natus, claruit circà annum CCCXCVI. Fuit Epiſcopus Hipponenſis.
S. *Joannes*, ob inſignem, quâ pollebat, facundiam, dictus *Chryſoſtomus*, Epiſcopus Conſtantinopoli-

litanus, claruit circà annum CCCXCVIII.

Denique, quarto Eccleſiæ Sæculo circà annum CCCXCIII. floruit *Pontius Paulinus*, Epiſcopus Nolæ in Campania, origine Romanus, ſed in Galliis Burdigalæ natus, qui præceptorem habuit *Decium Auſonium*, natione Gallum, & patriâ Burdigalenſem, inſignem Poëtam, qui elegantiſſimas Poëſes ſcripſit, & Faſtos Conſulares à principio Urbis conditæ ad ſuum uſque Conſulatum, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti trecenteſimum ſeptuageſimum nonum, perduxit.

Scriptores Eccleſiaſtici quinti Eccleſiæ Sæculi.

Aſterius, Amaſeæ (quæ Ponti eſt civitas) Epiſcopus, floruit circà annum CCCCI.

Severus Sulpitius, natione Gallus, patriâ Aquitanus, & *Phæbadii*, Aginnenſis Epiſcopi, diſcipulus, Fl. circà annum CCCCI.

Palladius, Epiſcopus Heliopolitanus, natione Galata, Fl. circà annum CCCCI.

Severianus, natione Syrus, Gabalorum in Syria Epiſcopus, claruit circà annum CCCCI.

Chromatius, Epiſcopus Aquilejenſis, Fl. circà annum CCCCI.

Antiochus, Natione Syrus, & Ptolomaidis in Phænicia Epiſcopus, claruit anno CCCCII.

Aurelius Prudentius, natione Hiſpanus, Poëta clariſſimus, Fl. circà annum CCCCV.

Syneſius, Natione Ægyptius, patria Cyrenæus, & Ptolomaidis Epiſcopus, floruit circà annum CCCCX.

Iſidorus, natione Ægyptius, dictus *Peleuſiota*, Monaſticæ Vitæ cultor, Fl. circà annum CCCCX.

 Cy-

Cyrillus, Patriarcha Alexandrinus, qui *Neſtorio*, Hæreſis ſuæ virus evomenti, ſtrenue ſeſe oppoſuit, floruit circà annum CCCCXII.

Paulus Oroſius, Natione Hiſpanus, Presbyter Tarraconenſis, claruit circà annum CCCCXVI.

Marius Mercator, quem Campanum, vel Apulum fuiſſe conjicit *Garnerius* Soc. Jeſu, qui ejus Opera doctiſſimis Notis illuſtrata edidit in lucem, claruit circà annum CCCCXVIII.

Theodoretus, Cyri, Provinciæ Euphrateſiæ Urbis in Syria, Epiſcopus, floruit circà annum CCCCXXIII.

Joannes Caſſianus, Natione non Romanus, non Scytha, ſicut nonnulli aſſerunt, ſed Gallo-Provincialis, ac Monachus, claruit circà annum CCCCXXIV.

Philoſtorgius, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptor, natione Cappadox, floruit circà annum CCCCXV.

Joannes, Antiochenus Epiſcopus, qui Hæreſiarchæ Neſtorii perſonæ plus æquò favit, nunquam tamen ejus errori adſtipulatus eſt, claruit circà annum CCCCXXVII.

Poſſidius, ſive *Poſſidonius*, natione Afer, & S. *Auguſtini* diſcipulus familiaris, claruit circà annum CCCCXXX.

Hilarius, Arelatenſis Epiſcopus, natione Gallus, floruit circà annum CCCCXXX. Confundi non debet hic *Hilarius* cum altero *Hilario* Laïco, qui duas ad S. *Auguſtinum* ſcripſit Epiſtolas, ut illum de Maſſilienſium, ſeu Semipelagianorum Hæreſi certiorem faceret.

S. *Petrus Chryſologus*, natione Italus, Ravennæ Epiſcopus, claruit circà annum CCCCXXXIII.

Eucherius, Epiſcopus Lugdunenſis, natione Gallus, Floruit circà annum CCCCXXXIV. Floruerunt

etiam

etiam in Galliis circà eumdem annum *Honoratus*, Abbas Monaſterii Lerinenſis, *Vincentius Lerinenſis*, elegantiſſimus Scriptor, ejuſque frater *Lupus*, Epiſcopus Trecenſis.

Valerianus, natione Gallus, Cimelienſis, trans Varum apud Alpes Maritimas, Epiſcopus, Floruit circa annum CCCCXXXIX.

Socrates, patriâ Conſtantinopolitanus, & *Sozomenus*, ortu Palæſtinus, ambo Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptores, claruerunt circà annum CCCCXL.

S. *Nilus*, patriâ Conſtantinopolitanus, & Monachus, floruit circà annum CCCCXL.

S. *Leo I.* Papa, cognomento *Magnus*, patriâ Romanus, claruit circà annum CCCCXL.

Salvianus, natione Gallus, & Presbyter Maſſilienſis, floruit circà annum CCCCXL.

Tiro Proſper, laïcus, gente Aquitanus, & doctrinæ S. *Auguſtini* eximius defenſor, claruit circà annum CCCCXLIV.

Victorius, ſive *Victorinus*, natione Aquitanus, & in calculis Mathematicis exercitatus, claruit circà annum CCCCLVII.

Claudianus Mamertus, natione Gallus, & Presbyter Viennenſis, floruit circà annum CCCCLXII.

S. *Remigius*, natione Gallus, & Remenſis Epiſcopus, claruit circà annum CCCCLXXI.

Fauſtus, natione Gallus, & Rejenſis Epiſcopus, floruit circà annum CCCCLXXII.

Gelazius, à patria dictus *Cyzicenus*, & Cæſareæ in Palæſtina Epiſcopus, claruit circà annum CCCCLXXVI. Circà idem tempus floruit *Sidonius Apollinaris*, natione Gallus, & Arvernorum Epiſcopus.

Vigilius, natione Afer, & Tapſenſis in Provin-

cia Bizacenâ Epiſcopus, claruit circa annum CCCCLXXXIV.

Victor Vitenſis, natione Afer, in Provincia Bizacena Epiſcopus, floruit circà annum CCCCLXXXIV.

Alcimus Avitus, natione Gallus, & Archiepiſcopus Viennenſis, floruit circa annum CCCCXC.

Gennadius, natione Gallus, Presbyter Maſſilienſis, floruit circa annum CCCCXCV.

Julianus Pomerius, natione Maurus, claruit in Galliis, circà annum CCCCXCVIII.

Scriptores Eccleſiaſtici ſexti Sæculi.

Baſilius, natione Cilix, presbyter Eccleſię Antiochenæ, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa initium ſexti Eccleſiæ Sæculi.

S. *Cæſarius*, natione Gallus, & Archiepiſcopus Arelatenſis, floruit circa annum DII. Doctrinæ S. *Auguſtini* defenſor.

S. *Fulgentius*, natione Afer, Epiſcopus Ruſpenſis, Doctrinæ Sancti Auguſtini addictiſſimus, claruit circà annum DVIII.

Epiphanius Scholaſticus, natione Italus, qui Eccleſiaſticas Hiſtorias *Socratis*, *Sozomeni*, & *Theodoreti*, è Græco Latinè reddidit, floruit circà annum DX.

Boëtius, gente Romanus, & ex illuſtriſſimâ familiâ ortus, claruit circa annum DX.

Ennodius, natione Italus, & Epiſcopus Ticinenſis, floruit circa annum DXI.

Marcus Aurelius Caſſiodorus, natione Italus, floruit circa annum DXIV.

Orentius, natione Hiſpanus, Epiſcopus Eliberitanus, claruit circa annum DXVI.

Theodorus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Lector, &

& Hiſtoriæ tripartitæ, ex *Socrate*, *Sozomeno*, & *Theodoreto* collectæ, Auctor, Floruit circa anſium DXVIII.

Procopius Gazæus, Scriptor Græcus, Fl. circa annum DXX.

Ephræmius, genere Syrus, & Epiſcopus Antiochenus, floruit circa annum DXXVI.

Procopius, natione Palæſtinus, & Senator Conſtantinopolitanus, claruit circa annum DXXVII.

Datius, Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus, claruit circa annum DXXVII.

Juſtinianus, natione Hiſpanus, & Eccleſiæ Valentinæ Epiſcopus, Floruit circa annum DXXIX.

Juſtus, frater *Juſtiniani*, & Urgellitanus in Catalaunia Epiſcopus, circa annum DXXIX. floruit.

Jobius, Monachus Græcus, claruit circa annum DXXX.

Dionyſius Exiguus, natione Scytha, profeſſione Monachus, & Abbas Romanus, claruit circa annum DXXXIII.

Fulgentius Ferrandus, natione Afer, & Eccleſiæ Carthaginenſis Diaconus, floruit circa annum DXXXIII.

Aretas, Ceſareæ Cappadociæ Archiepiſcopus, claruit circa annum DXL.

Facundus, natione Afer, & Hermianenſis in Africa Epiſcopus, fuit trium Capitulorum defenſor ſtrenuus, & floruit circa annum DXL.

Aprigius, Eccleſiæ Pacenſis in Hiſpania Epiſcopus, floruit circa annum DXL.

Victor, Epiſcopus Capuanus, claruit circa annum DXLV.

Cyprianus, natione Gallus, & S. *Cæſarii*, Arelatenſis Archiepiſcopi, Diſcipulus, & Epiſcopus Tolonenſis, floruit circa annum DXLVI.

Ruſticus, patriâ Romanus, *Arator*, natione Ligur, & *Primaſius*, gente Afer, & Adrumeti, Urbis in Byzacena Provincia, Epiſcopus, claruerunt circa annum DXLVIII.

Junilius, Epiſcopus Africanus, *Jornandes*, ſive *Jordanus*, Gothorum Epiſcopus, & *Eugyppius*, Presbyter, & Abbas Africanus, floruerunt circa annum DLII.

Liberatus, Eccleſiæ Carthaginenſis Archidiaconus, & Trium Capitulorum acerrimus defenſor, claruit circà annum DLIII.

Victor, natione Afer, Tununenſis in Africa Epiſcopus, claruit circa annum DLV.

Agnellus, natione Italus, Ravennæ Archiepiſcopus, floruit circa annum DLV.

Anaſtaſius, dictus *Sinaita* à vita Monaſticâ, quam in monte Sinai egit, ad Patriarchatum Antiochenum promotus, floruit circa annum DLXI.

S. *Joannes*, Monachus, à libro, quem *de Scala Paradiſi* ſcripſit, dictus *Climacus*, claruit circà annum DLXIV.

Joannes Biclarienſis, natione Hiſpanus, & Monachus, floruit circa annum DLXVI.

Gregorius, natione Gallus, patriâ Arvernus, Archiepiſcopus Turonenſis, claruit circa annum DLXXIII.

Theophanes, patriâ Byzantinus, Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptor, & *Eulogius*, Eccleſiæ Antiochenæ Epiſcopus, floruerunt circa annum DLXXXI.

Joannes, natione Cappadox, dictus *Jejunator*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Fl. circa annum DLXXXV.

Leander, natione Hiſpanus, Archiepiſcopus Hiſpalenſis, *Licinianus*, Chartaginis Spartariæ in Hiſpania Epiſcopus, & *Severus*, Malacitanus

in

in Hiſpania Epiſcopus, claruerunt circa annum DLXXXIV.

Leontius, Byzantinus, Eremi Palæſtinæ incola; qui *de Sectis* ſcripſit, floruit circa annum DXC.

S. *Gregorius* hujus nominis *I.* Pontifex Maximus, patriâ Romanus, claruit circa annum DXC.

Iſidorus, dictus *Junior*, Epiſcopus Hiſpalenſis, natione Hiſpanus, Floruit circa annum DXCV.

S. *Auguſtinus*, Monachus, patriâ Romanus, & Anglorum Apoſtolus, floruit circa annum DXCVI.

Anaſtaſius Sinaita, dictus *Junior*, Epiſcopus Antiochenus, claruit circa annum DXCIX.

His Sæculi Sexti Scriptoribus addi debent, *Petrus* Diaconus, gente Græcus, qui circà annum DXX. floruit, *Joannes Maxentius*, natione Scytha, Monachus, qui eodem anno celebris fuit, *Joannes* Scythopolitanus, & *Cyrillus* Scythopolitanus, qui ſexto Sæculo floruerunt, necnon *Evagrius Scholaſticus*, qui circa annum DXCIV. claruit & libros ſex de Hiſtoria Eccleſiaſtica ſcripſit, ac tandem S. *Columbanus*, Abbas, qui floruit circa annum DLXXXIX.

Scriptores Eccleſiaſtici Septimi Sæculi.

Joannes Malela, patriâ Antiochenus, claruit ineunte Sæculo Septimo circa annum DCI.

Heſychius, ſive *Iſychius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, Floruit circa annum DCI.

Dorotheus, Archimandrita Palæſtinus, *Paterius*, Summi Pontificis *Gregorii Magni* Diſcipulus, & *Euſebius*, Epiſcopus Theſſalonicenſis, claruerunt circa annum DCI.

Conon, *Theodoſius*, Monachus, *Them iſtius*, *Theodorus*

rus Monachus, & *Nicias* Monachus, qui contra *Joannem Philiponum*, Hæreſis Tritheitarum Authorem, ſcripſerunt, eodem circiter tempore, videlicèt DCI. claruerunt.

Theophylactus, *Simocatta* dictus, genere Ægyptius, qui *Mauricii* Imperatoris res geſtas ſcripſit, floruit circa annum DCXI.

Antiochus, Monachus Palæſtinus, in celeberrimo S. Sabæ Monaſterio, *Laurâ* dicto, vitam egit, claruitque circa annum DCXIV.

Modeſtus, Patriarcha Hieroſolymitanus, floruit circa annum DCXX.

Georgius, qui S. *Joanni Eleemoſinario* in Sede Alexandrina ſucceſſit, claruit circa annum DCXX.

Braulius, natione Hiſpanus, & Epiſcopus Cæſarauguſtanus, floruit circa annum DCXXVII.

Sophronius, Patriarcha Hieroſolymitanus, & indefeſſus contra Hæreticos Monothelitas Orthodoxæ veritatis aſſertor ac Vindex, floruit circa annum DCXXIX.

Joannes Moſchus, Monachus, cognomento *Eucrates*, non verò, ut alii dicunt, *Eviratus*, claruit circà annum DCXXX.

A*ndreas*, Damaſco oriundus, & Archiepiſcopus Cretenſis, floruit circa annum DCXXXV.

Georgius Piſides, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, & Chartophylax, claruit circa annum DCXL.

S. *Eligius*, natione Gallus, Epiſcopus Noviomenſis, claruit circa annum DCXL.

S. *Maximus*, Abbas patriâ Conſtantinopolitanus, & egregius contra Hæreticos Monothelitas Fidei Catholicæ propugnator, floruit circa annum DCXLV.

Theodorus, S. *Maximi* Synchronus & familiaris; claruit circa annum DCXLVI. *Eu-*

Eugenius, natione Hiſpanus, Epiſcopus Toletanus, & *Tajo*, ſive *Tago*, natione itidèm Hiſpanus, Epiſcopus Cæſarauguſtanus, claruerunt circa annum DCXLVI.

Anaſtaſius, S. *Maximi* Abbatis Diſcipulus & individuus comes, floruit circa annum DCLV.

S. *Ildephonſus*, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, claruit circa annum DCLVII.

Marculphus, Monachus, natione Gallus, clarere cæpit circa annum DCLX.

Theodorus, natione Cilix, ſed in Anglia Archiepiſcopus Cantuarienſis, & inſignis Operis, quod *Pænitentiale* inſcribitur, Author, floruit circa annum DCLXVIII.

Adamannus, & *Adhelmus*, natione Angli, profeſſione Monachi, & Abbates, floruerunt circa annum DCLXXX.

Julianus, dictus etiam *Pomerius*, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, claruit circa annum DCLXXX.

Creſconius, civitatis cujuſdam in Africa Epiſcopus, floruit circa annum DCXC.

Denique, inter iſtos celebres Sæculi ſeptimi Scriptores locum habere debet S. *Gallus*, natione Hibernus, qui poſtquàm, ſub S. Abbate *Columbano*, natione itidem Hiberno, vitam Monaſticam fuiſſet amplexus, inſigne Monaſterium in finibus Helveticorum & Vindelicorum extruxit, quod nunc dicitur Monaſterium S. *Galli*, & cujus Abbas inter Principes Imperii locum obtinet. Floruit S. *Gallus* circa annum DCXXX.

Scriptores Eccleſiaſtici Octavi Sæculi.

Beda, dictus Venerabilis, natione Anglus, profeſſione Monachus Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum DCCI.

S. *Bonifacius*, natione Anglus, Sedis Apoſtolicæ Legatus, & totius Germaniæ Apoſtolus, floruit circa annum DCCXXIII.

Coſmas, Hieroſolymitanus, & S. *Joannis Damaſceni* præceptor, claruit circa annum DCCXXX.

S. *Joannes*, à patria dictus *Damaſcenus*, egregius Sacrarum Imaginum cultus contra Hæreticos Iconoclaſtas propugnator, floruit circa annum DCCXXXI.

Egbertus, natione Anglus, *Alcuini* præceptor, Eboracenſis Archiepiſcopus, claruit circa annum DCCXXXII.

Fredegarius Scholaſticus, natione Gallus, floruit circa annum DCCXL.

Cuthbertus, natione Anglus, Monachus, & Venerabilis *Bedæ* diſcipulus, claruit circa annum DCCXL.

Anaſtaſius, Monaſterii S. *Euthimii* in Palæſtina Abbas, claruit circa annum DCCXLI.

Wilibaldus, natione Anglus, Epiſcopus Eiſtatenſis, S. *Bonifacii*, Germaniæ Apoſtoli, Diſcipulus, floruit circa annum DCCXLII.

Ambroſius Authpertus, natione Gallus, Monachus Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum DCCLX.

Paulus, gente Longobardus, Diaconus Aquilejenſis, & poſteà Monachus Caſſinenſis, floruit circa annum DCCLXXIV.

Paulinus, Patriarcha Aquilejenſis, *Caroli Magni* Im-

Imperatori gratiſſimus, floruit circa annum DCCLXXVI.

Flaccus Alcuinus, natione Anglus, & *Caroli M.* Imperatoris præceptor, claruit circà annum DCCLXXX.

Etherius, Axumenſis in Hiſpania Epiſcopus, & *Beatus*, in Aſturia Provincia Presbyter, claruerunt circa annum DCCLXXXV.

Georgius, Monachus Conſtantinopolitanus, *Taraſii*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, Syncellus, Scriptor Chronographus, floruit circa annum DCCXCII. Hic *Georgius*, Syncellus, perperàm à quibuſdam confunditur cum *Georgio Hamartolo*, quem alii octavo, alii meliùs nono Eccleſiæ Sæculo floruiſſe arbitrantur.

Theophanes, Conſtantinopoli ex illuſtriſſima proſapia oriundus, Scriptor Chronographus, & cultus Sacrarum Imaginum contra Iconomochos intrepidus defenſor, claruit circa annum DCCXCII.

Theodulphus, cujus patria incerta eſt, à *Carolo M.* Imperatore in Gallias vocatus, & ad Sedem Aurelianenſem promotus, floruit circà annum DCCXCIV.

Huic octavi Sæculi Scriptorum Claſſi accenſeri jure merito debent S. *Germanus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui circa annum DCCXV. floruit, totuſque in oppugnanda Iconomachorum Hæreſi incubuit, & *Carolus M.* Imperator, *Pipini*, Galliarum Regis, filius, qui circà annum DCCLXVIII. clareſcere cæpit, multa ſcripſit, ac omnium virorum eruditorum ſui Sæculi Mçcenas munificentiſſimus, de Literis optimè meritus eſt.

Sæcl-

Scriptores Eccleſiaſtici Noni Sæculi.

S. *Benedictus*, à Monaſterio Aniano, quod ipſe extrui curavit, & cujus Abbas fuit, dictus *Anianus*, natione Gallus, ac Monaſticæ Diſciplinæ ſtudioſus obſervator, ac propagator, floruit circa annum DCCCI.

Nicephorus, patriâ Conſtantinopolitanus, & patriarcha Conſtantinopolitanus, Sacrarum Imaginum intrepidus Aſſertor ac Vindex, claruit circà annum DCCCVI. atque de Hiſtoria & Chronologia multa ſcripſit.

Ignatius, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, claruit circà annum DCCCX.

Amalarius, dictus *Fortunatus*, Archiepiſcopus Trevirenſis, floruit circà annum DCCCX.

Amalarius, Metenſis Eccleſiæ Diaconus, vel Chorepiſcopus, plura de Divinis, ſive Eccleſiaſticis Officiis ſcripſit, claruitque circà annum DCCCXII.

Theodorus, à Monaſterio, cui præfuit, dictus *Studites*, patriâ Conſtantinopolitanus, floruit circa annum DCCCXIII.

Agobardus, natione Gallus, Archiepiſcopus Lugdunenſis, claruit circa annum DCCCXIII.

Hilduinus, Monaſterii San-Dionyſiani propè Pariſios Abbas, floruit circa annum DCCCXIV.

Eginhardus, Abbas, natione Germanus, Imperatori *Carolo M.* à Secretis, eique chariſſimus, floruit circa annum DCCCXIV.

Halitgarius, Epiſcopus Cameracenſis, & Atrebatenſis, floruit circa annum DCCCXVI.

Dungalus, Cænobii San-Dionyſiani propè Pariſios Monachus, & *Jonas*, Aurelianenſis Epiſcopus, cla-

claruerunt circà annum DCCCXXI. &, prçclaris editis lucubrationibus, confutarunt *Claudium*, Taurinenſem Epiſcopum, qui nono Eccleſiæ Sæculo Sacrarum Imaginum cultum aperto marte impugnare auſus eſt.

Adbalardus, natione Gallus, Abbas Monaſterii Corbejenſis, & *Freculſus*, ex Monacho Fuldenſi factus Epiſcopus Lexovienſis, claruerunt circa annum DCCCXXI.

Anſegiſus, Abbas, natione Gallus, floruit circa annum DCCCXXVIII.

Lupus, cognomento *Servatus*, natione Gallus, & Abbas Ferrarienſis, claruit circa annum DCCCXXX.

Iſidorus Mercator, cujus patria ignoratur, quique fuit Decretalium Epiſtolarum quorumdam Romanorum Pontificum Conſarcinator, vixiſſe videtur circa annum DCCCXXX.

Florus, dictus *Magiſter*, natione Gallus, & Eccleſiæ Lugdunenſis Diaconus, claruit circa annum DCCCXXXVII.

Theganus, natione Gallus, Eccleſiæ Trevirenſis Chorepiſcopus & ſuffraganeus, floruit circa annum DCCCXXXVII.

Gotteſchalcus, natione Gallus, & Cænobii Orbacenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, floruit circa annum DCCCXL.

Bertramus, ſeu *Ratramnus*, natione Gallus, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, claruit circa annum DCCCXL.

Haymo, ſive *Aimo*, diſcipulus *Alcuini*, & Epiſcopus Halberſtadienſis, floruit circa annum DCCCXL.

Amolo, natione Gallus, & Eccleſiæ Lugdunenſis Archiepiſcopus, floruit circa annum DCCCXLI.

Joan-

Joannes, Patriarcha Hieroſolymitanus, Vitæ S. *Damaſceni* Scriptor, & *Georgius*, dictus *Hamartolus*, natione Græcus, & Scriptor Hiſtoricus, claruerunt circa annum DCCCXLII.

Methodius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & cultus Sacrarum Imaginum indefeſſus propugnator, claruit circa annum DCCCXLII.

Walafridus Strabo, gente Germanus, & Monachus Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum DCCCXLII.

Paſchaſius Radbertus, natione Gallus, Cœnobii Corbejenſis, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui avîtam ac perpetuam Sanctorum Patrum doctrinam de veritate Corporis & Sanguinis Christi Domini in Euchariſtiæ Sacramento clarè ac copiosè expoſuit, magnâ celebritate famæ floruit circa annum DCCCXLIV.

Hincmarus, Cænobii San-Dionyſiani propè Pariſios, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, & poſteà Remenſis Archiepiſcopus, claruit circa annum DCCCXLV.

Prudentius, Trecenſis in Gallia Epiſcopus, eximius doctrinę S. *Auguſtini* de Gratia & Prædeſtinatione defenſor, claruit circa annum DCCCXLVI.

Rabanus Maurus, natione Gallus, & Monaſterii Fuldenſis Abbas, claruit circa annum DCCCXLVII.

Eulogius, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, floruit circa annum DCCCXLVII.

Alvarus, gente Hiſpanus, & S. *Eulogii* vitæ Scriptor, claruit circa annum DCCCXLVII.

S. *Ignatius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Michaëlis Curopalatę, *Rangbabis* dicti, Imperatoris, filius, claruit circa annum DCCCXLVII.

Wan-

Wandelbertus, Monachus Cænobii Prumienſis Ordinis S. *Benedicti*, & *Æneas*, natione Gallus, Archiepiſcopus Pariſienſis, floruerunt circa annum DCCCLIV.

Herardus, Archiepiſcopus Turonenſis, & *Remigius*, Archiepiſcopus Lugdunenſis, ambo natione Galli, claruerunt circa annum DCCCLV.

Hincmarus, natione Gallus, & *Hincmari*, Remenſis Archiepiſcopi, ex ſorore nepos, floruit circa annum DCCCLV.

Bertharius, natione Gallus, ex Regio Francorum genere ortus, & Cænobii Caſſinenſis Abbas, claruit circa annum DCCCLVII.

Photius, patriâ Conſtantinopolitanus, genere & doctrinâ conſpicuus, ſed funeſti Schiſmatis Auctor, & dejecto S. *Ignatio*, legitimo Patriarcha Conſtantinopolitano, Sedis Conſtantinopolitanæ invaſor, claruit circa annum DCCCLVIII.

Ado, natione Gallus, & Archiepiſcopus Vienneſis, floruit circa annum DCCCLIX.

Theodorus, *Abucara* dictus, Cariæ Archiepiſcopus, floruit in Eccleſia Græca circa annum DCCCLXVII.

Michael Pſellus, Vir doctiſſimus, floruit in Eccleſia Græca circa annum DCCCLXX.

Anaſtaſius, Abbas Romanus, & Eccleſiæ Romanæ Bibliothecarius, claruit circa annũ DCCCLXX.

Alfredus, Angliæ Rex, Grammaticus, Philoſophus, Rhetor, Hiſtoricus, Muſicus, & Poëta non ignobilis, claruit circa annum DCCCLXXI.

Aimonius, natione Gallus, Cænobii Pariſienſis [quod nunc S. *Germani à Pratis*, Ordinis S. Benedicti dicitur] Monachus, claruit circa annum DCCCLXXII.

Joannes, Eccleſiæ Romanæ Diaconus, & *Vitæ* S. *Gregorii M.* Romani Pontificis Scriptor, claruit circa annum DCCCLXXV.

Vſuardus, natione Gallus, & Ordinis S. *Benedicti* Monachus, floruit circa annum DCCCLXXVI.

Abbo, natione Gallus, & Cænobii Pariſienſis Sancti *Germani à pratis* Monachus, floruit circa annum DCCCLXXX.

Leo, Imperator Orientis, dictus *Philoſophus*, & *Sapiens*, patriâ Conſtantinopolitanus, Philoſophiæ, Hiſtoriæ, juriſprudentiæ, & Aſtronomiæ peritiſſimus, floruit circa annum DCCCLXXXVI.

Aſſerus, natione Anglus, & Epiſcopus Schireburnenſis, claruit circa annum DCCCXC.

Gulielmus, Eccleſiæ Romanæ Bibliothecarius, qui poſt *Anaſtaſium*, Eccleſiæ itidem Romanæ Bibliothecarium, Vitas Romanorum Pontificum deſcripſit, floruit circa annum DCCCXC.

Regino, natione Germanns, & Abbas Monaſterii Prumienſis, claruit circa annum DCCCXCII.

Auxilius, cujus patria ignoratur, quique ſcripſit *de Ordinationibus Formoſi Papæ*, floruit circa annum DCCCXCIV.

Denique, Scriptoribus Eccleſiaſticis Sæculi noni addi meritò debent *Smaragdus*, Abbas S. *Michaelis* ad Moſam in Diæceſi Virdunenſi, qui floruit circa annum DCCCX. *Atto* natione Germanus, Epiſcopus Baſileenſis, qui floruit circa annum DCCCXI. *Anſcharius*, natione Germanus, Archiepiſcopus Hamburgenſis, qui claruit circa annum DCCCXXX. *Ardo*, dictus *Smaragdus*, Cænobii Anianenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui floruit circa annum DCCCXXXVI. *Chriſtianus Druthmarus*, cognomento *Grammati-*

ti-

ticus, natione Gallus, & Cænobii Corbejenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui claruit circa annum DCCCXL. *Nithardus*, Abbas Centulenſis, qui floruit circa annum DCCCXLIV. & *Remigius*, Cænobii S. *Germani* Antiſiodorenſis in Galliis Monachus Ordinis S. *Benedicti*, qui floruit circa annum DCCCLXXX.

Conſultò in recenſendis Viris illuſtribus noni Eccleſiæ Sæculi nullam de *Claudio*, natione Hiſpano, Epiſcopo Taurinenſi, & de *Joanne Scoto Erigena*, cujus patria ignoratur, mentionem feci, eò quòd prior Iconomachorum Hæreſim ex orco revocavit, & obſtinato animo propugnavit; alter verò in ſuis Scriptis Hæreſim *Berengarii*, & Sacramentariorum noſtri temporis præformavit.

Scriptores Eccleſiaſtici Decimi Eccleſiæ Sæculi.

Simeon, dictus *Metaphraſtes*, quòd Vitas Sanctorum continuâ phraſi, eodemque tenore deſcripſerit, patriâ fuit Conſtantinopolitanus, nobili & illuſtri genere ortus, claruitque circa annum DCCCCI.

Joannes, cognomento dictus *Cameniata*, patriâ Theſſalonicenſis, floruit circa annum DCCCCIV.

Conſtantinus Porphyrogenneta, Imperatoris Orientis *Leonis*, cognomine *Sapientis*, filius, ejuſque in Imperio Orientis ſucceſſor, patriâ fuit Conſtantinopolitanus, & in omni ſcientiarum genere verſatiſſimus, claruitque circa annum DCCCCXI.

S. *Odo*, natione Gallus, & ſecundus Cluniacenſis Abbas, floruit circa annum DCCCCXXVI. eique in Abbatia Cluniacenſi ſucceſſerunt eo-

dem Sæculo decimo doctiſſimi ac religioſiſſimi Abbates S. *Aymardus* , S. *Mayolus* , & S, *Odilo* , quorum elogia Hiſtorica texit Cl. *Mabillonius*, Sæculo V. Benedictino .

Ratherius , Monachus Laubienſis , poſteà Epiſcopus Veronenſis, vir fuit doctiſſimus , ſed variis, dum viveret, jactatus procellis . Floruit circa annum DCCCCXXVIII.

Hippolytus , patriâ Thebanus, claruit in Eccleſia Græca circa annum DCCCCXXXIII.

Eutychius natione Ægyptius , Patriarcha Alexandrinus , floruit in Eccleſia Græca circa annum DCCCCXXXIII.

Flodoardus, natione Gallus, Eccleſiæ Remenſis Canonicus , Scriptor Hiſtoricus ac Chronographus , floruit circa annum DCCCCXL.

Witikindus , natione Saxo , Monachus Ordinis S. *Benedicti* , claruit circa annnm DCCCCXL.

Atto , Epiſcopus Vercellenſis in Italia , clareſcere cæpit anno DCCCCXL.

Luitprandus , natione Italus , patriâ Papienſis , ſeu Ticinenſis , Scriptor Hiſtoricus , claruit circa annum DCCCCXLVI.

Fridegodus , natione Anglus , & Vitarum SS. *Wilfridi* , & *Audoeni* Scriptor , floruit circa annum DCCCCLX.

S. *Dunſtanus* , natione Anglus , patria Somerſetenſis, & Archiepiſcopus Cantuarienſis ; florere cæpit circa annum DCCCCLXI.

Nicon , genere Armenus , claruit circa annum DCCCCLXI.

Fulcuinus , Monaſterii Laubienſis Abbas , floruit circa annum DCCCCLXV.

Abbo , natione Gallus , patriâ Aureliánenſis , & Cœnobii Floriacenſis Abbas , claruit circa annum DCCCCLXX.

Not-

Notgerus, ſeu *Notkerus*, natione Germanus, & Epiſcopus Leodienſis, floruit circa annum DCCCCLXXI.

EtheWoldus, natione Anglus, & Epiſcopus Wintonienſis, Floruit circa annum DCCCCLXXX.

Suidas, arte Grammaticus, claruit circa eumdem annum DCCCCLXXX.

Ælfricus, ſeu *Alfricus*, natione Anglus, & Archiepiſcopus Cantuarienſis, floruit circa annum DCCCCLXXX.

Herigerus, Abbas Monaſterii Laubienſis, claruit circa annum DCCCCXC.

Moſes Barcepha, natione Syrus, & Epiſcopus Urbis Beth-Raman, labente Sæculo decimo, ſeu circa annum DCCCCXC. floruit.

Olympiodorus, & *Oecumenius*, Scriptores Græci, Sæculo decimo claruiſſe videntur, quamvis id certò affirmare non auſim, cum de eorum ætate laborent viri eruditi.

Burchardus, natione Germanus, Epiſcopus Wormatienſis Floruit circa annum DCCCCXCVI.

Othlo, Monachus Cænobii Fuldenſis, & *Gerardus*, Presbyter Auguſtanus, Germaniam Sæculo decimo illuſtrarunt, Sanctus verò *OsWaldus*, natione Anglus, & Epiſcopus Vigornienſis, ſanctitate & doctrina eodem Sæculo magnum quoque ſplendorem Eccleſiæ Anglicanæ contulit.

Scriptores Eccleſiaſtici Undecimi Sæculi.

Aimonius, Monachus Cænobii Floriacenſis, Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum MI.

Fulbertus, Epiſcopus Carnotenſis in Galliis, claruit circa annum MVII.

Leo, dictus *Grammaticus*, Scriptor Græcus, qui Chronographiam ab anno DCCCXIII. quo deſiit *Theophanes*, uſque ad annum MXIII. continuavit, floruit circa annum MXIII.

Berno, natione Germanus, Monachus *S.Galli*, dein, Abbas Monaſterii Augię divitis propè Conſtantiam ad Rhenum, floruit circa annum MXIV.

Ademarus, natione Gallus, Monachus, qui ſcripſit Chronicon à principio Monarchiæ Francorum, claruit circa annum MXXX.

Hugo, natione Gallus, Epiſcopus Lingonenſis, qui contra Hæreſiarcham *Berengarium* ſcripſit librum *de Corpore*, *& Sanguine Domini*, floruit circa annum MXXXIII.

Hermannus, natione Germanus, Monachus, dictus *Contractus*, ob membra, quæ habuit, paralyſi contracta, floruit circa annum MXL. & ſcripſit *Chronicon de ſex mundi ætatibus* à principio mundi uſque ad annum MLIV.

Theophanes, cognomento *Cerameus*, Tauromenii in Sicilia Archiepiſcopus, claruiſſe videtur circa annum MXL.

Nilus, cognomento *Doxopatrius*, Eccleſiæ Græcę Archimandrita, floruit circa annum MXLIII.

Glaber Radulphus, Monachus Cluniacenſis, natione Gallus, & Scriptor Hiſtoricus, claruit circa annum MXLV.

Deoduinus, ſive *Theotuinus*, Epiſcopus Leodienſis, ſcripſit contra Hæreſiarcham *Berengarium*, & floruit circa annum MXLV.

Adelmannus, Brixienſis Epiſcopus, ſcripſit itidèm contra Hæreſiarcham *Berengarium*, & floruit circa annum MXLVIII.

Hugo, natione Gallus, & Abbas Monaſterii Cluniacenſis, floruit circa annum MXLVIII.

Ag-

Anſelmus, Leodienſis Canonicus, qui ſcripſit *Hiſtoriam Epiſcoporum Leodienſium* ab anno DCLXVI. uſque ad annum MXLVIII. & claruit circa annum MXLIX.

Nicetas Pectoratus, ſeu *Stethatus* dictus, Monachus Conſtantinopolitanus Cænobii Studienſis, & latinorum hoſtis infenſiſſimus, floruit circa annum ML.

Michael Pſellius, patriâ Conſtantinopolitanus, Scriptor undecùmque doctiſſimus, ſed Latinis infeſtus, claruit circa annum ML.

Michael Cerularius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Schiſmatis Photiani innovator, & *Leo* Archiepiſcopus Acridiæ, Bulgarorum Metropolitanus, ambo Latinorum, ac Pontificum Romanorum Capitales hoſtes, multa contra Eccleſiam Romanam ſcripturire cæperunt circa annum MLI.

Simeon, dictus *Junior*, ut à *Simeone Metaphraſte* diſtinguatur, Presbyter fuit Conſtantinopolitanus, plura ſcripſit Opera Aſcetica, & floruit circa annum MLI.

Humbertus, Monachus Tullenſis, Ordinis S. *Benedicti*, & poſteà Cardinalis, & Epiſcopus Sylvę Candidæ à *Leone IX.* Pontifice Maximo renunciatus, perdoctas edidit Lucubrationes ad confutandas Schiſmaticorum *Michaelis Cerularii*, *Leonis Acridani*, & *Nicetæ Pectorati* adversùs Latinos calumnias, floruitque circa annum MLIV.

S. *Petrus Damianus*, primùm Abbas, deinde S. R. E. Cardinalis & Epiſcopus Oſtienſis creatus, claruit circa annum MLVII.

Georgius Cedrenus, Monachus Græcus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MLVII.

Marianus, dictus *Scotus*, natione Hibernus, profeſſione Monachus, & Scriptor Chronographus, floruit, circa annum MLIX.

Bertholdus, natione Germanus, patriâ Conſtantienſis, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MLXVI.

Guitmundus, primùm Ordinis Benedictini in Cænobio S. *Leufredi* in Normannia Monachus, deinde, Averſanus in Italia Epiſcopus conſtitutus, ſcripſit contra Hæreſiarcham *Berengarium* de veritate Corporis & Sanguinis Chriſti Domini in Eucharuſtiæ Sacramento, floruitque circa annum MLXVI.

Joannes Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa annum MLXVI. Confundi tamen non debet hic *Joannes Xiphilinus*, Patriarcha Conſtantinonopolitanus, cum ipſius nepote *Joanne Xiphilino*, qui *Dionis Caſſii* Hiſtoriam in *Epitomen* redegit.

Lanfrancus, primùm Monachus in Cænobio Beccenſi in Normannia, deindè Archiepiſcopus Cantuarienſis in Anglia, claruit circa annum MLXX.

Durandus, Cænobii Troarnenſis Primus Abbas, ſcripſit contra *Berengarium Tractatum de Corpore & Sanguine Domini* & floruit circa annum MLXX.

Samuel, natione Afer, patria Marochianus, è Judæo factus Chriſtianus, librum de adventu Meſſiæ ſcripſit contra Judæos, & claruit circa annum MLXX.

Anſelmus, natione Italus, Epiſcopus Lucenſis, *Gebhardus*, Salisburienſis Epiſcopus, *Stephanus*, Halberſtadienſis, *Paulus Benriedenſis*, & *Gerochus* Reicherspergenſis in Bavaria Præpoſitus,

tus, natione Germani ſcripſerunt contra *Guibertum* Antipapam pro defenſione *Gregorii VII.* Pontificis Maximi, & floruerunt circa annum MLXXIII.

Lambertus, dictus à patria *Scafnaburgenſis*, natione Germanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MLXXVII.

Theophilactus, patriâ Conſtantinopolitanus, Acridiæ, primariæ Bulgarorum Eccleſiæ, Archiepiſcopus, floruit circa annum MLXXVII.

Nicetas, cognomento *Serron*, Archiepiſcopus Heracleenſis, claruit circà annum MLXXVII.

Guido Aretinus Abbas, natione Italus, edidit Opus Muſicum, quod *Micrologum* inſcripſit, & in quo novam cantandi methodum, quam *Solmiſicationem*, ſeu *Gammam*, vocant, excogitavit, ſed author non eſt *Micrologi*, ſeu libri *de Divinis Officiis*, qui prodiit Sæculo undecimo, & cujus Author planè ignoratur.

Adamus, natione Germanus, dictus *Bremenſis*, quòd Eccleſiæ Bremenſis eſſet Canonicus, fuit ſinceriſſimus ſcriptor Hiſtoricus, & floruit circa annum MLXXX.

Joannes Scylitzes, Scriptor Græcus Hiſtoricus, floruit circa annum MLXXXI.

S. *Bruno*, natione Germanus, patriâ Colonienſis, & Ordinis Carthuſianorum Inſtitutor, floruit circa annum MLXXXVI.

S. *Yvo*, gente Gallus, Epiſcopus Carnotenſis, floruit circà annum MXCII.

S. *Anſelmus*, patriâ Burgundus, primùm Abbas Monaſterii Beccenſis, poſteà in Anglia Archiepiſcopus Cantuarienſis, claruit circa annum MXCIII.

Præter iſtos, quos hactenùs enumeravimus, illuſtres

ſtres ſæculi undecim viros, claruerunt etiam in Galliis *Olbertus*, qui fuit Magiſter *Burchardi*, Epiſcopi Wormatienſis, & *Angelrannus*, Picardus, Cęnobii Centulenſis doctiſſimus Monachus, in Anglia *Osbernus*, Eccleſiæ Cantuarienſis præcentor, & *Hemmingus*, Monachus Vigornienſis; in Eccleſia Græca *Nicolaus*, Metropolita Methonenſis, qui adversùs Latinos tres edidit Tractatus *de Proceſſione Spiritus Sancti*, & alii plures Scriptores, qui vel Vitas Sanctorum deſcripſerunt, vel Monaſteriorum Chronica condiderunt, cujuſmodi ſunt, Chronicum *Sampiri*, natione Hiſpani, & Epiſcopi Aſturicenſis, quod poſtea continuavit *Pelagius*, Ovetenſis Epiſcopus; *Chronicon* Moſomenſis Monaſterii Diæceſis Remenſis in Gallia, *Chronicon* Abbatiæ Fontanellenſis Diæceſis Rotomagenſis in Gallia; *Chronicon* Monaſterii Afflegemenſis in Brabantia; *Chronicon* Abbatiæ Centulenſis, *Chronicon* Andrenſis, ſeu Adernenſis Monaſterii, Diæceſis Bolonienſis &c. Conſultò autem in recenſendis Scriptoribus Eccleſiaſticis Sæculi undecimi nullam prorsùs mentionem feci *Berengarii*, & *Bennonis*, qui eodem Sæculo vixerunt, quia primus, ſeu *Berengarius*, natione Gallus, patriâ Turonenſis, Archidiaconus Eccleſiæ Andegavenſis, Hæreſim docuit contra veritatem Corporis & Sanguinis Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramentò, à qua tamen Hæreſi antè obitum verè reſipuit, & in ſinu Eccleſiæ Catholicæ diem ultimum clauſit. Alter verò ſeu *Benno*, natione Germanus, & à *Guiberto* Antipapa, dicto *Clementi III.* Cardinalis creatus, ejus partibus conſtantiſſimè adhæſit, & *Gregorii VII.* veri ac legitimi Romani Pontificis fuit infenſiſſimus hoſtis.

Scri-

Scriptores Eccleſiaſtici Duodecimi Sæculi.

Gilbertus, ſive *Giſlebertus*, cognomento *Criſpinus*, Monaſterii Beccenſis in Normannia Monachus, & poſteà Weſtmonaſterienſis in Anglia Abbas, floruit circa annnm MCI.

Leo, dictus *Marſicanus*, primùm Monachus Caſſinenſis, deinde S. R. Eccleſiæ Cardinalis, ſcripſit Chronicon Monaſterii Caſſinenſis tribus libris comprehenſum & floruit circa annum MCI. Confundi haud debet *Leo* iſte *Marſicanus* cum altero *Leone*, qui eodem circiter tempore claruit, fuitque itidèm primùm Monachus Caſſinenſis, & poſteà Cardinalis, atque *Vrbani II.* Pontificis Maximi *Epiſtolarum Regeſtum* contexuit.

Guibertus, ſeu *Gilbertus*, natione Gallus, primùm Monachus Flaviacenſis, dein Abbas Monaſterii S. *Mariæ* Novingenti in pago Laudunenſi, claruit circa annum MCI.

Hugo, ex Monacho Virdunenſi, Flaviacenſis in Ducatu Burgundiæ Abbas, & *Theodoricus*, Cœnobii S. *Trudonis* in Epiſcopatu Leodienſi Abbas, claruerunt circa annum MCI.

Sigebertus, patriâ Gallo-Brabantus, Monachus Gemblacenſis, *Chronici*, & libri *de Scriptoribus Eccleſiaſticis* Scriptor, floruit circa annum MCI.

Anſelmus, natione Gallus, Eccleſiæ Laudunenſis Decanus, ac præceptor *Petri Abaelardi*, floruit circa annum MCIII.

Philippus, dictus *Solitarius*, natione Græcus, ſcripſit *Dioptram*, ſeu Regulam rei Chriſtianę, & floruit circa annum MCV.

Odo, primùm Abbas S. *Martini* Tornacenſis, dein Archiepiſcopus Cameracenſis, floruit circa annum MCV. Pe-

Petrus, *Groſolanus*, ſeu *Chryſolanus* dictus, natione Græcus, & Mediolanenſis Archiepiſcopus, doctrinam Latinorum adversùs Græcos egregiè defendit, floruitque circa annum MCX. contra hunc *Petrum Chryſolanum* Librum ſcripſit *Euſtratius*, Metropolita Nicænus, Latinis infenſus, qui eodem circiter tempore claruit.

Nicetas Seidus, Scriptor Græcus, contra Latinos, quibus maximè adverſabatur, librum conſcripſit circa annum MCX.

Godefridus, natione Gallus, patriâ Andegavenſis, Cænobii Vindocinenſis Abbas, & poſteà S.R.E. Cardinalis ab *Urbano II.* creatus, floruit circa annum MCX.

Rupertus, Tuitienſis Cænobii Abbas, foruit circa annum MCXI.

Baldricus, natione Gallus, patriâ Aurelianenſis, primùm Monachus, deinde Abbas, ac poſtremò Archiepiſcopus Dolenſis in Aremorica factus, ſcripſit *Hiſtoriam Hieroſolymitanam*, & alia Opera, floruitque circa annum MCXIV.

S. *Bernardus*, gente Gallus, & in Fontanenſi Caſtro propè Divionem in Burgundia natus, Primùm Ciſtercienſis Monachus, poſteà Monaſterii Claræ Vallis in territorio Lingonenſi Abbas fuit. Multa erudita ſcripſit Opera, & de Eccleſia ac de Monaſtica Diſciplinâ optimè meritus, floruit circa annum MCXV.

Euthymius Zigabenus, Monachus Græcus, & *Alexio Comneno*, Græcorum Imperatori, gratiſſimus, claruit circa annum MCXVI.

Nicephorus Briennius, natione Macedo, ex illuſtriſſima Proſapia ortus, ſcripſit *Rerum Byzantinarum Hiſtoriam*, ejuſque uxor Anna *Comnena*, filia Imperatoris *Alexii Comneni*, ſcripſit ele-

elegantiſſimè *Hiſtoriarum Libros XV. de rebus ab Alexio Patre geſtis*, quos *Alexaida* appellavit. Floruerunt *Nicephorus Bryennius*, ejuſque uxor *Anna Comnena* circa annum MCXVIII.

Joannes Zonaras, Monachus Græcus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa annum MCXVIII.

Florentius, dictus *Bravonius*, natione Anglus, Monachus Wigornienſis, Scriptor Chronographus, floruit circa annum MCXVIII.

Abaelardus, natione Gallus, *Heloiſæ*, lectiſſimæ & doctiſſimæ puellæ, amoribus captus, variam in fama & doctrina ſubiit fortunam, tandem facti pænitens, in Monaſterio San-Dionyſiano propè Pariſios factus eſt Monachus Benedictinus, floruitque circa annum MCXX. & obiit non ſinè magnâ Sanctitatis laude anno MCXLII.

Guigo, ſeu *Guido*, natione Gallus, Carthuſiæ Majoris Generalis Prior quintus, edidit Opera Aſcetica & floruit circa annum MCXX.

Rodulphus, S. *Trudonis* propè Leodium Abbas, *Chronicon Monaſterii Trudonenſis* condidit, claruitque circa annum MCXX.

Albertus, natione Gallus, & Aquenſis Eccleſiæ Canonicus, *Hiſtoriam Hieroſolymitanæ Expeditionis ſub Godefrido Bullionæo* deſcripſit, floruitque circa annum MCXX. Eodem circiter tempore claruit *Raymundus de Ageles*, natione pariter Gallus, & Canonicus Podienſis, qui *Hiſtoriam Expeditionis Hieroſolymitanæ* concinnavit.

Gauterius, ſive *Galterius*, natione Gallus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCXX.

Michael Glicas, Scriptor Græcus Hiſtoricus, & *Nicetas*, patriâ Byzantinus, claruerunt circa annum MCXX.

Hugo de Sancto Victore, Cænobii Pariſienſis Cano-

nonicorum Regularium Ordinis S. *Auguſtini* Abbas, floruit circa annum MCXX.

Eadmerus, natione Anglus, Monachus Cantuarienſis Ordinis S. *Benedicti*, & S. *Anſelmi*, Archiepiſcopi Cantuarienſis, diſcipulus, ejuſque vitæ ſcriptor, claruit circa annum MCXXI.

Petrus Mauricius, natione Gallus, in Arvernia è nobili genere prognatus, Cluniacenſis Abbas, & ob ſanctitatem morum, vulgò *Venerabilis* dictus, floruit circa annum MCXXIII.

S. *Norbertus*, Archiepiſcopus Magdeburgenſis, & Præmonſtratenſium Ordinis Inſtitutor, floruit circa annum MCXXVII.

Drogo, natione Gallus, Abbas Laudunenſis, & ab *Innocentio II.* Pontifice Maximo, Cardinalis Oſtienſis creatus, *Herueus*, gente Gallus, patriâ Cenomanenſis, Ordinis Benedictini Monachus Dolenſis, & *Honorius* natione itidèm Gallus, Auguſtodunenſis Eccleſiæ Presbyter, floruerunt circa annum MCXXX.

Simeon, natione Anglus, Ordinis S. *Benedicti* Monachus Dunelmenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCXXX.

Algerus, Monachus Cænobii Cluniacenſis, ſcripſit *de Sacramento Corporis, & Sanguinis Domini* libros tres adversùs *Berengarium*, floruitque circa annum MCXXX.

Willelmus, natione Anglus, Cænobii Malmsburienſis Ordinis S. Benedicti Monachus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa annum MCXXX.

Waſelinus, cognomento *Momalius*, S. Laurentii apud Leodienſes Abbas, floruit circa annũ MCXXX.

Gratianus, natione Tuſcus, Monachus Ordinis S. *Benedicti*, doctiſſimus juris Eccleſiaſtici Interpres, indeque *Magiſter* appellatus, claruit circa annum MCXXXI.

Pe-

Petrus, patriâ Romanus, & Monachus Caſſinenſis, ſcripſit librum de Viris illuſtribus Monaſterii Caſſinenſis, & alia Opera, claruitque circa annum MCXXXVI.

Guillelmus, Abbas Monaſterii S. *Theodorici* propè Remos, & *Guerricus*, Abbas Monaſterii Igniacenſis, in Diæceſi Remenſi Ordinis Ciſtercienſis, floruerunt circa annum MCXL.

Antonius, dictus *Meliſſa*, ob ejus Sermonum ſuavitatem, Monachus Græcus, & *Ordericus Vitalis*, natione Anglus, profeſſione Monachus & Scriptor Hiſtoricus, claruerunt circa annum MCXL.

Petrus, dictus à natione *Lombardus*, patriâ Novarienſis, vulgò *Magiſter Sententiarum* nuncupatus, Epiſcopus Pariſienſis, floruit circa annum MCXLI.

Robertus Pullus, omni literarum ſcientiâ excultiſſimus, natione Anglus, & Cardinalis ab *Innocentio II.* creatus, floruit circa annum MCXLIV.

Gilbertus Porretanus, natione Gallus, patriâ Pictavienſis, ejuſdemque Urbis poſteà Epiſcopus, claruit circa annum MCXLV.

Joannes, ex Monacho in Oxia Inſula, Patriarcha Antiochenus, *Conſtantinus Manaſſes*, natione Græcus, & *Conſtantinus Harmenopolus*, natione Sebaſtus, claruerunt circa annum MCL.

Ælredus, natione Anglus, Ordinis Ciſtercienſis Monachus, & *Richardus à S. Victore*, natione Scotus, & Canonicus Regularis Conventus *S. Victoris* propè muros Pariſienſes, floruerunt circa annum MCL.

Alanus de Inſulis, patriâ Gallo-Flander, civitate Inſulanus, & Ciſtercienſis Monachus, claruit circa annum MCLI.

Ecbertus, natione Germanus, Ordinis Benedicti-

ni

ni Monachus, ejuſque Soror *Elizabetha*, ejuſdem Ordinis, Revelationibus inſignis, floruerunt circa annum MCLIV.

Lucas, cognomento dictus *Chryſoberges*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, *Baſilius Acridenus*, Metropolita Theſſalonicenſis, & *Antonius Cameterus*, Scriptores Græci, floruerunt circa annum MCLV.

Petrus, à loco ubi natus eſt, dictus *Bleſenſis*, natione Gallus, floruit circa annum MCLX.

Joannes Belethus, Pariſienſis Doctor, & S. *Thomas* Archiepiſcopus Cantuarienſis, ac Martyr, claruerunt circa annum MCLXIV.

Alexius Ariſtenus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Oeconomus, *Theorianus*, *Euſtathius*, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, & *Simeon*, Magiſter ac Logotheta, Scriptores Græci, floruerunt circa annum MCLXX.

Godefridus, ſeu *Gotefridus*, dictus à Patria *Viterbienſis*, natione Italus: *Saxo*, natione Danus, ob Styli, quo uſus eſt, venuſtatem, appellatus *Grammaticus*, & *Hildegardis*, Abbatiſſa, natione Germana, patriâ Spanhemenſis, revelationibus & Prophetiis divinitus conceſſis ubique clariſſima, floruerunt circa annum MCLXX.

Joannes Sariſburienſis, natione Anglus, Vir ætatis ſuæ eloquentiſſimus, & reconditioris cujusvis ſcientiæ genere inſtructiſſimus, floruit circa annum MCLXXII.

Gulielmus, cujus patria ignoratur, Tyri in Oriente Archiepiſcopus, ſcripſit Hiſtoriam Expeditionis Palæſtinæ, à Principibus Chriſtianis Sæculis XI. & XII. ſuſceptæ, floruitque circa annum MCLXXIV.

Hugo Etherianus, natione Tuſcus, & egregius doctri-

ctrinæ Eccleſiæ Romanæ contra Græcos defenſor, claruit circa annum MCLXXVII.

Theodorus Balſamon, Scriptor Græcus, Juris Orientalis, Canonumque Eccleſiaſticorum facilè omnium Græcorum ſui temporis Princeps, ac longè doctiſſimus, floruit circa annum MCLXXX.

Petrus, natione Gallus, primùm Monaſterii Cellenſis Abbas, Dein, Epiſcopus Carnutenſis, claruit circa annum MCLXXXII.

Georgius Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & *Demetrius Tornicius*, natione Græcus, floruerunt circa annum MCXCIII.

Guilielmus dictus cognomento *parvus*, *Rodulphus de Diceto*, *Joannes Brompton*, Ordinis Ciſtercienſis, & *Rogerius de Hoveden*, omnes natione Angli, & Scriptores Hiſtorici, claruerunt circa annum MCXCVII.

Joannes Camaterus, Scriptor Græcus, & Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa annum MCXCIX.

Præter illos Sæculi duodecimi Scriptores, quos hactenùs percenſui, floruerunt eodem Sæculo, *Georgius*, Metropolita Corcyrenſis, de cujus libris latè differit *Leo Allatius* in Diatriba *de Georgiis & eorum Scriptis*; *Joannes*, cognomento *Cinnamus*, Scriptor Græcus Hiſtoricus; *Fulcherius*, natione Gallus, patriâ Carnutenſis, Scriptor Hiſtoricus, *Henricus Huntindonienſis*, natione Anglus, Scriptor itidèm Hiſtoricus, *Arnoldus*, natione Gallus, Abbas Bonæ vallis, Ordinis Benedictini, & alii plures, tàm Monachi, qui illuſtrium Virorum vitas ſcripſerunt, quàm Theologi Scholaſtici, qui in quatuor libros Sententiarum *Petri Lombardi* commentarios adornarunt, quos hîc, nè longior ſim, præter-

mittere conſultius eſſe duxi.

Scriptores Eccleſiaſtici Sæculi decimi tertii.

Cùm plures, tàm in Eccleſia Græca, quàm Latinâ, & in ſtatu ſive Monaſtico, ſive Regulari Scriptores Sæculum XIII. perdoctis ſuis lucubrationibus illuſtrarint, neceſſe eſſe duxi in recenſendis deinceps Scriptoribus Eccleſiaſticis, hanc, majoris claritatis ergò, inire methodum, ut in prima Claſſe reponam Scriptores Græcos, deinde, in diverſas Claſſes Scriptores Latinos cujuſcumque Nationis, & ſtatus cum Monaſtici, tum Regularis, diſtribuam, & continuâ ſerie referam, ſicque Lector uno quaſi obtutu perſpicere poſſit omnes Scriptores, qui in Eccleſia Græca & Latina, atque in quacumque Natione, vel ſtatu ſive Monaſtico ſive Regulari, floruerunt.

Scriptores Græci Sæculi XIII.

Nicolaus, patriâ Hydruntinus, varios Tractatus contra Latinos Græcè ſcripſit, floruitque circa annum MCCI.

Nicetas, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, favit Latinis, & clăruit circa annum MCCI.

Michael Acominatus, natione Phrix, *Nicetæ* frater natu major, claruit circa annum MCCIV.

Nicetas Acominatus, dictus à patriâ *Choniates*, frater *Michaelis Acominati*, floruit circa annum MCCIV.

Joel, Chronographus Græcus, floruit circa annum MCCIV.

Germanus II. primùm Monachus, poſteà Patriar-

cha Conſtantinopolitanus, floruit circa annum MCCXXII.

Manuel Charitopulus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa annum MCCXL.

Theodorus Laſcaris edidit contra Latinos *Tractatum de proceſſione Spiritus Sancti*, & floruit circa annum MCCLIV.

Nicephorus Blemmida, inſignis pietate & doctrinâ Monachus, claruit circa annum MCCLV.

Arſenius, dictus *Autorianus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, claruit circa annum MCCLV.

Georgius, dictus *Acropolita*, Hiſtoriæ Byzantinę Scriptor, floruit circa annum MCCLXI.

Joannes Beccus, ſive *Veccus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ejuſque Socii *Georgius Metochita*, & *Conſtantinus Meliteniota*, pro Latinis adversùs Græcos invictè ſteterunt, & floruerunt circa annum MCCLXXVI.

Georgius, Cyprius, *Georgius Moſchabar*, & *Conſtantinus Acropolita*, contra *Joannem Veccum*, & Latinos ſcripſerunt circa annum MCCLXXVI.

Georgius Pachimeres, Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptor elegans & accuratus, claruit circa annum MCCLXXX.

Gregorius Abulpharajus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCLXXXIV.

Scriptores Galli Sæculi XIII. qui Monaſticam, vel Regularem Vitam non ſunt profeſſi.

Gulielmus de Seligniaco, Epiſcopus Antiſiodorenſis, dein ad Sedem Pariſienſem translatus, floruit circa annum MCCVI.

Rigordus, Scriptor Hiſtoricus, & Regis *Philippi Auguſti* Medicus & Chronographus, claruit circa annum MCCVII.

 Ja-

Jacobus de Vitriaco, Cardinalis & Epiſcopus Tuſculanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCXX.

Guilielmus, dictus à patria *Arvernus*, & Epiſcopus Pariſienſis, claruit circa annum MCCXXVIII.

Robertus de Sorbona à Vico natali dictus, celeberrimi Collegii Sorbonici Pariſiis conditor & Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCLII.

Henricus de Seguſio, Epiſcopus Ebredunenſis, & poſteà Cardinalis & Epiſcopus Oſtienſis, floruit circa annum MCCLXII. fuitque peritiſſimus utriuſque Juris Doctor.

Floruerunt eodem Sæculo in Galliis plures è Clero Sæculari Doctores Sacræ Facultatis pariſienſis, inter quos eminet *Henricus Bonicollius*, qui totius Academiæ Pariſienſis ſuffragio *Doctor Solemnis* meruit nuncupari. Huic Claſſi illuſtrium Scriptorum, qui è Clero Sæculari in Galliis Sæculo Eccleſiæ XIII. floruerunt, accenſeri non debent *Guillielmus de Sancto Amore*, & *Joannes de Poliaco*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctores, quia eorum Opera contra Regulares, quos vocant *Mendicantes*, dentato ſtylo ſcripta, & erroribus ſcatentia, fuerunt à Summis Pontificibus proſcripta, atque natalitiis tenebris damnata.

Scriptores Itali Sæculi XIII. qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ fuerunt addicti.

Inter Italiæ Scriptores, qui Sæculo decimo tertio è Clero Sæculari prodierunt, locum dumtaxat habere debent doctiſſimi Romani Pontifices, *Innocentius III. Honorius III. Gregorius IX. Innocentius IV. Alexander IV.* & *Bonifacius VIII.* Cæ-

Cæteri verò Scriptores, qui Italiam Sæculo XIII. nobilitarunt, Monaſticæ vel Regularis Diſciplinæ cultores fuerunt, quos infrà commodiùs referemus, dum illuſtrium Scriptorum ſive Monachorum, ſive Regularium, qui Sæculo XIII. aliquâ eruditionis laude claruerunt, ſeriem ſumus exhibituri.

Scriptores Hiſpani, qui è Clero Sæculari floruerunt ſæculo Eccleſiæ decimo tertio.

Rodericus Ximenius, Archiepiſcopus Toletanus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCVIII.

Lucas, Tudenſis Eccleſię Epiſcopus, ſcripſit contra Hæreticos Albigenſes libros tres, & floruit circa annum MCCXXXVI.

Alii Scriptores Hiſpani, qui eodem Sæculo floruerunt, Monaſticam, vel Regularem vitam profeſſi ſunt, eoſque infrà referemus.

Scriptores Angli, qui in Clero Sæculari floruerunt decimo tertio Eccleſiæ Sæculo.

Gervaſius Tilbernienſis, ex illuſtriſſima proſapia oriundus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCX

Edmundus Rich, Archiepiſcopus Cantuarienſis, claruit circa annum MCCXXXIV. & à *Calliſto III.* Pontifice Maximo, Sanctorum Faſtis adſcriptus eſt anno MCCCCLVI.

Robertus Groſthead, Gallice *Groſſe tête*, Epiſcopus Lincolnienſis, floruit circa annum MCCXXXV.

Cæteri Scriptores Angli, qui eodem Sæculo celebres fuerunt, Monaſticam, vel Regularem vi-

tam coluerunt, eoſque infrà percenſebimus.

Scriptores Monachi, qui Sæculo XIII. floruerunt.

Dodechinus, natione Germanus, & Cænobii *S. Dyſibodi* Abbas, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCI.

Helinandus, natione Gallus, Monachus Ordinis Ciſtercienſis in Cænobio Montis Frigidi in Diœceſi Bellovacenſi, Scriptor Chronographus, floruit circa annum MCCXII.

Petrus, natione Gallus, Monachus *Vallis Cernai*, Ordinis Ciſtercienſis Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCXIII.

Guntherus, Monachus Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCXIII.

Arnoldus, Abbas Lubecenſis, Scriptor Chronographus, floruit circa annum MCCXIV.

Robertus de Monte, ſeu *Robertus de Torinnejo*, natione Gallus, & Abbas S. *Michaelis de Monte* in Diæceſi Abrincenſi, Scriptor Chronographus, claruit circa annum MCCXIV.

Otto à Sancto Blaſio, Monachus Ord. S. *Benedicti*, in Diæceſi Conſtantienſi, Scriptor Chronographus, claruit circa annum MCCXIV.

Cæſarius, natione Germanus, Ordinis Ciſtercienſis Monachus, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCXXV.

Matthæus Paris, natione Anglus, Monachus Ordinis Benedictini, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCXXIV.

Guillielmus de Nangiaco, ſeu *de Nangis*, natione Gallus, Ordinis S. Benedicti in Cænobio Pariſienſi San-Dionyſiano, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCC.

Scri-

Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui decimo tertio Eccleſiæ Sæculo claruerunt.

S. *Dominicus*, Ordinis Prædicatorum Fundator, natione Hiſpanus, floruit circa annum MCCIX.

Beatus *Jordanus*, gente Saxo, & ſecundus totius Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, floruit circa annum MCCXXIII.

S. *Raymundus de Pennafort*, natione Catalaunus, patriâ Barcinonenſis, & utriuſque Juris peritiſſimus, floruit circa annum MCCXXVIII.

Vincentius, vulgò dictus *Bellovacenſis*, natione Gallus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCXLIV.

Hugo de S. Caro, natione Gallus, & S. R. E. Cardinalis, Scriptor Exegeticus, floruit circa annum MCCXLV.

S. *Thomas Aquinas*, Doctor Angelicus, & omnium Theologorum facilè Princeps, natione Italus, claruit circà annum MCCLIV.

Reynerius Sacbonus, natione Italus, & Scriptor Polemicus, contra Hæreticos Waldenſes ſcripſit & claruit circa annum MCCLIV.

Joannes Columna, patriâ Romanus, floruit circa annum MCCLV.

Albertus Magnus, natione Germanus, ſummus ſui Sæculi Theologus, & S. *Thomæ Aquinatis* præceptor, ab *Alexandro IV*. Pontifice Maximo Ratiſponenſis Epiſcopus fuit renunciatus anno MCCLX.

Thomas dictus *Cantipratenſis*, natione Brabantus, S. *Thomæ* condiſcipulus, floruit circa annum MCCLV.

Joannes Teutonicus, natione Germanus, & totius Or-

Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, floruit ante *Thomam Cantipratenſem*, circa annum videlicèt MCCXL.

Gulielmus Peraldus, natione Gallus, Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCLXXII.

Martinus, natione Polonus, & Archiepiſcopus Gneſnenſis, Scriptor Chronographus, floruit circa annum MCCLXXVII.

Raymundus Martini, Author *Pugionis Fidei*, natione Catalaunus, conventus Barcinonenſis, Linguarum peritiſſimus, floruit circa annum MCCLXXVIII.

Udalricus de Argentina, natione Germanus, patriâ Argentinenſis, claruit circa annum MCCLXXX.

Theodericus de Apoldia, patriâ Thuringus, Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCLXXXIX.

Joannes, vulgò dictus *pungens aſinum*, clariſſimæ Sacræ Facultatis Pariſienſis Theologus, natione Gallus, floruit circa annum MCCXC.

Jacobus de Varagine, natione Italus, & Archiepiſcopus Genuenſis, claruit circa annum MCCXC.

Conradus, natione Germanus, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCXC.

B. *Henricus Suſo*, natione Suevus, inſignis Theologus & Scriptor Aſceticus, claruit ſub finem Sæculi XIII. & obiit ineunte ſæculo decimo quarto.

Ptolomæus Lucenſis, gente Italus, in Civitate *Luca* natus, & poſteà Epiſcopus Torcellenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit ſub finem Sæculi XIII. & obiit anno MCCCXXI.

His illuſtribus Sacri Prædicatorum Ordinis Scriptoribus addi meritò debet *Bonaventura Brochardus*, qui eodem Sæculo XIII. circa annum MCCLX. accuratiſſimam edidit *Terræ Sanctæ deſcriptionem*. *Scri-*

Scriptores Ordinis S. Franciſci, qui Sæculo XIII. floruerunt.

S. *Franciſcus*, gente Italus, Aſſiſii in Umbria natus, & Ordinis FF. Minorum Fundator, claruit circa annum MCCVIII.

Alexander de Hales, natione Anglus, patriâ Gloceſtrienſis, vulgò dictus *Doctor Irrefragabilis*, floruit circa annum MCCXXX.

Albertus, natione Germanus, primùm Cænobii Stadenſis Monachus Benedictinus, poſteà Franciſcanus, & Miniſter Generalis Ordinis Minorum, Scriptor Chronographus, claruit circa annum MCCLVI.

Joannes Peckamus, natione Anglus, claruit circa annum MCCLXXVIII.

Rogerus Baconus, gente Anglus, vulgò dictus, *Doctor Mirabilis*, natione Anglus, floruit circa annum MCCLXXVIII.

S. *Bonaventura*, S. R. E. Cardinalis, natione Italus, vulgò appellatus *Doctor Seraphicus*, floruit poſt Magiſtrum ſuum *Alexandrum Halenſem*, circa annum MCCLV.

Richardus de Mediavilla, natione Anglus, dictus *Doctor fundatiſſimus*, claruit circa annum MCCXC.

Guillelmus Lamarenſis, qui primus contra doctrinam S. *Thomæ* ſcripſit, floruit ſub finem Seculi XIII. Floruit etiam eodem Sæculo circà annum MCCXX. S. *Antonius*, dictus de *Padua*, Concionator, & Scriptor Aſceticus.

In Ordine Eremitarum S. *Auguſtini*, benè multi Sæculo XIII. floruerunt doctiſſimi Theologi Scholaſtici, quos inter primum locum obtinere debet *Ægidius de Columna*, patriâ Romanus, dictus

ctus *Doctor fundatiſſimus*, & doctrinæ S. *Thomæ Aquinatis* acerrimus contra *Guillelmum Lamarenſem*, Minoritam, defenſor, floruitque circa annum MCCXCVI.

In Ordine Carmelitarum, plures itidèm Sæculo XIII. Theologi Scholaſtici doctrinâ & pietate præfulſerunt, ut videre eſt apud *Trithemium*, qui de eorum origine & laudibus ſcripſit. Denique, inter Sæculi XIII. Juris Canonici, ſeu Pontificii peritos cenſentur *Bernardus*, dictus *Compoſtellanus*, quòd Eccleſiæ Compoſtellanæ in Hiſpania Presbyter eſſet; *Henricus Hoſtienſis*, Seguſii in Diæceſi Taurinenſi natus, ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo Cardinalis Hoſtienſis creatus; *Guillelmus Durandus Speculator*, ſive *Durantes*, natione Gallus; *Bartholomæus Brixianus*, natione Italus, & *Garſias*, natione Hiſpanus.

Scriptores Eccleſiaſtici qui decimo quarto Eccleſiæ Sæculo floruerunt.

Scriptores, qui Sæculo Eccleſiæ decimo quarto illuſtriores fuerunt, in tot Claſſes diſtribuam, in quot Sæculi XIII. Scriptores mox diſpoſui & ordinavi, incipiamque à Scriptoribus Græcis.

Scriptores Græci, qui decimo quarto Eccleſiæ Sæculo claruerunt.

Gregorius Palamas circa annum MCCCLIV. Hæreſim invexit, quam non ſolùm ipſe multis Scriptis propugnavit, ſed etiam ejus Sectarii dicti *Palamitæ*, multis editis lucubrationibus defendendam ſuſceperunt, quos inter numerantur *Iſidorus*,

rus, & *Philotheus*, Patriarchæ Conſtantinopolitani. Eidem Hæreſi favit *Joannes Cantacuzenus*, Græcorum Imperator, inſignis alioqui Scriptor Hiſtoricus. Sed hanc Palamitarum Hæreſim egregiè confutarunt alii Scriptores Græci, videlicèt *Barlaamus*, *Gregorius Acindynus*, *Nicephorus Gregorius*, qui etiam Auctor eſt *Hiſtoriæ Byzantinæ*, *Joannes Cypariſſiotus*, *Georgius Lecapenus*, aliique.

Præter illos Scriptores Græcos, qui occaſione illius enatæ Palamitarum Hæreſeos, ultrò citròque libros ediderunt, alii celebres Sæculo XIV. extiterunt Scriptores Græci, quos hic, juxta ordinem Chronologicum, percenſebo.

Nicephorus Callixtus, Monachus, Hiſtoriam Eccleſiaſticam ex *Euſebii, Socratis, Sozomeni, Theodoreti*, *Evagrii*, aliorumque Eccleſiaſticorum Scriptorum monumentis concinnare cæpit circà annum MCCCXXXIII.

Matthæus Blaſtares, Monachus, Juriſperitus, Floruit circa annum MCCCXXXV.

Maximus Planudes, Monachus, omnifariâ doctrinâ excultus, ſed Latinis infenſus, claruit circà annum MCCCXL.

Nilus Cabaſilas, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, & Latinis infenſiſſimus, floruit circa annum MCCCXL.

Nicolaus Cabaſilas, nepos *Nili Cabaſilæ*, Archiepiſcopi Theſſalonicenſis, & Latinorum hoſtis acerrimus, claruit circà annum MCCCL.

Nilus, Metropolita Rhodius, & capitalis Latinorum hoſtis, contra eos calamum acuere cæpit circà annum MCCCLX.

Iſaacus Argyrus, Monachus, Chronologiæ peritus, claruit circà annum MCCCLXXIII.

Ni-

Nilus Damila, qui adverſùs Latinos infenſiſſimum ſe prodidit, in eos ſcripturire cępit circa annum MCCCC.

Prætermittere non debeo *Demetrium Cydonium*, patriâ Byzantinum, qui non ſolùm errores *Gregorii Palamæ* confutavit, ſed etiam Apologiam pro S. Thoma Aquinate, Doctore Angelico, adornavit contra *Cabaſilam*, qui S. illum Doctorem impugnare auſus fuerat. Claruit autem *Demetrius Cydonius* circa annum MCCCLVII.

De Gallis Scriptoribus, qui è ſtatu Clericali Sæculo XIV. floruerunt, pauca dicam, unumque dumtaxat inſtar omnium laudabo Scriptorem Gallum, qui è Clero Sęculari Sæculo XIV. claruit, videlicèt *Nicolaum Oreſmium*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Theologum, & Epiſcopum Lexovienſem, qui plura edidit Opera & floruit circa annum MCCCLXXVII. De Scriptoribus verò Gallis, qui Monaſticam, vel Regularem vitam amplexi Sæculo XIV. doctrinâ & pietate illuſtres fuerunt, commodiùs infra dicemus, dùm illuſtrium Scriptorum Monachorum & Regularium Sæculi XIV. ſeriem deſcribemus.

Scriptores, qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ addicti, in Italia Sæculo XIV. floruerunt.

Duo præſertim præclari Scriptores, qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ dediti fuerunt, Sæculo Eccleſiæ XIV. in Italia claruerunt, videlicet *Joannes Villanius*, patriâ Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, & cujus Hiſtoriam italicè libris duodecim deſcriptam continuavit ejus frater *Matthæus Villanius*; Alter verò, ſeu *Franciſcus* Pe-

Petrarcha, patriâ Aretinus, elegantiſſima edidit Opera. Alios duos ejuſdem ſæculi Scriptores Italos de induſtria prætermitto, nimirùm *Dantem Aligerum*, & *Joannem Bocatium*, quorum prior, patriâ Florentinus, Poëta quidem fuit eximius, ſed mordax, & maledicus obtrectator; Alter patriâ itidèm Florentinus, in libris, quos edidit, obſcænum, & effrænis linguæ virum ſe ubique exhibet. Scriptores Monachos, vel Regulares, qui Sæculo XIV. Italiam illuſtrarunt, mox referemus, texendo Catalogum Scriptorum Monachorum, qui ſæculo XIV. in variis nationibus floruerunt.

Scriptores Germaniæ, qui in Statu Clericali ſæculo Eccleſiæ XIV. floruerunt.

Siffridus, Misnenſis Eccleſiæ in Saxonia Presbyter, Scriptor Chronographus, floruit circa annum MCCCVII.

Albertus, Argentinenſis, natione Germanus, Scriptor itidem Chronographus, Fl. circà annum MCCCLXXVIII.

Henricus ab Ingen, natione Germanus, & Eccleſiæ S. *Andreæ* Colonienſis Canonicus, Scriptor Theologus, Fl. circà annum MCCCLXXXIV.

Scriptores Monachi, qui Sæculo XIV. claruerunt.

Engelbertus, natione Germanus, Cænobii Admontenſis Ordinis S. Benedicti Abbas, & Scriptor Theologus, Hiſtoricus, & Aſceticus, floruit circà annum MCCCI.

Henricus Stero, natione pariter Germanus, Ordinis Benedictini Monachus, & Scriptor Hiſto-

ſtoricus, floruit circa annum MCCCII.

Scriptores Ordinis Prædicatorum qui Sæculo XIV. floruerunt.

Reynerius, natione Italus, patriâ Piſanus, Theologus & Iuriſconſultus abſolutiſſimus, floruit circa annum MCCCI.

Joannes de S. Geminiano, Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCCX.

Nicolaus Trivettus, natione Anglus, Scriptor Chronographus, claruit circa annum MCCCX.

Jacobus de Lauſanna, natione Gallus, Academiæ Pariſienſis Theologus, Scriptor Exegeticus, & Aſceticus, floruit circa annum MCCCXVII.

Durandus à S. Porciano, natione Gallus, eximius Facultatis Pariſienſis Doctor, & Epiſcopus Podienſis, claruit circa annum MCCCXX.

Bernardus Guido, natione Gallus, patriâ Lemovicenſis, Theologus, Hiſtoricus, & Rerum Dominicani Ordinis Scriptor egregius, floruit circa annum MCCCXXIII.

Petrus Paludanus, natione Gallus, Theologiæ & Juris Canonici ſcientiâ inſignis, atque Patriarcha Hieroſolymitanus, claruit circa annum MCCCXXX.

Robertus Holkot, natione Anglus, & Theologus celeberrimus, claruit circa annum MCCCXL.

Joannes Taulerus, natione Germanus, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCL.

Nicolaus Eymericus, natione Catalaunus, patriâ Gerundenſis, & Inquiſitor Generalis Regni Aragoniæ, floruit circa annum MCCCLVI.

Thomas Stubs, ſive *Stobæus*, natione Anglus, patriâ Eboracenſis, Scriptor Chronographus, floruit cir-

circa annum MCCCLX. & eodem anno *Manuel Calecas* natione Grçcus, contra Palamitas ſcripſit.

S. *Catharina*, natione Itala, patriâ Senenſis, ſingulari doctrinâ cum eximia pietate conjunctâ toto orbe celebris, floruit circa annum MCCCLXVII.

Poſtremò, Sæculo XIV. floruerunt in Ordine Prædicatorum tres inſignes Theologi, ſcilicet *Joannes de Neapoli*, natione Italus, patriâ Neapolitanus, Sacræ facultatis Pariſienſis Doctor, vulgò dictus *Solemnis*; Alter, *Joannes*, nuncupatus *Pariſienſis*, quem nonnulli perperàm confundunt cum altero *Joanne*, ejuſdem Ordinis Theologo, qui vixit Sæculo XIII. & cognominabatur *Pungens Aſinum*. Tertius eſt *Hervæus Natalis*, natione Gallus, & Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus.

Scriptores Ordinis S. Franciſci Sæculi XIV.

Joannes Duns, cognomento *Scotus*, Doctor *ſubtilis* dictus, Floruit circa annum MCCCI.

Raymundus Lullus, in Inſula Majorica apud Baleares natus, claruit circa annum MCCCI.

Antonius Andreas, natione Aragonius, dictus *Doctor Dulcifluus*, claruit circà annum MCCCVIII.

Franciſcus Mayronius, natione Gallus, dictus Doctor *Illuminatus & Acutus*, floruit circa annum MCCCXV.

Aſteſanus, ſive *Aſtenſis*, natione Italus, *Summæ de Caſibus Conſcientiæ* Author, floruit circa annum MCCCXVII.

Petrus Aureolus, gente Gallus, *Doctor Facundus* appellatus, claruit circa annum MCCCXXI.

Joannes Baſſolis, *Doctor Ordinatiſſimus* nuncupatus, Floruit circa annum MCCCXXII.

Ge-

Gerardus Odonis, natione Gallus, & Miniſter Generalis Ordinis Minorum, floruit circa annum MCCCXXIX.

Guilielmus Ocham, diſcipulus *Joannis Duns Scoti*, & Sectæ *Nominalium* Reſtaurator, claruit circa annum MCCCXXX.

Alvarus Pelagius, Silvenſis in Luſitania Epiſcopus, floruit circa annum MCCCXL.

Denique, Sæculo XIV. circa annum MCCCXX. claruit in Ordine FF. Minorum *Nicolaus de Lyra* in Normannia, Galliæ Provincia, necnon, Facultatis Pariſienſis Doctor, & peritus Scripturæ Sacræ Interpres.

Scriptores Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Sæculi XIV.

Auguſtinus Triumphus, patriâ Anconitanus, Scriptor Aſceticus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit ineunte Sæculo Eccleſiæ XIV.

Richardus Hampolus, natione Anglus, & Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCXL.

Gregorius Ariminenſis, natione Italus, patriâ Ariminenſis, Doctor Facultatis Pariſienſis, Ordinis Eremitarum S. *Auguſtini* Prior Generalis, Theologus inſignis, claruit circa annum MCCCLVII. Eo antiquior fuit *Thomas de Argentina*, natione Germanus, patriâ Argentoratenſis, undè nomen traxit, Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus, & ejuſdem Ordinis Eremitarum S. *Auguſtini* Prior Generalis, qui floruit circa annum MCCCXLV.

Alphonſus Vargas, gente Hiſpanus, & Archiepiſcopus Hiſpalenſis, floruit circa annum MCCCLVIII.

In-

Inter clariſſimos etiam ſui Sæculi Scriptores nomen tulit *Bartholomæus de Urbino*, ejuſdem Ordinis Eremitarum S. *Auguſtini* Alumnus, natione Italus, patriâ Urbinas, qui floruit circa annum MCCCXLIII.

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi XIV.

Joannes Baconus, natione Anglus, dictus *Doctor Reſolutus*, peritus Theologus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit circa annum MCCCXXIX.

Guido de Perpiniano, gente Catalaunus, Sacræ Fac. Pariſienſis Doctor, & poſteà Epiſcopus Elnenſis, Scriptor Polemicus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit circa annum MCCCXXX.

Scriptores utriuſque Iuris, Canonici & Civilis, peritiſſimi, qui Sæculo XIV. floruerunt.

Guido Baiſius, aliàs de *Bayſo*, Patritius Regienſis, & Eccleſiæ Bononienſis Archidiaconus, indè à Juriſperitis ſub nomine Archidiaconi citari ſolet.

Joannes Andrea, in Agro Florentino natus.

Joannes Calderinus, patriâ Bononienſis.

Joannes Monachus, Ordinis Ciſtercienſis, poſteà S. R. E. Cardinalis, natione Gallus, patriâ Ambianenſis.

Joannes Boich, Brito, ſeu Aremoricus, è Diæceſi Leonenſi. *Dinus*, cognomine *Mugellanus*, à *Mugello*, Agri Florentini oppido.

Joannes Anguiſſola, Cæſenæ in Flaminia natus.

Joannes Lignanus, à *Lignano*, Agri Mediolanenſis Oppido.

Bartolus de Saxoferrato, ita cognominatus à *Saxo-*

ferrato, Umbriæ in Italia Urbe, quæ olim *Sentinum* dicebatur. *Baldus de Vbaldis*, Peruſii in Italia natus, & Jurisperitorum ſui temporis facilè Princeps.

Scriptores Eccleſiaſtici, qui Sæculum decimum quintum illuſtrarunt.

Cùm in utraque Eccleſia, Græcâ ſcilicèt & Latinâ, plures Sæculo XV. floruerint Scriptores, auſpicabor à Scriptoribus Græcis, dein, Scriptores Latinos, ſivè Clericos, ſive Monachos, aut Regulares, quò faciliùs diſcerni queant, in diverſis Claſſibus collocabo.

Scriptores Græci Sæculi decimi quinti.

Simeon, ex Monacho Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, Latinis maximè infenſus, claruit circà annum MCCCCX.

Joſephus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui in Concilio Generali Florentino ſubſcripſit Latinorum Dogmatibus, claruit circa annum MCCCCXVI.

Joſephus Bryennius, Monachus, patriâ Conſtantinopolitanus, multa ſcripſit adversùs Latinos circà annum MCCCCXX.

Macarius Macres, Montis Atho Hieromonachus, Latinorum acerrimus hoſtis, floruit circa annum MCCCCXX.

Joannes Cananus, Hiſtoricus Byzantinus, claruit circà annum MCCCCXXII.

Demetrius Chryſoloras, Theſſalonicenſis, ſummus Philoſophus & Aſtronomus, ſed Latinis infenſus, claruit circà annum MCCCCXXX. Circa eumdem

dem annum floruerunt *Macarius* Metropolita Ancyranus, qui in Latinos acriter invectus eſt; *Eſaias*, patriâ Cyprius, Latinorum amicus; & *Joannes Anagnoſta* Theſſalonicenſis, qui ſcripſit *Narrationem de extremo Excidio Theſſalonicenſi*.

Marcus Eugenicus, Metropolita Epheſinus, Latinorum infenſiſſimus hoſtis, & effræni erga Eccleſiæ Græcæ dignitatem zelo ductus, multa contra Latinos moliri cæpit, circa annum MCCCCXXXVI.

Beſſarion, patriâ Trapezuntinus, Ordinis S. *Baſilii* Monachus & poſteà S. R. E. Cardinalis, floruit circà annum MCCCCXXXVI.

Georgius Scholarius, dictus etiam *Gennadius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, poſt celebratum Concilium Florentinum, Græcorum Schiſma fovit, & Latinos cane & angue pejus deteſtatus eſt circa annum MCCCCXXXIX.

Joannes Eugenicus, frater germanus *Marci*, Metropolitæ Epheſini, adversùs Concilium Florentinum ſcripſit anno MCCCCXXXIX.

Iſidorus, à patria dictus *Ruthenus*, & S. R. E. Cardinalis, pro Latinis adversùs Græcos in Concilio Florentino eruditè diſputavit, floruitque circa annum MCCCCXXXIX.

Georgius Gemiſtus Pletho, doctiſſimus Philoſophus Platonicus, ſcripſit contra Latinos circa annum MCCCCXXXIX.

Silveſter Syropulus, ſummus Latinorum hoſtis, ſcripſit circà annum MCCCCXXXIX.

Georgius, Trapezuntinus, Latinis favit, & floruit circà annum MCCCCXL.

Joſephus, Epiſcopus Methonenſis, & Eccleſiæ Latinæ Dogmatum egregius defenſor, floruit circà annum MCCCCXL.

Gregorius Meliſſenus, dictus etiam *Mammas*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, partes Latinorum ſtrenuè tuitus eſt, floruitque circa annum MCCCCXL.

Joannes, cognomento *Pluſiadenus*, & *Joannes Argyropulus*, claruerunt circa annum MCCCCL.

Matthæus Camariota, & *Ducas*, è Græcorum Imperatorum *Ducarum* familia oriundus, claruerunt circa annum MCCCCLIII.

Georgius Codinus floruit circà annum MCCCCLX.

Laonicus Chalcondylas, patriâ Athenienſis, ſcripſit Hiſtoriam Turcarum, & *Nicolaus Secundinus* compendioſam Turcarum concinnavit Hiſtoriam, florueruntque ambo circa annum MCCCCLXVIII.

Scriptores Galli Sæculi XV.

Petrus de Alliaco, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor ac Cancellarius, poſteà Archiepiſcopus Cameracenſis, & S. R. E. Cardinalis, floruit ſub initium Sæculi XV.

Joannes Gerſonius, dictus etiam *Charlierus*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor & Cancellarius, floruit circà annum MCCCCIV.

Nicolaus de Clemangiis, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, circa annum MCCCCXVI.

Robertus Gaguinus, Ordinis SS. Trinitatis de Redemptione Captivorum Generalis Miniſter, & *Philippus Cominæus* Annales Gallorum accuratè deſcripſerunt, exeunte Sæculo XV.

Præter iſtos Scriptores, numerantur è Clero Sæculari plures in ſacra Facultate Pariſienſi inſignes Doctores Theologi, qui eodem Sæculo in Galliis floruerunt, quos inter præcipui ſunt, *Joannes Brevis Coxa*, Gallicè *Courte Cuiſſe*, Epiſco-

copus Gebennenſis, *Gerardus Machetus*, Epiſcopus Caſtrenſis, *Ægidius Carlerius*, qui Concilio Baſileenſi interfuit, & ad gremium Eccleſiæ revocandos Hæreticos Huſſitas omnem induſtriam & operam poſuit.

Scriptores Itali, qui nec Monaſticam, nec Regularem vitam profeſſi, Sæculo XV. floruerunt.

In Italia Sæculo Eccleſiæ decimo quinto innumeri penè claruerunt Oratores & Grammatici utriuſque Linguæ, Latinæ videlicèt & Græcæ, peritiſſimi, inter quos illuſtriores fuerunt *Laurentius Valla*, Patricius Romanus, & Canonicus Eccleſiæ Lateranenſis; *Franciſcus Philelphus*, patriâ Anconitanus, *Nicolaus Perotus*, Saxoferrati in Umbria natus; *Nicolaus Leonicenus*, patriâ Vicentinus: *Hermolaus Barbarus*, patriâ Venetus; *Julius Pomponius Lætus*, aliàs *Calaber* dictus; *Joannes Jovianus Pontanus*, Cereto, Umbriæ oppido, natus; *Marcus Antonius Coccius Sabellicus*, Fabri ferrarii filius, & *Angelus*, dictus *Politianus*, à *monte Politiano*, Heturiæ oppido, ubi natus eſt.

Inter Hiſtoricos Italiæ Sæculi XV. principem locum obtinere debent *Theodoricus Niemus*, Clericus Lucenſis; *Franciſcus Poggius*, dictus etiam *Brandolinus*, vel *Bracciolinus*, patriâ Florentinus; *Leonardus Brunus*, dictus vulgò *Aretinus* ab *Aretio* Tuſciæ oppido, ubi in lucem prodiit; *Bartholomæus Scala*, patriâ Florentinus; *Bernardinus Corius*, patriâ Mediolanenſis; *Joannes Simoneta*, patriâ Calaber; *Blondus Flavius*, Forolivienſis, *Æneas Sylvius*, patriâ Senenſis, qui

fuit poſteà Summus Pontifex, dictus *Pius II.* quibus addi debet *Platina*, quem alii *Bartholomæum*, alii *Baptiſtam* appellant, patriâ Cremonenſis.

Denique, Italiam Sæculo Eccleſiæ XV. illuſtrarunt quatuor eximii Scriptores, quorum primus eſt *Marſilius Ficinus*, patriâ Florentinus, Græcè ac Latinè peritiſſimus, & in omni Philoſophiæ genere verſatiſſimus; Alter Scriptor eſt *Joannes Picus*, *Mirandulæ* Dominus, & *Concordiæ* Comes, in omnium Artium, ſcientiarum & Linguarum varietate exercitatiſſimus, dictuſque ingeniorum ſui Sæculi *Phenix*. Tertius Scriptor eſt *Franciſcus à Ruvere*, patriâ Savonenſis, qui ex Ordine FF. Minorum aſſumptus eſt ad Summum Pontificatum, dictusque *Sixtus IV.* Poſtremus Scriptor, eſt *Antonius Bonſinius*, qui Rerum Hungaricarum Hiſtoriam deſcripſit & floruit circa annum MCCCCXCIV.

Scriptores Hiſpani, qui nec Monaſticæ nec Regulari vitæ addicti, Sæculo XV. claruerunt.

Hieronymus à S. Fide, ex Judæo Chriſtianus, ſcripſit contra Judæos, & floruit circà annum MCCCCXII.

Paulus à S. Maria, è Judaiſmo ad Fidem Chriſtianam lectione Operum S. *Thomæ Aquinatis* converſus, & poſteà Epiſcopus Burgenſis creatus, indèque vulgò *Burgenſis* nuncupatus, Scripturam Sacram interpretatus eſt, floruitque circà annum MCCCCXV. Tres filios ante ſuſceptam Fidem Chriſtianam genuit *Paulus Burgenſis*, videlicet *Alphonſum*, qui patri ſuo in Epiſcopatu

Bur-

Burgenſi ſucceſſit, & Author eſt *Anacephakoſis Regum Hiſpanię*, Alterum, dictum *Gonſalvum*, qui fuit Epiſcopus Placentinus, & *Alvarum Garſiam*, qui de rebus, à *Joanne II.* Caſtellæ Rege geſtis, Commentarios ſcripſit.

Alphonſus Toſtatus, Epiſcopus Abulenſis, & Scripturæ Sacræ peritiſſimus Interpres, de quo dictum eſt: *hic ſtupor eſt mundi, qui ſcibile diſcutit omne*, magnâ nominis celebritate claruit circa annum MCCCCXXXIV.

In Anglia Sæculo Eccleſiæ XV. multi fuerunt celebres Scriptores, qui magnum Literis dedere incrementum, & Wikleffianam Hæreſim doctiſſimis Lucubrationibus confutarunt. Sed inter illos doctrina & pietate inclytos Angliæ Scriptores, duos præſertim referam, quorum primus, eſt *Thomas Arundellius*, Archiepiſcopus Cantuarienſis: alter eſt *Joannes Coletus*, Eccleſiæ S. *Pauli*, Civitatis Londinenſis Decanus, vir mentis virtute & vitæ integritate adeò ornatus, ut apud Anglos alter Apoſtolus *Paulus* haberetur. Alios Scriptores Anglos, qui Monachi, vel Regulares fuerunt, mox in Claſſibus Scriptorum Monachorum; vel Regularium, qui Sæculo XV. floruerunt, commodiùs referemus.

Scriptores Germani, qui Sæculo XV. nec Monaſticam, nec Regularem vitam profeſſi ſunt.

Theodoricus Engelhuſius, Eccleſiæ Hildesheimenſis Canonicus, Scriptor Chronographus, claruit circa annum MCCCCXX.

Nicolaus Cuſanus, S.R.E. Cardinalis, doctrina & pietate eximius, floruit circa annū MCCCCXLVIII.

Petrus de Pilichdcr, ſcripſit librum contra Sectam Waldenſium, & floruit circa annũ MCCCCXLVIII.

Joannes Reuchlinus, dictus *Capnio*, Linguarum Hebraicæ, Græcæ, & Latinæ callentiſſimus, floruit circa annum MCCCCXCIV.

Joannes Nauclerus, Scriptor Chronographus, & in Academia Tubingenſi Doctor, claruit circa annum MCCCCXCIX.

Floruit etiam in Germania eodem Sæculo XV. circa annum MCCCCXLIII. *Meſſretus*, Eccleſiæ Miſnenſis Presbyter, & Scriptor Aſceticus.

Scriptores Monachi, qui Sæculo XV. floruerunt.

Jaannes Brando, natione Belga, Monachus Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit ſub initium ſæculi decimi quinti.

Gobelinus Perſona, natione Germanus, Scriptor Chronographus, floruit circa annũ MCCCCVIII.

Henricus de Haſſia, natione Germanus, Ordinis Carthuſiani Monachus, & Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCCXVIII.

Thomas Walſinghamus, natione Anglus, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCCCXL.

Joannes Raulinus, patria Tullenſis, Monachus Cluniacenſis, & Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCCLXXIX.

Joannes Trithemius, natione Germanus, & Cænobii Wirciburgenſis, Ordinis S. *Benedicti* Abbas, floruit circa annum MCCCCLXXXIII.

Bonifacius Simoneta, natione Italus, Ordinis Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCCCXCIV.

Porchetus Salvaticus, patria Genuenſis, Monachus

chus Carthuſianus, & Author Operis, quod adversùs Judæos edidit, & cui *Victoriæ* titulum dedit, floruiſſe videtur ſub initium Sæculi XV. Hunc tamen Scriptorem incertæ admodùm ætatis eſſe fatentur viri periti. *Dionyſius*, Carthuſianus, Theologus & Scripturæ Sacrę interpres doctiſſimus, floruit circa annum MCCCCL.

Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo Eccleſiæ XV. doctrinâ & pietate claruerunt.

S. *Vincentius Ferrerius*, natione Hiſpanus, & Concionator ſui ævi celeberrimus, floruit circa annum MCCCCXIV.

Hermannus de Lerbeke, natione Germanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCCCXIV.

Joannes Capreolus, natione Gallus, *Thomiſtarum Princeps* appellatus, floruit circa annũ MCCCCXV.

Joannes Nider, natione Germanus, inſignis Theologus, claruit circa annum MCCCCXXX.

Joannes de Monte Nigro, gente Italus, Linguarum peritiſſimus, & Theologus nulli ſecundus, floruit circa annum MCCCCXXX.

Andreas, Archiepiſcopus Rhodius, Linguæ Græcæ callentiſſimus, floruit circa annũ MCCCCXXXI.

Bartholomæus Lapacius, natione Italus, patriâ Florentinus, Linguarum Græcæ & Latinæ peritia apprimè excultus, floruit circa annum MCCCCXXXII.

Joannes Raguzęus, natione Dalmata, Ordinis Prędicatorum Procurator Generalis, floruit circa annum MCCCCXXXIII. Hunc *Joannem Raguzęum* nonnulli cum *Joanne Dominici*, Cardinali & Archiepiſcopo Raguſino, ejuſdem Prædicatorum Ordinis alumno, qui floruit tempore

Con-

Concilii Conſtantienſis, inſcitè confundunt.

Leonardus Matthæi, vulgo *de Vtino* cognominatus, Concionator in Italia præſtantiſſimus, floruit circa annum MCCCCXXXV.

Henricus de Kalteiſen, natione Germanus, Theologus eximius, Nidroſienſis, & Cęſarienſis in Norvergia Archiepiſcopus, floruit circa annum MCCCCXXXV.

Joannes de Turrecremata, natione Hiſpanus, & S.R.E. Cardinalis, Juris utriuſque peritiſſimus, claruit circa annum MCCCCXXXIX.

S. *Antoninus*, natione Italus, Archiepiſcopus Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, & in Sacrorum Canonum, & Morum doctrina exercitatiſſimus, floruit circa annum MCCCCXLIV.

Gabriel Barleta, gente Italus, celebris Concionator & Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCCCLXX.

Petrus Ranzanus, Panormitanus, Epiſcopus Lucerinus, Hiſtoriæ & Theologiæ peritia excellentiſſimus, floruit circa annum MCCCCLXXVIII.

Joannes Anvius, natione Italus, patria Viterbienſis, claruit circa annum MCCCCLXXX.

Jacobus Sprengerus, & *Henricus Inſtitor*, natione Germani, floruerunt circa annum MCCCCXCV.

Denique, Sæculo XV. claruerunt in Ordine Prædicatorum plures Concionatores & Scriptores Aſcetici, inter quos cenſentur *Petrus Auratus*, natione Gallus, *Alanus de Rupe*, natione itidèm Gallus, *Michael Franciſcus*, patriâ Inſulenſis in Belgio, nec prætermitti debet *Thomas Anglicus*, patria Galenſis, qui in Scripturam plures edidit Commentarios, quos nonnulli, ut obſervat noſter *Sixtus Senenſis*, inconſideratè tribuerunt *Thomæ angelico*, & ex *Thoma Anglico* fecerunt *Thomam Angelicum*. *Scri-*

Scriptores Ordinis Minorum Sæculi XV.

S. *Bernardinus*, dictus à patriâ *Senenſis*, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCCXXVI.

S. *Catharina*, dicta à patria *Bononienſis*, Revelationes ſibi divinitus factas ſcripto conſignavit, & floruit circa annum MCCCCXXXVIII.

S. *Joannes Capiſtranus*, natione Italus, Theologus, Concionator & Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCCCXL.

Nicolaus Auximanus, gente Italus, de Doctrina Morali plura Opuſcula edidit, floruitque circa annum MCCCCXLI.

Harphius, ſeu *Herpius*, ex pago *de Erp* in Brabantia oriundus, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCCL.

Baptiſta Salvis, ſive *de Salis*, natione Italus, patriâ Ligur, ſcripſit *Summam Caſuum Conſcientiæ*, quæ ab ipſo *Baptiſtiana* dicta eſt, floruitque circa annum MCCCCLXXX.

Claruerunt quoque circa eumdem annum ejuſdem Ordinis FF. Minorum Scriptores, videlicet *Pacificus*, natione Italus, patriâ Ligur, Author *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ ab ipſo *Pacifica* nuncupatur: *Angelus de Clavaſio*, natione Italus, patriâ Ligur, Author *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ *Angelica* dicitur: *Baptiſta Trovamala*, patriâ itidèm Ligur, Author *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ *Roſella* appellatur: *Bernardinus Aquilanus*, natione Italus, *Antonius de Balocho*, natione itidèm Italus: *Bernardinus Tomitanus*, natione Italus, *Bernardinus de Buſtis*, natione Italus: *Robertus Caratiolus*, natione Italus, *Michael de Mediolano*, patriâ Me

Mediolanenſis, inſignes Concionatores; & Scriptores Aſcetici.

Claruit etiam ſub initium Sæculi decimi quinti *Franciſcus Ximenius*, natione Hiſpanus, quem *Petrus de Luna*, dictus in ſua Obedientia *Benedictus XIII.* creavit Patriarcham Hieroſolymitanum.

Scriptores Ordinis Eremitarum, & Canonicorum Regularium S. Auguſtini Sæculi XV.

Jacobus Magni, gente Hiſpanus, patriâ Toletanus, inſigni S. Scripturæ peritia, & aſſidua veterum Theologorum lectione, egregium ſibi nomen tulit circa annum MCCCC.

Auguſtinus de Roma, patria Romanus, & Nazarenus in Ditione Neapolitana Archiepiſcopus, floruit circa annum MCCCCXIX.

Antonius Rampelogus, qui in Concilio Baſileenſi contra Hæreticos Huſſitas egregiè diſputavit, claruit circa annum MCCCCXXXI.

Joannes Capgravius, gente Anglus, Scriptor Hiſtoricus, & Scripturæ Sacræ Interpres, claruit circa annum MCCCCL.

Henricus Knighton, natione Anglus, Canonicus Regularis Monaſterii Leiceſtrenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum MCCCCI.

S. *Laurentius Juſtinianus*, patria Venetus, Canonicus Regularis Ordinis S. *Auguſtini*, & poſteà Venetiarum Epiſcopus, Scriptor Aſceticus, claruit circa annum MCCCCXXXI.

Thomas à Kempis, Diæceſis Colonienſis Canonicus Regularis Ordinis S. *Auguſtini*, Scriptor Aſceticus, floruit circa annum MCCCCL.

Gabriel Biel, in Academia Tubingenſi Profeſſor pu-

publicus, & Canonicus Regularis S. *Auguſtini*, floruit circa annum MCCCCLXXX.

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi XV.

Plures in Ordine Carmelitarum Sæculo XV. floruerunt Scriptores, quos inter emicuit *Thomas Netterus*, natione Anglus, *Waldenſis* à natali loco *Walden* in agro Eſſexienſi appellatus. Edidit *Doctrinale Antiquitatum Fidei Eccleſiæ Catholicæ* adverſùs Hæreticos Wikleffiſtas, & Huſſitas, aliaque erudita Opera.

Scriptores utriuſque Iuris periti Sæculi decimi quinti.

Franciſcus de Zabarrellis, natione Italus, Patavii natus, Archiepiſcopus Florentinus, & poſteà S.R.E. Cardinalis, floruit ſub initium Sæculi XV. ſeu anno MCCCCI.

Antonius de Butrio, gente Italus, patria Bononienſis, claruit circa annum MCCCCII.

Petrus Ancharanus, ſive *de Ancharano*, natione Italus, patria Bononienſis, claruit circa annum MCCCCX.

Nicolaus Tudeſcus, gente Siculus, *Panormitanus* vulgò dictus, patria Catanenſis, Ordinis Benedictini Monachus, Cænobii S. *Agathæ* Abbas, & poſteà Archiepiſcopus Panormitanus, claruit circa annum MCCCCXXVIII.

Joannes ab Imola floruit circa annum MCCCCXX.

Andreas Barbatius, ſeu *Barbatias*, gente Siculus, claruit circa annum MCCCCLX.

Joannes Antonius à S. Georgio, patria Placentinus, Alexandrinus in Longobardia Epiſcopus, ac po-

poſtea ab *Innocentio VIII.* Pontifice Maximo, Presbyter Cardinalis renunciatus anno MCCCCXCIII.

Denique, Sæculo XV. floruerunt quatuor peritiſſimi Juriſconſulti videlicet *Franciſcus Pavinus*, civis, & Canonicus Patavinus, *Philippus Franchus*, patria Peruſinus, *Rodulphus*, patriâ Florentinus, & *Nicaſius Voldanus*, patriâ Mechlinienſis.

Scriptores Sæculi Decimi Sexti.

Captâ à Turcis anno MCCCCLIII. Urbe Conſtantinopoli, & extincto penitùs Græcorum Imperio, nulli, aut ſaltem pauciſſimi Sæculo XVI. floruerunt periti in Eccleſia Græca Scriptores, quos ideò impræſentiarum prætermittemus, eoſque tantùm in medium producemus, qui Eccleſiam Latinam eodem Sæculo illuſtrarunt, quorum ingens copia cùm aliquam confuſionem ingenerare poſſet, varias in claſſes illos partiemur.

Scriptores Grammatices & Critices periti Sæculi XVI.

Actius Sincerus, ſive *Jacobus Sannazarius*, patriâ Neapolitanus, Poëta eximius, claruit circa annum MD.

Cælius Rhodiginus, natione Italus, omnigenæ doctrinæ, & infinitæ Lectionis Scriptor, floruit ineunte Sæculo decimo ſexto, & obiit anno MDXX.

Petrus Bembus, patriâ Venetus, ob ſingularem doctrinam, miram facundiam, & ſummam vitæ

tæ integritatem creatus Cardinalis, floruit circa annum MDXX.

Thomas Morus, patriâ Londinenſis, Regni Angliæ Cancellarius, & pro Fide Catholica Martyr, floruit circa annum MDXXV.

Gulielmus Budæus, natione Gallus, patriâ Pariſinus, floruit circa annum MDXXX.

Petrus Victorius, patriâ Florentinus, claruit circa annum MDL.

Adrianus Turnebus, Normanniæ in Galliç Provincia natus, & ſingulare ſui Sæculi decus, Floruit circa annum MDLIII.

Dionyſius Lambinus, natione Gallus, claruit circa annum MDLX.

Paulus Manutius, patriâ Venetus, Floruit circa annum MDLX.

Latinus Latinius, natione Italus, patriâ Viterbienſis, Vir magnâ eruditione præditus, & in veterum Authorum Critice verſatiſſimus, floruit circa annum MDLXV.

Marcus Antonius Muretus, natione Gallus, patriâ Lemovicenſis, Græcè ac Latinè doctiſſimus & elegantiſſimus Scriptor, claruit circà annum MDLXXV.

Juſtus Lipſius, natione Belga, multiplici lectione admirandus, floruit circa annum MDXC.

Denique, Sæculo XVI. de Literis humanioribus, de Chronologiâ, & Critices Diſciplina optimè meriti ſunt duo inſignes Scriptores, quorum primus eſt *Julius Cæſar Scaligerus*, qui floruit circa annum MDXXXV. & ex Italia, ubi natus erat, Aginnum, Urbem in Aquitania, Galliæ Provincia, ſeceſſit. Alter Scriptor eſt *Joſephus Juſtus Scaligerus*, filius *Julii Cæſaris Scaligeri*, natione Gallus, patria Aginnenſis, qui plura Ope-

Opera, præſertim de emendatione Temporum ſcripſit.

Scriptores Galli, qui in Statu Laïcali, vel Clericali Sæculo decimo ſexto floruerunt.

Jacobus Faber, vulgò dictus *Stapulenſis*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, humanis, diviniſque literis excultiſſimus, floruit circa annum MDIII.

Jacobus Almainus, Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus, magni inter Scholaſticos nominis, floruit circa annum MDIV.

Claudius Eſpencæus, *Claudius Sanctefius*, Epiſcopus Ebroicenſis, *Robertus Cenalis*, Epiſcopus Abrincenſis, *Iodocus Clictoveus*, *Jacobus Merlinus*, & *Hermannus Lethmatius*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctores Theologi, adulto jam Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto claruerunt, ac perdocta Opera ad profligandam graſſantem in Galliis Calvinianam Hæreſim ediderunt. Fuerunt etiã Sæculo decimo ſexto tres inſignes Linguæ Hebraicæ Profeſſores in Academia Pariſienſi, atque in ſacris Literis exercitatiſſimi, videlicèt *Franciſcus Vatablus*, *Joannes Mercerus*, & *Gilbertus Genebrardus*, Aquenſis in Gallo Provincia Archiepiſcopus. His Scriptoribus Gallis, qui Sęculo XVI. in Clero Sæculari floruerunt, unum dumtaxat è ſtatu Laïcali lubens adjungam nimirùm *Florimundum Ræmundum*, Senatorem Burdigalenſem, inter cujus Opera maximè commendatur illud, quod edidit *De Ortu, progreſſu & ruina Hæreſum noſtri ævi*.

Scri-

Scriptores Itali, qui in Clero Sæculari, vel in ſtatu laicali Sæculo XVI. claruerunt.

Raffael Maffæus, dictus *Volaterranus*, quia *Volaterris*, Hetruriæ, in Italia Urbe, natus eſt, Linguæ Græcæ peritiſſimus fuit, floruitque circa annum MDV.

Franciſcus Guicciardinus, patriâ Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa annum MDXX.

Jacobus Sadoletus, natus Mutinæ, Italiæ Urbe, Epiſcopus Carpentoractenſis in Gallia,& S.R.E. Cardinalis, elegantiſſimus Scripturæ Sacræ Interpres, floruit circa annum MDXXX.

Gaſpar Contarenus, patriâ Venetus, Græcè & Latinè admodùm doctus, floruit circa annum MDXXXV.

Polydorus Virgilius, ſeu *Vergilius*, patriâ Urbinas, & Hiſtoriæ Anglicanæ Scriptor, claruit circa annum MDXL.

Paulus Jovius, patriâ Novocomenſis, Epiſcopus Nucerinus, floruit circa annum MDXL. Fuit Scriptor Hiſtoricus.

Carolus Sigonius, patriâ Mutinenſis, Scriptor itidem Hiſtoricus, floruit circa annùm MDLXX.

Flaminius Nobilius, patriâ Lucenſis, Græcè ac Latinè doctiſſimus,claruit circa annum MDLXXV.

S. *Carolus Borromæus*, Epiſc. Mediolanenſis, & S. R. E. Card. floruit circa annum MDLX.

Cæſar Baronius, Soræ in Regno Neapolitano natus, Congregationis Italicæ Oratorii Jeſu alumnus,& Annalium Eccleſiaſticorum conditor, floruit circa annum MDXC.

Floruerunt etiam eodem Sæculo in Italia *Pandulfus Collenutius*, & *Michael Ritius*, ambo patriâ

Neapolitani, & Scriptores Hiſtorici, necnon *Albertus Pius*, Carporum in Italia Princeps, qui Concertationes Literarias cum *Deſiderio Eraſmo* habuit. His Italiæ Scriptoribus adjungam *Claudium Seyſſellum*, natione Sabaudum, & Taurinenſem Archiepiſcopum, qui fuit Scriptor Hiſtoricus & Polemicus; *Joannem* etiam *Lippomanum*, patriâ Venetum, Epiſcopum Veronenſem, qui multa Volumina *de Vitis Sanctorum* ſcripſit, aliaque erudita Opera.

Scriptores Hiſpaniæ, & Belgii, qui in ſtatu Clericali, vel Laicali, Sæculo XVI. floruerunt.

Complures in Hiſpania & Belgio Sæculo XVI. floruerunt Scriptores, Linguarum exoticarum peritiſſimi, & Scripturæ Sacræ Interpretes, Hiſtorici, Theologi & Aſcetici, quorum nomina hìc indicare abundè ſufficiet. Inter Linguarum peritos & Scripturæ Sacræ Interpretes, præcipui ſunt *Andreas Maſius*, natione Brabantus in Belgio, qui floruit circa annum MDLV. *Benedictus Arias Montanus*, qui floruit circa annum MDLXXV. quibus addi poſſunt *Petrus Serranus*, patriâ Cordubenſis, *Paulus Palacius*, patriâ Granatenſis, *Leo Caſtrius* in Academia Salmanticenſi Doctor Theologus, qui Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt.

Inter Hiſtoricos Scriptores, qui Sæculo XVI. in Hiſpania & in Belgio aliquâ nominis celebritate claruerunt, hi potiſſimùm cenſentur, *Hieronymus Surita*, in Regno Aragoniæ natus; *Joannes Margarinus*, Gerundenſis Epiſcopus: *Stephanus Garibajus*, Catholici Regis Hiſtoriographus;

Joan-

Digitized by Google

Joannes Vaſæus, natione Belga, patriâ Brugenſis. Prætermitto *Joannem Sleidanum*, natione Belgam, Hiſtoricum quidèm elegantem, ſed Hæreticum Lutheranum.

Inter Theologos Hiſpaniæ jure optimo numerari debent *Joannes Medina*, Theologus Complutenſis, & *Jacobus de Payva de Andrada*, qui interfuit Concilio Tridentino. In Belgio autem præſtantiſſimi Theologi fuerunt, videlicèt *Jacobus Latomus*, *Thomas Stapletonus*, *Joannes Driedo*, *Janſenius Gandavenſis*, *Guillelmus Eſtius*, *Henricus Gravius*, *Chriſtianus Adricomius*, *Albertus Pighius*, *Joannes Molanus*, & *Guillielmus Lindanus*. Prætermitti etiam non debent *Hadrianus*, Doctor Lovanienſis, præceptor *Caroli V.* Imperatoris, poſteà Pontifex Maximus, dictus *Hadrianus VI.* & *Joannes Ludovicus Vives*, Græcis Latiniſque Literis excultus. Sub finem Sæculi XVI. floruerunt in Hiſpania *Garſias de Loayſa*, Archiepiſcopus Toletanus, & *Ferdinandus de Mendoza*, quorum prior antiqua totius Hiſpaniæ Concilia collegit ac doctiſſimis Notis illuſtravit. Alter tres libros edidit de Concilio Illiberitano, aliaque perdocta Opera. Denique, omnibus Sæculi XVI. Scriptoribus Hiſpaniæ Aſceticis palmam præripuit Magiſter *Joannes Avila*, cujus vitam tribus libris conſcripſit *Ludovicus Granatenſis*.

Scriptores, qui in Clero Sæculari in Anglia floruerunt Sæculo Eccleſiæ XVI.

Clerum Sæcularem Angliæ doctrinâ, & pietate Sæculo XVI. maximè illuſtrarunt *Reginaldus Polus*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & S.R.E.

Cardinalis, *Joannes Fiſcherus* S. R.E. Cardinalis & Roffenſis Epiſcopus, & pro Fidei Catholicæ defenſione Martyr; *Nicolaus Harpsfeldius*, Archidiaconus Eccleſiæ Cantuarienſis, Scriptor Hiſtoricus; *Nicolaus Major*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, *Guillelmus Alanus*, Doctor Academiæ Duacenſis, poſteà S. R. E. Cardinalis, *Nicolaus Sanderus*, qui Anglicani Schiſmatis Hiſtoriam ſcripſit, & *Stephanus Gardinerius*, Wintonienſis Epiſcopus, egregius Fidei Catholicæ defenſor. Prætermitti etiam non debent *Joannes Balæus*, & *Joannes Pitzeus*, qui Scriptorum Angliæ Catalogum ediderunt.

Scriptores, qui è Clero Sæculari tàm in Germania, quàm in aliis Nationibus Sæculo XVI. claruerunt.

In debellandis Hæreſibus, quæ Sæculo XVI. in Germania, Dania, Suecia, Polonia, aliiſque vicinis regionibus latè graſſabantur, præclarum ſibi pepererunt nomen *Joannes Eckius*, natione Suecus; *Stanislaus Hoſius*, Cracovienſis Epiſcopus, & S.R.E. Cardinalis; *Joannes Cochlæus*, patriâ Norimbergenſis, *Joannes Gropperus*, natione Germanus, *Fredericus Nauſea*, natione Germanus, & Viennenſis in Auſtria Epiſcopus, *Jacobus Noguera*, Viennenſis Eccleſiæ in Auſtria Decanus, & *Jacobus Pamelius*, natione Belga, Audaropolitanus in Arteſia Epiſcopus, qui etiam caſtigatiſſimas *Tertulliani*, & S. *Cypriani* Operum Editiones adornavit. In deſcribendis Hiſtoriis Sæculo decimo ſextò excelluerunt *Joannes Dubravius*, Olmucenſis in Moravia Epiſcopus, *Joannes Magnus*, natione Gothus,

thus, Archiepiſcopus Upſaliæ, Sueciæ & Wandaliæ Primas, *Wolfangus Lazius*, Hiſtoricus *Ferdinandi I.* Imperatoris; & *Albertus Krantzius*, patriâ Hamaburgenſis, qui plura Opera Hiſtorica ſcripſit.

Scriptores Monachi Sæculi decimi ſexti.

E Sanctiſſimo Monachorum Carthuſianorum Ordine quatuor Sæculo XVI. celebres prodierunt Scriptores, nimirùm *Joannes Picus*, natione Gallus, & Carthuſiæ Divionenſis in Galliis Prior, fuitque Scriptor Exegeticus, ſeu Scripturæ Sacræ Interpres; *Godefridus Tilmanus*, Carthuſianus Pariſienſis, qui aliquot Patrum Græcorum Opera in linguam Latinam vertit, ac Sacram Scripturam expoſuit; *Laurentius Surius* natione Germanus, qui Conciliorum Collectionem emendavit, Hiſtoriam Eccleſiaſticam concinnavit, & Sanctorum vitas collegit ac deſcripſit; quartus denique Scriptor Carthuſianus, eſt *Petrus Sutor*, natione Gallus, qui plura Opera Critica, Polemica, & Aſcetica edidit. Ordo S. *Benedicti* Sæculo XVI. dedit Eccleſiæ ſex illuſtres Scriptores Eccleſiaſticos, quorum primus eſt *Gregorius Corteſius*, natione Italus, patriâ Mutinenſis, primùm Abbas Caſſinenſis, poſteà S.R.E. Cardinalis, Theologię & utriuſque Juris peritiſſimus. Alter Scriptor Benedictinus, eſt *Jacobus Billius Brunæus*, natione Belga, & Abbas S. *Michaelis* in Eremo, Monachus Græcè ac Latinè doctiſſimus, qui multa Patrum Græcorum Opera latinè reddidit. Tertius Scriptor Monachus Benedictinus, eſt *Othomarus Luſcinius*, patriâ Argentoratenſis, qui

aſcetica Opera lucubravit. Quartus Scriptor Monachus Benedictinus, eſt *Ludovicus Bloſius* natione Belga, qui libros itidem Aſceticos publicavit. *Joannes Docæus*, natione Gallus, & ex Monacho Benedictino Epiſcopus Laudunenſis in Galliis, Opera Theologica & Aſcetica evulgavit. Denique *Iſidorus Clarius*, natione Italus, patriâ Brixienſis, Monachus Caſſinenſis, & poſteà Epiſcopus Fulginas, italicè *Fuligno*, trium Linguarum peritus, Sacrorum Bibliorum novam verſionem adornavit, aliaque perdocta ſcripſit Opera & elegantes Orationes.

His illuſtrioribus Ordinis Monaſtici Scriptoribus unum alium dumtaxat Ciſtercienſem Monachum, natione Hiſpanum, addam, videlicet *Cyprianum*, appellatum *Phœnicem Hiſpaniæ*, qui multarum linguarum peritiſſimus, perdoctos in Sacram Scripturam edidit Commentarios.

Scriptores Sæculi XVI. Ordinis Prædicatorum.

Inter Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo XVI. Cardinalitiâ, vel Epiſcopali dignitate inſigniti, illuſtriores fuerunt, ſunt iſti, videlicet *Thomas de Vio*, natione Italus, patriâ *Cajetanus*, undè illi *Cajetani* nomen adhæſit. Fuit ſubtiliſſimus Theologus, Scripturæ Sacræ Interpres, totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, & poſteà S. R. E. Cardinalis. *Auguſtinus Juſtinianus*, patriâ Genuenſis, & Nebienſis in Corſica Epiſcopus, Sacrarum Literarum, & Linguarum Orientalium peritiſſimus. *Didacus Deza*, Doctor Salmanticenſis, Archiepiſcopus Hiſpalenſis, & poſtea Toletanus, clariſſimus fuit Theologus, & Scripturę Sacræ Inter-

ter-

terpres. *Jacobus Naclantus*, patriâ Florentinus, & Epiſcopus Clodienſis, ſeu Clugienſis, in Patriarchatu Veneto, plura Philoſophica, Theologica edidit Opera & Commentarios in Scripturam Sacram. *Joannes Faber*, Epiſcopus Viennenſis, natione Germanus, multa contra Hæreticos polemica ſcripſit Opera. *Melchior Canus*, natione Hiſpanus, & Epiſcopus Canarienſis, inſignis fuit Theologus, & elegantiſſimus Scriptor. *Ambroſius Catharinus*, natione Italus, patriâ Senenſis, primùm Minorenſis Epiſcopus, deinde Compſanus in Regno Neapolitano Archiepiſcopus, omni Diſciplinarum genere fuit excultus. *Guillelmus Parvi*, Theologus Pariſienſis, natione Gallus, Epiſcopus Trecenſis, & poſteà Sylvanectenſis, eximius Theologus, & in doctrina SS. Patrum verſatiſſimus fuit. *Bartholomæus Caranza*, patriâ Miradenſis in Regno Navarræ, Archiepiſcopus Toletanus, Theologiæ & utriuſque Juris peritiſſimus fuit. *Bartholomæus à Martyribus*, natione Luſitanus, & Archiepiſcopus Bracarenſis, doctrinâ & vitæ ſanctimonia parem non habuit.

Inter Scriptores ejuſdem Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo XVI. nullâ Eccleſiaſticâ dignitate exornati, doctrinâ ac pietate floruerunt, principem locum obtinere debent *Franciſcus à Victoria*, *Dominicus Soto*, *Petrus Soto*, *Franciſcus Ferrarienſis*, Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, *Franciſcus Forerius*, *Bartholomæus Medina*, *Dominicus Bannes*, *Sixtus Senenſis*, *Silveſter Prieras*, Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter, *Bartholomæus de Spina*, *Vincentius Bandellus à Caſtro Novo*, Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, *Cyprianus Benetus*, *Ioannes Brun-*

derius, *Chryſoſtomus Iavellus*, *Ambroſius Pelargus*, *Ioannes Ludovicus Vivaldus*, *Ioannes Viguerius*, & *Arnoldus Badetus*, qui omnes fuerunt doctiſſimi & omnibus numeris abſoluti Theologi.

Inter peritos Ordinis Prædicatorum Sæculi XVI. Scripturæ Sacræ Interpretes primas tenent *Santes Pagninus*, natione Italus, patriâ Lucenſis, trium Linguarum, ſed Hebreæ potiſſimùm, longè peritiſſimus; & *Hieronymus Oleaſter*, natione Luſitanus, quibus addi poſſunt, *Iacobus Magdalius*, natione Batavus, Hebraicè & Græcè doctus, *Damianus Craſſus*, Ripalenſis, *Dominicus Bruchius*, Catharenſis, *Ioannes Vldaricus*, Baſileenſis, & *Placidus Parmenſis*, natione Italus, qui Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt.

Inter celebriores Scriptores Hiſtoricos, qui Sæculo XVI. in Ordine Prędicatorum claruerunt, tres potiſſimùm numerantur, videlicèt *Leander Albertus*, patriâ Bononienſis, *Bernardus*, dictus *Luxemburgius*, à natali loco in Belgio, ubi natus eſt, & *Thomas Fazellus*, natione Siculus.

Denique, ex innumeris propemodùm Scriptoribus Aſceticis, ſeu Concionatoribus, quos Sæculo XVI. protulit Ordo Prædicatorum, duos proferam omni exceptione majores, S. *Ludovicum Bertrandum*, & *Ludovicum Granatenſem*, natione Hiſpanos, quibus addi poteſt *Ioannes Tablenſis*, gente Italus, qui Author eſt Summæ Caſuum Conſcientiæ, quæ dicitur *Tabiena*.

Scri-

Scriptores Ordinis FF. Minorum Sæculi Decimi Sexti.

Scriptores Ordinis FF. Minorum, qui Sæculo XVI. Linguarum Orientalium notitiâ præditi, novas Scripturæ Sacræ verſiones, vel Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt, maximè celebrantur *Franciſcus Ximenius è Cyſneros*, natione Hiſpanus, Archiepiſcopus Toletanus, & S.R.E. Cardinalis, *Franciſcus Titelmanus*, Leodienſis, *Henricus Regius*, Padebornenſis, *Ioannes Ferus*, natione Germanus; *Nicolaus Grandis*, Sac. Fac. Pariſienſis Doctor; *Seraphinus Cumiranus*, patriâ Feltrenſis.

Concilio Generali Tridentino magnâ cum ſui nominis laude interfuerunt doctiſſimi Ordinis Minorum Theologi, *Cornelius Muſſus*, natione Italus, & Epiſcopus Bituntinus, *Andreas Vega*, natione Hiſpanus, & *Michael de Medina*, gente itidèm Hiſpanus. Alios eximios Theologos eodem Sæculo XVI. protulit Ordo FF. Minorum, quos inter potiſſimùm cenſentur *Marcus Viguerius*, natione Italus, *Franciſcus Lichetus*, Brixienſis, *Conradus Cliginus*, natione Germanus, *Clemens Dolera*, natione Italus, *Didacus Stella*, natione Luſitanus, *Petrus Crabbius*, *Alphonſus à Caſtro*, *Petrus Galatinus*, & alii penè innumeri Theologi Scholaſtici, qui de Formalitatibus *Scoti* ſcripſerunt, ac ſubtiliſſimos Tractatus Scholaſticos ediderunt.

Scriptores Canonicorum Regularium & Eremitarum Ordinis S. Auguſtini Sæculi XVI.

Ægidius, Viterbienſis, natione Italus, & S. R. E. Cardinalis, Sacrarum Literarum ſcientiâ & Hiſtoriarum notitiâ cumulatiſſimè fuit inſtructus. *Felix Pratenſis*, natione Etruſcus, Scripturæ Sacræ Interpres: *Hieronymus Seripandus*, S. R. E. Cardinalis, eximiam eruditionem cum prudentia & pietate conjunxit. *Ioannes Garetius*, patriâ Lovanienſis, doctiſſimus fuit Scriptor Polemicus. *S. Thomas à Villa Nova*, natione Hiſpanus, in agro Toletano natus, fervidus Concionator, & Scriptor fuit Aſceticus. *Ioſephus Pamphilus*, patriâ Veronenſis & Signinus Epiſcopus, condidit Chronica Ordinis ſui, ſeu Eremitarum S. Auguſtini. *Philippus Bergomas*, natione Italus, antiquitatis ſtudioſiſſimus, & Scriptor Chronographus. *Onuphrius Panuinus*, patriâ Veronenſis, eruditus Scriptor Hiſtoricus.

Inter Clericos, ſeu Canonicos Regulares Ordinis S. *Auguſtini*, tres præſertim Sæculo XVI. illuſtriores Scriptores numerantur, videlicet *Martinus Azpilcueta*, vulgò dictus *Navarrus*, quòd è Navarræ Regno oriundus eſſet, vir toto orbe celeberrimus, & in utriuſque Juris ſcientiâ verſatiſſimus. *Auguſtinus Steuchus*, patriâ Eugubinus, & *Baſilius Zanchius*, Congregationis Lateranenſis Canonicus Regularis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos.

Scri-

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi Decimi Sexti.

Ordinem Carmelitarum Sæculo XVI. doctrinâ & pietate illuſtrarunt benè multi peritiſſimi Theologi, qui egregios Commentarios in Summam S. *Thomæ Aquinatis* lucubrarunt, ejuſque illibatam doctrinam pro aris ac focis defenderunt, latèque propagarunt, maximè in Ordine Carmelitarum Excalceatorum. quorum Mater eſt, S. *Thereſia*, Abulæ in Hiſpania Sæculo XVI. nata, quæ, ob præclara & ſolidam ſpirantia pietatem a b illa edita Opera, verè dici poteſt *Doctrix diſciplinæ Dei, & electrix operum illius*. Claruerunt quoque Sæculo XVI. in Ordine Carmelitarum *Everardus Billichius*, Colonienſis, Scriptor Polemicus, & *Baptiſta Mantuanus*, cognomento dictus *Spagnolus*, ſeu *Hiſpaniolus*, gente Italus, patriâ Mantuanus, Ordinis Carmelitarum Generalis Præfectus, Linguarum Latinæ & Hebraicæ notitiâ excultus, Theologus, & Poëta optimus.

Scriptores Societatis Ieſu Sæculi XVI.

S. *Ignatius de Loyola*, natione Hiſpanus, Ordinis Jeſuitarum, ſeu Societatis Jeſu, Parens ac Conditor, floruit Sæculo XVI. & admirabilem compoſuit *Exercitiorum Spiritualium* librum. In hoc clariſſimo Societatis Jeſu Ordine, cujus fundamenta jecit S. *Ignatius de Loyola*, plures Sæculo XVI. doctrinâ & pietate effulſerunt Scriptores, quorum nomina dumtaxat & patriam, ut brevitati conſulam, hic indigitare ſufficiet,

ma-

maximè cùm omnibus notiſſimi ſint. (Eſt enim operæ ſupervacaneæ, & inanis prorsùs laboris, ea, quæ omnibus nota ſunt & per ſe clara, grandioribus verbis velle illuſtrare. *Iacobus Laynes*, natione Hiſpanus, poſt S. *Ignatium*, Societàtis Jeſu Prępoſitus Generalis, præclara reliquit ingenii & eruditionis ſuæ monumenta. S. *Franciſcus Xaverius*, natione Hiſpanus, pro ſalute animarum zelo Apoſtolico ſuccenſus, complures Epiſtolas, & quædam Aſcetica edidit Opuſcula. *Martinus Olavius*, natione Hiſpanus, inſignis fuit Theologus. *Petrus Caniſius*, natione Belga, doctrinâ ac præſtantis ingenii monumentis Societatem Jeſu illuſtravit. *Henricus Caniſius*, natione Belga, in Jus Canonicum & Civile erudita edidit Opera. *Franciſcus Ribera*, natione Hiſpanus, Linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ peritus fuit, & in Sanctorum Patrum Operibus verſatus. *Joannes Ferdinandus*, natione Hiſpanus, Scriptor fuit Aſceticus, & Scripturæ Sacræ Interpres. *Alphonſus Salmeron*, natione Hiſpanus, inſignis Theologus, Scriptor Polemicus, & Scripturæ Sacræ Interpres. *Hieronymus Pradus*, natione Hiſpanus, Scriptor fuit exegeticus, ſeu Scripturæ Sacræ Interpres. *Franciſcus Toletus*, natione Hiſpanus, & S.R.E. Cardinalis, Scriptor fuit Aſceticus; & Scripturæ Sacræ Interpres. *Blaſius Vegas*, natione Luſitanus, Commentarios edidit in *Apocalypſin*. *Joannes Maldonatus*, natione Hiſpanus, doctiſſimis Commentariis Sacram Scripturam interpretatus eſt. *Emanuel Sa*, natione Luſitanus, in exponendis itidèm Sacris Literis magnam apud viros eruditos exiſtimationem conſecutus eſt. Denique, prætermitti non debent tres Socie-

cietatis Jeſu Scriptores Theologi, *Ludovicus Molina*, natione Hiſpanus, *Ioannes Hamelius*, & *Leonardus Leſſius*.

Scriptores, qui in utroque Iure Canonico & Civili periti, Sæculo Decimo Sexto floruerunt.

In Galliis Sæculo XVI. floruerunt celebriores Juriſconſulti, *Petrus Rebuffus*, *Raymundus Rufus*, *Andreas Tiraquellus*, *Ioannes Quintinus*, *Ioannes Stephanus Durantius*, *Barnabas Briſſonius*, *Bertrandus Angentræus*, *Iacobus Cujacius*, *Nicolaus Boerius*, *Renatus Chioppinus*, & *Petrus Gregorius*. Conſultò prætermiſi *Carolum Molinæum*, ad Claſſem Hæreticorum primæ Claſſis in Indice Romano ablegatum.

In Italia Sæculo XVI. Illuſtres Juriſconſulti, ac Jurirprudentiæ periti fuerunt *Hugo Boncompagnus*, qui poſteà Summus Pontifex fuit, dictus *Gregorius XIII.* Cardinalis *Laurentius Campegius*, *Petrus Paulus Pariſius*, *Andreas Alciatus*, *Auguſtinus Berojus*, *Ioannes Paulus Lancellottus*, *Ioannes Franciſcus Sannazarius*, Proſper *Sanctacrucius*, & *Guido Pancirolus*.

Hiſpaniam Sæculo XVI. octo potiſſimùm doctiſſimi Juriſconſulti illuſtrarunt, videlicèt *Ludovicus Gomeſius*, *Didacus Covaruvias*, *Antonius Covaruvias*, *Antonius Auguſtinus*, *Ioannes Bernardus Dias*, *Franciſcus Vargas*, *Garcias Loayſa*, & *Martinus de Azpilcueta*, dictus *Doctor Navarrus*, cujus jam ſuperiùs mentionem fecimus.

Denique, Sæculo XVI. de Jure tàm Canonico, quàm Civili optimè meriti ſunt *Sebaſtianus Brant*, natione Germanus, *Daniel Venatorius*, natione itidem Germanus, *Boëtius Epo*, natione Fri-

Friſius, *Ioannes Leunclavius*, è Weſtphalia, oriundus, & *Franciſcus Balduinus*, gente Gallus, omnium Sæculi XVI. Juriſconſultorum facilè Princeps.

Scriptores Sæculi Decimi Septimi.

Innumeros penè Scriptores, qui Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo prodierunt, varias in claſſes diſtributos hìc recenſere pergam, ut quilibet confeſtim percipere poſſit nationem & ſtatum cujuslibet Authoris iſtius Sæculi, necnon Artes Scientias, ac Diſciplinas, in quibus potiſſimùm quiſque excelluit. A Gallis autem Scriptoribus exordium ducam.

Scriptores Galli, qui in Clero Sæculari, vel in Statu Laicali Sæculo XVII. floruerunt.

Iacobus David Perronius, Archiepiſcopus Senonenſis, & S. R. E. Cardinalis, doctiſſima, cedroque digna adversùs Hæreticos edidit Opera. *Armandus Ioannes Pleſſæus*, Lucionenſis Epiſcopus, & S. R. E. Cardinalis, in confutandis pariter Hæreticorum erroribus ſtrenuam operam adhibuit. His duobus doctiſſimis Galliæ Cardinalibus adjungam novem clariſſimos Epiſcopos, qui in Galliis Sæculo XVII. præluxerunt. Hi autem ſunt *Petrus de Marca*, Archiepiſcopus Pariſienſis, *Gabriel Albaſpinæus* Epiſcopus Aurelianenſis, *Arnaldus Pontacus*, Epiſcopus Vaſatenſis, *Henricus Spondanus*, Appamienſis Epiſcopus, *Daniel Huetius*, Epiſcopus Abrincenſis, *Iacobus Benignus Boſſuet*, Meldenſis Epiſcopus, *Franciſcus Genetus*, Vaſionenſis Epiſcopus, *Fran-*

ciſ-

ciſcus Boſquetus, Epiſcopus Monſpelienſis, & Ioſephus Maria Suares, Epiſcopus Vaſionenſis. Hi novem Galliarum Epiſcopi celeberrimi, totius Antiquitatis, Sacræ, Eccleſiaſticę, ac prophanæ peritiſſimi, Opera Theologica, Polemica, Hiſtorica, Critica, Exegetica & Aſcetica lucubrarunt.

In Sacra Facultate Pariſienſi Sęculo XVII. claruerũt, Theologi, quos inter, Clero Sęculari addictos, celebriores fuerunt *Andreas du Vallius*, *Nicolaus Iſambertus*, *Philippus Gamachęus*, *Ioannes Launojus*, *Petrus Aurelius*, *Petrus Nicolius*, *Ludovicus Ellias Dupinus*, *Antonius Arnaldus*, *Iacobus Sanbovius*, *Bonus Merbeſius*, *Ioannes Grancolas*, *Ioannes Gerbeſius*, *Iacobus Boileau*, *Ioannes Baptiſta Thiers*, *Franciſcus Feu*, *Ioannes Baptiſta du Hamel*, *Martinus Grandin*, *Carolus Du Pleſſis Dargentre*, *Nicolaus l' Herminier*, & *Ludovicus Habert*.

In Sacris Scripturis interpretandis, vel in earum adornandis verſionibus, ſtudium operamque in Galliis poſuerunt *Iſaacus le Maître De Sacy*, *Antonius Godeau*, Epiſcopus Vencienſis, *Michael de Marolles*, *Franciſcus Veron*, *Dionyſius Amelotte*, *Carolus Hure*, *Ioannes Bouhours*, *Guido Michael le Jay*, qui magnis ſumptibus Biblia Heptaglotta, ſeu Polyglotta, Pariſiis excudi curavit: *Valerianus de Flavigni*, *Nicolaus Toinardus*, *Ludovicus Ferrandus*, *Philippus Codurc &c.*

Inter Gallos Scriptores Hiſtoricos, qui Sæculo XVII. floruerunt, è Clero Sæculari Viri *Ludovicus Sebaſtianus le Nain de Tillemont*, *Henricus Valeſius*, qui *Euſebii*, *Socratis*, *Sozomeni*, *Theodoreti*, *Evagrii*, *Philoſtorgii*, & *Theodori Lectoris* Hiſtoriam Eccleſiaſticam cum Notis ac Diſſertationibus Græco Latinam publicavit. *Claudius*

dius Fleuri, & *Franciſcus de Choiſy* Hiſtoriam Eccleſiaſticam Gallico Idiomate concinnnarunt. *Petrus Faidit* aliqua Hiſtorico Critica Opuſcula Gallicè edidit. *Jacobus Auguſtus Thuanus* ſcripſit Hiſtoriam Concilii Tridentini, necnon Hiſtoriam ſui temporis. Hiſtoriam Byzantinam deſcripſit *Carolus Dufreſnius Du Cangius*. Scriptores Hiſtoricos Rerum Francicarum & Rerum Normannicarum vulgavit *Andreas Ducheſnius*. Francorum Hiſtoriam Gallicè Literis conſignarunt *Hadrianus Valeſius*, *Mezeræus*, *Dupleixius*, *Petrus Matthæus*, *Varillaſius*, & *Ludovicus Gerardus de Cordemoy*. De Antiquitatibus Veſontinis ſcripſit *Joannes Jacobus Chiffletius*. In Re Antiquaria, ſeu Numiſmatum notitia excelluit *Vallantius*, cujus veſtigia preſſit *Ignatius Amat De Graveſon*. In Gallicis vel Latinis verſionibus Operum Scriptorum Græcorum palmam cæteris præripuerunt *Ioannes Baptiſta Cotelerius*, & *Arnaldus Andillæus*, frater *Antonii Arnaldi*, Doctoris Sorbonici. Inter Scriptores Gallos Sacræ Antiquitatis ſtudioſos locum jure merito obtinere debent *Stephanus Baluzius*, *Euſebius Renaudotius*, *Ludovicus Du Four de Longuerue*. In colligendis ac Gallico Idiomate deſcribendis Geſtis, ſeu Vitis Sanctorum, inſudarunt *Hadrianus Bailletus*, & *Godefridus Hermantius*.

Inter Aſceticos Scriptores, ſeu Concionatores Gallos, qui Sæculo XVII. claruerunt, Principem locum tenere debent *Iulius Maſcaron*, Epiſcopus Aginnenſis, *Spiritus Flexerius*, Epiſcopus Nemauſienſis, P. *Maſſilion*, nunc Epiſcopus Claromontanus, *Claudius Ioli*, *Nicolaus le Torneux*, quibus addi debet *Andreas de Sauſſay*, in

Ri-

Ritibus Eccleſiaſticis verſatiſſimus.

In Jure Canonico & Civili maximam laudem in in Galliis promeriti ſunt *Talonius*, *Hieronymus Bignonius*, *Antonius Arnaldus*, pater *Antonii Arnaldi*, Doctoris Sorbonici, *Fevretus*, *Antonius Dadinus Altaſerra*, *Franciſcus de Roya*, *Joannes Doujatius*, *Franciſcus Pinſſonius*, *Emericus Bigotius*, *Joannes Dartis*, *Franciſcus Florentius*, *Nicolaus Rigaltius*, *Olivarius Patru*, *Franciſcus le Maître* &c.

Denique, in perpolienda Linguâ Gallicâ egregiam operam Sæculo XVII. navarunt, *Vaugelaſius*, *Vetrurius*, *Sarraſinus*, *Balſacius*, *Menagius*, *Furetérius*, *Richeletius*, & alii.

Conſultò inter illuſtres Gallos Sæculi XVII. Scriptores non retuli *Philippum Mornæum Pleſſæum*, *Iſaacum Caſaubonum*, *Samuelem Bochartum*, *Joannem Clericum*, *Samuelem Baſnagium*, *Davidem Blondellum*, *Joannem Dallæum*, *Albertinum*, *Larroqnium*, *Claudium Salmaſium*, & *Petrum Alixium*, Hos, inquam, Scriptores, quamvis, ſi unum aut alterum excipias, natione Gallos, ideò non percenſui, quia Calvinianæ Hæreſeos labe fuerunt infecti. At, prætermittere haud debeo duos inſignes Scriptores Gallos *Blaſium Paſcalium*, qui XVII. Sæculo in Mathematicis Diſciplinis ſecundum non habuit, & *Paulum Pelliſſon Fontanier*, qui elegantiſſimam Academiæ Franciæ ſcripſit Hiſtoriam.

Scriptores Itali, qui è Clero Sæculari floruerunt decimo ſeptimo Sæculo.

Antiquitatem Sacram, Eccleſiaſticam, & Prophanam multi è Clero Sæculari Scriptores Itali do-

ctiſſimis ſuis Lucubrationibus Sæculo XVII. illuſtrarunt, inter quos præcipuè numerari debent *Petrus Marcellinus Corradinus*, S.R.E. Cardinalis, qui etiamnùm Romæ vivit, *Ioannes Ciampinus*, Apoſtolicorum Brevium Magiſter, *Franciſcus Maria Florentinus*, *Ludovicus Antonius Muratorius*, Doctor Collegii Ambroſiani, *Laurentius Alexander Zacagnius*, Bibliothecę Vaticanę Cuſtos, *Octavius Ferrarius*, Mediolanēſis, *Franciſcus Collius* Doctor Collegii Ambroſiani, *Laurentius Pignorius*, Patavinus, *Philippus à Turre*, Epiſcopus Adrienſis. *Auguſtinus Invenges*, Siculus Annalium Urbis Panormitanæ Scriptor, *Antonius Mongitor*, Siculus, & Bibliothecæ Siculæ Author, *Rochus pirrus*, Siculus, qui Chronologiam Regum Siciliæ edidit, *Leonardus Adamus*, Wolſinenſis, linguę Græcæ peritiſſimus, qui nuperrimè in ſuæ juventutis flore, magno Reipublicæ damno Romæ è vivis ſublatus eſt. Quatuor Italiæ Scriptores, videlicèt *Franciſcus Bianchinus*, *Iuſtus Fontaninus*, *Ioannes Vignolius*, Bibliothecæ Vaticanæ Cuſtos, & *Blaſius Garofalo* Romæ adhuc vivunt, & Rempublicam Literariam ſuis lucubrationibus illuſtrare ac locupletare pergunt. Prætermittere haud debeo duos Italiæ clariſſimos Viros, qui Sæculo XVII. Sacræ & Eccleſiaſticæ Antiquitatis ſtudioſiſſimi fuerunt, videlicet *Hieronymum Caſanate*, S.R.E. Cardinalem, & *Antonium Magliabecum*, quorum prior de toto FF. Prædicatorum Ordine benè meritus, & S. *Thomæ* Aquinatis doctrinæ addictiſſimus, Romæ in Conventu Minervitano exegit monumentum ære perennius, & ut verbis utar Authoris libri II. Machab. cap. 2. *Conſtruens Bibliothecam, congregavit de regionibus li-*

bros. Alter verò, ſeu *Magliabecus*, Magni Etruriæ Ducis Bibliothecæ Præfectus, Florentiæ claruit, quem viri eruditi plurimis laudibus celebrarunt, eumque, dum viveret, tanquàm Muſæum inambulans, & vivam Bibliothecam ſuſpexerunt.

His Illuſtrioribus Italiæ Sæculi XVII. Scriptoribus, quinque alios, Antiquitatis itidèm Eccleſiaſticæ cultores eximios, adjungam, qui, licèt natione Itali non fuerint, ſedem tamen ſuam in Italia fixerunt, ibique Sacræ, & Eccleſiaſticæ Antiquitati illuſtrandæ egregiam operam navarunt. Hi autem ſunt: *Petrus Arcudius*, Græcus Inſulę Corcyræ, *Lucas Holſtenius*, patriâ Hamburgenſis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos, *Leo Allatius*, Græcus Inſulæ Chios, *Emmanuel Schelſtratius*, natione Belga, patriâ Antuerpienſis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos, *Abrahamus* Ecchellenſis, natione Maronita, quorum Opera à viris eruditis plurimùm commendantur.

In Canonici, Civiliſque Juris notitia excelluerunt in Italia Sæculo XVII. *Proſper Fagnanus*, *Joannes Paulus Lancellotus*, & *Auguſtinus Barboſa*, qui, etſi Luſitanus natione fuerit, floruit tamen in Italia.

Scriptores Germaniæ, Belgii, & Bataviæ, qui nec Monaſticam nec Regularem vitam amplexi Sæculo XVII. floruerunt.

In Germania Sæculo XVII. claruerunt plures Scriptores Linguarum Orientalium peritiſſimi, Grammatici, Hiſtorici, Antiquarii, Philologi, & in Mathematicis Diſciplinis verſatiſſimi, quos in-

inter illuſtriores ſunt iſti : *Lambecius*, *Marquardus Freherus*, *Philippus Cluverius*, *Ezechiel Spanhemius*, *Gaſpar Barthius*, *Gaſpar Scioppius*, *Ioannes Wolfius*, *Chriſtianus Wolfius*, *Ioannes Fridericus Gronovius*, *Fridericus Spanhemius*, *Ioannes Buxtorfius*, *Ioannes Albertus Fabricius*, & alii.

In Belgio illuſtres Theologi floruerunt *Franciſcus Sylvius*, *Ioannes Opſtraet*, *Gunmarus Huygens*, *Martinus Steyaert*, *Zegerus* utriuſque Juris callentiſſimus, *Aubertus Miræus*, Antiquitatis & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſiſſimus. Claruerunt quoque in Belgio egregii Scriptores Philologi, & Critices Diſciplinę periti, *Gerardus Ioannes Voſſius*, *Iſaacus Voſſius*, *Ianus Gruterus*, *Daniel Heinſius*, *Andreas Valerius*, qui edidit Bibliothecam Belgicam, & *Antonius Sanderus*, qui Bibliothecam manuſcriptam Belgii publicavit.

Poſtremò, in Batavia prodierunt haud pauci Scriprores Philologi, Critici, Antiquarii, & Hiſtorici, quorum præcipui ſunt *Iacobus Gronovius*, *Ioannes Georgius Grævius*, *Ioannes Henricus Hottingerus*, *Samuel Pitiſcus*, *Paulus Bauldri*, *Ioannes Vorſtius*, *Chriſtophorus BroWerus*, & *Chriſtianus Urſtiſius*. Prætermittere non debeo *Ioannem Neercaſſel*, Catholicorum in Batavia Epiſcopum Caſtorienſem, qui latinè edidit tres eruditos Tractatus.

Scriptores Hiſpani, qui nec Monaſticæ, nec Regulari Vitæ addicti Sæculo XVII. claruerunt.

Hieronymus Gonzalez, utriuſque Juris peritiſſimus fuit. *Emmanuel Gonzales Telles*, edidit Commentaria in quinque libros Decretalium *Gregorii*

rii IX. *Ioannes Palafox*, Epiſcopus Angelopolitanus in nova Hiſpania Americæ, præter plures Epiſtolas, & aliquot Aſcetica Opuſcula, ſcripſit Epiſtolam lectu digniſſimam ad *Innocentium X.* Pontificem Maximum. *Ioſephus Stephanus*, vulgò *Eſteve*, Epiſcopus Oriolenſis, illuſtrandis Patrum Operibus ſeriò adjecit animum & quædam ingenii ſui edidit monumenta, quæ omnibus viris eruditis maximè probantur. *Franciſcus Pegna*, *Aragonius*, plures libros de rebus Theologicis, Canonicis, Hiſtoricis & Aſceticis ſcripſit, & Diarium Congregationum de Divinis Auxiliis, quę ſub Summis Pontificibus *Clemente VIII.*, & *Paulo V.* habitæ ſunt, & in quibus ipſe partes habuit plurimas, adornavit. Denique, *Nicolaus Antonius Bibliothecam Hiſpanam*, in qua gentis ſuæ illuſtrium Scriptorum elogia texit, duobus voluminibus comprehenſam, publicâ luce donavit.

Scriptores Angli Sæculi XVII.

Miſſis Hæreticis Anglis Scriptoribus, qui Sæculo XVII. datâ Operâ Eccleſiæ Romanæ Dogmata afflati ſpiritu hæretico oppugnarunt, eos hic dumtaxat proferam, qui Antiquitati, ſeu Hiſtoriæ, & doctrinæ Temporum illuſtrandæ utilem operam impenderunt. In primis, Doctores Catholici plurimùm commendant Biblia Polyglotta, quæ *Anglicana*, vel *Londinenſia* appellantur. Dein, Chronologiam, ſeu doctrinam Temporum, illuſtrarunt *Ioannes Seldenus*, *Iacobus Uſſerius*, & *Henricus DodWellus*. Vindicias Epiſtolarum S. *Ignatii* Martyris ſcripſit *Ioannes Pearſonus*. Opera S. *Ioannis Chryſoſtomi* Græcè edi-

dit *Henricus Savilius*. Britannica Concilia collegit *Henricus Spelmannus*. Codicem Canonum Eccleſiæ primitivę vindicavit *Gulielmus Beveregius*. Scriptorum Eccleſiaſticorum Hiſtoriam Literariam contexuit *Gulielmus Cave*. Hiſtoriam Britannicam, & *Elizabethæ* Reginæ Angliæ, ſcripſit *Guillelmus Camdenus*. Cenſuram celebrium Authorum publicavit *Thomas Pope Blount*. Agmen Scriptorum Angliæ Sæculi XVII. claudet *Henricus Holden*, Sacræ Fac. Pariſienſis Doctor Theologus, qui ſcripſit librum *de Analyſi Fidei*.

Scriptores Monachi Sæculi XVII.

In Galliis Sæculo XVII. complures clariſſimi Scriptores Monachi Ordinis S. *Benedicti*, Congregationis S. *Mauri*, floruerunt, & Antiquitati Sacræ, Eccleſiaſticæ & Prophanæ perdoctis ſuis Operibus maximum ſplendorem conciliarunt. Hos inter præcipui, & illuſtriores cenſentur *Hugo Menardus*, *Lucas Dacherius*, *Ioannes Mabillonius*, *Theodericus Ruinartus*, *Petrus Couſtant*, *Franciſcus Lamy*, *Edmundus Martene*, *Hugo Mathoudus*, *Ioannes Martianæus*, *Dionyſius Sammarthanus*, qui etiamnùm vivit, *Nicolaus le Nourri*, qui adhuc vivit, *Bernardus de Montfauçon*, qui eruditiſſimis libris Rempublicam Literariam hactenus illuſtravit, & nunc etiam præclaris ingenii ſui monumentis illuſtrare & locupletare pergit. His Scriptoribus Gallis Monachis Benedictinis lubens adjungam *Iacobum Boſſutium*, Gallicè *le Boſſu*, origine Pariſinum, Doctorem Sorbonicum, qui unà cum *Ludovico de Creil*, Doctore itidem Sorbonico,

Con-

Congregationibus de Divinis Auxiliis ſub *Clemente VIII.* & *Paulo V.* habitis Doctrinam Thomiſtarum de Gratia ſeipsâ efficaci pro aris ac focis propugnavit.

In Italia duo celebres Scriptores Monachi Benedictini Sæculo XVII. floruerunt, videlicèt *Conſtantinus Cajetanus*, Abbas, & *Benedictus Bachini* Monachus Caſſinenſis. In Hiſpania Sçculo XVII. doctrinâ & pietate præfulſit *Joſephus de Aguirre*, Hiſpaniarum Congregationis Benedictinæ Præfectus Generalis, & poſteà, ob ſummam, quâ pollebat, eruditionem creatus S. R.E. Cardinalis. In Belgio florent adhuc duo inſignes Scriptores Monachi Benedictini. toti Orbi Literario notiſſimi, *Matthæus Petit-Didier*, & *Auguſtinus Calmet*.

Inter Scriptores Monachos Ciſtercienſes Sæculi XVII. laudantur præſertim *Joannes Bona*, natione Italus, Monachorum Ciſtercienſium, qui *Fulienſes* dicuntur, Abbas in Italia Generalis, & poſteà S. R. E. Cardinalis, pius juxta ac doctus; *Ferdinandus Vghellus*, natione Italus, qui novem publicavit Tomos *de Italia Sacra*; *Paulus Pezron*, Abbas, natione Gallus, Facultatis Pariſienſis Doctor, & tùm ſacræ, tùm prophanæ eruditionis laude clariſſimus, & *Armandus Joannes Batillierius Rancæus*, natione Gallus, Abbas Monaſterii *Domus Dei de Trappa*, Ciſtercienſis Ordinis reſtitutor, qui multa Aſcetica, eaque doctiſſima Opera publicam in lucem emiſit.

Ex Scriptoribus Monachis Carthuſianis Sæculi XVII. unum inſtar omnium proferam *Nicolaum Dargonne*, natione Gallum, in doctrina SS. Patrum exercitatiſſimum, qui librum Gallicè edi-

dit de methodo legendi Opera Sanctorum Patrum. Denique, è Monachorum Camaldulenſium Ordine, unum dumtaxat mihi notum, laudabo Scriptorem *Guidonem Grandi*, natione Italum, qui paucis abhinc annis doctiſſimas *Diſſertationes Camaldulenſes* publicavit, & adhuc vivit.

Scriptores Ordinis Prædicatorum Sæculi XVII.

In Ordine Prædicatorum floruerunt Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo, quinque doctrinâ & pietate præſtantiſſimi Cardinales, nimirùm *Vincentius Maculanus*, natione Italus, *Raymundus Capiſſuchus*, natione Italus, *Thomas Hovvardus*, natione Anglus, *Thomas Maria Ferrari*, natione Italus, & *Vincentius Maria Urſinus*, ex illuſtriſſima Ducum familia in Italia oriundus, qui adhùc vivit, & Eccleſiam Beneventanam, cujus Archiepiſcopus eſt, ſanctiſſimè regit. Hos Prædicatorum Ordinis Cardinales, toto Orbe celeberrimos nominaſſe, laudaſſe eſt.

Doctiſſimos Epiſcopos Sæculo XVII. dedit Eccleſiæ Sacer Prædicatorum Ordo, & ex uno ſolo Cænobio Romano S. *Mariæ ſuper Minervam* prodierunt quinque illuſtres Dominicani, qui Epiſcopalibus infulis fuerunt in Galliis inſigniti, videlicèt *Michael Mazarinus*, Archiepiſcopus Aquenſis, & poſteà S.R.E. Cardinalis, *Hyacinthus Serroni*, Archiepiſcopus Albienſis, *Stephanus Dulcius*, *Dominicus de Marinis*, & *Hyacinthus Libelli*, qui ſibi in Archiepiſcopatu Avenionenſi ſucceſſerunt. Floruerunt etiam in Galliis duo alii Epiſcopi ſingulari doctrina, & eximiá pietate prædìti, *Nicolaus Coeffetæus*, Epiſco-

ſcopus Maſſilienſis, egregius Hæreſum debellator, & *Ludovicus de Vervins* Archiepiſcopus Narbonenſis. In Italia *Joſephus Ciantes*, Marſicenſis Epiſcopus, *Dominicus Maria Marcheſius*, Epiſcopus Puteolanus, & *Raphael Maria Philamundus*, Bibliothecarius Caſanatenſis & poſteà Epiſcopus Sinueſſanus, præclaris editis Lucubrationibus, eruditionis laude claruerunt. In Hiſpania verò *Petrus Herrera*, Epiſcopus Canarienſis, *Petrus Godoi*, Epiſcopus Oxomenſis, *Petrus de Tappia*, Epiſcopus Seguntinus, *Hieronymus Baptiſta de la Nuza*, Epiſcopus Albareſcinenſis, maximam apud omnes doctrinæ & Sanctitatis famam ſibi compararunt.

. ix numerari poſſunt Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo XVII. de rebus Theologicis, Hiſtoricis, Polemicis, Moralibus, & Aſceticis doctiſſima Opera vulgarunt, inter Scriptores Theologos Ordinis Prædicatorum, reponi jure merito debent *Thomas de Lemos*, *Didacus Alvarez*, qui ad Archiepiſcopatum Tranenſem poſtea provectus eſt, *Ioannes à S. Thoma*, *Franciſcus Aravio*, ad Epiſcopatum Segovienſem aſſumptus; *Gonzales de Albenda*, *Petrus Ledeſma*, *Didacus Nunno*, *Marcus Serra*, *Vincentius Ferre*, *ioannes Gonzalez de Leon*, & alii natione Hiſpani. In Gallia præſtantiſſimi Ordinis Prædicatorum Theologi fuerunt *Ioannes Baptiſta Gonetus*, *Vincentius Contenſonus*, *Ioannes Nicolai*, *Bernardus Guyard*, *Petrus Labat*, *Vincentius Caſalas*, *Ludovicus Bancellus*, & P. *Rabaudi*, Regius in Academia Toloſana Theologiæ Profeſſor, qui adhuc vivit. His Gallis Theologis duos ejuſdem nationis addam doctrina & pietate conſpicuos, videlicet *Antonium Reginaldum*, & *An-*

& *Antonium Maſſoulie*. Inter Theologos Italiæ Ordinis Prædicatorum cenſentur *Thomas Campanella*, *Ioſephus à Vita*, *Ioanne Paulus Nazarius*, *Paulus Maria Gauvinus*, & alii.

In Claſſe Scriptorum Hiſtoricorum Ordinis Prædicatorum Sæculi XVII. locum jure optimo habere debent *Abrahamus Bzovius*, natione Polonus, *Alphonſus Ciaconius*, natione Hiſpanus, *Natalis Alexander*, natione Gallus, *Hyacinthus Serry*, natione Gallus, qui præter alia Opera Theologica, *Hiſtoriam Congregationum de Divinis Auxiliis* concinnavit: *Thomas Malvenda*, natione Hiſpanus, qui præter alia Opera, Annales Familiæ Dominicanæ contexuit, P. *Percin*, natione Gallus, qui ſcripſit *Hiſtoriam Albigenſium*, & *Monumenta Toloſana*. Ad hanc Scriptorum Hiſtoricorum Ordinis Prædicatorum claſſem revocari debent nonnulli alii ejuſdem Ordinis Scriptores, qui Sæculo XVII. in colligendis Vitis Virorum illuſtrium Ordinis Prædicatorum, eorumque illuſtrandis Operibus inſudarunt, inter quos præcipui ſunt *Petrus Mallet*, natione Gallus, Sacræ Fac. Pariſienſis Doctor, *Iacobus Quetif*, natione Gallus, *Thomas Soueges* Gallus, *Ambroſius Altamura*, *Vincentius Maria Fontana*, *Ioannes Michael Cavalieri*, natione Itali, & *Iacobus Echardus*, gente Gallus.

In Theologia Polemica excelluerunt *Dominicus Gravina*, natione Italus, P. *Bouequin*, Gallus, & *Ludovicus Vincentius Gotti* Italus.

De Theologia Morali ſcripſerunt *Franciſcus Ghetius*, *Iulius Mercorus*, natione Itali, *Iacobus à S. Dominico*, *Vincentius Baronius* P. *Mayol*, & P. *La Font*, natione Galli. *Franciſcus Chauſſemer* na-

natione Gallus, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, & Christianiſſimo Regi *Ludovico XIV.* à Concionibus, aliquot Moralia, ſeu Aſcetica edidit Opuſcula.

Curſus Philoſophicos Thomiſticos publicarunt P. *Mailhat*, *Antonius Goudin*, *Alexander Piny*, *Nicolaus Arnu*, P. *Guerinois*, natione Galli. *Seraphinus* quoque *Picinardi*, natione Italus, præter alia, quæ ſcripſit Opera, edidit *Dogmaticam Philoſophiam*.

In ſcientia Juris Canonici, & Civilis claruit *Petrus Maria Paſſerinus*, natione Italus, & Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis.

Poſtremò, in illuſtrandis, & latinè vertendis Scriptorum Græcorum Operibus egregiam operam impenderunt, quatuor celebres Dominicani, linguæ Græcæ peritiſſimi, videlicèt *Franciſcus Combefiſius*, *Jacobus Goar*, *Michael Wanslebius*, Linguarum Orientalium notitiâ apprimè exculti, & *Michael le Quien*, natione Galli, quibus addam *Julianam Morell*, Barcinone natam, quæ in Conventu Avenionenſi Monialium S. *Praxedis*, Ordinis Prædicatorum, omnium ferè Linguarum Hebraicæ, Chaldaicæ, Syriacæ, Grecę Latinæ, Gallicæ, Hiſpanicæ, & Italicæ peritiâ Sæculo XVII. reſplenduit.

Scriptores Ordinis S. Franciſci Sæculi Decimi Septimi.

Inter Scriptores Theologos Ordinis S. *Franciſci* qui Sæculo XVII. Floruerunt, illuſtriores ſunt, *Laurentius Brancatus de Lauræa*, natione Italus, & S. R. E. Cardinalis, *Franciſcus Macedo*, natione Italus, *Claudius Fraſſen*, natione Gallus,

Ga-

Gabriel Boyvin, *Bartholomæus Durandus*, natione Galli, *Antonius Cappellus*, natione Italus, & *Franciſcus Maria Aſſermet*, gente Gallus. Scriptoribus Polemicis Ordinis S. Franciſci Sæculi XVII. jure merito accenſeri debent *Franciſcus* Fevardentius, gente Gallus, & *Franciſcus Porterus*, natione Hibernus.

Vincentius Maria Coronellus, natione Italus, inter FF. Minores, qui *Conventuales* appellantur, celebris fuit Geographus, & plura Comosgraphica edidit Opera. *Joannes de la Haye*, natione Gallus, edidit *Biblia Magna*, & alia Opera. *Franciſcus Panigarola*, natione Italus, & *Franciſcus Maria Caſſini*, gente etiam Italus, & S.R.E. Cardinalis, plura reliquerunt Concionum Volumina. Denique, inter Scriptores Hiſtoricos Ordinis S. *Franciſci* Sæculi XVII. primas tenere debent *Lucas Wadinghus*, natione Hibernus, *Zacharias Boverius*, natione Italus, *Antonius* Pagius, & *Franciſcus* Pagius, natione Galli.

Scriptores Eremitarum, & Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, qui floruerunt Sæculo decimo ſeptimo.

In Ordine Eremitarum S. *Auguſtini* claruerunt Sæculo XVII. eximii Theologi, & Antiquitatis cùm Sacræ, tùm Eccleſiaſticæ ac Prophanæ ſtudioſiſſimi cultores, quorum præcipui ſunt *Gregorius Nunnius Coronellus*, natione Luſitanus, Theologiæ Doctor celebris, & Congregationum *de Divinis Auxiliis*, Secretarius & Conſultor. *Angelus Rocca*, natione Italus, Epiſcopus Tegaſtenſis, Theologiæ, ac Linguarum Græcæ ac Latinæ peritiſſimus fuit. *Henricus Noriſius*, na-

natione Italus, & S. R. E. Cardinalis, omni diſciplinarum genere fuit inſtructus, Theologus Criticus, Chronographus, & Hiſtoricus. *Guillelmus Bonjour*, natione Gallus, Sacræ Antiquitatis, & Chronologiæ cultor fuit & Linguarum Orientalium peritus. *Chriſtianus Lupus*, natione Belga, ad illuſtrandam Hiſtoriam ac Diſciplinam Eccleſiaſticam plures libros lucubravit. *Auguſtinus Lubinus*, natione Gallus, patriâ Pariſinus, multa ſcripſit Opera Geographica. *Petrus Lambertus le Drou*, natione Belga, & Epiſcopus Porphyrienſis, *Fridericus Nicolaus Gavardus*, & *Fulgentius Belleli*, de rebus Theologicis perdoctè ſcripſerunt.

Ex clariſſimo Canonicorum Regularium Ordine S. *Auguſtini*, prodierunt Sæculo XVII. aliquot illuſtres Scriptores, videlicèt *Petrus l'Allemant*, natione Gallus, Canonicus Regularis Sanctæ *Genovefæ*, & univerſitatis Pariſienſis Cancellarius, Scriptor Aſceticus; *Joannes Fronteau*, natione Gallus, ejuſdem Congregationis S. *Genovefæ* Canonicus Regularis, & Univerſitatis Pariſienſis Cancellarius, Linguarum peritus, & in Hiſtoria Sacra, Eccleſiaſtica, & Prophana verſatiſſimus fuit. *Jacobus Marſolier* in Vitis Sanctorum, & illuſtrium virorum Gallicè deſcribendis excelluit.

Caſimirus Oudinus, natione Belga, Canonicus Regularis Ordinis Præmonſtratenſium, edidit Supplementum ad librum Cardinalis *Bellarmini* De Scriptoribus Eccleſiaſticis, & P. *Hugo* natione itidèm Belga, & ejuſdem Præmonſtratenſium Ordinis Canonicus Regularis, aliquot Opuſcula Critica & Dogmatica publicâ luce donavit.

Scri-

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi XVII.

In Ordine Carmelitarum, quos vulgò Calceatos vocant, ſub finem Sæculi XVII. & initium Sęculi XVIII. duo inſignes fuerunt Scriptores, ſeu *Henricus* à S. *Ignatio*, natione Belga, & *Ambroſius Gardeboſc*, natione Gallus, quorum prior, grande Opus de Doctrina Morali, in tres Tomos in Folio tributum, publici juris fecit, cui titulus eſt: *Ethica amoris &c.* Alter verò, ſeu *Ambroſius Gardeboſc*, Hiſtoriam Eccleſiaſticam deſcribendam ſuſcepit, ſed inopinatâ morte abreptus, duorum dumtaxat priorum Eccleſiæ Sæculorum Hiſtoriam abſoluit.

In Ordine Carmelitarum, quos Diſcalceatos, vel Thereſianos, vocant, Sæculo XVII. pratèr Salmanticenſes ejuſdem Familiæ Thereſianę Theologos, præter *Philippum à SS. Trinitate*, *Dominicum à SS. Trinitate*, *Joannem à Cruce*, *Joannem à Jeſu Maria*, *Ludovicum à S. Thereſia*, P. *Liberium*, alioſque Scriptores, qui de Theologia Scholaſticâ, Theticâ, Polemicâ, Myſtica, ſeu Aſceticâ, ingentia non minùs mole, quàm eruditione Volumina publicarunt, duo inſuper ejuſdem Familiæ Thereſianæ periti Critici Scriptores, natione Galli, qui etiamnum vivunt, ſuum nomen longè latèque celebrarunt, quorum prior, ſeu *Cherubin à Sancto Joſepho*, immenſum Opus aggreſſus eſt, cui titulus eſt: *Bibliotheca Critica Sacra* &c. Alter verò, ſeu *Honoratus à S. Maria*, nuper librum Gallicè ſcripſit *de Regulis & uſu Critices Diſciplinæ &c.*

Scri-

Scriptores Societatis Jeſu Sæculi decimi ſeptimi.

Plures Scriptores, eruditione inſignes, Scripturæ Sacræ Interpretes, Theologos, Polemicos, Criticos, Chronographos, Hiſtoricos, & aliis Diſciplinis cùm Divinis, tùm humanis exercitatiſſimos, Eccleſiæ Sæculo XVII. dedit Societas Jeſu, ſeu Jeſuitarum Ordo. Inter Scripturæ Sacræ Interpretes principem locum tenent *Jacobus Salianus*, *Ioannes Baptiſta Villalpandus*, *Benedictus Iuſtinianus*, *Ioannes Mariana*, *Ioannes Lorinus*, *Iacobus Tirinus*, *Cornelius à Lapide*, *Ioannes Pineda*, *Iacobus Bonfrerius*, *Ioannes Stephanus Menochius*, *Iacobus Gourdon*, *Benedictus Pererius*, *Ioannes Phelippæus*, *Nicolaus Serarius*, & *Martinus Antonius Delrius*.

E Theologis Societatis Jeſu alii Commentarios, vel de rebus Theologicis Diſputationes inſtituerunt, videlicèt Cardinalis *de Lugo*, F*ranciſcus Suares*, *Gabriel Vaſques*, *Gregorius de Valentia*, F*onſeca*, *Herice*, *Granado*, *Typhanius*, alii ad ſuffulciendum Molinianum de ſcientia media Syſtema libros publicarunt, nimirùm F*erdinandus de Vaſtida*, *Petrus Arrubal*, *Chriſtophorus Cobos*, *Leonardus Sherlogus*, *Gabriel Henao*, *Iacobus Platelius*, *Eugenius* P*hiladelphus*, *Chriſtophorus Ortega*, F*ranciſcus Perrinus* &c. Alii contra doctrinam *Michaelis Baji*, & *Cornelii Ianſenii*, Epiſcopi Iprenſis, calamum acuerunt, ſcilicèt F*ranciſcus Annatus*, *Ioannes Martinus Ripalda*, *Stephanus Deſchamps*, & *Ioannes Martinonus*, ſeu, per Anagramma purum, *Ioannes Moraines*; Alii denique contra Probabiliſmum & indè enatas in Diſciplina morum laxitates eru-

eruditos libros ediderunt *Paulus Comitolus*, *Tyrſus Gonzales*, Societatis Jeſu Præpoſitus Generalis, *Franciſcus Malatra*, & P. *Gisbertus*. Cæteros Societatis Jeſu, qui de morum doctrina ſcripſerunt, *Tamburinum*, *Baunium*, *Eſcobarium*, *Filliutium*, *Sanchem*, *Azorium*, *Sanctium*, *Tannerum*, *Reginaldum*, *Maſcarenham*, *Buſembaum*, Hos, inquam, & alios benemultos modernos Societatis Jeſu Scriptores, qui de doctrina Morali libros vulgarunt, ne longior ſim, lubens pretermitto.

Ex Scriptoribus Polemicis Societatis Jeſu, tres potiſſimùm Sæculo XVII. claruerunt, *Robertus Bellarminus*, S. R. E. Cardinalis, *Iacobus Gretſerus*, & *Martinus Becanus*. Inter Scriptores verò ejuſdem Societatis, qui in Antiquitate Eccleſiaſtica, Critices, ac Chronologiæ Diſciplinis verſatiſſimi fuerunt, cæteris anteſteterunt *Dionyſius Petavius*, *Iacobus Sirmondus*, *Philippus Labbæus*, *Gabriel Coſſartius*, *Petrus Poſſinus*, *Antonius Poſſevinus*, *Fronto Ducæus*, *Andreas Schottus*, *Petrus Franciſcus Chiffletius*, *Ioannes Garnerius*, *Theophilus Raynaudus*, *Ioannes Harduinus*, & *Bartholomæus Germonius*. Inter Aſceticos ejuſdem Societatis Jeſu Sæculi XVII. Scriptores cȩteris eloquentiæ palmam prȩripuerunt *Petrus Ribadeneira*, *Rodrigues*, *&* *Segneri*.

Denique, inter Societatis Jeſu Sæculi XVII. Scriptores Hiſtoricos reponi jure merito debent *Maffæus*, *Orlandinus*, *Sachinus*, & *Joſephus Jouvanci*, qui Hiſtoriam Societatis Jeſu eleganti calamo ſcripſerunt; Cardinalis *Palavicinus*, qui Hiſtoriam Concilii Tridentini concinnavit; *Horatius Turſellinus*; *Famianus Strada*, *Philippus Brietius*, *Buſſieres*, & *Gabriel Daniel*.

Ad

Ad hanc Scriptorum Hiſtoricorum claſſem referri quoque debent non ſolùm illi, qui Bibliothecam Scriptorum Societatis Jeſu adornarunt videlicet *Philippus Alegambe*, & *Nathanael Sotuelus*, ſed etiam hi ejuſdem Societatis Scriptores, qui ingens Opus in plura Volumina diſtributum *de Vitis, & Actis Sanctorum* aggreſſi ſunt, *Heribertus RosWeidus*, *Joannes Bollandus*, *Godefridus Henſchenius*, *Daniel Papebrochius*, *Cardonus*, *Conradus Janning*, *Franciſcus Baert*, *Nicolaus Rayè*, & *Joannes Baptiſta Sollerius*.

Scriptores Congregationis Oratorii Jeſu Sæculi Decimi Septimi.

Petrus Berullus, natione Gallus, Congregationis Gallicanæ *Oratorii Jeſu* Inſtitutor, & S. R. E. Cardinalis, varios Tractatus Polemicos, & quædam Opera Aſcetica compoſuit. *Claudius Condren*, gente Gallus, & Congregationis *Oratorii Jeſu* Præpoſitus Generalis, diverſos ſcripſit Tractatus Aſceticos, Polemicos & Morales. Artem concionandi in Galliis perpolivit, & non minùs doctis, quàm elegantibus editis Aſceticis Operibus illuſtravit R. P. *Senault*, natione Gallus. Inter Theologos Congregationis Gallicanæ Oratorii Jeſu Sæculi XVII. locum habere debent *Guillelmus Gibiuſſus*, *Guillelmus Camerarius*, & *Gaſpar Jueninus*. In Sacrarum Scripturarum, & Linguarum Orientalium peritia excelluerunt Sæculo XVII. quinque inſignes Gallicanæ Congregationis Oratorii Ieſu, Scriptores, videlicèt *Joannes Morinus*, *Bernardus Lamy*, *Richardus Simonius*, *Michael Mauduit*, & *Jacobus le Long*. Hiſtoriam & Diſciplinam Eccleſia-

ſiaſticam præclaris, & nunquàm interituris Operibus illuſtrarunt quatuor eximii ejuſdem Gallicanæ Congregationis Oratorii Jeſu Scriptores, ſcilicèt *Carolus Cointius*, *Gerardus du Bois*, *Ludovicus Thomaſſinus*, & *Ioannes Cabaſſutius*.

In Congregatione Italica Oratorii Jeſu, cujus Inſtitutor ac Conditor fuit S. *Philippus Nerius*, tres floruerunt periti Scriptores, nimirùm *Odoricus Raynaldus*, qui Annales Eccleſiaſticos, à Cardinali *Baronio* ad annum uſque MCXCVIII. perductos, indefeſſo labore continuavit; *Antonius Gallonius*, Scriptor antiquitatis Eccleſiaſticæ ſtudioſiſſimus, ut videre eſt in perdoctis Operibus, quę edidit; & *Jacobus Laderchius*, Scriptor Hiſtoricus, qui etiamnùm Romæ vivit, & Continuationem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, ab *Odorico Raynaldo* concinnatæ, ad hæc uſque noſtra tempora proſequitur.

Scriptores quorumdam Ordinum Regularium, qui Decimo ſeptimo Sæculo floruerunt.

In Ordine B. *Mariæ de Mercede* claruit *Franciſcus Zumel*, ejuſdem Ordinis Præpoſitus Generalis, Theologus undecùmque doctiſſimus, & doctrinæ Sanctorum *Auguſtini*, & *Thomæ* de Gratiâ ſe ipsâ efficaci, & de prædeſtinatione gratuitâ ad gloriam, defenſor intrepidus.

In Ordine Clericorum Regularium, qui vulgò *Barnabitæ* appellantur, floruit Sæculo XVII. *Auguſtinus Torniellus*, qui Annales Sacræ Hiſtoriæ à creatione Mundi uſque ad Chriſtum incredibili labore & diligentiâ primus digeſſit.

In Ordine Clericorum Regularium, qui *Theatini*

nuncupantur, toto Orbe Sæculo XVII. celeberrimus fuit *Joſephus Maria Thomaſius*, à *Clemente XI.* Cardinalis creatus, qui generis nobilitate, vitæ ſanctimoniâ, Antiquitatis Eccleſiaſticæ, & Linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ, peritiâ, multiſque doctiſſimis editis Operibus, nomen ſuum reddidit immortale.

In Congregatione Doctrinæ Chriſtianæ, quæ à Venerabili Servo Dei *Cæſare de Bus* in Galliis ſub Pontificatu S. *Pii V.* inſtituta eſt, celebres Scriptores fuerunt *Arnaldus Milbetus* & *Petrus Annatus*, ejuſdem Congregationis Præpoſiti Generales.

Poſtremò, Ordo Minimorum, ſeu S. F*rancisci de Paula*, protulit Sæculo XVII. plures inſignes Philoſophos, *Emmanuelem Magnanum*, *Marinum Merſennum*, *Joannem l'Alemandet*, *Joannem Saguens*, natione Gallos, F*ranciſcum Polancum*, gente Hiſpanum, qui etiam præter Opera Philoſophica, de rebus Theologicis ſcripſerunt. *Theologiam Patrum Dogmaticam*, *Scholaſtico Poſitivam* nuperrimè aggreſſus eſt R. P. *Antonius Boucat*, ejuſdem Ordinis S. *Franciſci de Paula* Profeſſor, natione Gallus, jamque Tomus primus in Folio in lucem prodiit. Inter omnes Scriptores Aſceticos ejuſdem Ordinis, qui penè innumeri ſunt, eminet *Franciſcus Giri*, natione Gallus, qui Tomum in Folio *de Vitis Sanctorum* Gallicè ſcripſit. *Petrus Jacobus Triſtan* contexuit *Chronicon Illuſtrium Scriptorum Ordinis Minimorum*. In tertium Ordinem S. F*ranciſci de Paula* adſcriptus eſt S. F*ranciſcus Saleſius*, gente Allabrox, poſteà Epiſcopus Gebennenſis, qui plures libros aſceticos publicæ luci dedit.

TABULA CHRONOLOGICA

DECIMA QUARTA, ET ULTIMA,

In qua exhibentur omnes Ordines cùm Monaſtici, tùm Regulares, necnon variæ Congregationes, & Ordines Equeſtres ac Militares.

ETſi in tribus prioribus Eccleſiæ Sæculis fuerint Anachoretæ, ſeu Eremi Incolæ, qui vitam aſceticam in ſolitudine religiosè ducerent, non altiùs tamen, quàm à quarto Eccleſiæ Sæculo, imperante *Conſtantino Magno*, repetam inſtitutionem Monachorum, qui in eodem Cœnobio communibus bonis utuntur, & ſub uno Præfecto Abbate eamdem Regulam ſimul profitentur. Ut autem omnes Ordines cùm Monaſticos, tùm Regulares, necnon Ordines Equeſtres & Militares, qui à quarto Eccleſiæ Sæculo ad noſtram uſque ætatem fuerunt inſtituti, diſtinctè & accuratè percenſere valeamus, eos omnes, juxta ordinem Sæculorum, in quibus originem habuerunt, hìc inſerere opportuniùs eſſe duximus: Non negantes tamen in prioribus Eccleſiæ Sæculis fuiſſe Monaſticum Inſtitutum.

Ordines Monaſtici, qui Sæculo quarto fuerunt in Eccleſia inſtituti.

Ordo Monachorum *Sancti Antonii* ab eodem S. *Antonio*, Ægyptio Abbate, circa annum CCCX. in Thebaide, Ægypti Provincia, inſtitutus eſt.

Or-

Ordo Monachorum *Tabennitarum* in eadem Thebaide, Tabennis, qui locus in Nili fluminis Inſula ſitus eſt, inſtitutus fuit à S. *Pachomio* Abbate circà annum CCCXX.

Ordo Monachorum *Baſilianorum* circa annum CCCLXIII. Matazæ in Ponto inſtitutus eſt à S. *Baſilio*, poſteà Cæſareę in Cappadocia Epiſcopo, cujus Regulam Monachi ſequuntur, & per totam Græciam magno numero degunt.

Ordines Monaſtici Sæculo Eccleſiæ quinto inſtituti.

Plures Sæculi quinti viri pietate illuſtres Statum Monaſticum longè latèque præſertim in Galliis propagarunt. *Caſſianus* Abbas duo Monachorum Cænobia Maſſiliæ excitavit, eiſque ſpecialem Regulam dedit. S. *Honoratus*, Epiſcopus Arelatenſis, fundavit *Monaſterium Lerinenſe*, in quo doctrinâ & pietate floruerunt celeberrimi Monachi, qui Sancti *Honorati* Regulam obſervabant, ſed poſteà Regulam S. *Benedicti* Abbatis ſuſceperunt. Monachi Cænobii Agaunenſis, quod nunc vulgò appellatur *Cænobium S. Mauritii* in Valleſia, peculiarem ſervabant Regulam à S. *Severino*, ejuſdem Monaſterii Agaunenſis Abbate, editam. S. *Martinus*, Turonenſis Epiſcopus, inſigne Monaſterium, duobus ferè millibus extra civitatem Turonenſem diſtans, quodque hactenus *Majus Monaſterium* appellatur, conſtruxit. Multa etiam in Galliis quinto Eccleſiæ ſæculo fuerunt celeberrima Cænobia, in quibus Monachi ſanctiſſimè vivebant, præſertim Monaſteria *Jurenſia*, duo videlicèt virorum, & unum puellarum in Diæceſi Lugdu-

nenſi fundata: Monaſteria *Grinniacenſia*, Viennę in Gallia: *Reomaenſe* Monaſterium in Diæceſi Lingonenſi: & Monaſterium *Lugdunenſe* apud Inſulam, *Barbaram* dictam, extructum.

In Eccleſia Orientali clariſſimi Ordinis Monachorum, qui dicti ſunt *Acæmeti*, fundator extitit quinto Sæculo S. *Alexander*, cujus vitam ab Auctore Monacho Acęmeto, ejus Diſcipulo, ſcriptam, edidit *Bollandus* ad diem XV. menſis Januarii.

Ordines Monaſtici Sexto Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Statui Monaſtico in Occidente maximum ſplendorem & incrementum dederunt ſexto Eccleſiæ Sæculo Viri ſanctimoniâ vitæ conſpicui. S. *Cæſarius*, Arelatenſis Epiſcopus, duas ſcripſit Regulas, unam pro Sanctimonialibus, Alteram pro Monachis. S. *Benedictus* Monachorum per Occidentem parens, Ordinem Monachorum Benedictinorum inſtituit, eiſque peculiarem Regulam tradidit. Sanctus *Columbanus* Abbas Hibernus, multa in Gallia & in Italia fundavit Cænobia Monachorum, & Regulam, quam ſequerentur, condidit. S. *Aurelianus*, Epiſcopus Arelatenſis, duplicem ſcripſit Regulam, unam Monachis, alteram Sacris Virginibus inſcriptam. S. *Ferreolus*, Ucetiæ in Gallia Epiſcopus, Monaſterium in ea Urbe excitavit, quod de ſuo nomine *Ferriolacenſe* nuncupavit, ſcripſitque pro Monachis Regulam. S. *Donatus*, Epiſcopus Veſontienſis, Monaſterium ſub Regula S. *Columbani* Abbatis extruxit, & Regulam pro Sanctimonialibus ſcripſit. S. *Iſidorus*, Hiſpalenſis Epiſcopus, Regulam, ex priorum Pa-

trum Regulis concinnatam, Monachis Hiſpaniæ tradidit, & S. *Fructuoſus*, Epiſcopus Bracarenſis, duplicem pro, Monachis edidit Regulam, & Monaſticum Inſtitutum in Hiſpania maximè propagavit. Has omnes Regulas, tàm pro Monachis, quàm pro Sanctimonialibus conditas, collegit, eaſque exhibet in *Codice Regularum* Cl. *Holſtenius*, Bibliothecæ Vaticanæ Cuſtos.

De Propagatione Status Monaſtici Septimo Eccleſiæ Sæculo.

Nullus Ordo Monaſticus Sæculo Eccleſiæ ſeptimo fuit inſtitutus, quædam tamen Monaſteria non ſolùm Virorum, ſed etiam Monacharum, quæ à Monachis regebantur, conſtruxit in Belgio S. *Amandus*, videlicèt *Nivellenſe*, *Melbodienſe*, *Caſtrilocenſe*, *Marcianenſe*, & alia. Nunc autem hæc Belgii Monaſteria, in quibus erant Sanctimoniales, occupant Canonicę, nobili genere progenitæ, quæ nullo obſtringuntur voto, ſed ad nuptias, ſi voluerint, tranſire poſſunt. In Cænobia verò Monachorum, quibus cura, ſeu regimen Sanctimonialium olim in Belgio incumbebat, ſucceſſerunt Canonici, qui Canonicabus Sacramenta adminiſtrant.

De propagatione Status Monaſtici Sæculo Eccleſiæ Octavo.

Regula S. *Benedicti* octavo Eccleſiæ Sæculo in Germania, Gallia & Anglia primas tenere cæpit, indèque factum, ut omnes in Occidente Monachi, qui antehàc ſequebantur Regulas, à Sanctis *Cæſario*, *Honorato*, *Aureliano*, *Marti-*

no, *Columbano*, *Caſſiano*, & aliis conditas, relictis hiſce Regulis, unam S. *Benedicti* Regulam fuerint amplexi, hujuſque Sanctiſſimi Patriarchę alumni haberentur. Multa etiam in Germania octavo Eccleſiæ Sęculo à Monachis Benedictinis extructa ſunt Cęnobia, tam Virorum, quàm Sacrarum Virginum, quæ erant Seminaria & Scholæ, in quibus pueri ad Sacrarum Literarum ſtudia inſtituebantur.

Aſt, in Gallia Sęculo octavo miſerabilis planè fuit omnium Monaſteriorum ſtatus, quorum Abbatię ſub *Carolo Martello*, Majore Domus Regiæ, per deteſtabilem abuſum fęminis in Beneficium tradebantur. Hunc autem abuſum, quem in Galliis extirpare non potuerunt Reges *Carolomannus*, *Pippinus*, *Carolus Magnus*, *Ludovicus Pius*, & *Carolus Calvus*, tandem *Hugo Capetus*, tertiæ ſtirps Regiæ in Galliis caput, datâ Monaſteriis eligendorum Abbatum Regularium integrâ libertate, penitùs ſuſtulit, ſicque deformatum Ordinem Monaſticum ad priſtinum ſplendorem reſtituit.

De propagatione Status Monaſtici Nono Eccleſiæ Sæculo.

Nullus Ordo Monaſticus Sęculo nono fuit inſtitutus, ſed Ordo Monachorum Benedictinorum ubique floruit, Diſciplinæ Regularis inſtaurationem, & Literarum ſtudia in pluribus Monaſteriis magno zelo promovente S. *Benedicto*, Abbate Anianenſi. Inter pręcipua Monachorum Benedictinorum Cænobia, quæ Sęculo nono ſtudiis Literarum inſigniora fuerunt, numerantur iſta: *Fuldenſe*, *Santigallenſe*, *Augienſe*, *Herſfel-*

feldenſe, *Hirſaugienſe*, S. *Albani*, *Moguntienſe*, *Corbejenſe*, *Pumienſe*, *Mediolanenſe*, *Sandionyſianum*, *Pariſienſe*, S. *Maximini Trevirenſe*, *Stabulenſe*, & *Weiſenbergenſe*, *Remenſe*, *Antiſiodorenſe*, *Turonenſe*, quibus adjunguntur *Anianenſe*, *Floriacenſe*, *Sangermanenſe*, *Ferrarienſe*, *Gorzienſe*, *Inſulæ Barbaræ*, *Sancti Michaelis Virodunenſe*, *Fontanellenſe*, *Sithienſe*, denique, apud Italos Cænobia *Caſſinenſe*, *Ticinenſe*, & alia quàm plurima, in quibus Monachi Benedictini omnigenâ eruditione præditi, & eximia pietate conſpicui, claruerunt, varias docuerunt ſcientias, eiſque magnum ſplendorem conciliarunt.

De propagatione Status Monaſtici decimo Eccleſiæ Sæculo.

Sicùt Res Eccleſiaſtica, ita & Monaſtica Diſciplina Sæculo decimo, quod fuit perditiſſimum, peſſimo loco erat, in deteriuſque abiiſſet, niſi labenti ac penitùs decidenti manum ſuppoſuiſſet adjutricem, ſubindèque reſtauratam longè latèque propagaſſet nova Ordinis S. *Benedicti* inſtituta eo ſæculo decimo Congregatio, dicta *Cluniacenſis*, cujus Caput erat Abbatia Cluniacenſis, à *Willelmo Pio*, Comite Arvernenſi, & Aquitaniæ Duce, in fundo proprio in Burgundia ſito, ſeu in Villa *Cluniaco*, Diæceſis Matiſconenſis, extructa circa annum nongenteſimum decimum. Huic Abbatiæ Cluniacenſi præfuerunt Sancti Abbates, & Monaſticæ Diſciplinæ Ordinis S. *Benedicti* reſtauratores, ſeu reformatores, videlicet *Berno*, *Odo*, *Aymardus*, *Mayolus*, & *Odilo*, quorum Elogia Hiſtorica texit doctiſſimus P. *Joannes Mabillonius* Sæculo V.

lo V. Benedictino. Porrò, quantum ornamenti Eccleſiæ, quantùmve ad excitandam in ferreo & obſcuro Sæculo decimo religionem & pietatem contulerit hæc celeberrima Cluniacenſis Congregatio, quot Cænobia Ordinis S. *Benedicti* ubique gentium reformaverit, quot denique viros ſanctimoniâ, & doctrinâ celebres protulerit, enarrare nimis longum eſſet.

De propagatione Status Monaſtici, & de Ordinibus, ſeu Congregationibus Sæculo XI. in Eccleſia inſtitutis.

Multis Congregationibus & Ordinibus Monachorum initium dedit Sæculum undecimum. Inprimis, Congregatio Monachorum Camaldulenſium Auctorem habet S. *Romualdum*, Ravennæ ex illuſtriſſima progenie ortum. Hæc Congregatio ſub Regula S. *Benedicti* inſtituta, *Camaldulenſis* dicta eſt, à *Camalduli*, ſeu Campi *Malduli* Eremo, ubi S. *Romualdus*, illius fundamenta jecit, ac plura poſteà tam Cenobitarum, quàm Eremitarum ejuſdem Camaldulenſis Congregationis, quibus habitum coloris albi dedit, pluribus in locis Monaſteria excitavit. In hanc Camaldulenſium Congregationem, quæ à Romanis Pontificibus *Leone IX. Nicolao II.* & *Alexandro II.* fuit confirmata, coaluit alia Eremitarum Congregatio *Fontis Avellani*, quæ eodem Sæculo XI. originem habuit, maximèque inclaruit per S. *Petrum Damiani*, qui de ejus Inſtitutis ſcripſit.

Congregationem Monachorum *Vallumbroſanam*, ita dictam à *Valle Umbroſa*, quæ itinere dimidii diei ab Urbe Florentia diſtat, inſtituit ſub Sancti-

ctì *Benedicti* Regula S. *Joannes Gualbertus*, patriâ Florentinus. Fuit hæc Monachorum *Vallis Umbroſæ* Congregatio approbata à Summis Pontificibus *Alexandro II. Gregorio VII.* & *Urbano II.*

Ordinem Monachorum *Grandimontenſium* S. *Stephanus de Mureto*, nobilis Arvernus, inſtituit in nemoroſo monte, qui tribus leucis à Lemovicarum Urbe in Galliis diſtat, & *Muretum* dicitur. Sed quia hujus Ordinis Monachi montem *Muretum*, relinquere coäcti, ad *Grandem Montem* poſteà migrarunt, indè dicti ſunt Monachi *Grandimontenſes*. Propriam ac peculiarem Regulam ſuis Monachis dedit S. *Stephanus*, Grandimontenſis Ordinis Fundator, eamque Pontifices Maximi *Urbanus III.* & *Clemens III.* confirmarunt.

Ordo Monachorum *Carthuſianorum* fuit circa annum MLXXXIV. à S. *Brunone*, patriâ Colonienſi, inſtitutus in Galliis, videlicèt in Carthuſiæ ſolitudine, Diœceſis Grationopolitanę, ab *Hugone*, Epiſcopo Grationopolitano, conceſsâ Sancto *Brunoni*, ipſiusque Sociis, ad ſolitariam vitam anhelantibus. Ab hoc Solitarię vitæ cum perpetua cilicii, ſilentii, jejunii, à carnibus abſtinentiæ obſervatione, auſteràque Diſciplinâ conjunctæ Sanctiſſimo Inſtituto hactenùs nè latum quidem unguem receſſerunt Monachi Carthuſiani, nec ullâ proindè reformatione indiguerunt.

Ordinem Monachorum *Ciſtercienſium* ſub finem Sęculi XI. in Diœceſi Cabilonenſi & Burgundię Ducatu inſtituit S. *Robertus*, Abbas Cænobii Moliſmenſis, acceptâ priùs licentiâ ab *Hugone*, Archiepiſcopo Lugdunenſi, Legàto Apoſtolico, & à

& à *Waltero*, Cabilonenſi Epiſcopo, atque ope *Odonis*, Burgundiæ Ducis. Hunc Monachorum Ciſtercienſium Ordinem doctrinâ & pietate Sęculo Eccleſię duodecimo maximè promovit & illuſtravit S. *Bernardus*, Abbas Claræ vallenſis.

Ordini *Hoſpitalariorum S. Antonii* Abbatis ſub finem Sæculi undecimi initium dedit in Galliis *Gaſto*, Vir nobilis Provinciæ Viennenſis. Hic quippè cum *Gerino*, filio ſuo, adjunctis octo Sodalibus, ſeſe addixit miniſterio infirmorum, qui præſertim Sacro igne (morbo id ætatis frequenti) ardebant. Verùm, hæc pia Societas in Religioſum dumtaxat Ordinem tranſiit Sęculo decimo tertio, ſeu anno milleſimo ducenteſimo decimo octavo, quo *Falco*, qui huic piæ Sæculari Societati præerat, ſe, ſuoſque ſolemnibus Religionis votis, approbante *Honorio III.* Pontifice Maximo, obſtrinxit. Tandem, *Bonifacius VIII.* Summus Pontifex anno MCCXCVII. Religioſos prædicti Antoniani Ordinis declaravit Canonicos Regulares ſub Regula S. *Auguſtini*, ſervato ſigno *Tau*, ſeu Cruce Cærulæa, quam ſuis veſtibus intextam ſemper gerunt.

Ordines cùm Monaſtici, tùm Religioſi Equeſtres, ac Militares, qui fuerunt inſtituti duodecimo Eccleſiæ Sæculo.

Ordo Monachorum & Monialium *Fontisbraldenſis*, Gallicè *de Fontevraud*, fuit in Galliis ſub initium Sæculi XII. à *Roberto de Arbriſſello*, Theologo Pariſienſi, inſtitutus apud hujus nominis locum in Diæceſi Pictavienſi, non procul à Turonum, & Andegavorum finibus, ſub Regula

gula S. *Benedicti*. Huic Ordini, præeſt Abbatiſſa Generalis, quæ non ſolùm Moniales, ſed etiam Monachos regit, exemplo ſcilicet B. *Mariæ* Virginis, cui, tanquàm matri, S. *Joannes*, Euangeliſta, in filium adoptatus, paruit.

Inter perantiquas Ordinis S. *Benedicti* Congregationes locum jure optimo ſibi vindicat *Virginiana* Monachorum Congregatio, cui initium dedit S. *Guillielmus Vercellis*, è nobiliſſima familia in Inſubria natus, vitæ probitate & miraculorum famâ celebris, morumque ſuavitate omnibus, etiam Regibus ac Principibus apprimè charus. Hujus Congregationis Sæculo ineunte duodecimo fundamenta jecit laudatus S. *Guillelmus*, in cacumine montis aſperi & inacceſſi, olim in Regno Neapolitano *Virgiliani* nuncupati, qui poſteà, ab eodem iſtius Congregationis Inſtitutore B. *Mariæ* Virgini dicatus, *Mons Virginis* dictus eſt, indèque Monachorum Congregatio *Montis Virginis*, ſeu *Virginiana*, fuit appellata, quæ multis per Italiam extructis Cænobiis latè propagata, plures Monachos eruditione & pietate eximiâ pręditos dedit Eccleſię.

Canonicorum Regularium S. *Auguſtini* Ordinem Sęculo Eccleſiæ duodecimo latè propagavit S. *Ivo*, qui Monaſterii Bellovacenſis S. *Quintini* primus Abbas fuit, & poſteà Epiſcopus Carnotenſis. Prodierunt etiam Sæculo XII. celebres Canonicorum Regularium Ordinis S. *Auguſtini* congregationes, videlicèt in Galliis *Congregationes S. Victoris*, & *S. Genoveſæ*, *Congregatio San-Ruſiana*, ſic dicta ab Abbatia S. *Rufi* extra muros Avenionenſes, quæ hujus Congregationis *San-Rufianæ* caput erat; *Congregatio B. Petri de honeſtis*; *Congregatio S. Salvatoris* apud Bo-

Bononiam; *Congregatio Lateranenſis*, & aliæ quædam. Novum quoque Canonicorum Regularium Ordinem Sæculo XII. inſtituit in Galliis S. *Norbertus* in Diæceſis Laudunenſis loco, qui *Præmonſtratus* dicitur, indèque Canonici Regulares Ordinis S. *Norberti* appellantur *Præmonſtratenſes*.

Ordo *Sanctiſſimæ Trinitatis* ad redemptionem Captivorum ſub finem Sęculi XII. inſtitutus eſt à S. *Joanne de Matha*, in Gallo Provincia nato, qui Theologus Pariſienſis fuit, & à S. *Felice Valeſiano*, in loco Diæceſis Meldenſis, qui *Cervus Frigidus* dicitur, & eſt adhùc totius Ordinis Caput.

Ordo *Beguinarum* in Belgio à *Lamberto*, Sacerdote Leodienſi, Gallicè cognominato *le Begue*, quia balbus erat, Sæculo XII. fuit inſtitutus, indèque Virgines, quæ religioſum iſtud vitæ genus amplexę ſunt, dicuntur *Beguinæ*, quæ piis operibus vacant, Divinis Officiis interſunt, & communi habitatione utuntur, ſed nullis Votorum Regularium vinculis adſtringuntur, longèque diverſæ ſunt ab illis *Beguinis*, quæ cum *Beguardis* in Concilio Generali Viennenſi, anno MCCCXI. in Galliis habito, hæreſis nomine fuerunt damnatæ.

Plures Equeſtres Ordines Religioſi ac Militares Sæculo Eccleſiæ XII. fuerunt inſtituti, quorum primus, iſque cæteris illuſtrior, eſt *Ordo Hoſpitalariorum S. Joannis Hieroſolymitani*, quamvis multi originem hujus Equeſtris Ordinis altiùs haud improbabiliter accerſant. Hujus Ordinis *Hoſpitalariorum S. Joannis Hieroſolymitani* Religioſi Equites ſub Regula S. *Auguſtini* Sacram militiam cum hoſpitalitate, atque infirmorum curâ pro-

profitentur. Poſt ereptam Chriſtianis Palæſtinam, dicti ſunt *Equites Rhodii*, nunc amiſsâ *Rhodo*, Equites *Melitenſes* vocantur. Alter Ordo Equeſtris, eſt Ordo *Templariorum*, ſeu *Fratrum Militiæ Templi*, quibus ex officio incumbebat, Chriſtianos ad Sacra Palæſtinæ loca peregrinantes, à Chriſtiani nominis hoſtium inſidiis defendere, ac tutari. Verùm, hic Militaris *Templariorum* Ordo, cùm ab Inſtituti ſui fine penitùs degeneraſſet, extinctus & abolitus eſt à *Clemente V*. Pontifice Maximo, in Concilio Viennenſi anno MCCCXI. Tertius Ordo Equeſtris, ac Militaris, eſt Ordo *Equitum Theutonicorum* in Germania, qui ſolemni voto, ſub patrocinio B. *Mariæ* Virginis, ſe militiæ obſtringebant, indèque dictus illorum Ordo *Equitum B. Mariæ Teutonicorum*, cui unitus poſteà fuit alter Ordo Equitum Militarium, videlicet *Gladiferorum*, qui in Livonia anno MCLXXXVI. ad debellandos Crucis inimicos fuerat inſtitutus. Denique, in Hiſpania Sæculo XII. ad defenſionem Chriſtianorum adversùs Saracenos, inſtituti ſunt tres Ordines Equitum Militarium, ſeu Ordo Militum *Calatravæ*, Inſtituti Ciſtercienſis; Ordo militiæ S. *Juliani de Peirero*, & Ordo Militiæ S. *Jacobi*. Conſultò prætermiſi Ordinem *Humiliatorum*, qui ab *Innocentio III*. circa annum MCC. fuit confirmatus. Hic quippè Ordo fuit abolitus à S. *Pio V*. Pontifice Maximo, propter inſidias Sancto Cardinali *Carolo Borromæo* paratas anno MDLXX. ſed prætermittere non debeo Ordinem *Hoſpitalariorum S. Spiritus*, apud Montem Peſſulanum in Galliis inſtitutum, & ab *Innocentio III*. Pontifice Maximo, circà annum MCXCVIII. confirmatum. Hic quippè Ordo *Equitum Hoſpi-*

pitalariorum S. Spiritus adhuc viget, preſertim Romæ.

Ordines Monaſtici, Regulares, & Equeſtres, ſeu Militares, decimo tertio Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Clariſſimus Fratrum *Prædicatorum* Ordo, ex quo innumeri doctrinâ ac vitæ ſanctimoniâ conſpicui, atque de Eccleſia optimè meriti prodierunt Viri Religioſi, inſtitutus eſt à S. *Dominico*, natione Hiſpano, ex illuſtriſſima *Guſmanorum* proſapiâ oriundo, & Eccleſiæ Oxomenſis Canonico Regulari Ordinis S. *Auguſtini*. Egregiam contra Hæreticos Albigenſes in Galliis operam navavit Sanctiſſimus ille Patriarcha, primusque fuit Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter. Hunc S. *Dominici* Ordinem anno MCCXVI. confirmavit H*onorius III.* Pontifex Maximus, eique Sacrę in Hęreticos Inquiſitionis commiſſum eſt officium, quo ejuſdem Ordinis alumni, ſicut & Magiſterio Sacri Palatii Apoſtolici, necnon Secretarii Congregationis *Indicis* munere ſummâ cum laude, & indefeſsâ ſollicitudine ac vigilantiâ etiamnùm perfunguntur.

Ordo FF. M*inorum* initium habuit à S. F*rancifco*, Aſſiſino, qui eis arctiſſimam vivendi normam, & ſtrictioris paupertatis profeſſione inſignem, pręſcripſit. Inſtituit etiam idem S. F*ranciſcus*, unà cum Sancta *Clara*, Virgine Aſſiſinate, in Eccleſia S. *Damiani* Sorores Moniales, quarum illę, quę primę Ordinis aſperitati inhęſerunt, vocantur *Clariſſæ*, & *Damianæ*, ſeu *Damianiſticæ*, illę, verò, quę mitigationem Regulæ ab *Vrbano V.* Pontifice Maximo factam ſequuntur, & prę-

& prędia poſſi leat , appellantur *Vrbaniſticæ* .

Ordinis *Eremitarum S. Auguſtini* originem quidam accerſunt à tempore S. *Auguſtini* , quem hujus Ordinis Inſtitutorem eſſe pertendunt . Alii verò aſſerunt , *Alexandrum IV*. Sæculo XIII. diverſas Eremitarum Congregationes , quæ ſub diverſis Regulis , titulis , ac veſtibus hàc illàc erant diſperſæ , in unam Eremitarum Ordinis & Regulæ S. *Auguſtini* obſervantiam , atque uniformem vivendi ac veſtiendi modum redegiſſe , atque huic Ordini Eremitarum S. *Auguſtini* præfeciſſe primum Priorem Generalem *Lanfrancum Septalanum* , Mediolanenſem .

Carmelitæ , qui anteà ſparſim in Monte Carmelo vitam Eremiticam agebant , Sæculo XII. ſimul conveniſſe dicuntur . Regulam , quam B. *Albertus* , Patriarcha Hieroſolymitanus , eis prę-ſcripſit,confirmavit *Honorius III.* quæ tamen ab *Innocentio IV*. fuit poſteà mitigata. Antiqui Carmelitarum habitus formam mutavit *Honorius IV*. quam mutationem approbavit *Bonifacius VIII.* anno primo ſui Pontificatus . Montis Carmeli Incolas ex Oriente ſecum in Gallias deduxit S. *Ludovicus* , Franciæ Rex , & in eo Regno Carmelitæ ſedem figere cæperunt circa annum MCCLXIV.

Quatuor iſti Ordines , quos Sæculo XIII. inſtitutos hactenùs percenſui , ſeu *FF. Prædicatorum*, *FF. Minorum* , *Eremitarum S. Auguſtini*, *&* *Carmelitarum* , vulgò appellantur *Ordines Fratrum Regularium Mendicantium* .

Ordo S. *Mariæ de Mercede*, ad redimendos ex Infidelium manibus captivos Chriſtianos , à *Jacobo I.* Aragoniæ Rege , conſilio S. *Raymundi de Pennafort* , Ordinis Prædicatorum , & operâ

S. *Petri de Nolaſco*, nobilis Occitani, fuit Barcinone inſtitutus, & à *Gregorio IX.* Pontifice Maximo, ſub Regula S. *Auguſtini* anno MCCXXXV. approbatus.

Ordo *Servorum B. Mariæ Virginis* à ſeptem viris nobilibus Florentinis ſub Regula S. *Auguſtini* fuit inſtitutus, & promovente S. *Petro* Martyre, Ordinis Prædicatorum, confirmatus eſt ab *Innocentio IV.* Pontifice Maximo.

Congregationem *Silveſtrinorum* inſtituit B. *Silveſter Guzolinus*, Canonicus Auximus, deindè Eremita, eamque confirmavit *Innocentius IV.* anno MCCXLVII.

Congregatio *Cæleſtinorum* fundata eſt à *Petro de Morone* Eremita, qui poſteà fuit Summus Pontifex dictus *Cæleſtinus V.* indèque huic Congregationi inditum nomen *Cæleſtinorum*, qui ſequuntur Regulam S. *Benedicti*.

Ordo *Vallis-Scholarium* in Diæceſi Lingonenſi, juxtà S. *Auguſtini* Regulam, à *Guillelmo*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore, fuit inſtitutus, & confirmatus ab *Honorio III.* anno MCCXVIII. In eadem quoque Diœceſi Lingonenſi alterum Ordinem, qui dicitur *Vallis Caulium*, ſub diſtrictiori Ciſtercienſium Inſtituto fundavit quidam nomine *Viardus*.

Ordo *Eremitarum S. Pauli* Budæ in Hungaria, ex Inſtituto nimirùm S. *Pauli*, primi Anachoretæ, Authore B. *Euſebio*, Strigonienſi Archiepiſcopo, initium habuit circà annum MCCXV. ſed fuit dumtaxat confirmatus à Joanne XXII. anno MCCCXXVIII.

Prætèr iſtos Regulares Ordines ſæculo XIII. inſtitutos, duos Equeſtres ac Militares Ordines, eodem Sæculo conditos, Romani Pontifices ap-

approbarunt. *Alexander IV.* anno MCCLIV. confirmavit Ordinem *Fratrum & Militum Hoſpitalis Leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani* ſub Regula S. Auguſtini. *Vrbanus IV.* anno MCCLXI. confirmavit *Ordinem Equitum S. Mariæ Glorioſæ* ſub Regula S. *Auguſtini*, conditum à F. *Bartholomæo*, patria Vicentino, Ordinis Prædicatorum, ad pacem & concordiam fovendam in his præſertim Italiæ Civitatibus, quæ cruentis Gibellinorum & Guelphorum factionibus, inteſtinis odiis, belliſque conflagrabant.

Ordines Monaſtici, Regulares, & Equeſtres, ſeu Militares decimo quarto Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Congregatio *Montis Oliveti* anno MCCCXIII. inſtituta eſt à *Bernardo Ptolomæo*, nobili Senenſi, qui in montem nominis *Oliveti* in Aretina Diœceſi cum Sociis ſeceſſit, aſperam vivendi rationem ſub Regula S. *Benedictini* profeſſus. Hæc *Montis Oliveti* Congregatio confirmata fuit à *Clemente VI.* Pontifice Maximo anno MCCCXLIV.

Ordo *Brigidianorum*, ſive *Sancti Salvatoris*, tam fœminarum, quàm Virorum (qui tamen Abbatiſſæ ſubjecti ſunt) à *S. Brigida*, vel *Birgitta*, revelationibus & peregrinationibus clarâ, inſtitutus eſt apud Waſthenam in Suecia. Regula, quam, Chriſto, ut ferunt, dictante, hæc Sancta Vidua ſuis præſcripſit, confirmata eſt ab *Vrbano V.* anno MCCCLXX.

Ordo *Hieronymianorum*, ſeu Monachorum S. *Hieronymi*, à *Petro Ferdinando*, Hiſpano, inſtitutus eſt, & approbatus à *Gregorio XI.* circa annum MCCCLXXIV.

Alii *Eremitæ S. Hieronymi* circa annum MCCCLXXX. à *Petro Gambacurta*, nobili Piſano, fuerunt inſtituti, qui nullis initio votis erant adſtricti, ſed S. *Pii V.* auctoritate Solemnia Religionis vota amplexi, Literis incumbere & concionibus operam dare cœperunt.

Ordo S. *Ambroſii* dudùm inſtitutus, ſed abſque certa Regulâ à Sede Apoſtolica approbatâ, fuit confirmatus ſub Regula S. *Auguſtini* à *Gregorio XI.* anno MCCCLXXV. Caput hujus Ambroſiani Ordinis eſt Monaſterium Mediolanenſe S. *Ambroſii ad Nemus*.

De induſtria prętermiſi Ordinem *Jeſuatorum*, ſic appellatum, quòd ejus alumni Sanctiſſimum nomen *Jeſu* frequenter in ore haberent: quià licèt hic Ordo à S. *Joanne Columbano* Senis in Etruria fuerit inſtitutus, & ab *Vrbano V.* anno MCCCLXVII. confirmatus, poſtea tamen extinctus eſt à *Clemente IX.* anno MDCLXVIII.

Prætèr iſtos Monaſticos & Regulares Ordines, qui Sæculo XIV. originem habuerunt, quidam Equeſtres & Militares Ordines fuerunt inſtituti. Duos Equeſtres Ordines, ad propulſandos Maurorum & Saracenorum incurſus deſtinatos, approbavit Sæculo XIV. *Joannes XXII.* unum videlicet in Aragonia, dictum *Ordinem Monteſiæ*, ab urbe Regni Aragoniæ, in qua hujus Ordinis Equeſtris Sedes præcipua conſtituta eſt. Hunc autem Ordinem confirmavit *Joannes XXII.* anno MCCCXVII. & poſt biennium approbavit idem Summus Pontifex alterum Ordinem Militarem in Luſitania inſtitutum, dictum *Militiam*, ſeu *Ordinem Chriſti*. In Sicilia *Carolus Dirrachinus*, Rex, anno MCCCLXXXII. Ordinem Militarem *Equitum Navalium* inſtituit. Ordinem *Periſceli-*

lidis, ſuo in Angliæ Regno circa annum MCCCL. inſtituit *Eduardus VI.* ſive ut alii dicunt, *III.* cum hac Inſcriptione: *Hony ſoit qui mal y penſe*. Hic *Periſcelidis* in Anglia Ordo Equeſtis quidem eſt, ſed non Militaris, non ſecus ac Ordo dictus *Stellæ*, quem *Joannes*, Galliarum Rex, circa annum MCCCLI. inſtituit cum hoc Symbolo: *Monſtrant Regibus Aſtra Viam.* Denique, *Amedeus VI.* Comes Sabaudiæ inſtituit Sæculo XIV. Torquatorum Equitum Ordinem in memoriam Annunciationis B. *Mariæ* Virginis, ob navalem Victoriam, quam die Annunciatæ *Mariæ* Virgini Sacrâ reportavit.

Ordines Monaſtici, Regulares, Equeſtres ac Militares Sæculo Decimo quinto inſtituti.

Ad reformandos Ordines ſive Monaſticos, ſive Regulares, aliquot Congregationes Sæculo XV. fuerunt inſtitutæ. Congregatio S. *Juſtinæ*, ſic dicta ab ejus nominis Monaſterio apud Patavium, initium habuit circa annum MCCCCVIII. & collapſam in Ordine S. *Benedicti* Monaſticam Diſciplinam totâ Italiâ reſtituit, dicta eſt etiam hæc Congregatio *Caſſinenſis*, quòd in Abbatia Montis Caſſini maximè vigeret.

Congregatio S. *Bernardi* fuit in Hiſpania circà annum MCCCCXXV. inſtituta à *Martino Varga*, Monacho Ciſtercienſi, qui veterem Ciſtercienſium Ordinis Diſciplinam, approbante *Martino V.* Pontifice Maximo, inſtauravit.

Congregatio *Burſfeldenſis* in Germania circa annum MCCCCXXXV. inſtituta, antiquam Monaſticam Diſciplinam, quæ in pluribus Germaniæ & Belgii Cænobiis Ord. S. *Benedicti* erat collapſa, feliciter reſtituit.

Congregatio *Feſulana Eremitarum S. Hieronymi*, quæ jam fuerat inchoata anno MCCCLXXX. confirmata eſt ab *Innocentio VII.* anno MCCCCV. & Regulam S. *Auguſtini*, approbante *Eugenio IV.* ejuſdem Congregationis Eremitæ amplexi ſunt anno MCCCCXLI.

Ad reformandam Canonicam Diſciplinam Canonicorum Regularium inſtituta eſt Sæculo XV. circa annum MCCCCVIII. Congregatio Canonicorum Regularium S. *Salvatoris Silvæ lacus* propè Senas à *Stephano*, Senenſi, Ordinis Eremitarum S. *Auguſtini*, qui auctoritate *Gregorii XII.* Canonicus Regularis factus eſt. Hanc Canonicorum Regularum Congregationem vocat Vulgus Ordinem *Scopetinorum* ab Eccleſia S. *Donati de Scopeto*, Florentiæ ſitâ, quam huic Canonicorum Regularium S. *Salvatoris* Congregationi univit *Martinus V.* Celebris quoque fuit Sæculo XV. Canonicorum Regularium Congregatio inſtituta à *Bartholomæa Columna*, nobili Romano, quæ dicta fuit *Friſonaria*, quia in Monaſterio S. Mariæ *Friſonariæ* non procul à *Luca*, Urbe Tuſciæ, initium circa annum MCCCXCVI. habere cæpit, & tota deindè in Italia recepta eſt ſub titulo Congregationis *Lateranenſis*.

Multa Monaſteria Ordinis S. *Franciſci*, quæ ab antiqua ſeveritate deſciverant, ad avitam Diſciplinam circà annum MCCCCXIX. revocavit S. *Bernardinus*, Senenſis, ejuſdem Ordinis, indèque Franciſcani, qui huic reformationi adhæſerunt, dicti ſunt *Obſervantini*, quòd ſtrictiùs Regulam S. *Franciſci* obſervent. Eodem Sæculo XV. B. *Colcta Boylcta*, Virgo Monialis Clariſſa, Ordinis Monialium S. *Claræ* reformationis curam in Galliis ſuſcepit.

Con-

Congregatio *Lombardiæ* Cremę per *Gregorium Rocchium*, Papienſem, & *Gregorium*, Cremonenſem, inſtituta eſt anno MCCCCXLIV. & eminet inter Congregationes reformatas calceatorum Eremitarum *S. Auguſtini*.

Ordo *Minimorum* à S. *Franciſco de Paula*; ſic dicto à patria in Calabria, fuit inſtitutus, & Regulæ ſuę confirmationem impetravit à *Sixto IV.* anno MCCCCLXXIII.

Congregatio *Diſcalceatorum Eremitarum* Ordinis S *Auguſtini* auctorem habet *Baptiſtam Poggium*, fuitque confirmata à *Sixto IV.* anno MCCCCLXXIV.

Ordinem Monialium *in honorem Conceptionis B. Mariæ Virginis* Toleti in Hiſpania nobilis Virgo Luſitana, dicta *Beatrix à Silva*, fundavit, eumque *Innocentius VIII.* anno MCCCCLXXXIX. approbavit.

Ordinem Monialium *Annunciationis B. Mariæ Virginis* circa annum MCCCCXCVIII. Avarici Biturigum in Galliis inſtituit B. *Joanna Valeſia*, Ludovici XI. Galliarum Regis filia, eumque Ordinem Summi Pontifices *Alexander VI. Julius II.* & *Leo X.* confirmarunt.

Eodem Sæculo decimoquinto Cardinalis *Joannes de Turrecremata* Ordinis Præd. Romæ inſtituit ſub nomine B. *Virginis Annunciatæ* piam Societatem, quæ etiamnùm viget, in qua puellarum Romanarum caſtitati ſic providetur, ut eis numerentur dotes, optioque relinquatur aut ineundi matrimonium, aut virginitatem Deo in aliquo Monaſterio conſecrandi.

Inter Ordines Equeſtres, ac Militares, qui Sæculo XV. originem habuerunt, pręcipui ſunt Ordo *Equitum Velleris Aurei*, quem anno MCCCCXXX. *Philippus*, cognomento *Bonus*, Bur-

gundiæ,& Brabantiæ Dux,inſtituit: Ordo Equitum *Lunæ Creſcentis*, quem *Renatus*, Andegavenſium Dux, & Rex Siciliç, inſtituit anno MCCCCLXIV. Ordo Equitum *S. Michaelis*, Archangeli, quem anno MCCCCLXIX. *Ludovicus XI.* Galliarum Rex inſtituit,ac denique Ordo Equitum S. *Mauritii*, cujus conditor fuit *Amedeus VIII.* Dux Sabaudiæ, qui tandem rerum humanarum pertæſus, Ripallianam Eremum cum decem Mauritanis Equitibus ſeceſſit. Indè tamen eductus, & contra *Eugenium IV.* verum ac legitimum Pontificem Romanum, electus eſt Pontifex, dictuſque in ſua Obedientia *Felix V.* Sed facti pænitens, poſt novem annos, menſes ſex & ſeptem dies ab electione ſua, ſuſcepto pſeudo Pontificatu ſeſe abdicavit, ad Ripallianam Eremum rediit, ſanctè vixit, & mortuus eſt, multiſque poſt obitum miraculis effulſit; ſicut *Philippus Bergomenſis*, & alii Scriptores probatiſſimæ fidei teſtantur.

Ordines, & Congregationes Regulares, Equeſtres ac Militares Sæculi Decimi Sexti.

Ordo Clericorum Regularium *Theatinorum* à *Joanne Petro Caraffa*, Epiſcopo Theatino, qui poſteà fuit Pontifex Maximus,dictus *Paulus IV.* & à tribus ejus Sociis anno MDXXIV. inſtitutus eſt. Prætèr tria vulgaria Religioſi Status Vota, Clerici Regulares Theatini nihil poſſident, nec mendicando vitam ſuſtentant, ſed dumtaxat collatis ultrò eleemoſynis aluntur.

Ordo FF. Minorum Eremitarum, qui à Caputio acuminato dicuntur *Capucini*, ſuum agnoſcit Auctorem *Matthæum Baſſium*, ex Umbria oriundum,

dum, Minoritam Obſervantem, qui anno MDXXV. ſeverioris pænitentiæ, & anguſtioris paupertatis deſiderio inflammatus multos ſibi adſcivit Socios, quibuscum ſtrictiſſimam S. *Franciſci* Regulę obſervationem ſuſcepit. A *Clemente VII.* Pontifice Maximo anno MDXXVII. hic *Capucinorum* Ordo fuit confirmatus.

Congregatio Clericorum Regularium, qui *Somaſchi* appellantur à loco ita dicto, qui eſt Mediolanum inter & Bergamum, Auctorem habet *Hieronymum Æmilianum*, nobilem Venetum, qui multos nobiles Laïcos anno MDXXXI. congregavit ad gerendam Orphanorum curam. Hanc *Somaſchorum* Congregationem approbavit *Paulus III.* anno MDXL. eiſque S. *Pius V.* Facultatem conceſſit emittendi ſolemni ritu tria regularia vota. *Paulus* vero *V.* cum hac Clericorum Regularium *Somaſchorum* Congregatione anno MDCXVI. univit alteram Clericorum Congregationem, ſeu Sodalitatem *Doctrinę Chriſtianæ*, quæ ſub Pontificatu S. *Pii V.* à Venerabili Servo Dei *Cæſare de Bus*, natione Gallo, inſtitui cæperat, ut pueri, aliique divinæ legis ignari ſacrâ doctrinâ erudirentur.

Congregatio Fratrum Minorum ſtrictioris Obſervantiæ, quos vulgò *Recollectos* nuncupant, circà annum MDXXX. initium habuit, fuitque confirmata à *Clemente VII.* anno MDXXXII.

Congregatio Clericorum Regularium S. *Pauli Decollati*, qui etiam appellantur *Barnabitæ* ab Eccleſia apud Mediolanum Sancto *Barnabæ* Sacrâ, ipſiſque conceſsâ, circa idem tempus inſtituta eſt, & ab eodem Summo Pontifice *Clemente VII.* confirmata.

Ordo *Jeſuitarum*, ſeu Clericorum Regularium

Societatis Jeſu, à S. *Ignatio de Lojola*, nobili Cantabro, fuit inſtitutus anno MDXXXIV. & confirmatus à *Paulo III.* anno MDXL.

Ordo Carmelitarum Diſcalceatorum matrem habet S. *Thereſiam* Virginem, natione Hiſpanam, quæ circa annum MDLXVIII. antiquam primæ Carmelitarum Regulæ, & priſcæ Diſciplinæ Regularis obſervantiam tam pro viris, quàm pro fæminis in ſuo Thereſiano Ordine Sanctiſſimè reſtituit.

Congregatio *Fratrum Joannis à Deo*, ſeu à *Charitate*, à S. *Joanne à Deo*, natione Luſitano, anno MDXXXVIII, apud Granatam habuit exordium, ſed non niſi anno MDLXXII. fuit confirmata. In curandis pauperibus infirmis unicè verſatur hæc Congregatio.

Congregatio Italica Oratorii Jeſu anno MDLXXV. à S. *Philippo Nerio*, Presbytero Florentino, fuit Romæ inſtituta, ejuſque Conſtitutiones anno MDCXII. confirmavit *Paulus V.* Pontifex Maximus.

Congregatio Clericorum Regularium miniſtrantium infirmis Auctorem habet *Camillum de Lelliis*, Theatinę Diæceſis Presbyterum, qui eam Romæ inſtituit, & poſteà *Sixtus V.* anno MDLXXXV. approbavit.

Congregatio B. *Mariæ Fulienſis*, ſeu Ciſtercienſium, qui dicuntur *Fulienſes*, cæpit in Galliis anno MDLXXVII. auctore *Joanne Barreira*, Gallice *de la Barriere*, qui ad veterem SS. *Benedicti*, & *Bernardi* Monaſticam Diſciplinam Ciſtercienſes Monachos reduxit. Hanc Congregationem *Sixtus V.* anno MDLXXXVI. comprobavit, & *Clemens VIII.* ac *Paulus V.* Abbatis Ciſtercienſis ſubjectioni exemerunt.

Or-

Ordo S. *Baſilii* in Italia, Sicilia, Hiſpaniáque reſtauratus eſt à *Gregorio XIII.* anno MDLXXIX. Monaſteriis hujus Ordinis ſub Abbate in unam Congregationem redactis.

Congregatio Clericorum Regularium Minorum, Auctore *Auguſtino Adorno*, Genuenſi Presbytero, ejuſque Sociis, ſub tribus religioſæ vitæ ſubſtantialibus votis à *Sixto V.* confirmata eſt anno MDLXXXVIII.

Denique, Sæculo decimo ſexto inſtituti fuerunt duo Equeſtres Ordines, videlicet Ordo Equitum ſub nomine S. *Stephani* Pontificis, quem *Coſmus*, Florentiæ Dux, anno MDLX. inſtituit, & *Pius IV.* Pontifex Maximus anno MDLXII. unà cum ejus Statutis confirmavit, ipſumque *Coſmum*, & alios pro tempore Florentiæ Duces, Magnos Magiſtros Ordinis, ſeu Militiæ conſtituit. Alter Ordo Equeſtris, ſeu *Torquatorum Equitum*, & *Commendatorum S. Spiritus* ab *Henrico III.* Galliarum Rege anno MDLXXIX. inſtitutus eſt, eò quòd conchyliatus Ordo Equeſtris S. *Michaelis*, inſtitutus à *Ludovico XI.* Rege, adeò obſoleverat, ob communicatum promiſcuè omni hominum generi hunc præcipuum nobilitati & militaribus meritis honorem debitum, ut à Principibus viris contemptui haberetur. Noluit attamen Rex *Henricus III.* Ordinem *S. Michaelis* omnino extinguere, ſed edixit, ut hi, qui nobiliori Commendatorum *Spiritus Sancti* Ordine honeſtarentur, ipſum quoque Sancti *Michaelis* Ordinem ſuſcipere tenerentur. Hic Ordo Equitum Torquatorum, ſeu Commendatorum S. *Spiritus*, toto Orbe præſtantiſſimus eſt, eminetque inter alios duos Equeſtes Ordines, videlicèt S. *Lazari*, &

S. *Ludovici*, qui etiamnùm in Galliis vigent.

Ordines Regulares, ac variæ Congregationes, quibus initium dedit Sæculum decimum ſeptimum.

Congregatio Gallicana *Oratorii Jeſu*, cujus Inſtitutor ac primus Generalis Præpoſitus fuit *Petrus de Berulle*, Presbyter Pariſinus, & poſteà S. R. E. Cardinalis, confirmata fuit à *Paulo V.* Pontifice Maximo, anno MDCXIII.

Congregatio Clericorum Regularium, quæ *Matris Dei* appellatur, ſeneſcente Sæculo decimo ſexto exordium habuit, Auctore Venerabili Servo Dei R. P. *Joanne Leonardio*, Lucenſi, qui vitæ ſanctimoniâ, charitate, prudentiâ, cæteriſque virtutibus Chriſtianis exornatus, Summis Pontificibus, & Principibus, ſed præſertim S. *Philippo Nerio* cariſſimus fuit, & obiit anno MDCIX. Hanc Congregationem, ab illo Servo Dei inſtitutam, *Gregorius XV.* Pontifex Maximus, inter cæteras Congregationes Regulares, quibus illuſtratur Eccleſia, die III. menſis Novembris anni MDCXXI. retulit, ut videre eſt in ejuſdem Pontificis Bulla, quæ in Archivo iſtius Congregationis Clericorum Regularium *Matris Dei* aſſervatur. Quantùm ſuâ operâ naſcentem hanc Matris Dei Congregationem juverit R. P. F. *Paulinus Bernardinius*, nobilis Lucenſis, & eximiæ vir pietatis, Ordinis FF. Prædicatorum, teſtatur eadem *Matris Dei* Congregatio, quæ hunc *Paulinum Bernardinium*, ceu ſingularem benefactorem, ac veluti fundatorem veneratur, ejuſdemque effigiem cum hoc elogio inter ſuos habet: *Paulinus Bernardinius, Prædicatorum Ordinis grande orna-*

men-

mentum, Congregationis noſtræ, necdùm affulgente ſpe ejus condendæ, Leonardio Author fuit; mox aggredientem conſilio, manu, authoritate juvit, rexit, confirmavit. Itaque Congregationem Bernardinio, huic Leonardium debemus. Ex hac illuſtri Clericorum Regularium Congregatione *Matris Dei* clariſſimi prodierunt Scriptores, quos inter præcipui numerantur *Cæſar Franciotus*, patriâ Lucenſis, qui *Soliloquiorum* librum edidit, & plura Opera Aſcetica & Hiſtorica; *Hieronymus Florentinius*, patriâ Lucenſis, qui ſingularem edidit librum, cui titulus eſt: *Diſputatio de miniſtrando Baptiſmo humanis fœtibus Abortivorum*. In Linguarum Orientalium notitia peritiſſimus fuit *Ludovicus Maracci*, patriâ Lucenſis, *Innocentio XI.* Pontifici Maximo à Sacris Confeſſionibus, duoſque Tomos in Folio lucubravit, quorum prior inſcribitur: *Prodromus ad refutationem Alcorani*; Alterius verò titulus eſt: *Refutatio Alcorani*. Prętermittere non debeo quatuor alios ejuſdem Congregationis eximios Scriptores, *Hippolytum Maracci*, patriâ Lucenſem, qui in laudem Beatiſſimæ Virginis *Mariæ* multos in lucem libros emiſit; *Franciſcum Maria Campioni*, patriâ Genuenſem, qui, præter quædam Opera Moralia, & libros, quos edidit ſive pro Inſtructione Clericorum, qui Sacris Ordinibus ſunt initiandi, ſive pro Inſtitutione eorum, qui ſe præparant ad audiendas in Tribunali Pœnitentiæ Fidelium Confeſſiones, publicavit Diſſertationem Scholaſticam *de neceſſitate imperfecti amoris Dei ad obtinendam gratiam in Sacramentis mortuorum*. Adversùs prætenſam *Lutheri*, *Calvini*, & *Janſenii* Reformationem librum ſcripſit *Conſtantinus Roncaglio*

glia, Lucenſis. Concinnavit etiam idem Scriptor *Hiſtoriam Variationum Eccleſiarum Proteſtantium*, & Philoſophos recentiores, quos vocant *Atomiſtas*, ſpeciali libro confutavit, cui titulus eſt: *Quæſita Dogmatica & Moralia, quibus acceſſit Opuſculum de Speciebus Euchariſticis adversùs Atomiſtas*. Denique, *Bartholomęus Beverinus*, Lucenſis, Scriptor elegans, prȩter nonnulla Opera, quæ publici juris fecit, Reipublicȩ Lucenſis Hiſtoriam cultiſſimo ſtylo deſcripſit, quæ tamen, neſcio quo fato, necdùm publicam lucem adſpexit, ſed in Cænobio Lucenſi Clericorum Regularium ejuſdem Congregationis Matris Dei manuſcripta aſſervatur. Hæc de illuſtri Congregatione Matris Dei, ejuſque prȩcipuis Scriptoribus clariſſimis paulò fuſiùs hìc à me dicta ſunt, quòd in ultimo Tomo Colloquiorum noſtrorum in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Sæculi decimi ſeptimi ea è memoriâ & calamo meo exciderint.

Congregatio *Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum*, dicta vulgò *Paulina*, quòd ſub Pontificatu *Pauli V.* ideſt anno MDCXVII. inſtituta ſit à nobiliſſimo viro *Joſepho Calaſantio*, Aragonenſi, ut juvenes tàm Clerici, quàm Laïci Pauperes ad pietatem, & ad liberales artes, gratis inſtituti, Literis incumberent, & honeſtam vitæ rationem tenerent: ſub Pontificatu *Gregorii XV.* inter Congregationes Clericorum Regularium locum habere meruit.

Ordo Monialium *Viſitationis B. Mariæ Virginis* Authorem habet S. *Franciſcum Saleſium*, Epiſcopum Genevenſem, qui Monialibus hujus Ordinis Aneſſiaci in Sabaudia circà annum MDCX. regularis vitæ normam præſcripſit, eiſque prȩfe-

fecit *Joannam Franciſcam Fremiot de Chantal*, Divione in Galliis natam, & venerabilem Dei Servam, quæ plura ejuſdem Ordinis excitavit Monaſteria.

Ordinem Monialium *Urſulinarum* ſub Regula S. *Auguſtini* ad erudiendas literis & bonis moribus puellas, Pariſiis anno MDCXI. condidit nobilis Vidua *Maria l'huillier*, Domina S. *Bobæ*, novique à ſe inſtituti Monialium Ordinis confirmationem à *Paulo V.* obtinuit eodem anno.

Congregationem Monialium ſub nuncupatione *B. Mariæ Virginis*, ad puellas itidèm literis & pietate imbuendas inſtituit Venerabilis Servus Dei *Petrus Forerius*, Parochus Matencurii in Lotharingia, & Canonicorum Regularium S. *Auguſtini* Congregationis S. *Salvatoris* reformator, & Sanctitatis famâ clariſſimus.

Congregatio Monialium Benedictinarum primæ Regulæ ſub nomine *B. Mariæ de Calvario* S. *Scholaſticæ* in Galliis circa annum MDCXVII. inſtituta fuit ab *Antonieta Aureliana*, filiâ *Ludovici*, Ducis Longavillani.

Congregationis *Piorum Miſſionariorum* Auctor ac Inſtitutor fuit *Carolus Carafa*, Neapoli è nobiliſſima ortus familiâ. Hæc Congregatio, quæ à *Gregorio XV.* fuit approbata, regitur à Præpoſito triennali, ejuſque alumni, nullo licèt Religionis voto obſtricti, Miſſiones exercent, vigiliis ac jejuniis corpus jugitèr macerant, & magno cum fructu cunctis laboribus perfunguntur, quos viri Apoſtolici ad excolendam vineam Domini obire ſolent.

Congregatio *Presbyterorum Miſſionariorum* in Galliis circà annum MDCXXVI. inſtituta eſt à Venerabili Servo Dei *Vincentio à Paulo* & per univer-

verſum Orbem dilatata multos protulit Viros illuſtres, qui tum Miſſionibus, tum concionibus, editiſque Aſceticis libris, plurimos in Chriſto filios multo ſudore genuerunt.

Congregationem reformatam inſtituit in Gallo Provincia P. *Antonius Cuveus*, Ordinis Prædicatorum, ſub nomine *Sanctiſſimi Sacramenti*, cujus Alumni continuò Miſſionibus inſiſtunt, ſummam paupertatem, & omnes ordinis Prædicatorum Conſtitutiones ad ſtrictiſſimos juris apices obſervant. Plura etiam ejuſdem Prædicatorum Ordinis Monaſteria Sæculo XVII. reformavit in Galliis P. *Sebaſtianus Michaelis*, Diſciplinæ Regularis obſervantiæ Reſtitutor eximius, & ejuſdem Prædicatorum Ordinis Profeſſor.

Gallicanam Congregationem diſcalceatam *Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum*, annuentibus ac probantibus Summis Pontificibus *Clemente VIII. Gregorio XV.* & *Vrbano VIII.* inſtituit Venerabilis P. *Hieronymus à Sanctiſſimo Sacramento* ejuſdem Ordinis alumnus, natione Gallus.

Denique, Sæculo decimo ſeptimo duæ laudatiſſimæ inſtitutæ ſunt Congregationes Monaſticæ, quarum prima, ſeu Congregatio S. *Mauri* Ordinis S. *Benedicti*, ad petitionem Regis Chriſtianiſſimi *Ludovici XIII.* ſub Pontificatu *Gregorii XV.* erecta fuit anno MDCXXI. & confirmata ab *Vrbano VIII.* anno MDCXXVII. Eccleſiam univerſam hæc Benedictina S. *Mauri* Congregatio pietate & eruditione hactenùs mirum in modum illuſtravit.

Alteri Congregationi Monaſticæ, quæ eſt Ordinis Ciſtercienſium, initium dedit in Galliis *Armandus Joannes Butillierius Rancæus*, qui in Monaſte-

ſterium *Domus Dei de Trappa*, cujus ex Abbate Commendatario factus eſt Abbas Regularis, primævos Ordinis Ciſtercienſium Uſus, penè obſoletos & antiquatos revocavit, Monachoſque ad ſeveriorem Monaſticam diſciplinam, & rigidiſſimum vivendi genus adduxit. Hæc Congregatio, ſeverioris Diſciplinæ Monaſticę Ordinis Ciſtercienſium tenaciſſima, præter Monaſteria, quæ habet in Galliis, duo in Italia obtinet Monaſteria, ſive Abbatias, in quibus Monachi veteres Ordinis Ciſtercienſium Uſus, & S. *Benedicti* Regulam, magno cum fervore ad minimos uſque apices, retinent & ad amuſſim obſervant.

Hic quatuordecim Tabulis Chronologicis, quas ad illuſtranda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora contexui, coronidem lubens impono, in quibus ſi aliquot circà Chronologiam errores offendat eruditus Lector, facilè mihi, ut ſpero, pro ſua benignitate condonabit. Nec enim, ut candidè fatear, unius eſt hominis videre omnia, nedùm examinare. Unus in uno clarius videt, aler in altero, alius in alio. Sic in dies lux creſcit & eruditio, & multorum ſplendoribus redditur Eccleſia illuſtrior: ſic & bona melioribus, dum multi intendunt oculos, permutantur. Cæterùm [mihi teſtimonium perhibente conſcientiâ meâ] palàm & intrepidè profiteor, me in deſcribenda Hiſtoriâ Eccleſiaſticâ nullo partium ſtudio, nec humano aliquo affectu fuiſſe abreptum, quia Hiſtoricum Scriptorem, ut potè perſonam publicam, eodem loco, quo Judicem, perſonam itidèm publicam, repono, & parem ab utriſque gravitatem, veri & æqui curam rerum ſcribendarum, perindè ac judicanda-

darum ſeveriſſimum examen efflagito : nihil patior ab illis gratiæ & odio dari, vel ullo partium ſtudio laborare, ſed, quoad ejus fieri poteſt, omni humano affectu intactos, aut majores eſſe volo. Undè, quemadmodùm Judex maximam curam adhibere debet ad veritatis indaginem, ad teſtium examen, ad ſuum cuique tribuendam, ita ut maximi criminis reum ſe faciat, ſi pro virili parte jus ſuum unicuique non reddat, quia, cùm ſit perſona publica, ejus judicio ſtant omnes in rebus, de quibus fert Sententiam; ita Scriptor Hiſtoricus debet omnia excutere quàm diligentiſſimè, & ab Authoribus, quos in fidem advocat, fidem exigere incorruptam, & ſuſpectam ac nullam habere, ſi vel minimùm ſubodoratus fuerit, eos aliquid ſuis affectibus indulgere. Si autem alitèr ſe geſſerit Scriptor Hiſtoricus, graviſſimi certè in Republica Literaria criminis reus evadet, quia cum ſit perſona publica, cujus fidei committitur examen rerum ab antiquis geſtarum, quas omnibus non licèt per ſe inveſtigare; Sententiam ejus ſequuntur plerique, qui verbis ejus fidem adhibentes decipiuntur, dum errorem pro veritate amplectuntur. Quæ cùm ita ſint, iniquè prorsùs egiſſem, ſi in deſcribendâ Hiſtoriâ Eccleſiaſtica, falſa ut vera, obſcura ut clara, dubia ut certa obtrudere voluiſſem. Sciebam quippè, mentiri Chriſtianis omnibus, multò magis religioſam vitam profeſſis, nullâ unquam ratione licere, longèque minùs, cùm mendacium multis exitiale eſt ac perniciosum, ſicut contingit in Scriptore Hiſtorico, qui mendacia vertit in perniciem multorum, quos ſecum in errorem trahit. Omni igitur, quo potui, animi

can-

candore, ingenuè & apertè dixi quod verum eſſe novi. Fateor attamen pro eâ, quæ Religioſum Virum decet, ſinceritate, me quibuſdam in locis cöactum fuiſſe, habitâ ratione temporis, loci, Perſonarum, & quarumdam circumſtantiarum, aliquid veri tacere, nihil tamen falſi me dixiſſe ultrò fatebitur Lector, qui Colloquia mea in Hiſtoriam Eccleſiaſticam ab omni præjudicata opinione vacuus legere non gravabitur. Nunc igitur, poſt ebibitum ſat ſuperque oleum lucernæ, manum è tabula ſubduco, ac dulci deinceps fruiturus otio, mihi, Muſiſque, quæ invidiam neſciunt, & malignum docent ſpernere vulgus, intrà ſiparium canam.

Faxit Deus optimus Maximus, ut omnia, quæ hactenùs à me in rem Theologiæ Candidatorum ſcripta ſunt, in ejus gloriam, ac Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ Virginis, Sanctiſſimi Patris DOMINICI, & totius Curiæ Cæleſtis honorem cedant, poſſintque omnes Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſi hæc, quæ in Hiſtoriam Eccleſiæ inſtitui, literaria Colloquia, lectitando, citra ullum erroris periculum, & inoffenſo pede decurrere ac perluſtrare ſingula, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hæc uſque tempora compendiosè referuntur. Verùm, quia labi humanum eſt, benignum Lectorem etiam atque etiam obſecro & obteſtor, ut meos lapſus pro ſua benevolentia condonet, eaque mihi indulgeat, quæ quidem tolerabilia ſunt, excepto ſi quid contra quempiam inofficiosè, maximè ſi quid vel tantillum contra debitam Catholicæ Romanæ Eccleſiæ, ſediſque Apoſtolicæ, reverentiam vel doctrinam mihi nec cogitanti, & nolenti excidiſſet. Abſit enim, ut ab hac Regula veritatis, Matre, in-

inquam, Eccleſiâ unquam diſſentiam; cujus judicio ac Cenſuræ quæcumque hactenùs ſcripſi, vel poſthàc, ſi mihi ſuppetant vires, ſcripturus ſum, ſummâ, quâ par eſt, animi demiſſione, lubens volens, & ex animo ſubmitto; in cujus ſinu & fide ſemper vixi, & conſtanter, benè fortunante Deo, mori exopto, atque membratim potius diſcerpi eligam, quàm ut à Romanæ Eccleſiæ, Sediſque Apoſtolicæ Doctrina & Definitionibus nè latum quidem unguem deſciſcam, quandiù quidquam ſpiritus calebit in corpore meo.

In his faciam finem ſermonis. Et ſi benè & ut Hiſtoriæ competit, hoc & ipſe velim: ſin autem minus dignè, concedendum eſt mihi. Sicut enim vinum ſemper bibere, aut ſemper aquam, contrarium eſt; alternis autem uti delectabile: ita legentibus, ſi ſemper exactus ſit ſermo, non erit gratus. Verba ſunt Sacri Auctoris lib. 2. Macchab. Capite ultimo. Ut autem, candidè Lector, majori cum fructu ea, quæ hactenùs de Hiſtoria Eccleſiaſtica ſcripſi, legere poſſis, addam ſaluberrimum S. *Auguſtini* lib. 1. *De Trinitate* cap. 3. Monitum, his verbis expreſſum: *Quiſquis hæc legit, ubi paritèr certus eſt, pergat mecum: ubi errorem ſuum cognoſcit, redeat ad me, ubi meum, revocet me: ita ingrediamur ſimul caritatis viam, tendentes ad eum de quo dictum eſt:* Quęrite faciem ejus ſemper.

Finis totius Operis.

MENDA,

Quæ irrepſerunt in Editionem hujuſce Tomi Noni Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.

Pag.	Lin.	ERRATA.	CORRIGE.
59.	3.	quinquageſimoſeptimo	ſexageſimoſeptimo.
101.	15.	deprenhendiſſet	deprehendiſſet.
136.	11.	nuncupatur	nuncupantur.
148.	7.	Philppi	Philippi.
292.	12.	oxcommunicationis	excommunicationis.
353.	16.	MCCCLXXXI.	MCCLXXXI.
410.	1.	undecim	undecimi.

In quinta Tabula Chronologica, quæ ad calcem Secundæ partis Tomi 8. adjecta eſt, reperitur mendum pag. 106. lin. 23. ubi, loco *Theodoſii Junioris*, legi debet *Arcadius*, Imperator, qui S. *Chryſoſtomum*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, in exilium miſit.

Alia, ſi quæ occurrant, menda, facilè caſtigabit, ac condonabit benignus Lector.

Digitized by Google

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendiſs. P. Magiſtro Sacri Palatii Apoſtolici.

N. Baccarius Epiſc. Bojan.

IMPRIMATUR.

Fr. Gregorius Selleri Ord. Prẹd. Sac. Pal. Apoſt. Magiſt.

1010344

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google